

MEERJARENPLAN

2020

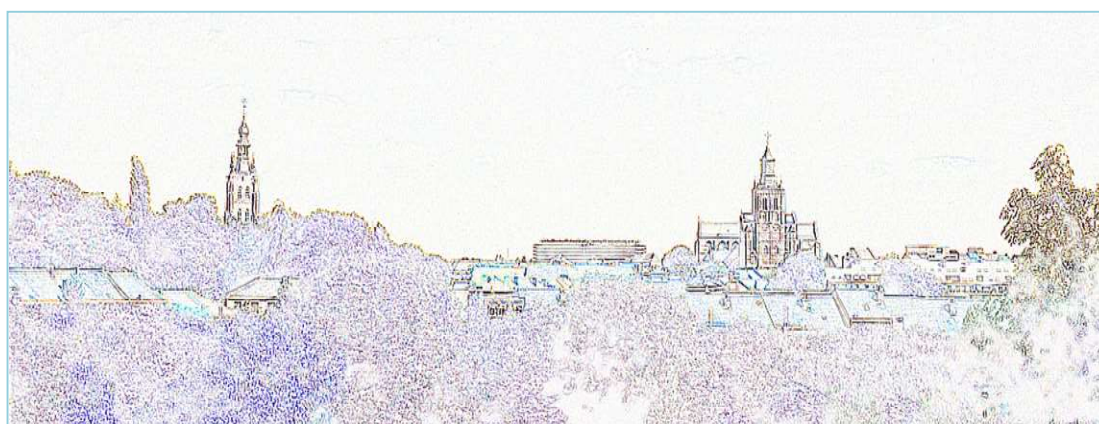
2025

TIENEN
Tintelende stad

AANPASSING 2020_2025.3

GEMEENTERAAD 25 NOVEMBER 2021

DOCUMENTATIE

Omgevingsanalyse

Totaal overzicht doelstellingen, actieplannen en acties ODAA

Samenstelling beleidsdomeinen

Overzicht schuld-AFM-gecorrigeerd

Overzicht verbonden entiteiten

Overzicht geldstromen stad-AGB

Overzicht jaarlijkse opbrengst per belastingsoort

Toegestane werkings- en investeringssubsidies

Personeelsinzet

Borgstelling

Toegestane lening

Briefwisseling:

opcentiemen OV en opdecimen verkeersbelasting 2022

opcentiemen personenbelasting 2021

opcentiemen personenbelasting 2022

simulatie responsabiliseringsbijdrage stad en ocmw Tienen

Iverlek dividendenvooruitzichten 2022-2026

OMGEVINGSANALYSE STAD TIENEN

2020-2025

Samen werken aan het fiere Tienen van morgen

Update externe analyse november 2021

Eindredactie Karel Bloos – Yves Vandijck

Lokaal bestuur Tienen

I. INHOUD

I.	Inhoud	2
II.	Inleiding	10
1.	De omgevingsanalyse als eerste stap in de beheers- en beleidscyclus	10
2.	Welke bronnen hebben we gebruikt?	10
3.	Met wie vergelijken we Tienen?	11
4.	Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen	11
III.	Demografie	12
1.	Stand van de bevolking	12
1.1.	Evolutie bevolkingsaantallen stad Tienen	12
1.2.	Bevolkingsstructuur stad Tienen	13
1.2.1.	Algemeen overzicht	13
1.2.2.	Leeftijdsopbouw bevolking	14
1.3.	Demografische coëfficiënten Tienen	14
1.3.1.	Grijze druk	14
1.3.2.	Groene druk	15
1.3.3.	Demografische afhankelijkheidsratio	16
2.	Bevolkingsprognoses	17
3.	Loop van de bevolking	18
3.1.	Aangroei van de bevolking	18
3.3.	Migratiesaldo	20
3.3.1.	Migratiesaldo Tienen	20
3.3.2.	Internationale migraties	21
4.	Diversiteit	21
4.1.	Huidige nationaliteit, geboortenationaliteit en herkomst in Tienen	21
5.	Stand van de huishoudens	23
5.1.	Aantal huishoudens	23
5.2.	Samenstelling aantal huishoudens	23
5.3.	Huishoudens samengevat	26
6.	Algemeen besluit demografie Tienen	26
IV.	Typologie op basis van de uitrustingsgraad	28
1.	Gemeentelijke kernindicatoren	28
V.	Externe analyse	31
2.	Ruimte en infrastructuur	31
2.1.	Grondgebied	31
2.1.1.	Oppervlakte van het grondgebied	31
2.1.2.	Bevolkingsdichtheid	31

2.1.3.	Bebouwde oppervlakte	32
2.2.	Planning ruimtelijke visie	34
2.2.1.	Ruimtelijk structuurplan.....	34
2.2.2.	Ruimtelijke beleidsplannen	35
2.2.3.	Structuurplan Tienen.....	35
2.2.4.	Ruimtelijke uitvoeringsplannen	36
2.2.5.	Bijzonder plan van aanleg.....	36
2.2.6.	Masterplannen/visies	37
2.2.7.	Verordeningen	37
2.2.8.	Uitdagingen inzake planning ruimtelijke visie voor de volgende 6 jaren	38
2.3.	Vergunningen	41
2.3.1.	Evolutie van het aantal vergunningen.....	41
2.3.2.	Procedure omgevingsvergunning	42
2.3.3.	Beoordelingscriteria	43
2.3.4.	Uitdagingen voor de volgende 6 jaren voor vergunningen.....	43
2.4.	Handhaving.....	44
2.4.1.	Handhavingsprogramma.....	44
2.4.2.	Uitdagingen voor de volgende 6 jaren voor handhaving.....	44
2.5.	Bindend sociaal objectief (bso)	44
2.5.1.	Decreet grond- en pandenbeleid.....	44
2.5.2.	Evolutie bindend sociaal objectief Tienen	45
2.5.3.	Uitdagingen: opstellen van een gemeentelijke woonbeleidsvisie rond sociaal wonen.....	45
2.6.	RO digitaal	47
2.6.1.	Omgevingsvergunningen.....	47
2.6.2.	Archivering dossiers	47
2.6.3.	Uitdagingen voor de volgende 6 jaren voor RO digitaal	47
2.7.	Juridisch aanpassen van plannen en reglementen aan de realiteit en noden van deze tijd	47
2.7.1.	Rooilijnplannen.....	47
2.7.2.	Atlas van de buurt- en voetwegen	48
2.7.3.	Uitdagingen voor de volgende 6 jaren juridisch aanpassen van plannen en reglementen..	48
2.8.	GIS.....	48
2.8.1.	Huidige situatie.....	48
2.8.2.	Vooruitblik	50
2.8.3.	Verplichtingen	50
2.8.4.	Knelpunten	50
3.	Wonen en duurzame leefomgeving	51
3.1.	Inleiding “wonen in de stad”	51
3.2.	Patrimonium	52
3.2.1.	Algemeen	52

3.2.2.	Ouderdom patrimonium	54
3.2.3.	Prijzen woningen en bouwgrond	57
3.2.4.	Eigendomsprofiel	59
3.2.5.	Samenvatting patrimonium	60
3.3.	Woonkwaliteit	61
3.3.1.	Leegstand en verwaarlozing	61
3.3.2.	Ongeschikt- en onbewoonbaarheid en conformiteitsattest	61
3.3.3.	Samenvatting woonkwaliteit	62
3.4.	Betaalbaarheid wonen	63
3.4.1.	Gemiddeld inkomen en bestaansonzekerheid	63
3.4.2.	Sociale woningbestand	67
3.4.3.	Ondersteuning op vlak van wonen	70
3.4.4.	Woonquote	71
3.4.5.	Samenvatting betaalbaarheid wonen	71
3.4.6.	Duurzaam wonen in Tienen	72
3.5.	Tevredenheid over het wonen in Tienen	74
4.	Mobiliteit	75
4.1.	Mobiliteitsplan	75
4.2.	Mobiliteit in cijfers	77
4.2.1.	Vervoersmiddelenbezit	77
4.2.2.	Verplaatsingen	77
4.2.3.	Personenwagenpark	78
4.2.4.	Pendelintensiteit	80
4.2.5.	Laadpalen voor elektrische voertuigen	81
4.2.6.	Laadpalen voor fietsen	81
4.3.	Verkeersveiligheid	81
4.3.1.	Verkeersongevallen	81
4.3.2.	Tevredenheid inwoners inzake fietsinfrastructuur	84
4.3.3.	Aanpak verkeersveiligheid	85
5.	Lokaal beleid openbare werken	88
5.1.	Lengte van het wegennet	88
5.2.	Werkzaamheden	88
5.3.	Tevredenheid over de infrastructuur	89
6.	Natuur, milieu en energie	91
6.1.	Milieu- en natuurbeheer	91
6.1.1.	Groenpatrimonium	91
6.1.2.	Groenbeleving	93
6.2.	Waterlopen	94
6.3.	Bodemverontreiniging	95
6.4.	Vergunningenverlening	95

6.5.	Handhaving.....	96
6.5.1.	Proactieve handhaving.....	96
6.5.2.	Complexiteit van handhaving.....	97
6.5.3.	Handhaving dierenwelzijn	97
6.5.4.	Uitdagingen voor de toekomst.....	98
6.6.	Klimaat en energie.....	98
6.6.1.	Klimaatactieplan stad Tienen.....	98
6.7.	Energie.....	112
6.7.1.	Energieverbruik stad Tienen	113
6.7.2.	Energieverbruik gemeentelijke gebouwen.....	113
6.8.	Hernieuwbare energie.....	115
6.8.1.	Zonne-energie.....	115
6.8.2.	Windenergie.....	115
6.8.3.	Potentieel hernieuwbare energie	115
6.9.	Luchtkwaliteit	120
6.10.	Andere uitdagingen	122
6.11.	Vragen met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen	122
7.	Afvalbeleid en circulaire economie	124
7.1.	Van een afvalbeleid naar een materialenbeleid	124
7.2.	Gescheiden ophaling van huishoudelijke afvalstoffen	125
7.2.1.	Algemeen	125
7.2.2.	Gescheiden huis-aan-huisinzameling van huishoudelijke afvalstoffen stad Tienen.....	126
7.2.3.	Huis-aan-huisophalingen in cijfers	126
7.2.4.	Invoering selectieve inzameling harde en zachte plastics - wijziging.....	128
7.2.5.	Inzameling van huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen via brenghmethode.....	128
7.3.	Tevredenheid dienstverlening huisvuilvoorzieningen stad Tienen.....	130
7.4.	Openbare netheid	131
7.4.1.	Zwerfvuil.....	131
7.4.2.	Lenteschoonmaak.....	131
7.4.3.	Camerabewaking aan de glasbollen	132
7.4.4.	Invoering van gas-boetes voor beperkte vormen van sluikstorten.....	133
7.4.5.	Coachingstraject mooimakers	133
7.5.	Nieuwe uitdagingen	133
8.	Vrije tijd.....	135
8.1.	Inleiding	135
8.2.	Cultuurcentrum De Kruisboog / dienst cultuur	137
8.2.1.	Ondersteuning	137
8.2.2.	Culturaanbod	140
8.2.3.	Aandacht voor bijzondere doelgroepen	142

8.2.4.	Informatie en communicatie.....	143
8.2.5.	Inspraak en participatie	144
8.3.	Bibliotheek.....	144
8.3.1.	Algemene inleiding	144
8.3.2.	Aanbod	145
8.3.3.	Aandacht voor bijzondere doelgroepen.....	151
8.3.4.	Informatie en communicatie.....	152
8.3.5.	Vorming en educatie	152
8.3.6.	Inspraak en participatie	152
8.3.7.	Algemeen besluit bibliotheek.....	153
8.4.	Sport	155
8.4.1.	Ondersteuning.....	155
8.4.2.	Sportaanbod	159
8.4.3.	Aandacht voor doelgroepen	162
8.4.4.	Informatie en communicatie.....	162
8.4.5.	Vorming en educatie (initiatie en stages).....	163
8.4.6.	Inspraak en participatie	163
8.5.	Jeugd en huis van het kind	163
8.5.1.	Een regierol voor alle beleidsdomeinen	163
8.5.1.1	Huis van het Kind informeert gezinnen en partners.....	164
8.5.1.2	Huis van het Kind faciliteert en organiseert ontmoeting.....	164
8.5.1.3	Huis van het Kind regisseert het aanbod preventieve gezinsondersteuning.....	165
8.5.2.	Een kindvriendelijke stad.....	165
8.5.3.	Lokale situatieschets jeugdwerk	166
8.5.3.1.	Ondersteuning.....	166
8.5.3.2.	Infrastructuur.....	168
8.5.4.	Aanbod voor kinderen.....	169
8.5.5.	Aanbod voor jongeren.....	171
8.5.6.	Ruimte voor de jeugd	173
8.5.7.	Aandacht voor bijzondere doelgroepen.....	175
8.5.8.	Inspraak en participatie	177
8.5.8.1.	Participatie in het jeugdbeleid.....	180
8.5.9.	Tiens onderwijsnetwerk.....	181
8.6.	Erfgoed.....	182
8.6.1.	Ondersteuning	182
8.6.2.	Aandacht voor bijzondere doelgroepen.....	186
8.6.3.	Visietraject erfgoedsite.....	187
8.7.	Evenementen	187
8.7.1.	Coördineren, ondersteunen en organiseren van evenementen.....	187
8.7.2.	Evenementenaanbod	191

8.7.3.	Reglementering	192
8.7.4.	Informatie en communicatie	193
8.8.	Toerisme	193
8.8.1.	Ondersteuning	193
8.8.2.	Infrastructuur	196
8.8.3.	Toeristisch aanbod	196
8.8.4.	Aandacht voor bijzondere doelgroepen.....	200
8.8.5.	Informatie en communicatie	200
8.8.6.	Inspraak en participatie	201
8.9.	Academie Regio Tienen	201
8.9.1.	Ondersteuning	202
8.9.2.	De ART in cijfers.....	204
8.9.3.	Aanbod	204
8.9.4.	Infrastructuur	205
8.9.5.	Aandacht voor bijzondere doelgroepen.....	206
8.9.6.	Inspraak en participatie	206
9.	Samenleven.....	208
9.1.	Veiligheid	208
9.1.1.	Veiligheidsactoren	208
9.1.2.	Instrumenten veiligheidsbeleid	214
9.1.3.	Toekomstige uitdagingen inzake veiligheid	216
9.2.	Integratiebeleid	217
9.2.1.	Inleiding.....	217
9.2.2.	Korte historiek	218
9.2.3.	Ontwikkeling van een lokaal integratiebeleid	218
9.2.4.	Uitdagingen in functie van het nieuwe meerjarenplan 2020-2025.....	221
10.	Onderwijs en vorming.....	224
10.1.	Algemeen overzicht indicatoren onderwijs en vorming.....	224
10.1.1.	Aantrekkingskracht van onze scholen.....	225
10.1.2.	Risicokenmerken voor kansarmoede van de Tiense schoolgaande jeugd.....	228
10.1.3.	Schoolse vertraging en zitten blijven van de Tiense schoolgaande jeugd.....	230
10.1.4.	Vroegtijdig schoolverlaten van de Tiense schoolgaande jeugd.....	230
10.1.5.	Schoolpendel van de Tiense schoolgaande jeugd	231
10.2.	Leerlingenaantallen van kinderen in Tiense scholen (ongeacht hun woonplaats)	233
10.2.1.	Leerlingenaantallen van het Tiense basisonderwijs	233
10.2.2.	Schoolpendel, aantrekkingskracht van de basisscholen in Tienen	234
10.2.3.	Leerlingenaantallen van het Tiense secundair onderwijs	234
10.2.4.	Schoolpendel, aantrekkingskracht van de secundaire scholen in Tienen	235
10.3.	Capaciteitsproblematiek schoolinfrastructuur in het secundair onderwijs	236
10.4.	Tevredenheid over onderwijsvoorzieningen	236

11.	Ondernemen en arbeidsmarkt.....	237
11.1.	Ondernemingen.....	238
11.1.1.	Bedrijvenzones.....	238
11.1.2.	Ruimte voor ondernemen.....	239
11.1.3.	Evolutie van het aantal ondernemingen.....	240
11.1.4.	Oprichtingsratio.....	240
11.1.5.	Uittredingsratio.....	241
11.1.6.	Ondernemingsgraad.....	241
11.1.7.	Bezettingsgraad.....	241
11.2.	Land- en tuinbouwbedrijven.....	242
11.2.1.	Evolutie aantal land- en tuinbouwbedrijven.....	242
11.2.2.	Oppervlakte gebruikt door landbouw.....	242
11.2.3.	Bedrijven met landbouwproductie.....	243
11.3.	Detailhandel.....	243
11.3.1.	Aantal handelspanden.....	243
11.3.2.	Winkelvloeroppervlakte detailhandel Tienen.....	244
11.3.3.	Leegstand van handelspanden in Tienen.....	244
11.3.4.	Handelsaanbod Tienen.....	245
11.4.	Winkelgebieden.....	246
11.5.	Arbeidsmarkt.....	247
11.5.1.	Arbeidsmarktpositie van de bevolking.....	247
11.5.2.	Werkzaamheidsgraad.....	248
11.5.3.	Werkzoekendengraad.....	249
11.5.4.	Niet-werkende werkzoekenden.....	249
12.	Armoede, zorg en gezondheid.....	251
12.1.	Sociaal huis.....	251
12.2.	Sociaal beleid.....	252
12.2.1.	Sociale bijstand.....	253
12.2.2.	Lokaal opvanginitiatief.....	257
12.2.3.	Transitwoningen.....	259
12.2.4.	Activering en tewerkstelling.....	262
12.2.5.	Schuldbemiddeling.....	263
12.2.6.	Kinderarmoede.....	266
12.2.7.	Andere sociale bijdragen.....	267
12.2.8.	Huurwaarborg.....	268
12.2.9.	Verwarmingstoelagen.....	269
12.2.10.	Lokale adviescommissie (lac) water, gas of elektriciteit.....	269
12.2.11.	Tussenkost in aankoop winterkleding voor kinderen.....	270
12.2.12.	Tussenkost schoolkosten.....	271
12.3.	Woon- en zorgbeleid.....	271

12.3.1.	Woonzorgcentrum Keienhof	271
12.3.2.	Serviceflats Seniorie Houtemhof.....	273
12.3.3.	Assistentiewoningen Groenhof.....	274
12.3.4.	Thuisbezorgde maaltijden	276
12.3.5.	Klussendienst.....	277
12.3.6.	Overige verrichtingen betreffende ouderen.....	278
12.4.	Kinderopvang	283
12.4.1.	Gemeentelijke kenmerken en bijhorende ontwikkelingen	283
12.4.2.	Economische ontwikkelingen	284
12.4.3.	Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen.....	284
12.4.4.	Werkveldspecifieke ontwikkelingen	286

II. INLEIDING

Om het meerjarenplan 2020-2025 op te maken, werd in februari 2019 een omgevingsanalyse opgemaakt, waarin we allerlei gegevens bundelen over onze stad die we verkregen uit verschillende rapporten, onderzoeken en participatietrajecten.

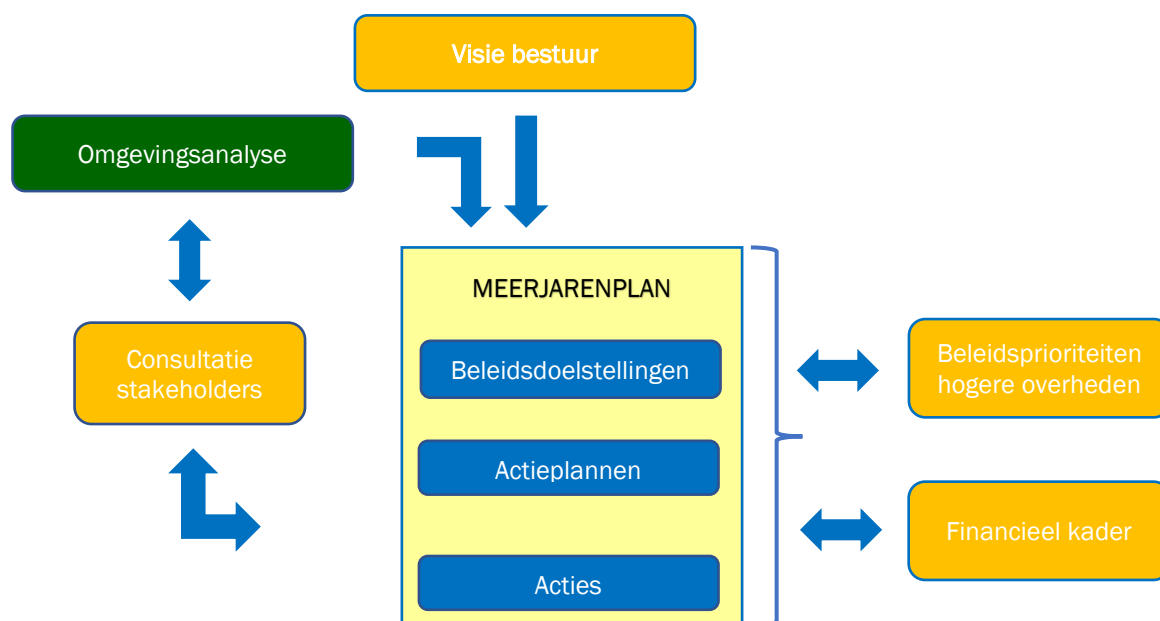
De omgevingsanalyse van toen werd geactualiseerd op basis van bekomen input van verschillende medewerkers van diverse diensten en sectoren uit onze organisatie. Dank aan alle medewerkers die hun steentje bijdroegen aan het cijfermateriaal en de analyse.

1. DE OMGEVINGSANALYSE ALS EERSTE STAP IN DE BEHEERS- EN BELEIDSCYCLUS

De omgevingsanalyse brengt de omgeving in kaart zodat het lokaal bestuur op basis hiervan de nodige beleidskeuzes kan maken voor de inwoners, verenigingen, ondernemingen ...

Het is een dynamisch instrument dat we jaarlijks actualiseren. Daardoor kan het bestuur snel inspelen op de behoeften en gewijzigde omstandigheden en het meerjarenplan daaraan aanpassen. Zo maakt een omgevingsanalyse deel uit van het cyclische planningsproces dat de basis vormt van de beleids- en beheerscyclus.

De plaats van de omgevingsanalyse in het meerjarenplan:

Bij het meerjarenplan hoort ook een toelichting, die alle begeleidende en aanvullende informatie bevat die niet in het meerjarenplan zelf is opgenomen, maar die wel relevant is om de beslissing erover te onderbouwen. De omgevingsanalyse is een van de elementen van de toelichting.

2. WELKE BRONNEN HEBBEN WE GEBRUIKT?

De belangrijkste bronnen die we hebben gebruikt voor de omgevingsanalyse zijn de gemeentemonitor 2018 en de databank provincies in cijfers. Daarnaast hebben de diensten zelf cijfers aangeleverd en hebben we de resultaten van enkele studies en participatietrajecten opgenomen.

De gemeentemonitor is een initiatief van Agentschap Binnenlands Bestuur en brengt de brede omgeving van elke Vlaamse gemeente en centrumstad in beeld. De monitor bevat meer dan 200 indicatoren, waaronder

meer dan 80 survey-indicatoren, die afkomstig zijn uit een grootschalige bevraging in 2017 bij een representatief staal van de inwoners in elke Vlaamse gemeente of stad. In Tienen werden meer dan 400 inwoners bevestigd. In de loop van 2021 zullen de cijfers bekend worden van de nieuwe gemeentemonitor 2020.

3. MET WIE VERGELIJKEN WE TIENEN?

Om de doelstellingen en focus van het beleid te bepalen, is het zinvol om te vergelijken met de situatie van vergelijkbare steden en gemeenten.

In deze omgevingsanalyse toetsen we Tienen meestal af aan het Arrondissement Leuven omdat hierover de meeste cijfergegevens bestaan. Wanneer deze gegevens niet beschikbaar waren, toetsen we Tienen af aan de provincie en/of het Vlaams Gewest.

Soms doen we ook een beroep op de methodologie die Belfius heeft ontwikkeld om gemeenten en steden in te delen in een aantal clusters met als doel zo homogeen mogelijke groepen te ontwikkelen. Zo ontstaat er een referentiekader om de toestand van vergelijkbare steden en gemeenten te kunnen vergelijken. Tienen wordt in de nieuwe indeling van Belfius in cluster V12 ondergebracht. Dat zijn de gemeenten en kleine steden met centrumfunctie en economische activiteit. We toetsen Tienen regelmatig af aan deze Belfius-cluster.

4. DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN

Nieuw in de omgevingsanalyse is het gebruik van de [duurzame ontwikkelingsdoelstellingen](#) van de Verenigde Naties (Sustainable Development Goals, SDG's) als invalshoek bij de voorbereiding van het gemeentelijk beleid. Met de SDG's vormen de Verenigde Naties een nieuwe mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030.

Alle 17 doelstellingen raken aan lokale bevoegdheden en kunnen niet gerealiseerd worden zonder de inzet van de steden en gemeenten. Ook op lokaal niveau liggen kansen en mogelijkheden omdat de gemeente het bestuursniveau is dat het dichtst bij de bevolking staat, het beste weet wat haar bezighoudt en wat ze nodig heeft.

In deze omgevingsanalyse komen gegevens aan bod over thema's die raken aan de SDG's, zoals kwaliteitsvolle dienstverlening, participatie, wonen, mobiliteit ... Bij elk thema in de omgevingsanalyse maken we duidelijk hoe het een bijdrage kan leveren aan de 17 SDG-doelstellingen. Dit vormt een belangrijke stap om in een latere fase van het beleidsplanningsproces duurzame doelstellingen en acties te bepalen.

We hopen dat deze omgevingsanalyse een 360° beeld kan geven over de huidige situatie van Tienen en haar inwoners. Zo kan het een rijke bron vormen om gedragen beleidskeuzes te maken en prioriteiten te bepalen. Samen werken we aan een mooie toekomst voor onze stad.

Samen op weg naar het fiere Tienen van morgen!

III. DEMOGRAFIE

1. STAND VAN DE BEVOLKING

De stad Tienen heeft een rijke historie. Dit verleden gaat al terug tot de vroege ontsluiting in de Romeinse periode, getuige de Drie Tumuli te Grimde. De ontwikkelingen in de middeleeuwen, het rijke handelsverleden, de opkomst van het industriële luik met de suikerindustrie, maakte Tienen tot economische draaischijf en grootste stad van het landelijke Hageland. Tienen is van oudsher altijd een woon- en werkstad geweest. Anno 2021 is dit steeds nog zo. De omgevingsanalyse zal dit ook aantonen.

Inzicht in de bevolkingstendensen is essentieel om het beleid uit te tekenen. Zo zal een groei van het aantal kinderen zich eerst laten voelen in de kinderopvang, later in het basisonderwijs en ten slotte in het secundair onderwijs. De vergrijzing van de bevolking op haar beurt creëert een grotere behoefte aan voorzieningen voor ouderen. Onderstaande indicatoren beschrijven eerst het inwonersaantal en gaan daarna in op het aantal inwoners met een migratieachtergrond en op de leeftijdsstructuur van de bevolking. De geboorte- en sterftecijfers en de migratiedata tonen aan in welke mate de bevolking groeit of afneemt. Daarna wordt een beeld van de huishoudens gegeven. Tot slot schetsen prognoses de verwachte evolutie van het aantal inwoners en het aantal huishoudens.

1.1. EVOLUTIE BEVOLKINGSAANTALLEN STAD TIENEN

Tabel 1: Aantal inwoners stad Tienen (per 1/1/2021)

Aantal inwoners stad Tienen	
2011	32.703
2012	32.987
2013	33.233
2014	33.511
2015	33.950
2016	34.185
2017	34.365
2018	34.675
2019	35.004
2020	35.293
2021	35.545

Bron: Statbel

Het aantal inwoners van Tienen is sinds 2011 onafgebroken in stijgende lijn. Het aandeel vrouwen (V=51,50%) heeft een licht overwicht op dat van de mannelijke bevolking (M=48,50%) wat niet ongebruikelijk is. Sinds 2011 kende Tienen een bevolkingsaangroei van 2.842 inwoners (=een stijging van 8,42%). Door deze aangroei heeft Tienen op 1 januari 2021 volgens de officiële statistieken **35.545** inwoners. Deze officiële statistieken zijn gebaseerd op een verwerking van het Rijksregister (dat de gemeentelijke bevolkingsregisters bundelt) door het Belgische statistiekbureau Statbel.

De groei van de bevolking is in Tienen gemiddeld lichtjes hoger in vergelijking met de provincie Vlaams-Brabant (7,33%). Ten opzichte van het Vlaams Gewest (4,20%) is de groei echter merkbaar hoger. De bevolkingsaangroei in Tienen is vooral het gevolg van interne migraties en personen die vanuit het buitenland naar onze stad verhuizen (zie 3.2. migratiesaldo).

1.2. BEVOLKINGSSTRUCTUUR STAD TIENEN

1.2.1. ALGEMEEN OVERZICHT

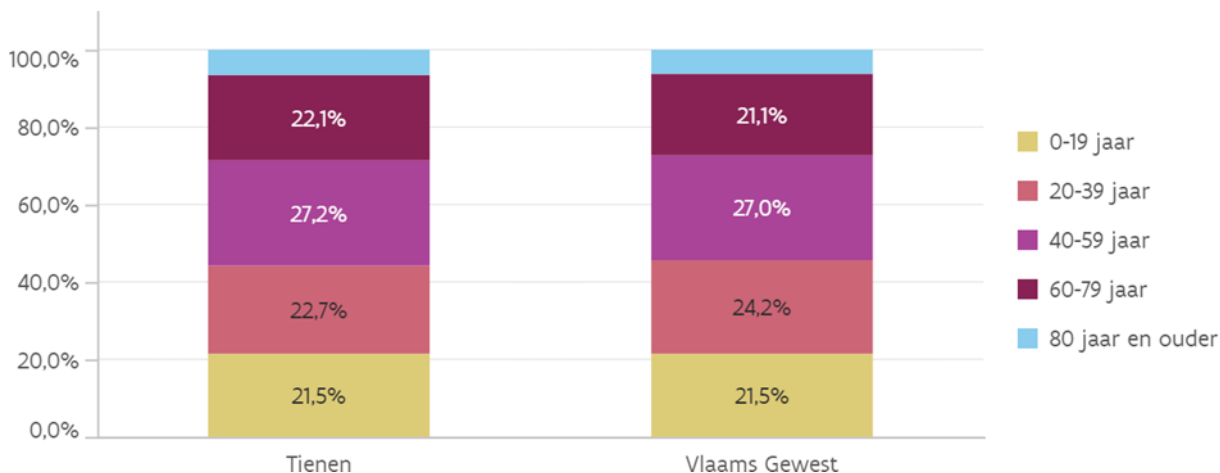
Tabel 2: Algemeen overzicht bevolkingsstructuur Tienen (per 1/1/2021)

Indicator	Tienen	Vlaams Gewest
Bevolking		
Inwonersaantal	35.545	6.653.062
Vreemdelingen	8,3%	9,3%
Personen van buitenlandse herkomst	23,0%	24,2%
Structuur van de bevolking		
Inwoners naar leeftijd		
- jonger dan 19 jaar	21,5%	21,5%
- 20 tot 59 jaar	49,9%	51,2%
- ouder dan 60 jaar	28,6%	27,3%
Groene druk: <i>aantal 0-19-jarigen / aantal 20-64-jarigen</i>	38,0%	37,1%
Grijze druk: <i>aantal 65-plussers / aantal 20-64-jarigen</i>	39,0%	35,8%
Demografische afhankelijkheidsratio: <i>(aantal 0-19-jarigen + aantal 65-plussers) / aantal 20-64-jarigen</i>	77,1%	72,9%
Ontwikkeling van de bevolking		
Aangroei van de bevolking: <i>natuurlijk accres + migratiesaldo</i>	0,7%	0,4%
Natuurlijk accres: <i>aantal geboortes - aantal overlijdens</i>	-4,1 per 1.000 inwoners	-1,2 per 1.000 inwoners
Migratiesaldo: <i>aantal inwijkingen - aantal uitwijkingen</i>	11,4 per 1.000 inwoners	4,9 per 1.000 inwoners
Migratie-intensiteit: <i>aantal inwijkingen + aantal uitwijkingen</i>	105,1 per 1.000 inwoners	106,8 per 1.000 inwoners
Private huishoudens		
Huishoudens	15.703	2.863.891
Huishoudens naar grootte		
- 1 persoon	35,8%	32,4%
- 2 personen	33,0%	34,3%
- 3 personen	13,8%	13,8%
- 4 of meer personen	17,3%	19,4%
Prognoses		
Prognose inwonersaantal (2040)	39.552	7.100.891
Prognose inwoners naar leeftijd (2040)		
- jonger dan 19 jaar	21,3%	20,4%
- 20 tot 59 jaar	48,4%	48,4%
- ouder dan 60 jaar	30,3%	31,2%
Prognose huishoudens naar grootte (2040)		
- 1 persoon	37,7%	35,6%
- 2 personen	31,2%	33,5%
- 3 personen	12,4%	12,7%
- 4 of meer personen	18,8%	18,2%

1.2.2. LEEFTIJDOPBOUW BEVOLKING

Data over de leeftijdsopbouw bieden een waardevol inzicht in de samenstelling van de bevolking. De leeftijdsstructuur levert nuttige informatie voor het onderbouwen van de beleidsplanning. Hoeveel kinderen en jongeren zijn er? Hoeveel ouderen? Welke vorm heeft de bevolkingspiramide van Tienen?

Grafiek 1: Aantal inwoners per leeftijdsgroep (per 1/1/2021)

De tendens van het procentueel aandeel van het aantal **jongeren** in onze bevolkingspiramide is de laatste jaren in stijgende lijn. Terwijl we vroeger onder het gemiddelde zaten, is het aandeel jongeren tot 19 jaar met 21,5% nu hetzelfde als voor het Vlaams Gewest.

Het aandeel van het aantal 20 tot 59 jarigen (**actieve bevolkingsgroep**) zit in Tienen nog altijd lichtjes onder het gemiddelde van het Vlaams Gewest. Deze tendens is volledig te wijten aan de leeftijdsgroep van de 20-39 jarigen. Het aandeel van deze leeftijdsgroep is met 22,7% lager dan het gemiddelde voor het Vlaams Gewest (24,2%). Het aandeel van de actieve bevolking in de bevolkingspiramide van Tienen is dus nog steeds lager dan in het Vlaams Gewest, maar de laatste jaren is wel een kentering bezig en is Tienen stilaan aan het toegroeien naar het gemiddelde van het Vlaams Gewest.

Het aandeel van de **60-plussers** in Tienen is met 28,6% in totaal (=60-79 jaar: 22,1% en 80-plussers: 6,5%) lichtjes hoger dan het gemiddelde van het Vlaams Gewest (27,3%). De vergrijzing ligt in Tienen dus nog steeds hoger dan in de rest van Vlaanderen. Het aantal senioren in Tienen is en blijft vrij hoog.

1.3. DEMOGRAFISCHE COËFFICIENTEN TIENEN

“Demografische coëfficiënten” vormt een verzameling van een aantal abstracte concepten die de bedoeling hebben om verhoudingen tussen verschillende bevolkingscategorieën weer te geven. Deze begrippen zijn de grijze druk, de groene druk, de verouderingscoëfficiënt en de familiale zorgindex.

Veel van deze begrippen worden verkeerd geïnterpreteerd. In volgende alinea's zullen de begrippen verduidelijkt worden en zal nagegaan worden op welke manier ze voor de stad Tienen begrepen kunnen worden.

1.3.1. GRIJZE DRUK

Grijze druk geeft de verhouding weer tussen de leeftijdsgroep van ouderen (vergrijsde bevolking) en de bevolking op beroepsactieve leeftijd. Dit wordt berekend aan de hand van volgende formule: bevolking 65 jaar en ouder/bevolking tussen 20 en 64 jaar oud.

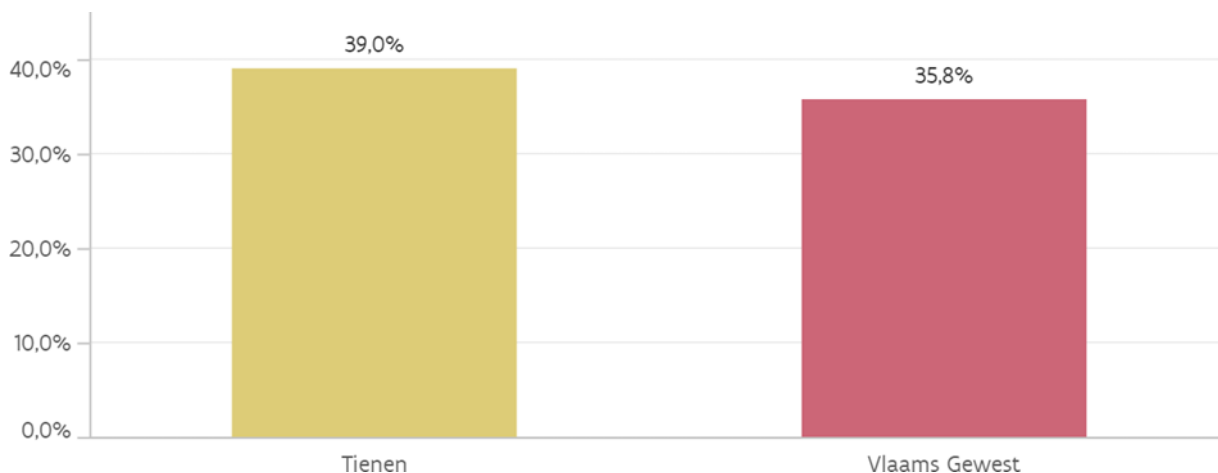
Hét heet hangijzer voor zowel de lokale-, Vlaamse-, federale- als internationale politiek is de toenemende vergrijzing van de bevolking. Deze vergrijzing zorgt voor een toenemende druk op de financiën van voormelde overheden.

Aangezien het pensioenstelsel binnen België gefinancierd wordt door middel van een repartitiestelsel (in tegenstelling tot een kapitalisatiestelsel van omringende landen zoals Nederland), dreigt een afname van de actieve bevolking in combinatie met de toename van de inactieve bevolking boven 65 jaar te leiden tot enerzijds minder bijdragen en anderzijds hogere uitgaven. De pensioenen van vandaag worden immers gefinancierd door de sociale zekerheidsbijdragen van vandaag.

Er is sprake van grijze druk wanneer de verhouding van de ouderen (vanaf 65 jaar) ten opzichte van de bevolking op actieve leeftijd (20-64 jaar) doorslaat in het voordeel van de eerste leeftijdscategorie. Dit wijst op de mate waarin de niet-meer-actieve bevolking weegt op de bevolking op actieve leeftijd.

Grafiek 2: Grijze druk Tienen in vergelijking met het Vlaams Gewest (per 1/1/2021)

Voor het jaar 2021 bedraagt de indicator van de grijze druk in Tienen 39,0% ten opzichte van 35,8% voor het Vlaams Gewest. Deze indicator geeft aan dat de grijze druk in Tienen bijgevolg merkkelijk hoger is dan de gemiddelde grijze druk in Vlaanderen.

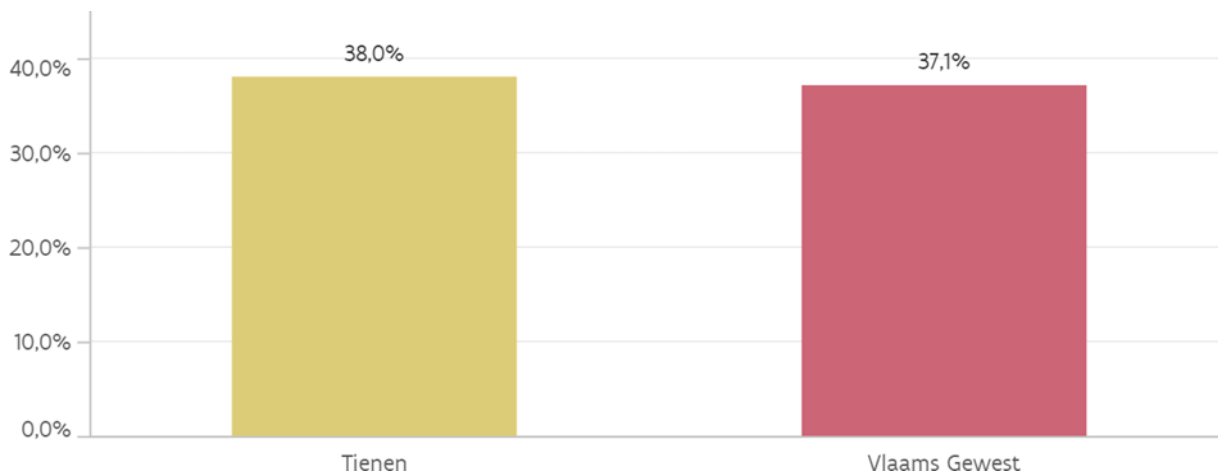
1.3.2. GROENE DRUK

Groene druk geeft de verhouding weer tussen de jeugdige bevolking en de bevolking op beroepsactieve leeftijd. Dit wordt berekend aan de hand van volgende formule: bevolking 0-19 jaar / bevolking 20-64 jaar].

'Druk' is een woord met een pejoratieve bijklank, maar hoeft in dit geval niet enkel negatief opgevat te worden. De groene druk is immers de verhouding van de jongeren (0-19 jaar) ten opzichte van de bevolking op actieve leeftijd (20-64 jaar). Het betreft de mate waarin de nog-niet actieve bevolking weegt op de bevolking op actieve leeftijd.

Anderzijds heeft een grote groene druk ook positieve gevolgen, in die zin dat de jongeren van nu, de arbeidskrachten van morgen zijn. De groene druk houdt de bevolking binnen de gemeente jong en kan dan ook op termijn de grijze druk verzachten.

Grafiek 3: Groene druk Tienen in vergelijking met het Vlaams Gewest (per 1/1/2021)

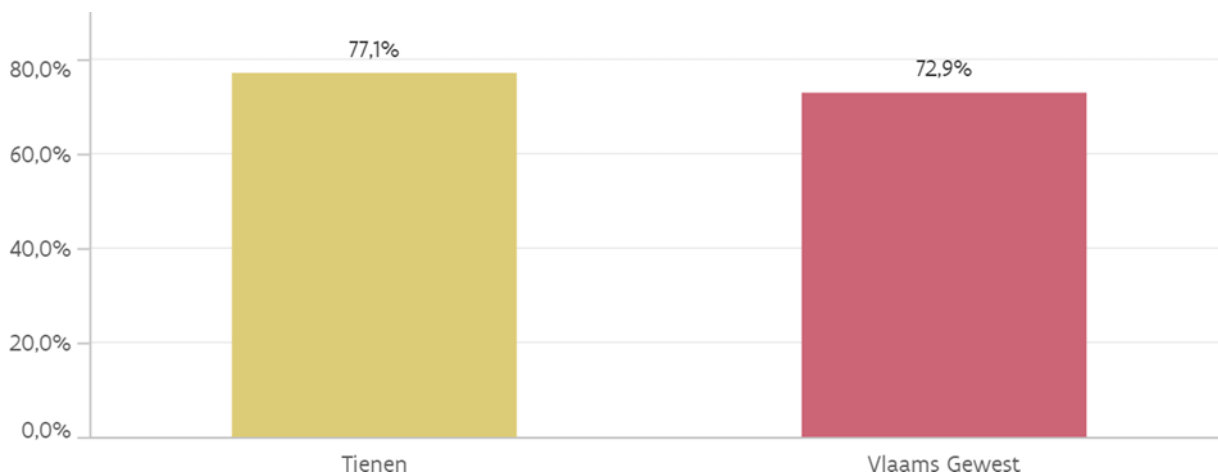
In Tienen ligt de indicator van de groene druk met 38,0% net boven het gemiddelde van het Vlaams Gewest (37,1%).

Gezien zowel de groene maar vooral de grijze druk in Tienen hoog liggen, is de conclusie dat de groep van de actieve bevolking in verhouding nog te laag is en dat beleidsmaatregelen nodig blijven om deze trend te keren en jonge gezinnen naar de stad aan te trekken.

1.3.3. DEMOGRAFISCHE AFHANKELIJKHEIDSRATIO

De demografische afhankelijkheidsratio is de verhouding tussen de bevolking buiten beroepsactieve leeftijd (0-19 jaar en 65 jaar en ouder, niet-actieven) en de bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar). Dit is de optelsom van groene druk en grijze druk.

Grafiek 4: Demografische afhankelijkheidsratio Tienen t.o.v. het Vlaams Gewest (per 1/1/2021)

Deze statistiek geeft aan dat verhoudingsgewijs Tienen een hoog percentage heeft van inwoners die zich buiten de beroepsactieve leeftijd bevinden. Deze indicator geeft aan dat Tienen een inhaalbeweging moet doen om het aandeel van de beroepsactieve bevolking in de bevolkingspiramide te verhogen.

2. BEVOLKINGSPROGNOSES

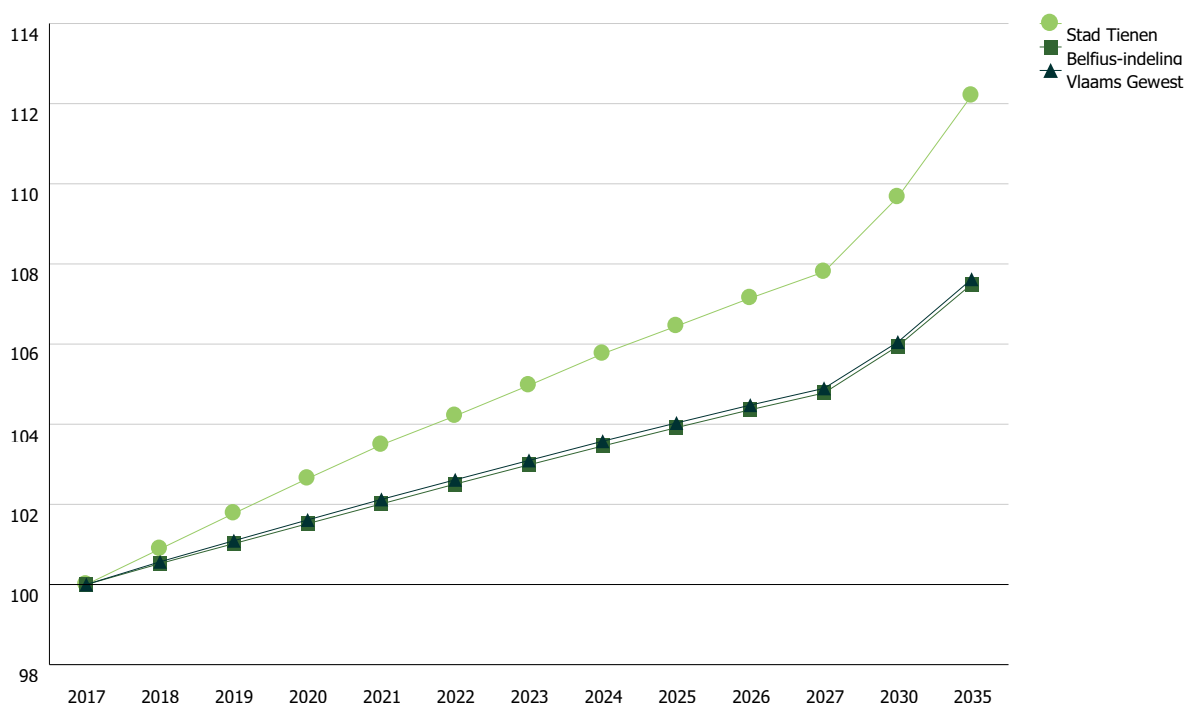
De verwachte bevolkingsaangroei is voor Tienen beduidend hoger dan de verwachte aangroei voor de Belfius-cluster en het Vlaams Gewest. Dit is een gegeven waarmee we op diverse vlakken rekening zullen moeten houden bij de verdere uitbouw van de stad.

Tabel 3: Vooruitberekening van de bevolking

	Tienen		Belfius-Cluster	Vlaams Gewest
	Totale bevolking	Groei Tienen	Groei Belfius	Groei Vlaams Gewest
2017	34.365	100	100	100
2018	34.675	100,9	100,5	100,6
2019	35.004	101,9	101	101,1
2020	35.293	102,6	101,5	101,6
2021	35.545	103,5	102	102,1
2022	35.811	104,2	102,5	102,6
2023	36.073	105	103	103,1
2024	36.344	105,8	103,5	103,6
2025	36.581	106,4	103,9	104
2026	36.821	107,1	104,4	104,5
2027	37.046	107,8	104,8	104,9
2030	37.687	109,7	106	106,1
2035	38.558	112,2	107,5	107,6

Bron: Statistiek Vlaanderen, Vlaamse gemeentelijke demografische vooruitzichten 2018-2035

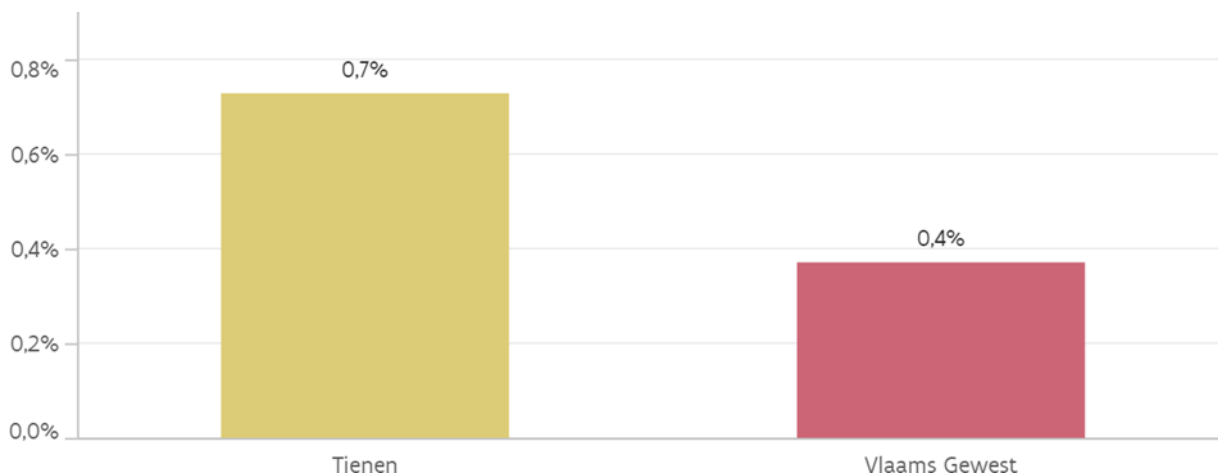
Grafiek 5: Bevolking – Groei (2017 = 100)

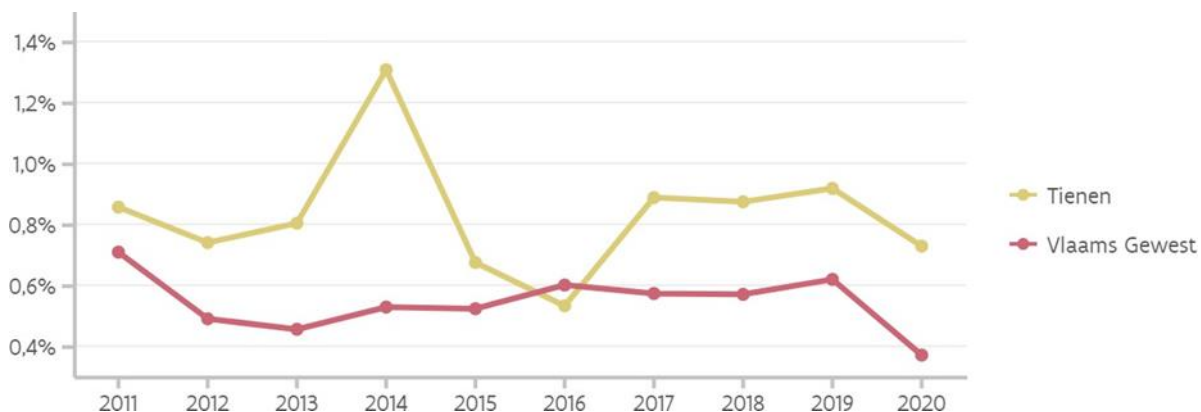
3. LOOP VAN DE BEVOLKING

3.1. AANGROEI VAN DE BEVOLKING

Tabel 4: Aangroei bevolking in procenten (2020)

Grafiek 6: Aangroei bevolking 2011-2020 in procenten

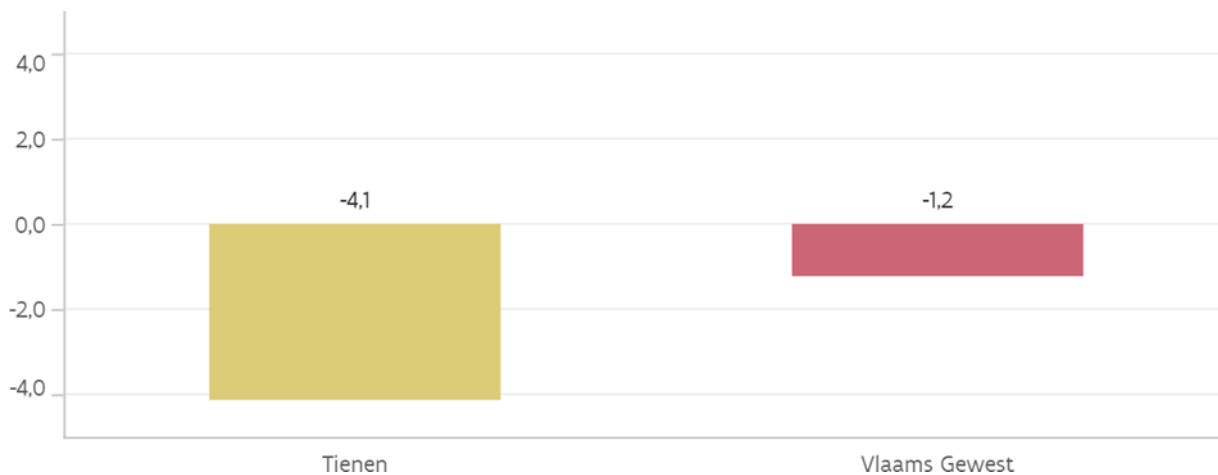
Bron: Gemeentemonitor 2021

De aangroei van de bevolking in Tienen is, op het jaar 2016 na, steeds hoger dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest. Ook in 2020 was de aangroei van de bevolking in Tienen procentueel hoger dan de aangroei in het Vlaams Gewest (met name 0,7% voor Tienen en 0,4% voor het Vlaams Gewest).

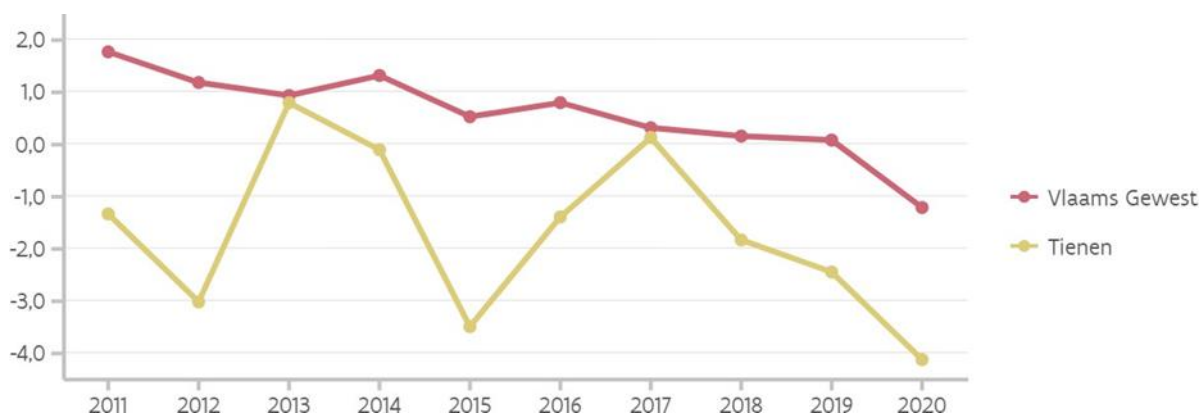
3.2.NATUURLIJKE GROEI (OF ACCRESS) VAN DE BEVOLKING

De natuurlijke groei (of access) van de bevolking wordt bepaald door het geboortecijfer te verminderen met het sterftecijfer. Veranderingen als gevolg van migratie worden bij deze berekening niet meegenomen.

Tabel 5: Natuurlijk accres, 2020, in aantal per 1000 inwoners

Grafiek 6: Natuurlijk accres, 2011-2020, in aantal per 1000 inwoners

Zoals hierboven werd aangehaald, is de bevolking van Tienen sterk toegenomen. Uiteraard kan dit diverse redenen hebben. Enerzijds kan een bevolking op natuurlijke wijze (geboortes/overlijdens) toe- of afnemen. Anderzijds kunnen er ook kunstmatige bewegingen zijn, namelijk immigratie of emigratie.

Bij een natuurlijke bevolkingstoename is het natuurlijk access positief. Indien we dit specifiek voor Tienen bekijken, blijkt het natuurlijk access van 2011 tot en met 2020 echter meestal negatief te zijn geweest.

Wanneer we dit vergelijken met de cijfergegevens van het Vlaams Gewest is daar een duidelijke tendens van een lichte toename van de bevolking op natuurlijke wijze merkbaar. De stad Tienen wijkt daar dus substantieel van af met een lichte afname van de bevolking op natuurlijke wijze (zelfs -4,1 per 1000 inwoners in 2020). Het jaar 2020 was wel een uitzonderlijk jaar met de coronapandemie. Het natuurlijk access was in 2020 zelfs voor het Vlaams Gewest negatief (-1,2 per 1000 inwoners).

Gezien de bevolking in Tienen jaar na jaar stijgt, is de bevolkingstoename derhalve te wijten aan andere factoren. **In 2020 was er in Tienen een afname van de bevolking op natuurlijke wijze met 313 geboorten en 459 overlijdens.**

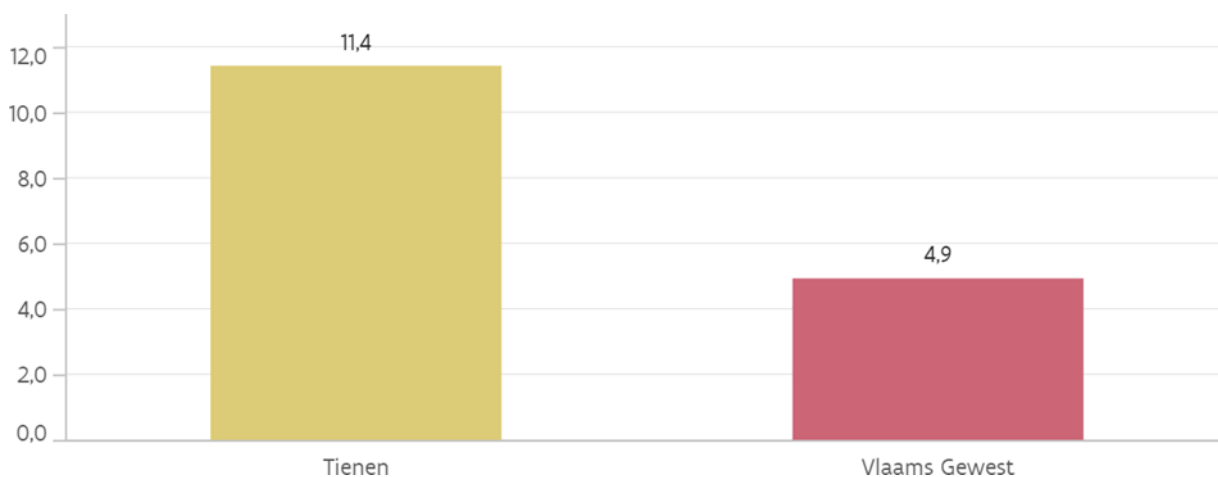
3.3.MIGRATIESALDO

3.3.1.MIGRATIESALDO TIENEN

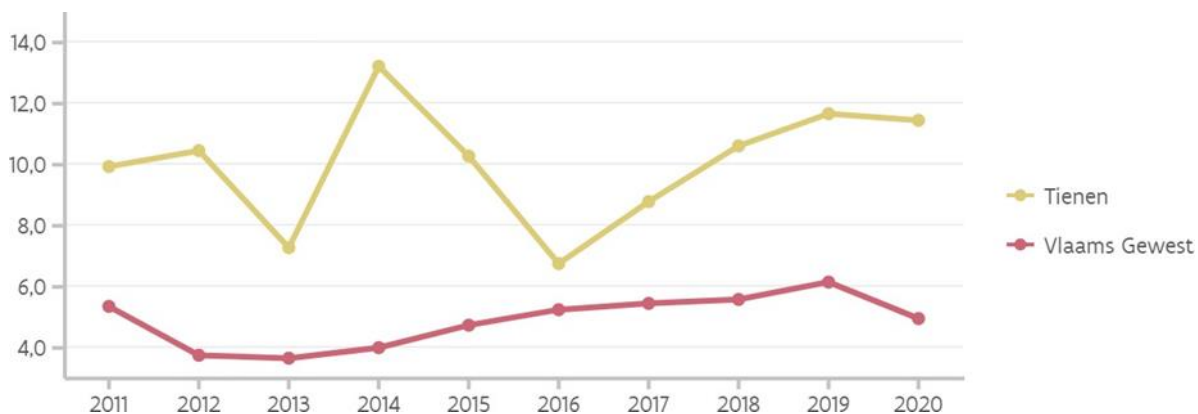
Hoeveel personen komen jaarlijks vanuit andere gemeenten in België en vanuit het buitenland in Tienen wonen (inwijkelingen)? Hoeveel personen wijken uit naar andere gemeenten in België en naar het buitenland (uitwijkelingen)?

Het migratiesaldo geeft het saldo aan van het aantal verhuisbewegingen van en naar een andere gemeente in België (aantal inwijkingen uit andere gemeenten in België, verminderd met het aantal uitwijkingen naar andere gemeenten in België) + het saldo van het aantal verhuisbewegingen van en naar het buitenland (aantal inwijkingen uit het buitenland, verminderd met het aantal uitwijkingen naar het buitenland).

Tabel 6: Migratiesaldo Tienen, 2020, in aantal per 1000 inwoners

Grafiek 7: Migratiesaldo, 2011-2020, in aantal per 1000 inwoners

Het migratiesaldo van Tienen ligt sinds 2011 merkelijk hoger dan voor het Vlaams Gewest. Deze grafiek toont aan dat het **migratiesaldo onweerlegbaar bijdraagt tot de jaarlijkse bevolkingstoename in Tienen**. Tienen is een centraal gelegen stad met betaalbare huisvesting die werk maakt van zorg, onderwijs, tewerkstelling, vrijetijdsaanbod.... Dit gecombineerd met de mogelijkheid om zich enerzijds in het stadscentrum vlakbij verschillende voorzieningen te vestigen of zich anderzijds in het groen te vestigen in één van onze rustieke deeldorpen, maakt van Tienen een aantrekkelijke stad om te komen wonen. Dit is één van de mogelijke verklaringen voor het hoge migratiesaldo van Tienen.

3.3.2. INTERNATIONALE MIGRATIES

Internationale migraties zijn verhuisbewegingen van en naar het buitenland.

In Tienen vestigen zich jaarlijks meer inwoners vanuit het buitenland in onze stad dan dat inwoners uit onze stad uitwijken naar het buitenland. Het saldo van de internationale migraties is aldus steeds positief. **Deze factor draagt**, net als de interne migraties (de binnenlandse verhuisbewegingen), **bij aan de groei van de Tiense bevolking**. In de tabel hieronder kan je de jaarlijkse cijfergegevens gedetailleerd terugvinden sinds 2011 tot en met 2019. Voor 2020 zijn nog geen cijfergegevens beschikbaar.

Tabel 7: Verhuisbewegingen met het buitenland (internationale migraties), in de loop van het jaar

	Inwijking vanuit het buitenland	Emigratie naar het buitenland	Saldo
2011	285	153	+135
2012	266	273	-7
2013	304	234	+70
2014	325	196	+129
2015	324	181	+143
2016	276	148	+128
2017	342	199	+143
2018	314	225	+89
2019	368	253	+115

Bron: Provincies in cijfers

Zoals eerder aangegeven is het totale migratiesaldo hoog waaruit geconcludeerd kan worden dat migratie een belangrijke factor is in de bevolkingstoename van Tienen.

4. DIVERSITEIT

4.1. HUIDIGE NATIONALITEIT, GEBOORTENATIONALITEIT EN HERKOMST IN TIENEN

Om de diversiteit binnen een gemeente te bekijken, zijn er 3 belangrijke parameters: huidige nationaliteit, geboortenationaliteit en herkomst.

Bij nationaliteit wordt enkel naar de **huidige nationaliteit** gekeken. Bij **geboortenationaliteit** kijkt men naar de nationaliteit bij geboorte: personen die bijvoorbeeld Belg zijn geworden maar bij hun geboorte een andere nationaliteit hadden, krijgen die nationaliteit als geboortenationaliteit. **Herkomst** kijkt nog verder en houdt ook rekening met de nationaliteit bij geboorte van de ouders. Als voor een bepaalde persoon minstens één van de ouders bij hun geboorte een andere nationaliteit had, krijgt hij of zij die herkomst. Indien zowel vader als moeder een niet-Belgische geboortenationaliteit hebben (die bovendien van elkaar verschilt), dan wordt de herkomst van de moeder overgenomen.

De volgende 3 tabellen geven de evolutie weer van het aantal inwoners naar huidige nationaliteit, naar geboortenationaliteit en naar herkomst voor het meest recente jaar beschikbaar.

Tabel 8: Evolutie aantal inwoners in Tienen met Belgische en niet-Belgische huidige nationaliteit

	Belgische huidige nationaliteit	niet-Belgische huidige nationaliteit
2011	31.363	1.411
2012	31.440	1.692
2013	31.586	1.764
2014	31.675	1.919
2015	31.850	2.147
2016	31.930	2.328
2017	31.940	2.484
2018	31.998	2.725
2019	32.198	2.810
2020	32.346	2.981

Bron: Provincies in cijfers

In Tienen ging het aantal inwoners met een niet-Belgische huidige nationaliteit van **1411 personen** in 2011 naar **2.981 personen** in 2020 (=meer dan een verdubbeling van het aantal).

Tabel 9: Evolutie aantal inwoners in Tienen volgens Belgische en niet-Belgische geboortenationaliteit

	Belgische geboortenationaliteit	niet-Belgische geboortenationaliteit
2011	30.039	2.735
2012	30.017	3.115
2013	30.041	3.309
2014	30.015	3.579
2015	30.068	3.929
2016	30.034	4.224
2017	29.894	4.530
2018	29.766	4.957
2019	29.724	5.284
2020	29.662	5.665

Bron: Provincies in cijfers

In Tienen ging het aantal inwoners met een niet-Belgische geboortenationaliteit van **2.735 personen** in 2011 naar **5.665 personen** in 2020 (=meer dan een verdubbeling).

Tabel 10: Evolutie aantal inwoners in Tienen volgens Belgische en niet-Belgische herkomst

	Belgische herkomst	niet-Belgische herkomst
2011	29.048	3.726
2012	28.944	4.188
2013	28.849	4.501
2014	28.720	4.874
2015	28.623	5.374
2016	28.484	5.774
2017	28.235	6.189
2018	28.016	6.707
2019	27.847	7.161
2020	27.648	7.679

Bron: Provincies in cijfers

In Tienen ging het aantal inwoners met een niet-Belgische herkomst van **3.726 personen** in 2011 naar **7.679 personen** in 2020 (=meer dan een verdubbeling). Omdat veel niet-Belgen in de loop van hun leven de Belgische nationaliteit aannemen of verkrijgen, ligt het voor de hand dat het aandeel van de inwoners met een niet-Belgische geboortenationaliteit groter is. Dat geldt nog meer voor een niet-Belgische herkomst. Door te kijken naar de herkomst van de inwoners kan je dus veel meer informatie hebben dan door enkel te kijken naar de huidige nationaliteit.

Uitgedrukt in percentages bedraagt het aandeel personen in Tienen in 2020 met:

een niet-Belgische huidige nationaliteit	8,3%
een niet-Belgische geboortenationaliteit	16,0%
een niet-Belgische herkomst	21,7%.

Deze cijfers zijn de laatste jaren in stijgende lijn.

5. STAND VAN DE HUISHOUDENS

5.1. AANTAL HUISHOUDENS

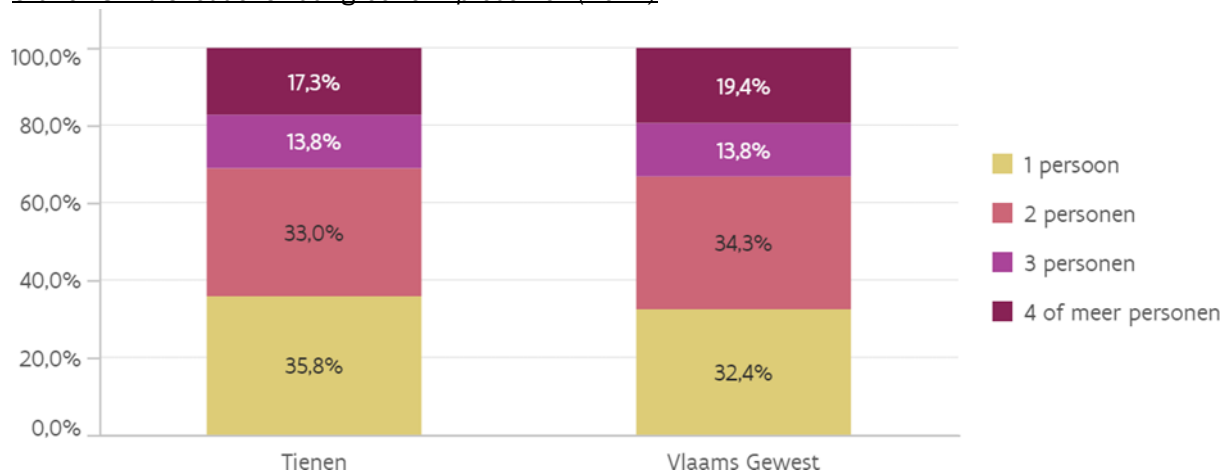
Onder huishouden verstaat men alle personen die in eenzelfde woning wonen en er samen leven. Ook de éénpersoonshuishoudens horen hierbij. In 2021 zijn er volgens deze definitie **15.703 huishoudens** in Tienen.

In 2015 waren er nog maar 14.940 huishoudens. Op 6 jaar tijd zien we een toename van het aantal huishoudens in Tienen met 763 eenheden. Gelijklopend met de bevolkingstoename stijgt dus het aantal huishoudens in Tienen en vooral de laatste jaren in toenemende mate.

5.2. SAMENSTELLING AANTAL HUISHOUDENS

De gemiddelde gezinsgrootte in Vlaanderen bedraagt 2,32. In Tienen zitten we daar in 2019 met 2,24 licht onder. De tendens van de gemiddelde gezinsgrootte is zowel in Tienen als in Vlaanderen in dalende lijn. De meest opvallende statistiek voor Tienen betreft het hoge percentage van het aantal alleenstaanden.

Grafiek 8: Huishoudens naar grootte in procenten (2021)

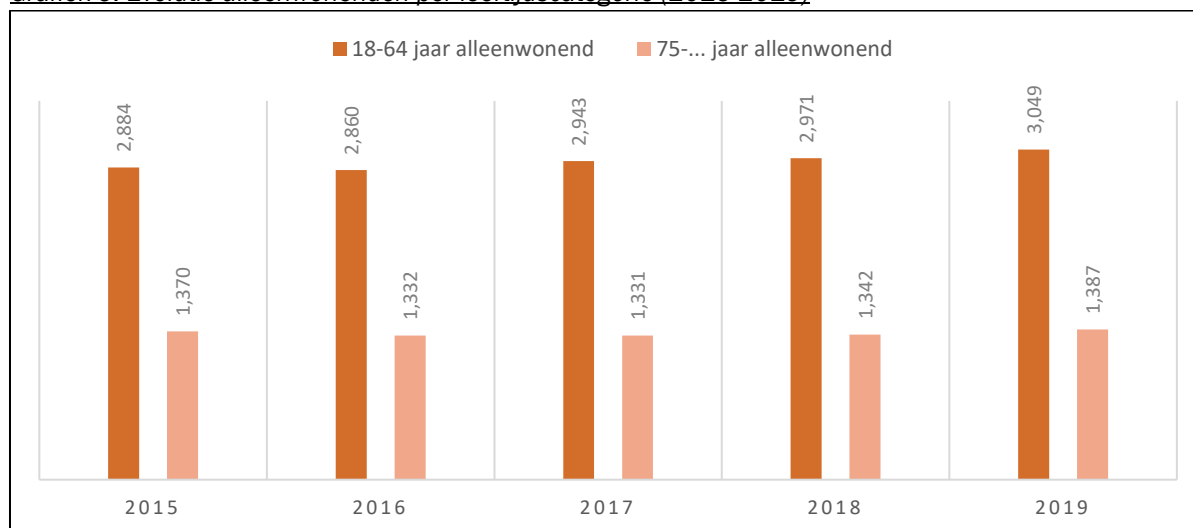

De groep alleenstaanden of alleenwonenden in Tienen is zeer hoog (35,8%). Globaal genomen doet zich in Tienen een opmerkelijke stijging van het aantal kleinere huishoudens voor. Deze tendens doet zich in het algemeen in de maatschappij voor, maar in Tienen toch nog veel meer uitgesproken dan elders.

Naast vergrijzing zal ook gezinsverdunding een bepalende factor zijn in de groei van de éénpersoonshuishoudens: gezinnen worden opgedeeld door veranderingen binnen de gezinsvormen, het (meer of sneller) vertrekken van jongeren die alleen gaan wonen of door (meer) scheidingen. De evolutie van het aantal alleenstaanden kan een uiting zijn van deze gezinsverdunding. Ongetwijfeld spelen hierin ook andere factoren een rol.

Ook het aantal huishoudens zonder kinderen zijn in Tienen aan een gestage opmars bezig. Deze trend is ook uit volgende grafiek af te leiden. De min 64-groep alleenstaanden of de niet-senioren is bijna 2 maal zo groot als de senioren groep.

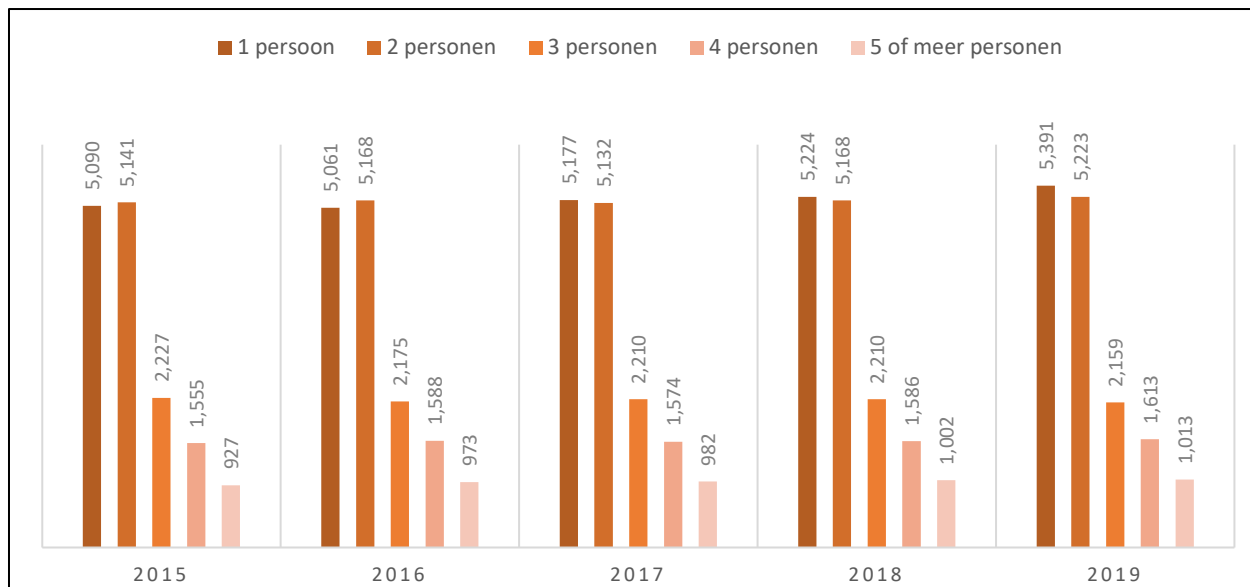
Grafiek 9: Evolutie alleenwonenden per leeftijdscategorie (2015-2019)

Bron Provincies in cijfers

- Evolutie 18-64 jaar alleenwonend (2015-2019):	+165
- Evolutie 75-... jaar alleenwonend (2015-2019):	+17

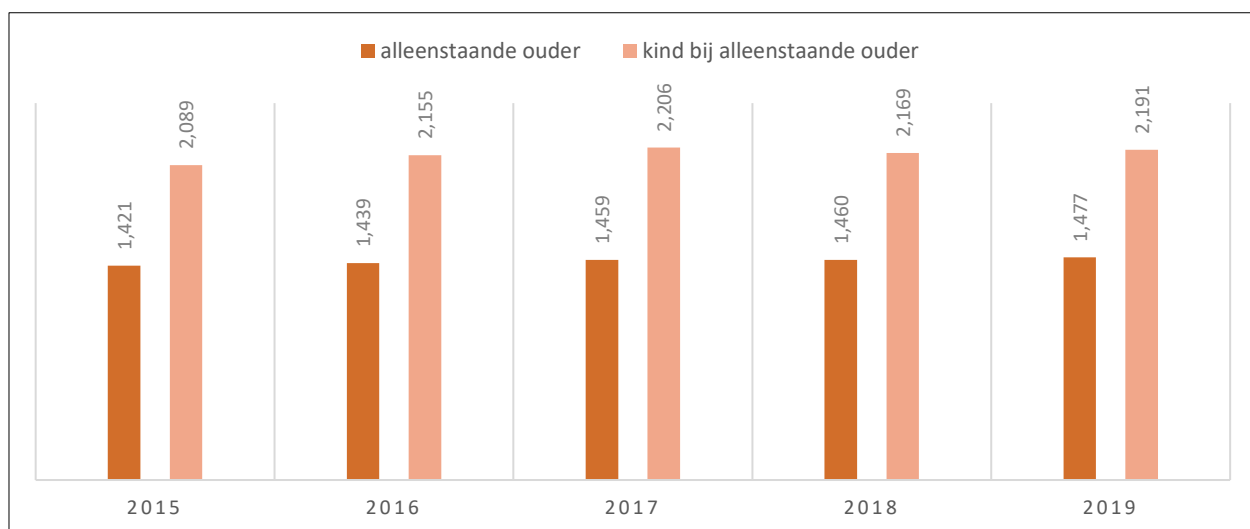
Grafiek 10: Evolutie aantal personen per huishouden (2015-2019)

Bron Provincies in cijfers

De gestage groei in het aantal éénpersoon-huishouden in Tienen t.o.v. de gezinnen is ook in bovenstaande grafiek weer scherp te zien. De éénouderhuishoudens zijn allang aan een stijgende lijn bezig. Niet verbazingwekkend als één op twee huwelijken eindigt in een echtscheiding. Wat minder duidelijk is uit de cijfers op te maken is, zijn de nieuw samengestelde gezinnen. De alleenstaande ouder kan wel getrieerd worden en ook in deze grafieken zien we een langzaam stijgende trend. Dit impliceert natuurlijk ook de toename naar woningen die geschikt zijn voor alleenstaanden en één-oudergezinnen.

Grafiek 11: Evolutie alleenstaande ouders (2015-2019)

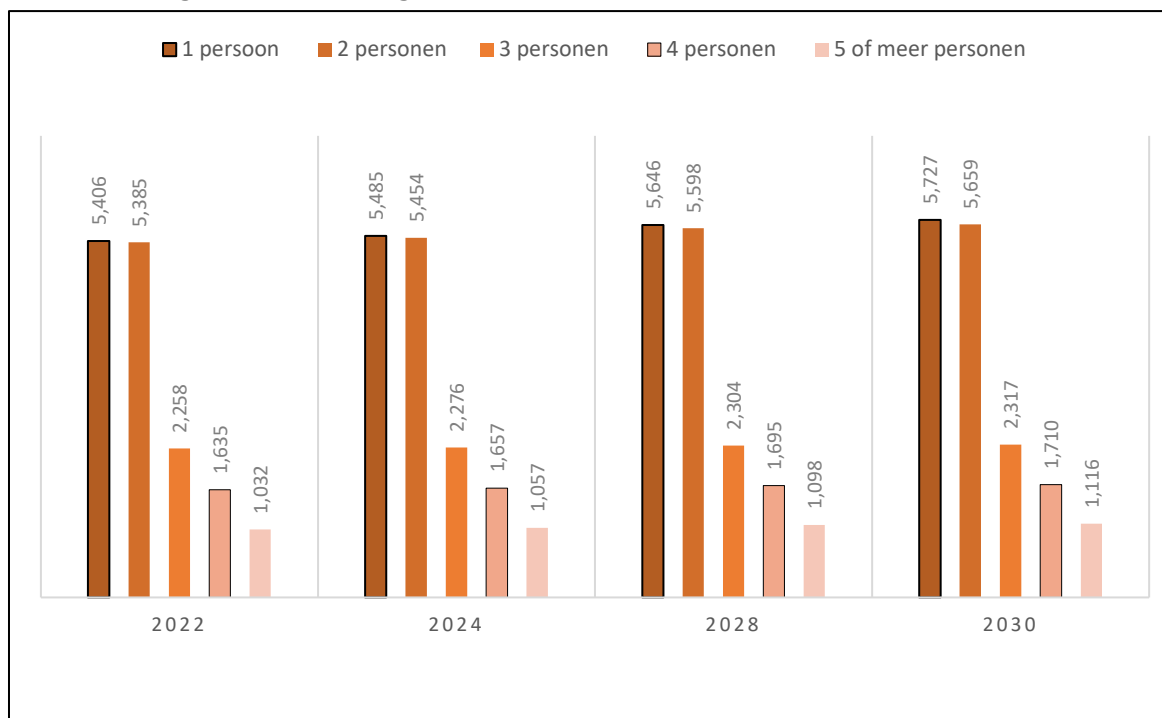

Bron Provincies in cijfers

- Evolutie alleenstaande ouder (2015-2019): +56
- Evolutie kind bij alleenstaande ouder (2015-2019): +102
- Gemiddeld 1,48 kind per ouder (2019)

De veranderende tendensen in de samenleving vinden we ook terug in de prognoses van gezinssamenstellingen van de stad Tienen

Grafiek 12: Prognose samenstelling huishoudens (2022-2030)

Bron: Provincies in cijfers

5.3. HUISHOUDENS SAMENGEVAT

De huishoudens van Tienen groeien. Deze groei is niet alleen te danken aan de bevolkingstoename. De groei van de huishoudens is het gevolg van de wijziging van de samenstelling:

- Huishoudens worden kleiner
- Het aandeel van de éénoudergezinnen neemt toe.
- De groep alleenstaanden – vooral alleenstaande ouderen zal in de nabije toekomst nog groeien.

De gezinsverdunding zal volgens prognoses nog sterk stijgen.

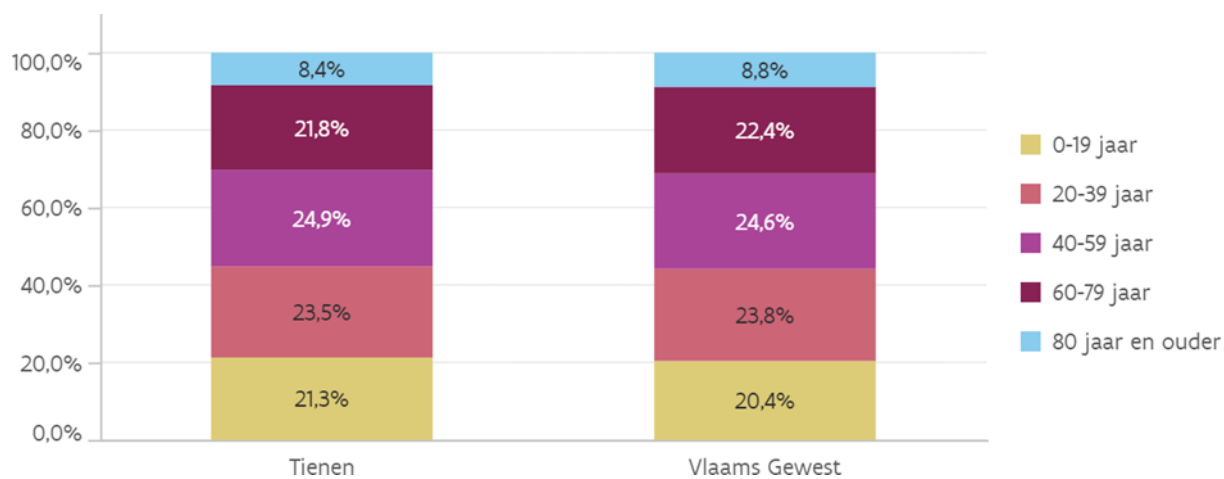
6. ALGEMEEN BESLUIT DEMOGRAFIE TIENEN

De algemene aangroei van de bevolking in Tienen, maar ook in heel Vlaanderen, is een trend die in diverse bevolkingsprojecties duidelijk wordt. De verwachtingen in de komende decennia zijn dat deze aangroei, ondanks de coronapandemie, behoorlijk blijft stijgen. De aangroei van de bevolking in Tienen is voornamelijk te verklaren door inwijkingen en niet door de natuurlijke aangroei van de bevolking.

Opvallend in onze bevolkingsstructuur is dat het aandeel volwassenen op potentieel-actieve leeftijd (20-64 jaar) in verhouding lager blijft dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest. We zijn stilaan aan een inhaalbeweging bezig, maar desalniettemin blijft het één van de uitdagingen voor Tienen om de jongeren, die nu in onze stad opgroeien, toekomstperspectieven te bieden in eigen streek zodat zij minder gaan uitwijken waardoor het aandeel van potentieel-actieve volwassenen op (relatief korte) termijn in Tienen kan stijgen. Tienen dient daarnaast blijvend in te zetten op het aantrekken van meer beroepsactieve personen want dat blijft momenteel een pijnpunt in onze bevolkingsspiramide.

Prognoses van hoe de leeftijdsopbouw in Tienen op termijn zal evolueren wijzen er evenwel op dat het aandeel inwoners op beroepsactieve leeftijd in onze stad in 2040 op hetzelfde niveau zal komen als het gemiddelde voor het Vlaams Gewest.

Grafiek 13: Prognose inwoners naar leeftijd voor het jaar 2040 in procenten in Tienen:

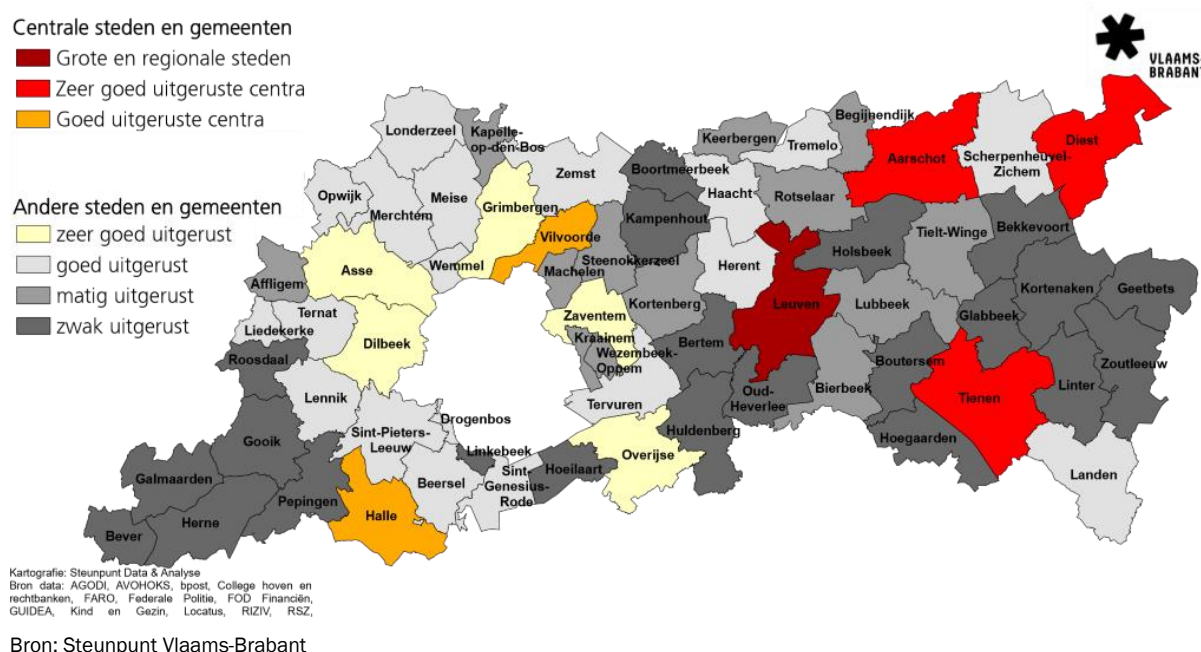
Via de jaarlijkse update van de omgevingsanalyse gaan we deze indicator van nabij blijven opvolgen.

IV. TYPOLOGIE OP BASIS VAN DE UITRUSTINGSGRAAD

In een studie over de uitrustingsgraad van alle Vlaamse gemeenten en meer specifiek die van Vlaams-Brabant worden heel wat gemeenten uit onze regio ingedeeld bij de zwakst uitgeruste gemeenten. Deze studie meet de uitrusting van de Vlaamse gemeenten op acht gebieden: onderwijs, zorg, publieke en zakelijke dienstverlening, persoonlijke dienstverlening, horeca, detailhandel, cultuur en recreatie en sport.

Op basis daarvan werd een typologie opgesteld die de gemeenten onderverdeelt in categorieën. In Vlaams-Brabant vinden we een regionale stad (Leuven) en drie zeer goed uitgeruste centra: Tienen, Aarschot en Diest. In het Hageland zijn verder opvallend veel zwak uitgeruste gemeenten. De inwoners van deze gemeenten maken vaak gebruik van de uitrusting in steden als Tienen, Aarschot en Diest.

Hieronder de grafiek met het overzicht van de typologie van de Vlaams-Brabantse gemeenten op basis van uitrusting:

1. GEMEENTELIJKE KERNINDICATOREN

De volgende kernindicatoren werden opgenomen in onderstaande tabel:

De eerste drie kolommen tonen de variabelen die werden gebruikt om de typologie op te stellen:

- tu: de totale uitrusting van de gemeente, zonder de maximale functie. Het totaal voor het Vlaams Gewest is 1.000.
- upi: de uitrusting per inwoner, zonder de maximale functie. De waarde voor het Vlaams Gewest is 1,00.
- afb: het aantal functies bovengemiddeld, dat wil zeggen hoger dan het Vlaams gemiddelde van 1,00

De volgende acht kolommen (in het grijs) geven aan welke functies bovengemiddeld zijn (aangeduid met een X):

De bekeken functies betreffen: onderwijs, zorg, publieke en zakelijke dienstverlening, persoonlijke dienstverlening, horeca, detailhandel, cultuur & recreatie en sport.

In de volgende kolom is de maximale functie aangegeven: de functie met de hoogste waarde in de gemeente (de zgn. max. functie)

De laatste drie kolommen geven de uitrusting met de maximale functie:

- uitrusting: de totale uitrusting van de gemeente, met de maximale functie. Het totaal voor het Vlaams Gewest is 1.000.
- bevolking: de totale bevolking in de gemeente
- uitrusting (%0): de uitrusting per 10.000 inwoners, met de maximale functie. De waarde voor het Vlaams Gewest is 1,53.

De score op de totale uitrusting voor Tienen bedraagt 5,88. Deze score is hoger dan Aarschot (5,61) en Diest (5,41). De kernindicator waar Tienen het best scoort is “zorg”. Voor 5 van de 8 functies scoort Tienen bovengemiddeld. Enkel voor de functies “onderwijs, publieke dienstverlening en horeca” scoort Tienen niet bovengemiddeld.

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% _{max})	
Grote en regionale steden																
Antwerpen	92,41	1,16	7	x	x	x	x	x	x	x	x		onderwijs	92,51	520.504	1,78
Gent	56,12	1,41	7	x	x	x	x	x	x	x	x		onderwijs	63,01	259.083	2,43
Brugge	32,58	1,80	7	x	x	x	x	x	x	x	x		horeca	29,82	118.187	2,52
Leuven	25,65	1,67	8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	onderwijs	31,54	100.291	3,15
Hasselt	22,75	1,92	7	x	x	x	x	x	x	x	x		publieke en zakelijke dienstverlening	21,29	77.124	2,76
Kortrijk	20,54	1,77	8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	onderwijs	20,66	75.736	2,73
Oostende	18,03	1,65	7		x	x	x	x	x	x	x	x	horeca	16,82	70.994	2,37
Mechelen	17,68	1,35	7	x	x	x	x			x	x	x	cultuur en recreatie	16,29	85.665	1,90
Aalst	15,57	1,20	6	x	x	x	x			x	x		zorg	16,19	84.859	1,91
Sint-Niklaas	15,17	1,30	7	x	x	x	x			x	x	x	zorg	15,28	76.028	2,01
Roeselare	14,19	1,50	6	x	x	x	x			x	x		zorg	14,52	61.657	2,36
Genk	13,57	1,34	7	x	x		x	x	x	x	x	x	cultuur en recreatie	12,70	65.986	1,93
Turnhout	11,90	1,78	6	x	x	x	x			x	x		cultuur en recreatie	11,02	43.467	2,54
Zeer goed uitgeruste centra																
Knokke-Heist	11,03	2,17	7		x	x	x	x	x	x	x	x	horeca	10,37	33.197	3,12
Sint-Truiden	8,37	1,36	8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	zorg	8,48	40.169	2,11
Waregem	8,27	1,42	7	x	x	x	x			x	x	x	cultuur en recreatie	7,80	37.871	2,06
Ieper	8,25	1,54	7	x	x	x	x	x	x	x	x		zorg	8,51	35.014	2,43
Lier	8,10	1,50	8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	cultuur en recreatie	7,44	35.244	2,11
Geel	7,88	1,30	6	x	x	x				x	x	x	onderwijs	8,37	39.560	2,12
Dendermonde	7,85	1,12	5		x	x	x			x	x		zorg	8,02	45.583	1,76
Tongeren	7,29	1,54	7	x	x	x	x	x	x	x	x		persoonlijke dienstverlening	6,36	30.865	2,06
Mol	6,89	1,24	5	x	x				x	x		x	sport	6,36	36.151	1,76
Oudenaarde	6,86	1,44	6	x	x	x	x	x	x				publieke en zakelijke dienstverlening	6,30	30.972	2,03
Herentals	6,19	1,45	7	x	x	x	x			x	x	x	sport	5,78	27.800	2,08
Tienen	5,88	1,12	5		x		x			x	x	x	zorg	6,14	34.365	1,79
Aarschot	5,61	1,23	5	x			x	x	x	x			cultuur en recreatie	5,44	29.654	1,83
Diest	5,41	1,49	8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	zorg	5,45	23.612	2,31

V. EXTERNE ANALYSE

2. RUIMTE EN INFRASTRUCTUUR

2.1. GRONDGEBIED

2.1.1. OPPERVLAKTE VAN HET GRONDGEBIED

De totale oppervlakte van de stad Tienen is 7.177 ha of 71,77 km².

2.1.2. BEVOLKINGSDICHTHEID

Tabel 1: Bevolkingsdichtheid

	Tienen			Gemeenten (30.000 tot 50.000 inw.)	Vlaams Gewest
	Totale bevolking	Totale oppervlakte in ha	Bevolkingsdichtheid	Bevolkingsdichtheid	Bevolkingsdichtheid
2010	32.552	7.177	454	512	462
2011	32.703	7.177	456	516	466
2012	32.987	7.177	460	520	470
2013	33.233	7.177	463	523	472
2014	33.511	7.177	467	525	474
2015	33.950	7.177	473	528	477
2016	34.185	7.177	476	532	479
2017	34.365	7.177	479	535	482
2018	34.675	7.177	484	538	485
2019	35.004	7.177	488	541	488
2020	35.293	7.177	492	546	492

Bron: Kadaster en ADS, verwerking Statistiek Vlaanderen

Opmerkelijk is dat de bevolkingsdichtheid in Tienen vergelijkbaar is met het gemiddelde van het Vlaams Gewest. Ten opzichte van de cluster van gemeenten en steden tussen 30.000 en 50.000 inwoners is de bevolkingsdichtheid lager. Waarschijnlijk valt dit te verklaren doordat Tienen een groot grondgebied heeft. Binnen de Vesten is de bevolkingsdensiteit in Tienen zeer hoog, maar buiten de stadskern is de bevolkingsdensiteit in de fusiegemeenten veel lager wat het gemiddelde van de bevolkingsdichtheid naar beneden haalt.

2.1.3. BEBOUWDE OPPERVLAKTE

Tabel 2: Evolutie bebouwde oppervlakte in ha en bebouwingsgraad in %

	Tienen		Belfius-cluster	Vlaams Gewest
	Totaal bebouwde oppervlakte	Bebouwingsgraad (%)	Bebouwingsgraad (%)	Bebouwingsgraad (%)
2014	1.351	4,4%	5,0	4,8
2015	1.348	4,6%	5,3	4,9
2016	1.350	4,6%	5,4	5,0
2017	1.360	4,6%	5,4	5,1
2018	1.361	4,6%	5,5	5,1
2019	1.363	4,7%	5,6	5,2

Bron: Provincies in cijfers

De totale bebouwde oppervlakte in Tienen bedraagt 1.363 ha. De bebouwingsgraad (=de bebouwde oppervlakte gedeeld door de totale oppervlakte) is in Tienen iets lager dan de bebouwingsgraad in het Vlaams Gewest en de Belfius-cluster.

Tabel 3: Aandeel bebouwde oppervlakte naar woonfunctie in % (behuizing, appartementen, ...)

Tienen										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totale opp. woonfunctie (in ha)	815	920	923	930	927	934	941	939	943	951
Totaal bebouwde opp. (in ha)	1.211	1.327	1.333	1.343	1.347	1.356	1.351	1.348	1.350	1.360
Aandeel (in %)	67,3	69,3	69,2	69,2	68,9	68,8	69,6	69,7	69,9	70,0

BELFIUS-cluster										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totale opp. woonfunctie (in ha)	24.633	25.042	25.321	25.612	25.906	26.178	26.428	26.648	26.880	27.170
Totaal bebouwde opp. (in ha)	35.809	36.304	36.734	37.033	37.379	37.727	38.083	38.333	38.691	38.990
Aandeel (in %)	68,8	69,0	68,9	69,2	69,3	69,4	69,4	69,5	69,5	69,7

Vlaams Gewest										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totale opp. woonfunctie (in ha)	178.648	180.863	182.812	184.734	186.698	188.531	190.303	191.828	193.395	195.306
Totaal bebouwde opp. (in ha)	241.214	243.767	246.207	248.228	250.393	252.594	254.604	256.232	258.220	260.248
Aandeel (in %)	74,1	74,2	74,3	74,4	74,6	74,6	74,7	74,9	74,9	75,0

Bron: Kadaster, Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen

70% van de bebouwde oppervlakte in Tienen heeft betrekking op wonen. Dit aandeel is lager dan het gemiddelde in Vlaanderen, maar zit op hetzelfde niveau als de vergelijkbare steden en gemeenten van de Belfius-cluster.

Tabel 4: Aandeel bebouwde oppervlakte naar economische functie in % (ambachts- en industriegebouwen, opslagruimten, kantoorgebouwen, gebouwen met handelsbestemming)

Tienen										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totale opp. Economische functie (in ha)	215	221	222	226	228	230	230	230	229	229
Totaal bebouwde opp. (in ha)	1.211	1.327	1.333	1.343	1.347	1.356	1.351	1.348	1.350	1.360
Aandeel (in %)	17,8	16,6	16,6	16,8	16,9	17,0	17,0	17,1	17,0	16,9

BELFIUS-cluster										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totale opp. Economische functie (in ha)	7.639	7.745	7.845	7.909	7.929	7.982	8.075	8.104	8.177	8.216
Totaal bebouwde opp. (in ha)	35.809	36.304	36.734	37.033	37.379	37.727	38.083	38.333	38.691	38.990
Aandeel (in %)	21,3	21,3	21,4	21,4	21,2	21,2	21,2	21,1	21,1	21,1

Vlaams Gewest										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totale opp. Economische functie (in ha)	39.316	39.618	39.976	40.096	40.283	40.538	40.654	40.703	41.112	41.266
Totaal bebouwde opp. (in ha)	241.214	243.767	246.207	248.228	250.393	252.594	254.604	256.232	258.220	260.248
Aandeel (in %)	16,3	16,3	16,2	16,2	16,1	16,0	16,0	15,9	15,9	15,9

Bron: Kadaster, Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen

Uit deze statistiek valt vooral op dat in Tienen, t.o.v. de vergelijkbare steden in de Belfius-cluster, een kleiner aandeel van de bebouwde oppervlakte wordt gebruikt voor economische doeleinden. T.o.v. het Vlaams Gewest zit Tienen wel op hetzelfde niveau.

Tabel 5: Aandeel bebouwde oppervlakte naar welzijns- en recreatiefunctie in % (gebouwen voor sociale zorg en ziekenzorg, gebouwen voor onderwijs, onderzoek en cultuur, gebouwen voor eredienst, gebouwen voor recreatie en sport)

Tienen										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totale opp. welzijns- en recreatiefunctie (in ha)	84	89	89	88	88	89	81	79	78	80
Totale bebouwde opp. (in ha)	1.211	1.327	1.333	1.343	1.347	1.356	1.351	1.348	1.350	1.360
Aandeel (in %)	6,9	6,7	6,7	6,6	6,6	6,5	6,0	5,9	5,8	5,9

Belfius-cluster										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totale opp. welzijns- en recreatiefunctie (in ha)	2.474	2.488	2.491	2.501	2.504	2.515	2.534	2.546	2.558	2.562
Totale bebouwde opp. (in ha)	35.809	36.304	36.734	37.033	37.379	37.727	38.083	38.333	38.691	38.990
Aandeel (in %)	6,9	6,9	6,8	6,8	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	6,6

Vlaams Gewest										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Opp. welzijns- en recreatiefunctie (in ha)	16.555	16.656	16.693	16.732	16.743	16.831	16.898	16.976	17.007	16.983
Totale bebouwde opp. (in ha)	241.214	243.767	246.207	248.228	250.393	252.594	254.604	256.232	258.220	260.248
Aandeel (in %)	6,9	6,8	6,8	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	6,6	6,5

Bron: Kadaster, Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen

Ook dit aandeel ligt in Tienen iets lager dan gemiddeld in Vlaanderen en in de Belfius-cluster.

2.2. PLANNING RUIMTELIJKE VISIE

2.2.1. RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN

Voor ruimtelijke ordening is een beleid op lange termijn van groot belang. Eigenlijk is het geen plan maar een visie. Een visie die aangeeft hoe we in best met onze ruimte omgaan.

Ruimtelijke structuurplannen werden op de volgende niveaus opgemaakt:

- Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (1997)
- Het ruimtelijk structuurplan Vlaams-Brabant (2004)
- Het gemeentelijke ruimtelijk structuurplan Tienen (2006)

De Vlaamse Regering keurde op 30 maart 2018 het besluit goed met de uitvoeringsregels van ruimtelijke beleidsplannen. Hiermee kwam er een einde aan de opmaak en wijzigen van de structuurplannen. Hiervoor in plaats komen de ruimtelijke beleidsplannen. De bestaande ruimtelijke structuurplannen blijven van kracht zolang ze niet vervangen worden door een ruimtelijk beleidsplan.

2.2.2. RUIMTELIJKE BELEIDSPLANNEN

Een ruimtelijk beleidsplan bestaat uit een strategische visie en één of meer beleidskaders die samen het kader aangeven voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Het ruimtelijk beleidsplan is erop gericht samenhang te brengen in de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beslissingen in de ruimtelijke ordening en is realisatiegericht.

- De strategische visie omvat een langetermijnvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling.
- Een beleidskader bevat operationele beleidskeuzes voor de middellange termijn en actieprogramma's voor een thema of voor een gebiedsdeel. Beleidskaders beschrijven onder meer hoe en met wie de gewenste ruimtelijke ontwikkeling wordt gerealiseerd.

In elk ruimtelijk beleidsplan wordt aangegeven hoe het zich verhoudt tot de ruimtelijke beleidsplannen van de andere niveaus.

Ruimtelijke beleidsplannen zullen op de volgende niveaus opgemaakt worden:

- Het ruimtelijke beleidsplan Vlaanderen
- De Vlaamse regering keurde op 20/7/2018 de strategische visie van het beleidsplan ruimte Vlaanderen goed. Tevens werden hiermee volgende voorontwerpen goedgekeurd:
  - o Het voorontwerp van het instrumentendecreet Omgevingsbeleid
  - o Het voorontwerp wijzigingsdecreet dat de ontwikkelingsmogelijkheden voor woonreservegebieden bepaalt
  - o Principiële wijziging van het Bosdecreet ifv bescherming van de meest kwetsbare waardevolle bossen
  - o Het voorontwerp van decreet over de bestemmingsneutraliteit voor de winning van hernieuwbare energie
  - o Principiële wijziging van het besluit over de intergemeentelijke GECORO's
- Het provinciaal beleidsplan ruimte

De provincie is gestart met de opmaak van een nieuw beleidsplan ruimte ter vervanging van hun structuurplan. In de periode 2019-2020 consulteerde de provincie het publiek over de conceptnota en de kennisgevingsnota, ook de stad kon hier een advies op geven; De adviezen worden nu verder bekeken en verwerkt. Verwacht wordt dat in 2022 een openbaar onderzoek rond het nieuwe beleidsplan zal opgestart worden en de procedure afgerond zal worden in 2023.
- Het gemeentelijk beleidsplan ruimte

Er werden nog geen beleidskaders goedgekeurd.

2.2.3. STRUCTUURPLAN TIENEN

Het structuurplan van Tienen is momenteel nog voldoende recent om te behouden. De visie komt grotendeels overeen met de huidige visie op de ruimtelijke ordening in Tienen. Het is raadzaam om in de toekomst mee te springen op de trein van beleidsplannen en ook voor Tienen een beleidsplan op te maken. In de periode 2019-2025 kan eventueel gestart worden met voorbereidend studiewerk voor de opmaak van het beleidsplan.

Er zijn reeds andere studies (o.a. Masterplan) in uitvoering die eveneens als basis kunnen dienen voor het nieuwe beleidsplan.

2.2.4. RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Een ruimtelijk uitvoeringsplan geeft uitvoering aan een ruimtelijk structuurplan. Het heeft een verordenende waarde voor alle overheidsbeslissingen en legt voor de in het plan opgenomen percelen onder meer vast:

- welke activiteiten er mogen plaatsvinden,
- waar al dan niet mag worden gebouwd en aan welke stedenbouwkundige voorschriften huizen en constructies in een bepaalde zone moet voldoen,
- hoe een bepaald gebied ingericht en beheerd moet worden.

Anders dan een beleidsplan of structuurplan gaat het niet om een brede visie maar een concrete invulling van de ruimte met een wettelijk kader die de spelregels bepaalt.

Er worden uitvoeringsplannen opgemaakt op 3 niveaus:

- gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP)
- provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen (PRUP)
- gemeentelijke uitvoeringsplannen (gemRUP)

Voor het grondgebied van Tienen zijn volgende ruimtelijke uitvoeringsplannen van toepassing:

- *Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen*
  - o GRUP Oppervlaktedelfstoffenzone “Vlaamse Leemstreek”: besluit VR 30-10-2015
  - o GRUP Leidingsstraat VTN (Voeren – Opwijk): besluit VR 30-04-2009
- *Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen*
  - o PRUP “afbakening kleinstedelijk gebied Tienen”: MB 5-11-2012
  - o PRUP “Stationsomgeving Tienen – deel stad”: MB 9-02-2016
- *Gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen*
  - o gemRUP “Woonproject Anemonenlaan”: goedgekeurd door deputatie dd. 21-08-2008
  - o gemRUP “Keienhof”: goedgekeurd door deputatie dd. 24-11-2011
  - o gemRUP “Huis in de stad”: goedgekeurd door deputatie dd. 24-11-2011
  - o gemRUP “Bosschelstraat”: goedgekeurd door deputatie dd. 1-12-2011
  - o gemRUP “Sint-Jorisplein – Herziening: definitieve vaststelling GR 25-02-2015
  - o gem RUP “Doolhof”: definitieve vaststelling GR dd. 28-09-2017
  - o gemRUP “De Drie Tommen” – herziening: definitieve vaststelling GR dd. 25-10-2018

2.2.5. BIJZONDER PLAN VAN AANLEG

Voor het bestaan van ruimtelijke uitvoeringsplannen, werkte men met bijzondere plannen van aanleg. Deze geven eveneens een juridisch kader met spelregels voor de concrete invulling van de ruimte in een bepaald gebied. In Tienen zijn nog meerdere BPA's van kracht.

De BPA's zijn oudere plannen met in sommige gevallen een oude visie. De huidige wetgeving laat toe af te wijken op BPA's die ouder dan 15 jaar zijn, zonder dat hiervoor een nieuw ruimtelijke uitvoeringsplan voor noodzakelijk is.

Voor het grondgebied van Tienen zijn volgende bijzonder plannen van aanleg van toepassing:

- BPA 'nr. 9 Houtenveld' dd. 13/06/1978
- BPA 'nr. 3 Kumtich' dd. 03/06/1988
- BPA 'nr. 1 Kumtich wijziging' dd. 03/06/1988
- BPA 'nr. 2 Kumtich wijziging' dd. 06/08/1988
- BPA 'nr. 5 Windmolenveld' dd. 11/01/1990
- BPA 'Slachthuisstraat' dd. 27/02/1991
- BPA 'nr. 2 Kumtich wijziging' dd. 16/11/1992
- BPA 'Viander' dd. 11/10/1996
- BPA 'Molinet' dd. 02/10/2001
- 'sectoraal BPA zonevreemde bedrijven' dd. 21/01/2004
- BPA 'RWZI Vissenaken dd 28/11/2006
- BPA 'RWZI Oplinter' dd. 02/07/2007

- BPA 'nr. 4 wijk Groeneshof' dd. 30/11/2007

2.2.6. MASTERPLANNEN/ VISIES

Een masterplan is een globale visie op een groot gebied of wijk in de stad. Het plan geeft een beeld van het gebied zich in de toekomst kan ontwikkelen. Een masterplan is geen kant-en-klaar plan dat tot in de puntjes vastlegt hoe een gebied of wijk in de stad eruit zal zien. Het brengt wel troeven en noden in kaart, maakt keuzes en geeft mogelijkheden aan. Het is een soort ruwe schets die de grote lijnen voor verdere ontwikkeling vastlegt, en aangeeft hoe die grote lijnen achteraf uitgewerkt kunnen worden. Een masterplan vormt de basis voor concrete projecten. Een masterplan heeft geen juridische kader.

Voor de periode 2008-2020 werden volgende masterplannen/visies opgemaakt:

- i.o.v. Provincie i.s.m. stad Tienen
  - o 2008: afbakening kleinstedelijk gebied Tienen, hoeksteen voor het gewenste stedelijkgebiedbeleid
  - o 2010: Beeldkwaliteitsplan vesten Tienen – Horizontaal (opgemaakt door SumResearch)
  - o 2011: Stationspark Tienen, strategisch masterplan voor de stationsomgeving van Tienen
  - o 2015: Beeldkwaliteitsplan architectuur vesten Tienen - Vertikaal (opgemaakt door SumResearch)
  - o 2018: Ontwerpend onderzoek locatie ziekenhuis Tienen (opgemaakt door BUUR)
- i.o.v. stad Tienen
  - o 2011: Masterplan Herwaardering site Lyceum, Kerkfabriek en H. Hartziekenhuis Tienen
  - o 2013: studie militair domein Goetsenhoven:
    - bouwfysisch onderzoek van de bestaande infrastructuur
    - ruimtelijke economisch financieel economisch onderzoek
  - o 2014: woonstudie Tienen (opgemaakt door Blauwdruk stedenbouw i.s.m. Palmbout Urban Landscapes)
  - o 2016: Stads kernversterking Tienen (opgemaakt door BUUR)
  - o 2016: Opmaak stedenbouwkundige richtlijnen Donysite (opgemaakt door Urban Platform / Karad)
  - o 2019: Masterplan Vissenaken: Sint-Maarten (opgemaakt door BUUR)
- andere:
  - o 2012: Masterplan scholen campus Waaiberg
  - o 2015: Hertogensite Fase I
  - o 2018: Hertogensite Fase II
  - o 2018: Empsensite (Kliniekstraat) – lopende
  - o 2018: Broekstraat - lopende
  - o 2018: herbesteding site ziekenhuis - lopende
  - o 2018: Inbreidingsproject woonblok Hennemarkt – Kleine Kattenstraat – Croonestraat – lopende
  - o 2019: Masterplan Via Waaiberg (opgemaakt door ARAF)

2.2.7. VERORDENINGEN

Stedenbouwkundige verordeningen zijn voorschriften die gelden op het hele grondgebied van de overheid die de verordening afvaardigt. Dit kan het gewest zijn, een provincie of een gemeente. Het zijn juridische kaders die een directe impact hebben op het vergunningenbeleid.

Naast de verordening opgesteld door de Vlaamse Regering en de Provincie Vlaams-Brabant werden door de stad Tienen volgende verordeningen opgemaakt.

- 2006: gemeentelijke stedenbouwkundige verordening met betrekking tot vergunningsplichtige bestemmingen en bestemmingswijzigingen
- 2014: herziening stedenbouwkundige verordening op het aanleggen van parkeerplaatsen en fietsenstallingen buiten de openbare weg
- 2020: stedenbouwkundige verordening ter verbetering van de woonkwaliteit

2.2.8. UITDAGINGEN INZAKE PLANNING RUIMTELIJKE VISIE VOOR DE VOLGENDE 6 JAREN

Juridisch kader

Waar vroeger de wetgeving op ruimtelijke ordening eerder statisch was, is deze de laatste jaren meer en meer en sneller en sneller aan het wijzigen. Dit laat toe in te spelen op de steeds sneller veranderende maatschappij, maar brengt voor de werking van de diensten wel de nodige uitdagingen met zich mee. De veranderingen volgen elkaar zo snel op, dat het up to date blijven niet meer vanzelfsprekend is. Om vragen te beantwoorden is daardoor steeds meer onderzoekswerk noodzakelijk zodat men de juiste informatie kan geven.

Niet alle wetswijzigingen hebben een impact op de werking in de stad Tienen maar kunnen gaan over niet relevante zaken, bijvoorbeeld wetgeving over havengebieden. Het is belangrijk de informatie goed te filteren om onnodig werk te voorkomen. Dit is niet langer iets dat elke dossierbehandelaar voor zich kan doen, maar vraagt een meer gestructureerde aanpak op het niveau van de dienst.

De wetgeving wijzigt maar wordt ook steeds ingewikkelder. Ontwikkelaars komen hierdoor soms met advocaten naar een projectvoorstelling. Ook voor de diensten is een goede juridische ondersteuning hierdoor noodzakelijk. Een goed beargumenteerde en juridisch sluitende beslissing van het schepencollege voorkomt dat men in beroep anders zal beslissen. De stad Tienen werkt momenteel samen met een advocatenbureau voor deze juridische ondersteuning. Ook in de toekomst zal meer en meer beroep moeten gedaan worden op advocaten.

Multidisciplinair

Men spreekt niet langer van een stedenbouwkundige vergunning, een milieuvergunning, een kleinhandelsvergunningen of een 'natuurvergunning', maar van een omgevingsvergunning. Al deze aspecten worden geïntegreerd behandeld in één dossier. Daarnaast dient men ook rekening te houden met: kwaliteit, historisch patrimonium, duurzaamheid, economische activiteiten, verdichting, nood aan verschillende typologieën van wooneenheden, mobiliteit, vervoersknooppunten, sociale mix, open ruimte, landbouw, overstromingsgevoelige gebieden waterbuffering,...

In het verleden waren hiervoor verscheidene adviesinstanties actief op het niveau van de Vlaamse administratie. Steeds meer en meer beperken zij zich toch specifieke gevallen en dienen steden en gemeenten een eigen visie te ontwikkelen en op zichzelf te beslissen.

Een voorbeeld hiervan is onroerend erfgoed, vroeger gaven zij bij elk dossier een advies, sinds 2017 geven zij enkel nog een advies wanneer het gaat om monumenten. Zelfs voor de sloop van een pand dat op de inventaris van het bouwkundig erfgoed staat, geven zij geen advies meer. De stad doet bij deze dossier beroep op Portiva. Zij ondersteunen de stadsdiensten bij het behandelen van vergunningsdossier maar staan eveneens in voor de opmaak van een nieuw kader rond de belangrijke historische gebouwen in het stadscentrum. Dit kader wordt momenteel vertaald in een nieuwe stedenbouwkundige verordening.

Een ander voorbeeld is de werking van de riolering. Voor het stadscentrum werd een hydronautstudie uitgevoerd die de aandachtspunten en moeilijkheden aangeeft en een visie op de toekomst. Ook bij verdere verdichting en het ontwikkelen van nieuwe woon(uitbreidings)gebieden, is het belangrijk om hier de nodige aandacht aan te schenken. Regenbuien worden steeds meer intensiever en de rioleringen zijn beperkt in wat zij aankunnen. Lokale infiltratie, de aanleg van grachten, wadi's, enzovoort moeten al vanaf de start van een project bekeken worden. Als hier nog geen algemene visie over bestaat, dient steeds ad hoc gewerkt te worden bij elk nieuw project. Een duidelijke visie op voorhand kan problemen achteraf voorkomen. Dit wordt verder uitgewerkt in een overkoepelende hemelwaterstudie voor de steden en gemeenten in de Getevallei.

Om de kwaliteit van de strategische projecten te garanderen werkt de stad Tienen met een raamcontract met het studie bureau Buur. Een verderzetting van deze vorm van samenwerking zal ook naar de toekomst de kwaliteit van de projecten kunnen garanderen.

Mobiliteit: Regionet

Ruimtelijke ordening is eveneens gekoppeld aan mobiliteit. De Vlaamse overheid wenst in te zetten op verdichting op de plaatsen waar geen bijkomende mobiliteitsproblemen gecreëerd worden. Men spreekt van de Hoppinpunten. Dit zijn locaties waar een aanbod is van o.a. openbaar vervoer, fietspaden en -snelwegen, enz.

De provincie Vlaams-Brabant startte het onderzoek 'Regionet'. De stad Tienen werd hier niet in opgenomen. De stad Tienen zal bijgevolg zelf moeten instaan voor de opmaak van een duurzame mobiliteitsvisie op zijn volledig grondgebied. Op welke locatie is verdichting mogelijk? Waar kan het aanbod aan openbaar vervoer versterkt worden? Welke trage wegen en fietspaden worden aangelegd, verbeterd, enz.?

Mobiliteit: Noordelijke ring

Bij de studies aangaande de ontwikkeling van een nieuw industrieterrein en de kleinhandelszone aan de Leuvenselaan (RUP provincie), werd steeds duidelijk dat mobiliteit een belangrijk knelpunt is. Het aantal vervoersbewegingen zal ten gevolge van deze ontwikkeling in dergelijke maten toenemen dat men aan de noordelijke vesten voor lange tijd in de file zal staan.

Een mogelijke oplossing is de aanleg van de noordelijke ring waarbij de ring rond Tienen volledig wordt gesloten. Dit zou volgende de huidige studies een vlottere doorstroming mogelijk maken en de vesten ontlasten wat nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt. In de toekomst zal verder bestudeerd worden of een volledige of een gedeeltelijke ontsluiting van de ring de beste mobiliteitsoplossing biedt.

Groei

Het aantal inwoners in Tienen is in een stijgende lijn, voor al deze inwoners dient de nodige kwalitatieve huisvesting te worden voorzien. De stad Tienen is een afgebakend kleinstedelijk gebied, binnen dit kleinstedelijk gebied dienen wij een oplossing te zoeken voor het stijgende aantal inwoners.

In de eerste plaats wordt ingezet op een verdere verdichting van het stadscentrum. Bestaande gebieden worden herontwikkeld en kwalitatief verdicht. In een volgende fase kunnen de woonuitbreidingsgebieden ten noordwesten van Tienen ontwikkeld worden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de bestaande ruimtelijke structuur, het openbaar vervoer, de riolering, natuurwaarde, enz.

Belangrijke kanttekening zijn de plannen van de Vlaamse overheid. Steeds meer en meer wenst men te stoppen met het aansnijden van de open ruimte, de zogenaamde betonstop. Momenteel zijn de woonuitbreidingsgebieden nog onontwikkeld terrein waar we voornamelijk landbouw terugvinden. De Vlaamse overheid startte in de periode 2017-2018 met een eerste onderzoek naar het bestaande aanbod aan woonuitbreidingsgebieden. Hierbij werd aan de steden en de gemeenten eveneens gevraagd of men bepaalde gebieden niet langer wenst te ontwikkelen. Bij het stellen van de vraag was de tijd om te antwoorden zéér beperkt. Om in de toekomst hierop in te spelen, is de ontwikkeling van een duidelijke visie noodzakelijk. In de studie van Blauwdruk (2014) werd reeds een eerste aanzet hiertoe gegeven.

De woonuitbreidingsgebieden van Tienen zijn ideaal gelegen nabij de stadskern. Zij bieden een uitstekende opportuniteit om verder te ontwikkelen op voorwaarde dat alle aspecten in zijn totaliteit worden bekeken.

Ook binnen de dorpskernen is het belangrijk een visie te ontwikkelen rond potentiële groei en groeilocaties en zones waar groei net minder gewenst is. In het beleidsplan ruimte Vlaams-Brabant geeft de provincie hiervoor een aanzet. Belangrijk is dat dit bekeken wordt in de specifieke context van de dorpen op Tiens grondgebied en in relatie met de nabijheid van het stadscentrum.

Groei: Lopende projecten

Lopende projecten die reeds inzetten op de kernversterking zijn:

- **Kazerne+**

De volgende stap in het project was de ontwikkeling van blok C. Deze zal binnenkort volledig afgewerkt zijn en opgeleverd worden. Volgende stap is bekijken hoe het parkeren en de circulatie op het kazerneplein moet aangepast worden aan de nieuwe situatie die dit blok met zich meebrengt.

- **Hertogensite 2**

Dit project is gelegen tussen de Alexianenweg en de Ooievaarstraat en is een vervolg op de Hertogensite die nu in de afwerkingsfase zit. Dit project voorziet een school, appartementen en een ondergrondse parking. Een deel van het project is gelegen op gronden van de stad en is momenteel in volle constructie.

- **Oude Vestenstraat**

Tussen de historische gevels langs de Oude Vestenstraat, het Groot en Klein Atheneum, de achtertuinen van de Leuvensestraat en het park van het Regionaal ziekenhuis, komt een nieuw residentieel project met een mix aan verschillende woonvormen en een gemeenschapsfunctie in een groene omgeving. Het project zal in verschillende fasen worden ontwikkeld.

- **Ziekenhuissite Houtemstraat**

Naast belangrijke woonprojecten is momenteel een project lopende rond de herlokalisatie van het ziekenhuis. Uit de haalbaarheidsstudie is naar voren gekomen dat de huidige site van het ziekenhuis aan de Houtemstraat de voorkeur heeft. Er wordt volop gewerkt aan een inplanting van de activiteiten van het ziekenhuis op deze locatie met respect voor de omgeving.

- **Herbestemming oude ziekenhuissite – Hof van KabEEK**

Door het samenbrengen van de ziekenhuisactiviteiten op de site aan de Houtemstraat, komt die ziekenhuissite in de Kliniekstraat vrij voor een nieuwe ontwikkeling. In samenwerking met de Vlaamse Bouwmeester wordt hier een project uitgeschreven om een nieuwe wijk in de binnenstad te creëren.

- **Donysite**

Het bouwproject is gelegen tussen de Donystraat, Kapelstraat en O.L.V. Broedersstraat. Het omvat de reconversie van een voormalige scholensite naar een duurzaam en toekomstgericht woonproject.

- **Strategisch project postsite**

In het kader van het masterplan van de ruimere stationsomgeving wil men het voormalige postgebouw en de naburige omgeving te herontwikkelen en hiermee een hefboom te genereren voor de opwaardering van de gehele stationsomgeving. Dit omvat de renovatie van het Postgebouw, een nieuwbouw, het realiseren van een fietsenstalling en een pleinaanleg.

Eigendommen

De laatste jaren worden steeds meer en meer overgegaan tot het verkoop van de gronden in eigendom van de stad. Zo kunnen deze aangewend worden voor nieuwe ontwikkelingen die de stad alleen maar ten goede kunnen komen. Wanneer de stad eigenaar is van een grond, heeft zij extra troeven in de hand om de ontwikkeling ervan te sturen. Een uitdaging voor de toekomst is, zoals hierboven vermeld, het verder inzetten op de kwalitatieve verdichting van het stadscentrum. Wanneer meerdere gronden samen bekeken worden, is meer mogelijk dan bij een aanpak per perceel.

Om grotere ontwikkelingen mogelijk te maken, kan de stad inzetten op een actief aankoopbeleid op strategisch belangrijke locaties. Zo kan na verloop van tijd een aanééngesloten gebied worden gecreëerd waar één grotere ontwikkeling mogelijk is.

Vanaf 1 januari 2019 zullen de stad en het OCMW één entiteit vormen. Ook het OCMW is eigenaar van verscheidene gronden. Het is belangrijk ook deze gronden niet te vergeten bij de opmaak van een visie rond eigendommen en het aan- en verkoopbeleid.

Verordeningen

Door middel van verordeningen kunnen uitdagingen op vlak van ruimtelijke ordening worden aangepakt. Verordeningen zijn een juridisch kader waarbij het nodige denk- en studiewerk vooraf noodzakelijk is. Hierbij zullen studie bureaus en advocaten dienen te worden aangesteld en de nodige budgetten voorzien. Daarnaast is de wetgeving rond verordeningen aangepast en is ook bij een verordening een openbaar onderzoek en inspraak van de bevolking noodzakelijk. Ook voor de opvolging hiervan dient de nodige tijd en

middelen te worden voorzien. Volgende onderwerpen zouden in de toekomst onderdeel kunnen uitmaken van een verordening:

- Aanpassen verordening op ontbrekende parkeerplaatsen
- Opmaak verordening rond afbakening kernwinkelgebied
- Opmaak verordening rond het erfgoed van de binnenstad

Verordening: ontbrekende parkeerplaatsen

De verordening op ontbrekende parkeerplaatsen werd in 2014 herzien. Sindsdien is duidelijk dat een aantal praktische zaken beter kunnen worden aangepakt. Bijvoorbeeld:

- Er zijn geen afwijkingsmogelijkheden voor het voorzien van een fietsenstalling, ook niet bij bijvoorbeeld beschermde monumenten of wanneer dit technisch niet mogelijk is.
- Het initiatief ligt bij de ontwikkelaar, hij kan kiezen om minder parkeerplaatsen te voorzien en te betalen of niet. De afwijking kan ook via een collegebeslissing verlopen waarbij rekening kan gehouden worden met de visie in bepaalde zones
- De afmetingen van parkeerplaatsen dienen verder verfijnd
- De afstand tussen de rijen aan parkeerplaatsen bedraagt 7m, dit is breed en kan, met optimale invulling van de ruimte in het achterhoofd, minder.
- Het mogelijks verplichten van ondergrondse parkeerplaatsen
- ...

Verordening afbakening kleinwinkelgebied

In 2018 werd de studie rond de afbakening van het kleinwinkelgebied opgestart, de afbakening van dit gebied werd goedgekeurd. Om de visie rond het kernwinkelgebied juridisch te verankeren kan geopteerd worden voor de opmaak van een verordening.

Verordening erfgoed binnenstad

Portiva stelde een lijst op met belangrijke gebouwen die, vanuit een erfgoedstandpunt, de moeite waard zijn om te behouden. Deze lijst is nog niet gefinaliseerd of goedgekeurd. Indien de stad wenst deze gebouwen beter te beschermen, is de opmaak van een verordening mogelijk.

2.3. VERGUNNINGEN

2.3.1. EVOLUTIE VAN HET AANTAL VERGUNNINGEN

Het is moeilijk om een inschatting te maken van de evolutie het aantal vergunningen voor de periode 2008-2020. In deze periode werden de meldingsplichtige werken ingevoerd, de lijst van de vrijstellingen is uitgebreid,....

Vergunningen 2008-2020 van inbreidingsprojecten in centrum van Tienen:

Zorgwijk passionisten

- Vergund dd. 27-01/2014 (B 14179) wegenis- en rioleringswerken in Park Passionisten
- Vergund dd. 07/04/2014 (B 14266): het bouwen van 22 woningen en 91 appartementen en 82 ondergrondse parkings in Park Passionisten

Voormalige Lyceumsite (tss. Kliniekstraat en Albertvest) (in uitvoering)

- Vergund dd. 24/11/2015 (V 1344) verkaveling met wegenisaanleg
- Vergund dd. 19/04/2016 (B 14872) het bouwen van een binnenstedelijk project met 25 woningen, 87 appartementen, ruimte voor commerciële activiteiten, een ondergrondse parkeergarage voor 162 wagens en het aanleggen van een publieke binnenstraat en park

Kazerne

- Blok G: vergund dd. 29/12/2008 (B 12436) bouwen van 31 appartementen (in uitvoering)

- Blok C: vergund dd. 30/01/2018 (B 15527) de realisatie van 24 appartementen met ondergrondse parkeerkelder

School Via Waaiberg: uitgevoerd

- Vergund dd. 10/09/2014 (B 14429) nieuwbouw van een scholencomplex met sporthal voor het Via, na afbraak deel school

School Alexianenweg: (uitgevoerd)

- Vergund 27-06-2014 (B 14376) het bouwen van een nieuwe lagere school voor buitengewoon onderwijs PSBO "De sterretjes"

Hertogensite fase I: (uitgevoerd)

- Vergund dd. 15/11/2016 (V 1371) verkavelen van een voormalige schoolsite
- Vergund periode 2017-2018: sloop, functiewijziging, verbouwingen, nieuwbouw: vergunningen afgeleverd

Stationsgebouw:

- Vergund dd. 18-07-2017 (B 15258) renovatie van bestaande stationsgebouw, bouw van nieuwe luifels en de afwerking van de perrons, trappen, liften en onderdoorgang. Een nieuwe omgevingsaanvraag zal worden ingediend.
- Hertogensite fase II – deel I (in uitvoering)
- Vergund dd. 25-06-2019 (OMV_2018104099) bouwen van een basisschool, 30 woningen en een ondergrondse parking
- Oude Vestenstraat fase I
- Vergund dd. 19-05-2020 (OMV 2020009688) bouwen van 45 appartementen, een gemeenschapcentrum, renovatie van het gebouw genaamd de Brug

---

2.3.2. PROCEDURE OMGEVINGSVERGUNNING

Inzake vergunningen zijn er veel wijzigingen geweest en komen er nog wetswijzigingen. Sinds 1 januari 2018 is de omgevingsvergunning in voege getreden voor de stad Tienen.

De omgevingsvergunning omvat:

- de oude stedenbouwkundige vergunningen;
- verkavelingsvergunningen (en wijzigingen)
- milieuvergunningen
- kleinhandelsvergunning (sinds aug. 2018)
- natuurvergunning (sinds aug. 2018)

De wetgeving rond procedure is sterk gewijzigd. Een belangrijke aanpassing is het inzetten op digitaal werken. Dossiers dienen in principe verplicht digitaal te worden ingediend. Enkel voor beperkte dossiers, ingediend door particulieren, is analoog indienen nog mogelijk. De gemeente staat dan in voor de digitalisatie van de dossiers.

De volledige afhandeling van de dossiers verloopt eveneens digitaal. Plannen worden niet langer afgedrukt maar op scherm bekeken. Hiervoor werden de nodige bijkomende schermen voorzien op de betrokken diensten. Ook openbare onderzoeken verlopen digitaal via twee grote schermen op de dienst ruimtelijke ordening.

Het digitaal werken brengt bijkomende uitdagingen met zich mee. Intuïtief zou men verwachten dat alles sneller kan verlopen maar in realiteit werkt dit eerder vertragend. Daar bovenop zijn bij de nieuwe wetgeving de procedures ingekort waardoor de behandelingstermijnen moeilijk haalbaar zijn. Bij bv. een dossier dat behandeld wordt door de deputatie, krijgt de gemeente 50 dagen de tijd om een openbaar onderzoek te organiseren, de bezwaren te behandelen en een advies te formuleren. Het openbaar onderzoek op zich

neemt reeds 30 dagen in beslag, door vertragingen bij de post kunnen nog tot enkele dagen daarna bezwaren binnenkomen.

Dat laat slechts enkele dagen ruimte om een dossier te agenderen op het schepencollege, het advies te laten ondertekenen en daarna deze op te sturen. Tijdens de zomerperiode vallen regelmatig collegezittingen weg en kunnen bijgevolg de termijnen niet gehaald worden. Bijkomstig is de wetgeving voor meldingen van ingedeelde inrichtingen of exploitaties gewijzigd waardoor de behandelingstermijn slechts 20 dagen betreft. De behandelingstermijnen voor meldingen van stedenbouwkundige handeling is beperkt tot 30 dagen. Dit is inclusief het opsturen van de beslissing.

Ook bij de dossiers waar de gemeente zelf de bevoegde overheid is, zijn de termijnen kort en is er weinig ruimte om problemen op te vangen, zoals bijvoorbeeld ziekte, verlof, enzovoort. Ondanks deze uitdagingen worden over het algemeen de termijnen wel gerespecteerd.

De Vlaamse overheid is bevoegd voor het omgevingsloket, via dit loket worden de dossiers ingediend.

Daarna worden deze dossiers door software van de stad ingeladen in onze eigen systemen. Regelmatig voert de Vlaamse overheid aanpassingen door aan hun systeem, wat op zijn beurt aanpassingen vereist in de systemen van de stad.

Sinds 2021 maken de diensten gebruik van een nieuw softwareprogramma voor de behandeling van de omgevingsvergunningen. Optimalisaties zijn nog mogelijk in de templates maar de overgang is redelijk vlot verlopen.

2.3.3. BEOORDELINGSCRITERIA

Bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag dienen verscheidene criteria te worden beoordeeld, binnen de problematiek van de stad Tienen is bijkomende aandacht nodig voor de woonkwaliteit en de kwaliteit van projecten in het algemeen, woontypologie en het historisch patrimonium van de stad.

2.3.4. UITDAGINGEN VOOR DE VOLGENDE 6 JAREN VOOR VERGUNNINGEN

- het afleveren van de beslissingen en adviezen binnen de vooropgestelde termijnen
- nieuwe regelgeving en de impact op de beoordeling van vergunningen
- budget voor kwalitatieve ondersteuning via een raamcontract
- verdere samenwerking met PORTIVA
- juridische ondersteuning
- flexibel CBS tijdens maanden juli en augustus (indien de noodzaak zich voordoet)
- voldoende administratieve ondersteuning
- nieuw softwareprogramma voor behandeling (reeds uitgevoerd)

2.4. HANDHAVING

Het decreet van 25 april 2015 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning is in werking getreden op 1 maart 2018.

2.4.1. HANDHAVINGSPROGRAMMA

Het handhavingsprogramma RO bouwt verder op het Handhavingsplan 2010, maar wordt aangepast met het oog op de omgevingshandhaving en het bijkomende bestuurlijke instrumentarium. Het programma is bindend voor de gewestelijke handhavers. Het geldt als aanbeveling voor de andere beleidsniveaus en is dus t.o.v. hen niet bindend. Het programma heeft ook tot doel de invoering van de handhaving van de omgevingsvergunning en de samenwerking met de milieu- en andere handhavingspartners te faciliteren. Het programma wordt vastgesteld voor een tijdsperiode van 5 jaar en is tussentijds aanpasbaar indien vereist.

Het handhavingsprogramma voorziet het jaarlijks opstellen van gewestelijke en gezamenlijke prioriteiten:

Overzicht bevoegdheden verbalisanten RO in de VCRO (Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening)

- raadgeving en aanmaning geven
- opsporen en vaststellen misdrijven
- vaststellen inbreuken
- stakingsbevelen opleggen indien de werken nog niet voltooid zijn
- in functie van stakingsbevelen het nemen van alle maatregelen, met inbegrip van verzegeling, inbeslagname van materiaal en materieel

Voor bouwovertradingen, welke regulariseerbaar zijn, wordt vaak een regularisatievergunning ingediend. Hierbij wordt in overleg met de overtreder een oplossing gevonden. Wanneer dergelijk overleg geen resultaat oplevert, zijn verdere juridische stappen noodzakelijk. Aangezien het om zeer specifieke wetgeving gaat en procedures die via de rechtbank verlopen, is juridische ondersteuning van de diensten noodzakelijk.

Bij het juridisch afhandelen van bouwovertradingen, houdt het parket rekening met de prioriteiten die de stad opstelt in een handhavingsplan. Aan bouwovertradingen waarbij de werken zijn beëindigd en die niet voorkomen op de prioriteitenlijst, wordt door het parket geen verder vervolg geven.

2.4.2. UITDAGINGEN VOOR DE VOLGENDE 6 JAREN VOOR HANDHAVING

Momenteel is er binnen de stadsdiensten te weinig ruimte om proactief op te treden en zelf actief te controleren na het verlenen van vergunningen. Ook voor het verder opvolgen van dossiers waarbij geen regularisatie volgt door de overtreder zelf is bijkomende ondersteuning gewenst.

2.5. BINDEND SOCIAAL OBJECTIEF (BSO)

2.5.1. DECREET GROND- EN PANDENBELEID

Het Vlaamse woonbeleid wil het sociaal woonaanbod versneld uitbreiden en geografisch spreiden. Elke gemeente kreeg daarom een bindend sociaal objectief (BSO) opgelegd. Binnen een vooropgestelde termijn (periode 2009-2025) moet de gemeente op haar grondgebied een aantal bijkomende sociale huurwoningen realiseren. Als vertrekpunt wordt de nulmeting op datum van 31-12-2007 genomen. Het is aan de gemeente om vanuit haar regisseursrol op het vlak van lokaal woonbeleid concrete initiatieven te nemen om dit BSO tijdig te behalen.

2.5.2. EVOLUTIE BINDEND SOCIAAL OBJECTIEF TIENEN

Het BSO voor Tienen bedraagt **257 bijkomende sociale huurwoningen tegen 2025**. De evolutie van aantal sociale huurwoningen wordt twee keer per jaar besproken op het lokaal woonoverleg, waarop alle relevante huisvestingsactoren, waaronder ook de sociale verhuurders, aanwezig zijn.

Op het moment van de nulmeting (31/12/2007) bedroeg het aantal sociale huurwoningen **485**:

- 439 verhuurd door Huisvesting Tienen cvba
- 46 door SVK WoonregT vzw.

Op 01-11-2019 zijn er in totaal **727** sociale huurwoningen gerealiseerd:

- 604 verhuurd door Cnuz cvba,
- 1 door Sociaal Wonen arro Leuven - SWaL
- 122 door SVK WoonregT vzw.

T.o.v. de nulmeting op 31-12-2007 is er een toename van 242 woningen.

Om het BSO te behalen moeten er tegen 2025 nog 15 sociale huurwoningen gerealiseerd worden. Cnuz cvba plande een project in Goetsenhoven – Kappendaal, waar de maatschappij 26 bestaande woningen overneemt en van plan is bij te bouwen. Op het lokaal woonoverleg van 26-10-2020 liet Cnuz cvba weten dat dit project niet meer zal doorgaan. SVK WoonregT vzw heeft inmiddels wel al 10 woningen meer ingehuurd in Tienen (stand: 132 woningen) en heeft bovendien nog 10 woningen in de pijplijn zitten, wat de cijfers weer in evenwicht zou kunnen brengen. Bovendien start de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen een nieuwe procedure voor private ontwikkelaars onder de naam ‘SVK Pro’. Hiermee wil de Vlaamse regering private partijen stimuleren om woningen te bouwen die ze voor een lange periode (18 jaar) verhuren aan een sociaal verhuurkantoor. De woningen uit een SVK Pro-procedure tellen mee voor het BSO. Het college heeft op 27-10-2020 beslist om principieel akkoord te gaan met deelname van SVK WoonregT vzw aan de SVK Pro-procedure, op voorwaarde dat de woontiteiten tot stand komen via vernieuwbouw na sloop van kwalitatief ondermaatse panden en op voorwaarde dat de nieuwe woningen voldoen aan de voorschriften van de stedenbouwkundige verordening versterken woonkwaliteit.

Rekening houdend met de gewijzigde situatie, moet herbekeken worden of **het opgelegde BSO voor sociale huurwoningen zal behaald worden binnen de opgelegde termijn, zonder bijkomende initiatieven**.

Conclusie: wat de gevolgen zijn van het wegvallen van het geplande sociale woonproject in Goetsenhoven voor het bereiken van het opgelegde BSO huur binnen de opgelegde termijn dient verder bekeken te worden en uitgediept te worden in de visie sociaal wonen. Dit wordt opgenomen op het volgende lokaal woonoverleg.

Wonen Vlaanderen voert een jaarlijkse meting uit en een tweejaarlijkse voortgangstoets, die nagaat hoe ver elke gemeente staat met de realisatie van het BSO. Bij de voortgangstoets 2018 is de conclusie dat Tienen in categorie 1 zit d.w.z. op schema om het BSO te bereiken binnen de vooropgestelde termijn (2025).

2.5.3. UITDAGINGEN: OPSTELLEN VAN EEN GEMEENTELIJKE WOONBELEIDSVISIE ROND SOCIAAL WONEN

Eens het BSO bereikt is, geeft Vlaanderen geen subsidies meer voor de realisatie van sociale huurwoningen. Indien de stad met Vlaanderen een convenant afsluit voor bijkomende woningen, kunnen de sociale huisvestingsmaatschappijen genieten van subsidiëring. De Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen deed in december 2019 een bevraging naar de behoeften op het vlak van bijkomende sociale huurwoningen voor de komende gemeentelijke legislatuur. Het college besliste op 14-01-2020 dat het niet wenselijk is op dit moment een sociaal woonbeleidsconvenant voor bijkomende sociale huurwoningen af te sluiten. Ook werd de principiële keuze gemaakt om binnen de lopende legislatuur geen bijkomende sociale huurwoningen bovenop het BSO te realiseren.

Wonen Vlaanderen raadt aan een gemeentelijke beleidsvisie rond sociaal wonen op te stellen. Deze beleidsvisie vormt een kader voor toetsing aan het gemeentelijk beleid: welke typologie (huur/koop), op welke locatie, wat als het BSO bereikt wordt? Een lokale beleidsvisie schept duidelijkheid voor de sociale huisvestingsmaatschappijen en elk project hoeft niet meer via het college te passeren, omdat de bevoegdheid voor de uitvoering van de lokale woontoets kan gedelegeerd worden. Tienen zet momenteel sterk in op stadskernversterking, waardoor de ontwikkeling van de woonuitbreidingsgebieden is afgeremd. De sociale huisvestingsmaatschappijen beschikken echter over gronden in een aantal van deze woonuitbreidingsgebieden (Lunevillelaan, Breisemveld). Hiermee moet rekening worden gehouden bij het opstellen van een beleidsvisie rond sociaal wonen. Het eerste ontwerp van de visie sociaal wonen voor Tienen werd besproken op het lokaal woonoverleg d.d. 26-10-2020. De definitieve versie zou tegen einde 2021 afgerond moeten zijn.

OVERZICHT ZAKELIJKE RECHTEN ONROERENDE GOEDEREN (VERKOPEN, ERFPACHT,...) STAD + AGB TIENEN

BENAMING GOED	PLANNING
Serre stadspark	ONDERTEKENING AKTE 2019
Donsite	TOEWIJZING - ONDERTEKENING AKTE 2019
Kazerne+ Bouwblok D + L (blok D (AGB en stad) - blok L (stad))	VERKOOP OPSTARTEN
Percelen industriegrond Wulmersumsesteenweg	VERKOOP OPSTARTEN NA AANPASSING RUP 2019
Woningen Werkmanssteeg 29, 31, 41, 43, 47, 63, 65, 67	ALTERNATIEF ZOEKEN VOOR VERKOOP AAN CNUZ
3 appartementen Potstraat 12 te Bost	ALTERNATIEF ZOEKEN VOOR VERKOOP AAN CNUZ
4 appartementen Sint-Laurentiusstraat 17 en 21 te Goetsenhoven	ALTERNATIEF ZOEKEN VOOR VERKOOP AAN CNUZ
Speelterrein Kuntich	NOG NIET INGEPLAND
Terrein Echostraat	NOG NIET INGEPLAND
Veemarkt 19	ON HOLD GEZET
Kazerne+ Bouwblok A (100% AGB)	ON HOLD GEZET
Kazerne+ Bouwblok E (100% AGB)	ON HOLD GEZET
Pand Aarschotsesteenweg 33 (oude conciërgewoning)	ON HOLD GEZET
Sint-Truidensesteenweg 26 en 28 (Oude jongensschool Grimde en conciërgewoning)	ON HOLD GEZET
Ontwikkelingssite Berberendaal	ON HOLD GEZET
Project TC Royal Racing	ON HOLD GEZET
Kapucijnenstraat 11 (poortgebouw)	ON HOLD GEZET

2.6. RO DIGITAAL

2.6.1. OMGEVINGSVERGUNNINGEN

De omgevingsvergunningen verlopen digitaal, hierdoor is het belangrijker en belangrijker dat alle informatie ook digitaal beschikbaar is. Zo kunnen bepaalde zaken geautomatiseerd worden. We denken hierbij bijvoorbeeld aan een deel van het werk bij stedenbouwkundige inlichtingen of het onderzoekswerk bij het behandelen van vergunningsaanvragen.

Om dit mogelijk te maken werkt de stad Tienen sinds 2017 samen met Interleuven en wordt er beroep gedaan op een intergemeentelijke-GIS-coördinator gedurende twee dagen per week. Hierdoor werden volgende zaken reeds uitgevoerd:

- alle plannen (eenvoudige) ingeladen in het DSI. Op basis van deze gegevens kan er een goedkeuring van het plannenregister verkregen worden
- de eigendommen van de stad Tienen, AGB, OCM en andere Vlaamse besturen werden weergegeven op kaart
- een aantal bijkomende kaartlagen werden aangemaakt,...
- digitalisering van de verkavelingsvergunningen en koppeling van de documenten aan ORBIT (ons gis-programma) is gestart (hiermee konden wij pas starten na het uitbreiden van het geheugen van de server)

2.6.2. ARCHIVERING DOSSIERS

Oude dossiers waren analoog en worden in een strikte mappenstructuur opgeslagen zodat deze makkelijk terug te vinden zijn. Ook bij het archiveren van digitale dossiers is het belangrijk dat deze steeds raadpleegbaar zijn en makkelijk terug te vinden. Momenteel bestaat er nog onduidelijkheid over het wie, wat, waar en hoe van het digitaal archiveren. De dossiers zitten allemaal in een softwareprogramma dat door derden wordt beheerd. De vraag stelt zich wat er gebeurt indien er problemen zijn bij deze leverancier of indien deze stopt. Of hoe lang zij deze gegevens zullen bewaren.

2.6.3. UITDAGINGEN VOOR DE VOLGENDE 6 JAREN VOOR RO DIGITAAL

- voortzetting en eventueel uitbreiden van de ondersteuning van een GIS-coördinator (of in eigen beheer)
- tot op heden is er nog geen digitaal archief. Gezien alle omgevingsaanvragen digitaal worden vergund is er nood aan een digitaal archief.
- gaan naar een stabiele software voor de vergunningen (nieuwe interfase in 2021).
- de samenvoeging van de 3 opvolgsystemen voor vergunningen in 1 systeem (gepland in 2021)
- verdere voorbereiding voor de (semi) automatische notarisbrief
- verder digitaliseren: verkavelingsvergunningen, rooilijnplannen, ...
- verder inzetten op nodige hardware, software

2.7. JURIDISCH AANPASSEN VAN PLANNEN EN REGLEMENTEN AAN DE REALITEIT EN NODEN VAN DEZE TIJD

2.7.1. ROOILIJNPLANNEN

De stad heeft ongeveer 28 gemeentelijke rooilijnplannen, welke de oudste dateren van 1846. Deze plannen hebben een juridische basis en een impact op het vergunningenbeleid. De noodzaak dringt zich op om deze plannen één voor één te bekijken en na te gaan of deze reeds uitgevoerd zijn of niet en of deze dienen behouden te blijven of afgeschaft te worden.

2.7.2. ATLAS VAN DE BUURT- EN VOETWEGEN

De atlas van de Buurt en voetwegen dateert van rond 1840. In principe zijn deze buurt- en voetwegen nog steeds rechtsgeldig en dienen deze toegankelijk te zijn zoals getekend op deze plannen. Het valt te begrijpen dat de realiteit niet langer in overeenstemming is met deze plannen. Sommige wegen werden reeds overbouwd of zijn verdwenen, andere zijn verlegd.

Meer en meer steden en gemeenten zien momenteel het belang in van deze buurt- en voetwegen als verbindingswegen voor trage weggebruikers. Zij kunnen ook nu nog een belangrijke meerwaarde bieden in de beleving van de open ruimte en als oplossing voor mobiliteitsproblemen.

Ook bij grote projecten stuit men regelmatig op oude buurt- en voetwegen die een dossier juridisch vast kan zetten (bv. het nieuwe voetbalstadium dan men wenst in te plannen op de grens van Brussel en Grimbergen).

Ook in de kern van de stad lopen nog verscheidene buurt- en voetwegen waar in het verleden geen rekening mee werd gehouden. Op sommige wegen bevinden zich hele bouwblokken.

Binnen de beleidsdoelstellingen en de actieplannen werd een actie voorzien om een beleidsvisie op te maken voor de trage wegen op het grondgebied van Tienen.

2.7.3. UITDAGINGEN VOOR DE VOLGENDE 6 JAREN JURIDISCH AANPASSEN VAN PLANNEN EN REGLEMENTEN

- Er dient een onderzoek ingesteld te worden welke rooilijnplannen verouderd zijn en niet meer worden toegepast. Deze dienen volgens de correcte procedure opgeheven te worden.
- Er wordt een onderzoek ingesteld te worden naar buurt- en voetwegen waar geen procedure werd gevolgd tot afschaffing of verplaatsing. Tevens wordt hierbij een visie ontwikkelt rond de cruciaal gelegen buurt- en voetwegen die zeker behouden dienen te blijven. Deze dienen volgens de correcte procedure afgeschaft of verplaatst te worden.

2.8. GIS

2.8.1. HUIDIGE SITUATIE

Reeds sinds 2013 werd een exclusiviteitsovereenkomst afgesloten tussen de Stad Tienen en Interleuven voor GIS begeleiding en ondersteuning en het inventariseren en actualiseren van gegevens. Deze exclusiviteit loopt tot en met 31/12/2025. Sinds oktober 2017 doet de stad Tienen beroep op Interleuven i.v.m. het aanleveren van een intergemeentelijke GIS-coördinator 2 dagen per week.

Reeds gerealiseerde projecten

Sinds de opstart van de GIS-coördinatie werden reeds vele projecten gerealiseerd. Als eerste werden alle verordenende ruimtelijke plannen gedigitaliseerd en opgeladen in het DSI-platform. Het DSI-platform is een Vlaams loket waar alle ruimtelijke plannen (uitgezonderd verkavelingen) van alle bestuursniveaus opgeladen en gebundeld worden, inclusief de voorschriften. Vanaf de zomer 2018 is het voor gemeenten een wettelijke verplichting om hun ruimtelijke plannen DSI-conform te maken (e.g. op te stellen in een specifiek GIS-formaat) en op te laden in het DSI-loket.

Vervolgens werd alle data aanwezig op de server en ingeladen in Orbit (gissoftware) geactualiseerd. Dit werd uitgevoerd aan de hand van de GEO-USB die jaarlijks door de provincie Vlaams-Brabant wordt opgemaakt en verdeeld onder de gemeenten, politiezones, OCMW 's en brandweerkorpsen. Deze stick bevat opgemaakte en opgeknipte data die kan gebruikt worden in de eigen gissoftware. Er is nog steeds veel data aanwezig op de server die moet geëvalueerd worden en al dan niet verwijderd. Parallel werd een metadata-lijst opgemaakt van de gebruikte data.

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de GDPR (privacywetgeving) werden alle login-gegevens van de Orbit-gebruikers opgelijst en aangegeven wie toegang heeft tot welke data met persoonsgegevens. Te veel medewerkers maakten gebruik van dezelfde login waardoor er data beschikbaar was die niet voor iedereen raadpleegbaar mag zijn. Er werden nieuwe logins aangemaakt die toegang geven tot een geoloket op maat gemaakt voor elke dienst.

In april 2018 werd een tussentijdsoverzicht van de realisaties en komende projecten van de GIS-coördinatie voorgesteld op het MAT. Gebaseerd op de reacties en respons van de aanwezigen was dit een goede eerste kennismaking met de GIS-werking. Naar de toekomst toe, wanneer er meer kennis en vertrouwen rond GIS is opgebouwd, kunnen dergelijke tussentijdse presentaties een grotere meerwaarde vormen voor de GIS-coördinator door eerder een evaluerend en bijsturend karakter te vertonen.

Lopende projecten

Een van de taken van de GIS-coördinator bestaat erin ad hoc vragen i.v.m. het gebruik van GIS en gerelateerde IT-onderwerpen te beantwoorden en problemen op te lossen. Deze taak maakt momenteel een groot deel uit van het takenpakket en laat ook blijken dat de geleverde ondersteuning zeker nodig is. Het opvolgen van de GIS-ontwikkelingen, bijwonen van GIS-archipels en infosessies, lezen van AIV-nieuwsbrieven, zetelen in de VVSG-GIS-werkgroep e.d. behoren standaard tot het takenpakket.

Het Generiek Informatieplatform Inname Openbaardomein (GIPOD) is een Vlaamse toepassing waarin alle informatie rond manifestaties en werken op het openbaar domein wordt verzameld. Het doel van dit platform is het afstemmen van nuts-en wegenwerken om de hinder zoveel mogelijk te beperken. Vanuit de GIS-coördinatie werd hiervoor reeds een GIPOD-overleg opgestart om alle betrokken diensten attent te maken op de mogelijkheden en verplichtingen die komende zijn en reeds gelden. De politie van Tienen verkreeg reeds een opleiding om het platform aan te vullen. Ook de dienst toerisme heeft reeds een offerte opgevraagd om hun evenementenloket te kunnen linken met GIPOD zodat de informatie rond innames bij evenementen rechtstreeks worden doorgestuurd. Walter Vanden Berghe maakte een bestek op voor de aankoop van software die de software van alle betrokken diensten kan linken met dit platform. Dit initiatief werd opgenomen in een grotere samenwerking tussen al de gemeenten van de politiezone. Momenteel is het bestek voor overkoepelde software in opmaak. Hopelijk zal er in 2021 een uitrol komen.

De milieuvergunningen van Tienen worden gedigitaliseerd aan de hand van het inscannen van de vergunningen, plannen en bijhorende interessante documenten. Dit scanproces vindt plaats op de kantoren van Interleuven (aanwezigheid van een plotter) waardoor een selectie van dossierstukken wekelijks heen en weer worden gevoerd. Vervolgens worden deze scans op de server van de stad Tienen geplaatst. Elk dossier zal in de betreffende software (decreetsuite) worden ingegeven en gekoppeld aan het juiste perceel in Orbit. Hierdoor kunnen de medewerkers van de dienst Leefmilieu met 1 klik de gekoppelde scans oproepen vanuit de GIS-software. De papieren dossierstukken moeten hierdoor niet meer worden opgevraagd. Ook de verkavelingsvergunningen worden op dezelfde manier gekoppeld door een medewerker van de dienst RO.

Voor de technische dienst werden reeds enkele inventarissen op kaart ingetekend. Deze data is voor alle gebruikers van Orbit beschikbaar. Er zijn nog vele 'lijstjes' die verder kunnen worden gedigitaliseerd.

Het automatiseren van de notarisbrieven is een project dat zeer veel werklast kan opvangen. Er kan momenteel automatisch een uittreksel uit het plannen- en vergunningen register worden getrokken aan de hand van de GIS-software. Ook kunnen de extra nodige gegevens automatisch per perceel worden geraadpleegd en geëxporteerd. Alle data die in een notarisbrief aanbod komt, is geactualiseerd in Orbit zoals bijvoorbeeld de rooilijnplannen. Momenteel moeten de eigen data die van belang is voor de notarisbrief (leegstand, conformiteitsattesten, ...) nog ingelezen worden en de bijhouding moet verzekerd worden.

Voor het meerjarenplan werd een nieuwe manier van werken geïmplementeerd in heel het bestuur. De opmaak van de hiervoor nodige documenten, budgetten en e.d. vragen momenteel een groot deel van de tijdsbesteding.

2.8.2. VOORUITBLIK

Komende projecten

Om de deadline van het DSI te halen werd bij de BPA's gekozen om de bestemmingen van deze plannen nog niet in te tekenen. Deze zullen later nog worden ingetekend. Wanneer het uniek percelenplan inwerking zal treden (uiterlijk 2021), moeten alle ingetekende plannen overgezet worden naar deze nieuwe contouren.

Er werden reeds opleidingen gegeven i.v.m. het gebruik van de Mobile Mapping beelden en Google My Maps. Naar de toekomst toe is er zeker nog nood aan een opleidingsmoment i.v.m. het raadplegen en editeren in Orbit en het gebruik van Geopunt. Het raadplegen en editeren van data in Orbit is zeer dienst-afhankelijk. Hierdoor zullen deze opleidingen op maat van elke dienst en eventueel medewerkers moeten worden opgemaakt. De opleiding Google My Maps en Geopunt zijn interessant voor alle medewerkers van het stadhuis die locatie gebonden vragen willen beantwoorden.

De begraafplaatsen van Tienen werden allemaal ingetekend in Orbit en gelinkt met de ondersteunende software van Schaubroeck. De huidige software zal niet langer worden ondersteund door het softwarebedrijf waardoor er een aanbesteding zal moeten worden uitgeschreven.

Er zijn steeds nieuwe opportuniteiten om data op kaart weer te geven: eigendommen Stad Tienen, kerstmarkt, markten en kermissen, stadsmeubilair, OCMW-patrimonium, wandel- en fietsroutes, parkeerplaatsen, enz.

2.8.3. VERPLICHTINGEN

Voorlopig is het enkel verplicht om innames openbaardomein groter dan 50m² in te geven in het GIPOD-platform. Vanaf juni 2021 zal het verplicht zijn om werken tussen 3 en 50m² met ernstige hinder en zelfs werken kleiner dan 3m² met een omleiding drie weken op voorhand registreren in het GIPOD. Hierdoor is het belangrijk dat het GIPOD-overleg terug wordt opgenomen en dat de betrokken diensten de nodige opleiding krijgen.

Het in kaart brengen van de huurmarkt is verplicht in het kader van de subsidiëring van intergemeentelijke projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid. Deze actie is nodig om aan de doelstelling 'ondersteunen van de lokale private huurmarkt' te realiseren. Momenteel wordt aan deze kaart gewerkt en kan er een momentopname van de huurmarkt worden weergegeven. Een actuele kaart, die steeds wordt bijgewerkt, opmaken is momenteel nog niet haalbaar en vraagt zowel nog extra input van softwarehuizen als ondersteuning van Wonen Vlaanderen.

2.8.4. KNELPUNTEN

Momenteel heeft nog niet elke stadsdienst toegang tot Orbit. De oorzaak hiervan is dat niet alle (buiten)diensten toegang hebben tot het softwareprogramma. Zo kan de technische dienst de ingetekende inventarissen niet raadplegen in GIS. Voor een geïntegreerd gebruik van GIS, zal dit noodzakelijk zijn.

De verkeersbordendatabank moet dringend worden geactualiseerd en bijgehouden. Momenteel gebeurt dit niet en is er ook onduidelijkheid over wie deze bevoegdheid op zich neemt (politie of gemeente). Vlaanderen heeft als doel om een unieke en authentieke databron van verkeersborden te bekomen.. De gegevens die worden opgeladen, dragen bij aan de snelheidskaart die AIV opmaakt.

3. WONEN EN DUURZAME LEEFOMGEVING

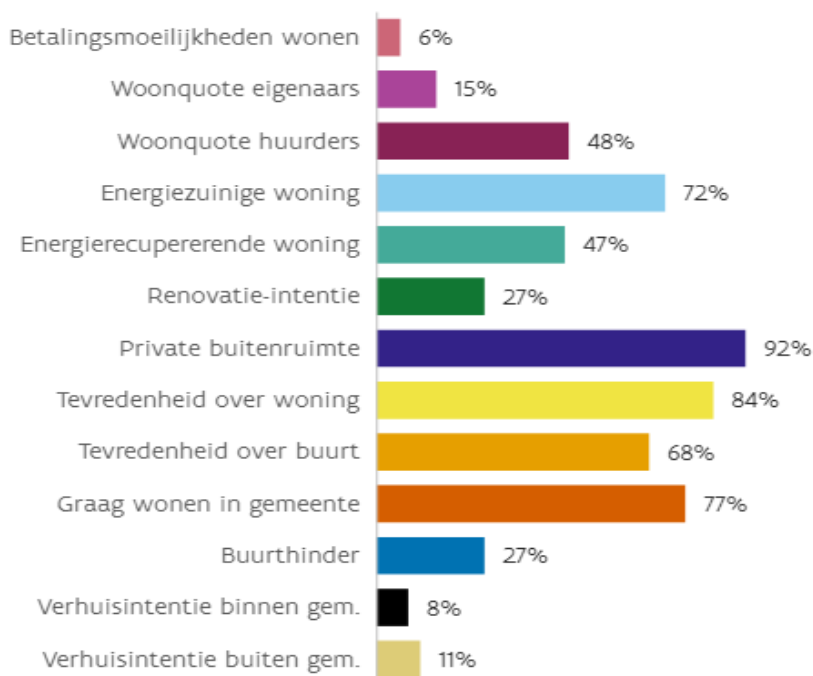

3.1. INLEIDING “WONEN IN DE STAD”

Het woonbeleid maakt integraal deel uit van de beleidsvisie die de stad Tienen vooropstaat. Een gezond stedelijk woonbeleid vraagt een onderbouwde visie en een domeinoverstijgende aanpak. Wonen heeft raakvlakken met diverse andere beleidsdomeinen. Er is een grote verwevenheid met het domein Ruimtelijke Ordening/Omgeving. Ook het sociale beleid, de lokale economie en handel, het duurzaamheidsbeleid, de buurtwerking en het cultuurbeleid hebben allemaal invloed op het wonen in de stad. De stad zelf is, als stedelijk centrum in een rurale omgeving, evengoed verbonden en beïnvloed door de landelijke accenten die vanuit de randstedelijke kern en de deelgemeenten naar voren komen. Een aantal van deze facetten zullen uitgebreid aan bod komen, een groter deel echter niet. Dit zou ons te ver van ons doel brengen: het aangenaam wonen in Tienen bevorderen.

De stad Tienen is geen eiland, ze maakt ook deel uit van het arrondissement Leuven, de Provincie-Vlaams Brabant en Vlaanderen. Vergelijking met deze leefgebieden zullen vooral op het arrondissementeel niveau liggen, aangezien daar de meeste aansluitpunten te vinden zijn.

De stedelijke omgeving is een levend geheel waarbij wonen bij uitstek een domein is dat constant verandert. Op vlak van wonen zijn er verschillende knelpunten te detecteren die een oplossing en een langetermijnvisie vragen. Een visie die verweven moet zijn met verwante beleidsdomeinen. Hoe de inwoners zelf over wonen denken geeft onderstaande grafiek weer

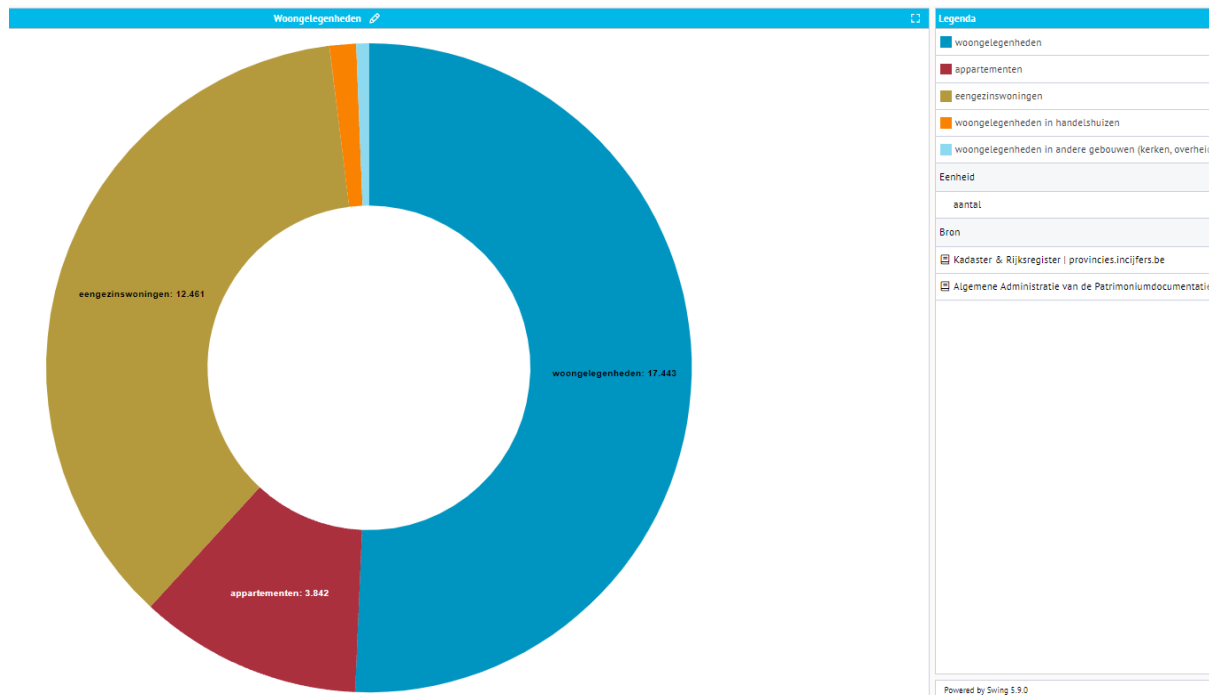
Bron: <https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be/gemeente/tienen/wonen-en-woonomgeving>.

3.2. PATRIMONIUM

3.2.1. ALGEMEEN

Tienen telde in 2020 **17.443 woongelegenheden**, waarvan het merendeel ééngesinswoningen. De appartementen zijn de grootste stijgers, maar de meerderheid zijn ééngesinswoningen. Typisch voor de stadomgeving is het overwicht van gesloten bebouwing.

Grafiek 1: Overzicht aantal woongelegenheden in Tienen naar typologie (2020)

Bron: <https://provincies.incijfers.be/> 07/10/2021

De gebouwen zijn met een oppervlakte van minder dan 104m² gemiddeld genomen kleiner dan deze in het arrondissement, wat mogelijk te verklaren is door het sterk aandeel van kleinere en verouderde fabriekswoningen in de stad, gecombineerd met een flink aandeel van oudere woningen die in vroegere perioden opgedeeld werden in verschillende woonentiteiten of de zogenaamde busnummers. Het merendeel van de woongelegenheden zijn eengezinswoningen, maar het aandeel appartementen groeit.

Tabel 1: Gebouwen naar oppervlakte en bouwtypologie Tienen 2020

	2020
woongelegenheden [aantal]	17.443
appartementen [aantal]	3.842
eengezinswoningen [aantal]	12.461
woongelegenheden in handelshuizen...	457
woongelegenheden in andere gebou...	217
tot 104 m ² (t.o.v. eengezinswoningen...)	48,7
groter dan 104 m ² (t.o.v. eengezinsw...)	51,3

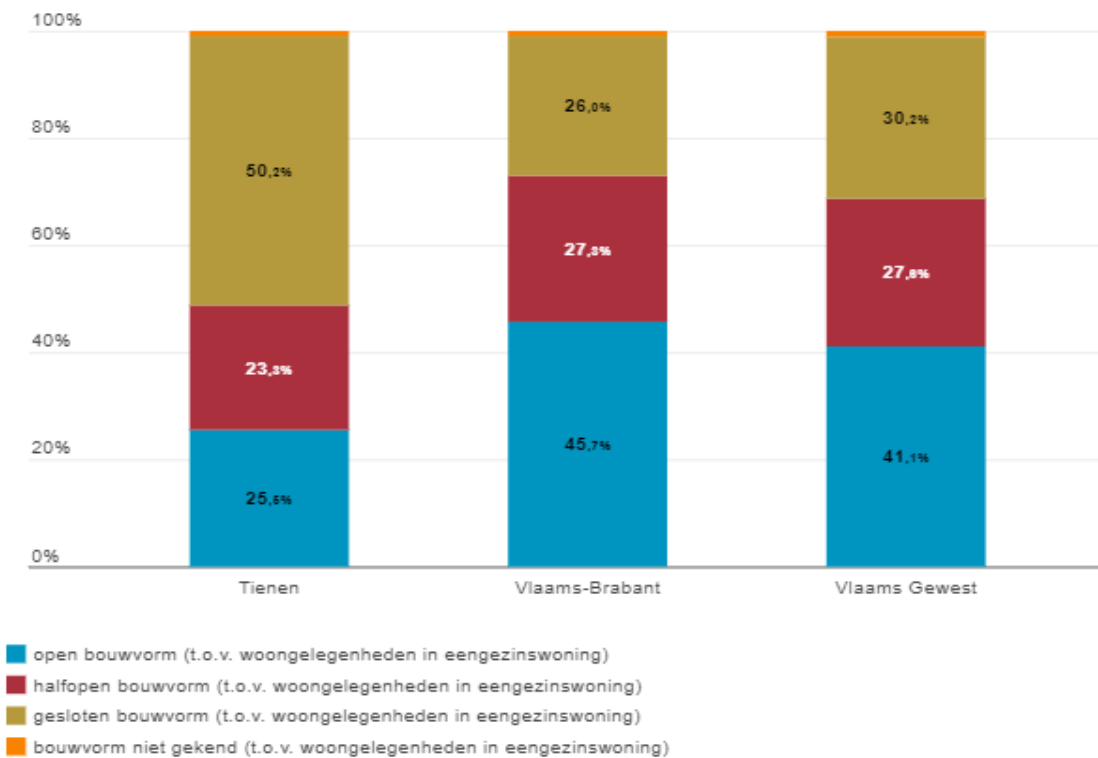
	2020
woongelegenheden [aantal]	17.443
gesloten bebouwing (t.o.v. eengezins...)	50,2
halfopen bebouwing (t.o.v. eengezins...)	22,3
open bebouwing (t.o.v. eengezinswon...)	27,5

Bron: <https://provincies.incijfers.be/07/10/2021>

De meerderheid van deze ééngezinswoningen zijn gesloten bouwvormen, de stadsomgeving en toename van appartementen spelen hierin zeker een rol.

Grafiek 3: ééngezinswoningen naar woonvorm:

Grafiek 12 | Woongelegenheden in ééngezinswoningen naar bouwvorm, % t.o.v. woongelegenheden in ééngezinswoningen (2020)

Bron: Kadaster & Rijksregister | provincies.incijfers.be

Bron: <https://provincies.incijfers.be/07/10/2021>

In Tienen wordt er naar analogie met Vlaanderen ook volop gebouwd. De aangroei van de bebouwde oppervlakte verloopt in Tienen gestaag maar zeker. In de bebouwingsgraad is duidelijk te zien dat deze toename zich vooral in de kern van Tienen situeert

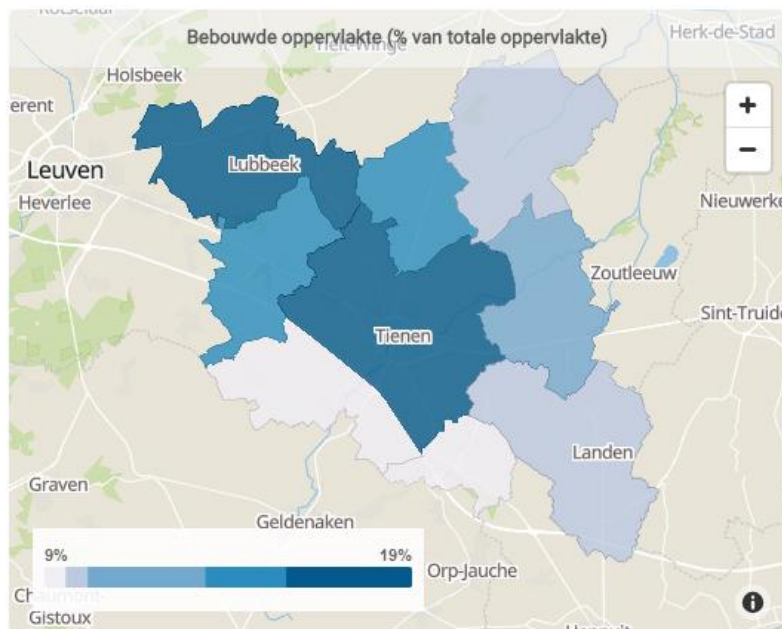
Grafiek 3: bebouwingsgraad per deelgemeente Tienen

	bebouwingsgraad
Bost (Tienen)	4,8
Goetsenhoven (Tienen)	1,8
Hakendover (Tienen)	2,0
Kumtich (Tienen)	2,2
Oorbeek (Tienen)	2,5
Oplinter (Tienen)	2,3
Sint-Margriete-Houtem (Tienen)	2,2
Tienen (Dg.)	15,2
Vissenaken (Tienen)	2,4

Bron: <https://provincies.incijfers.be/07/10/2021>

In verhouding tot de omliggende gemeenten, met uitzondering van Lubbeek dat een grote invloed kent van de druk van de periferie rond Leuven, is het aandeel van de bebouwde oppervlakte behoorlijk hoog. Voor de landelijkere gemeenten schommelt dit rond de 12%, bijna de helft van de 19% van Tienen.

Kaart 1: Bebouwde oppervlakte – Tienen 19%

Bron: <https://statbel.fgov.be/nl/gemeente/tienen#dashboard9> 2019

3.2.2. OUDERDOM PATRIMONIUM

Meer nog dan in de rest van het arrondissement Leuven, heeft Tienen globaal genomen een verouderd patrimonium.

Grafiek 4: Overzicht van de ouderdom patrimonium Tienen - arrondissement Leuven en Vlaams Gewest

Tabel 7 | Woongelegenheden naar bouwjaar, % t.o.v. woongelegenheden (2020)

	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
gebouwd vóór 1900 (t.o.v. woongelegenheden)	15,8	7,2	7,5
gebouwd 1900-1945 (t.o.v. woongelegenheden)	24,0	17,4	17,2
gebouwd 1946-1970 (t.o.v. woongelegenheden)	22,0	26,0	24,6
gebouwd 1971-2000 (t.o.v. woongelegenheden)	24,5	33,0	32,5
gebouwd 2001-2010 (t.o.v. woongelegenheden)	6,2	8,4	9,3
gebouwd sinds 2011 (t.o.v. woongelegenheden)	6,6	7,7	8,6

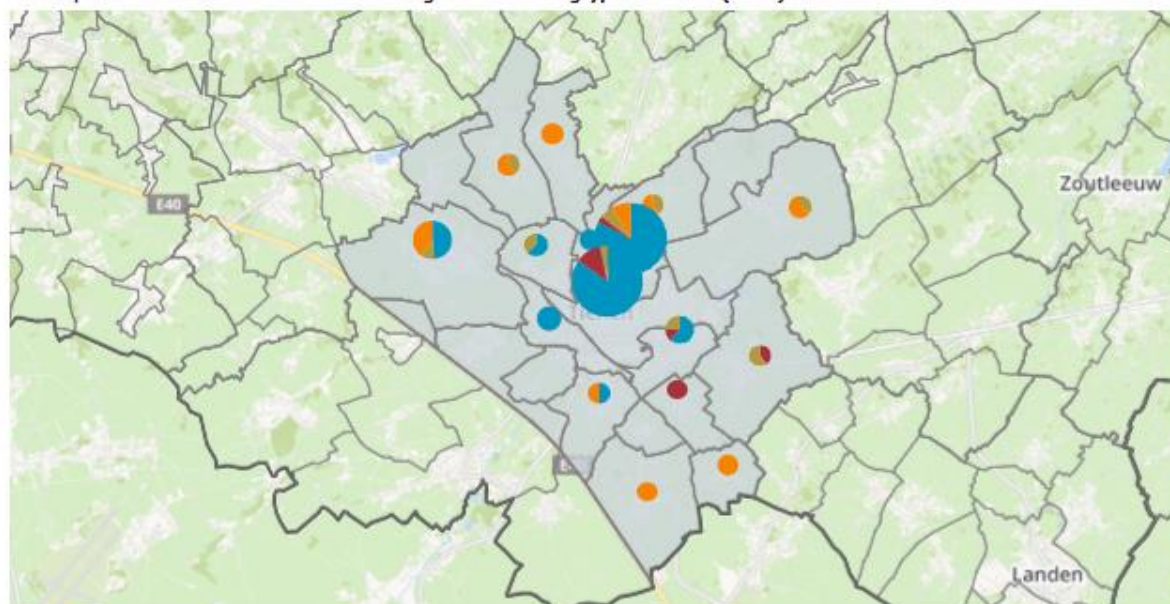

Bron: Kadaster & Rijksregister | provincies.incijfers.be

Deze oudere woningen hoeven niet noodzakelijk te betekenen dat de woningen in slechte staat zijn. Maar het is wel waarschijnlijk dat een groot deel ervan niet meer aan de huidige energienormen en woningvereisten voldoet. In de nieuwbouw zien we uiteraard wel een stijging van het aantal woningen dat aan de huidige energienormen voldoet.

Kaart 8 | EPB-dossiers van nieuwbouwwoningen naar woningtype in Tienen (2020)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) | provincies.incijfers.be

Bron: <https://provincies.incijfers.be/07/10/2021>

Senioren & Wonen: het zorgaanbod i.v.m. wonen en senioren is in Tienen behoorlijk tot groter dan gemiddeld in Vlaanderen. Zowel de mantelzorg als de residentiële zorg is goed voorzien.

Het onderstaande tabel uit het rapport ouderzorg van de provincie in cijfers geven enkele kerncijfers weer die een beeld schetsen van het actuele ouderenzorgaanbod in Tienen. Ter vergelijking zijn dezelfde kerncijfers opgenomen voor Vlaams-Brabant en het Vlaams Gewest. Het gaat om cijfers gezinszorg (GZ), dienstencheques (DC), lokale dienstencentra (LDC), dagverzorgingscentra (DVC), centra voor kortverblijf (CVK), serviceflats of groepen assistentiewoningen (GAW) en woonzorgcentra (rusthuizen, WZC).

Tabel1: overzicht aanbod zorgcentra

	Tienen
huidige capaciteit WZC [aantal] [2021]	561
huidige capaciteit groepen van AW [aantal] [2021]	7
aanbodratio AW per 100 inwoners 65- [per 100] [2020]	2,9
aanbodratio LDC per 10.000 inwoners 65- [per 10.000] [...]	3,9

Bron: <https://provincies.incijfers.be/07/10/2021>

Tabel 2: Overzicht professionele zorgaanbod

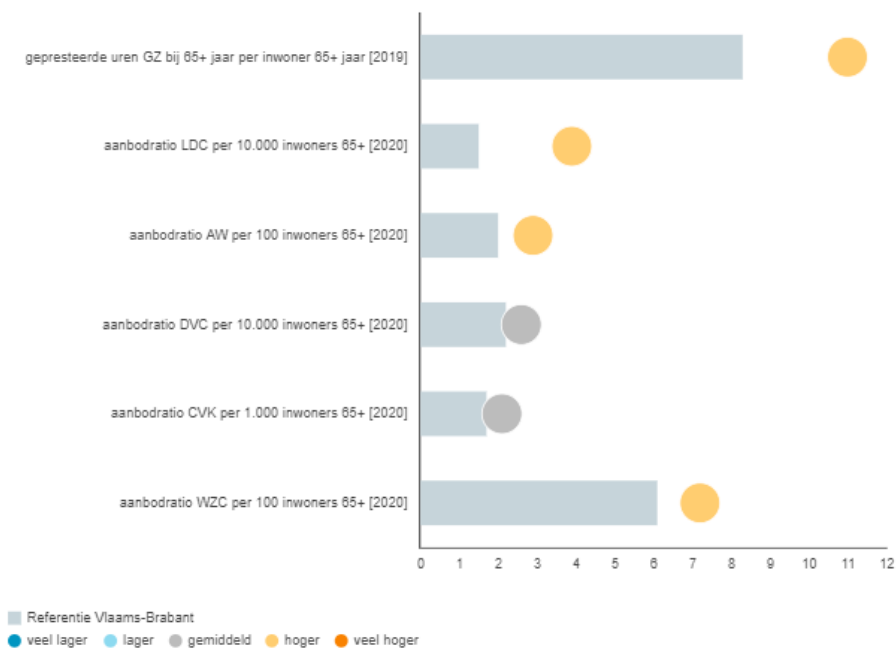
	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
gepresteerde uren gezinszorg [2019]	114.381	2.367.318	16.252.556
uren gezinszorg bij 65+ jaar [2019]	83.855	1.833.145	12.601.406
gepresteerde uren GZ bij 65+ jaar per inwoner 65+ jaar [2019]	11,0	8,3	9,5
gepresteerde uren dienstencheques bij 65+ jaar [2020]	107.034	3.851.753	21.199.211
gepresteerde uren dienstencheques per inwoner 65+ jaar [2020]	13,8	17,1	15,6
erkende lokale dienstencentra [2021]	3	32	259
voorafgaand vergunde lokale dienstencentra [2021]	0	8	63
aanbodratio LDC per 10.000 inwoners 65+ [2020]	3,9	1,5	1,9
huidige capaciteit DVC [2021]	2	51	318
voorafgaand vergunde DVC [2021]	0	4	38
aanbodratio DVC per 10.000 inwoners 65+ [2020]	2,6	2,2	2,3
huidige capaciteit CVK [2021]	16	387	2.530
voorafgaande vergunningen CVK [2021]	0	46	474
aanbodratio CVK per 1.000 inwoners 65+ [2020]	2,1	1,7	1,8
huidige capaciteit AW [2021]	225	4.702	31.466
aanbodratio AW per 100 inwoners 65+ [2020]	2,9	2,0	2,1
huidige capaciteit WZC [2021]	561	13.901	82.136
voorafgaande vergunningen WZC [2021]	0	854	5.764
aanbodratio WZC per 100 inwoners 65+ [2020]	7,2	6,1	6,0

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid - Vesta systeem van elektronische gegevensuitwisseling
Sodexo via Departement WSE | provincies.incijfers.be
Agentschap Zorg en Gezondheid | provincies.incijfers.be

Bron: <https://provincies.incijfers.be/07/10/2021>

Het aanbod assistentiewoningen – nu serviceflats – is sinds 2017 zeker toegenomen. Alleen al de groep assistentiewoningen van het Park Passionisten verhoogde de telling met 49 assistentiewoningen.

Het globale zorgaanbod ligt in Tienen beduidend hoger dan in het gemiddelde in Vlaams-Brabant

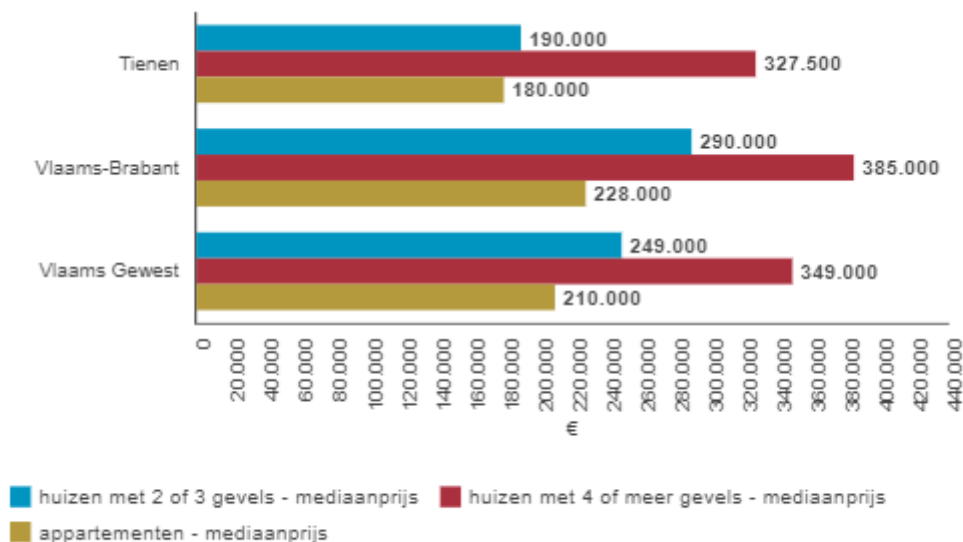
Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid - Vesta systeem van elektronische gegevensuitwisseling, Agentschap Zorg en Gezondheid | provincies.incijfers.be

Bron: <https://provincies.incijfers.be/07/10/2021>

3.2.3. PRIJZEN WONINGEN EN BOUWGROND

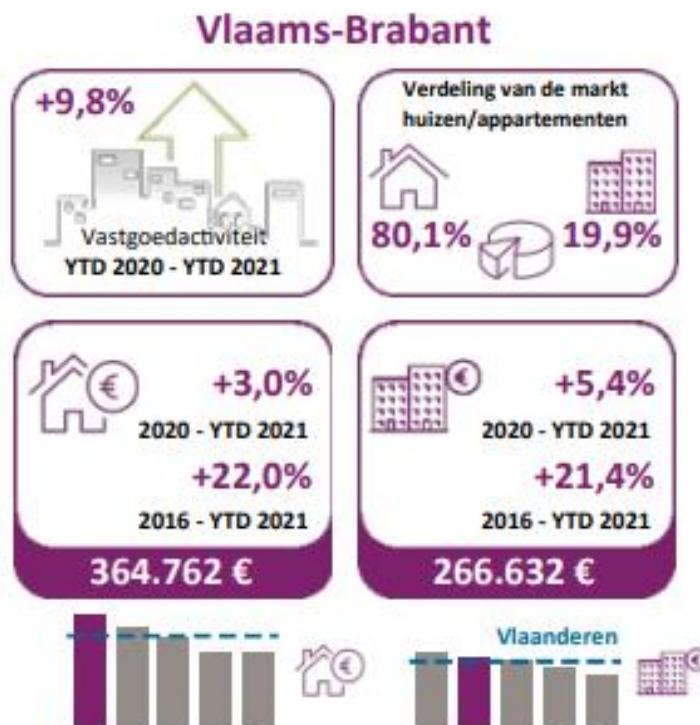
Hoewel de woningprijzen in Tienen volgens Vlaamse normen aan de lagere kant zijn, volgen de woningprijzen de lijn van prijsstijgingen in Vlaanderen. Ook in Tienen, in alle woonvormen, zijn de verkoopprijzen nog steeds aan een gestage opvang bezig.

Tabel 3: Verkoopprijzen immobiëlen Tienen/provincie Vlaams-Brabant

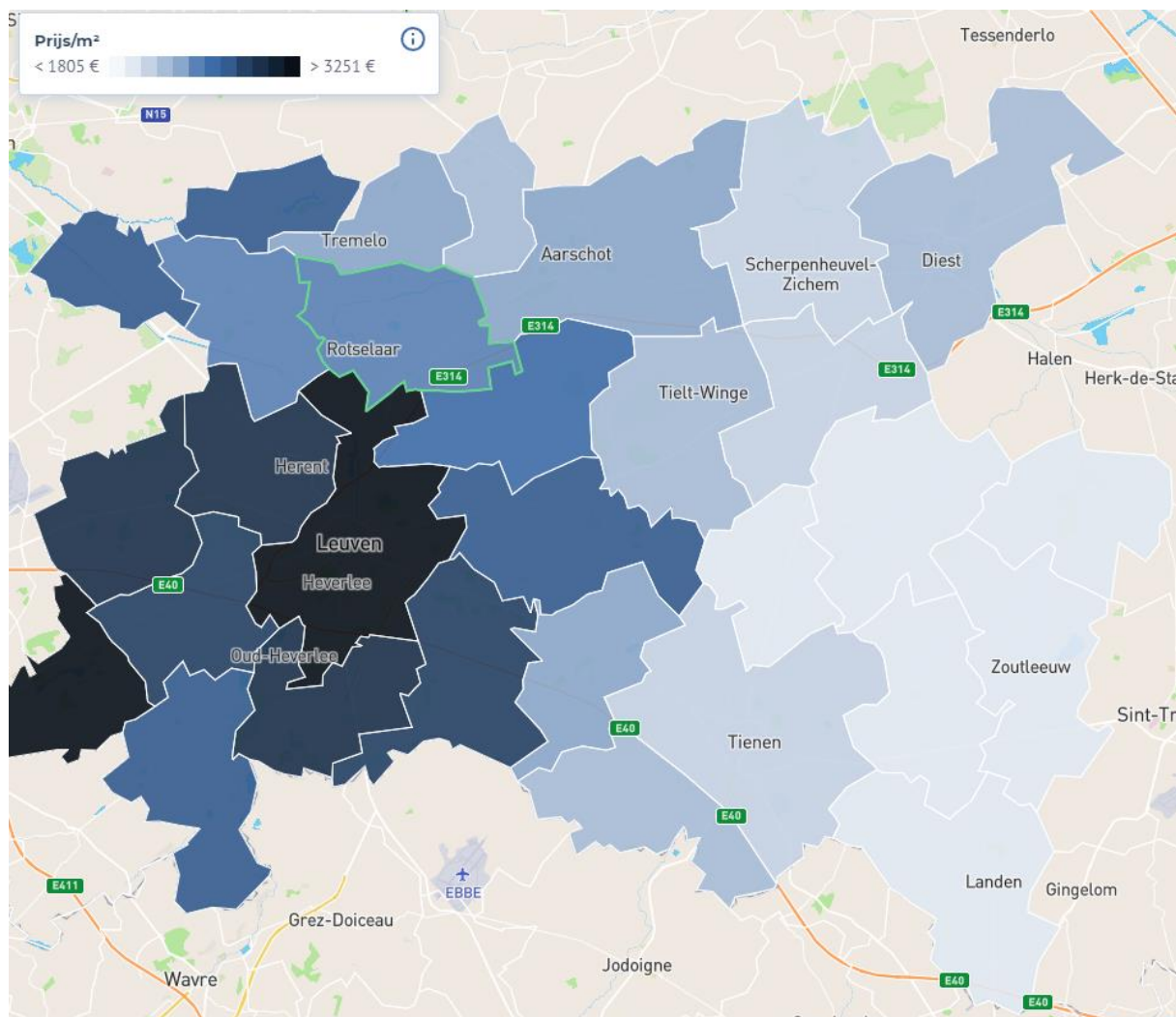

Bron: Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (Kadaster) | provincies.incijfers.be

De provincie Vlaams-Brabant volgt deze tendens van prijsstijgingen, hoewel er in het begin van 2020 wel enkele fluctuaties merkbaar waren. De cijfers van de notarisbarometer, De laatste versie van 2021 geeft voor Vlaams Brabant volgend overzicht:

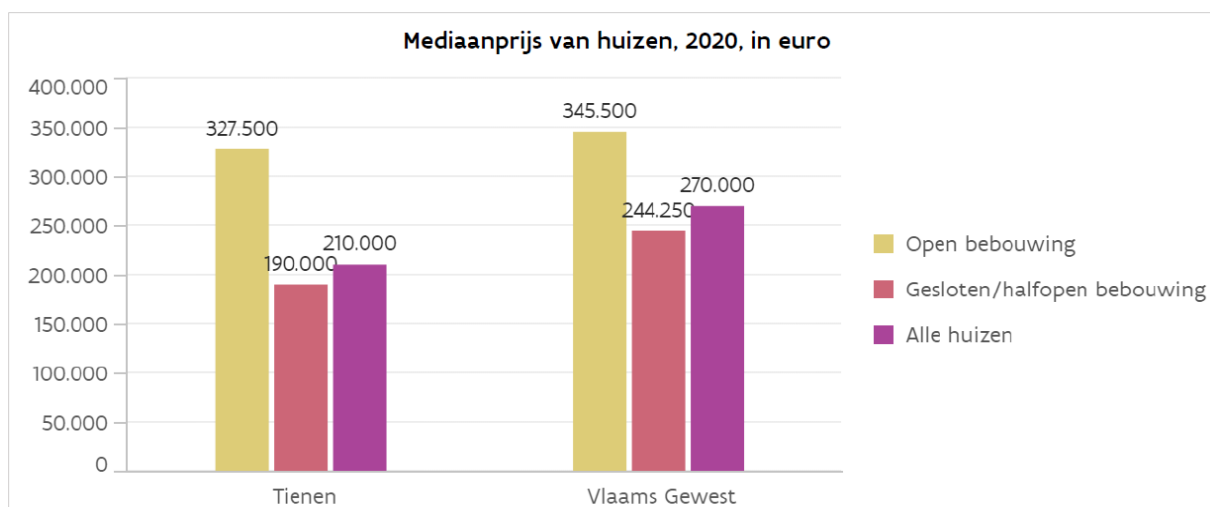

Bron: vastgoed notarisbarometer 48 trimester 1 2021

Bron: <https://price.immoweb.be/nl/vlaams-gewest-3/vlaams-brabant-6/leuven-21/tienen-205>

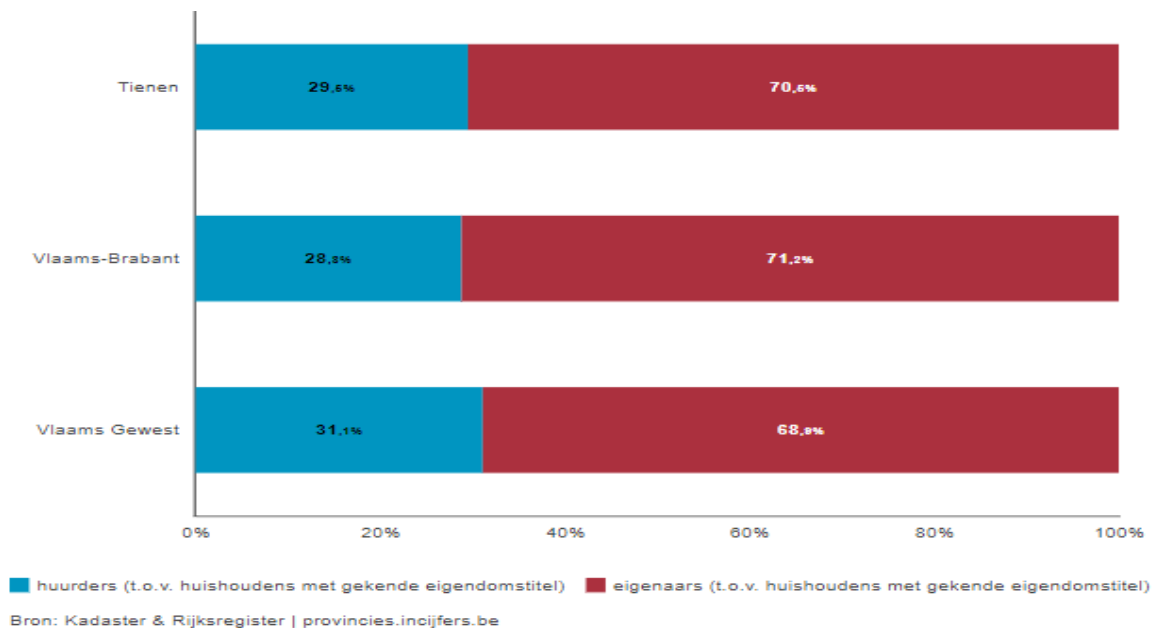
De bovenstaande kaart laat ook zien dat de gemiddelde prijs in Tienen nog steeds een stuk lager ligt dan de rest van het arrondissement. Zeker in vergelijking met de Brusselse rand of met de regio rond Leuven.

Bron: <https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be/gemeente/tienen/wonen-en-woonomgeving>.

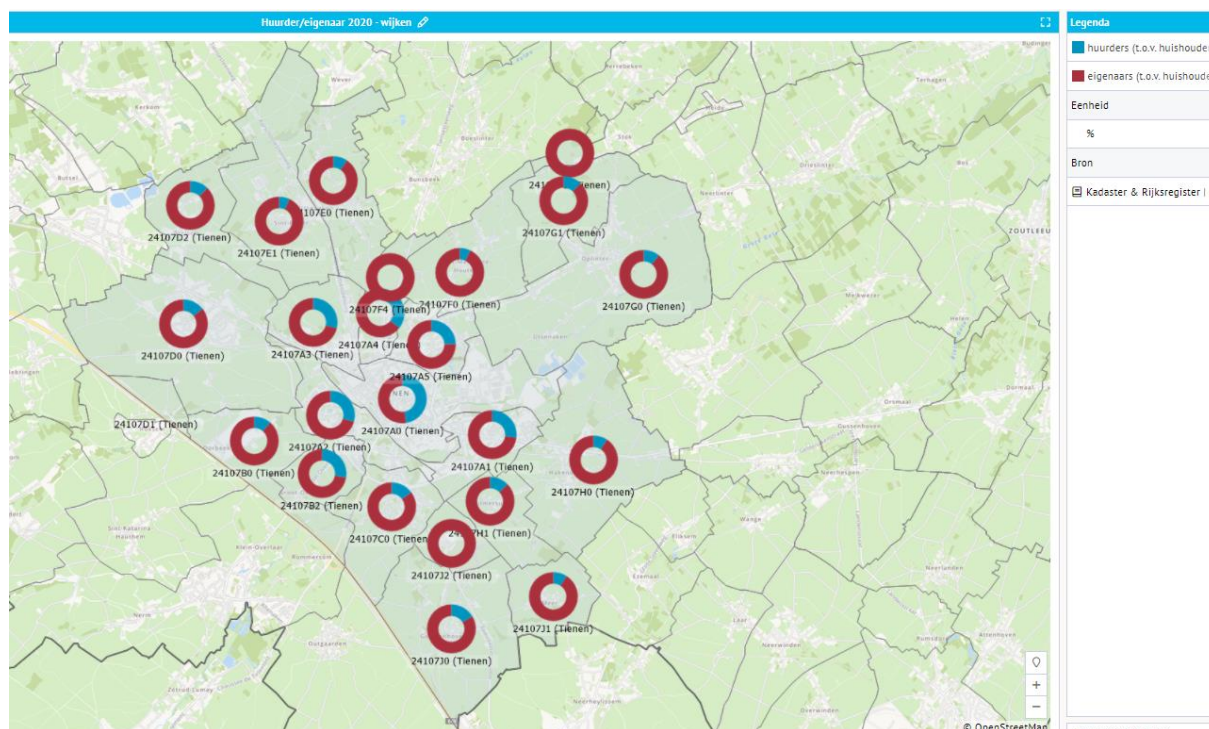
3.2.4. EIGENDOMSPROFIEL

Deze huurmarkt hangt samen met de demografische druk en de bevolkingssamenstelling en de vraagzijde van de markt. De verhouding eigenaar-huurder op de woonmarkt van Tienen is 70,5%-29,5%, een gemiddelde dat gelijkend is op dat van de provincie Vlaams-Brabant.

Bron: provincie in cijfers, rapport wonen , 18/10/2020

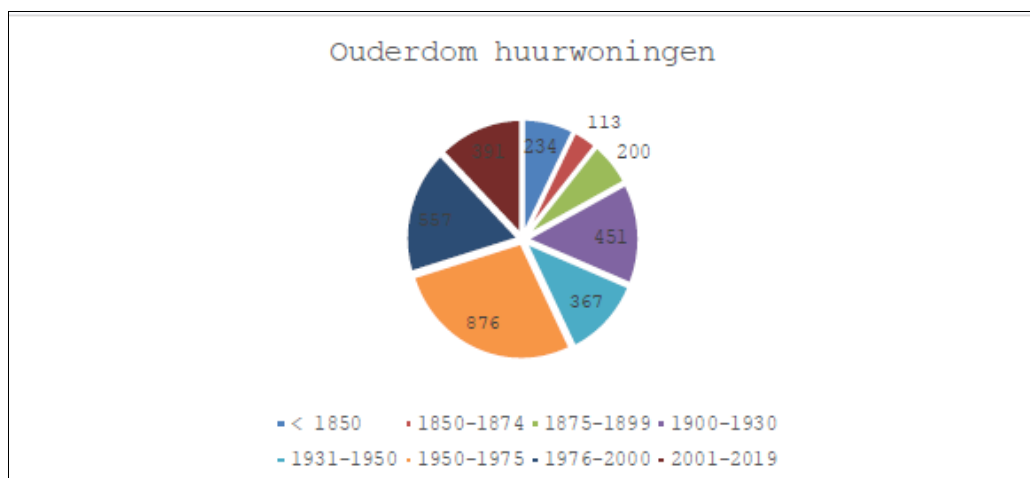
De meerderheid van het huurpatrimonium ligt in en rond de kern van de stad.

Bron: provincie in cijfers, rapport wonen , 18/10/2020

Het overgrote deel van dit huurpatrimonium toch wel van oudere datum is. Slechts 12,26% (cijfers 2019) is na 2000 gebouwd (donkerrood). Zoals uit voorgaande cijfers blijkt zit de nieuwbouw evenwel ook in Tienen in stijgende lijn.

Grafiek 6: Huurwoningen volgens bouwjaar

De omgeving van het station en de uitvalswegen naar de randgemeenten vervat het grootste deel van het meest verouderde patrimonium. Deze delen komen echter pas in 2025 bij de laatste fase van verplichting conformiteitsattest onder de aandacht. Mogelijk is hier een herziening van deze verordening met een versnelde invoering van de verplichting voor de kleinstedelijke rand hier een oplossing.

Er wordt momenteel geen onderzoek gevoerd naar het verband tussen woonkwaliteit en het huurpatrimonium. Dit zou een mogelijk interessante piste kunnen zijn voor de ontwikkeling van toekomstige woonacties.

3.2.5. SAMENVATTING PATRIMONIUM

- Er zijn in het Tiense woongebied verhoudingsgewijze te veel grote eengezinswoningen en te weinig appartementen
- De evolutie van de bebouwde percelen volgt de Vlaamse trend niet. De percelen zijn in vergelijking met Vlaanderen ook groot.
- Het patrimonium van de stad Tienen is rijk maar verouderd.
- Het merendeel van de woonentiteiten zijn niet aangepast aan de huidige energievereisten
- De aankooprijzen van woningen en bouwgronden ligt beduidend lager dan deze van het Gewest
- De regio van Tienen heeft verhoudingsgewijze dan ook lagere huurprijzen dan gemiddeld.
- Het merendeel van de bewoners zijn eigenaar van hun woning
- Bewoners geven aan dat hun woning minder energiezuinige ingrepen kennen dan gemiddeld in het Vlaams Gewest.
- Verhoudingsgewijs zijn er veel (grote) eengezinswoningen en te weinig appartementen of andere woongelegenheden in de stad.
- Het patrimonium is sterk verouderd: een groot deel van de woningen is gebouwd voor 1946.
- Het merendeel van de woongelegenheden voldoet niet aan de huidige energienormen.
- De woningen zijn verhoudingsgewijs goedkoper dan de in rest van Vlaanderen
- 71% van de huishoudens zijn eigenaar van de woning die ze bewonen, wat impliceert dat 29% huurder is van een woning.
- Ook het patrimonium van de huurmarkt is grotendeels verouderd. Een onderzoek naar het verband tussen de ouderdom en de woonkwaliteitsgegevens zou zinvol zijn.

3.3. WOONKWALITEIT

3.3.1. LEEGSTAND EN VERWAARLOZING

Sinds 2010 zijn gemeenten verplicht een register op te maken en bij te houden van leegstaande gebouwen en woningen. Het decreet betreffende het grond- en pandenbeleid bevat de regelgeving met betrekking tot het leegstandsregister, de definitie van een leegstaand gebouw en een leegstaande woning en de procedures tot opname in en schrapping uit het register.

Vanaf 2017 werd het register leegstand en verwaarlozing overgedragen naar de gemeenten. Op 31 augustus 2018 waren er in Tienen 217 panden opgenomen in het leegstandsregister. In 2021 waren dat er 248.

Overzicht leegstand in Tienen d.d. 31/08/2018 en 08/10/2021

Bron: eigen registratiedata

	2018	2021 (tot 8 okt.)
aantal opgenomen	217	248
met vrijstelling enige eigendom	3	6
met vrijstelling renovatie monument	11	6
met vrijstelling nieuwe eigenaar	49	40
met vrijstelling verblijf ouderenvoorziening/penitentiaire inrichting/ziekenhuis	1	2
met vrijstelling renovatieschema		16
met vrijstelling omgevingsvergunning	31	24
met vrijstelling gerechtelijke procedure		2

3.3.2. ONGESCHIKT- EN ONBEWOONBAARHEID EN CONFORMITEITSATTEST

In een stad als Tienen met een verouderd patrimonium, een grote aanwezigheid van de doelgroep en een verouderd aanbod op de huurmarkt, is de bewaking van de woonkwaliteit van belang, dit wordt volledig door het IGS wonen opgenomen. Dit houdt zowel de controle en opvolging van leegstand en verwaarlozing in, als de controles en administratieve verwerking van het Conformiteitsattest en de opstart van de administratieve procedure ongeschikt- en onbewoonbaarheid.

Er is jaarlijks een vernieuwing van de leegstand en de verwaarlozing. Alle panden zonder domicilie worden ter plaatse gecontroleerd. Dit gebeurt gefaseerd, waarbij de kern altijd als eerste doorgenomen wordt. Hetzelfde systeem wordt toegepast op de controles van de verwaarloosde panden in de stad. Alle panden die verwaarloosd lijken worden ter plaatse gecontroleerd. Daarnaast wordt samen met de leegstand deelgebied per deelgebied systematisch gecheckt op verwaarlozing. In Tienen is het conformiteitsattest (CA) bij een nieuwe inhuring verplicht.

Dit werd gefaseerd ingevoerd en vanaf 2020 is men als eigenaar bij verhuring binnen de stadsring verplicht het CA te hebben. (Vanaf 2025 zal dit voor heel het grondgebied gelden.) Dit heeft de aanvragen voor een CA en de woningcontroles in functie van woonkwaliteit een stevige boost gegeven. Alhoewel ook hier moet bemerkt dat de impact van corona gewogen heeft op de uitvoering van deze wooncontroles. Waren er voordien slechts sporadisch vragen, dan komen er nu wekelijks aanvragen binnen. Dit heeft in de piek van corona wel een breuk gekend. Tussen 11 maart en 11 mei 2020 werden er geen wooncontroles uitgevoerd t.w.v. het besmettingsrisico.

Overzicht woonkwaliteit in Tienen d.d. 31/08/2018 en 11/10/2021

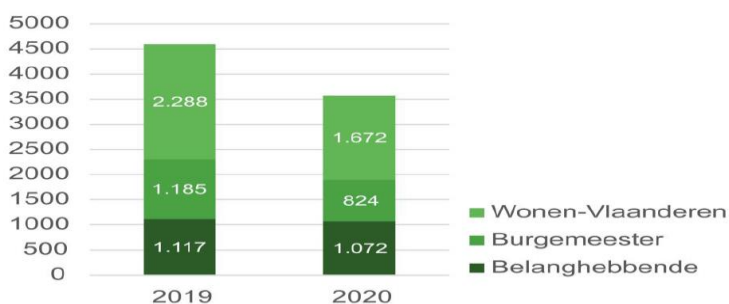
	8/10/2018	24/06/2020	25/06/2020- 11/10/2021
ONGESCHIKT/ONBEWOONBAARHEID			
Totaal besluiten adm. procedure		11	63
Totaal VIVOO	54	57	86
Totaal aantal onderzoeken	103 (tot 5/12/2018)	149	339
CONFORMITEITSSATTEST			
Totaal aantal uitgereikte CA's Tienen		70	249
VERWAARLOZING			
Totaal aantal aktes verwaarlozing		82	76

Bron: eigen registratiedata

Sinds 17 mei 2020 is de stad Tienen vrijgesteld van de adviesverplichting in de procedure Ongeschikt-Onbewoonbaarheid en de Overbewoondverklaring van een woning.. Dit betekent voor de stad een vereenvoudiging van deze administratieve procedure en een versnelling van de woonkwaliteitswerking.

Er zijn in verhouding veel meer onderzoeken naar woonkwaliteit dan effectieve besluiten en dossiers in de Vlaamse inventaris Ongeschikt- en Onbewoonbaarheid. Dit is echter de regel in Vlaanderen, Tienen is geen uitzondering hierop. Voor 2020 is er echter over de hele lijn van woonkwaliteitsbewaking een breuk in de werking. Dit was voor alle instanties het geval ter wille van de lockdown vanaf einde maart 2020.

Verzoeken opstarten procedure OO 2019 - 2020

Bron: Jaarverslag 2020 Woonkwaliteit Wonen Vlaanderen

3.3.3. SAMENVATTING WOONKWALITEIT

- De kwaliteit van de woningen is nog niet voor het volledige grondgebied in kaart gebracht.
- De ouderdom van het patrimonium speelt een rol in de woonkwaliteit
- De verschillen en tegenstellingen in de regelgeving tussen codex RO en Wooncode moeten in kaart gebracht. Woonkwaliteit zou gekoppeld moeten worden aan een lokaal geregisseerde aanpak.
- De vernieuwing van de Vlaamse registratie Woonkwaliteit (VLOK) zal op termijn nieuwe inzichten geven in de aanpak van woonkwaliteit
- De kwaliteit van de huurwoningen wordt steeds beter opgevolgd sinds de invoering van het verplicht CA.
- Door het BSO is er eveneens een toename (sinds 2007) van 242 sociale huurwoningen. Het aandeel is gegroeid van 3.8% naar 4.6%
- De ontwikkeling van de stadskern is volop bezig. In de ruimtelijke ontwikkelingen van de stad staan aangenaam en kwaliteitsvol wonen & de woonomgeving hoog aangesipt.
- De ontwikkeling en verdichting van de woonkernen staat centraal in de ruimtelijke studies.
- In deze ontwikkelingen is de regionale inbedding van belang.

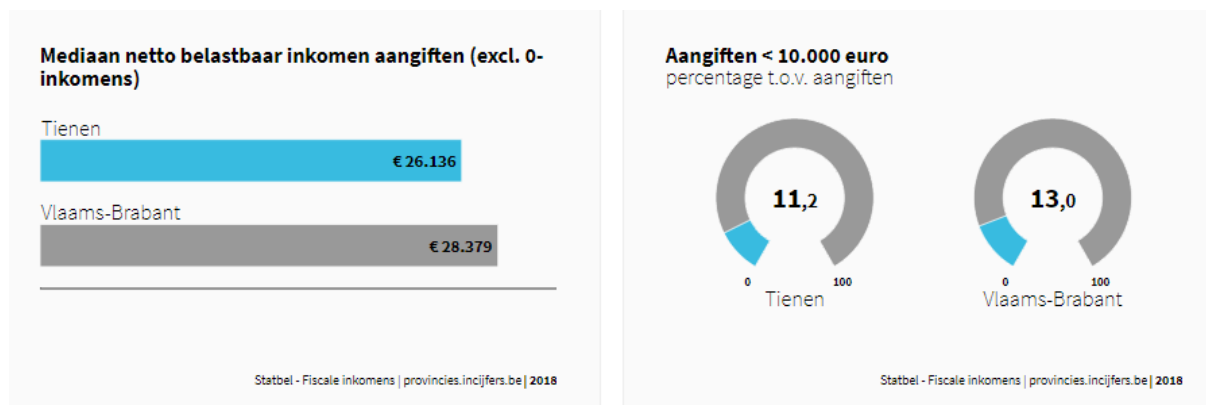

3.4. BETAALBAARHEID WONEN

3.4.1. GEMIDDELD INKOMEN EN BESTAANSONZEKERHEID

Het gemiddelde inkomen ligt in Tienen iets lager dan het gemiddelde in Vlaanderen, maar het is vooral duidelijk wel veel lager dan het provinciale en arrondissementale gemiddelde. Vermoedelijk is dit is te verklaren door de hogere inkomens in de regio Leuven en de duurdere Brusselse rand.

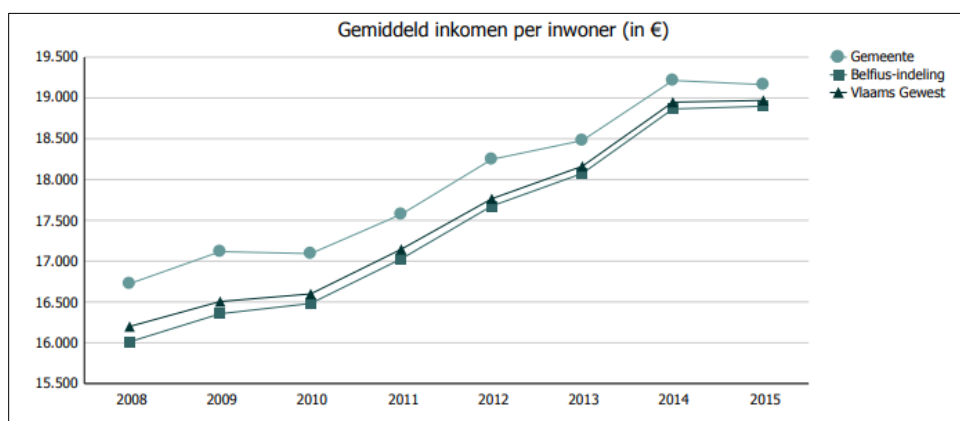
Grafiek: Mediaan inkomen (2021)

Bron: <https://provincies.incijfers.be/databank>; Rapport Armoede, 11/10/2021

De stad Tienen volgt wel de stijgende groei van het inkomen op de lijn van de Vlaamse gemiddelden, zoals volgende grafiek ook aantoont. In het overzicht van de groei van het inkomen is zelfs duidelijk dat de gemiddelde groei in Tienen hoger ligt dan algemeen in Vlaanderen. Sinds 2015 is er echter wel een lichte daling in deze inkomens waar te nemen en lijken de gemiddelden naar elkaar te groeien.

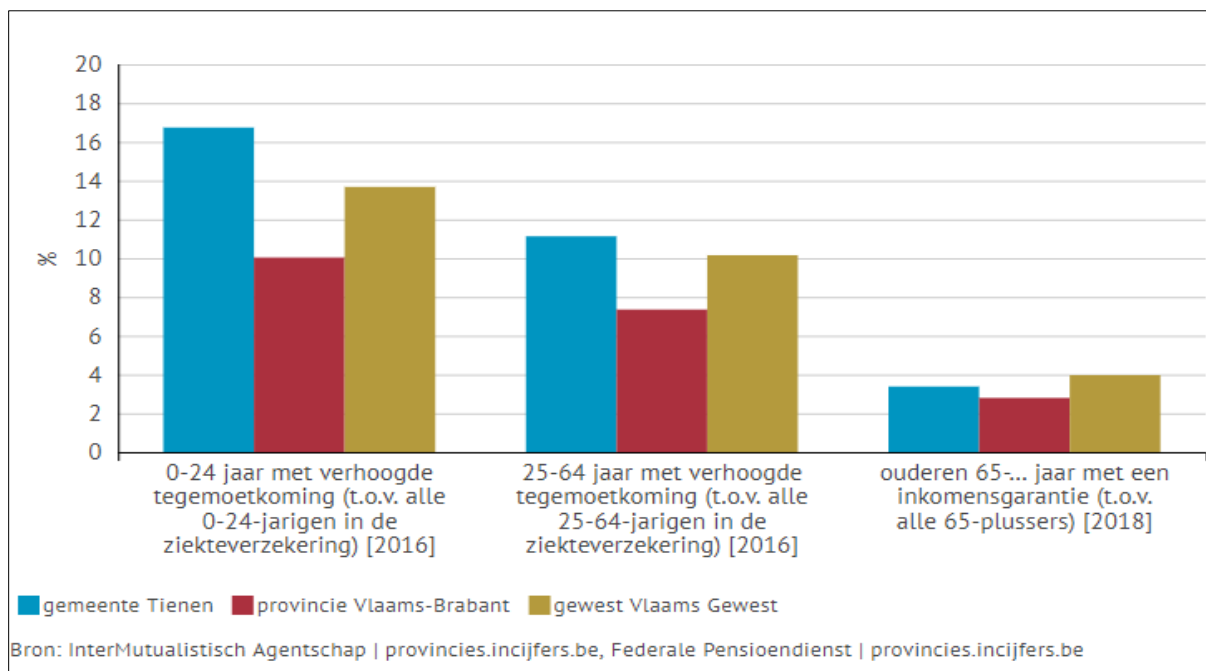
Grafiek: Gemiddelde inkomen in Tienen, Vlaams Gewest en Belfius-indeling

Bron: Gemeente in cijfers, editie 2018, Tienen.

Ondanks dit hogere gemiddelde wat betreft de inkomens kent Tienen een groter aantal mensen die in een bestaansonzekere situatie verkeren. Dit is onder meer af te leiden uit het aandeel van personen met een verhoogde tegemoetkoming en het aandeel ouderen met een inkomensgarantie ten opzichte van dit aandeel in de provincie Vlaams-Brabant en het Vlaamse gewest. Tussen 2016 en 2019 steeg dit aandeel, voor de 0-24 en 25-64-jarigen, in Tienen zelfs meer in vergelijking met de provincie en Vlaanderen.

Grafiek: Procentueel aandeel personen verhoogde tegemoetkoming Tienen 2016-2018

Bron: <https://provincies.incijfers.be/> 06/12/2018

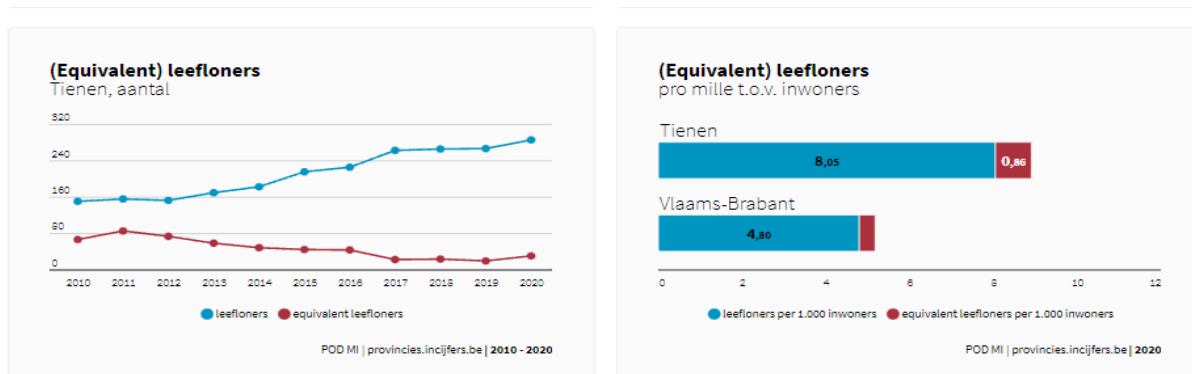
De gemeentemonitor laat eveneens zien dat er in Tienen anno 2021 in vergelijking met het Vlaams gewest een groter aandeel inwoners kent die een armoederisico en betalingsmoeilijkheden kennen.

Indicator	Tienen	Vlaams Gewest
Inkomen		
Gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner	20.051 euro	20.236 euro
Inwoners met een verhoogd armoederisico		
Inwoners met fiscaal inkomen beneden kritische grens		
- individuele aangiften	16,8%	19,1%
- gemeenschappelijke aangiften	5,6%	6,2%
Inwoners met sociale bijstandsuitkering	3,55%	2,90%
Inwoners met betalingsmoeilijkheden		
Inwoners met betalingsachterstand	3,0%	2,2%
Inwoners in subjectieve armoede	15%	13%
Inwoners met betalingsmoeilijkheden	13%	10%
Energie-armoede huishoudens		
- budgetmeters elektriciteit	16,9	12,4
- budgetmeters aardgas	17,6	12,4
	... per 1.000	... per 1.000
	toegangspunten	toegangspunten
Kinder- en jongerenarmoede		
Kansarmoede-index van Kind en Gezin	21,8%	14,0%
Onderwijskansarmoede-indicator (OKI)	1,25/4	0,86/4
Kinderen in gezin met zeer lage werkintensiteit	12,2%	10,1%

Bron: Gemeentescan- gemeentemonitor 2021 – Tienen.

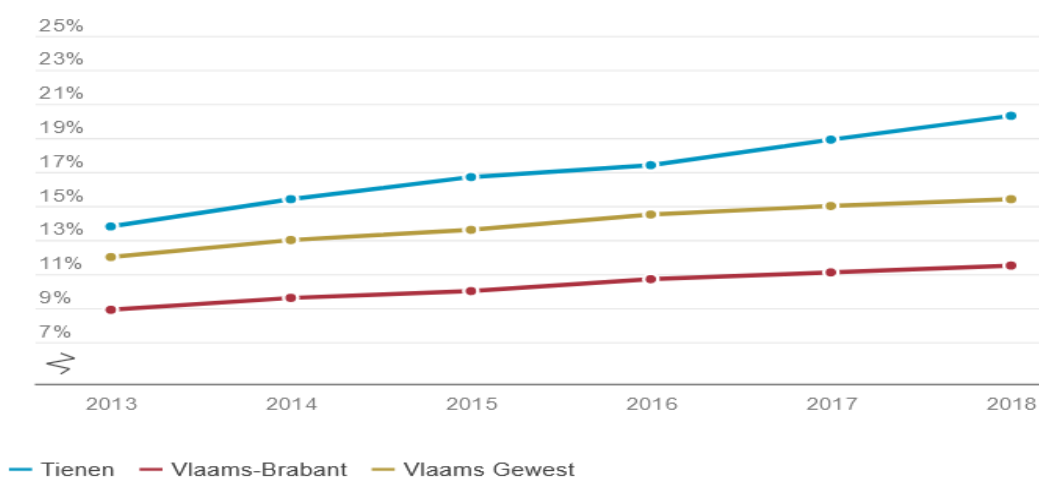
Het aandeel van mensen die leven onder de armoedegrens stijgt gestaag in Tienen. In vergelijking met de provincie Vlaams-Brabant is dit zelfs het dubbele aantal.

Grafiek equivalent leefloners vergelijk Vlaams-Brabant 2020

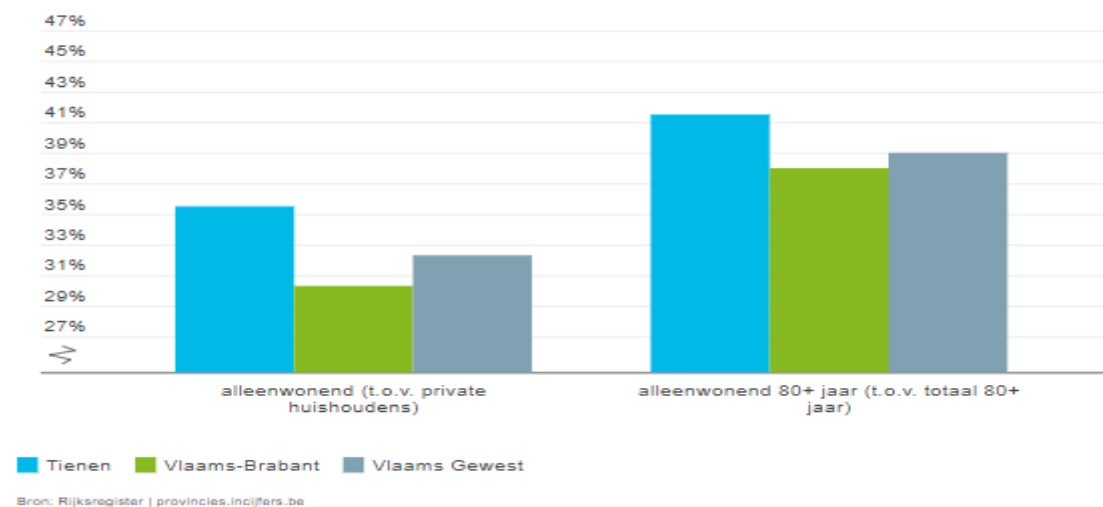
Bron: provincie in cijfers, rapport armoede, 18/10/2021

Grafiek: Evolutie van het aandeel 0-24 jarigen met een verhoogde tegemoetkoming (2013-2018)

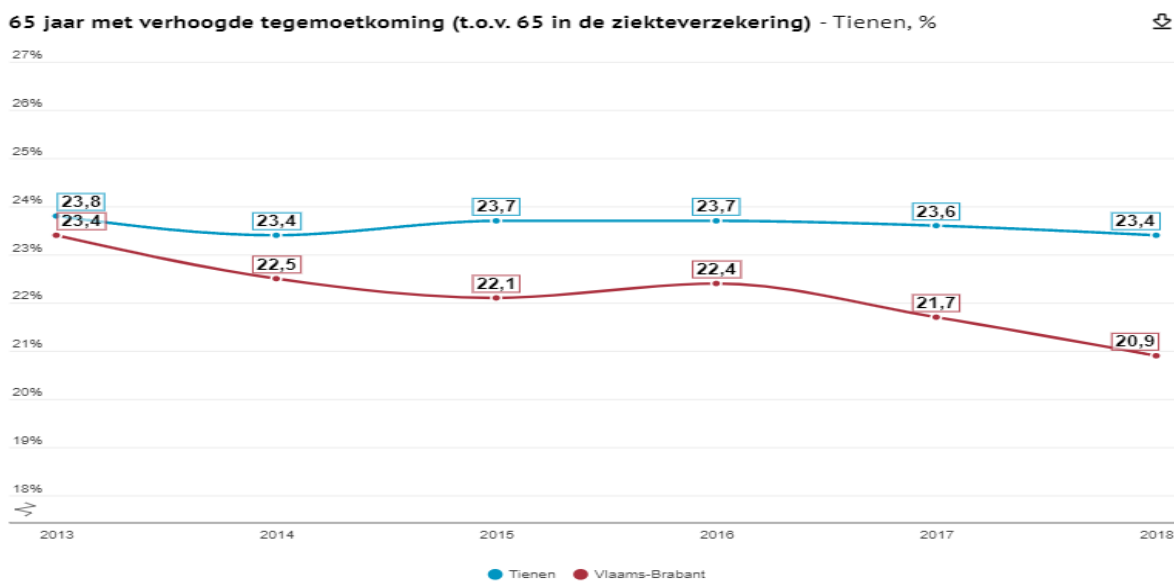
Daarnaast kent Tienen verhoudingsgewijze ook een groot aandeel alleenstaanden onder zijn inwoners. Een groep die gestaag groeit en die ook sneller een risico tot armoede met zich meedraagt.

Grafiek 8 | Aandeel alleenwonenden (2021)

Bron: <https://provincies.incijfers.be/databank>: Rapport Armoede, 18/10/2021

Grafiek: Evolutie van het aandeel 25-64 jarigen met een verhoogde tegemoetkoming (2013-2018)

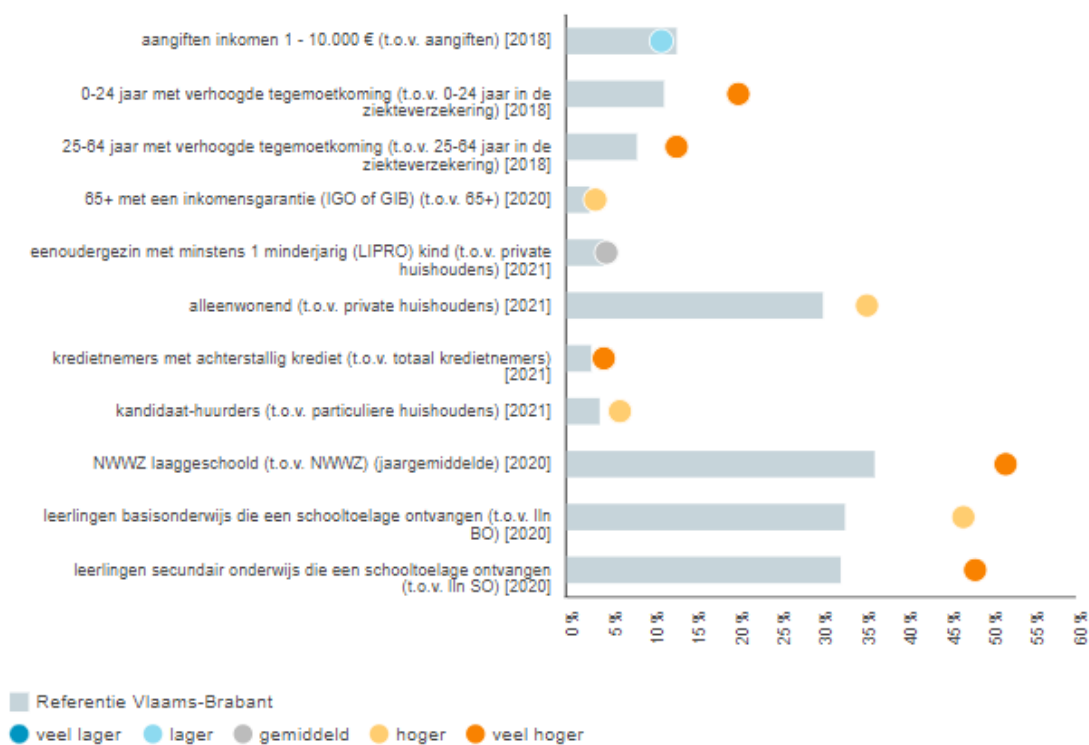

Bron: Provincie in cijfers – armoederapport – 18/10/2021

Het totaaloverzicht voor risico-indicatoren, zoals onder andere het aandeel leefloontrekkenden, alleenstaande ouderen wijzen ook op een verhoogde samenstelling van risicogroepen in Tienen.

Grafiek: Overzicht risico indicatoren voor armoede, vergelijking Tienen – provincie Vlaams-Brabant

Grafiek 18 | Samenvattende grafiek

Bron: <https://provincies.incijfers.be/databank>: Rapport Armoede, 18/10/2021

3.4.2. SOCIALE WONINGBESTAND

Op 1 januari 2021 waren er in onze provincie in totaal 19.049 sociale woningen. Dit geeft een gemiddeld aanbod van 3,6 sociale woningen per 100 gezinnen. In Vlaanderen is er met 5.5 sociale huurwoningen per 100 inwoners een hoger aanbod. Hiermee is Vlaams-Brabant de provincie met het laagste aantal sociale huurwoningen¹. In Vlaanderen zijn er in totaal 171.629 sociale huurwoningen. De voorzieningen voor sociale doelgroepen zijn in Tienen door de band genomen niet minder dan in de rest van de regio. Tienen telt in 2021 in totaal 717 sociale woningen.

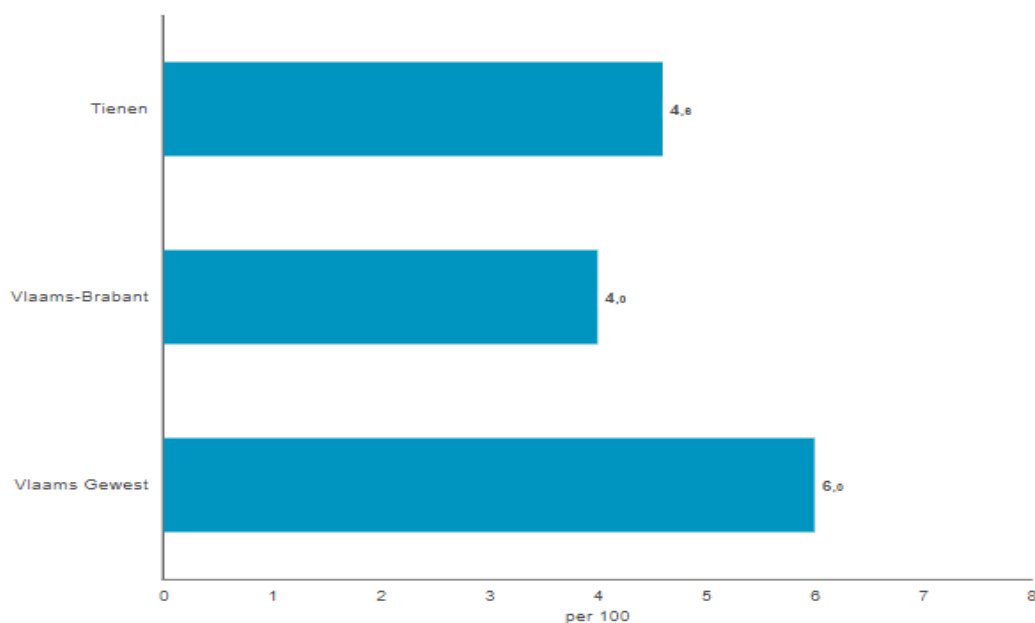
Tabel 10 | Sociale huurwoningen (2021)

	huurwoningen SHM	huurwoningen SVK	sociale huurwoningen (SHM + SVK)
Tienen	588	130	718
Vlaams-Brabant	17.745	1.304	19.049
Vlaams Gewest	159.217	12.412	171.629

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen | provincies.incijfers.be

Het BSO bedraagt in Tienen momenteel 4.6% van het woningbestand. Een hoger aandeel dan gemiddeld in Vlaams-Brabant, maar lager dan het gewest.

Grafiek 21 | Sociale huurwoningen, per 100 particuliere huishoudens (2021)

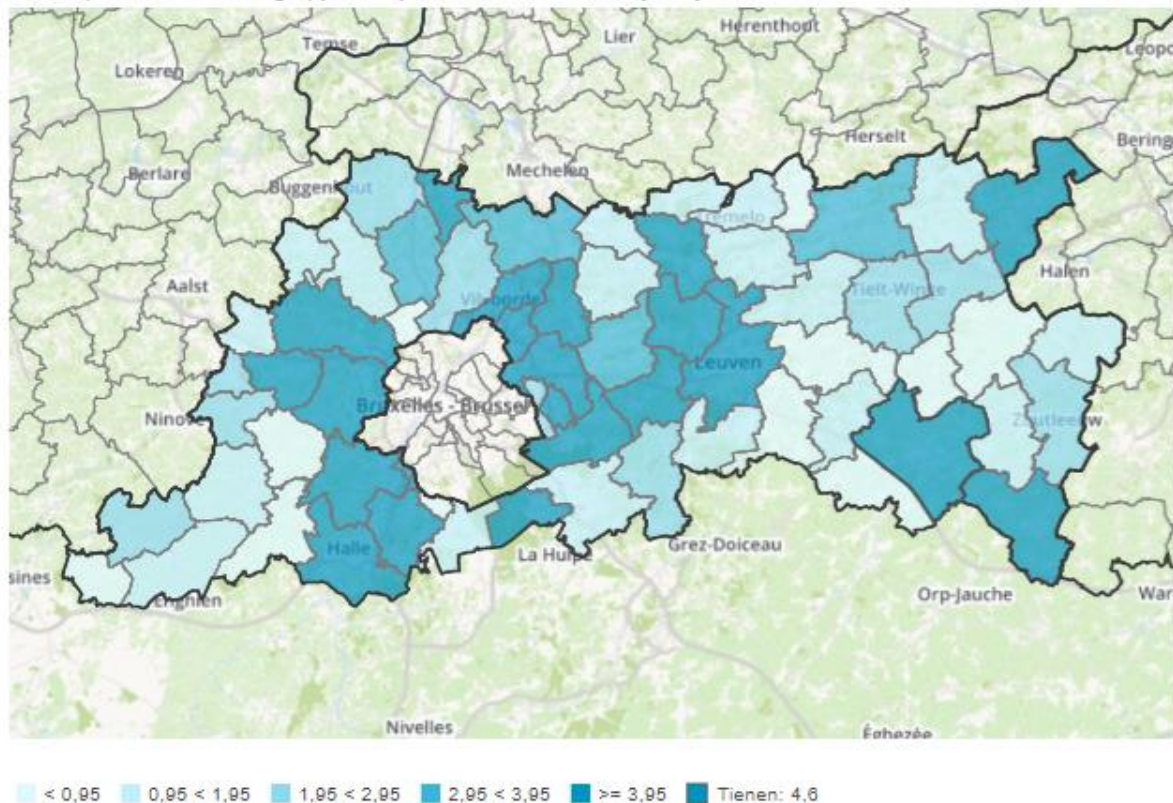
Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen | provincies.incijfers.be

Bron: Provincie in cijfers – rapport wonen – 18/10/2021

¹ Bron: <https://www.vmsw.be/Home/Footer/Over-sociale-huisvesting/Statistieken/Woningen-en-gronden> ; Op.cit.: Wonen in Vlaams-Brabant, p. 25

De verdeling over de provincie van het aandeel sociale huurwoningen wordt ook duidelijk als we onderstaande kaart zien. Dit toont aan de gemiddeld genomen Tienen, in verhouding tot zijn omgeving, goed scoort wat betreft sociale woningbouw:

Kaart 13 | Sociale huurwoningen, per 100 particuliere huishoudens (2021)

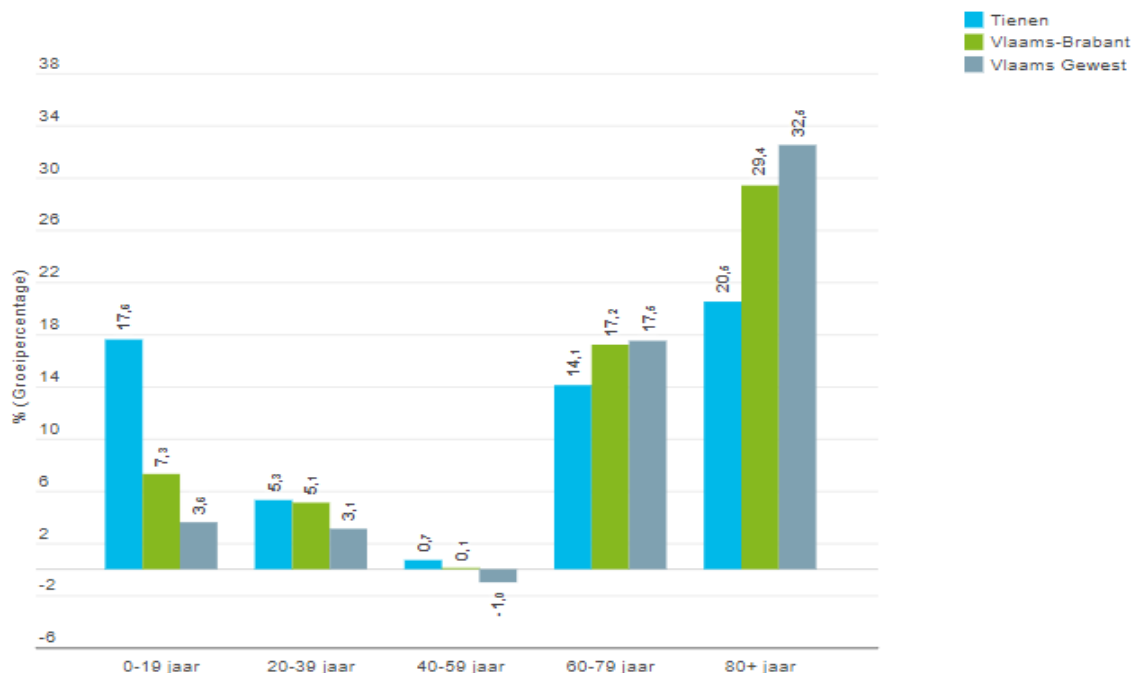
Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen | provincies.incijfers.be

Bron: Provincie in cijfers – rapport wonen – 18/10/2021

Inwoners die tot de kansengroepen behoren vertegenwoordigen 15% van die bevolking. Deze matching klopt dus niet. Er zijn te weinig sociale woningen in verhouding tot het aandeel sociale groepen. Dit geldt voor Tienen, maar is ook zo voor heel Vlaanderen. Iedere stad of gemeente heeft immers veel mensen op de wachtlijsten van de lokale sociale huisvestingsmaatschappijen staan.

Ook leeft de vraag of de huidige sociale woningbouw voldoende afgestemd is op demografische verschuivingen. De toename van eenpersoonshuishoudens en éénoudergezinnen, de gezinsverdunning en vergrijzing, dit weerspiegelt zich niet in deze woningbouw.

Grafiek 2 | Evolutie inwoners, per leeftijdsklasse van 20 jaar (2010-2021, index 2010 = 100)

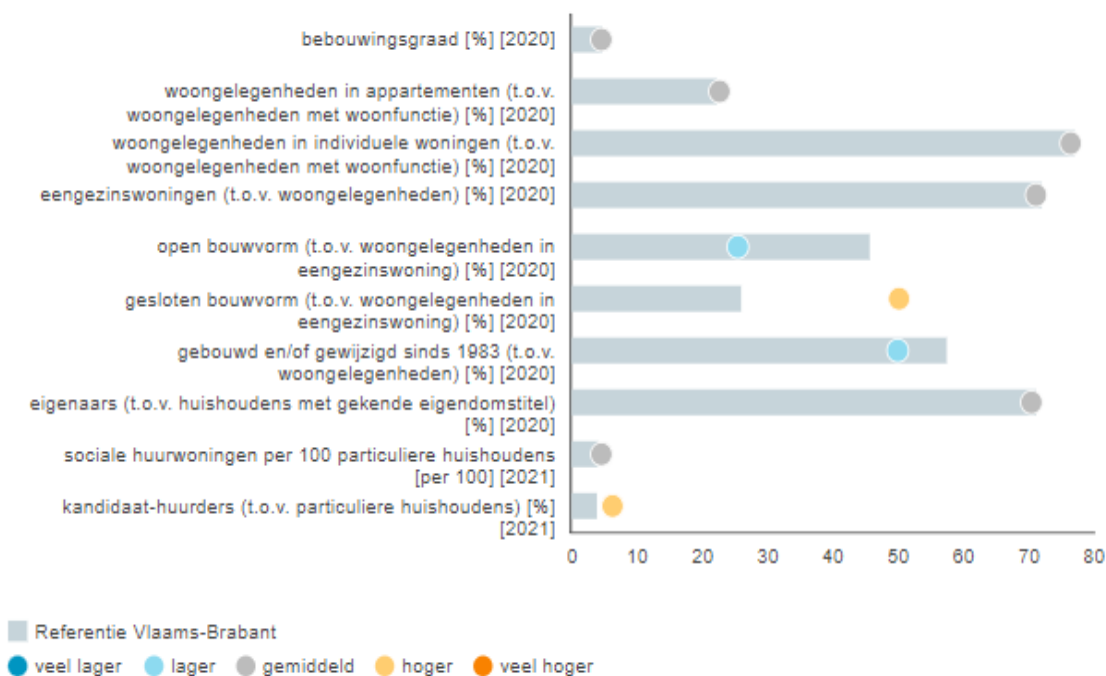

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Bron: Provincie in cijfers – rapport wonen – 18/10/2021

Samenvattende grafiek Tienen (2021)

Grafiek 26 | Samenvattende grafiek

Bron: GRB | provincies.incijfers.be, Kadaster & Rijksregister | provincies.incijfers.be, Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen | provincies.incijfers.be

Bron: Provincie in cijfers – rapport wonen – 18/10/2021

3.4.3. ONDERSTEUNING OP VLAAK VAN WONEN

Ook voor de inwoners van Tienen zijn er diverse ondersteuningsmogelijkheden. Specifiek voor de mensen uit kansengroepen zijn er naast sociale woninghuur ook de huursubsidie en de huurpremie.

Voor de huursubsidie ken de Vlaanderen in totaal 4.414 goedgekeurde premies

Aantal aanvragen 2020		
Provincie	Aantal goedkeuringen	Aantal weigeringen
Antwerpen	1.286	989
Limburg	665	320
Oost-Vlaanderen	942	639
Vlaams-Brabant	394	400
West-Vlaanderen	1.127	664
Andere	0	1
Totaal	4.414	3.013

Bron: Jaarverslag 2020 – Wonen Vlaanderen, p.4.

Voor de huurpremie – een ondersteuning die onder voorwaarden toegekend wordt als men langer dan 4 jaar op de wachtlijsten staat – kende Vlaanderen in totaal 8.953 aanvragen in 2020. Hiervan werden er 5.821 onderzocht, 2.036 geweigerd en 3.785 goedgekeurd.

Nieuwe aanvragen	
Jaar	Aantal aanvragen
2015	5.482
2016	5.579
2017	5.858
2018	6.592
2019	11.554
2020	8.953

Bron: Jaarverslag 2020 – Wonen Vlaanderen, p.7.

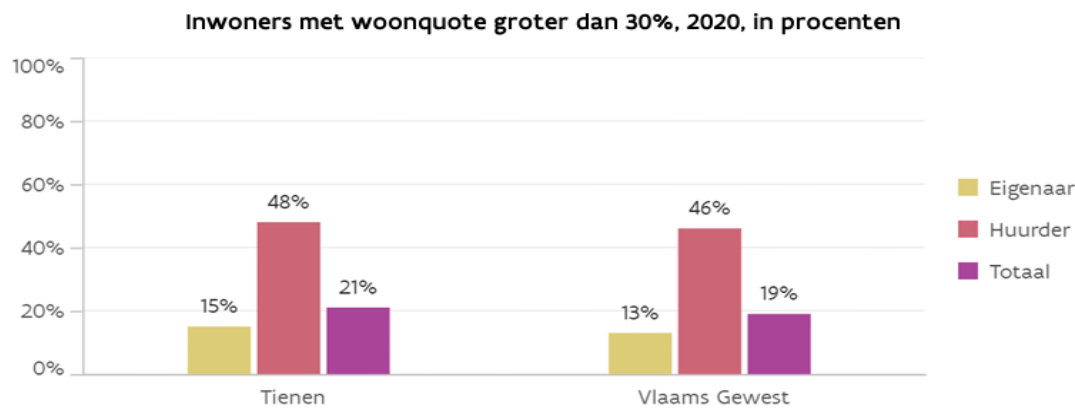
Daarnaast kunnen de inwoners die een woning bezitten premies genieten van Vlaanderen voor de renovatie of de aanpassing van die woning. Ook de netbeheerder Fluvius en de provincie Vlaams-Brabant geven financiële ondersteuning voor doelgroepen. In 2020 werd i.s.m.; de renovatiebegeleiders van de provincie Vlaams-Brabant de actie subsidierententie opnieuw opgestart in Tienen. Het project ondersteunt de doelgroepen noodkopers en 65-plussers met een bescheiden inkomen in de energetische renovatie van hun woning.

Daarnaast waren er in 2020 ook nog In 2020 waren er 3.789 aanvragen voor een aanpassingspremie en werden er 21.193 aanvragen ingediend voor de overkoepelende renovatiepremie en 1.186 voor de uitdovende renovatiepremie (oud stelsel).

3.4.4. WOONQUOTE

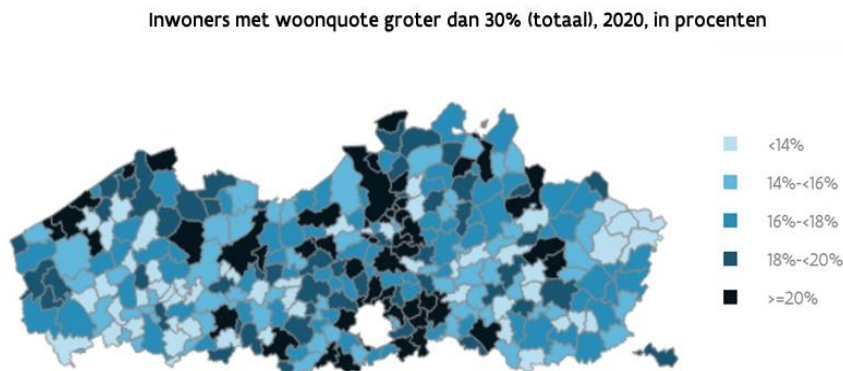
De woonquote is het aandeel (%) van het gezinsinkomen dat aan woonlasten mag besteed worden. De totale uitgaven van het gezin aan woonlasten mogen niet meer dan 30% van het gezinsinkomen bedragen. Voor Tienen ligt dit percentage 2% hoger dan met het Vlaamse gemiddelde. Wat overeenstemt met de iets hogere inwonersaantal uit kansengroepen.

**Inwoners met woonquote groter dan 30%, 2017-2020, in procenten
(Tienen)**

Bron: stadsmonitor, gemeentescan Tienen augustus 2020, p. 179

Kijken we naar het Vlaamse overzicht van de woonquote dan zien we dat Tienen verhoudingsgewijze een groter bevolkingsdeel heeft dat de woonquote van 30% overschrijdt

Bron: stadsmonitor, gemeentescan Tienen augustus, p. 179

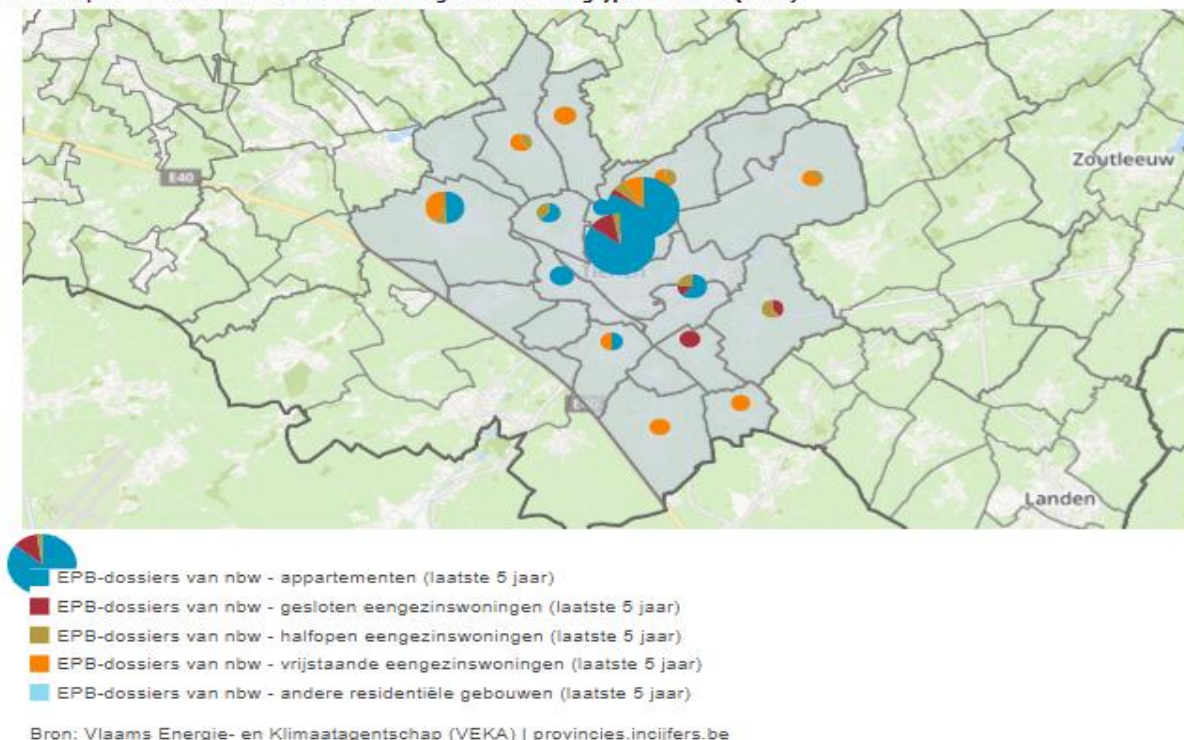
3.4.5. SAMENVATTING BETAALBAARHEID WONEN

- In verhouding tot het inkomensgemiddelde zijn er veel inwoners die in de armoede-index opgenomen zijn.
- De besteding van het gezinsbudget aan wonen ligt voor huurders beduidend hoger dan voor eigenaars.
- Het inkomen van de Tienenaar ligt iets hoger dan het Vlaamse gemiddelde.
- Het sociale woningbestand ligt onder het Vlaamse gemiddelde, maar niet onder het provinciale gemiddelde.

3.4.6. DUURZAAM WONEN IN TIENEN

De evolutie op vlak van lagere EPB normen is het duidelijk merkbaar in de stadskern, waar de appartementsbouw de hoogste graad kent.

Kaart 8 | EPB-dossiers van nieuwbouwwoningen naar woningtype in Tienen (2020)

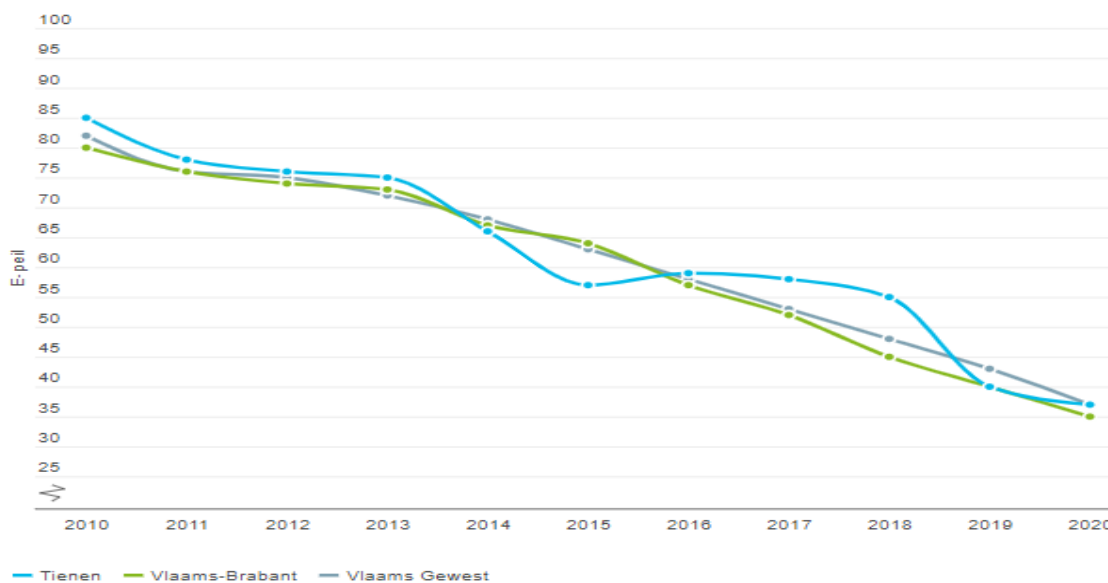

Bron: Provincie in cijfers – rapport wonen – 18/10/2021

Zeker voor de nieuwbouwwoningen en appartementen zien we een sterke daling van het E-peil. De woningen verduurzamen langzaam maar zeker, mede dan zij de opgelegde energienormen voor nieuwbouwwoningen.

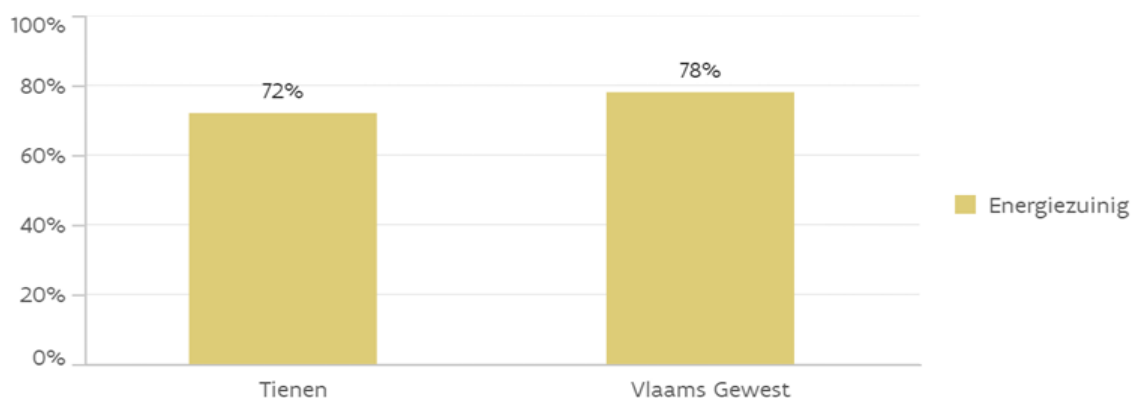
In Tienen bedroeg het gemiddeld E-peil van afgewerkte nieuwbouwwoningen 85 in 2010 en 37 in 2020.

Grafiek 14 | Evolutie gemiddeld E-peil van afgewerkte nieuwbouwwoningen (2010-2020)

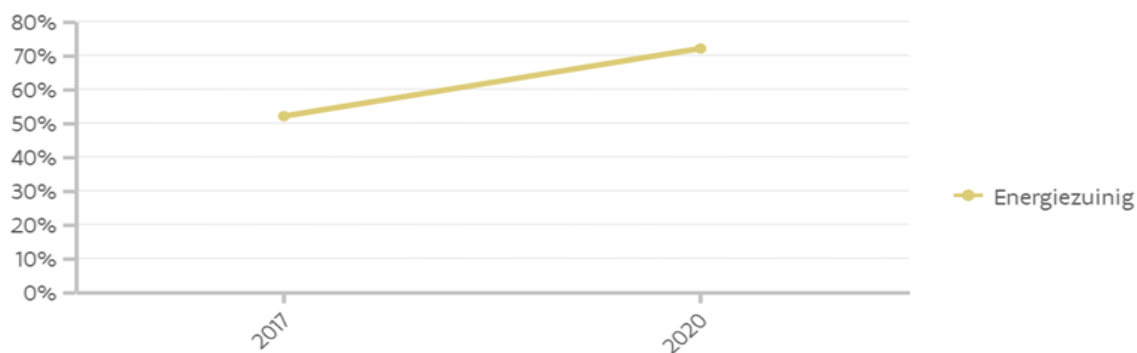

Algemeen geven 72% van de inwoners aan in een energiezuinige woning te leven. Sinds 2017 kent deze tendens ook een stevig stijging.

Inwoners die wonen in energiezuinige woning, 2020, in procenten

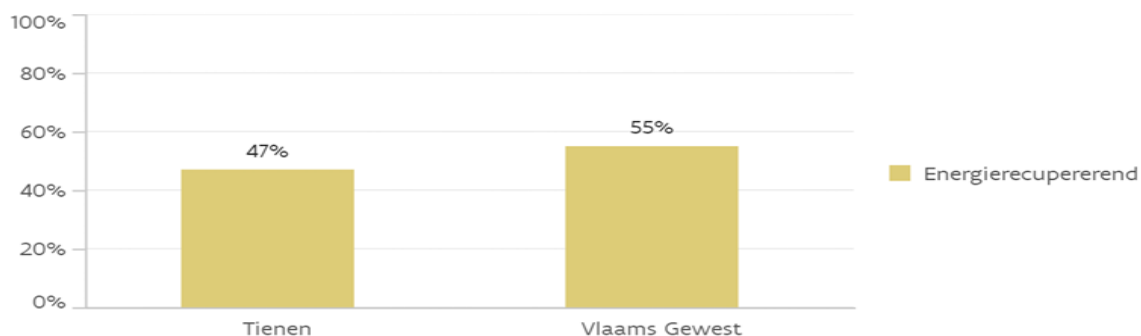
Inwoners die wonen in energiezuinige woning, 2017-2020, in procenten (Tienen)

Bron: stadsmonitor, gemeentescan Tienen augustus 2020, p. 180

De inwoners die een energie recupererende woning hebben zitten eveneens in stijgende lijn, hoewel hier t.o.v. Vlaanderen nog een inhaalbeweging nodig is.

Inwoners die wonen in energierecupererende woning, 2020, in procenten

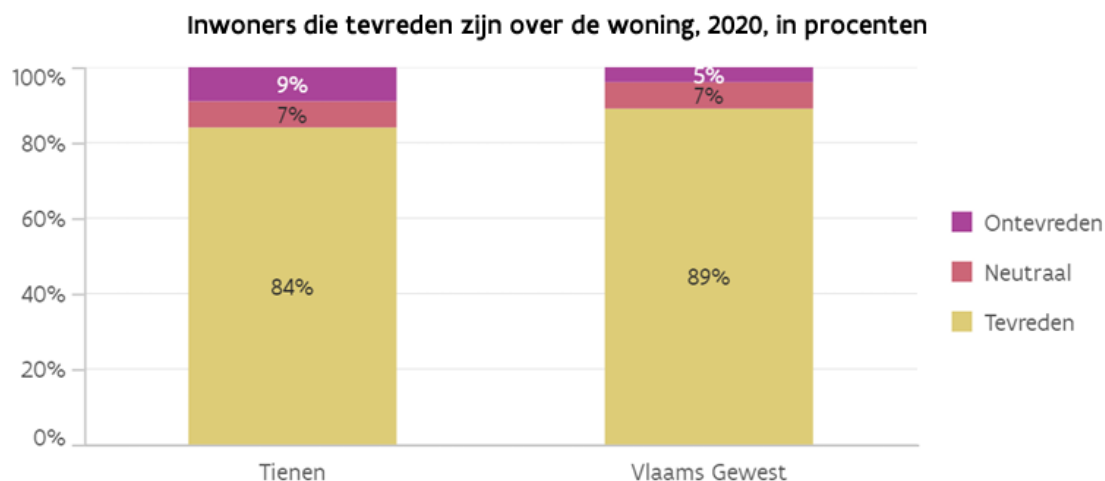

Bron: stadsmonitor, gemeentescan Tienen augustus 2020, p. 181

3.5. TEVREDENHEID OVER HET WONEN IN TIENEN

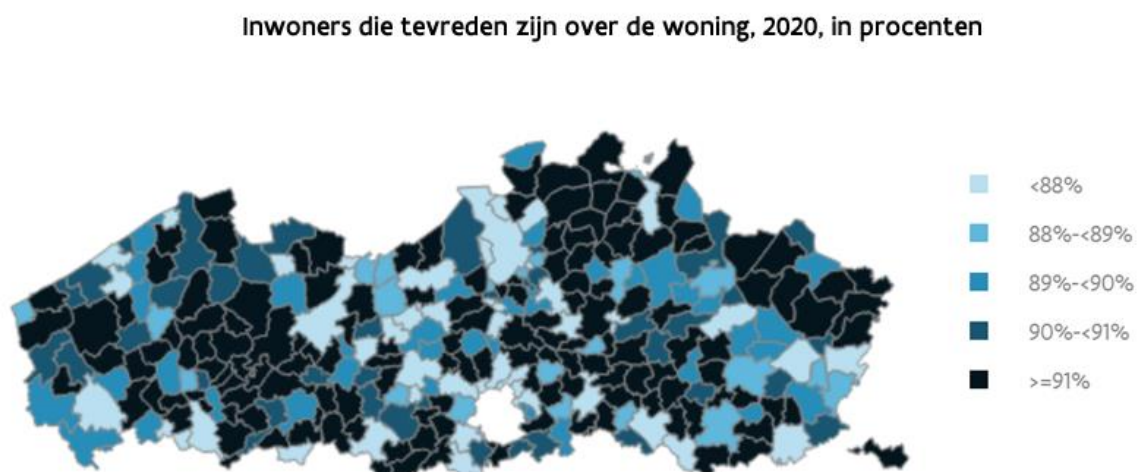
De gemeentemonitor van 2021 bevatte ook een overzicht van de tevredenheidsmeting bij de bevolking. Deze meting gaf ook een inzicht op de tevredenheid van de inwoners van Tienen op het vlak van wonen.

Hier zien we een klein verschil met de algemeen Vlaamse tevredenheid.

Bron: stadsmonitor, gemeentescan Tienen augustus 2020, p. 183

Vergelijken we dit algemeen met Vlaanderen zien we ook hier dat het gemiddelde in Tienen iets lager ligt dan in Vlaanderen. Een mogelijke verklaring kan het verouderde patrimonium en de grotere aanwezigheid van de doelgroep zijn.

Bron: stadsmonitor, gemeentescan Tienen augustus 2020, p. 183

4. MOBILITEIT

4.1. MOBILITEITSPLAN

De gemeenteraad keurde op 25 februari 2010 een aangepaste versie van mobiliteitsplan van de stad Tienen goed. Het doel was tweeledig: door middel van een duurzaam mobiliteitsbeleid wenste men enerzijds de verkeers- en vervoersproblematiek te beheersen en anderzijds ook een koppeling te maken met de principes van duurzame ruimtelijke ontwikkeling².

In 2014 werd besloten het mobiliteitsplan aan een evaluatie te onderwerpen. Door middel van een sneltoets werd ervoor geopteerd het bestaande mobiliteitsplan te verbreden en/of te verdiepen met als doel er meer inhoud en diepgang aan te geven zonder evenwel het volledige proces van een nieuw mobiliteitsplan te moeten doorlopen.

Het hele proces verloopt in drie fasen:

- Verkenningsfase
- Uitwerkingsfase
- Opstellen beleidsplan

De verkenningsfase werd afgerond op 14 juni 2016. In de uitwerkingsfase werden de thema's van de verkenningsfase onderzocht en kwam men tot volgende globale analyse en specifieke doelstellingen.

In functie van het verbreden en verdiepen van het mobiliteitsplan werden verschillende onderzoeken uitgevoerd om de problematiek in het centrumgebied in kaart te kunnen brengen. Uit deze onderzoeken komt telkens eenzelfde probleem naar voor, namelijk een hoge verkeers- en parkeerdruk in combinatie met onvoldoende veilige voet- en fietsverbindingen.

De hoge verkeersdruk in het centrum wordt veroorzaakt door:

- doorgaand verkeer doorheen het centrum;
- attractiepolen zoals het station, handel en scholen in het centrum;
- zoekverkeer naar een gratis parkeerplaats.

De hoge parkeerdruk in het centrum wordt veroorzaakt door:

- ruim parkeeraanbod;
- hoog aantal bewonerskaarten;
- de attractiviteit van het station;
- mix van diverse parkeerregimes;
- onvoldoende attractieve alternatieven.

De knelpunten omtrent de hoge verkeersintensiteiten en het hoge auto-aandeel van het bestemmingsverkeer leiden tot een vicieuze cirkel.

- Doordat alternatieven voor de wagen onvoldoende attractief zijn wordt voor de wagen gekozen.
- Het gebruik van de wagen leidt vervolgens tot hoge verkeersintensiteiten in het centrum.
- De attractiviteit van de alternatieven voor de wagen daalt daarom verder aanzien:
  - o fietsen hierdoor onveilig/onaangenaam wordt;
  - o het openbaar vervoer doorstromingsproblemen ondervindt en hierdoor is het geen concurrentie voor de wagen.

² Mobiliteitsplan stad Tienen te raadplegen via <https://www.tienen.be/mobiliteitsplan-3>

1° MET BETREKKING TOT DE PARKEERSITUATIE IN DE STATIONSOMGEVING VAN TIENEN

De stationsomgeving moet voldoende vlot bereikbaar zijn met alle vervoersmodi (te voet, fiets, bus, trein, auto, moto, scooter). In de stationsomgeving moet er een voldoende en efficiënt gebruikt parkeeraanbod zijn voor bewoners, werknemers en bezoekers; en dit voor zowel auto's als fietsen, moto's en scooters. Hierbij wordt gestreefd naar een gedifferentieerd aanbod (de juiste parkeerplaats voor de juiste gebruiker) en wordt zoekverkeer en parkeerdruk uit de omliggende verblijfsgebieden geweerd. Op die manier moet ook de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers verbeteren.

De parkeerreglementering en looproutes moeten correct gebruik van de parkeervoorzieningen ondersteunen. De visuele en fysieke hinder van de geparkeerde auto's moet zo beperkt mogelijk blijven.

De herinrichting van de stationsomgeving moet duurzamere verplaatsingen niet alleen faciliteren, maar moet ze ook actief aansporen.

2° PARKEERSITUATIE CENTRUMGEBIED VAN TIENEN

De stad Tienen wil een duurzaam parkeerbeleid uitbouwen met aandacht voor leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid.

Leefbaarheid: de openbare ruimte in het centrum moet aantrekkelijk zijn voor bewoners en bezoekers. Het ruimtebeslag en de visuele en fysieke hinder van geparkeerde auto's moet daarom zo beperkt mogelijk blijven. De terugdringing van zoekverkeer moet daarnaast ook een verbetering in luchtkwaliteit teweegbrengen.

Bereikbaarheid: in het centrum moet er een voldoende, gedifferentieerd en efficiënt gebruikt parkeeraanbod zijn voor bewoners, bezoekers en werknemers. Nieuwe ontwikkelingen moeten hun parkeerbehoefte op eigen terrein invullen. Straatparkeren wordt afgebouwd ten voordele van buurtparkeren. Parkings worden ontsloten naar het hogere wegennet via de meest aangewezen route, terwijl kwalitatieve aanlooproutes de verbinding met het commerciële centrum verzorgen.

Verkeersveiligheid: door het afbouwen van straatparkeren ontstaat meer ruimte voor fietsers en voetgangers en vermijdt men parkeerzoekverkeer.

3° IMPACT VAN DE NOORDELIJKE RONDWEG OP DE VERKEERSCIRCULATIE IN TIENEN

Op beleidsniveau zijn de belangrijkste doelstellingen van het project om een vlotte doorstroming te realiseren op de Noordelijke Rondweg en de Vesten maximaal te ontlasten. Daarbij moeten sluiproutes worden ontmoedigd en moet het verkeer uit het centrum van de stad worden geweerd. Een andere doelstelling is het formuleren van ondersteunende maatregelen om het effect van de rondweg te optimaliseren. Daarnaast moeten suggesties worden gedaan voor de ontsluiting van de industriezone Soldatenplein.

4° OPMAAK VAN EEN FIETSBELEIDSPLAN MET ONDER MEER AANDACHT VOOR LOKALE FIETSRUTES EN FIETSPARKEREN

Het fietsgebruik in Tienen ligt relatief laag. Een gebrekkige fietsinfrastructuur in combinatie met druk autoverkeer moedigt het fietsgebruik niet bepaald aan.

Verder uitbouwen van een degelijke en veilige fietsinfrastructuur is dan ook een absolute voorwaarde voor het promoten van de fiets.

5° LADEN EN LOSSEN DOOR VRACHTVERKEER IN HET CENTRUMGEBIED VAN TIENEN

Dit thema moet resulteren in een globale visie op vrachttransport en -parkeren, waarbij wenselijke maatregelen met hun effecten duidelijk zijn voorgesteld. Het doel van deze maatregelen moet zijn:

- een vlotte organisatie van leveringen in het centrum;

- stilstaand verkeer voorkomen en de vlotte verkeersstroom bevorderen (met lagere emissies in de binnenstad tot gevolg);
- bereikbaarheid van het commercieel centrum verbeteren;
- gevaarlijke inhaalmanoeuvres vermijden;
- contact tussen vrachtwagens en zachte weggebruikers weren.

Het nieuw, geactualiseerd mobiliteitsplan Tienen werd op 29 oktober '20 door de gemeenteraad goedgekeurd. Het gewenste mobiliteitsbeleid wordt uitgewerkt in 3 werkdomeinen en een actieplan om het uit te voeren (op korte termijn 0-3 jaar), middellange termijn (3-6 jaar) en lange termijn (meer dan 6 jaar).

De 3 werkdomeinen zijn:

- Ruimtelijke ontwikkelingen en hun mobiliteitseffecten
- Verkeersnetwerken
- Ondersteunende maatregelen

4.2. MOBILITEIT IN CIJFERS

4.2.1. VERVOERSMIDDELENBEZIT

De statistiek van het vervoersmiddelenbezit geeft interessante informatie met betrekking tot de aard en de hoeveelheid vervoersmiddelen die een Tiens gezin ter beschikking heeft. In onderstaande tabel wordt telkens het aandeel (%) van de inwoners weergegeven dat in het gezin beschikt over minstens één wagen, motor/bromfiets en/of (elektrische) fiets.

Tabel 1: Vervoermiddelenbezit 2020

		Abonnement openbaar vervoer	Auto	Bakfiets/fietskar	Elektrische fiets	Elektrische step/monowheel/hoverboard	Fiets	Lid auto-delen	Lid fiets-delen	Moto/bromfiets
Tienen	2017	48%	92%	3%	16%	N.A.	83%	1%	N.A.	12%
Tienen	2020	37%	92%	1%	23%	4%	77%	0%	1%	10%
Vlaams-Gewest	2017	39%	92%	3%	18%	N.A.	89%	2%	N.A.	12%
Vlaams-Gewest	2020	29%	93%	3%	34%	3%	85%	1%	2%	10%

Bron: Gemeentemonitor 2020

De nationale tendens van Koning Auto is ook duidelijk zichtbaar in Tienen: het merendeel van de gezinnen is de trotse eigenaar van een wagen. Opvallend is dat 'slechts' 77% van de Tienenaren nog een gewone fiets bezit terwijl dit op gewestelijk niveau toch nog 85% bedraagt. Ook het aandeel inwoners van Tienen die in het bezit zijn van een elektrische fiets zit met 23% een stuk lager dan het Vlaamse aandeel van 34%.

4.2.2. VERPLAATSINGEN

Niet alleen het bezit van vervoersmiddelen is van belang, ook de inzet ervan is de moeite waard om even van naderbij bestudeerd te worden. Zo blijkt uit de cijfers van de gemeentemonitor dat de Tienenaar zich voornamelijk met de auto (61%) naar het werk of de school verplaatst. 22% van de inwoners maakt gebruik van het openbaar vervoer en slechts 6% verplaatst zich met de fiets. Markant is dat 10% van de bevolking aangeeft zich te voet naar het werk te begeven waar dit op Vlaams niveau slechts 4% bedraagt.

Tabel 2: Verplaatsingen 2020

	Tienen		Vlaams Gewest	
	2017	2020	2017	2020
Te voet	10%	5%	4%	2%
Met de fiets	6%	11%	16%	19%
Openbaar vervoer	22%	25%	16%	16%
Met de auto	61%	56%	59%	60%
Ander	2%	3%	4%	3%

Bron: Gemeentemonitor 2020

Korte verplaatsingen gebeuren gemakkelijk te voet of met de fiets: 72% van de respondenten geeft aan zich minstens wekelijks te voet of met de fiets te verplaatsen. De fiets wordt minder snel ingezet bij korte verplaatsingen. 68% van de Tienenaren heeft in 2020 nooit of slechts uitzonderlijk de fiets genomen om een korte afstand te overbruggen.

Tabel 3: Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden 2020

	Nooit of uitzonderlijk	Minstens maandelijks	Minstens wekelijks
Tienen	9%	19%	72%
Vlaams Gewest	9%	19%	72%

Bron: Gemeentemonitor 2020

Tabel 4: Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden 2020

	Te voet	Fiets
Tienen	68%	33%
Vlaams Gewest	64%	48%

Bron: Gemeentemonitor 2020

4.2.3. PERSONENWAGENPARK

Rekening houdend met de dominantie van de wagen staan we ook even stil bij meer gedetailleerde cijfers met betrekking tot het personenwagenpark. In 2019 werden in het totaal 16.252 personenwagens ingeschreven waarvan de overgrote meerderheid rijdt op fossiele brandstoffen (benzine, diesel of gas). We zien wel een sterk stijgende trend in de hybride wagens.

Tabel 5: Overzicht brandstof personenwagens Tienen

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Benzine	6.577	6.309	6.119	6.021	5.954	
Diesel	7.673	8.022	8.358	8.641	9.001	
Gas (lpg)	175	168	154	153	135	
Elektrisch	0	0	0	0	0	
Hybride	0	0	0	0	0	
Andere	37	37	37	39	47	
Totaal	14.462	14.536	14.668	14.854	15.137	15.255

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Benzine	6.073	6.144	6.296	6.634	7.079	7.552		
Diesel	9.267	9.301	9.346	9.073	8.747	8.248		
Gas (lpg)	106	98	90	72	67	64		
Elektrisch	2	3	7	6	10	14		
Hybride	33	47	62	89	157	214		
Andere	37	37	39	44	46	60		
Totaal	15.518	15.630	15.840	15.918	16.106	16.152	16.252	16.257

Bron: Statistieken Vlaanderen – Aangevuld met data Provincies in cijfers (2012 + 2019)

Tabel 6: Personenwagens, naar brandstoftype (2020) - Aandeel geregistreerde personenwagens naar brandstoftype in procenten

	Tienen	Vlaams Gewest
Benzine	51,7%	48,8%
Diesel	45,1%	47,0%
Gas (lpg)	0,5%	0,3%
Elektrisch	0,3%	0,5%
Hybride	2,0%	3,0%
Andere	0,5%	0,6%

Kijkend naar deze cijfers kunnen we volgende vaststellingen doen:

- Het globaal aantal personenwagens blijft toenemen. Ten opzichte van 2007 noteren we een toename met 12,4%.
- Het aantal dieselwagens kent een dalende evolutie sinds 2016.
- Het aandeel LPG-wagens neemt geleidelijk af.
- Vanaf 2013 verschijnen er ook elektrische en hybride wagens maar hun aandeel blijft verwaarloosbaar.

Als we de stad vergelijken met het Vlaams Gewest stellen we vast dat het totaal aantal personenwagens in het Vlaams Gewest iets sneller toeneemt (19%) Concluderend kunnen we stellen dat met betrekking tot het wagengebruik Tienen de nationale tendensen lijkt te bevestigen.

Tabel 7: Overzicht brandstof personenwagens Vlaams Gewest

	Benzine	Diesel	Gas (lpg)	Elektrisch	Hybride	Andere	Totaal
2007	1.308.350	1.654.546	31.618	3	0	6.352	3.000.869
2008	1.264.683	1.749.711	29.022	5	0	6.368	3.049.789
2009	1.230.415	1.823.260	26.531	4	0	6.421	3.086.631
2010	1.203.644	1.890.843	23.573	20	0	7.970	3.126.050
2011	1.191.013	2.000.835	21.308	77	0	10.457	3.223.690
2013	1.190.273	2.057.847	16.173	501	10.769	6.682	3.282.245
2014	1.213.185	2.070.067	14.116	1.081	14.670	7.290	3.320.409
2015	1.249.535	2.072.854	12.191	1.881	20.557	7.845	3.364.863
2016	1.321.136	2.073.725	11.165	3.080	29.372	9.469	3.447.947
2017	1.413.695	2.011.106	10.363	4.719	43.318	11.628	3.494.829
2018	1.530.082	1.919.485	10.258	6.719	59.545	15.452	3.541.546
2019	1.652.566	1.801.720	9.991	11.140	76.062	17.723	3.569.202

Bron: Statistieken Vlaanderen

In de stad Tienen is sinds mei 2021 ook een centraal autodeelsysteem actief. Op het stationsplein stelt Cambio 2 deelwagens ter beschikking en op het Sint-Jorisplein 1.

4.2.4. PENDELINTENSITEIT

De aanwezigheid van het treinstation en de nabijheid van de autosnelweg (E40) zorgen ervoor dat Tienen zeer goed ontsloten wordt en dit zowel over de weg als via het spoor. Dit maakt Tienen op twee vlakken aantrekkelijk: enerzijds als tewerkstellingsplaats, anderzijds als doorgangsgemeente.

Het is bijgevolg interessant om de inkomende en uitgaande pendelintensiteit te onderzoeken en na te gaan of de inwoners vooral actief zijn in de eigen woonplaats of tewerkgesteld zijn in een andere gemeente.

Tabel 8: Pendelintensiteit Tienen

Jaar	Ingaande pendelintensiteit ³	Uitgaande pendelintensiteit ⁴	Inkomende pendel ⁵	Uitgaande pendel ⁶	Geen pendel ⁷
2016	67,80%	67,60%	8.614	8.543	4.100
2017	67,70%	68,40%	8.432	8.685	4.015
2018	67,70%	68,60%	8.409	8764	4.019

Bron: Provincies in Cijfers

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat ongeveer een derde van de beroepsactieve bevolking tewerkgesteld is in Tienen (= geen pendel). In 2016 komen er iets meer mensen werken in Tienen die er niet wonen dan dat er mensen uit Tienen elders gaan werken. In 2017 en 2018 is die verhouding omgekeerd. Dit is een factor waarmee best rekening gehouden wordt.

Doorheen de tijd vertonen deze cijfers slechts beperkte schommelingen.

Er is geen duidelijk zicht op de manier waarop inwoners van Tienen die elders werken zich naar hun tewerkstellingsplaats begeven. We beschikken enkel over cijfers van de NMBS met betrekking tot het aantal pendelaars dat dagelijks in het station van Tienen op de trein stapt. Dit kan echter zowel gaan om inwoners van de stad Tienen als inwoners van naburige gemeenten.

Volgens reizigerstellingen uitgevoerd in oktober 2014 stappen er op een weekdag 4.033 personen op. Meer dan de helft van de respondenten verplaatst zich met de auto naar het station, terwijl ongeveer 33% te voet of met de fiets komt. Slechts een beperkt aantal reizigers (14%) maakt gebruik van de bus, wordt gebracht of carpooit.

Het treinstation van Tienen fungeert als interregionaal knooppunt en biedt de pendelaars IC-connecties naar Leuven en Brussel in westelijke richting en Landen/Hasselt-Luik in oostelijke richting. Ook op het vlak van het busvervoer heeft Tienen vlotte verbindingen met de omliggende steden en gemeenten. Dit basisaanbod wordt uitgebreid met snel-, school-, nacht- en markt- en belbussen. De Waalse vervoermaatschappij TEC zorgt dan weer voor de verbinding met het Franstalig landsgedeelte (Hannuit).

In het kader van de survey van de gemeente- en stadsmonitor werd aan een representatief aantal inwoners gevraagd of zij vonden dat er voldoende openbaar vervoer was in de buurt hetgeen voor een meerderheid van 58% van de ondervraagden het geval bleek te zijn.

³ Ingaande pendelintensiteit = aantal loontrekkenden dat vanuit een andere gemeente komt werken in de stad Tienen in verhouding tot het totale aantal loontrekkenden dat in de stad Tienen werkt.

⁴ Uitgaande pendelintensiteit = aantal loontrekkenden dat vanuit de stad Tienen gaat werken in een andere gemeente in verhouding tot het totale aantal loontrekkenden dat in de stad Tienen woont.

⁵ Inkomende pendel = loontrekkenden die wonen in een andere gemeente maar werken in Tienen.

⁶ Uitgaande pendel = loontrekkenden die wonen in Tienen maar werken in een andere gemeente.

⁷ Geen pendel = loontrekkenden die wonen en werken in Tienen.

Tabel 9: Tevredenheid openbaar vervoer Tienen (2017-2020)

		Oneens	Neutraal	Eens
Tienen	2017	29%	14%	58%
	2020	22%	12%	66%
Vlaams Gewest	2017	24%	12%	64%
	2020	20%	13%	67%

Bron: Gemeentemonitor 2020

4.2.5. LAADPALEN VOOR ELEKTRISCHE VOERTUIGEN

Op Vlaams niveau werd in 2015 het actieplan 'Clean Power for Transport' goedgekeurd waarin het engagement werd aangegaan om tegen 2020 7.400 oplaadpunten of 3.700 laadpalen voor auto's te voorzien met als doel de doorbraak van elektrische voertuigen een duwtje in de rug te geven. In uitvoering van dit actieplan werd voor het Tiens grondgebied afgesproken dat tegen de voorziene streefdatum 22 publieke laadpalen geplaatst zouden worden. Begin 2019 waren er laadpalen op 10 locaties.

In de loop van 2019 en 2020 zijn er op nog respectievelijk 4 en 8 bijkomende locaties laadpalen geïnstalleerd.

Via de link <https://www.tienen.be/oplaadpunten> kunnen de locaties van de laadpalen worden opgezocht en kan ook de beschikbaarheid van de laadpalen worden nagegaan.

4.2.6. LAADPALEN VOOR FIETSEN

Samen met de uitgevoerde werken aan de Vesten, de uitgevoerde verbeteringswerken in het Vianderdomein en het project 'Drie Tumuli' werd aandacht besteed aan de plaatsing van oplaadpunten voor fietsen.

Zo werden er op de Albertvest ter hoogte van café 't Hoekske 4 laadpalen (= 8 oplaadpunten) voorzien, in het Vianderdomein naast de brasserie 4 oplaadpunten en binnen het project 'Drie Tumuli' kant Sint-Truidensesteenweg 1 oplaadpaal (= 2 oplaadpunten). In het ontwerp van de vernieuwde Grote Markt (2021) zijn ook 2 oplaadpalen voorzien aan achterzijde van de kerk in de overdekte fietsenstalling.

4.3. VERKEERSVEILIGHEID

4.3.1. VERKEERSONGEVALLEN

Een belangrijke indicator van de verkeersveiligheid is het aantal verkeersongevallen.

Tabel 10: Overzicht aantal verkeersongevallen

	Tienen		Vlaams Gewest	
	#	t.o.v. inwoners (per 1.000)	#	t.o.v. inwoners (per 1.000)
2009	133	4,09	30.024	4,82
2010	129	3,95	28.987	4,62
2011	132	4,03	30.468	4,82
2012	126	3,80	28.076	4,41
2013	91	2,73	26.178	4,09
2014	98	2,92	26.046	4,05
2015	88	2,59	25.076	3,88

2016	85	2,48	24.994	3,85
2017	85	2,5	23.239	3,6
2018	78	2,2	23.711	3,6
2019	82	2,3	23.068	3,5
2020	67	1,9	18.653	2,8

Bron: Provincies in Cijfers

Sinds 2009 stellen we een belangrijke afname van het aantal verkeersongevallen (met letsel) vast: in 2020 is het aantal nagenoeg gehalveerd. Niettegenstaande deze positieve evolutie is het werk evenwel nog lang niet klaar.

Bij het bestuderen van de verkeersongevallen zijn twee parameters van belang: de verwondingen die worden veroorzaakt en het type voertuig dat bij het ongeval betrokken is.

VERKEERSONGEVALLEN NAAR TYPE VERWONDING

Enkel de verkeersongevallen met letsel worden geregistreerd. Belangrijk daarbij is niet alleen het aantal ongevallen met letsel maar ook het aantal slachtoffers per ongeval. Dit geeft immers ook een impliciete indicatie van de ernst van de ongevallen.

Tabel 11: Overzicht verkeersongevallen naar type verwonding

	Doden ⁸		Zwaargewonden		Lichtgewonden	
	# ongevallen	# slachtoffers	# ongevallen	# slachtoffers	# ongevallen	# slachtoffers
2009	1	1	15	16	117	158
2010	4	4	15	17	110	149
2011	0	0	18	20	114	168
2012	2	2	8	8	116	161
2013	1	1	8	9	82	111
2014	3	3	11	12	84	116
2015	1	1	11	11	76	105
2016	2	2	8	8	75	108
2017	1	1	4	5	80	90
2018	0	-	4	5	74	100
2019	0	-	10	10	72	96
2020	1	1	7	7	59	59

Bron: Provincies in Cijfers

Niettegenstaande het aantal ongevallen met zwaar- en lichtgewonden in vergelijking met 2009 gedaald is, vond er jaarlijks minstens één dodelijk ongeluk plaats. In 2018 en 2019 waren er geen dodelijke ongevallen, maar in 2020 was er één dodelijk ongeval. Als we bovendien het aantal ongevallen al naargelang het letsel afzetten tegen het totaal aantal ongevallen met letsel stellen we vast dat er voor de ongevallen met doden of zwaargewonden eerder sprake is van een status quo terwijl het aantal ongevallen met lichtgewonden afneemt. Deze tendens manifesteert zich ook op arrondissements- en gewestniveau.

⁸ Na 30 dagen

VERKEERSONGEVALLEN NAAR TYPE VOERTUIG

Bij het gros van de verkeersongevallen zijn auto's betrokken. Hun aandeel neemt echter geleidelijk af. Niettegenstaande de inspanningen die geleverd worden om de fietsinfrastructuur te verbeteren, moeten we vaststellen dat het aantal ongevallen waar fietsers bij betrokken zijn niet afneemt, integendeel zelfs toeneemt tot 2019. In 2020 zien we opnieuw een lichte daling.

Tabel 12: Overzicht verkeersongeval naar type voertuig Tienen

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Auto-ongevallen	109	115	106	107	78	82	78	77	71	65	64	53
Fietsongevallen	18	18	20	22	16	17	23	25	23	23	29	24
Busongevallen	5	2	3	1	3	2	2	1	2	0	1	1

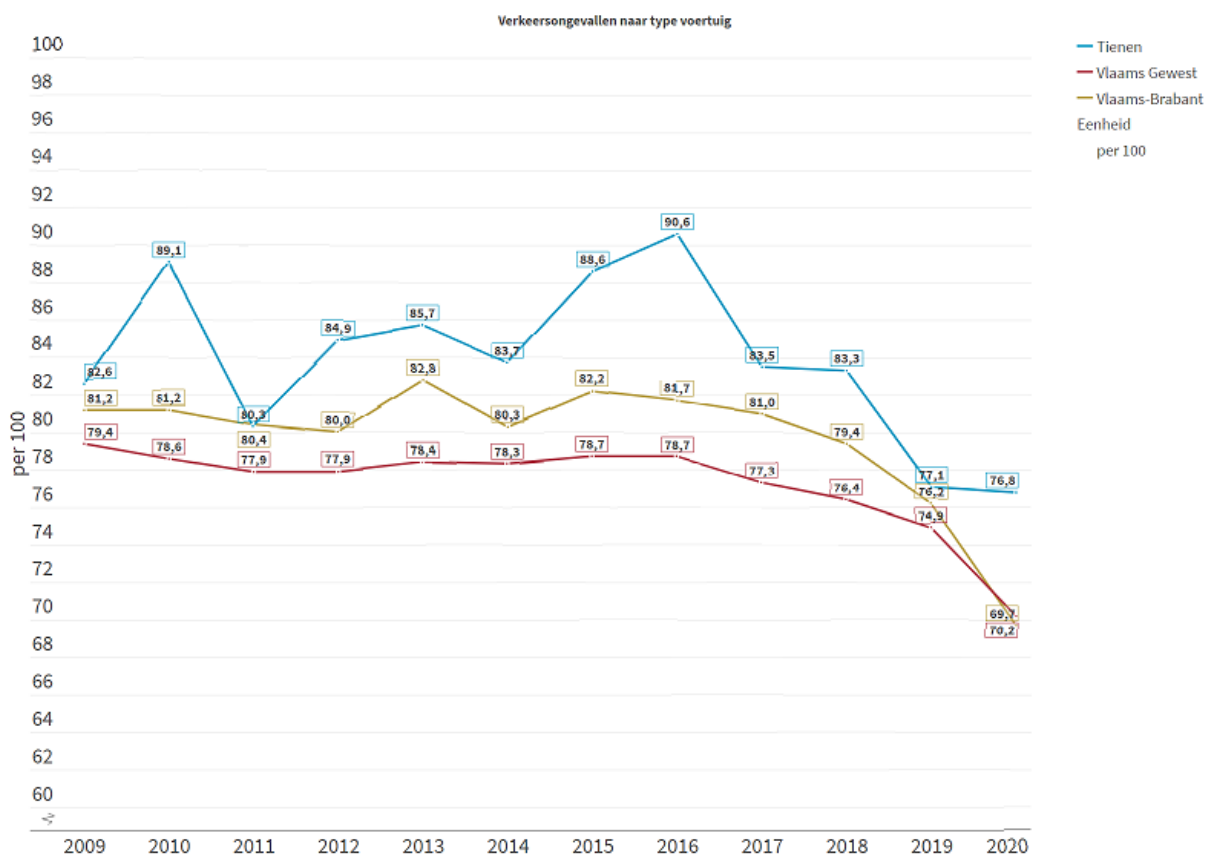
Bron: Provincies in Cijfers

Als we de cijfers van Tienen afzetten tegen de waarden in het bestuurlijk arrondissement Leuven en het Vlaamse Gewest, komen we tot volgende conclusies:

- In Tienen ligt het aantal auto-ongevallen hoger dan in de provincie en het Vlaams Gewest;
- In Tienen lag het aantal fietsongevallen beduidend lager en sinds 2020 ook lager dan in Vlaams-Brabant.

Voor de busongevallen is een soortgelijke vergelijking weinig betekenisvol omwille van de kleine aantallen.

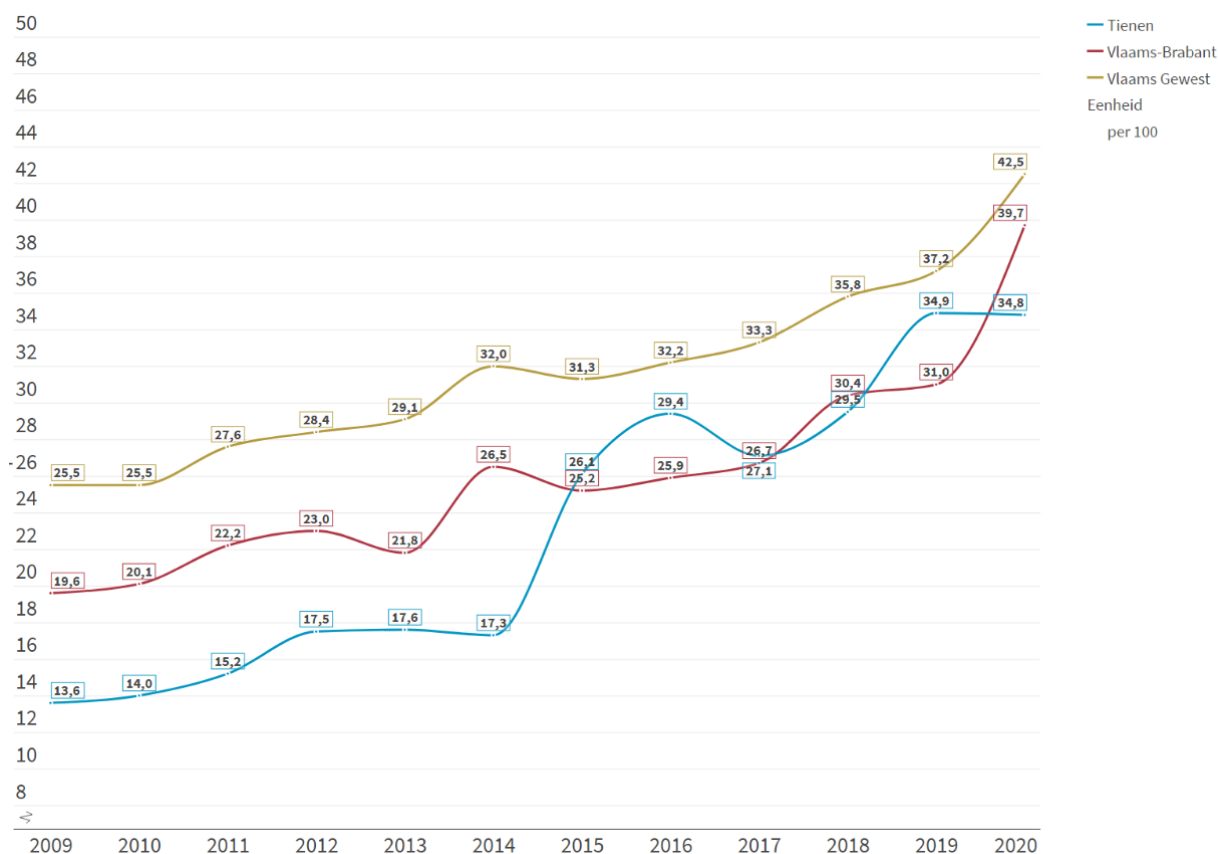
Grafiek 1: Auto-ongevallen t.o.v. aantal verkeersongevallen

Bron: Verkeersstatistieken Federale Politie | provincies.incijfers.be

Bron: Provincies in Cijfers

Grafiek 2: Fietsongevallen t.o.v. aantal verkeersongevallen

Bron: Provincies in Cijfers

4.3.2. TEVREDENHEID INWONERS INZAKE FIETSFRASTRUCTUUR

Met betrekking tot verkeersveiligheid speelt ook de perceptie van de inwoners een belangrijke rol. Tienenaren zijn over het algemeen eerder ontevreden over de veiligheid van de fietsinfrastructuur van de stad zoals blijkt uit onderstaande diagrammen:

Tabel 13: Veilig fietsen – aandeel inwoners dat het veilig fietsen vindt om te fietsen in procenten (2017-2020)

		Oneens	Neutraal	Eens
Tienen	2017	59%	24%	17%
	2020	52%	27%	21%
Vlaams Gewest	2017	41%	28%	31%
	2020	33%	24%	43%

Bron: Gemeentemonitor 2020

Bij verkeersongevallen zijn er steeds verschillende partijen betrokken. Spijtig genoeg plegen sommige overtreeders vluchtmisdrijf na het veroorzaken van een verkeersongeval. In 2017 betrof het in totaal 78 ongevallen waarbij in 8 gevallen er bij het ongeluk gekwetsten vielen. Bij de 70 overige accidenten was er enkel sprake van stoffelijke schade.

4.3.3. AANPAK VERKEERSVEILIGHEID

Eind 2017 beslisten de politieraden van beide zones (PZ Tienen-Hoegaarden en PZ LAN) om over te gaan tot een vrijwillige fusie. De installatievergadering van de nieuwe Politiezone Getevallei heeft plaatsgehad op 19 september 2018 om formeel van start te gaan vanaf 1 januari 2019. Voor het bepalen van de strategische prioriteiten werden de verschillende factoren uit de omgevingsanalyse alsook de verwachtingen van de partners meegenomen.

Voor de PZ Getevallei werden volgende strategische prioriteiten weerhouden: Woninginbraken – Verkeersveiligheid – Drugs – Intrafamiliaal geweld – Overlast (sluikstorten-bestuurlijke handhaving).

Deze werden vastgesteld in het goedgekeurde Zonaal Veiligheidsplan 2020-2025.

Met het oog op het verbeteren van de verkeersveiligheid combineert de politiezone een preventieve met een repressieve aanpak. Met betrekking tot de verkeersveiligheid vertaalt de repressieve aanpak zich in volgende politieactiviteiten:

- het uitvoeren van flitscontroles met bemande camera's;
- het uitvoeren van flitscontroles met onbemande camera's;
- het uitvoeren van controles inzake gordeldracht, gsm'en achter het stuur;
- het uitvoeren van controles met betrekking tot fout parkeren;
- het uitvoeren van alcoholcontroles.

FLITSCONTROLES MET BEMANDE EN ONBEMANDE CAMERA'S

De Politiezone controleert de snelheid van bestuurders op het grondgebied van de stad Tienen met zowel bemande als onbemande controles:

Tabel 11: Politieactiviteiten snelheid bemande controles

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal gecontroleerde voertuigen	112.211	132.098	126.425	130.984	110.722	145.469	105.085	142.229	147.748
Aantal overtredingen	5.367	5.452	5.663	8.038	8.465	9.242	7.398	11.064	8.148
Aantal ingetrokken rijbewijzen	107	91	102	95	78	54	51	34	32
Verhouding snelheids-overtredingen vs. controles	4,78%	4,13%	4,48%	6,14%	7,65%	6,35%	7,04%	7,77%	5,5%

Bron: Eigen informatie PZ Tienen-Hoegaarden en PZ Getevallei

Tabel 12: Politieactiviteiten snelheid onbemande controles

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal gecontroleerde voertuigen	7.200.933	8.527.920	8.867.765	7.712.006	5.419.331	5.341.658	5.333.864	2.859.563	2.928.604
Aantal overtredingen	5.887	4.961	5.284	6.815	3.840	3.372	5.896	3.865	2.278
Aantal roodlichtnegatie	410	464	299	124	113	291	306	120	94
Verhouding snelheids-overtredingen vs controles	0,08%	0,06%	0,06%	0,09%	0,07%	0,06%	0,11%	0,13%	0,08%

Bron: Eigen informatie PZ Tienen-Hoegaarden en PZ Getevallei

Bovenstaande cijfers tonen aan dat bemande controles belangrijk blijven om snelheidsovertreders te kunnen vatten. Opvallend is wel dat:

- Het aantal overtreders dat jaarlijks gevat wordt bij bemande controles blijft toenemen niettegenstaande de vele preventiecampagnes die gevoerd worden;
- Het aantal rijbewijzen dat ingehouden moet worden naar aanleiding van een snelheidsovertreding wel gedaald is sinds 2012;
- Het aantal overtredingen bij bemande camera's doorheen de jaren sterk verhoogd is.
- Het aantal bestuurders dat een rood verkeerslicht negeert na een lichte daling, sedert 2017 opnieuw een toename wordt vastgesteld.

Sinds 2019 maakt de politiezone gebruik van digitale snelheidscamera's voor het uitvoeren van de bemande snelheidscontroles. Deze digitale camera kan meer verdoken worden opgesteld en flitst bovendien in beide richtingen. Vandaar dat in 2019 het aantal gecontroleerde voertuigen en het aantal overtredingen beduidend hoger liggen. In 2020 merken we een daling in aantal snelheidsovertredingen.

ALCOHOLCONTROLES

Naast overdreven snelheid is ook alcoholgebruik achter het stuur een belangrijke oorzaak van verkeersongevallen en gevaarlijke verkeerssituaties. Daarom worden al sinds jaar en dag BOB-campagnes gevoerd om bestuurders attent te maken op het gevaar dat hier achter schuilgaat. Onze politiezone neemt actief deel aan deze campagnes.

Tabel 13: Overzicht resultaten uitgevoerde alcoholcontroles

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal uitgevoerde pretesten	336	2.845	2.973	3.080	2.958	3.875	2949	4559	420
Aantal uitgevoerde ademtesten	3.501	3.156	3.693	3.259	3.791	3.398	2131	1853	1243
Aantal negatieve ademtesten	3.267	2.857	3.364	3.005	3.505	3.108	1919	1631	1125
Aantal alerte ademtesten	62	70	161	77	88	88	50	66	18
Aantal positieve ademtesten	172	229	168	177	198	202	162	156	100
Aantal weigeringen alcohol	5	3	2	2	1	2	0	0	1
Aantal bloedafnames	23	22	13	10	13	9	39	16	2
Aantal intrekkingen rijbewijs	111	127	94	93	78	88	96	147	120
Evolutie positieve ademtesten	7%	10%	9%	8%	8%	9%	13%	12%	9,5%

Bron: Eigen informatie PZ Tienen-Hoegaarden en PZ Getevallei

Op basis van bovenstaande resultaten moeten we besluiten dat de bewustmakingscampagnes hun vruchten hebben afgeworpen m.b.t. het alcoholmisbruik achter het stuur. We stellen wel vast dat er in vergelijking met 2012 er in eerste instantie minder rijbewijzen in beslag worden genomen hetgeen er op zou kunnen wijzen dat men nog steeds met een pintje te veel op achter het stuur kruipt maar dat de mate van intoxicatie wel is afgenomen. Sedert 2019 voert men steeds eerst een pretest (sampling) uit alvorens over te gaan tot het afnemen van een alcoholtest. Daardoor zijn de ademtesten meer gericht dan voorheen en ligt het aantal positieve ademtesten hoger. Het percentage neemt af in 2020.

Er worden uiteraard niet alleen alcoholtesten afgenomen bij gerichte politieacties, ook naar aanleiding van een verkeersongeval worden alcoholtesten uitgevoerd. Dit leverde volgende resultaten op:

Tabel 14: Overzicht resultaten alcoholtesten bij verkeersongevallen (2017)

	Ongevallen met lichamelijk letsel				Ongevallen met stoffelijke schade			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Aantal uitgevoerde ademtesten	106	108	121	84	516	504	439	374
Aantal negatieve ademtesten	96	99	110	76	475	473	409	354
Aantal alerte ademtesten	0	0	2	1	5	1	4	2
Aantal positieve ademtesten	10	9	9	7	36	30	26	18
Aantal weigeringen alcohol	0	0	0	0	0	0	0	1
Aantal bloedafnames	0	0	0	2	4	4	3	0
Aantal intrekkingen rijbewijs	9	6	9	8	28	25	29	22

Bron: Eigen informatie Politiezone Tienen-Hoegaarden

Uit bovenstaande cijfers kunnen we afleiden dat bij de meerderheid van de verkeersongevallen er geen alcohol in het spel is. Als er echter wel een positieve ademtest wordt afgenomen blijkt dat dit met ongevallen met lichamelijk letsel meestal te wijten is aan overmatig alcoholgebruik met inbeslagname van het rijbewijs als gevolg.

CONTROLES INZAKE GORDELDRACHT EN GSM'EN ACHTER HET STUUR

Twee andere belangrijke risicofactoren in het verkeer zijn het niet (correct) dragen van de autogordel en het gebruiken van de gsm/smartphone achter het stuur. Op nationaal en Vlaams niveau werden in het verleden al verschillende preventiecampagnes in het leven geroepen om bestuurders attent te maken op juist rijgedrag maar controles blijven noodzakelijk om hardleerse weggebruikers tot de orde te roepen. Dit blijkt ook uit de cijfers die door de politiezone Tienen-Hoegaarden ter beschikking worden gesteld:

Tabel 15: Resultaten controles op gordeldracht en gsm'en achter het stuur (2017)

Proces-verbaal	2017	2018	2019	2020
M.b.t. gordeldracht	127	105	273	214
M.b.t. bellen achter het stuur	174	151	177	182

Bron: Eigen informatie Politiezone Tienen-Hoegaarden

Sedert de fusie van de politiezone in 2019 wordt er meer aandacht besteed aan deze verkeersinbreuken. Ook tijdens de reguliere werking is er oog voor het vaststellen van deze inbreuken met een stijging van het aantal onmiddellijke inningen tot gevolg in het jaar 2019.

5. LOKAAL BELEID OPENBARE WERKEN

In het kader van de omgevingsanalyse wordt er gefocust op de wegeninfrastructuur en worden andere elementen die ook onder de noemer openbare werken vallen, niet nader bestudeerd.

In de eerste plaats wordt er stilgestaan bij de omvang en de samenstelling van de gemeentelijke wegeninfrastructuur om vervolgens dieper in te gaan op de staat ervan en de geplande verbeteringswerken.

5.1. LENGTE VAN HET WEGENNET

De laatste officiële opmeting dateert van 2005 en leverde volgende gegevens op:

Tabel 1: Overzicht lengte van het verharde wegennet

Lengte van het verharde wegennet, waarvan:	366,87 km
- Autosnelweg	9,21 km
- Gewestweg	38,20 km
- Gemeenteweg	319,46 km

Enkel de gemeentewegen vallen onder het beheer van de stad Tienen. Vaak zal er echter overleg gepleegd worden met andere instanties (Infrax, Aquafin, enz.) opdat werken zo optimaal mogelijk gebundeld worden.

5.2. WERKZAAMHEDEN

Volgende werkzaamheden werden in de loop van de vorige legislatuur uitgevoerd:

Project	Periode
Afkoppelen Viander (wegen- en rioleringswerken Industriepark (deel Slachthuisstraat - Bosch), Hamelendreef (Anemonenlaan - Slachthuisstraat), aansluiting Slachthuisstraat en Ambachtenlaan (deel Industriepark - Grote Gete))	2011-2014
Buitengewone onderhoudswerken aan verschillende straten	2013-2014 2014-2015
Plaatselijke herstelling kasseiverharding centrale parking Grote Markt	2016
Heraanleg voetpaden Vianderdomein fase 1 (tussen Hamelendreef en cafetaria)	2017
schoolomgeving Oplinter (St-Genovevaplein, Herestraat t.h.v. schoolpoort, plaatsen rijbaankussens Utsenakenweg, uitbouw bushalte Kloosterstraat)	2017-2018
Nieuwe aanleg Vierde Lansierslaan	2017-2018
Heraanleg Hoveniersstraat	2018-2019

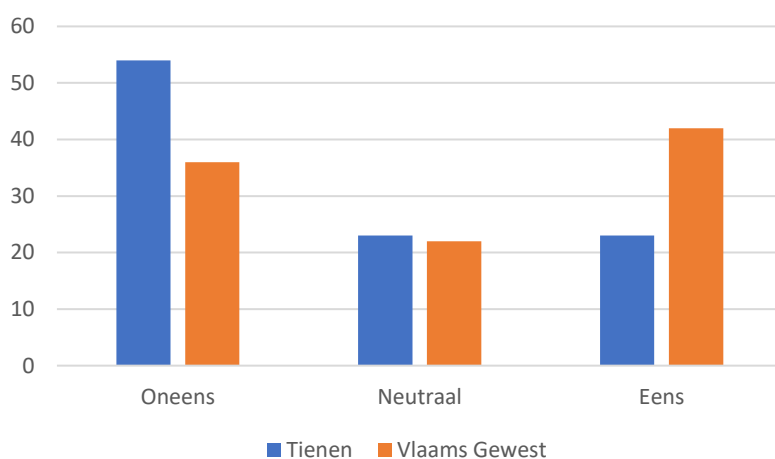
Volgende wegenwerken zijn momenteel in uitvoering:

Project	Periode
Ruilverkaveling Willebringen (Molenbergweg (uitgevoerd), Klein Grijsen, Vondelstraat (deel Klein Grijsen - Kuntich-centrum), Medekersveld, Geeststraat, Geestpad, Tassinstraat (Lindeveldstraat - brug E40), Hoxemsesteenweg (Lindeveldstraat - brug E40), Maalderijweg (deel Klein Grijsen - Spoorwegstraat), fietsverbinding rotonde R27/Grijsenlaan - Kasteelveld)	2004-heden
Onderhouds- en herstellingswerken aan wegen en aanhorigheden in diverse straten	2020-heden
Herinrichting Grote Markt	2005-heden
Heraanleg Noordelijke Vesten	2013-heden
Heraanleg Hoveniersstraat	2018-heden
Voetpaden Vianderdomein fase 2	2019-heden

5.3. TEVREDENHEID OVER DE INFRASTRUCTUUR

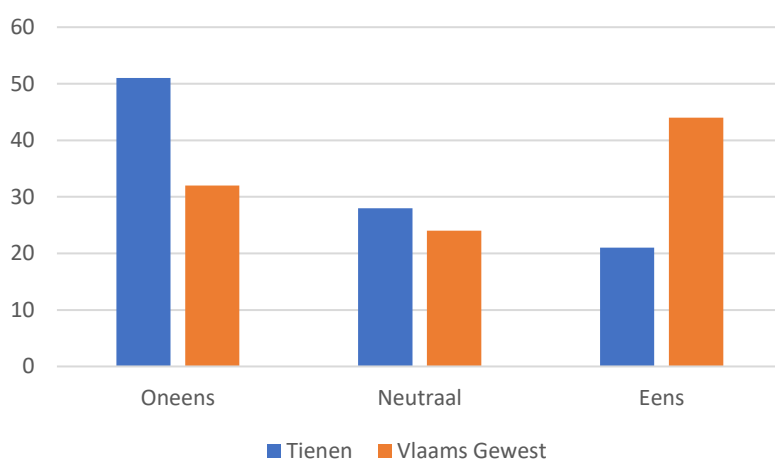
Belangrijk met betrekking tot de wegeninfrastructuur is uiteraard de mening van de burger. Deze blijkt minder tevreden over de staat van de stad.

Grafiek 1: Aandeel van de bevolking dat vindt dat er voldoende fietspaden zijn in de stad

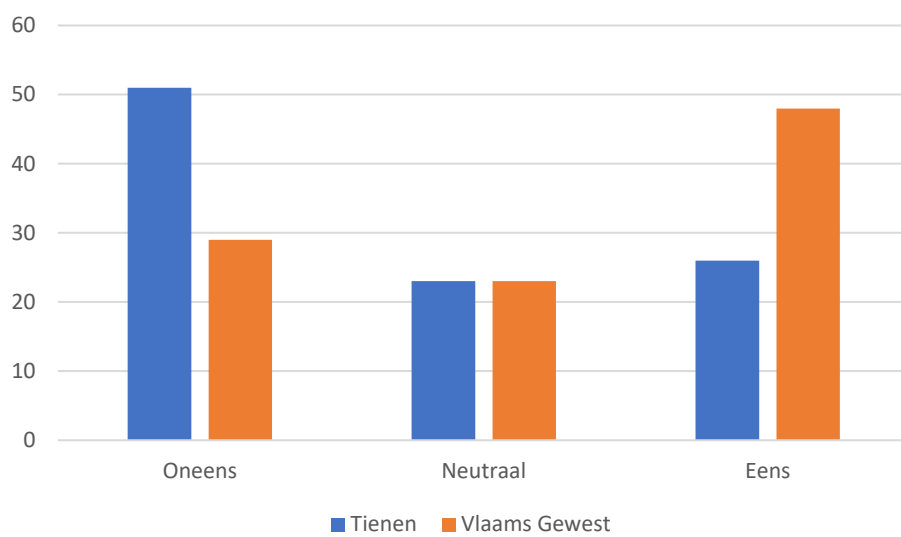
Bron: Gemeentemonitor 2018

Grafiek 2: Aandeel van de bevolking dat vindt dat de fietspaden in goede staat zijn in de stad

Bron: Gemeentemonitor 2018

Grafiek 3: Aandeel van de bevolking dat vindt dat de voetpaden in goede staat zijn in de stad

Bron: Gemeentemonitor 2018

6. NATUUR, MILIEU EN ENERGIE

6.1. MILIEU- EN NATUURBEHEER

6.1.1. GROENPATRIMONIUM

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen grote groenelementen nabij het stadscentrum en de overige groengebieden.

GROTE GROENELEMENTEN NABIJ HET STADSCENTRUM

Tienen is gekenmerkt door landelijke woonkernen en de stadskern. De landelijke woonkernen liggen in een voornamelijk landbouwlandschap met verspreide groenelementen bestaande uit bosjes, natuureservaten, holle wegen, kleine landschapselementen, enz... . Nabij en in de stadskern bevinden zich eveneens enkele belangrijke groenelementen zoals het stadspark, het stadsrandbos, het Vianderdomein, het Martelarenplein/steentjesplein en de 3 Tumuli.

– Stadspark

Het stadspark kent een belangrijke erfgoedwaarde maar kent reeds enkele jaren een verval. Door het verkopen van de serre en de nieuwe ontwikkelingen nabij het stadspark waait er een nieuwe wind met weer aandacht voor het stadspark. Een belangrijke uitdaging is het continue onderhoud en de opvolging van dat onderhoud. Daarnaast is het belangrijk om het stadspark op een duurzame manier te beheren opdat ook de toekomstige generaties kunnen genieten van het stadspark. De opmaak van een doordacht beheersplan met aandacht voor de verscheidene functies van het stadspark zou kunnen helpen om deze doelstellingen waar te maken.

– Stadsrandbos

Het stadsrandbos bevindt zich langsheen de Getestraat en de Invalsweg op gronden van het OCMW. Samen met verscheidene partners wordt in deze zone een belangrijke groene long gecreëerd waar de Tienenaar zich kan ontspannen. Samen met de VMM staat de aanleg van een nieuwe meander in de startblokken. Zo wordt aandacht geschonken aan de Gete als belangrijke blauwe ader nabij en in de stad en een plaats waar men het water kan beleven. In deze zone is eveneens ruimte voor allerlei vormen van beleving zoals de hondenloopweide, wandelpaden, enz... .

– Het Martelarenplein of Steentjesplein

Het Martelarenplein of Steentjesplein is sinds 2018 omgedoopt tot Heldenland. Naast een belangrijke speelfunctie is op dit plein ruimte voor groen. Deze zone heeft een belangrijke potentie om via doordachte aanplantingen het speelterrein af te schermen van de omwonenden en om meer groen te brengen nabij het stadscentrum.

– Domein 3 Tumuli

Het domein 3 Tumuli is gekenmerkt door zijn drie grafheuvels die een belangrijke historische waarde hebben en een actieve herinnering aan de beschavingen die voor ons kwamen. In 2018 werd het domein heropend nadat belangrijke inrichtingswerken werden uitgevoerd met aandacht voor de groene omkadering.

– Het Vianderdomein

Het Vianderdomein is een wandelpark met visvijvers en mogelijkheden om te spelen. Delen van het Vianderdomein worden reeds aangepakt om de belevingswaarde te verbeteren. De uitdaging in de toekomst is het voorzien van een aangepast beheer dat overzichtelijk en haalbaar is met de nodige aandacht voor de recreatieve, educatieve en ecologische functies van het domein.

Ook op de Feed Food Healthcampus, een nieuw ontwikkelend gebied, werd de nodige aandacht gespendeerd aan de groene inplanting. Al deze kleine en grotere groenelementen dragen bij tot een betere weerbaarheid in het kader van klimaatadaptatie en een gezondere buitenlucht.

OVERIGE GROENGEBIEDEN

De stad Tienen maakt deel uit van het Regionaal Landschap Zuid-Hageland, samen met de gemeenten: Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaken, Landen Linter en Zoutleeuw. De doelstellingen van het Regionaal landschap zijn de bevordering en promotie van het streekeigen karakter, de natuurrecreatie en -educatie, het natuurbehoud en het beheer, het herstel, de aanleg en de ontwikkeling van kleine landschapselementen.

In samenwerking met het Regionaal landschap werd op de gronden van het OCMW het stadsrandbos ingericht. Het regionaal landschap werkt verder aan de ontwikkeling van het wandelnetwerk, een visie op het natuurbehoud langsheen de Ijzerenweg, de aanplant van hoogstamboomgaarden, enzovoort.

Binnen de gemeentegrenzen heeft Tienen verscheidene natuureservaten: het Aardgat, het Tiens Broek, de Rozendaalbeek, de Zijp, het Terrassenlandschap Kumtich, het Hooibos en bosjes in Goetsenhoven, een deel van de Paddenpoel en een stuk spoorwegzate te Rommersom. Deze worden beheerd door Natuurpunt vzw. Deze zijn grotendeels toegankelijk voor het publiek en spelen eveneens een belangrijke rol in de groenbeleving in Tienen.

– Bermen

De bermen in Tienen worden reeds lang gemaaid conform het bermenbesluit wat geleid heeft tot enkele waardevolle bermen in Tienen. Voortschrijdend inzicht voorziet hier nog groeipotenties door aangepast beheer in het kader van vlinders, bijen, exotenbestrijding (o.a. Japanse duizendknoop), enzovoort. Een verfijnd bermbeheersplan kan hierbij een nuttig instrument zijn.

– Biodiversiteit en soortenbeleid

De stad Tienen ondertekende op 2 juli 2008 het charter van de biodiversiteit in Oost-Brabant. Tienen heeft 7 koestersoorten waarvoor acties op het terrein wordt ondernomen. Zo werden in 2018 bijkomstige nestkasten gehangen voor de huiszwaluw aan de ingang van het stadhuis.

Daarnaast wordt door verscheidene externe partners actie ondernomen op het terrein waarbij de stad Tienen een (ondersteunende) rol speelt. Zo werden bijvoorbeeld de bruggen over de Gete voorzien van nestkasten voor de Grote Gele Kwikstraat door de vogelwerkgroep en werden samen met de provincie klimplanten voorzien aan het Sint-Jorisplein.

Door telkens in te springen op kleinere acties en waar mogelijk ondersteunend te werken, kan in het grote geheel vooruitgang geboekt worden bij de verbetering en het behoud van de biodiversiteit in de binnenstad. De stad is hier veelal afhankelijk van andere actoren die elk in hun vakgebied ideeën aanbrengen en ontwikkelen.

– **Straatgeveltuintjes**

De stad Tienen heeft een eigen reglement inzake straatgeveltuintjes. In 2018 kwamen twee aanvragen/informatievragen binnen voor straatgeveltuintjes waarvan één werd vergund. De website werd geüpdatet met duidelijkere informatie over het aanleggen en aanvragen van een straatgeveltuintje.

Belangrijke randvoorwaarde is de veiligheid van de voetgangers en andere gebruikers van het voetpad (jonge fietsers, enz.). Doordat er voldoende ruimte voor deze gebruikers dient vrij te blijven, komen slechts weinig plaatsen in de dorps- en stadscentrum in aanmerking. Dit verklaart het beperkt aantal aanvragen gedeeltelijk.

Ondertussen werd het reglement rond straatgeveltuintjes aangepast en vereenvoudigd. Daarnaast is de mogelijkheid geboden dat de technische dienst van de stad de plantvakken komt aanleggen. Het gevolg hiervan is dat het aantal aanvragen en vergunningen is gestegen in 2020.

– **Bomencharter**

In 2020 ondertekende het stadsbestuur van Tienen het Bomencharter. Daarmee gaat zij het engagement aan om jaarlijks gemiddeld 750 bomen aan te planten op eigen grondgebied. Het kan hierbij gaan om nieuwe bomen maar ook vervanging van zieke exemplaren, om individuele bomen maar ook om bossen. In 2020 plantte de stad 725 bomen aan. Het RLZH legde o.a. een boomgaard aan in Meer (Goetsenhoven) en verving enkele dode fruitbomen in een openbare boomgaard in Vissenaken. Ook het Ketelpad en de berm langs de Ijzerenweg en Ranshovenbeek werden beplant. Daarnaast kwamen er nieuwe bomen langs de Vesten en in het Medekersveld en het Abelenhof. Ook aan het Natuur.huis de Gors in Vissenaken werd een nieuwe boom geplant.

– **Milieuadviesraad**

De milieuadviesraad van de stad Tienen geeft advies bij vergunningen en bij het beheer van het groen op het grondgebied van de stad. Verscheidene actoren binnen het milieubeleid worden hierbij betrokken wat tot interessante kruisbestuivingen kan leiden.

– **Impact van het vergunningenbeleid**

Het vergunningenbeleid speelt een belangrijke rol in het behoud van het groen op het grondgebied Tienen. Ook op privé-eigendommen wordt zo een duurzame visie nagestreefd. De stedenbouwkundige verordening van Tienen maakt van het kappen van bomen vanaf een bepaalde dikte een vergunningsplichtige activiteit. Door het opleggen van een heraanplant van liefst streekeigen soorten en het verbod van kapwerken tijdens de broedperiode, wordt het standstilprincipe gehanteerd.

In 2018 werd gestart met het digitaliseren van de oude ARAB en milieuvergunningen. Een huzarenstuk die het afleveren van stedenbouwkundige inlichtingen, het opvolgen van bestaande ingedeelde inrichtingen en het opmaken van nieuwe vergunningen zal vergemakkelijken. Het digitaliseren van de oude gegevens vraagt een investering maar zal uiteindelijk leiden tot een betere en snellere dienstverlening.

6.1.2. GROENBELEVING

71% van de inwoners van Tienen vinden dat er voldoende groen aanwezig is in zijn buurt, het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest ligt op 80%. Daarnaast vindt slechts 53% dat er voldoende groen aanwezig is in de gemeente, dit tegenover een Vlaams gemiddelde van 81%. Van het aanwezige groen is 44% van de Tienenaren tevreden, tegenover een Vlaams gemiddelde van 75%. Waarschijnlijk zijn deze lage tevredenheidsscores te verklaren doordat Tienen een stadscentrum kent. Eigen aan een stadscentrum, vergeleken met de omliggende dorpskernen, is dat deze dichter bebouwd zijn en minder groen bevatten. Toch zijn er in nabij het stadscentrum enkele grote groenelementen aanwezig (zie hierboven). Een mogelijke reden is dat men in Tienen niet bekend is met al het aanwezige groen. Zo is het stadsrandbos een recent project en zijn de werken aan het domein 3 Tumuli nog maar net afgerond. De ontevredenheid over de kwaliteit van de groenzones is naar alle waarschijnlijkheid gerelateerd aan het onderhoud van dit groen. Hier zijn grote potenties voor verbetering aanwezig door bijvoorbeeld de opmaak van beheersplannen voor de groenzone en optimalisatie van de onderhoudswerken.

Tabel 1: Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan groen is in de buurt

	Oneens	Neutraal	Eens
Tienen	17%	12%	71%
Vlaams Gewest	11%	9%	80%

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

Tabel 2: Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan groen is in de gemeente

	Oneens	Neutraal	Eens
Tienen	23%	23%	53%
Vlaams Gewest	9%	10%	81%

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

Tabel 3: Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de natuur- en groenvoorzieningen in de stad

	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Tienen	26%	30%	44%
Vlaams Gewest	10%	15%	75%

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

Tabel 4: Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar een bos, park of groenzone bezocht in de eigen stad

	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in eigen gemeente
Tienen	17%	46%	34%	3%
Vlaams Gewest	12%	39%	46%	3%

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/AB

Tabel 5: Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar een bos, park of groenzone bezocht in een andere gemeente

	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer
Tienen	24%	50%	26%
Vlaams Gewest	22%	48%	30%

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/AB

Bij de grafiek met het aandeel bewoners dat een bos, park of groenzone bezocht in de eigen gemeente zijn de gegevens van het Vlaamse Gewest exclusief de centrumsteden. Dit geeft een vertekend beeld. Tienen is geen centrumstad maar ook niet te vergelijken met meer landelijke gemeenten.

6.2. WATERLOPEN

Het grondgebied van Tienen ligt voor een deel in het bekkengebied van de Velpe en voor het grootste deel in het bekkengebied van de Grote Gete. In het kader van de stroomgebiedbeheersplannen en de Europese doelstelling om de waterkwaliteit te verbeteren tegen 2027, werden aandachtsgebieden en speerpuntgebieden aangeduid.

Oppervlaktewaterlichamen worden in de ontwerpplannen als speerpuntgebied geselecteerd als een goede toestand haalbaar lijkt tegen 2021, mits daarvoor de nodige inspanningen gedaan worden.

Aandachtsgebieden zijn waterlichamen waar de goede toestand haalbaar geacht wordt tegen 2027 of waar een sterke lokale dynamiek aanwezig is om acties uit te voeren die in aanzienlijke mate bijdragen aan een

verbetering van de toestand. In Vlaanderen werden 21 speerpuntgebieden en 46 aandachtsgebieden voorgesteld.

BEKKENGEBIED DE VELPE

De Velpe werd aangeduid als aandachtsgebied. Hierdoor krijgt de vallei van de Velpe extra aandacht en middelen om de waterkwaliteit te verbeteren. Hierbij worden de verschillende gemeenten en actoren die actief zijn op het terrein betrokken.

BEKKENGEBIED VAN DE GROTE EN DE KLEINE GETE

De Grote en Kleine Gete werden niet geselecteerd als aandachtsgebied of speerpuntgebied. Men gaat er op Vlaams niveau van uit dat de waterkwaliteit niet voldoende kan verbeterd worden tegen 2021 of 2027. Doch is dit geen reden om de waterkwaliteit in de Getevallei zomaar op te geven.

Onder impuls van de provincie Vlaams-Brabant en het Regionaal Landschap Zuid-Hageland, werd het strategisch project Getevallei opgericht dat zich focust op een intergemeentelijke aanpak in samenspraak met de overige actoren (landbouw, natuur, etc.). Hierbij wordt vertrokken vanuit vier deelprocessen:

- open ruimte
- leefbare dorpen
- recreatie en toerisme
- historisch erfgoed

Het strategisch project Getevallei diende een project in en werd geselecteerd door Water+Land+Schap. Hiertegenover staat een budget waarmee concrete acties op het terrein kunnen gerealiseerd worden. De acties zullen kaderen in een verbetering van de waterkwaliteit, van het landschap, van de landbouwtechnieken en met aandacht voor erosiebestrijding.

6.3. BODEMVERONTREINIGING

OVAM, de openbare afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse gewest, bracht samen met de gemeenten de risicogronden in Vlaanderen in kaart in de Gemeentelijke Inventaris van risicogronden. Deze informatie is een belangrijke basis voor de doelstelling om tegen 2036 voor al deze risicogronden het saneringsdossier op te starten. In het totaal zijn er in Vlaanderen ca. 85 000 risicogronden. Het opvolgen van de bodemsaneringsdossiers valt onder de bevoegdheid van OVAM. De stad verleend een ondersteunende rol in het aanleveren van informatie over de vergunningen en eventueel opzoekingswerk in het archief.

Ook de steden en gemeenten en bij uitbreiding de OCMW's hebben vaak risicogronden in bezit. De doelstelling van OVAM is de opstart van de sanering van alle historische verontreinigingen tegen 2036. Om dit te realiseren moeten tegen 2028 alle nodige bodemoriënterende onderzoeken afgerond zijn.

Omdat een oriënterend bodemonderzoek tot 8 jaar kan duren, is het verplicht uiterlijk tegen 2021, 2023 of 2027 (afhankelijk van de grond) te starten met de opmaak van een OBO. OVAM bezorgde in de loop van 2018-2019 de steden en gemeenten een lijst met de eigendommen die opgenomen zijn in de inventaris als risicogrond en met de einddatum tegen wanneer de OBO's dienen gestart te zijn. De grote uitdaging zal zijn al deze saneringsprojecten op te volgen. Er wordt hierbij gekeken om gebruik te maken van de overheidsopdracht van OVAM voor het opmaken van OBO's.

6.4. VERGUNNINGENVERLENING

Sinds 1 januari 2018 is de omgevingsvergunning ook op het niveau van de gemeenten ingevoerd. Sindsdien spreekt men niet langer van een stedenbouwkundige of een milieuvergunning maar van een omgevingsvergunning. Sinds 1 augustus 2018 werden ook de oude natuurvergunning en de socio-economische vergunning geïntegreerd in de omgevingsvergunning.

Dit alles ging gepaard met het inzetten op het digitaliseren van vergunningen en het digitaal afhandelen van deze vergunningen, wat gepaard ging met de nodige kinderziektes en problemen. De stad is hierin afhankelijk van enerzijds de Vlaamse regering, die via het omgevingsloket het indienen van de dossier beheert en van de softwareontwikkelaars die de software voor het behandelen van de dossiers ontwikkeld.

In 2021 wordt een nieuw softwareprogramma ingevoerd om de dossiers te behandelen. De nodige opleidingen zullen hierbij worden voorzien.

Cijfergegevens ingedeelde inrichtingen of activiteiten

Tienen kent in het totaal ca. 590 vergunde ingedeelde inrichtingen of activiteiten. Deze kunnen verder opgesplitst worden in klasse 1, 2 en 3 activiteiten waarbij het in principe de klasse 1 inrichtingen potentieel het meeste en klasse 3 inrichtingen potentieel het minste milieuhinder veroorzaken. Er zijn in Tienen een 60-tal klasse 1 bedrijven, een 200-tal klasse 2 bedrijven en een 330-tal klasse 3 bedrijven. Het aantal niet-vergunde activiteiten is niet gekend.

Het type inrichting of activiteit kent een grote variatie in Tienen. Op het Tiense grondgebied treft men bedrijventerrein aan met grotere inrichtingen, het stadscentrum met horeca en winkelactiviteiten, kleinere particuliere inrichtingen en grote landelijke gebieden met landbouwactiviteiten. De materie is hierdoor zeer divers.

Digitalisering archief milieu

Voor het verlenen en opvolgen van vergunningen is het belangrijk een zicht te hebben op de bestaande en vergunde toestand. Om deze informatie sneller te kunnen raadplegen werd in 2018 gestart met het digitaliseren van het vergunningenarchief met de oude ARAB en milieuvergunningen. Na deze digitalisatie kunnen de vergunningen via het GIS-systeem gekoppeld worden aan de percelen wat het opzoeken van de gegevens beduidend zal vergemakkelijken.

Dit is eveneens belangrijk in het kader van het efficiënt afleveren van stedenbouwkundige inlichtingen en het opvolgen van de gemeentelijke inventaris met de risicogronden.

6.5. HANDHAVING

6.5.1. PROACTIEVE HANDHAVING

Niet enkel vergunning verlenen maar achteraf ook de opvolging van de verleende vergunningen en het naleven van de voorwaarden is een belangrijk aspect binnen het vergunningenbeleid. Momenteel zijn er geen capaciteiten aanwezig binnen de stadsdiensten om hierin een proactieve rol te spelen. De stad beschikt niet over een eigen milieutoezichthouder. Bij klachten wordt wel bemiddelend opgetreden door de betrokken dienst en indien nodig ter plaatse gegaan. Voor het naleven van de milieuvorwaarden en bij problemen inzake milieuoverlast wordt beroep gedaan op de politie.

Om verder in te zetten op proactieve handhaving, is het belangrijk is dat hiertegenover de nodige middelen (financieel en personeel) worden voorzien. Voor de lokale handhaving bestaan er eveneens mogelijkheden om intergemeentelijk samen te werken, bijvoorbeeld op niveau van de politiezone of om beroep te doen op externe partners zoals Interleuven. Bij het behandelen van een omgevingsvergunning voor een ingedeelde inrichting of activiteit wordt, afhankelijk van de situatie, tijdens de procedure ter plaatsen gegaan.

Handhaving vraagt tevens een andere soort kennis dan vergunningverlening. Daar waar vergunningverlening bepaalt wat mogelijk is of niet, bestaan handhaving voornamelijk uit het juridische proces om dat wat niet mogelijk is of niet vergund is te corrigeren.

De dienst preventie startte de groep rond bestuurlijke handhaving op. Vaak zijn probleemsituaties gekend bij meerdere diensten. Via de groep bestuurlijke handhaving wordt naar een geïntegreerde oplossing gezocht. Hierbij is er niet enkel samenwerking binnen de stadsdiensten maar ook met verscheidene andere actoren.

ANDERE ACTOREN/HANDHAVERS IN HET MILIEU-LUIK

Handhaving is een zaak waarbij meerdere diensten betrokken zijn (preventie, leefmilieu, ruimtelijke ordening, technische dienst). Buiten de stadsdiensten zijn er nog meerdere actoren op het terrein waaronder delen van de bevoegdheid vallen.

MILIEU-INSPECTIE

Tienen kent meerdere klasse 1 inrichtingen, deze worden vergund door de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant en staan onder het toezicht van milieu-inspectie. In het totaal gaat het om een 60-tal inrichtingen. Klachten die handelen rond hinder afkomstig van deze bedrijven worden steeds doorgestuurd naar milieu-inspectie. De dienst leefmilieu houdt contact met milieu-inspectie om deze klachten mee op te volgen.

NATUURINSPECTIE

Inbreuken op wetgeving rond bos, groen, wildbeheer, openbare visserij of natuur vallen onder de bevoegdheid van natuurinspectie. Overtredingen zoals bijvoorbeeld het verwijderen van kleine landschapselementen worden doorgegeven aan deze instantie.

OVAM

De handhaving met betrekking tot afvalstoffen en bodem worden behandeld door de toezichthouders van OVAM.

VMM

Incidenten met betrekking tot waterlopen dienen te worden gemeld aan de stad of wanneer ze veroorzaakt door een klasse 1 bedrijf aan omgevingsinspectie. De klacht/melding kan daarna doorgeven worden aan de VMM. Hun afdeling rapportering water kan ter plaatse verifiëren en ingrijpen waar nodig.

6.5.2. COMPLEXITEIT VAN HANDHAVING

Handhaving is een complex gegeven waarbij vaak meerdere wetgevingen in acht dienen genomen te worden. Het uitgangspunt van de burger is vaak dat de stadsdiensten of de politie hen verder kan helpen. Echter zijn de bevoegdheden verspreid wat het afhandelen of het te antwoord staan van de burgers soms bemoeilijkt.

Het uitwerken van een duidelijk te volgen procedure waarin de bevoegdheden per dienst (intern en extern) wordt bepaald maar met aandacht voor een geïntegreerde aanpak kan hier hulp bieden. Tevens is het belangrijk de burger te informeren wanneer geen verder hulp kan geboden worden maar deze zelf actie dient te ondernemen via bijvoorbeeld het vredegerecht.

Wanneer een proces-verbaal wordt opgemaakt, wordt deze doorgestuurd naar de bevoegde juridische entiteit. Vele kleinere problemen, die op het terrein tot grote ergernissen kunnen leiden, worden vaak geseponeerd. Hiervoor kunnen een verscheidenheid aan redenen zijn. Om kleine inbreuken af te handelen werd een GAS-reglement ingevoerd. Beëdigde ambtenaren kunnen zo sneller vaststellingen doen en sancties opleggen. Hierbij wordt door de verschillende diensten van de stad samengewerkt.

6.5.3. HANDHAVING DIERENWELZIJN

Dierenwelzijn krijgt meer en meer aandacht in onze maatschappij. Dieren verdienen een leefbare omgeving waarin zij op zijn minst worden voorzien in hun basisbehoeften. Verwaarlozing van dieren bij particulieren, maar ook dierenwelzijn bij landbouwbedrijven worden belangrijke aandachtspunten.

De stad Tienen ondertekende de beginselverklaring van 'Diervriendelijke Gemeente' en ontving hiervan het label. De stad streeft naar een nauwe samenwerking tussen de stad en de politiezone om het Dierenwelzijn

te behartigen. In november 2020 ondertekende de stad de opvolger van de beginselverklaring van Diervriendelijke Gemeente en heeft de stad zich geëngageerd om 14 richtlijnen na te streven in plaats van de oorspronkelijke 10 richtlijnen.

6.5.4. UITDAGINGEN VOOR DE TOEKOMST

- Opstart van de sanering van alle historische verontreinigingen tegen 2036
- Vlaanderen asbestveilig tegen 2040
- Europese 2020-doelstellingen inzake hernieuwbare energie
- Sustainable Development Goals tegen 2030
- Aandachtsgebied De Velpe, behalen van een goede toestand tegen 2027
- 2020 en 2030 doelstellingen uit het burgemeestersconvenant
- Kwalitatief groen: onderhoud en visie op het stadspark, Vianderdomein, stadsrandbos, ...
- Nastreven van de 14 punten als Diervriendelijke gemeente

6.6. KLIMAAT EN ENERGIE

6.6.1. KLIMAATACTIEPLAN STAD TIENEN

Ons klimaat verandert. Extremen van temperatuur, neerslag en wind manifesteren zich over de gehele wereld. De stad Tienen levert inspanningen om energieverbruik en broeikasgassen terug te dringen maar hoe hard we ook ons best doen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, een zekere mate van klimaatverandering is nu al onvermijdelijk en daar moeten we ons op voorbereiden. Langs de andere kant geldt ook dat hoe meer de uitstoot van broeikasgassen wordt verminderd, hoe gemakkelijker het wordt om ons op de daaruit volgende klimaatverandering voor te bereiden.

Zonder mitigatie (=het tegengaan of beperken van klimaatverandering) zal een toereikend adaptatiebeleid (=de aanpassing van natuurlijke en menselijke systemen aan de huidige en de te verwachten gevolgen van klimaatverandering) ook niet mogelijk zijn. De veranderingen zouden immers te extreem zijn. De stad Tienen had vooral aandacht voor het terugdringen van de emissies en formuleerde hiervoor tal van maatregelen in het klimaatactieplan terwijl op beide uitdagingen dient te worden ingezet. Met de ondertekening van het burgemeestersconvenant 2030 in november 2020 heeft de stad zich geëngageerd om naast mitigatie ook adaptatie op te nemen in het in opmaak zijnde klimaatactieplan.

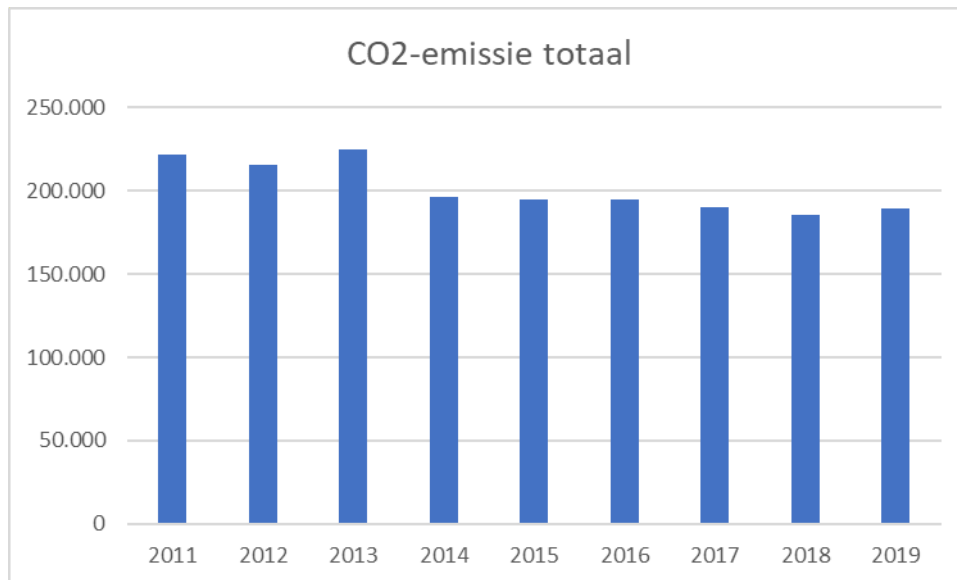
Mitigatie en adaptatie zijn keerzijden van dezelfde medaille. En hoewel mitigatie en adaptatie niet los van elkaar te zien zijn, zijn er toch ook een aantal duidelijke verschillen zijnde:

- De tijdshorizon is verschillend. De mitigatiemaatregelen in het klimaatactieplan stad Tienen spitsen zich in eerste instantie toe op 2020 met een doorkijk naar 2030. De uitstoot van broeikasgassen moet immers op 'korte' termijn gereduceerd worden als we de klimaatverandering binnen de perken willen houden. Bij adaptatie kan meer stapsgewijs naar een toekomstbeeld toegewerkt worden. Hiervoor wordt het jaar 2100 gebruikt.
- Hoewel bij beide een groot aantal beleidsvelden betrokken zijn, worden er verschillende sectoren beoogd. Voor mitigatie moet er onder andere gekeken worden naar de uitstoot van het vervoer en de energie-efficiëntie in gebouwen. Voor adaptatie wordt er gekeken naar aspecten zoals overstromingen, droogte (en het effect daarvan op bijvoorbeeld landbouw of natuur) en hitte in de stedelijke omgeving.
- Verschillende sectoren vragen ook om een verschillende aanpak. Investerings in beide aspecten van het klimaatbeleid kunnen op (korte) termijn kostenbesparend werken, hoewel velen tegen de initiële kost of het ongemak van de werken opzien. Maar, waar bij adaptatie het resultaat van de investering voor de betrokkene direct een eigen voordeel oplevert, is bij mitigatie de link tussen de individuele acties en de daling van de (wereldwijde) broeikasgasuitstoot soms minder evident.

CO₂-EMISSIE STAD TIENEN

De reden waarom we bij klimaat enkel grafieken en cijfergegevens vermelden van de CO₂-emissies en niet van alle broeikasgassen is omdat CO₂ het belangrijkste broeikasgas is en omdat de andere broeikasgassen aan bod komen onder luchtkwaliteit.

Grafiek 1: Totale CO₂-emissie 2011-2016

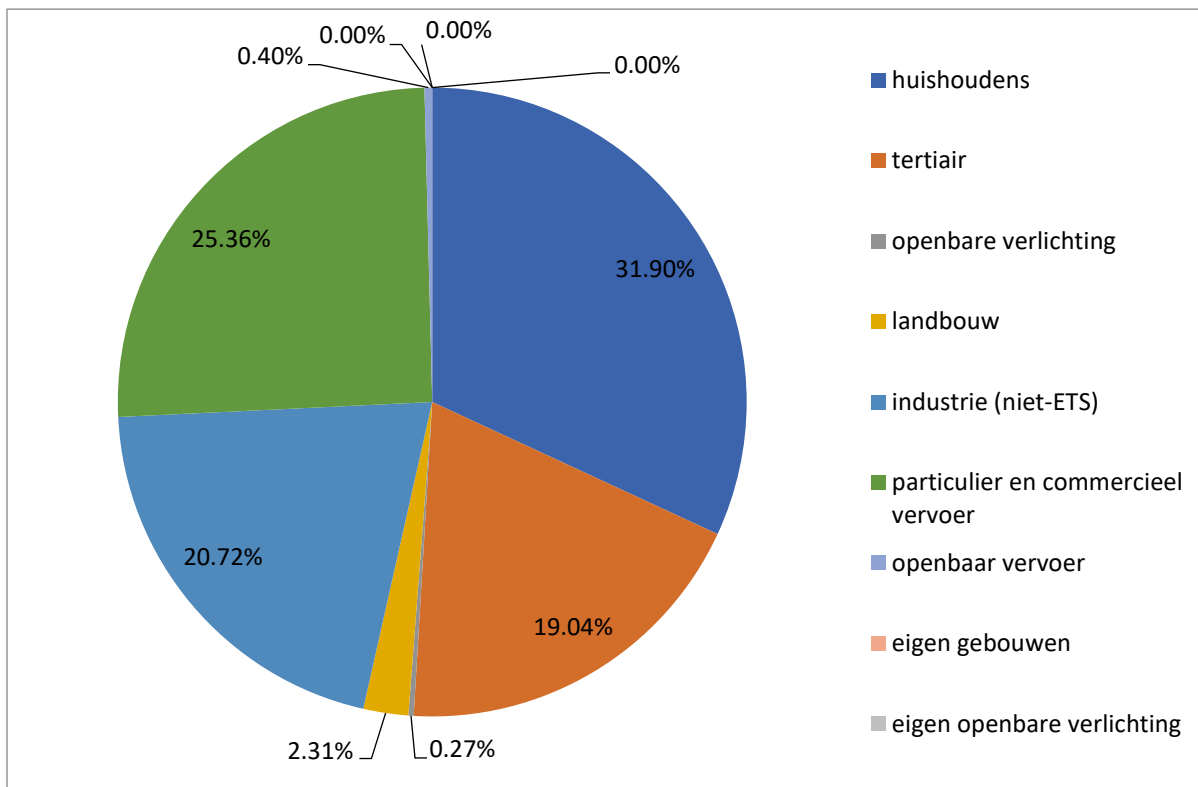

	CO ₂ -emissie totaal
2011	221.591
2012	215.974
2013	224.804
2014	196.338
2015	195.069
2016	195.005
2017	190.354
2018	185.893
2019	189.402

Bron: Departement Leefmilieu, Natuur en Energie – Provincies in Cijfers

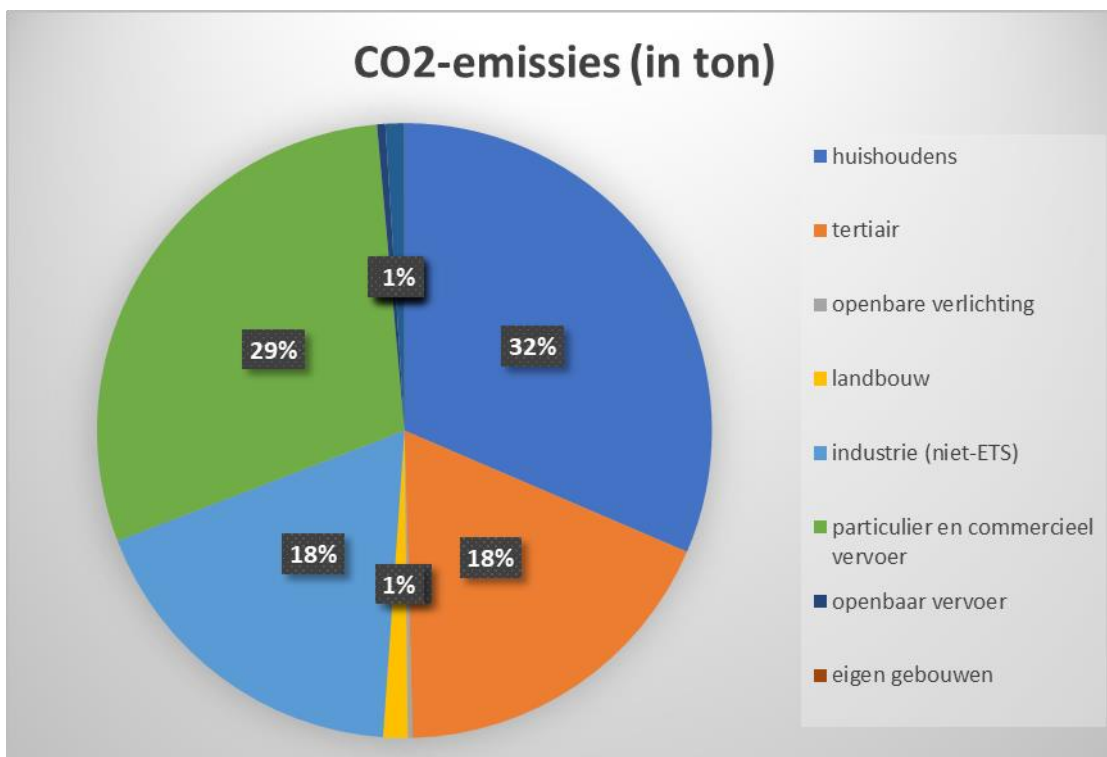
Uit de grafieken kan men afleiden dat er in totaal 221.591 ton aan CO₂ werd uitgestoten in het basisjaar 2011. In 2019 bedroeg dit 189.402 ton.

Grafiek 2: Procentuele verdeling CO₂-uitstoot 2016 per sector

Bron: Departement Leefmilieu, Natuur en Energie – Provincies in Cijfers

Grafiek 3: Procentuele verdeling CO₂-uitstoot 2019 per sector

In de verdeling van de uitstoot uitgedrukt in ton CO₂ voor het jaar 2019 neemt de sector **huishoudens** door gebouwverwarming, sanitair warm water en elektriciteitsverbruik het grootste aandeel in CO₂-uitstoot voor zijn rekening (**32%**).

Vervolgens neemt de sector **particulier en commercieel vervoer** met **29%** de tweede plaats in. De **sector industrie** neemt naast de tertiaire sector het derde grootste aandeel voor zijn rekening met **18%**. Landbouw (2,31%), openbare verlichting (0,27%) en openbaar vervoer (0,40%) nemen een verwaarloosbaar aandeel in ten opzichte van de totale CO₂-uitstoot op het grondgebied van Tienen.

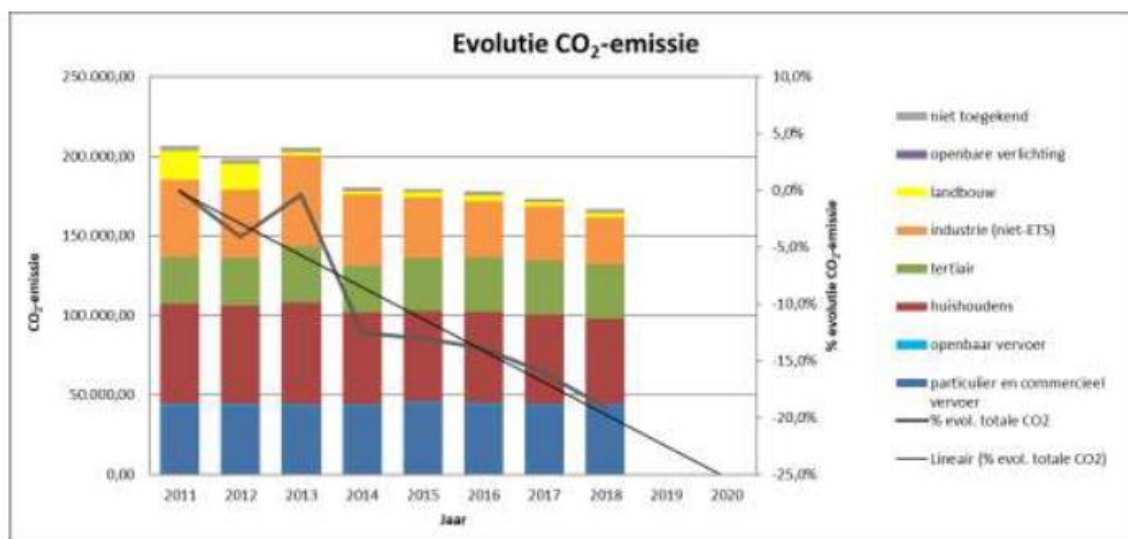
Tabel 6: Uitstoot per sector

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal	217.931	207.765	217.483	189.941	190.225	190.488
Tertiair	29.321	29.917	35.511	29.666	33.413	34.370
Particulier & commercieel vervoer	54.769	54.598	54.339	54.582	56.310	56.080
Openbare verlichting	534	554	523	505	496	503
Openbaar vervoer	1.004	952	927	903	915	883
Landbouw	22.673	18.017	4.330	3.343	4.212	4.899
Industrie	48.757	42.754	56.756	45.017	38.166	35.285
Huishoudens	60.873	60.973	65.097	55.924	56.714	58.468

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal	217.931	207.765	217.483	189.941	190.225	190.488	190.354	185.893	189.402
Tertiair	29.321	29.917	35.511	29.666	33.413	34.370	34.543	34.239	34.323
Particulier & commercieel vervoer	54.769	54.598	54.339	54.582	56.310	56.080	55.765	55.754	55.686
Openbare verlichting	534	554	523	505	496	503	494	489	490
Openbaar vervoer	1.004	952	927	903	915	883	868	843	828
Landbouw	22.673	18.017	4.330	3.343	4.212	4.899	2.969	2.788	2.428
Industrie	48.757	42.754	56.756	45.017	38.166	35.285	33.568	29.433	34.181
Huishoudens	60.873	60.973	65.097	55.924	56.714	58.468	60.368	60.356	59.577

We vergeleken ook de cijfers van Tienen met een vergelijkbare stad als Aarschot en daaruit blijkt dat er op dit vlak niet echt grote verschillen waar te nemen zijn.

Als we kijken naar de evolutie zien we dat Tienen de doelstelling van het burgemeestersconvenant om de CO₂-uitstoot t.o.v. 2011 met 20% te doen verminderen net niet gehaald heeft. Maar we behaalden wel een mooi resultaat met een vermindering van 19,1%.

Procentuele evolutie broeikasgasemissie									
TIENEN	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Snelwegen									
Genummerde wegen	0,0%	1,0%	-0,5%	-0,7%	2,9%	1,8%	1,5%	1,6%	
Niet-genummerde wegen	0,0%	-0,3%	-1,4%	-1,8%	1,0%	0,3%	-0,6%	-1,3%	
particulier en commercieel vervoer	0,0%	0,6%	-0,7%	-1,0%	2,4%	1,4%	0,9%	0,7%	
huishoudens	0,0%	-1,7%	2,0%	-7,9%	-8,3%	-8,7%	-11,6%	-14,5%	
tertiair	0,0%	2,0%	21,1%	1,2%	14,0%	17,2%	17,8%	16,8%	
openbaar vervoer	0,0%	-5,7%	-8,3%	-11,0%	-10,2%	-13,0%	-13,9%	-16,3%	
openbare verlichting	0,0%	3,7%	-2,1%	-5,4%	-7,2%	-5,9%	-7,6%	-8,4%	
landbouw	0,0%	-10,4%	-86,0%	-89,1%	-84,2%	-80,1%	-84,0%	-85,0%	
industrie (niet-ETS)	0,0%	-12,3%	16,4%	-7,7%	-21,7%	-27,6%	-31,2%	-39,7%	
niet toegekend	0,0%	-9,6%	6,2%	-17,7%	-20,5%	-19,5%	-21,0%	-11,6%	
Algemeen totaal	0,0%	-4,1%	-0,4%	-12,5%	-13,0%	-13,9%	-16,0%	-19,1%	

KLIMAATVERANDERING

Klimaatverandering is de verandering van de gemiddelde weersomstandigheden op aarde, een rechtstreeks gevolg van de stijgende concentraties aan broeikasgassen in onze atmosfeer. Klimaatopwarming is een van de grootste mondiale risico's voor mens en maatschappij. Ze zal in Vlaanderen eenvoudig uitgedrukt zorgen voor 'meer hittegolven, drogere zomers, nattere winters en een stijgend zeeniveau'.

Uit het recente IPCC-rapport 'Global Warming of 1,5 °C, oktober 2018) kan men het volgende afleiden:

- ⇒ 1,5 °C opwarming zal heel waarschijnlijk al bereikt worden tussen 2030 en 2052
- ⇒ 0,5 graad opwarming maakt een groot verschil omdat de effecten 2 tot 10 keer groter kunnen zijn
- ⇒ Dringende en vergaande actie is nodig!!

Uit onderstaande grafieken valt af te leiden dat Tienen zal af te rekenen krijgen met hogere temperaturen, meer droogte, extremere regenval en een toenemend aantal hittegolfdagen.

Hoe kan de stad Tienen zich aan die veranderende omstandigheden aanpassen?

Het beperken van de klimaatverandering (mitigatie) blijft de basis van het Tiense klimaatbeleid en waarvoor de stad Tienen ook al heel wat stappen heeft gezet. Als lokale overheid dienen we alles in het werk stellen om de CO₂-uitstoot zoveel mogelijk te verminderen. Een deel van de klimaatverandering is vandaag al voelbaar, en zal de komende jaren nog verder toenemen. Daarom is het belangrijk dat wij als stad ook inzetten op klimaatadaptatie om de stad Tienen weerbaar te maken tegen de klimaatverandering.

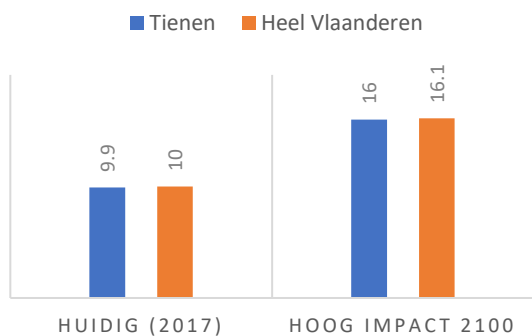

Kaart 1: Wat betekent klimaatverandering voor Vlaanderen

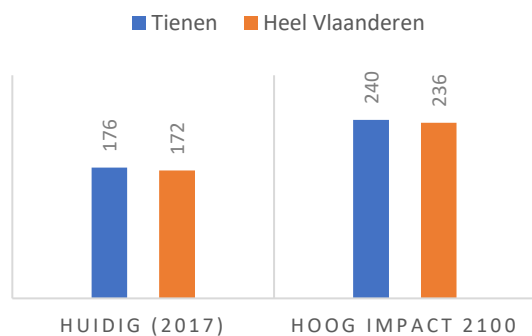
WAT BETEKENT KLIMAATVERANDERING VOOR VLAANDEREN?

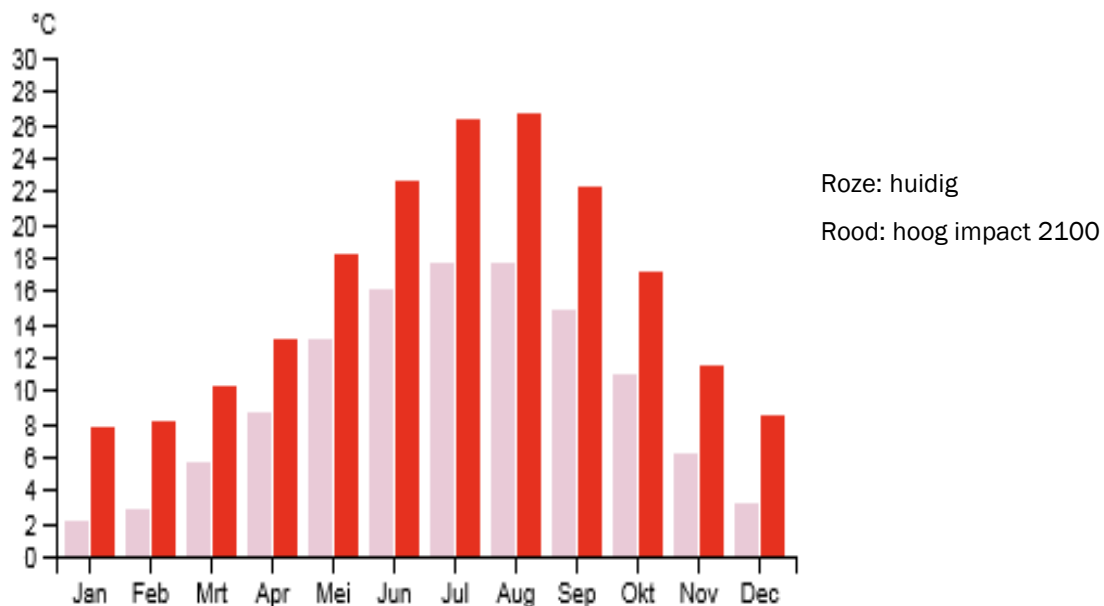
Grafiek 3: Gemiddelde temperatuur per jaar (°C)

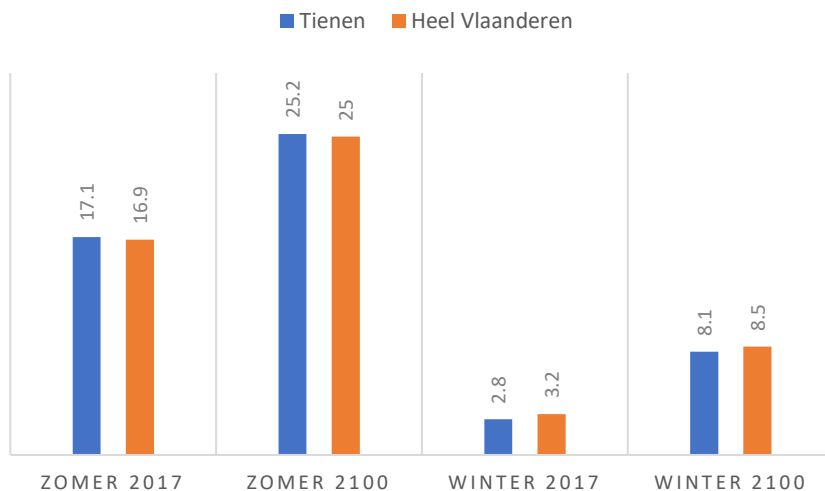
Grafiek 4: Aantal droge dagen per jaar

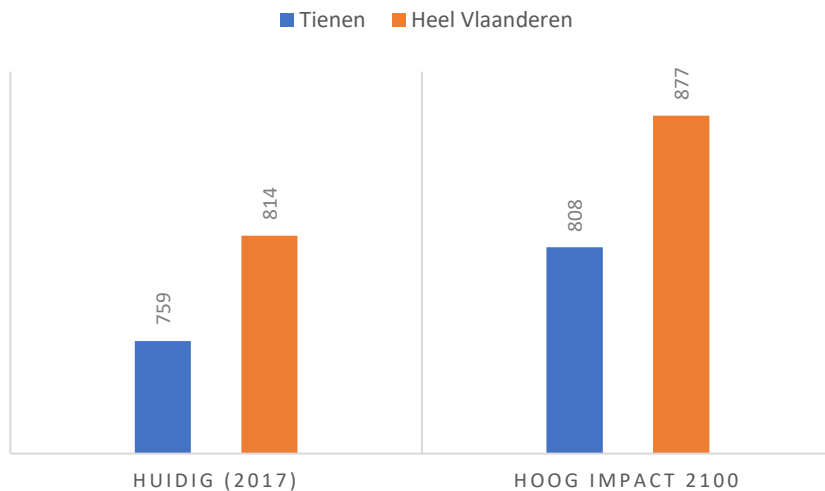
Grafiek 5: Gemiddelde maandtemperatuur Tienen

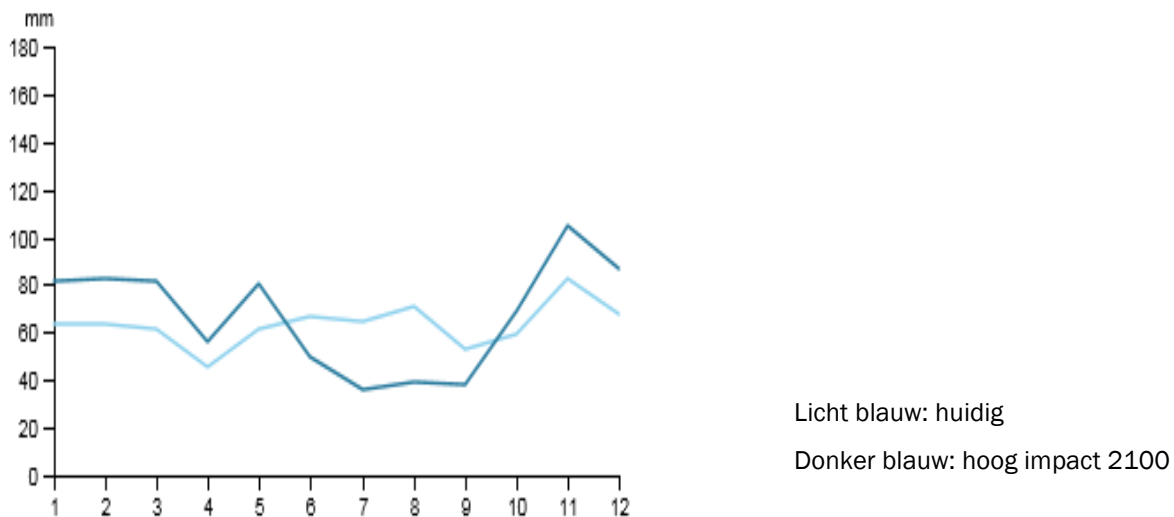
Grafiek 6: Gemiddelde temperatuur (°C) per seizoen

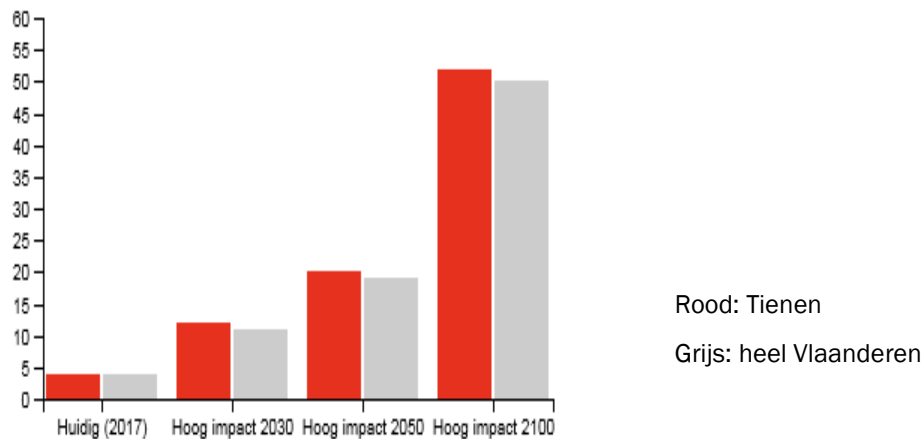
Grafiek 7: Neerslagtotaal per jaar

Grafiek 8: Neerslagtotaal per maand Tienen

Grafiek 9: Aantal hittegolfdagen per jaar Tienen

BURGEMEESTERSCONVENANT (KLIMAATMITIGATIEMAATREGELEN)

De stad Tienen ondertekende op 25 juni 2014 het burgemeestersconvenant samen met 60 andere Vlaams-Brabantse gemeenten. Met de ondertekening van het burgemeestersconvenant engageerde de stad Tienen zich om concrete maatregelen te nemen om de CO₂-uitstoot tegen 2020 met minstens 20% terug te dringen. In navolging hiervan werd een klimaatactieplan opgemaakt dat werd goedgekeurd in zitting van 30 juni 2016.

De stad Tienen dient om te twee jaar te rapporteren over de stand van zaken van de uitgevoerde acties van het klimaatactieplan bij de Europese Commissie en om de vier jaar worden de cijfers ook bekeken.

Op 26 november 2020 ondertekende de stad Tienen het burgemeestersconvenant 2030, de opvolger van het burgemeestersconvenant 2020. De ambities zijn scherper gesteld. Tegen 2030 heeft de stad Tienen zich geëngageerd om de CO₂-uitstoot met minstens 40% te reduceren en om haar veerkracht te verhogen door zich aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering (klimaatadaptatie).

STAND VAN ZAKEN UITVOERING KLIMAATACTIEPLAN:

---

1) Voor de sector huishoudens werden volgende acties opgenomen:

a. *Samenaankopen voor isolatiematerialen organiseren/ondersteunen/promoten en inzetten op ontzorging en begeleiding:*

De stad Tienen ondersteunde in 2017 en 2018 in samenwerking met IGS de samenaankopen voor dakisolatie, vloerisolatie en gevelisolatie georganiseerd door Kringwinkel Hageland die deel uitmaakt van het Klimaatnetwerk Vlaams-Brabant. Op de klimaatkaart van de provincie Vlaams-Brabant lezen we af dat er vanuit Tienen geen enkele inwoner aan de groepsaankoop van dakisolatie/zoldervloerisolatie/gevelisolatie heeft deelgenomen.

b. *Samenaankopen voor alternatieve energie organiseren/ondersteunen/promoten en inzetten op ontzorging en begeleiding.*

In 2017 en 2018 nam de stad Tienen deel aan de groepsaankoop voor pv-installaties. Er namen 9 inwoners deel aan de groepsaankoop pv-installatie en in totaal werd 7.088 ton CO₂ gereduceerd.

c. *Stimuleren van woonrenovaties door o.a. energiescans bij huishoudens, organiseren van informatiemomenten.*

d. *Thermografische luchtfoto:*

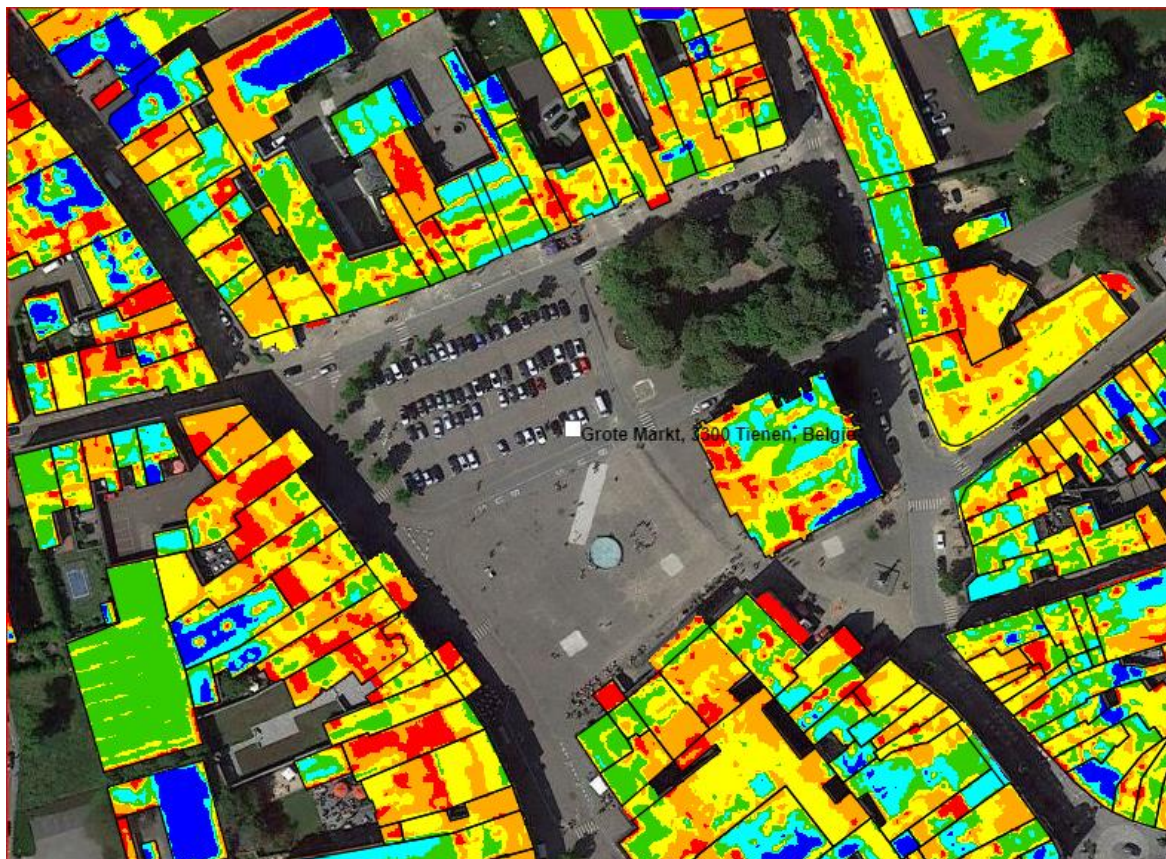
De stad Tienen liet een thermografische luchtfoto maken door de firma Action Air. Op 7, 8 en 12 februari 2018 vloog een tweepropeller vliegtuigje boven het grondgebied van Tienen om een thermografische luchtfoto te maken.

Op deze warmtefoto van de stad kan je zien hoeveel warmte via de daken van de huizen verloren gaat. Dit vormt een indicatie voor de mate waarin daken zijn geïsoleerd.

Een dak isoleren verhoogt het comfort van een woning en kan voor een flinke besparing op de energiefactuur zorgen. Bovendien betekent dit een vermindering van de CO₂-uitstoot.

Inwoners kunnen via de website van de stad Tienen de thermografische luchtfoto raadplegen en zien of hun dak al of niet geïsoleerd is. Om meer informatie te verkrijgen kunnen inwoners terecht bij het Wooninfopunt die naast advies ook info verstrekken over premies voor energiebesparende maatregelen enz.

Kaart 2: Thermografische luchtfoto Grote Markt van Tienen

In 2018 werd ook de klimaatmobiel ingezet in elke deelgemeente van Tienen zodat de inwoners van de deelgemeenten zich niet naar het stadhuis dienden te begeven om de resultaten van de thermografische luchtfoto te consulteren en advies op maat te krijgen.

e. Bouwblokrenovatie:

In 2017 werd besloten om deel te nemen aan het proefproject 'Bouwblokrenovatie'. De stad Tienen keurde hiervoor een intentieverklaring van de provincie Vlaams-Brabant goed. Het verbeteren van de woningkwaliteit en de energieprestatie van woningen vormen de centrale doelstelling. Vooral in woningen van ouderen, bij lage inkomensgroepen en op het onderste segment van de private huurmarkt is extra inspanning nodig. Recent Vlaams onderzoek toont aan dat daar ondanks de vele beleidsinspanningen van de laatste 10 jaar de situatie niet verbetert. Nochtans is hier de grootste winst aan energiebesparing te halen wil men de klimaatdoelstellingen bereiken. Het ontbreekt de mensen aan de nodige financiële middelen om de noodzakelijke investeringen te pre-financieren. Hierdoor gaan de vele tegemoetkomingen aan hen voorbij. Veelal zijn ook administratieve kennis en technisch inzicht afwezig.

Tienen is door de provincie gekozen als één van de proefprojecten. Binnen de Stad Tienen heeft het IGS-project Lokaal Woonbeleid (Wonen tussen Zoet & Zout) een inventaris gemaakt op wijkniveau (leegstand/ CA/verwaarlozing/ OO/ verloedering en verwaarloosde handelspanden). Die geeft een beeld van de toestand per individueel pand. Een gefaseerde aanpak wordt aanbevolen, gebaseerd op recente studies van Blauwdruk, Buur en AST 77. Hierin wordt de benedenstad als prioritair deelgebied naar voren geschoven. Na evaluatie van het project kan eenzelfde benadering in andere wijken opgezet worden in een latere fase (bv. stationsomgeving, Grimde, ...).

2) Voor de sector industrie werden volgende acties ondernomen:

Belangrijk om te weten is dat er in Tienen 2 ETS bedrijven gevestigd zijn (Tiense suikerfabriek en Citrique Belge). Deze bedrijven krijgen via een Europees emissiehandelssysteem emissierechten toegewezen waardoor zij buiten de scope van het klimaatactieplan vallen en hun CO₂-uitstoot niet werd mee geteld.

a. Stimuleren van energiebesparende maatregelen/gebruik van hernieuwbare energie bij bedrijven

Uitwisselen van ideeën/maatregelen inzake duurzaam ondernemen:

In samenwerking met VOKA werd in 2017 een inspiratielunch georganiseerd voor de Tiense bedrijven waar Kim's Chocolate een presentatie heeft gegeven over hoe zij duurzaam ondernemen (zij bewerkstelligen door het nemen van energiebesparende maatregelen een reductie van 363 ton CO₂ per jaar!).

Akkoord stad Tienen om actief mee te werken in het Zero Emissie voor collectief Busvervoer (ZEB) project Vlaanderen:

Inzet van 2 eerste elektrische bussen zal zorgen voor een besparing van 120 ton CO₂ per jaar. Multiobus mikt op een besparing van 1000 ton CO₂ per jaar tegen 2025.

3) Voor de sector mobiliteit werden volgende acties ondernomen:

a. Stimuleren van alternatieve vervoersmiddelen

Met de Green Deal Gedeelde Mobiliteit werd een engagementsverklaring afgesloten tussen de stad en de Vlaamse overheid. In ruil voor acties die de stad onderneemt geeft de Vlaamse overheid zichtbaarheid en ondersteuning en bekijkt de Vlaamse overheid waar knelpunten binnen de regelgeving kunnen worden weggewerkt.

In het kader van de **Green Deal Gedeelde Mobiliteit** worden volgende 4 acties uitgevoerd vóór 31 december 2020:

- Actie 1: stad Tienen sensibiliseert duurzaam verplaatsingsgedrag bij het stadspersoneel;
- Actie 2: stad Tienen zet verder in op fietsdelen en onderzoekt of andere toepassingen van deelfietsen mogelijk zijn;
- Actie 3: stad Tienen zal samen met Fietsersbond Tienen haar parkeerbeleid aanpassen t.v.v. gedeelde mobiliteit, zoals het parkeerplaatsen voorbehouden voor deelauto's en het opdrijven van fietsstallingen voor (deel)fietsen;
- Actie 4: stad Tienen implementeert autodelen door 2 deelauto's ter beschikking te stellen en promoot ook andere autodeelsystemen.

De stad Tienen ondernam reeds volgende acties in het kader van de Green Deal Gedeelde Mobiliteit:

○ Implementatie Autodelen

Het dossier 'Autodelen' is in voorbereiding. Voorkeur gaat uit naar de stationsomgeving om daar 2 deelauto's ter beschikking te stellen. Deze locatie zou dan ook op termijn zich kunnen ontwikkelen als een mobipunt. Het CBS ging reeds principiële akkoord om deel te nemen aan het klimaatproject "Maak een mobipunt" van de provincie Vlaams-Brabant en Interleuven.

Een mobipunt is een fysieke plaats waar verschillende mobiliteitsfuncties elkaar ontmoeten: auto- en fietsdelen, halte openbaar vervoer, taxidiensten, fietsparkeren, ...

Voor de stad Tienen is de stationsomgeving een potentiële locatie gelet op de aanwezigheid van openbaar vervoer, fietsparkeren, fietsdelen, taxidiensten en mogelijk in de zeer nabije toekomst ook autodelen.

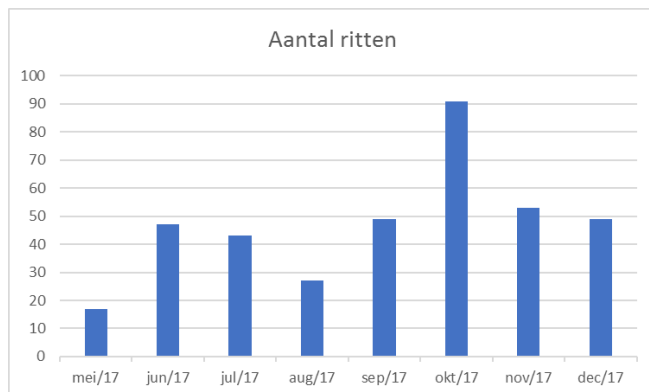
Begin mei 2021 werd het Hoppinpunt station Tienen in gebruik genomen en werden 2 elektrische deelauto's ter beschikking gesteld.

Ook kwam er een deelauto op het Sint-Jorisplein waar inwoners van Tienen gebruik kunnen van maken na de kantooruren en tijdens het weekend.

- Uitrol deelfietsensysteem

In mei 2017 werd het deelfietsensysteem gelanceerd. De stad Tienen ondertekende hiervoor een overeenkomst met Blue-Bike die 8 deelfietsen ter beschikking stelt aan het station van Tienen. Sinds mei 2017 hebben 79 Tienenaars een abonnement bij Blue-Bike.

Grafiek 10: Overzicht van het aantal ritten per maand voor het dienstjaar 2017

4) Voor de tertiaire sector werden volgende acties ondernomen:

In het klimaatactieplan staan volgende maatregelen opgenomen:

a. Stimuleren van energiebesparende maatregelen bij horeca en handelaars

In 2017 nam de stad Tienen deel aan de campagne “Zo Dichtblij”. De campagne “Zo Dichtblij” is een campagne dat uitgaat van de Bond Beter Leefmilieu in samenwerking met UNIZO en de Gezinsbond en die erop gericht is om Vlaamse steden en gemeenten om duurzamer en klimaatbewuster te worden. Er namen 15 handelaars mee.

b. Stimuleren van energiebesparende maatregelen bij scholen

Aangezien de provincie Vlaams-Brabant scholen ondersteunt op vlak van klimaat en energie neemt de stad Tienen eerder de rol van informant en communicator op zich.

Er is wel een project in voorbereiding in het kader van LICHT (Lokaal initiatief voor een Coöperatief Hernieuwbare Energietransitie) van het Klimaatnetwerk Vlaams-Brabant waarbij scholen zullen worden betrokken om hun daken ter beschikking te stellen voor de plaatsing van pv-panelen en waarbij burgers hieraan rechtstreeks kunnen participeren. Een eerste contact werd hiervoor reeds gelegd met scholencampus VIA gevestigd op de Waaiberg.

5) Stand van zaken uitvoering maatregelen landbouw, natuur en biodiversiteit en duurzame consumptie:

– Versterken en beschermen van robuuste natuur- en boskernen en fijnere groen-blauwe structurelementen

Het stadsrandbos bevindt zich langsheen de Getestraat en de Invalsweg op gronden van het OCMW. Samen met verscheidene partners wordt in deze zone een belangrijke groene long gecreëerd waar de Tienenaar zich kan ontspannen. Samen met de VMM staat de aanleg van een nieuwe meander in de startblokken.

– Strategisch project Getestreek: intergemeentelijke samenwerking met als doelstelling de kwaliteit van het valleilandschap te verbeteren.

– Vergroening in de stad

De meest ingrijpende ruimtelijke verandering bij de heraanleg van de Grote Markt zal de introductie van de kerktuin zijn. Deze omrande tuin, biedt een aantal ruimtelijke kwaliteiten en een sterke visuele impact

als grens van de lege ruimte van de Grote markt. Doorheen de tuin worden een aantal doorsteken voorzien van het plein naar de oostelijke rand, een veilige en groene verbinding voor wandelaars en fietsers.

Tegelijk vormt de tuin op grotere schaal een link in de stedelijke biodiversiteit van Tienen. Door te werken met beplanting in meerdere lagen en een mix van soorten, ontstaat een kwalitatieve unieke plek, zowel naar stadsecologie als beleving en ontspanning. De kerktuin wordt tevens ontwikkeld als een beeldentuin. Dit betekent dat de scenografie van het groen zal worden ingezet om de verschillende beelden en het onroerend erfgoed van de Heldensquare op te waarderen en weer in de spotlight te brengen.

– **Uitvoeren van onkruidbestrijdingsplan en aandacht voor pesticiden- en herbicidenvrije ontwerpen**

Zie deel omgevingsanalyse publiek domein.

– **Creëren van een platform en logistieke ondersteuning voor duurzame en lokale landbouw**

In 2017 ging de **Stadsakker** van start op de terreinen achter de ziekenhuiscampus St.Jan aan de Houtemstraat waar verse groenten kunnen worden geoogst. Maar de Stadsakker wil veel meer zijn. Een ontmoetingsplek bijvoorbeeld waar je ideeën kan uitwisselen over lokale voedselproductie, gezonde voeding en de omslag naar een duurzame samenleving. De StadsAkker combineert de energie van de stad met de rust van een groene zone. Het brengt stad en platteland samen. De site wil een positieve verandering teweegbrengen. Niet zozeer met een grote visie, wel met een stevige ‘doe’mentaliteit. Het biedt een positief antwoord op de vraag naar een groene en gezonde leefomgeving, het zorgt voor de inclusie van kwetsbare groepen en het stimuleert het contact en de dialoog tussen inwoners.

– **Creëren van een platform en logistieke ondersteuning voor het tegengaan van voedseloverschotten/-verspilling**

In Tienen is Het Soepcafé actief hetgeen een initiatief is van Opgewekt Tienen. Het Soepcafé bundelt de krachten om voedseloverschotten van lokale winkels te verwerken tot heerlijke soep. De soep wordt gratis uitgedeeld tijdens plaatselijk activiteiten. Op deze manier verbindt het Soepcafé duurzaamheid met een sociaal engagement om de Tienenaars met een kleine portie warmte dichterbij elkaar te brengen.

– **Informereren en sensibiliseren van diverse doelgroepen rond landbouw, natuur, biodiversiteit en duurzame consumptie**

De stad Tienen nam deel aan de provinciale campagne. ‘Leve de tuin’. Verder verschijnen er regelmatig artikels over natuur en biodiversiteit op de website en het stadsmagazine.

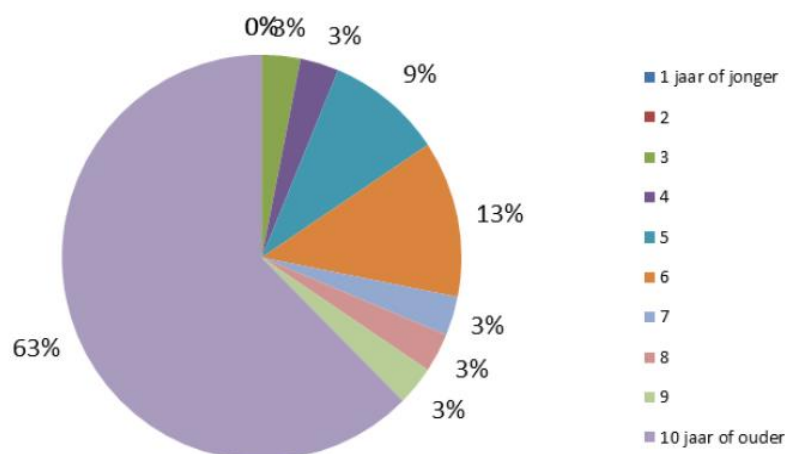
Elk jaar gaat in Tienen het evenement Tienen Proeft door op de Grote Markt waar de inwoners de gelegenheid krijgen om te proeven van streekbieren en andere streekspecialiteiten.

6) Stand van zaken uitvoering maatregelen stedelijke organisatie

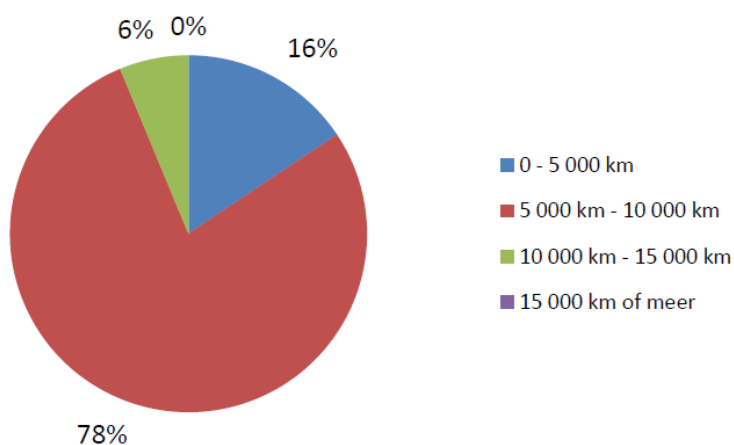
- Het uitvoeren van een duurzaam gebouwenbeheer
- Duurzaam voertuigenpark:
  - Leeftijd van de 48 voertuigen van de stad Tienen:
  - 63% van de voertuigen is ouder dan 10 jaar. De gemiddelde leeftijd is 12 jaar.
  - Brandstoftype: 75% van de voertuigen rijdt op diesel en 25% op benzine.
  - 94% van de voertuigen rijdt gemiddeld minder dan 10.000 km/jaar. De gemiddeld gereden afstand/jaar/voertuig bedraagt 6.792 km.
  - De gemiddelde ecoscore van de gehele doorgelichte vloot bedraagt 49. De ecoscore van een milieuvriendelijk voertuig bedraagt 75 of hoger.
  - In 2018 werden er twee elektrische personenvoertuigen aangekocht.
  - In de pipeline zit de aankoop van een terreinwagen 4 x 4 op CNG en een lichte vrachtwagen met achterwaartse kipper op CNG.

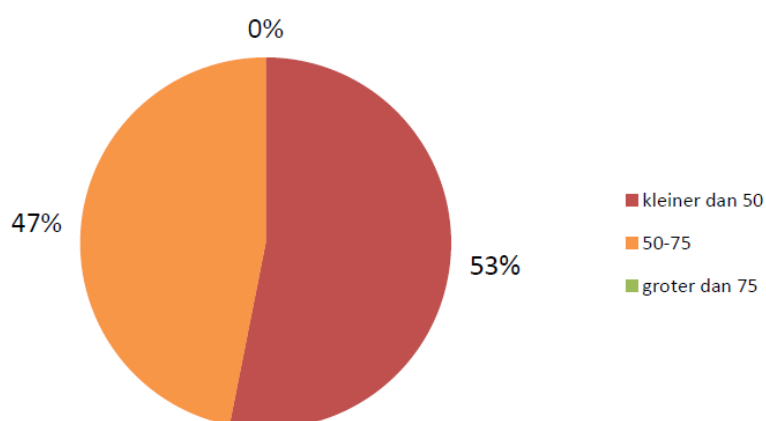
Grafiek 11: Leeftijd wagen voertuigenpark

Grafiek 12: Gemiddeld aantal kilometer per jaar van de voertuigen

Grafiek 13: Ecoscore

– Uitvoering masterplan Openbare Verlichting

Eind 2014 was aan Eandis opgedragen om de openbare verlichting te dimmen in de deelgemeenten Oplinter en Kuntich. De verlichting brandt dan op een lager vermogen tussen 22 uur en 6 uur. Zo kan energie worden bespaard zonder in te boeten aan comfort of veiligheid. Het verlichtingspark in zowel Kuntich als Oplinter werd aangepast om dimming technisch mogelijk te maken.

In de dorpskern van Oplinter en langs bepaalde invalswegen werd de verlichting vernieuwd en werden meer dan 100 dimbare lampen geïnstalleerd. Ter hoogte van de school werd niet-dimbare accentverlichting aan de twee zebrapaden aangebracht. Voor de aanstraling van de kerk werden 22 grondspots geïnstalleerd. Daarbij werd het vermogen van de aanstralers gehalveerd en werd de mogelijkheid gecreëerd om te doven tussen 24.00 en 06.00 uur.

In Kuntich werden bestaande palen en armaturen in de 'Bloemenwijk' vervangen. Er werden een 30 -tal armaturen met lampen geplaatst die kunnen worden gedimd tussen 22.00 en 06.00 uur.

KLIMAATADAPTATIEMAATREGELEN

De Vlaamse overheid stelde het Vlaams Adaptatieplan op dat tot doel heeft een beeld te krijgen van hoe kwetsbaar Vlaanderen is voor klimaatverandering, de weerbaarheid van Vlaanderen tegen de gevolgen van klimaatverandering te verhogen en ons zo goed mogelijk aan te passen aan de te verwachten effecten.

Reageren op de klimaatverandering om zo de negatieve effecten te verminderen en de positieve effecten te benutten, wordt adaptatie genoemd.

In de Visienota Ruimte van de provincie Vlaams-Brabant staat beschreven dat de adaptatie-uitdaging er in bestaat om onze ruimte zo te organiseren dat de provincie en haar inwoners maximaal worden beschermd tegen bovengenoemde risico's.

De stad Tienen stelde een klimaatactieplan op in navolging van de ondertekening van het burgemeestersconvenant maar klimaatadaptatie staat hierin nog niet opgenomen.

De uitdaging voor de stad Tienen zal er uit bestaan om te werken naar een klimaatrobuuste stad en het klimaatactieplan uit te breiden met een luik klimaatadaptatie waarin klimaatadaptatiemaatregelen worden opgenomen.

Klimaatbestendig inrichten van de publieke ruimte wordt heel erg belangrijk naar de toekomst waarbij ontharden, bebossen, ventileren, warmteopname beheersen, ruimte voor water en tenslotte afschermen zes mogelijke ruimtelijke strategieën zijn.

Het klimaatrobuust maken van de stad moet gezien worden als een belangrijk onderdeel van planning voor de toekomst. De stad Tienen kan zich aanpassen door in te zetten op groen en water in de stad, door verharding weg te werken, water vast te houden en te laten infiltreren.

6.7. ENERGIE

Ons energiesysteem staat voor grote uitdagingen. Om de opwarming van de aarde tegen te gaan, moeten we de broeikasgasuitstoot drastisch terugdringen. Dit betekent dat het totale energieverbruik de komende jaren sterk moet dalen en de resterende energieconsumptie maximaal moet worden ingevuld door hernieuwbare energiebronnen. Tegelijkertijd moet de energievoorziening op alle ogenblikken gegarandeerd blijven en moet de totale kost voor de gezinnen en de bedrijven zo beperkt mogelijk worden gehouden.

In het Belgisch Federaal Energiepact lezen we dat de overgang naar een koolstofarme samenleving een volledige, langdurige transformatie van de economie en in het bijzonder van ons energiesysteem vereist.

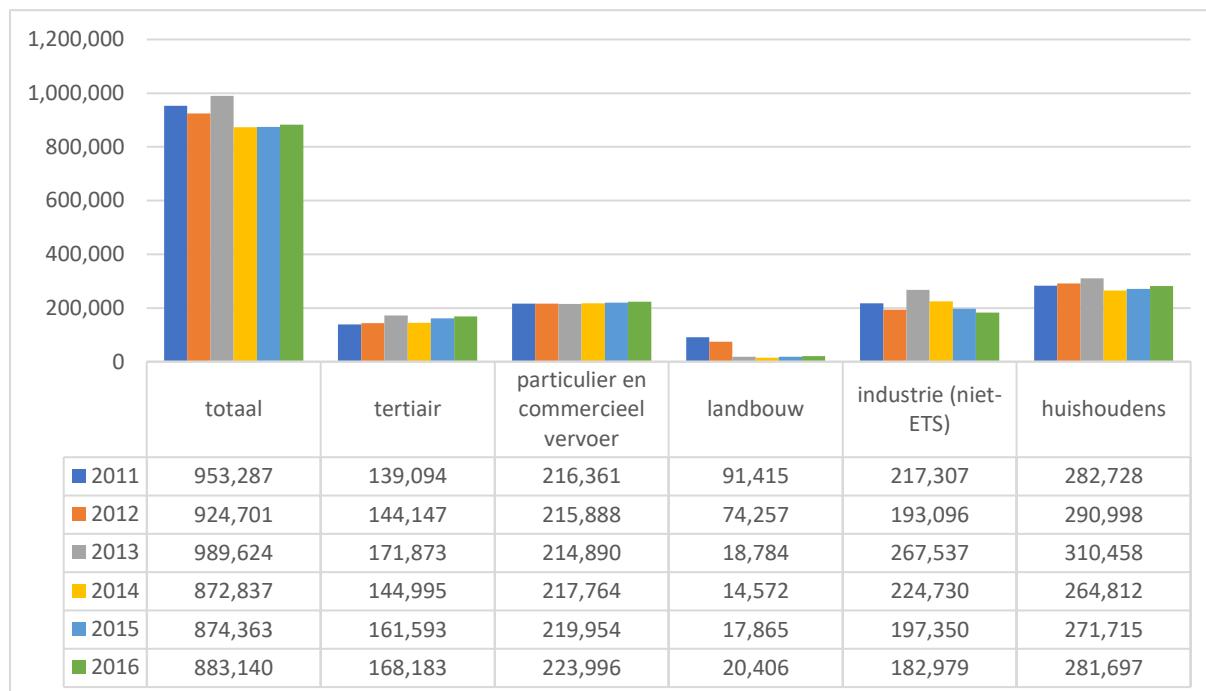
De energietransitie zal kosten met zich meebrengen, maar niets doen zou nog duurder zijn en ons grote economische kansen ontnemen. De transformatie van het Belgische energiesysteem moet gepaard gaan met beheersing van de kosten ten laste van de eindgebruiker. Huishoudens – en in het bijzonder kwetsbare huishoudens – moeten tegen betaalbare prijzen toegang tot energie hebben.

Energiearmoede is geen op zich staand feit. Het is een onderdeel van armoede. De aanpak van energiearmoede moet gebeuren aan de bron. Instrumenten ontwikkelen om woningen energie-efficiënt te maken, zorgt voor verlichting van de druk op de energiefactuur. Binnen elke entiteit van de Federale overheid zal een energie-armoedeplan opgesteld worden. Dit plan zal maatregelen voorstellen die gericht zijn op het verminderen van het verbruik. Hoe minder verbruik, hoe lager de factuur. Het terugdringen van het verbruik en het inzetten op energie-efficiëntie moeten binnen dit energie-armoedeplan als topprioriteit gelden.

6.7.1. ENERGIEVERBRUIK STAD TIENEN

Hieronder een grafiek die de evolutie van het energieverbruik weergeeft per sector en dit over een periode van 2011 tot 2016.

Tabel 3: Overzicht energieverbruik per sector

Bron: Provincies in Cijfers

Openbare verlichting en openbaar vervoer werden niet in bovenstaande tabel opgenomen aangezien in verhouding het verbruik beperkt is.

Tabel 4: Overzicht energieverbruik openbare verlichting en openbaar vervoer

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
openbare verlichting	2.460	2.592	2.458	2.392	2.351	2.385
openbaar vervoer	3.922	3.722	3.625	3.573	3.534	3.495

Bron: Provincies in Cijfers

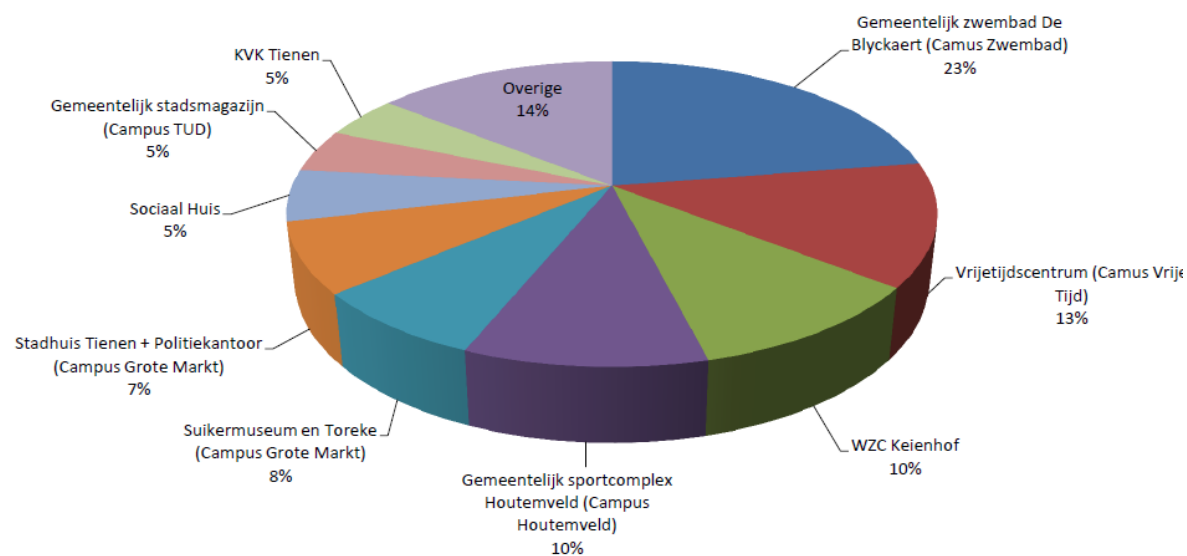
De huishoudens verbruiken het meeste energie. Ten opzichte van 2011 valt er een heel lichte daling op te tekenen in 2016.

De tweede grootste groep van energieverbruikers op grondgebied Tienen is het particulier en commercieel vervoer.

6.7.2. ENERGIEVERBRUIK GEMEENTELIJKE GEBOUWEN

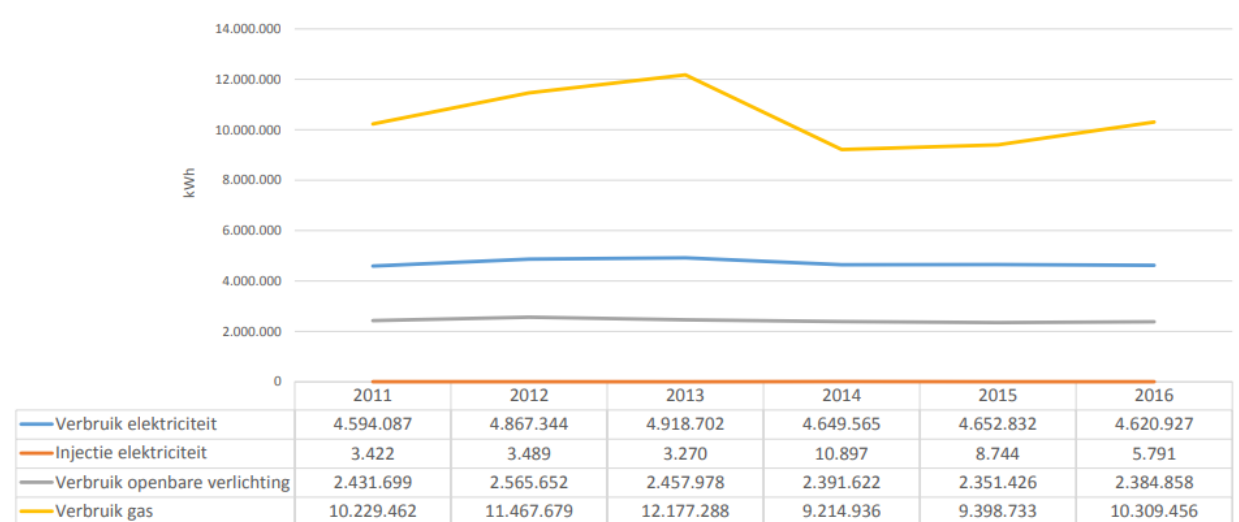
In 2016 stelde Eandis voor de stad Tienen een energiezorgplan op.

Volgende grafiek geeft een CO₂-balans weer. Hier worden de gebouwen met de hoogste CO₂-uitstoot weergegeven in taartvorm.

Grafiek 14: CO₂-balans

Bron: Energiezorgplan gebouwen Tienen opgemaakt door Eandis op 23.11.2016

Grafiek 15: Energieverbruik in patrimonium lokaal bestuur

Vlaamse gemiddelden (kWh)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Grafisch
Verbruik elektriciteit	2.989.721	3.061.049	3.114.252	3.053.234	3.008.676	3.036.372	
Injectie elektriciteit	93.871	103.559	111.220	105.071	158.909	148.034	
Verbruik openbare verlichting	1.393.463	1.392.168	1.389.467	1.365.448	1.342.247	1.326.489	
Verbruik gas	7.694.369	8.333.330	8.888.185	7.246.825	7.474.816	7.839.107	

6.8. HERNIEUWBARE ENERGIE

6.8.1. ZONNE-ENERGIE

In januari 2016 liet de provincie Vlaams-Brabant een studie uitvoeren om de energiekansen op vlak van hernieuwbare energieproductie voor het grondgebied van de provincie Vlaams-Brabant na te gaan. De volgende technologieën werden hierbij onderzocht: PV-panelen, grootschalige en kleinschalige windturbines, waterkrachtcentrales, biomassaverwerkingsinstallaties, grond gekoppelde warmtepompen, restwarmte en riothermie.

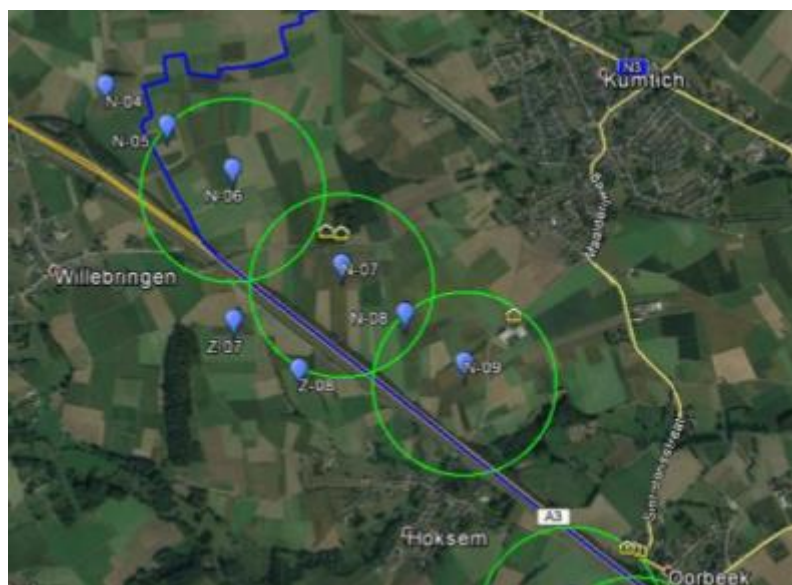
Tabel 5: Evolutie van aantal zonnepanelen van 2007 tot 2016:

	< 10 kW [aantal]	< 10 kW - geïnstalleerd vermogen [kW]	> 10 kW [aantal]	> 10 kW - geïnstalleerd vermogen [kW]
2007	0	0	0	0
2008	5	13	0	0
2009	33	114	0	0
2010	255	1085	7	1418
2011	367	1624	13	2515
2012	707	3327	19	4103
2013	910	4362	25	4847
2014	934	4504	28	5372
2015	960	4623	30	5454
2016	985	4753	30	5454

6.8.2. WINDENERGIE

Op het grondgebied van Tienen zijn er geen windturbines ingepland. Een projectontwikkelaar heeft wel plannen om langs de E40 windturbines in te planten. In totaal zouden er vijf windturbines op het grondgebied van Tienen worden ingepland.

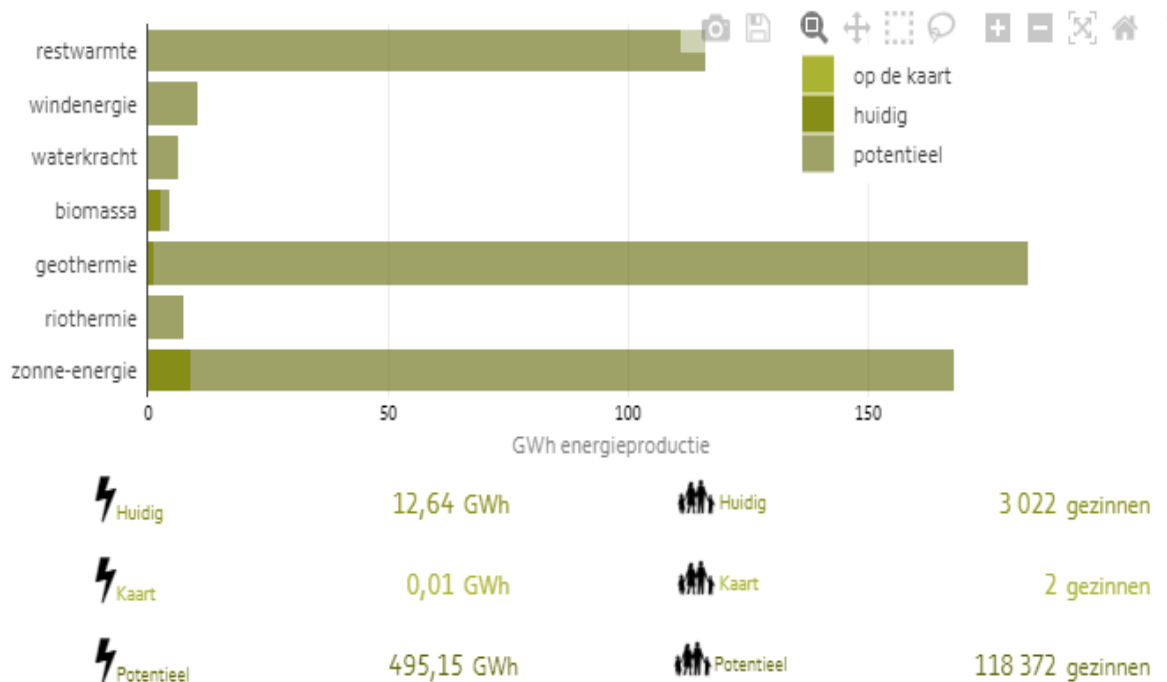
Kaart 3: Mogelijke inplantingsplaatsen windturbines op grondgebied Tienen

6.8.3. POTENTIEEL HERNIEUWBARE ENERGIE

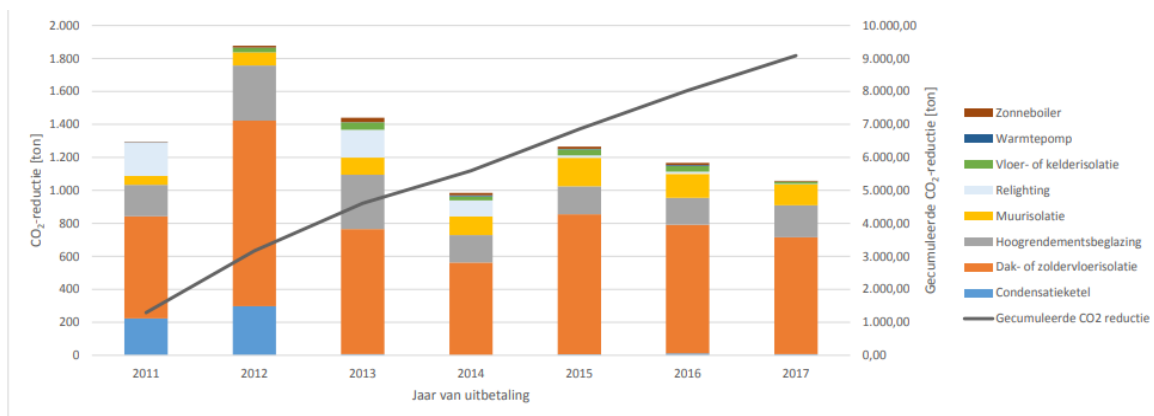
Hieronder vindt u de resultaten terug voor het grondgebied Tienen waaruit het potentieel voor hernieuwbare technologieën kan worden afgeleid.

Grafiek 16: Hernieuwbare energieproductie per type

Bron: Klimaatkaart Vlaams-Brabant

Grafiek 17: CO₂-reductie in het kader van premie uitbetalingen in Tienen

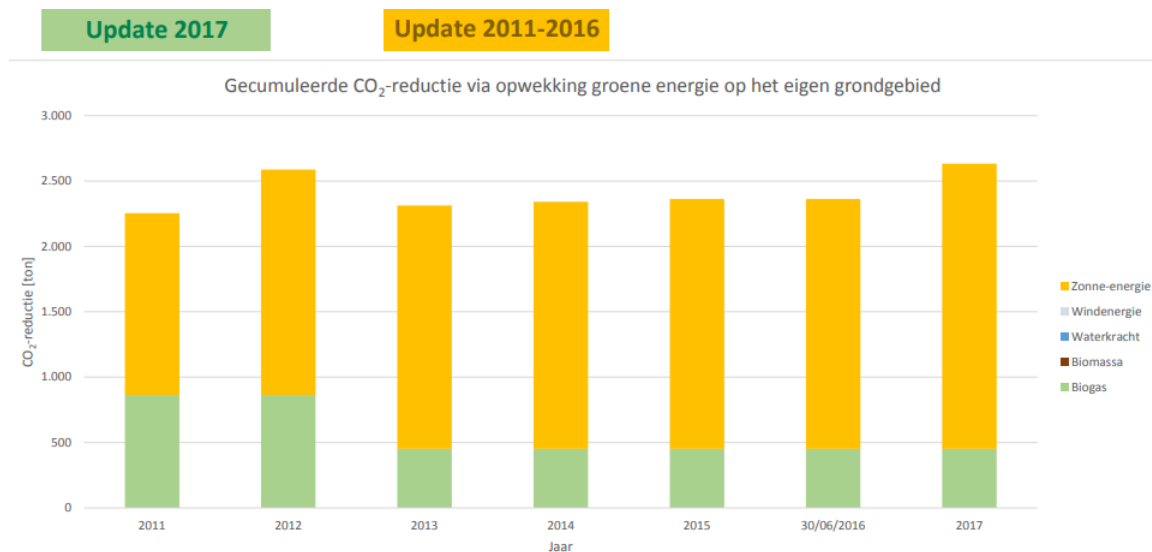

Vergelijk...	Totale CO ₂ -reductie (ton)	Ton CO ₂ -reductie per 1000 inwoners	Ton CO ₂ -reductie per km ²
Tienen	9.085,38	264,38	126,60
Gemiddelde Eandis-gemeenten	6.413,09	290,10	156,03
Gemiddelde VRIND-klasse*	10.491,99	311,23	163,69

In Tienen werd sinds 2011 in totaal een reductie van 9085 ton CO₂ bereikt, ondersteund door premies van Eandis. Dit is het equivalent van 3303776 bomen, of 1652 hectare bos gedurende 1 jaar en komt overeen met het gemiddeld jaarlijks elektriciteits- en gasverbruik van 1674 gezinnen

Bron: Energiejaarrapport 2011-2017 Tienen opgemaakt door Eandis

Grafiek 18: CO₂-reductie via hernieuwbare energie in Tienen

Voor Tienen is er een heel groot potentieel voor het inzetten van geothermie, zonne-energie en restwarmte als hernieuwbare energietechnologieën.

Volgens de klimaatkaart van de provincie Vlaams-Brabant kunnen maximaal 118.372 gezinnen voorzien worden met hernieuwbare elektriciteit geproduceerd binnen het grondgebied van Tienen.

De stad Tienen werd geselecteerd voor het project “Warmtewende, aan de slag met groene warmte” nadat het college van burgemeester en schepenen in zitting van 28 augustus 2018 akkoord ging om zich hiervoor kandidaat te stellen. Het project “Warmtewende, aan de slag met groene warmte” is een project van een projectgroep bestaande uit de provincie Vlaams-Brabant, VVSG, Bond Beter Leefmilieu en ODE (Organisatie Duurzame energie).

Het project houdt in dat de stad Tienen intensief gaat worden begeleid voor het opstellen van een warmtebeleidsplan. Er zal worden gestart met het aanmaken van een warmtezoneringsplan dat de huidige en toekomstige warmtevrage en warmteproducenten in kaart brengt. Doel is om te komen tot optimale keuzes van duurzame warmtetechnieken per onderscheiden zone.

Voor het inkleuren van een warmtezoneringskaart zijn er schier oneindig veel combinaties mogelijk. Daarom is eerst een long list met warmteconcepten opgemaakt en uitgeselecteerd:

1. Uit de long list komen volgende hoofdconcepten naar voren voor de verwarming van de gebouwde omgeving:

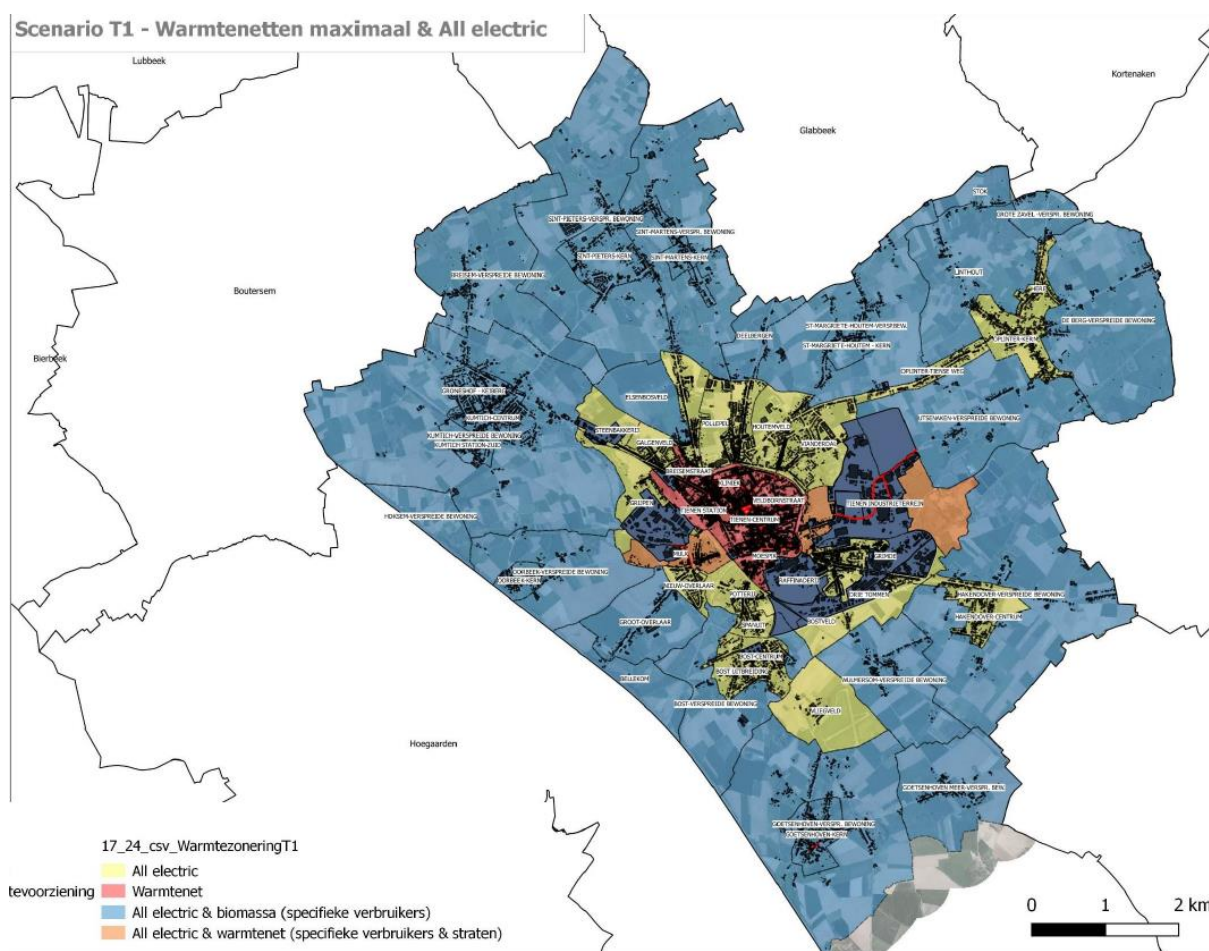
- a. Warmtenetten
- b. All electric concepten
- c. Groen gasnet-concepten

2. in tweede rang wordt ook individuele biomassa als een plausibele optie weerhouden in die gebieden waar omgevingshinder minder speelt. Aardgas en gasnetten zien we voor de gebouwde omgeving als een zeer belangrijke transitiebrandstof en infrastructuur.

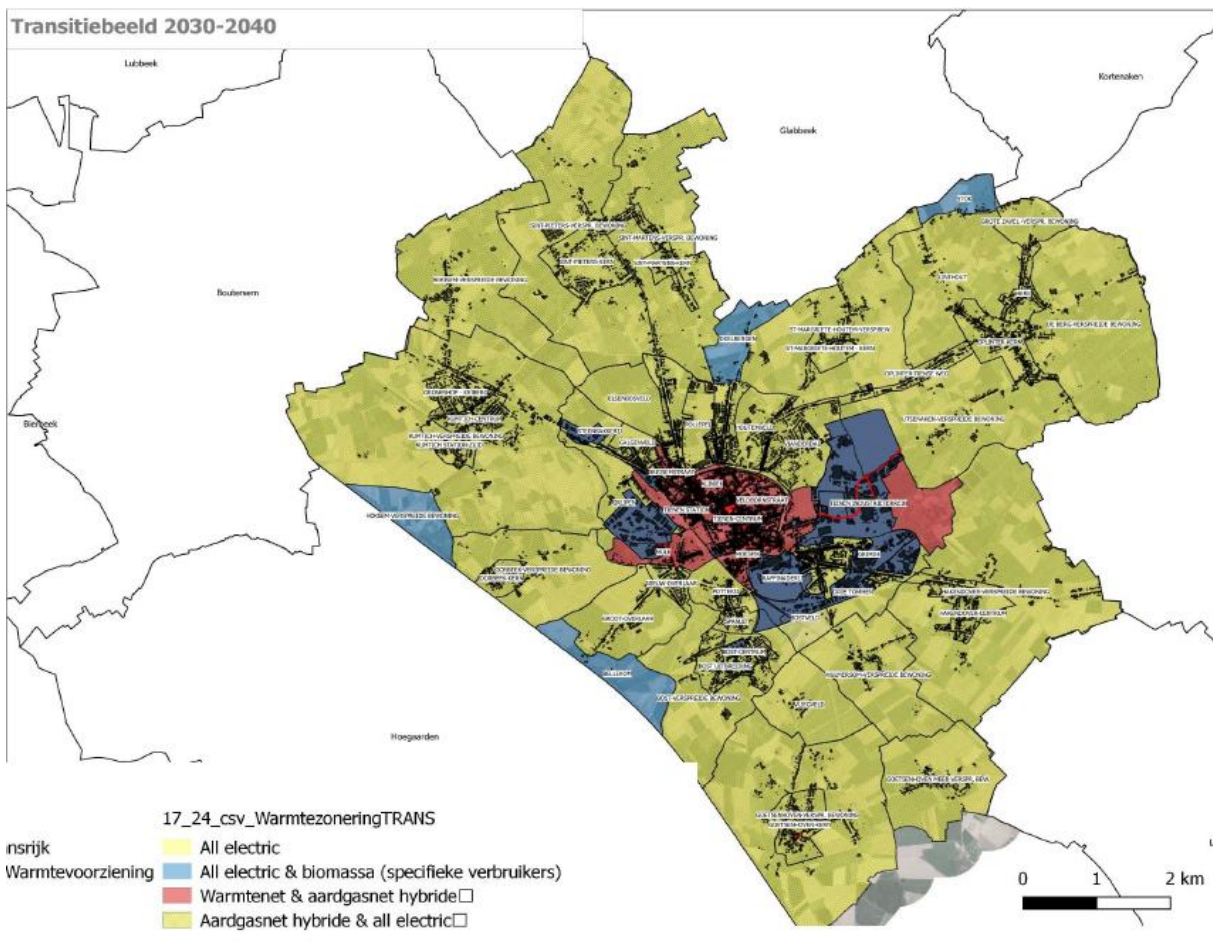
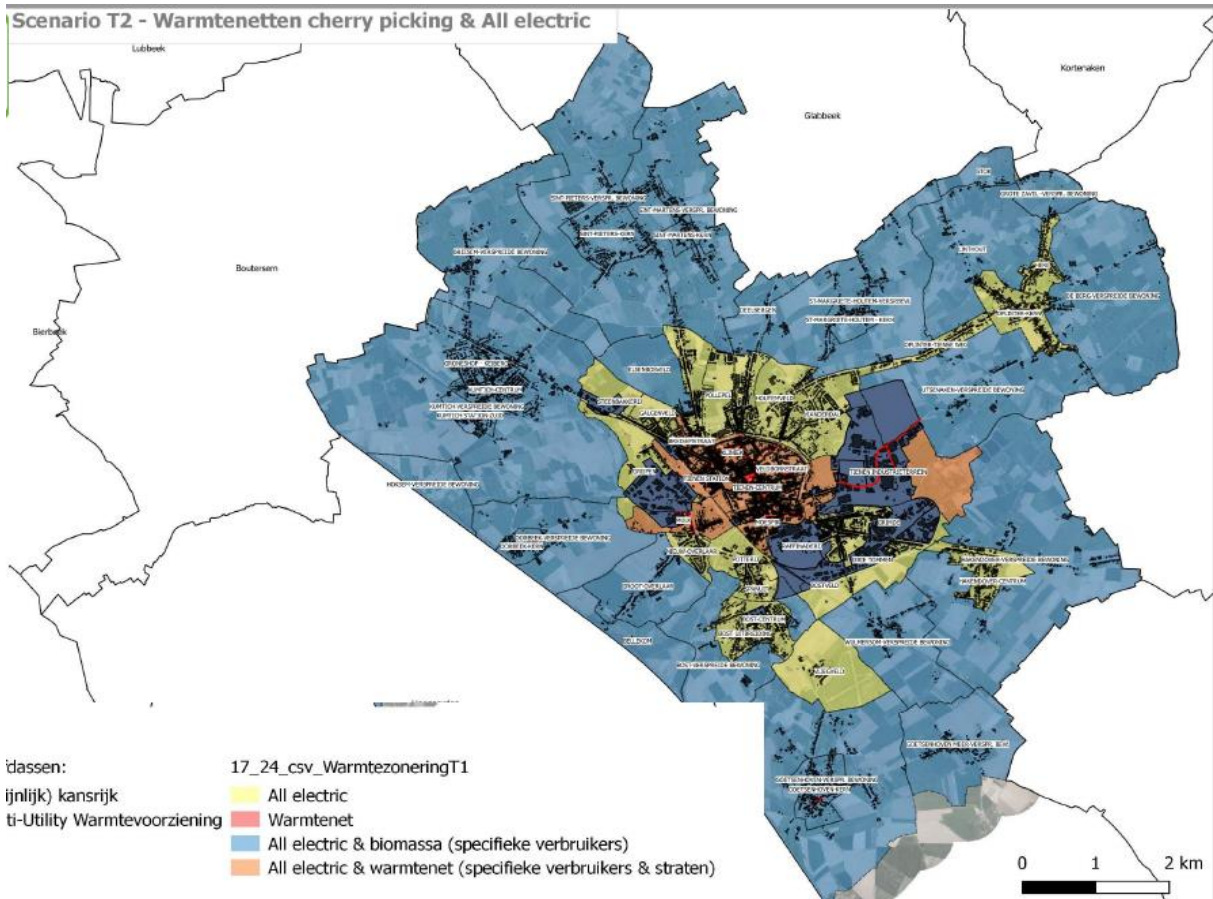
De weerhouden warmteconcepten zijn gecombineerd in 6 verschillende technologische scenario's. Er is rekening gehouden met de verschillende buurttypes (stedelijk versus landelijk). Twee scenario's voor 2050 werden omgezet naar kaartvorm. Bijkomend is een transitiebeeld 2030 – 2040 gemaakt over hoe vanuit de actuele situatie naar de weerhouden scenario's (T1 en T2) toegegroeid kan worden.

Het project “Warmtewende – aan de slag met groene warmte” resulteerde in onderstaande warmtezonering scenario's:

Beschrijving Weerhouden scenario's	Keuzetoelichting
<p>T1 - Warmtenet Maximaal + All-electric:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar zinvol werden warmtenetten op gebiedsniveau uitgerold als dominant warmtesysteem. Ook bij de minder evidente individuele warmteklanten. • De overige gebieden werden overgeschakeld naar 100% elektrische oplossingen. Al deze panden werden dito gerenoveerd. • Biomassa speelt een rol voor een beperkt aantal plaatsen en toepassingen. 	<p>De combinatie van warmtenetten en all-electric laat toe om 100% duurzame warmte na te streven.</p> <p>De renovatieopgave voor de gebouwen kan zo worden geoptimaliseerd.</p> <p>Lokale warmtebronnen kunnen maximaal worden aangewend op de juiste energieniveaus.</p>
<p>T2 - Warmtenet Cherry Picking + All-electric:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar zinvol werden warmtenetten uitgerold bij de meest interessante verbruikers. De minder evidente individuele warmteklanten werden niet aangesloten. • De overige gebieden werden overgeschakeld naar 100% elektrische oplossingen. Alle deze panden werden dito gerenoveerd. • Biomassa speelt een rol voor een beperkt aantal plaatsen en toepassingen. 	<p>De afweging tussen warmtenetten en All-electric oplossingen laat toe om de investeringskosten te optimaliseren.</p> <p>De inzet van warmtenetten biedt grote flexibiliteit voor de warmtebronkeuze.</p>

Take-away conclusies en aanbevelingen:

1. Er is voor de verschillende buurten een pallet aan lokale duurzame warmteconcepten beschikbaar en toepasbaar. Het stadscentrum van Tienen en de nabijgelegen industriegebieden (binnen een multi-utility context) neigen naar warmtenetten. De overige gebieden neigen hoofdzakelijk naar warmtepompen.
2. Duurzame warmtescenario's zijn maar echt klimaatneutraal in de mate dat ook de gebruikte (hulp)bronnen volledig duurzaam worden. Voor warmtepompen in het bijzonder is verduurzaming van de aangewende elektriciteit cruciaal.
3. In alle scenario's zien we de meerwaarde en de noodzaak om prioritair de bestaande gebouwen energie-efficiënter te maken. De gebouwen die niet binnen warmtenetzones liggen moeten ingrijpend gerenoveerd worden om 'klaar' te zijn voor een warmtepomp.
4. Verdichtingsprojecten kunnen een deel compenseren van de dalende warmtevraag door toenemende energie-efficiëntie. Vaak moet de verdichting onrealistisch hoog zijn om een betekenisvolle positieve impact te hebben op de haalbaarheid van een warmtenet. Dit doet geen afbreuk aan de impuls waarde die een verdichtingsproject kan hebben op de haalbaarheid van duurzame warmte binnen dat bepaald gebied. Iedere nieuwe projectontwikkeling zou ingeschakeld moeten worden om (via bouwvoorschriften) de visie op duurzame warmte te realiseren.
5. Warmtenet-scenario's vragen om collectief ingrijpen. Meer dan bij all electric is er nood aan een gerichte omschakelstrategie. In die straten waar een warmtenet wordt uitgerold moeten er zoveel als mogelijk potentiële aansluitingen in één beweging worden meegepakt.
6. Een doelgerichte lange-termijn communicatie laat mensen toe om zich hier naar te richten. Het rapport is geen communicatieplan. Die vertaalslag moet met een communicatiebureau gebeuren, gekapseld in een volwaardige strategie en beleid over duurzame warmte.
7. De idee dat aardgas makkelijk vervangen kan worden door waterstofgas of synthetisch methaan lijkt op dit moment een fabeltje voor het invullen van gebouwverwarming.
8. Met de blik op 2030 gericht zou vanaf nu de focus op de aardgascondensatieketel moeten verschuiven naar de hybride-technieken zoals de hybride warmtepomp. Daarop moet ingezet worden in die bestaande gebouwen waar warmtenetten niet meteen voor de deur komen te liggen en all electric warmtepompen nog niet meteen technisch-economisch haalbaar zijn.
9. De uitfasering van stookolie en LPG tegen 2030 als onderdeel van de transitie naar een duurzame warmte moet verdergezet en versneld worden.
10. De laatste aanbeveling is om werk te maken van een volwaardig beslist warmtebeleidsplan waarin wordt uitgewerkt hoe de warmtezoneringskaart realiteit kan worden. Belangrijk hierbij is om een alliantie te vormen tussen de overheden (lokaal bestuur, provincie, Vlaanderen), burgers, organisaties en Fluvius.

6.9. LUCHTKWALITEIT

De afgelopen decennia slaagden zowel Vlaanderen als Europa erin de uitstoot van vervuilende stoffen naar de lucht sterk te verminderen en zo de kwaliteit van onze lucht te verbeteren. Toch heeft luchtverontreiniging nog steeds een belangrijke schadelijke impact op onze gezondheid en op het leefmilieu. Luchtverontreiniging is de belangrijkste milieugerelateerde oorzaak van vroegtijdige sterfte in de Europese Unie en in het Vlaamse gewest.

Het klimaatbeleid en het luchtkwaliteitsbeleid beogen allebei een vermindering van de emissies van een aantal stoffen in de lucht, respectievelijk broeikasgassen en luchtverontreinigende emissies.

In mei 2018 werd de luchtkwaliteit gemeten waar 20.000 Vlamingen hebben aan geparticipeerd. Onder leiding van professionele wetenschappers verzamelden burgers data over de luchtkwaliteit. Het onderzoek beter bekend als CurieuzeNeuzen Vlaanderen had tot doel om de luchtkwaliteit over heel Vlaanderen gedetailleerd in kaart te brengen, zowel in de stad als op het platteland.

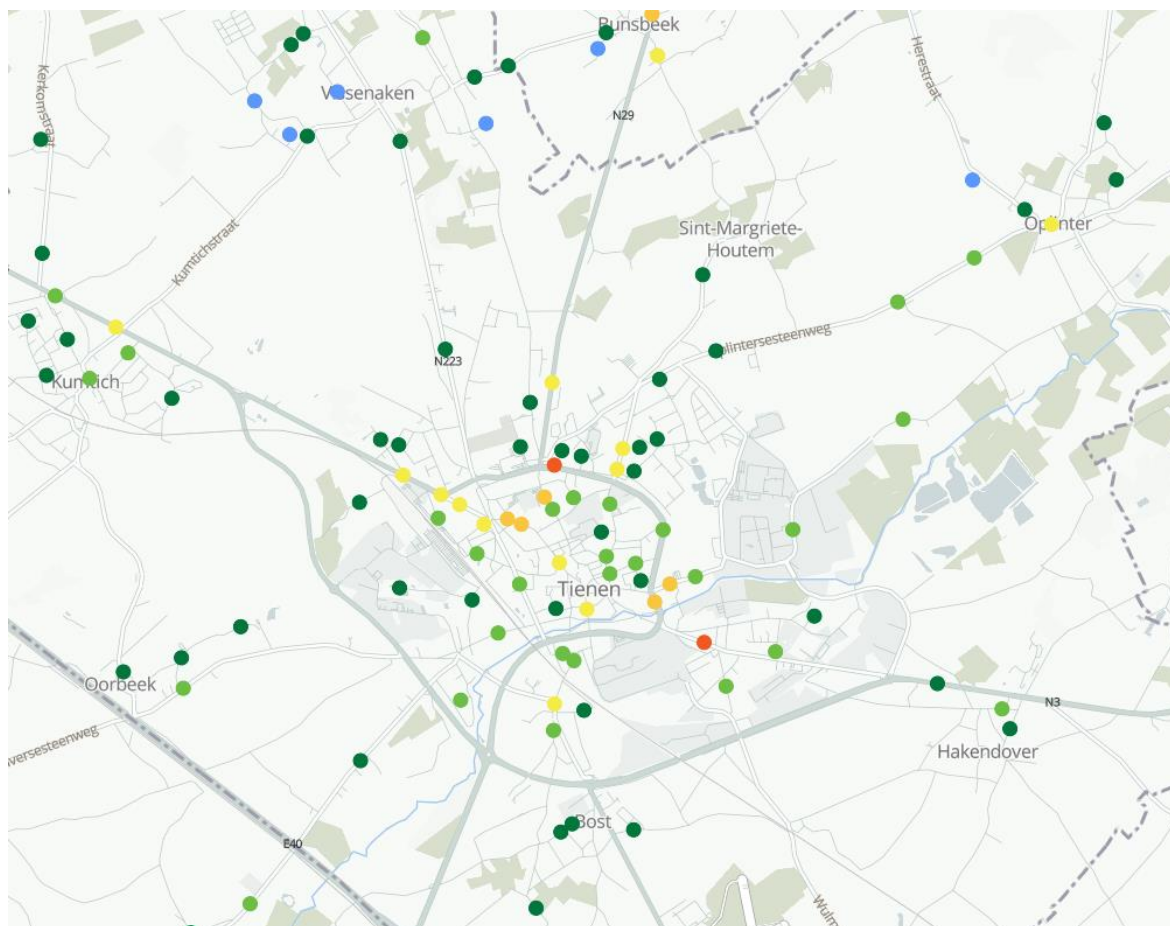
Omdat NO₂ een goede indicator is voor luchtverontreiniging door het verkeer werd enkel de concentraties van NO₂ in de buitenlucht gemeten. De stippenkaart van Curieuzeneuzen Vlaanderen toont de gemeten NO₂-concentratie (microgram/m³) via een kleurencode.

Recente resultaten van de Vlaamse Milieumaatschappij tonen aan dat luchtkwaliteit niet enkel een probleem is in de grote steden. Ook in kleine gemeenten wordt de Europese norm voor stikstofdioxide (NO₂) overschreden.

Deze moleculen ontstaan bij verbranding op hoge temperatuur, zoals in de motor van een auto. Omdat NO₂ een belangrijke indicator is voor luchtverontreiniging door het verkeer, is het relevant om de stof te meten. Het verkeer is verantwoordelijk voor meer dan de helft van de NO₂-uitstoot in Vlaanderen. Dieselwagens produceren daarbij meer NO₂ dan benzine-wagens.

Hoge NO₂-concentraties hebben belangrijke effecten op de gezondheid zoals irritatie van de luchtwegen, verergering van astma of chronische bronchitis. Recent onderzoek toont aan dat hogere NO₂-concentraties ook de kans op een hartaanval vergroten. Stikstofdioxide heeft daarnaast ook een invloed op het milieu door de vorming van smog, en draagt bij aan de verzuring van de oceanen.

Kaart 4: Resultaten onderzoek Curieuzeneuzen Tienen

Overwegend kan besloten worden dat de luchtkwaliteit relatief goed is op een aantal punten na. De slechtste score in Tienen bedraagt 37,5 microgram per kubieke meter. De Europese norm bedraagt 40 microgram per kubieke meter, maar dat is wel een toegelaten maximum. Het gemiddelde in Tienen bedraagt 20,4 microgram per kubieke meter.

6.10. ANDERE UITDAGINGEN

- **In het Belgisch Interfederaal Energiepact staan volgende doelstellingen:**
  - a. In 2050 verwarmen we onze gebouwen niet meer met behulp van fossiele brandstoffen maar gebruiken we hernieuwbare technologieën zoals warmtepomp, warmtenet, geothermie, zonneboiler, biomassa, biogas, ...;
  - b. Vanaf 2035 worden geen nieuwe mazoutketels meer verkocht (industrie en residentieel);
  - c. De openbare gebouwen zijn energieneutraal tegen 2040.

- **Nederland stopt gaslevering tegen 2030**
 Hierdoor dient Tienen over te schakelen van arm gas naar rijk gas. In Tienen is deze gasconversie gepland in 2026. Ook voor de stadsgebouwen zal dienen nagegaan te worden of de technische installaties hier al of niet nog aan dienen te worden aangepast.

- **Ontwerp Vlaamse Klimaat- en Energieplan 2021-2030, waarin volgende maatregelen zijn opgenomen:**
  - een actieplan ‘Bijna-energieneutrale gebouwen’;
  - een sterke verlaging van het EPC-kengetal voor residentiële gebouwen via het Renovatiepact;
  - sensibilisering en informering via de Woningpas en het EPC+;
  - aanmoediging van diepgaande renovaties via financiële stimuli;
  - verstrenging van de energieprestatieregelgeving;
  - ontwikkeling van een actieplan voor niet-woongebouwen (tertiaire sector);
  - beter onderhoud van verwarmingsinstallatie en buitengebruikstelling van energie-inefficiënte toestellen;
  - ontwikkeling van een strategie voor de uitfasering van fossiele brandstoffen (warmtepomp, zonneboiler, warmtenetten, geothermie, biomassa, ...);
  - geen stookolieketels meer in nieuwe woningen en ingrijpende renovaties vanaf 2021;
  - het plaatsen van stookolieketels in nieuwe woningen en bij ingrijpende renovaties wordt vanaf 2021 verboden. Ingrijpende renovaties zijn renovaties waarbij minstens 75% van de bestaande woning geïsoleerd wordt en waarvoor het verwarmingssysteem vervangen wordt;
  - geen aardgasaansluitingen meer in verkavelingen vanaf 2021;
  - deze nieuwe woningen zullen dan de keuze hebben tussen een warmtepomp of een aansluiting op een warmtenet. In praktijk zal het hier vooral gaan over projecten gerealiseerd door bouwpromotoren.

6.11. VRAGEN MET BETREKKING TOT TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

- Is het wenselijk dat de stad Tienen op lange termijn een lage-emissiezone invoert?
- Hoe bereiden we ons voor op de komst van de zelfrijdende auto? Hoe gaan we daar als stad mee omgaan?
- Hoe kunnen we als stad slim inspelen op de klimaatverandering die zich aan het voltrekken is?
- Hoe kunnen we als stad ons voorbereiden op het loskoppelen van fossiele brandstoffen?
- De stad Tienen ging de ambitie aan om tegen 2020 de CO₂-uitstoot op haar grondgebied met 20% te reduceren? Gaat de stad Tienen de ambitie aan om net zoals de provincie Vlaams-Brabant, de stad Leuven, stad Mechelen, enz. tegen 2030 klimaatneutraal te zijn? Hoe ver gaan we? Achterblijven is geen optie. Waarom dit niet de motor laten zijn van stadsontwikkeling en hierdoor als stad het verschil te maken en zo aanzuigefect creëren voor jonge gezinnen, bedrijven, enz.?
- Waarom niet als stad Tienen de regisseur rol op te nemen in de energietransitie en hierdoor een gunstig ondernemersklimaat en woonklimaat creëren zodat energiebevoorrading verzekerd kan blijven aan betaalbare prijzen?

- De uitdaging zal er in bestaan om structurele beleidsmaatregelen in te brengen in klimaatplannen en bij de uitvoering en dit te integreren in de Beleids- en Beheercyclus.
- Hoe gaan we als stad omgaan met personeelsleden die met elektrische voertuigen naar het werk komen? Welke policy gaan we hiervoor hanteren? Welke voorzieningen gaan we hiervoor treffen?
- Welke nieuwe instrumenten kunnen we inzetten om inwoners te stimuleren om energetisch te renoveren?
- Hoe gaan we als stad het elektrisch opladen bij particulieren in de binnenstad organiseren?
- Hoe gaan we als stad Tienen omgaan met energie-opslag (accusystemen, ...)? Spelen we hier al of niet op in?
- Waar zetten we als stad in op collectieve verwarmingssystemen en waar op individuele?
- Hoe stimuleren we nieuwe woonvormen zoals cohousing, woningdelen enz.

7. AFVALBELEID EN CIRCULAIRE ECONOMIE

7.1. VAN EEN AFVALBELEID NAAR EEN MATERIALENBELEID

Het afvalbeleid beoogt een optimale service naar de bevolking, een correcte afvoer van de afvalstromen en het beheersen van de afvalhoeveelheden met aandacht voor een duurzame en nette leefomgeving. De gescheiden ophaling van huishoudelijke afvalstoffen en de werking van het recyclagepark is hierbij essentieel.

Met het in voege treden van het Materialendecreet en het Vlaams Reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen kwam er een verruiming van het afvalbeleid en gaat het niet enkel en alleen meer om het voorkomen en selectief inzamelen van afval. Het materialendecreet richt zich op het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Zo is er een definitie voor 'materiaal'. Alle afvalstoffen zijn materialen, maar niet alle materialen zijn afvalstoffen.

Een van de basisprincipes in het Materialendecreet is een duidelijke prioriteitsvolgorde voor de omgang met materialen, en niet alleen afvalstoffen. De prioriteiten komen overeen met de Europese kaderrichtlijn, maar gaan ook verder.

- In de eerste plaats moet de preventie van afvalstoffen worden bevorderd en moeten we werk maken van duurzame productie- en consumptiepatronen.
- De tweede trede stimuleert voorbereiding voor hergebruik. Denk aan kleine reparaties aan of het schoonmaken van herbruikbare goederen.
- Ten derde recycleren we zoveel mogelijk afvalstoffen en sluiten we materiaalkringlopen.
- In de vierde plaats worden andere vormen van nuttige toepassing van afvalstoffen aangemoedigd, zoals energierecuperatie en de inzet van materialen als energiebron.
- Op de vijfde plaats komt de verwijdering van afvalstoffen, met storten als laatste optie.

Het duurzaam materialenbeleid gaat ervan uit dat zoveel mogelijk materialen op een veilige manier voor mens en milieu, (her) ingezet worden in een kringloop. Zowel op korte als op lange termijn kan het materialenbeleid een belangrijke bijdrage leveren aan het klimaatbeleid door een vermindering van de broeikasgassen (bv. inzet van gerecycleerd materiaal leidt tot minder ontginning van primaire grondstoffen waardoor de daarmee verbonden broeikasgassenuitstoot wordt vermeden).

Wil de stad Tienen de ambitieuze klimaatdoelstellingen kunnen halen voor 2020, 2030 en 2050 zullen de agenda's van het materialenbeleid en het klimaatbeleid meer moeten samen sporen.

Lokale materiaalkringlopen moeten bijdragen tot een betere leefkwaliteit en een sterker economisch en sociaal weefsel. Aspecten zoals minder materialen verbruiken, materialen efficiënter verplaatsen en verplaatsing van materialen overbodig maken, maken onderdeel uit van een lokaal materialenbeleid.

Lokaal de stap zetten van een afvalbeleid naar een materialenbeleid kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld:

- Door logistieke systemen efficiënter te organiseren. Daarbij worden de aanvoer en distributie van grondstoffen en producten en de afvoer van afvalstoffen op elkaar afgestemd, bijvoorbeeld met stadsdistributiesystemen en kleinere distributiecentra die zeer gericht werken;
- Door gebouwen en openbare ruimte efficiënter te gebruiken. Dat kan door ze meer functies te laten vervullen en door al in de ontwerpfase van gebouwen, wijken, ... rekening te houden met aanpasbaarheid (veranderingsgericht bouwen) zodat er minder bouwmaterialen nodig zijn en gebouwen vlotter kunnen inspelen op nieuwe behoeften;
- Door de materiaalketen te verkorten. Bijvoorbeeld door stadslandbouw te bevorderen, zodat voedingsproducten een kleinere afstand afleggen en minder verpakking nodig hebben voor ze worden geconsumeerd of door bepaalde bedrijven in de stad te houden, zodat de producten lokaal gebruikt kunnen worden;
- Door symbiose op lokaal niveau te bevorderen, zodat reststromen of restwarmte lokaal gebruikt worden, of primaire grondstoffen vervangen worden door wat lokaal beschikbaar is;

- Door het bevorderen van een decentrale productie op maat, lokaal hergebruik en van lokale herstellen en deelinitiatieven als bron van nieuwe bedrijvigheid

---

7.2. GESCHEIDEN OPHALING VAN HUISHOUDELIJKE AFVALSTOFFEN

7.2.1. ALGEMEEN

De stad is verantwoordelijk voor de organisatie van de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval. De stad besloot op 27 mei 2021 om haar lidmaatschap bij EcoWerk te verlengen voor 18 jaar en beheersoverdracht te doen aan EcoWerk tot 15 december 2039 voor:

- Afvalpreventie en communicatie;
- Inzameling huis-aan-huis van restafval, gft, papka, pmd, grofvuil, snoeihout en verwerking afval huis-aan-huisinzameling;
- Inzameling en verwerking glas;
- Uitbating recyclagepark, verwerking en transporten recyclagepark, DifTar-recyclagepark;
- Dienstverlening kringwinkel.

De wettelijke voorwaarden zijn terug te vinden in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Hieronder volgt een opsomming:

- Ten minste de volgende huishoudelijke afvalstoffen moeten gescheiden worden aangeboden en verder afzonderlijk worden gehouden bij de ophaling of inzameling:
    - Klein gevaarlijk afval van huishoudelijke oorsprong
    - Glazen flessen en bokalen
    - Papier- en kartonafval
    - Grofvuil
    - Groenafval
    - Textielafval
    - Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
    - Afvalbanden
    - Puin
    - Asbestcementhoudende afvalstoffen
    - Pmd-afval
    - Recycleerbare harde kunststoffen
    - Gebruikte dierlijke en plantaardige vetten en oliën
  - Ten minste de volgende huishoudelijke afvalstoffen moeten gescheiden worden aangeboden en verder afzonderlijk worden gehouden bij de ophaling of inzameling, of, indien aantoonbaar niet mogelijk, naderhand uitgesorteerd worden:
    - Houtafval
    - Metaalafval
  - De gemeente past het principe “de vervuiler betaalt” toe bij de berekening van de bijdrage in de kosten door de burger van het beheer van huishoudelijk afval dat via de gemeentelijke kanalen wordt ingezameld.
- De lokale besturen hanteren drie vormen van tarieven:
- de variabele invulling (onder meer retributies);
  - de forfaitaire afvalbelasting;
  - de algemene middelen van de lokale besturen.

De hieronder gehanteerde vork van minima- en maximabedragen betreft de variabele invulling van de tarifiering van onderstaande fracties. De volgende minima- en maximabedragen zijn van toepassing:

Fractie brengmethode:	Minimum variabel	Maximum variabel
zuiver steenpuin zonder milieurisico	0 euro/kg	0,03 euro/kg
huisvuil	0,1 euro/kg	0,3 euro/kg
grofvuil	0,02 euro/kg	0,3 euro/kg
Fractie haalmethode:		
huisvuil	0,1 euro/kg	0,3 euro/kg
grofvuil	0,05 euro/kg	0,6 euro/kg

7.2.2. GESCHIEDEN HUIS-AAN-HUISINZAMELING VAN HUISHOUDELIJKE AFVALSTOFFEN STAD TIENEN

De stad Tienen voldoet aan de wettelijke randvoorwaarden: er is een wekelijkse huis-aan-huisinzameling van restafval, een tweewekelijkse ophaling van gft, een driewekelijkse ophaling van pmd, een vierwekelijkse ophaling van papier en karton en sinds 1 januari 2018 is er ook een zeswekelijkse ophaling van zachte plastics. De zeswekelijkse ophaling van zachte plastics werd stopgezet sinds 1 maart 2021. Sinds 1 maart 2021 mogen de zachte plastics bij de pmd-zak en wordt de pmd-zak tweewekelijks in plaats van driewekelijks opgehaald.

Grof vuil en snoeihout worden op afroep huis – aan - huis opgehaald (1 maal per maand).

Voor wat de huis-aan-huisophaling betreft werd er begin 2017 een wijziging doorgevoerd. Het grondgebied van Tienen werd opgedeeld in 2 sectoren. Sector 1 behelst de binnenstad en sector 2 is het gebied buiten de vesten.

De stad Tienen sloot ook een overeenkomst met een erkend kringloopcentrum zijnde, Kringwinkel Hageland voor de inzameling van herbruikbare goederen. In 2017 opende in Tienen een bijkomend inleverpunt om het inleverpunt in het centrum wat te ontlasten.

De stad Tienen past ook het principe “de vervuiler betaalt” toe en hanteert volgende tarieven overeenkomstig het contantbelastingreglement voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval dat goedgekeurd werd op 01.01.2018 en eindigt op 31.12.2020:

Voor de huis-aan-huisinzameling:

- *Huisvuil*: 2,20 euro/zak groot formaat en 1,40 euro/zak klein formaat
- *Gft-afval*: 0,75 euro/40 liter en 2 euro/120 liter
- *Pmd-afval (60 liter zak)*: 0,15 euro/zak
- *Zachte plastic (60 l/zak)*: 0,25 euro/zak
- *Grofvuil*: per begonnen 1 m³: 15 euro
- *Snoeihout*: tarief per busse: 5 euro/per begonnen 2 m³

De stad Tienen heft ook een jaarlijkse belasting op het ophalen van huisvuil dat inging vanaf 2015 en eindigt op 2020. Het jaarlijks belastingsbedrag bedraagt:

- 20 euro voor een alleenstaande
- 40 euro per vereniging van 2 of meer personen.

Voor inwoners die gebruik maken van sorteerstraten (ondergrondse afvalcontainers) wordt naast het jaarlijks belastingsbedrag ook maandelijks een vaste beheerskost aangerekend van 3,53 euro voor particulieren en 7,06 euro voor een KMO. Een sorteerstraat is operationeel op de site van Park Passionisten en op de Hertogensite.

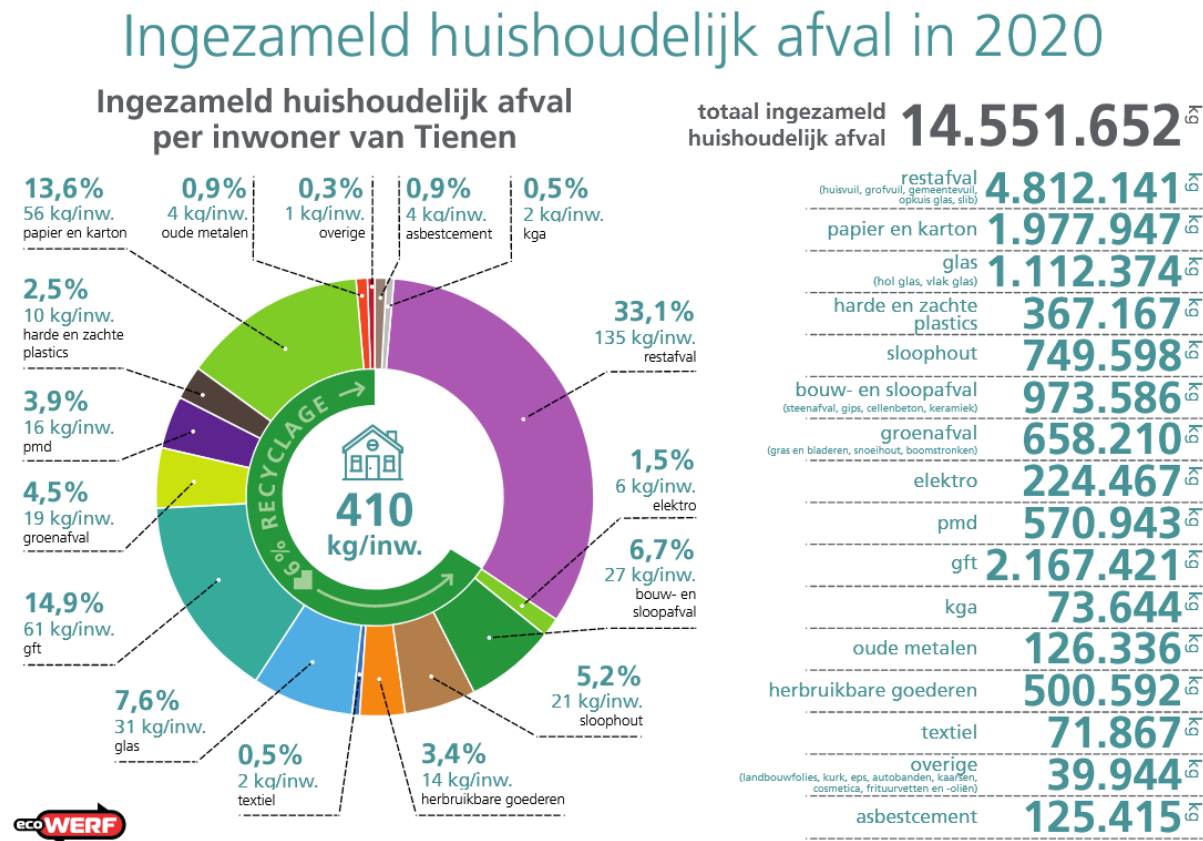
7.2.3. HUIS-AAN-HUISOPHALINGEN IN CIJFERS

De hoeveelheid restafval (huisvuil + grofvuil + gemeentevuil + bedrijfsrestafval + bedrijfsgrofvuil + opkuis glas) per inwoner bedroeg volgens EcoWerk in

- 2016: 134,0kg per inwoner;
- 2017: 126,6 kg per inwoner;
- 2018: 126,2 kg per inwoner;
- 2019: 128,5 kg per inwoner.
- 2020: 135 kg/inwoner.

Grafiek 1: Gegevens van het totaal ingezameld huishoudelijk afval per inwoner van Tienen in 2020

Volgens het uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijk afval 2008-2015' mocht een gemeente maximaal 180 kg restafval per inwoner produceren vanaf 2010. Die doelstelling gold voor alle gemeenten, hoewel gemeenten onderling sterk verschillen.

Met het in voege treden van het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval werd een wijziging doorgevoerd en neemt men de Belfius-categorie als basis voor een nieuwe doelstelling. Tienen behoort volgens de Belfius-cluster tot cluster V5 – middelgrote steden wat betekent dat de **doelstelling tegen 2022 voor restafval werd vastgelegd op 139 kg/inwoner.**

Voor Tienen werd de doelstelling voor restafval in 2022 vastgelegd op 134 kg/inwoner. Dit komt omdat in Tienen in 2016 de hoeveelheid restafval 134 kg/inwoner bedroeg en in het Uitvoeringsplan staat vermeld dat gemeenten die bij het begin of tijdens de planperiode de doelstelling voor hun cluster bereikt hebben, deze behouden of hun resultaat verbeteren tijdens de planperiode.

Op 2 januari 2019 kwam een mail binnen van OVAM waarin zij de stad informeren dat er een wijziging van het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval werd doorgevoerd ten gevolge van de publicatie van Belfius-bank op 14 maart 2018 inzake de nieuwe indeling van gemeenten in clusters. Tienen behoort voortaan tot de cluster V12 – gemeenten en kleine steden met centrumfunctie en economische activiteit. De OVAM evalueerde het gebruik van clusters en rekende ook het effect van de nieuwe clustering door op de te behalen restafvaldoelstellingen. De nieuwe clustering kan een wijziging van de restafvaldoelstelling betekenen. **Voor de stad Tienen blijft de restafvaldoelstelling ongewijzigd en blijft deze vastgelegd op 134 kg/inwoner. Met 135 kg restafval per inwoner in 2020 voldoet Tienen net niet aan deze doelstelling. Het effect van de corona-crisis laat zich hier ook voelen.**

7.2.4. INVOERING SELECTIEVE INZAMELING HARDE EN ZACHTE PLASTICS - WIJZIGING

Een andere nieuwigheid was de invoering van de selectieve inzameling van harde en zachte plastics op het recyclagepark vanaf juli 2016. Vanaf januari 2018 werd de selectieve inzameling van harde en zachte plastics uitgebreid met een zeswekelijkse huis-aan-huisophaling in roze zakken om zo nog meer mensen te motiveren om plastic apart in te zamelen.

Sinds 1 januari 2018 worden er ook zachte plastics om de zes weken opgehaald. Met deze maatregel wil de stad Tienen nog meer mensen motiveren om plastic apart in te zamelen. De aparte inzameling van zachte plastics werd ondertussen stopgezet en de zachte plastics worden sinds 1 maart 2021 samen met het pmd tweewekelijks ingezameld in de blauwe pmd-zak.

7.2.5. INZAMELING VAN HUISHOUDELIJKE AFVALSTOFFEN EN VERGELIJKBARE BEDRIJFSAFVALSTOFFEN VIA BRENGMETHODE

INZAMELING GLAS VIA GLASCONTAINERS

Verspreid over het grondgebied van Tienen staan in het totaal 41 duoglasbollen opgesteld. In de maanden mei – juni 2021 zijn deze vervangen door mono-glasbollen.

Volgens het uitvoeringsplan is het verplicht dat er minstens één duobol of 2 monobollen bovengronds of ondergronds per 1000 inwoners staan opgesteld op korte afstand hieraan voldoet de stad Tienen ruimschoots.

Nieuw is dat er aan de Leopoldvest residentie Beatrijs ondergrondse glascontainers werden aangelegd en in 2017 in gebruik werden genomen.

In zitting van 6 juni 2017 ging het college van burgemeester en schepenen akkoord om te onderzoeken of er voor volgende locaties ondergrondse glascontainers kunnen worden geplaatst:

- Huidvettersstraat (in eerste instantie)
- Vissenakenstraat (in tweede instantie)

Omdat er herinrichtingsplannen in de maak zijn voor de Huidvetterstraat besloot het college om voorkeurlocatie te wijzigen en de site aan kerk Grimde naar voren te schuiven.

Ondertussen staan op volgende locaties ondergrondse glascontainers:

- parking kerk van Grimde
- parking hoek van Valkenswaardlaan en Vissenakenstraat
- Mulkplein

In voorbereiding:

- parking Carrefour - Albertvest

INZAMELING TEXTIEL VIA TEXTIELCONTAINERS

Op het grondgebied van Tienen staan in totaal **59 textielcontainers** opgesteld.

In 2017 werd een overheidsopdracht ‘ Leveren, plaatsen, beheren en ledigen van textielcontainers’ uitgeschreven en deze opdracht werd gegund aan Vlaams Inzamelcentrum Textiel. Deze opdracht loopt tot 31 december 2021 maar kan in die tussentijd wel jaarlijks worden opgezegd.

Volgens het uitvoeringsplan huishoudelijke afval en gelijkaardig bedrijfsafval goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 september 2016 moet er minstens 1 container per 1000 inwoners geplaatst worden, wat in Tienen een totaal aantal containers van minstens 34 containers betekent.

De stad Tienen ontvangt sinds 1 januari 2018 0,14 euro per kg textielafval terwijl dit voorheen 0,10 euro per kg was. In 2017 werd er in totaal 295.692 kg textiel opgehaald en in 2020 280.229 kilogram textiel.

INZAMELING AFVALSTOFFEN VIA HET RECYCLAGEPARK

De stad Tienen droeg het beheer voor de uitbating van het recyclagepark over aan EcoWerk sinds 28 november 2013.

Vanaf 26 november 2014 besloot het stadsbestuur over te gaan tot de invoering van het geautomatiseerde DifTar-systeem op basis van gewicht op haar grondgebied voor de inzameling op het gemeentelijke recyclagepark van de gesorteerde fracties van het huishoudelijke afval (en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval) voor een termijn van minimaal 8 jaar.

Vanaf de opening van het DifTar-containerpark en voor een termijn eindigend op 31.12.2020, wordt er een contantbelasting gevestigd voor het ter inzameling en verwerking aanbieden van afvalstoffen die zijn toegelaten op het recyclagepark.

In 2016 keurde de Raad van Bestuur van EcoWerk de visienota containerparken goed.

Vernieuwend is dat iedere inwoner niet naar één maar naar meerdere, zelfs naar alle containerparken zal kunnen gaan, in de praktijk naar het park dat hem/haar het beste uitkomt, het dichtst bij de woning of op weg naar het werk. De gemeentegrens is niet langer een grens.

Als inwoner van Tienen kan men ook terecht op het recyclagepark van Glabbeek, Haacht, Herent, Keerbergen, Kortenberg, Landen, Lubbeek, Rotselaar, Tremelo en Scherpenheuvel-Zichem.

Foto 1: Containerpark Tienen

INZAMELING HUISHOUDELIJKE AFVALSTOFFEN VIA SORTEERSTRATEN

Voor nieuwe woonprojecten en bouw van appartementen is het aangewezen om in de beginfase bij opmaak van de plannen de aanleg van een sorteerstraat mee te laten opnemen.

Voor het project Park Passionisten werd een sorteerstraat aangelegd en kunnen de bewoners volgende fracties naar de sorteerstraat brengen:

Gratis fractie: Papier en karton/pmd

Betalende fracties: Restafval en gft-afval

Naar de toekomst is het wenselijk dat er een visie uitgeschreven wordt onder welke voorwaarden en waar het aangewezen is om ondergrondse afvalcontainers te plaatsen.

Het ondergronds brengen van afvalcontainers heeft het voordeel dat deze 7 op 7 dagen en 24 op 24 uur toegankelijk zijn voor de inwoners wat kadert in een kwaliteitsvolle dienstverlening en dat er ook minder dient gereden te worden door EcoWerf wat dan weer bijdraagt aan de klimaat- en mobiliteitsdoelstellingen.

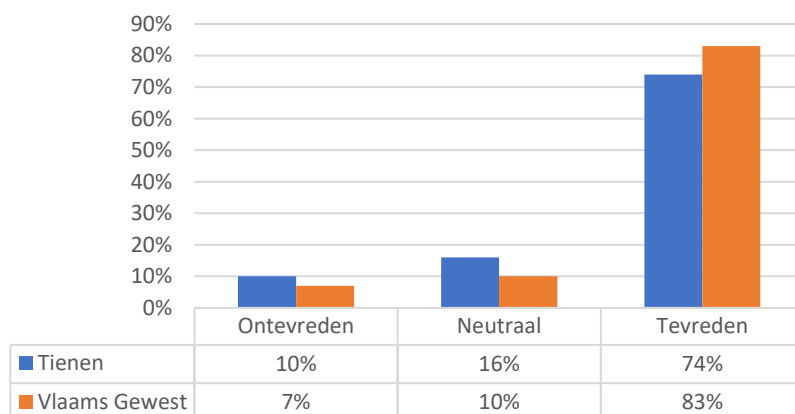
Foto 2: Sorteestraat

7.3. TEVREDENHEID DIENSTVERLENING HUISVUILVOORZIENINGEN STAD TIENEN

De Tienenaren zijn tevreden over de huisvuilvoorzieningen in hun stad. Opvallend is dat Tienen op dit vlak minder goed scoort dan het Vlaams Gewest waar 83% van de inwoners tevreden blijken.

Tabel 1: Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in de stad (2017)

Bron: Gemeentemonitor 2018

7.4. OPENBARE NETHEID

7.4.1. ZWERFVUIL

Onderzoek toont aan dat 3 op 4 Vlamingen zich ergert aan zwerfvuil. Niemand wil in een vuile straat wonen of wandelen in een park vol afval. Toch blijft zwerfvuil en sluikestort een hardnekkig probleem ondanks de vele inspanningen die de stad en vrijwilligers leveren.

Van de miljoenen flesjes en blikjes die jaarlijks over de toonbank gaan, belandt nog altijd een aanzienlijk deel naast de vuilbak. Plastic flesjes en blikjes zijn op dit moment verantwoordelijk voor zo'n 40 procent van het volume van het zwerfafval.

Veel zwerfafval dat niet wordt opgeruimd, belandt via wind en water in de zee waar het onderdeel wordt van de plastic soep, de drijvende vuilnisbelten in de oceanen. Daar brengt het op grote schaal schade toe aan vissen, vogels en andere zeedieren, die het in hun maag krijgen, erin verstrikt raken of er in stikken.

In navolging hiervan besloot het college van burgemeester en schepenen in zitting van 30 januari 2018 om zich aan te sluiten bij de Statiegeldalliantie en vroeg aan de regering om structurele en eerlijke oplossingen door te voeren in de vorm van statiegeld op alle PET-flessen en blikjes.

Het college van burgemeester en schepenen nam ook het standpunt in om achter het invoeren van statiegeld op plastic flessen en blikjes te staan op voorwaarde dat dit gepaard blijft gaan met de selectieve inzameling van de blauwe zak en roze zak en later met de uitgebreide blauwe zak.

Tienen investeert heel wat middelen in een propere stad. Dagelijks is het team van de openbare reiniging met acht mensen op pad om vuilbakjes te ledigen, zwerfafval op te kuisen en meldingen van sluikestort op te volgen. Op dinsdag en donderdag worden zij in het stadscentrum bijgestaan door drie medewerkers van de vzw Blankedale. In 2017 alleen al haalde het team zo maar eventjes **92.500 kilogram afval** op en werden er meer dan 1.000 meldingen van zwerfafval afgevinkt.

Op het grondgebied van Tienen staan in totaal 340 vuilnisbakken.

Voorheen stonden drie organisaties in voor het ledigen van de vuilnisbakken zijnde EcoWerk, Blankedale en de Technisch Uitvoerende Dienst (TUD). Sinds 1 september 2020 staat Blankedale nog alleen in voor het ledigen van de vuilnisbakken en opruimen van zwerfvuil.

In 2018 werd ook geëxperimenteerd met slimme vuilnisbakken. Ter gelegenheid van Heldenland werden er op het Martelarenplein 8 slimme vuilnisbakken geplaatst. Een slimme vuilnisbak is uitgerust met een pers op zonne-energie die is ingesteld om om het uur te persen zodat het afval samengedrukt wordt en het dus langer duurt vooraleer de vuilnisbak vol is. Een slimme vuilnisbak is ook nog eens uitgerust met een sensor die de vullingsgraad registreert. Hij wordt ingezet om piekmomenten tijdens evenementen af te vlakken, ophalingen te reduceren en tenslotte om te voorkomen dat vuilbakken uitpuilen en het afval ernaast op de grond terecht komt. Verder hebben slimme vuilnisbakken ook het voordeel dat er efficiënter kan geledigd worden.

In 2019 werden ook slimme vuilnisbakken ingezet op het Vianderdomein. In 2020 werden geen slimme vuilnisbakken ingezet en in 2021 was geen enkele firma bereid om slimme vuilnisbakken te verhuren voor een beperkte periode.

7.4.2. LENTESCHOONMAAK

De stad neemt ook ieder jaar deel aan de Lenteschoonmaak waar telkens meer dan 100 vrijwilligers de handen uit de mouwen steken om zwerfafval op te ruimen. In 2017 werd 1.500 kg zwerfvuil ingezameld en in 2018 1.780 kg. In 2020 nam de stad niet deel aan de Lenteschoonmaak wegens corona.

Tabel 2: Afvoer slib

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017
Ton	592,39T	293,47T	721,27T	282,29T	606,45T
Bedrag €	€ 22 510,87	€ 11 152,07	€ 27 408,13	€ 10 727,23	€ 23 045,00

BELASTING OP HET WEGHALEN EN VERWIJDEREN VAN GOEDEREN EN AFVALSTOFFEN

Sluikafval kost de stad jaarlijks handenvol geld en wordt dan ook streng aangepakt door middel van een belasting op het weghalen en verwijderen van goederen en afvalstoffen, gestort of achtergelaten op daartoe niet voorziene plaatsen of tijdstippen, op niet-reglementaire wijze of in niet-reglementaire recipiënten (of kortweg: belasting op sluikestorten). Naast de leden van de lokale politie kunnen ook beëdigde ambtenaren van de stad vaststellingen doen in het kader van dit belastingreglement. Let wel, het betreft hier geen boete! De vermelde belasting beoogt enkel de opruimingskosten te verhalen op de vervuiler.

Tabel 3: *Overzicht aantal vaststellingen in kader van belastingreglement*

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
102	57	90	85	62	60	185	190	89	41	62

	# verslagbladen	Aanplakkingen	Sluikstort	Hondenpoep	Flyers	Wegdek	Bedrag belasting	Bezwaar
2004	25 (?)	4	21	0	nvt			6
2005	43 (0)	38	5	0	nvt			4
2006	63 (0)	54	8	1	nvt			6
2007	93 (0)	31	61	0	nvt			7
2008	102 (3)	41	46	1	14			11
2009	57 (1)	25	15	0	17			3
2010	90 (0)	31	48	0	11			7
2011	85 (3)	40	30	0	15	0	€ 6.220	12
2012	62 (3)	26	30	1	5	0	€ 4.915	3
2013	60	15	34	0	11	0	€ 6.595	0
2014	185 (13)	6	168	0	11	0	€ 18.395	30
2015	190 (9)	9	169	0	10	2	€ 13.765	18
2016	89 (5)	2	81	0	4	2	€ 9.030	8
2017	41 (6)	1	38	0	1	1	€ 7.655	9

(x) = vaststellingen politie

Op basis van deze cijfers kunnen we volgende vaststellingen doen:

- Stijging vaststellingen 2014: veel parkeerretributies + andere documenten die op straat worden gevonden (uittreksels, brieven...)
- Daling vaststellingen 2016: wijziging reglement n.a.v. uitspraak rechter (brieven/uittreksels die op straat worden gevonden niet meer geldig als bewijs)
- Daling vaststellingen 2017: pensionering medewerker
- 2018: 17 vaststellingen wildplassen Suikerrock

7.4.3. CAMERABEWAKING AAN DE GLASBOLLEN

De stad neemt deel aan het project 'Camerabewaking aan de glasbollen' van EcoWerf. Tijdens de periode december – januari 2019 werden camera's geplaatst bij een aantal glasbollen.

7.4.4. INVOERING VAN GAS-BOETES VOOR BEPERKTE VORMEN VAN SLUIKSTORTEN

Op 25.06.2020 werd het gecoördineerd politiereglement van de politiezone Getevallei goedgekeurd.

Met de goedkeuring werden ook de GAS-boetes voor kleine vormen van overlast ingevoerd.

Onverminderd de toepassing van de milieuwetgeving voorziet de gemeente bij beperkte vormen van sluikstorten door een natuurlijk persoon of rechtspersoon een gemeentelijke administratieve sanctie. Dit geldt enkel bij lichte vormen van sluikstorten door een particulier. Het gaat hier enkel om het gooien van bv. een drankblikje, een stukje papier, een zakje, een sigarettenpeuk, kauwgom, etensresten, ... op de openbare plaats (o.a. openbare weg, veldwegen, ruilverkavelingswegen, grachten, beken en bermnen...) of het niet respecteren van de gemeentelijke reglementering inzake huisvuilinzameling

---

7.4.5. COACHINGSTRAJECT MOOIMAKERS

Tenslotte werd de stad Tienen geselecteerd voor het coachingstraject Mooimakers van OVAM een initiatief tegen zwerfvuil en sluikstort. Mooimakers voert onderzoek, stimuleert kennisuitwisseling en ondersteunt lokale besturen die zich engageren in de strijd tegen zwerfvuil en zet zelf acties op.

Door deel te nemen aan het coachingstraject worden we door OVAM ondersteunt om het zwerfvuil aan te pakken, sluikstorten te reduceren en meer algemeen om de openbare nethheid te vrijwaren.

Het coachingstraject is een traject dat 3 jaar duurt en enkele maatregelen rond zwerfvuil en sluikstorten introduceert in een lokaal bestuur zoals bv. een vuilnisbakkenplan. Daarnaast is er ook ruimte om te werken rond een aantal vrij te kiezen thema's rond zwerfvuil en sluikstorten die de stad naar voren schuift. In navolging hiervan werd het **actieplan 2019-2012 'Proper Tienen'** goedgekeurd. In 2021 werd beslist om de looptijd van het coachingstraject "Mooimakers" te verlengen tot eind 2022.

De vijf pijlers voor een integrale aanpak voor minder zwerfvuil en sluikstort zijn:

- Infrastructuur
- Omgeving
- Communicatie
- Participatie
- Handhaving

7.5. NIEUWE UITDAGINGEN

- **Verlenging overeenkomst met EcoWerk – beslissing werd genomen om de samenwerking met EcoWerk verder te zetten;**

In 2021 nemen de 27 gemeenten van EcoWerk de belangrijke beslissing om het contract met EcoWerk al dan niet te verlengen. EcoWerk stelde een memorandum op en formuleerde reeds de krijtlijnen voor haar ondernemingsplan 2019-2024. Op 27 mei 2021 besloot de stad de samenwerking met de afvalintercommunale EcoWerk verder te zetten voor 18 jaar.

De krijtlijnen die werden uitgezet zijn de volgende:

- Van fysieke afvalinzamelaar naar materiaalbeheerder met intelligentere materiaalinfrastructuur;
- Van databezitter naar kenniscreator en kennismakelaar;
- Van traditionele naar een duurzame energie – en waterverbruiker en energieproducent;
- Van een bedrijf met veel klanten naar een klantgericht bedrijf;
- Van een sociaal betrokken werkgever naar een aantrekkelijke en sociaal verantwoorde werkgever;
- Van toeschouwer naar maatschappelijk betrokken partner;
- Van intergemeentelijk milieubedrijf naar afvalbeheerder voor en met gemeenten.

– **Uitdagingen Vlaams afvalbeleid**

Grondstoffen worden almaar schaarser en duurder. Daarom zal moeten ingezet worden op het maken van een omslag naar een duurzaam materialenbeheer en een circulaire economie. De circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. Circulaire economie gaat verder dan recycling.

– **Uitbreiding sorteerstraten en ondergrondse glascontainers en hiervoor een visie uitschrijven**

Naar de toekomst toe zal het belang van **sorteerstraten** bij nieuwe woonprojecten alleen maar toenemen. Als stad is het aangewezen om hierover een visie uit te werken en stil te staan onder welke voorwaarden, wanneer, waar, al of niet mee laten opnemen in stedenbouwkundige verordening enz.

De gemeenteraad keurde op 1 maart 2018 het gemeentelijk reglement goed voor het verlenen van een subsidie voor de aanleg van een sorteerstraat bij bestaande woonprojecten.

De eerste **ondergrondse glascontainer** werd geplaatst aan de Leopoldsvest. Nu reeds stelt men vast dat het sluikestorten aldaar is afgenomen. Ondertussen zijn de ondergrondse glascontainers geplaatst op de parking kerk Grimde, parking hoek Vissenakenstraat – Valkenswaardlaan en Mulkplein.

In de pipeline zit de plaatsing van zes ondergrondse glascontainers op parking Carrefour – Albertvest.

Ook hier is het aangewezen om een visie uit te werken en een stappenplan.

– **Asbestveilig 2040**

Met de goedkeuring van het Actieplan Asbestafbouw is een verhoogde toestroom van asbestcementafval op recyclageparken te verwachten. De ondersteuning voor de stad Tienen bedraagt 39.485 euro.

Deze eenmalige ondersteuning kan worden aangevraagd via een 'toetredingscontract'. Met het 'toetredingscontract' sluit het gemeentebestuur een 'asbestovereenkomst' af met de Vlaamse Regering. Het college van burgemeester en schepenen keurde in zitting van 25 september 2018 het toetredingscontract goed en engageerde zich om in haar meerjarenplanning doelstellingen op te nemen voor de lokale realisatie van een versneld asbestafbouwbeleid. De formulering van deze doelstellingen is mogelijk in de ruime zin (bijvoorbeeld algemene sensibilisering inzake asbest) tot de doorvertaling in concrete acties.

De nieuwe bestuursploeg, die na de gemeenteraadsverkiezingen aan zet is, dient aan OVAM te rapporteren hoe de concrete doorvertaling uiteindelijk gerealiseerd werd. De bestedingsperiode van de in 2018 verkregen enveloppe loopt tot einde 2021. De rapportage gebeurt uiterlijk één jaar na de budgetbesteding met als uiterlijke rapportagedatum 1 juni 2022.

8. VRIJE TIJD

8.1. INLEIDING

In de omgevingsanalyse van de sector vrije tijd wordt een overzicht gegeven van de huidige werking van de vrijetijdendiensten van de stad Tienen, elk met hun eigen specialisatie. Hierdoor leest de omgevingsanalyse niet als één verhaal maar als een dichtbundel met verschillende auteurs.

In juli 2019 werd binnen de sector Ontmoeten en Beleven een traject onder begeleiding van Möbius opgezet om de krachten te bundelen en in te zetten op volgende dienstoverschrijdende uitdagingen:

- het ontwikkelen van een **gemeenschappelijke kalender** en **aanbod** (met bijzondere aandacht voor kinderen en jongeren en kwetsbare doelgroepen);
- het delen van **infrastructuur**;
- het opstarten van een **vrijetijdslot** met afgestemde openingsuren en software;
- het inzetten op gemeenschappelijke **communicatie** van het aanbod (al dan niet via een UiTPAS);
- het op een andere wijze organiseren van de **ondersteuning** van verenigingen en hun **participatie**;
- het centraliseren van administratieve **backofficetaken**.

Vanuit dit traject werd in cocreatie eind 2020 een eindnota opgesteld met:

- een voorstel van nieuwe organisatiestructuur, vrijetijdsbalie en uitleendienst met digitaal systeem;
- verbetervoorstellen voor infrastructuur met het oog op een vrijetijdsbalie met gecentraliseerde backoffice;
- aandachtspunten voor overleg en communicatie & andere verbetervoorstellen.

We werkten daarna het toekomsttraject verder uit om tot een burgergerichte organisatiestructuur te komen. Het afdelingshoofd nam hierin de lead en werkte een nieuw organogram en personeelsbehoefteplan uit. Werkgroepen werden opgestart om processen te inventariseren en duidelijke richtlijnen en afspraken te maken rond de nieuwe inhoudelijke werking waar efficiëntie en effectiviteit centraal staan. Het versterken van de teams, inzetten op noodzakelijke digitalisering en het rationaliseren om tot haalbare, gebundelde acties te komen zijn de kernobjectieven van het traject.

MISSIE VRIJE TIJD

Door actief samen te werken met onze inwoners bouwen we aan een warme, uitnodigende en leefbare stad op mensenmaat waarop de burgers fier kunnen zijn. **Door de duurzame uitbouw van een breed vrijetijds-aanbod voelt elke Tienenaar zich thuis en betrokken.**

We ondersteunen de creativiteit en het ondernemend karakter van onze burgers en verenigingen. We engageren ons als een aanspreekbare organisatie met een kwaliteitsvolle en klantgerichte dienstverlening waarbij transparantie en een optimale inzet van mensen en middelen centraal staat.

VISIE VRIJE TIJD

Tienen is een centrumstad op vlak van onderwijs, zorg én vrije tijd.

Op vlak van onderwijs en zorg is onze rol eerder ondersteunend en rekenen we vooral op lokaal sterk aanwezige spelers. Verbindingen tussen vrije tijd en onderwijs enerzijds en verbindingen tussen vrije tijd en

zorg anderzijds dienen dan ook bestendig te worden om zo alle mogelijke doelgroepen optimaal te kunnen bereiken. Inwoners en bezoekers moeten van jongs af vele kansen krijgen om een breed palet aan vrijetijdsuitingen te leren kennen en eraan deel te nemen.

Op vlak van vrijetijdsbeleid zullen we in de eerste plaats **particuliere initiatieven** ondersteunen en complementair, aanvullend een eigen aanbod ontwikkelen voor de eigen bevolking én een ruimere regio.

“Vrijetijdsbeleving is een **recht is voor iedereen**”: dit moet het uitgangspunt zijn in een lokaal vrijetijdsbeleid.

Thuis in Tienen

Vrijetijdsbeleving is een recht (geen luxe!) dat ertoe bijdraagt dat burgers zich thuis voelen in hun stad en zich kunnen vereenzelvigen met Tienen. Vrijetijdsbeleid is niet gratis maar moet verankerd worden in alle deelgebieden van het stedelijk beleid. Een goed vrijetijdsbeleid is de waardemeter voor de levenskwaliteit in de stad.

Vrijetijdsbeleid vertaalt zich in Tienen in een ruim aanbod waarin alle inwoners zich kunnen terugvinden.

Tienen kent een bijzonder rijk en divers verenigingsleven. Het aantal verenigingen blijft stabiel en er komen er regelmatig nieuwe bij. Ondersteuning voor deze verenigingen is een van de speerpunten in het vrijetijdsbeleid van onze stad.

Het rijke verenigingsleven en het diverse aanbod van de vrijetijdsdiensten zorgen er samen voor dat het vrijetijdsaanbod in Tienen zodanig ruim is dat alle inwoners zich erin kunnen terugvinden én dat onze stad op het gebied van vrije tijd een regionale uitstraling heeft.

Dit vrijetijdsbeleid staat niet op zich, maar heeft ook een rol in het samenleven, relaties, sociale cohesie, opvoeding, permanente vorming, ontspanning, ...

De bibliotheek is in deze visie geen stoffige boekentempel voor hooggeschoolde literatuurlijfhebbers, maar een eigentijdse en aantrekkelijke informatie- en cultuurvoorziening voor iedereen, die alle aspecten van het leven ondersteunt en meewerkt aan het dichten van de digitale kloof.

Waarom móét de stad Tienen een vrijetijdsbeleid voeren?

- Omdat een gevarieerd aanbod bijdraagt tot het welzijn van onze inwoners.
- Omdat een gevarieerd aanbod bijdraagt tot de fierheid op Tienen en een tegengif is voor negativisme.
- Omdat een gevarieerd aanbod jonge mensen aan Tienen bindt.
- Omdat dit leven brengt in de stad.
- Omdat een goed vrijetijdsbeleid garant staat voor een kwalitatieve samenleving.
- **Vrije tijd is het cement van de samenleving.**

De omgevingsanalyse is opgebouwd in een structuur bestaande uit weerkerende onderdelen. We behandelen deze (weeckerende) thema's per dienst.

- 1) **Ondersteuning:** in dit onderdeel maakt elke dienst een analyse van wat er in Tienen op particulier vlak in de vrije tijd aanwezig is en hoe elke vrijetijdsdienst deze verenigingen, personen, organisaties ondersteunt. We onderscheiden vier onderdelen: financieel, logistiek, inhoudelijk, infrastructuur. Dit onderdeel komt niet toevallig als eerste aan bod. We willen immers het particulier aanbod dat van onderuit groeit in de eerste plaats zich laten ontplooiën en ondersteunen.
- 2) **Vrijetijdsaanbod:** hieronder omschrijft elke dienst het eigen vrijetijdsaanbod. Hierbij houden we rekening met het particuliere aanbod en zoeken afstemming en samenwerkingen waar mogelijk.
- 3) Aandacht voor **bijzondere doelgroepen:** het wegnemen van participatiedrempels is een rode draad doorheen de hele werking van de vrijetijdsdiensten.
- 4) **Informatie en communicatie:** dit onderdeel gaat over welke informatie we ter beschikking stellen van de bevolking en hoe we communiceren.
- 5) **Vorming** en educatie: vorming is uiteraard een vorm van aanbod maar als apart onderdeel relevant.
- 6) **Kunst**beoefening: hieronder willen we het luik van het deeltijds kunstonderwijs toevoegen.
- 7) **Inspraak en participatie:** verschillende vrijetijdsdiensten beschikken over een inspraakorgaan (tijdelijk of permanent), organiseren regulier formele of informele participatieacties.

8.2. CULTUURCENTRUM DE KRUISBOOG / DIENST CULTUUR

In tegenstelling tot de meeste andere gemeenten werden de **cultuurdienst** en **het cultuurcentrum De Kruisboog** van bij de start als één dienst georganiseerd. Deze combidienst voert dan ook de typische taken uit van een cultuurdienst (bv. subsidies aan verenigingen, culturele projecten, ondersteuning Netwerk Cultuur (de vroegere cultuurraad), ondersteuning buurten en ontwikkeling van een netwerk van ontmoetingscentra...) als de kerntaken van een cultuurcentrum (bv. Infrastructuur ter beschikking stellen van verenigingen en ontwikkelen van een eigen cultureel aanbod).

Het beheer van het cultuurcentrum berust bij het Autonoom Gemeentebedrijf. De cultuurdienst is een reguliere dienst binnen de Tiense administratie.

8.2.1. ONDERSTEUNING

Tiense culturele verenigingen kunnen rekenen op volgende soorten ondersteuning:

- Financiële ondersteuning
- Logistieke ondersteuning
- Inhoudelijke ondersteuning
- Infrastructuur

FINANCIËLE ONDERSTEUNING

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de werkingssubsidie voor culturele organisaties, een financiële incentive voor buurtinitiatieven en ontmoetingscentra, resultaatsverbintenissen met een aantal specifieke verenigingen en organisaties en de tussenkost inzake de billijke vergoeding.

WERKINGSSUBSIDIE

De stad voorziet jaarlijks kredieten om via een "puntenreglement" de socioculturele verenigingen financieel te ondersteunen. Voor 2021 bedroeg dit budget 70.000 euro.

De werkingssubsidie bestaat uit twee delen:

- 1) De basistoelage: toegekend op basis van activiteiten, die het actief bestaan van de vereniging aantonen;
- 2) De werkingstoelage (puntensysteem): toegekend op grond van de ontwikkelde en bewezen activiteiten van de vereniging.

Momenteel zijn er 107 culturele verenigingen erkend.

Tabel 1: Overzicht culturele verenigingen

Culturele verenigingen	
Kunstenorganisaties, waarvan:	24
- 5 beeldend	4
- 14 muziek	14
- 6 woord	6
Socioculturele organisaties	43
Vrijtijdsbewegingen	35
Erfgoedverenigingen	5

Voor concrete up-to-date info: <https://www.tienen.be/culturele-verenigingen>

REGLEMENT BUURTINITIATIEVEN EN ONTMOETINGSCENTRA

Door de ondersteuning van buurtgerichte initiatieven wil de stad de burger maatschappelijk actiever maken door de betrokkenheid en medeverantwoordelijkheid om hun eigen woon- en leefomgeving te vergroten. Hiervoor zet de stad in op het actief stimuleren en ondersteunen van buurtgerichte acties en buurtinitiatieven die het samenleven in buurten aangener maken en die de bewoners dichterbij elkaar brengen.

Het reglement voorziet kredieten ter ondersteuning van de verschillende initiatieven. Voor 2021 bedroeg dit budget 83.000 euro.

In 2021 werden er veel minder subsidies aangevraagd omwille van corona. De 6 erkende ontmoetingscentra ontvingen een werkingstoelage van 2.000 euro.

OVEREENKOMSTEN OP NAAM

Deze overeenkomsten voorzien in de subsidiëring van een aantal organisaties en verenigingen met een zeer specifieke werking die moeilijk te vatten is in een gewoon subsidiereglement. Er wordt een resultaatverbintenis afgesloten tussen de stad en de vereniging/organisatie.

Momenteel beheert de Dienst Cultuur 5 overeenkomsten:

- 1) Ridders van Brunengeruz vzw
- 2) Processiecomité Hakendover vzw
- 3) Netwerk Cultuur Tienen
- 4) Circus Atelier Salto vzw
- 5) Julia Tulkenswedstrijd (2-jaarlijks)

BILLIJKE VERGOEDING

Het cultuurcentrum De Kruisboog betaalt – op basis van een jaarcontract – de billijke vergoeding voor activiteiten die in de infrastructuur van het cultuurcentrum plaatsvinden.

BESLUIT FINANCIËLE ONDERSTEUNING

Positief is dat het werkingsreglement voor de culturele verenigingen een budget heeft dat voldoende groot is (70.000 euro). Minder goed aan dit reglement is dat dit vrij arbeidsintensief is voor de cultuurdienst én voor de verenigingen.

Positief is tevens dat de wijzigingen aan het puntenreglement een eerlijkere verdeling van de subsidies mogelijk heeft gemaakt. Jammer genoeg focust het reglement te veel op het kwantitatieve i.p.v. kwalitatieve aspect van activiteiten.

De ondersteuning die gegeven wordt aan buurtwerking en ontmoetingscentra wordt als zeer positief ervaren.

LOGISTIEKE ONDERSTEUNING

Logistieke ondersteuning kan diverse vormen aannemen:

- De dienst **Cultuur** stelt, net als de jeugddienst, technisch materiaal (micro, spots, klank- en lichtbediening, enz.) ter beschikking van verenigingen en organisaties;
- CC De Kruisboog voorziet in **ondersteuning** door **technici** voor en tijdens de opvoeringen;
- CC De Kruisboog kan de **ticketverkoop** voor gebruikers van de theaterzaal, de polyvalente theaterzaal en zaal Manege voor haar rekening nemen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen genummerde en ongenummerde ticketverkoop;
- Verenigingen kunnen hun activiteiten bekend maken via één of meer infoportieken gelegen op centrale plaatsen in het centrum van de stad en de deelgemeenten;
- In de brochures van **CC De Kruisboog** (januari en juni) wordt een lijst met gastvoorstellingen die doorgaan in het cultuurcentrum opgenomen;

- In de gebouwen van het cultuurcentrum kunnen er op prominente plaatsen **flyers** gelegd worden en **affiches** opgehangen van activiteiten georganiseerd door verenigingen;
- Verenigingen kunnen hun activiteiten ingeven in de **UIT-databank** (publicatie op UIT-in-Vlaanderen. De website van de stad Tienen (www.tienen.be) selecteert alle activiteiten in Tienen voor publicatie in de eigen Evenementenkalender.

Hoewel de logistieke ondersteuning zeer gewaardeerd wordt door de verschillende verenigingen en organisaties dienen er toch een paar kanttekeningen geplaatst te worden:

- **De infoportieken** zijn populair maar geven vaak praktische problemen (bv. leegstaande plaatsen, verwijdering naar aanleiding van werken, ...).
- Naast de uitleendienst Jeugd en Cultuur bestaat er ook een uitleendienst van het stadsmagazijn (voor tafels, stoelen, praktikabels, ...) die beide veel gebruikt worden door verenigingen maar zich niet op dezelfde locatie bevinden hetgeen als storend wordt ervaren. Ook de afhaaluren zijn niet goed afgestemd op de activiteiten.

Deze aandachtspunten dienen onderzocht en verbeterd te worden om de logistieke ondersteuning naar het culturele verenigingsleven te optimaliseren.

INHOUDELIJK

Alle informatie met betrekking tot de dienst cultuur en het cultuurcentrum wordt gebundeld aangeboden via de website van de stad Tienen.

Indien de situatie het vraagt, organiseert de dienst cultuur vormingsmomenten voor verenigingen, bijvoorbeeld vorming rond Billijke Vergoeding of een infosessie 'De nieuwe geluidsnormen'.

INFRASTRUCTUUR

OMSCHRIJVING INFRASTRUCTUUR

In Tienen kunnen inwoners en bezoekers op diverse locaties genieten van het culturele aanbod van de stad:

- Infrastructuur **CC De Kruisboog** (Sint-Jorisplein te Tienen)
Het cultuurcentrum beschikt over volgende zalen:
  - Theaterzaal
  - Polyvalente theaterzaal
  - Foyer
  - Crealokaal
  - Vergaderlokalen (4)
  - Zaal Manège
- Infrastructuur ontmoetingscentra
De stad Tienen telt zes erkende ontmoetingscentra (+ 1 in opbouw) die gelegen zijn in de deelgemeenten. De ontmoetingscentra zijn uitgerust met vergader- en/of repetitielokalen:
  - OC Houtem - Sint-Margriete-Houtem
  - OC De Kronkel – Vissenaken
  - OC Oorbeek⁹
  - OC Centrum Kuntich
  - OC De Koepel – Goetsenhoven
  - OC De Buksboom – Bost
  - OC Hakendover (is momenteel in opbouw en zal vermoedelijk eind 2022 in gebruik kunnen genomen worden)

---

⁹ Infrastructuur eigendom van de kerkfabriek

– Pand 10

Pand 10 is een **open huis voor burger- en buurtinitiatieven**. Het vormt tot (eind) 2022 een tijdelijke invulling voor het vroegere stationsbuffet van Tienen en wordt gerund door vrijwilligers. **Verskillende lokale burgerinitiatieven huizen er in samen:** van opgewekTienen, Tienen Helpt, Repaircafé Tienen, TienenTroef, de Klimaatalliantie, de Fietsersbond, Buurtcomité De Mulk, Buurtcomité De Veldmuis tot het wereldfeest Tirlémonde. Samen zetten zij initiatieven op die de samenhang versterken, burgerschap en duurzaamheid promoten en de stationsomgeving doen herleven. (www.pand10.be)

BESLUIT INFRASTRUCTUUR

De receptieve functie (verhuringen aan derden) is veel groter dan in andere vergelijkbare cultuurcentra.

De infrastructuur van CC De Kruisboog werd waar nodig vernieuwd, met energiebesparende maatregelen o.a. met een nieuwe dakvloerisolatie, een nieuwe zuinige condensatietketel en een nieuwe luchtgroep voor de theaterzaal.

De DRINGENDE vraag om in de theaterzaal naar een duurzamere LED verlichting over te schakelen moet meegenomen worden. Doordat de klassieke vervanglampen niet meer verkrijgbaar zijn, wordt dit wel een nijpend probleem!

De cultuurdienst is ook nauw betrokken bij de bouw van OC Hakendover. Tot nu toe volgde de hoofd-techniker van het cultuurcentrum ook de gebouwen van de OC's mee op. Door een gebrek aan tijd is dit niet meer haalbaar.

8.2.2. CULTUURANBOD

PROGRAMMATIE

De budgetten van CC De Kruisboog zijn de laatste jaren ongewijzigd gebleven. Binnen dit financieel kader slaagt het cultuurcentrum er in een gevarieerde, culturele programmatie aan te bieden. Omwille van corona was het seizoen 2019- 2020 en 2020-2021 niet vergelijkbaar met een normale werking. De juiste impact moet nog onderzocht worden. Seizoen 2021-2022 ging ondertussen van start, maar we merken momenteel nog een zekere terughoudendheid bij het publiek om naar voorstellingen te komen.

Onze visie op lange termijn blijft dezelfde:

CC De Kruisboog streeft naar een kwalitatief breed aanbod waarin ook minder toegankelijke of bekende genres aan bod komen. Zo wordt er een forum geboden aan (nog steeds) minder traditionele disciplines zoals dans, jazz, circus, figurentheater en dergelijke meer. Ook nieuw talent krijgt een plaats in de programmatie en/of krijgen repetitiekansen. Ook binnen de genres zelf wordt getracht populaire en minder toegankelijke stukken te combineren. De theaterprogrammatie bevat bijvoorbeeld een mix van volkstheater met moeilijkere theaterstukken.

De filmprogrammatie geniet meer bekendheid bij onze klanten. Het Kortfilmfestival, Afrika-filmfestival en Holebifilmfestival maken deel uit van onze programmatie. Er is ook een namiddagaanbod voor senioren uitgewerkt in samenspraak met enkele seniorenorganisaties (de PLUSfilms). Daarnaast spelen we in op vragen vanuit organisaties (cfr. Food.Film.Fest i.s.m. de Stadsakker).

CC De Kruisboog zet daarnaast in op samenwerkingen met andere actoren in het cultureel landschap. Zo wordt er enerzijds deelgenomen aan een aantal lokale initiatieven die speelkansen creëren voor specifieke disciplines (bv. Eigen Kweek, Boze Wolf,...). Anderzijds worden ook partnerships aangegaan met lokale actoren om binnen en/of buiten de muren van CC De Kruisboog een cultuuraanbod te ontwikkelen (bv. Theateracademie, Pasform, coderdojo, ArtX, Bonkitasi, ...).

CC De Kruisboog bouwt ook een educatief/informatief luik uit met een aanbod aan gevarieerde sprekers rond een specifiek thema. De komst van heel wat bijkomende organisatoren/verenigingen die vorming aanbieden, maakte een eigen aanbod van het cultuurcentrum minder noodzakelijk waardoor het aantal lezingen gereduceerd werd tot een vijftal per seizoen.

In dit verband kan ook verwezen worden naar het gevarieerd en uitgebreid cultuuraanbod voor scholen. Per graad worden minstens drie schoolvoorstellingen per graad (kleuter-, basis- en secundair onderwijs) aangeboden. Het kwalitatieve aanbod tegen betaalbare inkomtprijzen zorgt er echter voor dat niet langer voldaan kan worden aan de vraag van de scholen. Een verdere uitbreiding van de schoolprogrammatie is echter geen optie aangezien dit te zeer zou doorwegen op de draagkracht van de werking en de budgetten van het cultuurcentrum.

CC De Kruisboog zet ook actief in op familievoorstellingen met ook voorstellingen in het weekend. De laatste jaren blijkt de ticketverkoop van de familievoorstellingen echter terug te lopen. Het CC zoekt naar een strategie om dit proces om te keren. Familievoorstellingen in schoolvakanties lopen beter wat ticketverkoop betreft en hier zal dan ook meer op ingezet worden in de toekomst.

Tot slot biedt CC De Kruisboog ook een forum voor amateurgezelschappen. Lokaal talent krijgt speelmogelijkheden en ondersteuning. De tentoonstellingsruimte is bijna het ganse jaar (uitzondering zomermaanden) in gebruik voor tentoonstellingen van hoofdzakelijk lokale/ regionale kunstenaars. Toch is de tentoonstellingsruimte zelf nog onvoldoende bekend bij het publiek. De tentoonstellingsruimte zal in 2021 plaats maken voor het huis van het kind. Momenteel zijn we op zoek naar een alternatieve locatie.

BEZOEKERSAANTALLEN

De laatste jaren heeft CC De Kruisboog haar rol als regionale actor opgenomen door jaarlijks een aantal grotere producties in haar aanbod op te nemen (Jef Neve, Herman Van Veen, Alex Agnew, Natalia, Stan Van Samang, ...). Corona strooide roet in het eten van de afgelopen twee seizoenen. Na de crisis zullen we de impact op de werking grondig kunnen meten. Momenteel merken we een zekere voorzichtigheid bij bezoekers. De impact van corona is nog voelbaar in de ticketverkoop.

HET GEBRUIKERSONDERZOEK

CC De Kruisboog nam deel aan het grote gebruikersonderzoek cultuur- en gemeenschapscentra van Universiteit Antwerpen, VVC en Lokaal Marktonderzoek Vlaanderen¹⁰.

Het onderzoek is gebaseerd op 315 volledig ingevulde bevestigingen voor Tienen. De resultaten van Tienen worden vergeleken met de resultaten van andere B-centra en met de totaliteit van alle bevestigingen (19.174). De vragenlijst maakt gebruik van dynamische vertakkingen waarbij tijdens het invullen van de vragenlijst een profiel werd opgemaakt van de respondent. Afhankelijk van dit profiel werden bijkomende toepasselijke vragen gesteld.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek werden volgende opvallende besluiten geformuleerd:

- Uit de antwoorden van de respondenten blijkt dat CC De Kruisboog over een **tevreden, trouw** (zie pag. 23) publiek beschikt. Opmerkelijk is dat Tienen vooral een **theaterpubliek** heeft (pag. 28: 70% van de respondenten komt naar theater – voor de B-centra en Vlaanderen algemeen is dit 51%).
- De tevredenheid betreffende het aanbod blijkt uit de resultaten.
- Ons publiek bestaat hoofdzakelijk uit **autochtonen** (pag. 15) met een **goed opleidingsniveau** (pag. 12) – een weerspiegeling van het theaterpubliek in Vlaanderen. Opmerkelijk: 34% van de respondenten woont op **wandelafstand** van het CC = Tienen stad. Voor de andere CC's is dit 20 à 22% (pag. 52) De **goede bereikbaarheid met de wagen** en de **beschikbare parking** blijkt een pluspunt.
- **Ticketaankoop** gebeurt **grotendeels online** (85%-pag. 55), net zoals in de meeste centra 68% van de Tiense respondenten vindt dat de tickets voor de populaire voorstellingen **te snel uitverkocht** zijn, wat toch een groot verschil is met de rest van Vlaanderen (42% - zowel voor de Cluster B als voor Vlaanderen in totaal).
- 72% van de Tiense respondenten is **tevreden met de ticketprijzen** (pag. 58).
- 60% van de Tiense respondenten bezit **een abonnement** – voor de rest van Vlaanderen is dat 46,5%.

---

¹⁰ Het volledige rapport van het gebruikersonderzoek als bijlage.

- 86% van de Tiense respondenten informeert zich op de eerste plaats over het aanbod via de brochure (rest van Vlaanderen 80% - pag. 63). **De brochure** wordt door 97% van de respondenten gelezen. 48% van de respondenten geeft uitdrukkelijk aan dat ze deze brochure op papier wensen te blijven ontvangen en dat een digitale versie geen evenwaardig alternatief is (pag. 65).
- 68% raadpleegt tevens onze **website**.
- 60% (iets minder dan het Vlaamse gemiddelde) gaat ook naar andere CC's. Vooral **CC Leuven** en **Scherpenheuvel**. Hoofdreden: er is een 'ander' aanbod (pag. 74).
- 93% van de respondenten zegt in de toekomst terug te komen naar CC De Kruisboog (3% hoger dan bij de andere CC's pag. 78).
- Het grote pijnpunt binnen onze werking is het **Theatercafé**: de infrastructuur krijgt een goede beoordeling (pag. 42) maar de uitbating wordt slecht geëvalueerd: slechte, trage, onvriendelijke bediening, ondermaatse uitbating (pag. 102 e.v. maar ook pag. 113 e.v.).
- Daarnaast is ook de **verwarming in de theaterzaal** en balkon een **pijnpunt** (pag. 114).

BESLUIT CULTUURANBOD

CC De Kruisboog heeft de voorbije jaren haar rol als lokale en regionale aanbieder van een breed cultuuraanbod vervuld. Op sommige vlakken betalen we een tol voor het succes (o.a. schoolprogrammatie).

Door de crisis dienen enerzijds de ticketprijskortingen verminderd te worden, anderzijds dringt een verhoging van de ticketprijzen zich op. Het autonoom gemeentebedrijf, het beheersorgaan van het CC, vraagt om zoveel mogelijk een break-even tussen productiekost (uitkoopsom, Sabam, cateringkosten, inhuur van extra materiaal,...) en inkomsten (ticketverkoop, eventueel inkomsten van drankverkoop bij programmatie in de Manege,...) na te streven. Dit heeft een invloed op de programmatie: mogelijk verlieslatende producties worden minder snel geboekt en moeten gecompenseerd worden door middel van extra inkomsten door het boeken van populaire producties. Toch moeten we erover waken dat de doelstelling om een 'breed' cultureel aanbod te ontwikkelen, hieronder niet te zeer lijdt. De financiële crisis heeft ertoe geleid dat de klant ook op een 'meer wispelturige' manier tickets aanschafte, wat een raming van ticketprijzen en ticketverkoop moeilijk maakt.

8.2.3. AANDACHT VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN

AANBOD

De taak van een cultuurcentrum bestaat er onder meer in cultuur toegankelijk te maken voor een breed publiek. De stad Tienen koos ervoor specifiek in te zetten voor volgende doelgroepen:

- Anderstalige inwoners
- Jeugd
- Senioren
- Mensen uit kansengroepen

Voor anderstalige inwoners worden volgende initiatieven op touw gezet:

- Ieder jaar wordt een voorstelling geboekt specifiek voor anderstaligen die Nederlands leren
- CC De Kruisboog neemt de culturele diversiteit op binnen haar programmatie door voorstellingen op te nemen die gemaakt of gespeeld worden door mensen van allochtone origine.

Voor de jeugd worden volgende initiatieven op touw gezet:

- Minimum 10 familievoorstellingen in programmatie, aangevuld met minimum 5 familiefilms gekoppeld aan een laagdrempelige prijzenpolitiek
- Ondersteuning van jong lokaal talent via projecten zoals Eigen Kweek en andere.

Voor de senioren worden volgende initiatieven op touw gezet:

- Organisatie van Plusfilms op maandagnamiddagen (6 per jaar) in samenwerking met Okra
- Toepassing van een goedkoper seniorentarief
- Jaarlijkse seniorenvoorstelling + jaarlijkse livestreaming van een optreden in de rusthuizen.

Voor de mensen uit kansengroepen worden normaal volgende initiatieven op touw gezet: (door corona werden de meeste activiteiten geannuleerd)

- Mogelijke tussenkomst door het vrijetijdsfonds in tickets voor voorstellingen en filmvertoningen
- Minimum 15 toeleidingsactiviteiten naar regulier aanbod in samenspraak met welzijnsorganisaties, zoals bijvoorbeeld Pasform, Broeders Alexianen (project Cultuurproeven), Erm 'n Erm, Amerant, CVO Volt, Open School, ... Het effectief langsgaan bij de organisaties vond dit jaar niet plaats, omdat op het moment van de start ticketverkoop niet duidelijk was wat de maatregelen zouden zijn voor groepen. Er werden wel afspraken gemaakt ivm de toeleidingen van Pasform.
- Tussenkomst mogelijk maken voor mensen in armoede in functie van een lidmaatschap of deelname bij een socioculturele vereniging door vrijetijdsfonds
- Ringlussysteem in drie zalen, mogelijkheid om eerste rij stoelen te verwijderen voor rolwagengebruikers in TZ, in zaal Manege gewone stoelen verwijderd voor rolwagengebruikers
- CC aanvaardt de begeleiderspas en de European Disability Card
- Deelname aan organisatie van Holebifilmfestival Vlaams-Brabant met vertoning van 2 films in het kader van dit festival
- Samenwerkingsovereenkomst met Erm 'n Erm in het kader van hun tweejaarlijkse toneelvoorstellingen door mensen in armoede
- Medeorganisator van de Theateracademie voor mensen met een verstandelijke beperking i.s.m. Pasform vzw.

BESLUIT AANDACHT VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN

Er wordt goed samengewerkt met organisaties die zich richten tot kansengroepen en een gevarieerd publiek trachten te bereiken (bv. Pasform, Broeders Alexianen, Amerant, ...). De samenwerking met dergelijke organisaties wordt door alle partners als positief ervaren. Het cultuurcentrum bereikt hierdoor heel wat mensen die anders niet over de vloer van een CC zouden komen.

Het Ringlussysteem wordt door een kleine groep vaste klanten gebruikt en maakt het mogelijk om heel wat rolstoelgebruikers te bereiken.

Er wordt met succes ingezet op voorstellingen voor kansengroepen met de formule "in groep onder begeleiding". Individuele deelnemers uit die kansengroepen bereiken we echter veel minder. De drempel om alleen te komen, zonder de vertrouwdheid van de groep, is blijft hoog. Het cultuurcentrum ziet wel individuen terugkomen die eerder met een groep zijn langs geweest (bv. samenwerking met Open School).

Ook de doelgroep van de allochtone inwoners wordt nauwelijks bereikt.

8.2.4. INFORMATIE EN COMMUNICATIE

AANBOD

Een belangrijke factor in het bereiken van de Tienenaar is uiteraard de informatieverstrekking en de communicatie. De dienst cultuur en CC De Kruisboog maken normaal gebruik van volgende tools om bezoekers aan te trekken: (door corona werd hier evenwel van afgeweken)

- Programmaboekje Cultuurmail, huis-aan-huis verdeeld (57.000 exemplaren!) in Tienen, Boutersem, Glabbeek, Hoegaarden, Linter, Landen, Bekkevoort, Lubbeek, Geetbets, Kortenaken, Zoutleeuw, Tielt-Winge
- Cultuurkrant (middenseizoensbrochure), huis aan huis verdeeld in Tienen, Linter, Hoegaarden en Glabbeek en strategisch verdeeld (gemeentehuis, bib, bakker, slager,...) in de andere gemeenten
- Website CC de Kruisboog met overzicht volledige eigen programmatie, mogelijkheid tot online bestellen tickets en abonnementen, te gast enz., ...
- Communicatie via facebook
- Informatie betreffende het vrijetijdscentrum, verenigingsleven, draaiboeken voor organisators, ingebed in Stadswebsite.

- Flyers (verspreiding via scholen voor familieprogrammatie, specifieke groepen vb. senioren...)
- Affiches
- Communicatie via de stadsinfokanalen

BESLUIT INFORMATIE EN COMMUNICATIE

De communicatie van het cultureel aanbod gebeurt via een goede mix aan informatiekanalen. Vooral de verdeling van de cultuurmail die verspreid wordt in de ruime regio is een sterke troef. Ook de duidelijke website (www.dekruisboog.be) met mogelijkheid tot online reservaties wordt door de gebruikers gewaardeerd. Jammer genoeg is de culturele informatie (culturele infrastructuur, verenigingsleven, adviesraden, reglementen...) moeilijk te vinden op de website.

8.2.5. INSPRAAK EN PARTICIPATIE

De Vaste Commissie van Advies (Cultuurpact) wordt waargenomen door het bestuur van de Cultuurraad Tienen. Deze laatste geeft advies over de elementen van het beleid die te maken hebben met de ondersteuning van het sociaal-cultureel werk. De cultuurraad is ook lid van het koepelcomité van adviesraden. Vanaf 2019 zijn een aantal adviesraden, waaronder de cultuurraad, niet langer verplicht. De organisatie van **inspraak en participatie** blijft wel verplicht en het betrekken van gebruikers bij het beheer van culturele instellingen (cultuurpact) ook.

In 2020 werden de adviesraden hervormd tot netwerken.

Bij de inrichting van nieuwe ontmoetingscentra worden alle lokale verenigingen van bij het ontwerp tot en met de verdere zelfstandige werking van het OC nauw betrokken.

8.3. BIBLIOTHEEK

8.3.1. ALGEMENE INLEIDING

Het decreet Lokaal Cultuurbeleid van 2012 definieert de bibliotheek als volgt: 'Een openbare bibliotheek is een basisvoorziening waar elke burger terecht kan met zijn vragen over kennis, cultuur, informatie en ontspanning. Ze bemiddelt actief bij het beantwoorden van al deze vragen. De openbare bibliotheek is actief inzake cultuurspreiding en cultuurparticipatie; ze werkt in een geest van objectiviteit en vrij van levensbeschouwelijke, politieke en commerciële invloeden.'

In het bibliotheekcharter (zie bijlage) stelt men dat 'De bibliotheek draagt bij aan het maatschappelijk debat. Ze maakt mensen weerbaar in hun strijd tegen sociale ongelijkheid, discriminatie, onwetendheid en armoede. Ze versterkt haar lokale gemeenschap, garandeert gelijke kansen en biedt ontspanning.'

De bibliotheek staat sinds 2019 voor heel wat uitdagingen. Met het wegvallen van de verplichting tot het aanbieden van een bibliotheek in elke gemeente en met de almaar grotere digitalisering en dalend aantal leden wordt het bestaansrecht van de bib in vraag gesteld. Bibliotheken zitten in een transitietraject waarin ze (blijvend) moeten durven veranderen, experimenteren en vernieuwen.

De bibliotheek is geëvolueerd van een traditioneel uitleencentrum naar een plaats voor ontmoeting, een plaats waar activiteiten georganiseerd worden. Men spreekt ook over de bib als een 'derde plek', naast de thuis- en werkplek. De bib wordt als het ware een huis- en studeerkamer van de stad.

8.3.2. AANBOD

INFRASTRUCTUUR

BIBLIOTHEEKGEBOUW

De bibliotheek, die zich op de Grote Markt nr. 3 bevindt, zit ingesloten achter ART en de erfgoedsite en is niet zichtbaar vanop de Grote Markt of de omliggende straten. Bewegwijzering naar de bibliotheek is nodig. Het gebouw beschikt over inbraakbeveiliging, branddetectie en camerabewaking.

De bibliotheek bestaat uit meerdere verdiepingen:

- Het **gelijkvloers** met de informatiebalie, de zelfscanbalies en de publieke pc's voor de bezoekers; Op de **1ste verdieping** is een balie/werkpost op de jeugdafdeling waar alle boeken en audiovisuele materialen voor kinderen tot 14 jaar staan;
- Op de **2de verdieping** is een balie/werkpost met collecties van romans voor volwassenen, strips, luisterboeken, e-readers en e-boeken;
- Op de **3de verdieping** is de personeelsruimte en de reserve (archief collectie). Beide zijn niet toegankelijk voor bezoekers.

UITRUSTING

Werk- of zitplaatsen

Ongeveer 50 werk- of zitplaatsen zijn doorheen de bibliotheek beschikbaar.

Digitale infrastructuur voor publiek

- Computers:
  - 7 catalogus pc's
  - 7 internet pc's op het gelijkvloers

De pc's worden intensief gebruikt. In 2020 werden ze 16,8% van de tijd gebruikt (= door de corona maatregelen ligt het gebruik van de pc's veel lager).

Het zijn vooral jongeren en mensen uit de lagere inkomensklasse die van deze faciliteiten gebruik maken. De bibliotheek blijft hier voor hen een belangrijke functie vervullen (zie VVBAD-enquête).

- Wifi:

Overall aanwezig & vrij toegankelijk via online aanmelding. Veel gebruikers komen met de eigen laptop naar de bib en gebruiken alleen de wifi. Over het gebruik van wifi hebben we geen gegevens aangezien mensen zich zo kunnen aanmelden.
- Multifunctionele copier:

Er zijn er twee aanwezig: op gelijkvloers en op de derde verdieping.
- RFID (zelfuitleen) toestellen, beveiligingspoortjes:
  - Op het gelijkvloers zijn 4 RFID-toestellen waarvan 2 met cash en bancontact en 2 met cash. Aan de balies is geen aparte kassa meer voorzien. Alle financiële transacties verlopen via de RFID-toestellen. Op de jeugdafdeling is 1 RFID-toestel beschikbaar, zonder betaalmogelijkheid.
  - Aan de ingang staan 2 antidiefstalpoortjes met een klantenteller. Alle bibliotheek materialen zijn beveiligd met een RFID-tag.

SOCIALE FUNCTIE VAN DE BIBLIOTHEEK

Steeds meer mensen vinden hun weg naar de bibliotheek omdat behoefte is aan plaatsen waar mensen elkaar op een informele manier en in een niet-commerciële omgeving kunnen ontmoeten. Een gelijkaardig gegeven is het feit dat jongeren in de bibliotheek willen werken aan opdrachten voor school. Dit leidt soms tot conflicten in de bibliotheek tussen groepen die een gesprek willen voeren en individuele bezoekers die stilte opzoeken (studeren, pc consultatie, lezen...). Voor een bibliotheek is het niet eenvoudig om deze dubbele functie te combineren en al zeker niet in het huidige gebouw.

Het gelijkvloers beschouwen we als een ontmoetingsruimte met een centraal uitleenplein, maar ook de locatie waar er een leessalon is, werkplekken voor laptop, groepswerk, enz.

De fictie afdeling is doorgaans een rustigere afdeling waar we mensen naar verwijzen als ze in relatieve rust willen lezen of studeren. Hier bevindt zich echter ook de jongerenhoek (collectie voor jongeren) met zeteltjes waar steeds meer jongeren hun weg naar vinden. Dit resulteert in meer lawaai waardoor het opzet van de fictie afdeling als stille afdeling niet gegarandeerd kan worden.

EVALUATIE EN BESLUIT INFRASTRUCTUUR

De bibliotheek is prima gelegen, maar te weinig zichtbaar vanaf de Grote Markt en de omliggende straten. Goede buitensignalisatie en panelen moeten voorzien worden met aanduiding van de functie van de verschillende gebouwen.

Het gebouw is 25 jaar oud en heeft een algemene opknapbeurt nodig. Eind 2018 is in functie van de omschakeling naar zelfuitleen het gelijkvloers grondig gerenoveerd en is er één centrale in/uitgang voorzien. De andere verdiepingen worden gerenoveerd in 2022.

Op termijn moet er nagedacht worden over een nieuw gebouw voor de bib, aangepast aan de huidige en toekomstige noden waarbij vooral aandacht wordt besteed aan de meerdere functies van het gebouw (stilte, ontmoeting, studeerplekken, ruimte voor activiteiten...). Een mogelijke locatie is het terrein grenzend aan het vrijetijdsgebouw waar cultuur, jeugd en academie gehuisvest is. Bekeken dient te worden hoe dit in elkaar kan passen met bv. een gemeenschappelijke ingang en onthaal waarbij medewerkers van de andere diensten basiskennis hebben van inleveren en uitleen. Ook kan dan gedacht worden aan een uitbreiding van de openingsuren voor leners die geen hulp nodig hebben bij het lenen van materialen of die gebruik willen maken van de faciliteiten (krant lezen, pc's...). Mogelijk kan dan ook het theatercafé fungeren als leescafé van de bib.

COLLECTIEBEHEER EN -GEBRUIK

SAMENSTELLING VAN DE COLLECTIE

Jaarlijks worden ongeveer 5000 gedrukte en 800 audiovisuele materialen aangekocht. De uitgaven voor collectieaanschaf zijn gezakt van € 106.652 in 2007 naar € 79.280 in 2017 en € 97.000 in 2020 (cijfers 2013: € 2,2 per inwoner, tegenover het Vlaamse gemiddelde van € 3,5).

Onderstaande tabel toont de collectie van de hoofdbibliotheek (zonder de magazijncollectie):

<u>Gedrukte materialen:</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Jeugd fictie	18.801	19.101
Jeugd strips	3.528	3519
Jeugd non-fictie	6.951	6990
Daisyboeken jeugd	89	224
Volwassenen fictie	20.593	20.610
Volwassenen strips	2.482	2.621
Volwassenen non-fictie	17.937	18.895
Losse tijdschriftnummers	1.795	2486
Daisyboeken volwassenen	168	173
Kranten	6	6
<u>Audiovisuele materialen:</u>		
Cd's jeugd	777	802
Cd's & muziekdvd's volwassenen	10.501	11.763
Dvd's jeugd	1.991	2.076
Jeugd games	184	217
Dvd's volwassenen	4.352	4716
Volwassenen games	111	129
Jeugd spellen	331	346

Digitale informatie (abbonementen)

GoPress, een online krantenarchief dat in de bib geraadpleegd kan worden of van thuis uit door individuele leners mits code of vanuit de secundaire scholen mits een overeenkomst.

Magazijncollectie

Daarnaast beschikt de bibliotheek over een magazijncollectie van 13.372 materialen. Het betreft voor een gedeelte weinig gevraagde, maar nog steeds waardevolle boeken alsook dubbele exemplaren van populaire boeken. Het wieden van de magazijncollectie is in uitvoering.

Bijzondere collectieonderdelen

- Collecties in bruikleen.
- Franstalige jeugdboeken van de bibliotheek van Jodoigne, die op hun beurt 50 Nederlandstalige jeugdboeken van ons in bruikleen krijgen & Daisyboeken van de Luisterpuntbibliotheek (zie ook 3. Aandacht voor bijzondere doelgroepen).
- Boekstart: wanneer de kinderen 15 maanden zijn krijgen ze een uitnodiging om naar de bib te gaan waar ze een tas met voorleesboekjes krijgen en uitleg over het specifieke aanbod voor jonge leners. De collectie voor de allerkleinsten (0 tot 1 jaar) werd uitgebreid om tegemoet te komen aan ouders die materialen voor baby en peuter willen lenen.
- Games: voor kinderen en volwassenen (sinds 2016): we mikken hierbij vooral op de doelgroep van de jongeren, die vaak afhaken.
- E-readers: sinds 2017 lenen we e-readers van de bibliotheek uit met e-boeken. Leners kunnen ook op de eigen e-reader e-boeken lenen. Vooral dit laatste is zeer populair bij leners.

GEBRUIK VAN DE COLLECTIE

Dienstreglement

Lidmaatschap kost € 5 per jaar, behalve voor jongeren tot 17 jaar en ouderen vanaf 60 jaar.

Lenen en internetpc's raadplegen is gratis.

De voorwaarden voor lidmaatschap en gebruiksmodaliteiten van de collectie (aantallen, termijnen, boetes voor laattijdig inleveren) liggen vast in een dienstreglement, dat regelmatig geëvalueerd en aangepast wordt aan gewijzigde situaties.

Voor IBL-aanvragen (interbibliothecair leenverkeer) wordt € 2 aangerekend. Ondanks de toelage van Vlaanderen (voormalig van de Provincie) voor medewerking aan het IBL-verkeer is dit tarief niet kostendekkend.

Leners, bezoekers en uitleningen

Leners

Een lener is iemand die gedurende het teljaar minstens 1 item leent. Instellingen of klassen die boekenpakketten lenen, worden slechts als 1 lener beschouwd:

In 2020 hadden we

- 3.300 jeugdleners (tot 15 jaar)
- 1.356 volwassen leners (vanaf 15 jaar)
- Groepskaarten voor klassen, instellingen, boekenpakketten: 3.580 leners (raming bereikte leners)

Bezoekers

Sinds de installatie van de klantenteller krijgen we zicht op het totaal aantal mensen dat de bib gebruikt, dus ook de mensen die de pc's en/of het internet te gebruiken, deelnemen aan activiteiten, de krant lezen, er studeren, enz.

Door de corona-bepalingen en technische problemen van de poortjes hebben we geen correct zicht op het aantal bezoekers in 2020. We ramen dit op zo'n 60.000 per jaar.

Het bezoekersaantal geeft een reële aanduiding over het belang van de sociale functie van de bibliotheek.

Uitleningen

In 2020 werden ook de uitleencijfers beïnvloed door de corona-maatregelen.

Aantal uitleningen:

- Gedrukte materialen: 104.548
- Audiovisuele materialen: 18.314

DIVERSE DIENSTEN I.V.M. DE UITLEEN VAN BIBLIOTHEEKMATERIALEN

- **Inleverbox** (24/24 beschikbaar om materialen in te leveren, met uitzondering van e-readers, grote gezelschapsspellen, voorleesrugzakjes...);
- **Online verlengen** van de **uitleentermijn** en reserveren van uitgeleende materialen;
- **Herinneringsmail naar leners** van wie de uitleentermijn bijna voorbij is;
- **Bewaren van de eigen uitleengeschiedenis;**
- **Boetebrieven via post en reserveringsberichten via mail** (via post voor wie geen mailadres heeft). De 4 zelfuitleenbalies (RFID) komen de autonomie en de privacy van de leners ten goede en laat het personeel toe om de leners beter te begeleiden. De zelfuitleen laat toe om meer in te gaan op informatievragen of hulp aan de computers. Ook kunnen medewerkers samen met de bezoekers mee de bib in gaan om hen te tonen waar ze materialen kunnen vinden, hoe ze op de catalogus kunnen zoeken...

EVALUATIE EN BESLUIT COLLECTIEBEHEER EN GEBRUIK

Het collectiebudget is doorheen de jaren steeds kleiner geworden. We dienen echter te investeren in voldoende nieuwe materialen aangezien leners hiervoor juist naar de bibliotheek komen. Omdat we ook meer inzetten op klasbezoeken i.p.v. boekenpakketten moet het aanbod van de jeugdcollectie sterk uitgebreid worden.

Een verhoging van het budget is nodig, zeker rekening houdend met de ingevoerde gereguleerde boekenprijs waarbij er een plafond voor de toegestane korting door boekhandelaars is en er met eenzelfde budget beduidend minder boeken kunnen worden aangekocht.

Het in de kijker zetten van nieuwe maar ook materialen die aansluiten bij bepaalde thema's of die medewerkers de moeite waard vinden zijn om onder de aandacht te brengen maakt deel uit van onze doelstelling om mensen te prikkelen en hen materialen te laten ontdekken. Er is nog meer nood aan presentatiemeubels en tijd voor de collectieverantwoordelijken om dit aan te bieden en uit te breiden.

We zien dat er systematisch een lichte daling is in het aantal leners. De grootste daling is merkbaar bij jongeren en studenten. Jonge gezinnen vinden dan weer wel hun weg terug naar de bibliotheek en maken hier intensief gebruik van.

De uitdaging is om leden die afhaken weer terug naar de bib te krijgen, om het ledenaantal weer te vergroten door bv. doelgerichte acties op te zetten voor deze groepen (specifiek collectieaanbod, activiteiten aanbieden...). Mogelijk ook door samen te werken met organisaties, diensten die deze doelgroepen wel bereiken en gezamenlijk een promotie of aanbod uit te werken.

Hiernaast zien we ook dat in gemeenten waar er geïnvesteerd werd in een nieuw gebouw een significante stijging van bezoekers en leden wordt waargenomen (de Krook in Gent is naar een verviervoudiging gegaan van bezoekers sinds het nieuwe gebouw er is).

Bij de uitleningen zien we vooral een stijging bij games, e-boeken (vooral lenen op eigen e-reader), strips, jeugdboeken en non-fictie volwassenen. Uitleningen van romans blijft hetzelfde. De grootste daling is bij het uitlenen van dvd's en cd's (o.a. door de komst van digitale TV, Netflix, Spotify...). De dvd's zijn vanaf 2018 wel gratis en betekent een stijging in de uitleencijfers.

In 2022 wordt een digitale inleverbox geïnstalleerd. Bij een slimme box worden onvolledige materialen geweigerd en gaat het dumpen van oude boeken waar mensen van af willen tegen.

De installatie van RFID brengt vooral de balie medewerkers een verlichting van de taken mee, maar er moet over gewaakt worden dat dit de dienstverlening en het beschikbaar zijn voor bezoekers niet in het gedrang brengt. Prioriteit is en blijft mensen helpen bij informatievragen en hulp te bieden bij het zoeken op de catalogus.

Een aantal materialen worden ook nog steeds aan deze balies uitgeleend of ingenomen: games en gezelschapsspellen op de jeugd afdeling, e-readers en e-boeken op de fictie afdeling. En dit omwille van beveiliging van de materialen of de manuele handeling die nog steeds nodig is. Inname van de gezelschapsspellen gebeurt op het gelijkvloers waarbij ze direct nagekeken worden op volledigheid.

Met de overstap naar het Eengemaakt Bibliotheekstelsel (EBS) in 2022 zullen leners van thuis uit e-boeken kunnen lenen en moet dit niet meer aan de balie gebeuren. Ook zullen de spellen front office aangeboden worden en moeten deze niet meer aan de balie omgeruild worden wanneer leners dit willen lenen.

Op het gelijkvloers moet de balie telkens met 2 mensen bemand worden. Dit is nodig omdat hier nieuwe leners worden ingeschreven (kan nog steeds op alle verdiepingen), problemen met materialen opgelost worden, hulp aan de RFID-balies en publiekspc's geboden wordt, ... RFID is m.a.w. geen personeelsbesparing, maar laat toe het baliepersoneel efficiënter in te zetten.

ACTIVITEITEN ROND LEESBEVORDERING, DIGITALE GELETERDHEID, CULTUURBELEVING EN ONTMOETING

De bibliotheek heeft een rijk aanbod aan activiteiten, maar met het beschikbare personeel blijft steeds minder tijd over om dit soort zaken te organiseren en coördineren. Nochtans blijkt uit de VVBAD-enquête dat

een hedendaagse bibliotheek meer is dan een boekerij en leeft door het aanbieden van activiteiten in het kader van leesbevordering, het dichtend van de digitale kloof,... . Deelname aan deze activiteiten neemt dan ook toe en wordt gesmaakt door mensen die hierover heel tevreden zijn.

ACTIVITEITEN VOOR KINDEREN EN JONGEREN (BUITEN SCHOOLVERBAND)

De focus van activiteiten voor kinderen (tot 14 jaar) ligt op leesbevordering en -plezier. De bibliotheek neemt ook deel aan nationale acties zoals de jeugdboekenmaand, voorleesweek, poëzieweek, digitale week...

Tijdens de zomer organiseert de bib een actie om het lezen tijdens de vakantie te stimuleren. Met een speelse zoektocht doorheen de bibliotheek prikkelen we jongere lezers om boeken rond een thema te lezen.

ACTIVITEITEN EN AANBOD VOOR VOLWASSENEN

De bibliotheek heeft een eigen leesgroep die 6 keer per jaar samenkomt. Jaarlijks worden zowel literaire als thematische lezingen aangeboden, vaak in het kader van nationale acties zoals de digitale week, de poëzieweek, de voorleesweek en wereldboekendag. Maar ook lezingen & workshops worden georganiseerd die aansluiten bij actuele thema's of in het kader van leesbevordering (bv. blok@debib).

De bib werkt ook samen met andere diensten & organisaties voor de organisatie van een gezamenlijke lezing of activiteiten:

- met burgerbewegingen
- met ART@debib kregen leerlingen van ART de kans om hun muzikaal talent te tonen in de bibliotheek tussen de rekken

Op vraag worden voor groepen uit organisaties rondleidingen in de bibliotheek georganiseerd, afgestemd op de doelgroep en de noden.

EVALUATIE EN BESLUIT ACTIVITEITEN IN DE BIB

Dat het organiseren van activiteiten essentieel is voor de werking van de bib, blijkt uit de recente nationale enquête gevoerd vanuit de VVBAD. "De bibliotheek is meer een beleveniscentrum geworden waar mensen elkaar ontmoeten." Auteurslezingen staan centraal, maar ook workshops, lezingen over allerlei onderwerpen maken deel uit van het aanbod. "Waar zich meer activiteit afspeelt, is er logischerwijs meer aanloop." Ook 55,5% van onze leden vindt het belangrijk dat er activiteiten en workshops in de bibliotheek worden georganiseerd.

Dit past ook in onze visie van wat een bibliotheek vandaag en morgen moet zijn. Een huis waar alleen maar boeken ontleend worden is het al lang niet meer.

SCHOLENWERKING

De bibliotheek heeft een uitgebreid aanbod, zowel materialen als activiteiten, voor scholen in Tienen. Een deel van het materialenaanbod kan ook door scholen buiten Tienen aangevraagd worden.

AANBOD VOOR HET KLEUTER- EN BASISONDERWIJS

Boekenpakketten

Scholen buiten de ring van Tienen kunnen boekenpakketten in de klas krijgen. Elk pakket bestaat uit 25 boeken en 5 strips. In totaal worden er 4 keer per jaar boekenpakketten geleverd.

In het schooljaar 2019-2020 werden er 61 boekenpakketten geleverd, in schooljaar 2020-2021 ging het om 69 pakketten. In totaal maakten 69 klassen hiervan gebruik.

Klasuitleen

Scholen binnen de ring van Tienen en scholen die dit wensen kunnen op klasuitleen komen. Klassen kiezen of ze 1 keer per maand of 2-maandelijks naar de bib komen. Elke leerling kan 3 boeken naar keuze lenen.

Door de corona-beperkingen kon er geen klasuitleen doorgaan, maar hebben we wel aan klassen die hierop intekenden een boekenpakket bezorgd.

Introductiebezoeken

Tijdens deze bezoeken leren leerlingen de bibliotheek kennen a.d.h.v. oefeningen, opdrachten. We merken dat veel scholen naar het jeugdboekenmaand spel komen ter vervangen van de introducties, ook al leren ze dan weinig bij over de opstelling van de materialen en het gebruik van de catalogus.

Materialen voor scholen

Materialen voor scholen zoals thematische pakketjes vertelplaten, tatertaal pakketten voor kleuters, leesboekjes voor 3de en 5de leerjaar, samen lezen-pakketten met telkens 25 exemplaren van 1 boek zodat dit klassikaal gelezen kan worden en educatieve spelboekjes.

Leraren vragen deze materialen aan en kunnen ze vervolgens in de bibliotheek ophalen. De leesboekjes worden samen met de boekenpakketten geleverd.

Jeugdboekenmaand

In het kader van de jeugdboekenmaand werden auteurslezingen georganiseerd en werd een bibliotheekspel uitgewerkt. Door de corona-beperkingen zijn er een aantal lezingen niet kunnen doorgaan. In totaal hebben er 21 klassen deelgenomen aan de lezingen en 14 klassen aan het bibliotheekspel.

AANBOD VOOR HET SECUNDAIR ONDERWIJS

Introductielessen met rondleidingen voor de eerste graad in de jeugdafdeling, voor de tweede en derde graad in de volwassenenafdeling waarbij ze aan de hand van zoekopdrachten de bibliotheek verkennen. Thematische werksessies in de bibliotheek kunnen door leerkrachten worden aangevraagd.

EVALUATIE EN BESLUIT SCHOLENWERKING

Samenwerking met scholen is één van onze belangrijkste pijlers, m.n. leesbevordering en leesplezier stimuleren bij kinderen en jongeren. Ons aanbod (materialen en activiteiten) is dan ook zeer uitgebreid. De VBAD-bevraging toont dat 93,9% van alle bevroegden laat weten dat kinderen in de lagere school de (werking van de) bibliotheek moet leren kennen.

8.3.3. AANDACHT VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN

Personen met beperkte mobiliteit en onthaalgezinnen

Voor 'Bibliotheek aan huis' bezorgen vrijwilligers 1 keer per maand boeken en audiovisuele materialen aan mensen die zich niet zelf naar de bibliotheek kunnen verplaatsen. Ook onthaalouders en/of crèches maken van deze dienstverlening gebruik en krijgen leesvoer voor de jongste kindjes.

Anderstalige inwoners

Met het Taalpunt voor volwassenen en kinderen biedt de bib een uitgebreid aanbod aan om Nederlands te leren. Kom Binnen, waar anderstaligen Nederlands kunnen leren, biedt niet alleen de kans om Nederlands te oefenen maar ook om in contact te komen met Nederlandstalige inwoners van Tienen.

De bibliotheek beschikt niet over exacte cijfers van het bibliotheekgebruik door anderstaligen.

Mensen met een (lees)beperking

Er is gespecialiseerd materiaal beschikbaar (Daisyboeken, Grootletterboeken en luisterboeken) voor mensen met beperkt zicht of een leesbeperking. De daisyboeken worden aangeleverd door de Luisterpuntbibliotheek.

Mensen uit kansengroepen

Ondersteuning vanuit het OCMW: gratis lidmaatschap of deelname aan pc-lessen. Dit wordt zeer beperkt gebruikt (jaarlijks gemiddeld 5 aanvragen).

Evaluatie en besluit aandacht voor bijzondere doelgroepen

Het bereiken van kansengroepen blijft een grote uitdaging voor de bibliotheek. We merken dat zij nog steeds moeilijk hun weg vinden naar de bibliotheek en het uitgebreide aanbod.

Mogelijke acties om hen te bereiken kunnen zijn:

- gerichte promotie voeren met aandacht voor materialen uit de collectie die nuttig zijn voor hen specifiek
- uitbreiding van de samenwerking met OCMW om deze doelgroep te bereiken (via toeleiders werken, kleine collectie in Sociaal Huis aanbieden)
- buiten de muren van de bib gaan een deelnemen aan activiteiten die op één van deze doelgroepen is gericht...

In de toekomstige profielen van medewerkers kan ook aandacht besteed worden aan het hebben van ervaring met of een diploma in sociaal werk.

8.3.4. INFORMATIE EN COMMUNICATIE

De bibliotheek zet in op het informeren van de leden en gebruikt hiervoor volgende kanalen:

- Facebook, Instagram en Pinterest pagina (met lees-, luister- en kijktips)
- Maandelijkse nieuwsbrief met een overzicht van activiteiten, tips van de bib, weetjes
- Deelwebsite van de bibliotheek op de website van de stad Tienen
- Flyers en affiches (afzonderlijke activiteiten, attendering van minder gekende bibliotheekdiensten) en brochures (voorjaars- en najaarsaanbod voor volwassenen, activiteiten in kader van nationale acties). Aanbod voor kinderen en jongeren tijdens de vakanties wordt mee opgenomen in de gezamenlijke vrijetijdsfolder.
- Informatiekanalen van de dienst communicatie (persberichten, stadsmagazine, infopanelen)
- In de bib is een TV scherm voorzien voor aankondiging van activiteiten, bibliotheekinformatie, enz.

Er zijn voldoende communicatieluiken, maar deze dient meer doelgericht te gebeuren, nl. door bv. mailings die afgestemd zijn op het profiel en leengedrag van leners waarbij ze geattendeerd worden voor nieuwe aanwinsten & schrijvers die hierbij aansluiten. Afhankelijk van de doelgroep kiezen voor het soort van communicatie, bv. sociale media om jongeren te informeren.

8.3.5. VORMING EN EDUCATIE

Tax-on-web

In samenwerking met de FOD Financiën organiseert de bibliotheek jaarlijks een viertal sessies tax-on-web. Medewerkers van de FOD Financiën begeleiden mensen bij het online invullen van hun belastingsaangifte. Wegens corona is dit niet kunnen doorgaan.

Evaluatie en besluit vorming en educatie

In het decreet betreffende het Lokaal Cultuurbeleid (2012) was het inzetten op e-inclusie bij moeilijk bereikbare doelgroepen en op het verhogen van informatiegeletterdheid en mediawijsheid één van de speerpunten. Bijna 70% van de respondenten van de VVBAD enquête sluit zich hierbij aan en vindt dat de bibliotheek ondersteuning moet bieden aan personen die minder thuis zijn in multimedia en ICT.

Wat het ruimere vormingsaanbod betreft, is een samenwerking met externe partners aan te raden: financieel risico is uitgesloten, betere promotie en participatie, beperkte(re) personeelsinzet.

8.3.6. INSPRAAK EN PARTICIPATIE

Leners krijgen inspraak in de collectievorming d.m.v. aankoopssuggesties. Het Netwerk Bibliotheek adviseert het bestuur over de krachtlijnen van het bibliotheekbeleid. Er is regelmatig contact en overleg met de scholen.

Samenwerking en overleg:

- Sectoroverleg van vrijetijdsdiensten

8.3.7. ALGEMEEN BESLUIT BIBLIOTHEEK

De bibliotheek van Tienen streeft ernaar om een bibliotheek te worden die meerdere functies vervult:

1) Informatie- en kennisplek

Bezoekers krijgen er toegang tot informatie en cultuur en dit via een actuele en brede collectie, afgestemd op de noden van het publiek. Er is gratis toegang tot internet en digitale media. Bibliotheekmedewerkers zoeken samen met de gebruikers antwoorden op hun vragen (bib materialen, online, doorverwijzen naar andere diensten...) en bieden zo begeleiding op maat aan.

Uitdagingen en acties die we ondernemen

Dit aanbod is vaak nog te onbekend bij inwoners. De bib heeft nog steeds een imago van 'boekenhuis voor hoogopgeleiden'. Ledenaantal daalt systematisch. Doelgerichte acties ondernemen (communicatie en activiteiten) om de boeiende plek die de bib is kenbaar te maken bij de inwoners van Tienen. Communicatie afstemmen op doelgroepen, 'extra muros'-activiteiten opzetten (bv. pop-up bib op evenementen, mini bib voorzien bij diensten zoals het Sociaal Huis, ...). De medewerkers van de bib dienen zich nog verder bij te scholen zodat een nog betere dienstverlening voorzien kan worden.

2) Ontmoetingsplek met ruimte voor interactie

Het is een fysieke plaats waar mensen gezellig kunnen verblijven, anderen ontmoeten... Het is ook een digitale plaats via sociale media, online platformen...waarbij de bib, de leners hun ervaringen kunnen delen. De bib kan deze ontmoeting faciliteren met een mooi en gezellig gebouw, maar ook met een professionele dienstverlening, prikkelende activiteiten en een uitnodigende collectie.

Uitdagingen en acties die we ondernemen

Uit de VVBAD-enquête (zie bijlage) blijkt dat bezoekers zowel de stille opzoeken als nood hebben aan ontmoeting in de bib. Deze dubbele functie is ons huidig gebouw niet eenvoudig te realiseren. Met de verdere renovatie van de andere verdiepingen willen we de 2de verdieping verder omvormen tot 'stille' afdeling waar mensen ongestoord kunnen lezen, studeren, werken. Het gelijkvloers wordt de plaats voor ontmoeting waar er een koffietoestel voorzien wordt en het leessalon.

3) Toegankelijke, veilige plek

De bibliotheek is een laagdrempelige cultuurinstelling. Ze moet toegankelijk zijn op verschillende vlakken: gebouw, inrichting, collectie, dienstverlening en dit voor een heel diverse doelgroep.

Het gebouw zelf moet toegankelijk zijn, centraal gelegen met idealiter (gratis) parkeergelegenheid, duidelijk zichtbaar en makkelijk te vinden. De inrichting moet uitnodigend zijn, duidelijke signalisatie hebben zodat bezoekers snel vinden waarnaar ze op zoek zijn. Dienstverlening op maat, toegespitst op de uiteenlopende bibliotheekgebruikers, klantvriendelijk...

Uitdagingen en acties die we ondernemen

Het gebouw dient hiertoe verder gerenoveerd te worden. De te kleine oppervlakte van de jeugdafdeling is niet ideaal voor ouders met kinderwagens, op de fictie afdeling is er een niveauverschil in de vloer wat vooral voor oudere mensen niet evident is. De renovatie van deze verdiepingen kan bovengenoemde problemen oplossen.

Maar als we echt willen inzetten op een hedendaagse bib die voorzien is op toekomstige uitdagingen moet er nagedacht worden over een heel nieuw bibliotheekgebouw. Een gebouw dat tegemoet komt aan de dubbele functie, maar ook verder gaat en plaats voorziet voor lokalen voor groepswork, studeerhokjes, experimenteer ruimte (een 'fablab' waar je in 3D kunt printen, lasercutten), ruimte voor lezingen en workshops. Het is belangrijk om een flexibele en polyvalent interieur te voorzien dat aangepast kan worden aan toekomstige noden.

Maar ook een gebouw waarin bijvoorbeeld verschillende vrijetijdsdiensten huisvest, een gezamenlijk onthaal biedt en waar mensen ook voor andere vrijetijdzaken terecht kunnen. Mogelijk kan er ook een externe partner gehuisvest worden, bv. uitbater van een koffie- en eetgelegenheid.

4) Educatieve plek

In de bibliotheek kan de burger terecht met vragen over kennis, cultuur, informatie en ontspanning. Louter informatie aanbieden volstaat echter niet meer. De bib moet zelf vragen stimuleren door activiteiten, door mensen samen te brengen rond het aanbod en hen te helpen bij het gebruik. Door het voortdurende aanspreken van de gebruikers, het presenteren van diensten en collecties en deze met elkaar te verbinden worden gebruikers uitgenodigd tot vinden en ontdekken. De bib is een plek waar men inspiratie opdoet, (in)formeel bijleert. Met het aanbieden van activiteiten (lezingen, workshops) wordt dit gerealiseerd. Maar ook voorzien in zelfstudie is hierin belangrijk, evenals samenwerking met het onderwijs.

Uitdagingen en acties die we ondernemen

De medewerkers kunnen met de zelfuitleen evolueren van iemand die materialen uitleent tot een 'wandelende informatiemedewerker', iemand die rondloopt en beschikbaar is voor vragen en die noden detecteert. Dit vergt nog een verdere aanpassing van mindset en verdere nood aan bijscholing. Opleiding (intern, extern) moet voorzien worden, maar ook inspiratie opdoen in andere bibliotheken waar dit reeds gebeurt is hiervoor essentieel (organiseren van jaarlijkse studiedag voor alle medewerkers). Voor het organiseren van educatieve activiteiten is echter ook voldoende personeel of budget nodig. Zonder deze basisvoorwaarden kan dit niet gerealiseerd worden.

5) Belevingsplek voor creatieve zelfontplooiing

De bibliotheek kan verbeelding en creativiteit stimuleren met een collectie verrast en prikkelt, die mensen nieuwe inzichten biedt, nieuwe auteurs of thema's laat ontdekken. Met het aanbod van games, e-boeken... speelt de bib in op nieuwe tendensen en geeft bezoekers zo de kans dit te ontdekken, ermee kennis te maken. We willen een plek zijn van (co)creatie, een plek waar je iets kunt uitproberen, een ruimte voor expressie, kennismaking met culturele activiteiten (bv. mini concerten door ART, digitale workshops, knutseluurtsjes...). Diensten als Cultuur, ART, het museum, enz. zijn voor de bib dan ook belangrijke partners in dit verhaal.

Uitdagingen en acties die we ondernemen

Collectie en inspelen op nieuwe trends blijft een must. De bib moet 'mee' zijn en een plek zijn waar mensen met dit alles in contact kunnen komen. De e-readers en e-boeken waren hier een goed voorbeeld van. In een nieuw gebouw zou er dan ook ruimte moeten zijn voor een 'fablab' waar kinderen hun digitale tools ontwikkelen, waar Coderdojo Tienen een vaste plek krijgt, waar er plaats is voor gaming... Hiervoor is verdere samenwerking met partners die deze knowhow hebben essentieel, dienen toekomstige bibliotheekmedewerkers deze vaardigheden te hebben om dit al dan niet zelf te begeleiden, coördineren of ondersteunen.

Partnerschappen moeten verder uitgebouwd worden met andere bibliotheken, stadsdiensten, scholen, externe organisaties, ... De bib kan dit alles immers niet alleen realiseren, daarvoor is er onvoldoende personeel (en nog niet) in huis.

Deze doelstellingen passen in de visie, missie van stad Tienen:

'[...] wil Tienen zich positioneren als een warme en zorgzame stad op mensenmaat waar iedereen zich thuis en welkom voelt.' Met het uitbouwen van een bibliotheek als derde plek, een thuisplek sluiten we aan op deze doelstelling.

'[...] Samen met onze bevolking van we werken aan concrete acties die een positieve invloed hebben op de belevingswaarde van de stad.' Een aangename, centraal gelegen bibliotheekgebouw met een kwaliteitsvolle collectie, excellente dienstverlening, prikkelende activiteiten creëren een positieve (bibliotheek)beleving aan de inwoners.

'[...] In het centrum van de stad wordt een ontmoetingsruimte voor verschillende doelgroepen gezocht.' De bibliotheek vervult een maatschappelijke rol als ontmoetingsplek waar scholieren groepswork maken of samen studeren, waar senioren de krant lezen, mensen op hun laptop kunnen werken, waar ouders wachten op hun kinderen die in de academie les volgen...

8.4. SPORT

Een sportbeleid is gericht op het verbeteren van de kwaliteit en omstandigheden voor sportdeelname. Daarnaast is de versterking van de bijdrage van sport voor een betere gezondheid, werkgelegenheid en sociale integratie belangrijk. Een lokale overheid kan (moet) een belangrijke rol spelen in het toegankelijk maken van sportbeleving voor de gehele bevolking. Het spreekt voor zich dat de eisen en verwachtingen van de gebruikers steeds wijzigen. Aan de lokale overheid dus om in te spelen op die gewijzigde behoeften en op geregelde tijdstippen de beleidsprioriteiten bij te stellen. Tienen heeft een sterke traditie betreffende sport en sportbeleving opgebouwd. De opgebouwde kennis vormt een goede uitgangsbasis voor het leggen van nieuwe accenten en het uitzetten van bakens voor een toekomstgericht sportbeleid, dat zo maximaal mogelijk inspeelt op de nieuwe uitdagingen en behoeften die leven bij de Tienenaar op het vlak van sportbeleving.

8.4.1. ONDERSTEUNING

FINANCIEEL

Tienen is een sportieve stad. De stad Tienen telt een 40-tal sporttakken en een 100- tal sportclubs, waarvan er een 80-tal erkend zijn door de stad. Het effectief aantal erkende sportclubs ligt hoger, omdat sommige verenigingen zich gegroepeerd hebben in een verbond (bv. de zaalvoetbalclubs en de biljartclubs).

In 2018 waren er 13 voetbalclubs, 7 watersporten, 18 zaalsporten, 15 wielersport, 7 bewegingssporten, 11 martiale kunsten, 8 schutterssporten, 11 behendigheidssporten, 6 hobbyclubs en 1 omnisportclub.

De sport- en ontspanningsverenigingen krijgen jaarlijks financiële ondersteuning a.d.h.v. verschillende reglementen. Het betreft:

- **werkingstoelagen** op basis van kwalitatieve criteria (€ 35.000);
- toelagen voor **kwaliteitsvolle jeugdwerking en samenwerkingsverbanden voor erkende Tiense sportverenigingen** ter vervanging van de vroegere impulssubsidie (€ 28.500);
- **toelage Tiense jeugdwerking** op basis van het aantal Tiense jeugdleden (€ 5.000);
- **toelage voor uitzonderlijke sportorganisaties** (€ 4.750 per jaar voor sportactiviteiten van uitzonderlijke aard die buiten de werkingssubsidies vallen);
- **toelage voor het inrichten van wielervedstrijden** (€ 3.500);
- **huurtoelage openluchtsportterreinen** (€ 9.000 *ter vervanging van het reglement huur voetbalterreinen*);
- **renteloze leningen** (binnen grenzen goedgekeurd budget) aan erkende sportverenigingen ter ondersteuning van het bouwen van en/of verbouwen aan onroerende infrastructuur of het aankopen van onroerende goederen die noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van de activiteiten die behoren tot de normale werking van de vereniging;
- **fusiepremie** (sinds 2017) ten bedrage van maximaal € 5.000 om clubs te stimuleren om samen te vloeien en de hieraan verbonden kosten te vergoeden.

De werkingstoelagen die worden uitgekeerd zijn in verhouding tot de prestaties en de werking die de verenigingen leveren. De clubs met een uitgebreide jeugdwerking ontvangen de grootste sommen. De door het oude decreet “sport-voor-allen” opgelegde verplichtingen (op basis van een meerderheid aan kwaliteitscriteria) ter ondersteuning van de sportverenigingen hebben een gunstig effect gehad.

Het reglement voor de jeugdwerking op basis van het aantal Tiense jeugdleden beloont die clubs met minimaal 25 Tiense jongeren, maar mist kwaliteitscriteria.

Clubs worden gestimuleerd tot organisatie van uitzonderlijke activiteiten buiten de reguliere clubwerking en krijgen hiervoor een extra toelage. Hiermee mag niet te lichtzinnig worden omgesprongen. Een reglementswijziging is hier aangewezen. Hierbij wordt gedacht aan een cofinanciering van 25% door de aanvragende club.

Het reglement 'Toelage voor het inrichten van wielervedstrijden' zou in dezelfde zin herbekeken kunnen worden. Voor wielersportclubs blijft het steeds een uitdaging om wedstrijden in te richten omwille van de dalende sponsoring.

De bestaande reglementen worden overwegend gunstig ervaren door de sportverenigingen, maar dienen op een aantal kleine onvolkomenheden bijgeschaafd te worden. Essentieel hierbij is dat de kwaliteitscriteria moeten primeren of nog beter dat de kwaliteitscriteria nog zwaarder moeten wegen bij de verdeling van de subsidies.

Het reglement 'toelage voor kwaliteitsvolle jeugdwerking en samenwerkingsverbanden voor erkende Tiense sportverenigingen' moet bijgestuurd worden. Enkele verenigingen zetten in hun aanvraagdossier zwaar in op opleidingen en bijscholingen en strijken zodoende grote bedragen op die een discrepantie veroorzaken in de billijke verdeling van de middelen onder de Tiense sportclubs.

Het mechanisme van het indienen van de subsidiedossiers moet mee in de reglementen vervat worden alsook een vaste jaarlijkse indiendatum. Meer dan 10% van de clubs respecteren de indieningsdatum niet of leveren onvolledige dossiers in. Nadien wordt via achterpoortjes gezocht om toch nog in aanmerking te komen voor subsidiëring. Door de clubs moet meer ernst aan de dag gelegd worden, wetende dat een dossier gemiddeld 500 euro werkingstoelage in het laatje van een club brengt.

Het verwerken van de subsidiedossiers is heel tijdrovend.

LOGISTIEK

Alle verenigingen die bij de stedelijke sportraad aangesloten zijn, kunnen eenmaal per jaar gratis materiaal zoals tafels, stoelen, nadarafsluitingen e.a. ontlenen bij en laten leveren door de stad. Vanaf een tweede aanvraag dienen zij een huurgeld voor deze materialen te betalen indien deze door de stad geleverd dienen te worden.

INHOUDELIJK - PROMOTIONEEL

Sportclubs kunnen met hun vragen i.v.m. oprichting van een vereniging, aansluiting bij de stedelijke adviesraad sport, erkenning door de stad en financiële tegemoetkomingen terecht op de dienst sport.

De sportclubs worden jaarlijks op regelmatige basis uitgenodigd door de sportdienst om deel te nemen aan campagnes van Sport Vlaanderen en/of de sportdienst. De Maand van de Sportclub en de SIS zijn hier voorbeelden van. De sportdienst biedt hiermee een platform aan de clubs om zich kenbaar te maken bij het grote publiek.

De sportpromotionele acties van de sportdienst leveren dikwijls nieuwe leden op bij de deelnemende verenigingen.

INFRASTRUCTUUR

SPORTINFRASTRUCTUUR

In Tienen is de volgende sportinfrastructuur aanwezig:

- a) Sportinfrastructuur eigendom van de stad en in beheer van AGB Tienen
  - 1 zwemcomplex met een 25-meterbad, recreatie- en peuterbad en duikput (bouwjaar 2000)
  - 1 sportcentrum met 4 sporthallen (hal 1 bouwjaar 1978, hal 2 bouwjaar 1997, hal 3 bouwjaar 2007), 1 atletiekpiste (bouwjaar 2004), 3 voetbalterreinen, 1 skeelerpiste en een looppad.
  - ⇒ Alle (gras)terreinen die buiten de omliggende sportvelden liggen zijn in beheer van de stad.

De sportinfrastructuur van de stad is vrijwel maximaal benut. Tijdens het schooljaar is er overdag een permanente bezetting door de scholen en lessenreeksen van de sportdienst. Tijdens de schoolvakanties is de infrastructuur overdag in gebruik voor allerlei kampen. Van september tot april is de infrastructuur 's avonds en in het weekend bezet door de sportclubs.

Een beperkt aantal clubs (met jeugdwerking) kunnen niet terecht in de stedelijke infrastructuur. Deze wijken dan uit naar privé of schoolsportinfrastructuur. De sportinfrastructuur van de Tiense scholen is dikwijls verouderd of niet geschikt om competitieploegen er te laten trainen en wedstrijden te spelen. De toegankelijkheid na de schooluren is bij de meeste scholen een probleem. Bij de weinige scholen die toch in aanmerking zouden komen, merken we een onwil om clubs een onderdak te bieden, ondanks de win-win verhouding die hierdoor zou kunnen ontstaan. De huurgelden die de scholen vragen liggen exponentieel hoger dan de huurgelden van de stad.

Als sportclubs wegens overbezetting niet in de infrastructuur van de stad kunnen ingepast worden, is het in bepaalde gevallen wenselijk om deze clubs te ondersteunen in de huurkosten van private infrastructuur om de sportoefening niet in het gedrang te brengen. Een allesomvattend reglement ter zake is wenselijk.

a) Sportinfrastructuur van de stad en in beheer van een sportclub

- overdekte en openlucht petanquebanen, verbruiksruimte (petanqueclub Tienen)
- openlucht boulistenbanen en verbruiksruimte (boulistenclub Tienen)
- 1 voetbalstadion (RFC Tienen-Hageland) – vernieuwbouw 1998
- voetbalterreinen (RFC Tienen-Hageland, VW Hakendover (in faling) en St-Barbarastraat Kumtich)
- 1 balboogschietstand (Willem Tell)
- 4 tennisterreinen (RCT Tennis)

b) Privé-sportinfrastructuur

- 12 voetbalterreinen (Sparta Tienen, 2 x KVV Oorbeek, 3 x VV Houtem, 2 x Arsenal Goetsenhoven, 2 x Arsenal Oplinter en 2 x Crossing Vissenaken)
- 1 trapveld (Crossing Vissenaken)
- fitnesscentra (Fit Factory, Life Style Fitness en ChampionGym)
- 1 CrossFit centrum (district 10)
- 1 tenniscentrum met 6 openlucht tennisterreinen (TC Roosendaal)
- 1 tenniscentrum met 4 openlucht en 4 overdekte tennisterreinen, 3 overdekte padelsterreinen, 2 squashbanen, een sportzaal, 2 indoor soccerterreinen en 2 badmintonvelden (Grand Slam)
- 1 sporthal met klimmuur en 2 openlucht tennisterreinen (Broeders Alexianen)
- 1 bowlingcentrum met snooker- en biljarttafels (Acro)
- 1 vliegveld (De Wouw)
- maneges (De Hoefslag, Roosendaal en 't Hof Lyma Horses)
- 1 pistool- en karabijnschietstand (Arizona)
- 2 danszalen (Dans-je-fit en Dancin'movement)

c) Sportinfrastructuur in beheer van de scholen

- 14 sportzaaltjes
- 2 sporthallen (Via Waaiberg)
- 1 sporthal (De Sterretjes)

Het sportcentrum Houtemveld zou onder volledig AGB beheer moeten komen, dus ook de (gras)terreinen die buiten de omliggende voetbalvelden, skeeler- en atletiekpiste liggen.

In de stad is behoorlijk wat sportinfrastructuur aanwezig en de tarieven zijn zeer clubvriendelijk (moeten periodiek meegroeien met de index). In 2019 moet er een algemene prijsverhoging doorgevoerd worden. Hierbij moet nagedacht worden om de tarieven van alle vergelijkbare infrastructuur van de stad parallel te schakelen.

BEZETTING EN BEZOEKCIJFERS

De bezetting van de infrastructuur en de bezoekcijfers zijn zeer positief. Door de concentratie van sportinfrastructuur bruist het sportleven in het sportcentrum op het Houtemveld. In 2018 telden we 178.447 bezoekers op uur basis.

Het zwembad De Blyckaert telt gemiddeld 240.000 bezoekers per jaar, waarvan 80.000 zwembeurten van de scholen en instellingen, 38.000 voor de zwemclubs en 122.000 individuele bezoekers.

In het kader van het beheer en participatie van de sportinfrastructuur zouden de gebruikersgroepen meer geconsulteerd moeten worden.

NOODZAKELIJKE INVESTERINGEN

De stad heeft decennialang enorm geïnvesteerd in de bouw en aanleg van sportinfrastructuur. Hierbij werd er niet uitgegaan van een totaalvisie op het hele sportcentrum en werden geen budgetten voorzien om de infrastructuur in stand te houden. De meest recente investering was in 2018 toen aan de ingang van sportcentrum Houtenveld een automatische schuifpoort geplaatst werd, dewelke ervoor zorgt dat er geen wagens meer tot aan de voordeur van de sporthal rijden wat de veiligheid binnen het complex ten goede komt.

a) Investerings in 2019 in het Houtenveld

- schoonmaak en belijning atletiekpiste;
- het overdragen van de cafetaria's aan de atletiekpiste en tussen Hal 2 en 3 naar de stad
- het terug operationeel maken van de brandkoepels, inbraakbeveiliging en branddetectie.

b) Masterplan Houtenveld

Voor het sportcentrum Houtenveld moet er dringend een masterplan ontwikkeld worden met een toekomstvisie op lange termijn (via een gefaseerde strategie).

Hal 1 met aanhorigheden is 40 jaar oud en beantwoordt helemaal niet meer aan de huidige noden. Op zeer korte termijn moet een keuze gemaakt worden of tot renovatie of nieuwbouw wordt overgegaan, zodat gestart kan worden met het concipiëren van een project.

In het masterplan moet een aantal elementen opgenomen worden:

- ontsluiting van het sportcentrum Houtenveld (aankoop laatste stukken landbouwgrond),
  - aanleg van kunstgrasvelden,
  - een parksfeer creëren met beplanting en verlichting,
  - aanleg van een Finse piste rondom het sportcentrum,
  - het verplaatsen van de atletiek werpnummers naast Hal 1,
  - duurzaamheid: het energie- en milieuvriendelijk maken van het sportcentrum,
  - de migratie van een of meerdere voetbalploegen,
  - een gebouwenbeheersplan, een investeringsprogramma om het volledige sportcentrum in stand te houden.
- c) Aanleg van sportterreinen in de deelgemeenten
- d) Het meer beweegvriendelijk maken van de publieke ruimte
- een panakooi (verplaatsbare voetbalboarding) die in Groot Tienen zal rondreizen;
  - de beweegtuin (mobiele fitnessstoestellen) die trimestrieel wordt verplaatst naar een andere locatie;
  - het skatepark van de jeugdendienst in sportcentrum Houtenveld moet geëvalueerd worden (andere invulling?)
- e) Ontwikkeling van een gebouwenbeheersplan voor de site van het zwembad de Blyckaert:
- de trap van de glijbaan vraagt onderhoud of vernieuwing;
  - (chloorluchtbestendige) wifi voor de bezoekers;
  - aandacht voor extra parkeerplaatsen op een verharde ondergrond aan het zwembad;
  - er is nood aan meer plaatsen voor personen met een handicap;
  - het zwembad energie- en milieuvriendelijker te maken (regenwaterrecuperatie, zonnepanelen, led-verlichting, ...);
  - vernieuwing van de toegangscontrole met een nieuw inkomststelsel en vernieuwing van het slotstelsel van de lockers van de bezoekers;
  - vernieuwing van de airco;
  - installatie camerasysteem;
  - verlichting ter hoogte van de fietsstalling.

OPPORTUNITEITEN

De beschikbaarheid/openstelling van de schoolsportinfrastructuur voor lokale sportclubs, sportdienst en andere gebruikers na de schooluren was in Vlaanderen een aandachtspunt in het verleden en zal dit ook zijn in de toekomst. Op dat vlak is er in Tienen nog een hele mentaliteitswijziging noodzakelijk om enig resultaat te kunnen boeken.

Sedert 2016 doet Sport Vlaanderen jaarlijks een projectoproep “naschools openstellen van school-sportinfrastructuur”. Scholen kunnen financiële ondersteuning krijgen voor zowel infrastructuurwerken als voor exploitatiekosten. In totaal stellen de beleidsdomeinen sport en onderwijs samen voor deze projectoproep 3 miljoen euro ter beschikking. In die 3 jaar heeft in Tienen slechts 1 school een project ingediend dat evenwel niet weerhouden werd voor subsidiëring.

8.4.2. SPORТААNBOD

ACTIVITEITEN

De sportsector is in Tienen een zeer grote vrijetijdsaanbieder. We onderscheiden:

- **Eendaagse activiteiten**
  - Buitenspeeldag i.s.m. de jeugddienst
  - Tienen Fietst
  - schoolsportactiviteiten
  - de PISO Tienen City-run
  - SIS (sportinstuif) voor de 3de graad van het basisonderwijs
  - uitreiking SportAwards
  - wielervedstrijden (Dwars door het Hageland, Baloise, 1.000 km tegen kanker, ...) worden logistiek ondersteund
- **Meerdaagse activiteiten**
  - medewerking aan sportpromotionele acties van Sport Vlaanderen: #sportersbelevenmeer, Maand van de Sportclub, ...
- **Seniorenwerking 50 + Sportelclub**
  - wekelijks aquagym, badminton, dans, fietsen, lessenreeks spierkracht, netbal, onderhoudsgymnastiek, spinning, tai Chi Chuan, wandelen 8 km, wandelen 12 km en yoga
  - ledendag: in januari
- **Activiteiten van langere duur**
  - het project ‘schoolzwemmen’ voor het basisonderwijs tijdens de schooluren werd in 1983 door de sportdienst opgestart. Het busvervoer voor het schoolzwemmen wordt door de sportdienst gecoördineerd. De stad stelt permanent 2 lesgevers ter beschikking van de basisscholen waarbij in niveaugroepen en volgens een welbepaald lessenspakket wordt gewerkt;
  - de ‘Tiense zwemacademie’ (zwemlessen in groepsverband) voor 4-, 5- en 6-jarigen, lessen aquagym en zwemlessen voor volwassenen;
  - SNS-pas (sport na schoolpas);
  - Amuze: wekelijks gratis beweeg- en sportaanbod voor mensen in armoede, mensen met een matige mentale beperking en allochtonen i.s.m. de meeste welzijnsorganisaties actief in Tienen;
  - ‘Ik Beweeg weer’ is een wekelijks beweegproject voor mensen met een ziektebeeld, zoals kanker, spierziekte, burn-out, ... Er kan gekozen worden tussen aquagym en yoga en relaxatie;
  - BOV: het project ‘Bewegen Op Verwijzing’ zet mensen met bewegingsarmoede aan om meer te bewegen. Met een verwijfsbrief van de huisarts op zak, kunnen personen uit de zorgregio Tienen-Landen (idem zoals de Sportregio Getevallei + Boutersem) een beroep doen op een BOV-coach. Die coach ondersteunt hen om meer beweging in te bouwen in het dagelijks leven.
- **Sportkampen(weken)**
  - de sportkampen voor kinderen en jongeren vanaf 4 jaar worden jaarlijks gedurende 7 weken georganiseerd tijdens de schoolvakanties, namelijk krokus-, paas-, zomer- en herfstvakantie.

- **ILV Sportregio Getevallei**
  - “4 kids2play”: overdekte winterspeeltuin in sportcentrum Houtenveld
  - Junior Sportaval (2 sportdagen voor het BUSO en BLO) in sportcentrum Houtenveld
  - “Kijk ik fiets”: initiatie fietsen voor kleuters
  - Urban Run: stratenloop door gebouwen
  - Special Days: G-sportkamp
  - Sportweek voor minder-validen: sportweek voor volwassenen met een mentale beperking.
  - Nacht van de Sport: sportavond rond fitness
  - kleuterhappenings
  - G-Omnisportkamp in Tienen
  - personeelssportdag
  - Hopsakee i.s.m. MOEV: spel- en sportpakketten 1ste kleuterklasjes
  - Family Obstacle Run: hindernissenloop
  - Doe-maar-mee: sportdagen – beweegprojecten 4- tot 6-jarigen tijdens schooluren

DEELNEMERSAANTALLEN

SPORTKAMPEN

De deelnemersaantallen kenden tussen 2004 en 2015 een constante en opvallende groei. De sportkampen waren telkens volledig uitverkocht. Er werd gewerkt met heel grote groepen en er waren reservelijsten. Rode draad bij de sportkampen is dat er gewerkt wordt met mensen met een pedagogisch diploma.

Vanaf 2016 kwam er een kentering en was er jaar na jaar een opvallende daling van de deelnemersaantallen. Er kwamen stelselmatig meer spelers op de markt die een alternatief aanbod hadden, die soms goedkoper waren, ... Momenteel lopen de sportkampen met evenwichtige groepen. Een verdere daling van het aantal deelnemers moet vermeden worden, zo niet kan er niet meer met homogene groepen gewerkt worden. Door systematisch te innoveren kunnen de deelnemersaantallen status quo blijven.

SCHOOLSPORT

De schoolsport blijft de laatste jaren op het vlak van aanbod en deelnemers status quo. MOEV, de vroegere Stichting Vlaamse Schoolsport, heeft een ruim aanbod in Tienen. Het aanbod van de sportdienst beperkt zich tot een zaalvoetbaltornooi voor het secundair onderwijs en 4 activiteiten voor het basisonderwijs. Belangrijkste uitschieters zijn de Kidsrun met jaarlijks 1.400 kinderen verspreid over 2 dagen en de SIS, een sportinstuif op het einde van het schooljaar met telkens 6 à 700 deelnemertjes.

De sportdienst verleent haar medewerking aan de SNS-pas van MOEV. De sportdienst zorgt hierbij voor de contacten met de sportaanbieders in Tienen. De SNS-pas is een sportpas voor leerlingen van het secundair onderwijs waarmee ze gedurende een bepaalde periode aansluitend aan de schooluren kunnen gaan sporten in de Tiense clubs en fitnesscentra. Een pas kost 30 euro voor 1 semester en 45 euro voor een heel schooljaar. Jaarlijks worden gemiddeld 120 pasjes verkocht in Tienen.

Wekelijks zijn er 2.000 leerlingen uit het kleuter- en basisonderwijs die tijdens de schooluren in het kader van het project **schoolzwemmen** naar het zwembad komen. Door dit systeem kan het schoolzwemmen op een veilige en gestructureerde manier verlopen.

ZWEMACADEMIE

Het hele jaar door worden er in het kader van de **Zwemacademie** zwemlessen aangeboden voor kinderen en volwassenen. Al meerdere jaren, en vooral sedert de invoering van de nieuwe zwemlijn, kan er bij de lessen van de kinderen niet voldaan worden aan de vraag.

50+ SPORTELCUB

De **50 + Sportelclub** is een zeer waardevol gegeven en bestaat al 3 decennia. De laatste jaren nemen bijna wekelijks 700 leden deel aan het zeer uitgebreide pakket van activiteiten. De gemiddelde leeftijd stijgt jaar na jaar en bedraagt momenteel 67,8 jaar. Om lid te worden betaald men 10 euro per jaar. Al naargelang de activiteit, neemt men gratis deel of betaalt men een beperkt deelnamegeld. De gratis activiteiten zijn het wandelen en fietsen. Deze worden begeleid door een uitgebreid team van vrijwilligers. De betalende activiteiten zijn zelf bedruipend.

UITDAGINGEN

EENDAAGSE ACTIVITEITEN

Een aantal **eendaagse activiteiten** zoals de organisatie van Tienen Fietst, de PISO Tienen City Run, de uitreiking van de SportAwards en het logistiek ondersteunen van wielervedstrijden zijn voor de sportdienst belastend en vergen veel tot zeer veel personeelsuren. Om deze events te blijven organiseren moet per event een inschatting gebeuren over de opportuniteit ervan.

MEERDAAGSE ACTIVITEITEN

Een meerdaagse activiteit is de Maand van de Sportclub, een campagne van Sport Vlaanderen waarmee er promotie gemaakt wordt voor het sportaanbod van de sportclubs in Tienen. Jaarlijks tekenen een 20-tal clubs hiervoor in. Het levert hen dikwijls nieuwe leden op.

REGIOWERKING

De voorbije 2 decennia zat Tienen vervat in een regiowerking welke aangestuurd en gesubsidieerd werd door de Provincie Vlaams-Brabant. Dit samenwerkingsverband van 8 gemeenten, nl. Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaeken, Landen, Linter, Tienen en Zoutleeuw werd geleid door een regiocoördinator. Onder de noemer van Sportregio Getevallei worden samen allerlei sportdagen en -kampen, studieavonden, evenementen, enz. voor de meest uiteenlopende doelgroepen georganiseerd. Deze activiteiten wisselen jaarlijks naar een van de deelnemende gemeenten. Door met 8 gemeenten samen te werken worden projecten efficiënter gerealiseerd op het vlak van budget, publiciteit, respons, enz.

Eind 2017 vielen de persoonsgebonden materies weg bij de provincies en kwam er een einde aan de regiowerking. Dit samenwerkingsverband werd door de 8 gemeenten evenwel danig waardevol geacht en onder impuls van Sport Vlaanderen werd een interlokale vereniging opgestart. Elke gemeente deed zoals voorheen een financiële input van 20 cent per inwoner. Tienen heeft het voorzitterschap van de regiowerkgroep.

Sport Vlaanderen lanceerde de bovenlokale projectsubsidies om de regiowerkingen in Vlaanderen te ondersteunen. Onze regio diende 6 projecten in, waarvan 3 G-sportprojecten, voor het jaar 2018. Deze werden alle weerhouden. We kregen 28.500 euro of het hoogste bedrag in Vlaanderen. Naast deze 6 projecten organiseerde de regio nog 7 andere activiteiten welke bekostigd werden door de regibijdragen van de gemeenten.

Voor 2019 dienden we 7 projecten in. Deze werden allemaal weerhouden voor opnieuw een recordbedrag van 32.390 euro. Nieuw in 2019 is dat de sportregio de ingediende projecten voor 25% mee moet financieren. De regiowerking is momenteel de enige manier om subsidies te genereren voor sportpromotionele activiteiten. De sportdienst heeft daarom een aantal van haar evenementen verschoven naar de regio. De regiowerking is zeer waardevol.

Door het wegvallen van de regiocoördinator valt de werklast van iedere organisatie bij de gastgemeente. Dit zorgt voor de nodige werklast en is zoals met de eendaagse events met de huidige personeelsbezetting moeilijk in stand te houden.

Nagedacht moet worden om gemeente-overschrijdend een part-time personeelslid aan te werven die de taken van de vroegere regiocoördinator zou overnemen. Dit zou mogelijk zijn als de regiobijdrage van de 8 participerende gemeenten zou verhoogd worden tot 50 cent per inwoner.

Tenslotte moeten alle inkom- en deelnamegelden systematisch verhoogd worden. De stijging van de index en andere factoren zijn hierbij indicatoren.

Het moet gesteld worden dat het opstarten van nieuwe initiatieven en het in stand houden van bestaande initiatieven helemaal gerelateerd is met de personeelsbezetting van de sportdienst. Met de personeelscapaciteit anno 2018 zal er in 2019 helaas enkel een afbouwscenario zijn.

8.4.3. AANDACHT VOOR DOELGROEPEN

De sportpromotie richt zich heel nadrukkelijk op het toegankelijk maken van de sport voor specifieke doelgroepen zoals senioren, mensen in armoede, personen met een beperking en ziektebeeld, enz. Dit aanbod kost veel geld, maar mag niet in vraag gesteld worden. De sportdienst vervult op het vlak van bijzondere doelgroepen een voortrekkersrol. In vergelijking met omliggende steden en gemeenten, zelfs op provinciaal vlak, doet de Tiense sportdienst significante inspanningen naar bijzondere doelgroepen. Deze zijn o.a.:

- Senioren: via de 50 + Sportelclub van de sportdienst is bijna dagelijks een beweegaanbod waar een 600-tal 50-plussers aan deelnemen;
- Mensen met een ziektebeeld: is vrijwel uniek voor de ruime regio. ‘Ik Beweeg weer’ is een wekelijks beweegproject voor mensen met een ziektebeeld, zoals kanker, spierziekte, burn-out, ... Gekozen kan worden tussen aquagym en yoga en relaxatie;
- Mensen in armoede en allochtonen: Amuze is een wekelijks gratis beweeg- en sportaanbod voor mensen in armoede, mensen met een matige mentale beperking en allochtonen. De meeste welzijnsorganisaties in Tienen participeren in dit project; Mensen met een mentale beperking: het aanbod van de sportdienst is voor deze groep heel ruim en divers (Junior Sportaval: 2 sportdagen voor het BLO en BUSO, de Sportweek voor andersvaliden, het G-Omnisportkamp voor kinderen en jongeren vanaf 6 jaar met een mentale beperking tijdens de zomervakantie;
- Sociaal zwakkeren en mensen in beweegarmoede: het project ‘Bewegen Op Verwijzing’ zet mensen met bewegingsarmoede aan om meer te bewegen (met een verwijfsbrief van de huisarts);
- G-clubwerking: in Tienen is er een behoorlijk sportaanbod voor mensen met een beperking

Nog meer sportclubs moeten gesensibiliseerd worden om bewegen en sport aan te bieden voor bijzondere doelgroepen. Op korte termijn zullen de clubs op de website van de stad een label krijgen, zodat mensen met een beperking weten of er een aanbod is voor hen.

Het is zeer belangrijk dat de sportdienst blijft functioneren binnen de ILV Sportregio Getevallei. Langs die weg valt er een significante financiële en logistieke ondersteuning te rapen.

8.4.4. INFORMATIE EN COMMUNICATIE

De meeste sportactiviteiten worden aangekondigd via een folder of flyer die verspreid wordt in de scholen. De dienst communicatie ondersteunt onze acties naar de plaatselijke pers via persberichten, facebook, website,... De inschrijvingen van de sportkampen gebeuren via een inschrijfprogramma.

De bijdrage van de dienst communicatie is efficiënt en verlicht in beduidende mate de werking van de dienst sport. De sportwebsite van de stad wordt heel veel geraadpleegd, voornamelijk de info van het zwembad en de sportclubs. De administratieve verwerking van de inschrijvingen van de sportkampen liep niet zoals gewenst. Er wordt nu een online inschrijfprogramma gebruikt.

8.4.5. VORMING EN EDUCATIE (INITIATIE EN STAGES)

Om de twee jaar wordt een VTS-cursus Hoger redder in Tienen georganiseerd en jaarlijks een specifieke opleidingscursus van de Vlaamse Trainersschool in samenwerking met een sportclub. Elk jaar lopen verscheidene studenten een stage op de sportdienst in het kader van hun studies.

Door de cursus hoger redder op regelmatige basis in Tienen te organiseren moeten kandidaat-redders uit de regio geen verre verplaatsingen doen en zijn zwemclubs en het Tiense zwembad in staat om de veiligheid van hun leden/bezoekers continu te verzekeren. De voorbije jaren werden verschillende opleidingscursussen aspirant-initiator en initiator georganiseerd voornamelijk in zwemmen, voetbal en basketbal ten behoeve van de clubs. Het aantal gediplomeerde jeugdsportbegeleiders in de Tiense sportclubs is significant gestegen. De Toelage voor kwaliteitsvolle jeugdwerking en samenwerkingsverbanden voor erkende Tiense sportverenigingen werden hiervoor aangewend en verdeeld volgens een reglement.

Er moet dringend werk gemaakt worden van het inrichten van het appartement in Hal 4 tot een les- en vergaderlokaal, zodat in Tienen de meest diverse opleidingen door de Vlaamse Trainersschool kunnen aangeboden worden. Dit zou enorm drempelverlagend werken en veel meer geschoolde trainers voor de sportclubs opleveren.

8.4.6. INSpraak EN PARTICIPATIE

De Tiense sportverenigingen kunnen erkend worden door de stad Tienen na advies van de stedelijke adviesraad en komen dan in aanmerking voor toelagen.

De Tiense sportverenigingen zijn vertegenwoordigd in de algemene vergadering van de stedelijke sportraad en worden geraadpleegd in die materies waar advies noodzakelijk is om een verantwoord en gedragen sportbeleid te voeren. De algemene vergadering kiest uit haar leden een Raad van Bestuur en een voorzitter en ondervoorzitter. De sportclubs worden in secties verdeeld op basis van gemeenschappelijke raakvlakken.

Vanaf 2019 is het hebben van een sportraad decretaal niet meer opgelegd. Bedoeling is de adviesraad nog 1 jaar te erkennen en in 2019 een nieuw soortig inspraak- en participatieorgaan te ontwikkelen. We moeten gaan naar een klankbordgroep waar maximale betrokkenheid heerst.

Een sportbeleid is gericht op het verbeteren van de kwaliteit en omstandigheden voor sportdeelname. Daarnaast is de versterking van de bijdrage van sport voor een betere gezondheid, werkgelegenheid en sociale integratie belangrijk. Een lokale overheid kan (moet) een belangrijke rol spelen in het toegankelijk maken van sportbeleving voor de gehele bevolking. Het spreekt voor zich dat de eisen en verwachtingen van de gebruikers steeds wijzigen. Aan de lokale overheid dus om in te spelen op die gewijzigde behoeften en op geregelde tijdstippen de beleidsprioriteiten bij te stellen. Tienen heeft een sterke traditie betreffende sport en sportbeleving opgebouwd. De opgebouwde kennis vormt een goede uitgangsbasis voor het leggen van nieuwe accenten en het uitzetten van bakens voor een toekomstgericht sportbeleid, dat zo maximaal mogelijk inspeelt op de nieuwe uitdagingen en behoeften die leven bij de Tienenaar op het vlak van sportbeleving.

8.5. JEUGD EN HUIS VAN HET KIND

8.5.1. EEN REGIEROL VOOR ALLE BELEIDSDOMEINEN

In januari 2020 werd de beleidskeuze gemaakt om Huis van het Kind Tienen en de jeugddienst om te vormen tot één dienst. Vanuit ieders eigenheid en met een gerichte, gezamenlijke aansturing kunnen de beide diensten elkaar versterken.

Beide diensten staan in voor dezelfde doelgroep, kinderen en jongeren van Tienen, en delen verschillende gemeenschappelijke doelstellingen. Door te vertrekken vanuit de expertise van de verschillende diensten kunnen beleidsdoelstellingen uit de meerjarenplanning integraler aangepakt worden. Zoals bijvoorbeeld:

- het realiseren van een gecoördineerd aanbod kinderopvang,
- een voldoende ruim vakantieaanbod,
- het opnemen van de regierol in vrijetijdsinitiatieven op maat,
- gezins- en opvoedingsondersteuning met specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren in de samenleving,
- ...

In de werking van Huis van het Kind staat preventieve gezins- en opvoedingsondersteuning centraal, ook het specifiek werken rond kinderarmoede staat voorop. De jeugddienst staat in voor het regisseren van het vrijetijdsaanbod voor 'alle' kinderen en jongeren. Door de regie te laten vertrekken vanuit één richting kunnen acties elkaar versterken en beter worden gerealiseerd en wordt het naast elkaar door werken uitgesloten.

Het versnipperde kindbeleid binnen de stad wordt in de toekomst verder samengevoegd en omgevormd tot één coördinatie, één overkoepelend orgaan. Dit met het oog op de realisatie van een geïntegreerd aanbod buitenschoolse kinderopvang en de afstemming met buitenschoolse activiteiten.

Andere thema's die ook geïmplementeerd dienen te worden zijn armoede, huiswerkbegeleiding, actuele maatschappelijke thema's ... Kinderopvang kan steeds een hefboom zijn om op andere beleidsdomeinen in te breken.

Jeugddienst en Huis van het Kind werkten in 2020 hard aan hun gemeenschappelijke visie en doelstellingen. Voor de jeugddienst stonden eigen doelstellingen al op punt, voor Huis van het Kind werd er een uitgebreide structuur uitgewerkt met duidelijke doelstellingen en acties.

8.5.1.1 HUIS VAN HET KIND INFORMEERT GEZINNEN EN PARTNERS

– **Vormingen en workshops**

Tijdens 2020 konden niet alle workshops en vormingen fysiek doorgaan omwille van corona. Als alternatief werd er actief doorverwezen naar vormingen en informatie die online konden worden geraadpleegd. Vanaf de zomer van 2021 werd er opnieuw een aanbod uitgewerkt van vormingen (Veilig online, Niet aan Kind & Gezin verklappen ...) en workshops (wobbelyoga, babymassage ...).

– **Samenwerking bibliotheek**

Ook de bib heeft een taak in het informeren van gezinnen en partners. Eerste gesprekken werden gevoerd voor een betere samenwerking en afstemming op elkaars aanbod, dit wordt verdergezet in 2022.

– **Outreacher**

De outreacher van Huis van het Kind had steeds de taak om gezinnen in een kwetsbare situatie te begeleiden en toe te leiden naar het reguliere aanbod. Tijdens corona, wanneer huisbezoeken niet mogelijk waren, bleef deze actief inzetten op het blijven bereiken van kwetsbare gezinnen.

Eind 2021 wordt de functie van de outreacher opgenomen binnen het speelpunt Koala.

8.5.1.2 HUIS VAN HET KIND FACILITEERT EN ORGANISEERT ONTMOETING

– **Speelpunt Koala**

Het speelpunt maakt deel uit van het Koalaproject. KOALA staat voor Kind- en Ouderactiviteiten voor Lokale Armoedebestrijding' en is een project gesubsidieerd door Kind & Gezin. Het Koalaproject organiseert activiteiten voor o.a. kwetsbare gezinnen, jonge kinderen -3jaar, samen met hun (groot)ouder of opvoedverantwoordelijke. Ouder en kind samen, net zoals de koala en zijn kleintje.

Tijdens de coronapandemie kon de Koalawerking niet of beperkt doorgaan. Er werd wel steeds contact gehouden met de kwetsbare gezinnen via een gesloten Facebookgroep, via een Whatsappgroep en stoepgesprekken.

Tijdens de zomer van 2021 ging de Koalawerking na een lange coronapauze weer van start. Op woensdag-, donderdag- en vrijdagvoormiddag werd een aanbod aangeboden (buggywandelingen, verschillende workshops, ...).

Begin september '21 start de Koalawerking terug op met haar gekende werking in het speelpunt, afgewisseld met workshops.

- ***Koffie- en theemomenten***

Koffie- en theemomenten konden omwille de coronapandemie niet meer doorgaan in de scholen. In de tussentijd werd gewerkt aan nieuwe infomomenten en werd de werking, samen met de betrokken partners, herbekeken.

8.5.1.3 HUIS VAN HET KIND REGISSEERT HET AANBOD PREVENTIEVE GEZINSONDERSTEUNING

- ***Sociale kaart***

Er werd een sociale kaart van alle welzijnspartners ontwikkeld, verdere uitwerking en implementatie op de website van stad Tienen staat gepland voor begin 2022.

- ***Jeugdwerkoverleg***

In 2021 werd er extra geïnvesteerd in overleg met de verschillende jeugdwerkpartners. Er werd een actiegroep, stuurgroep en projectgroep opgestart in het kader van de verschillende welzijnspartners die de stad financieel ondersteunt. Vanuit de stad nemen we de regierol op om partners rond de tafel te brengen en te kijken hoe we versterkend kunnen werken.

De opdracht is om drempels binnen het brede jeugdwerk te blijven verlagen en om de leefwereld van deze kinderen en jongeren te verbreden. Dit door in te zetten op ontmoeting en bruggen te slaan tussen de verschillende werkingen.

Eind 2021 wordt vanuit dit overleg werk gemaakt van de zoektocht naar één gemeenschappelijke locatie.

- ***Nota Kinderarmoede***

Tijdens 2021 werkte Huis van het Kind aan een nieuwe visienota rond kinderarmoede, verdere uitwerking is voorzien.

8.5.2. EEN KINDVRIENDELIJKE STAD

De verschillende aspecten in de huidige werking rond kinderen en jongeren worden samengebracht om een integraal lokaal kindbeleid te realiseren. De stem van kinderen en jongeren dient meegenomen te worden in alle beleidsdomeinen. Hiervoor dient structureel inspraak en participatie georganiseerd te worden. De stad kiest ervoor om doorheen haar volledige beleid te streven naar respect voor de rechten van het kind. Gelijke onderwijs- en ontwikkelingskansen voor alle kinderen dienen te worden gegarandeerd, dit met specifieke aandacht voor kwetsbare gezinnen.

Tienen wil graag een kindvriendelijke stad zijn, een stad die er naar streeft om de rechten van het kind te realiseren en te implementeren in alle beleidsdomeinen. Jeugd en Huis van het Kind wensen hierop te focussen en zien kinderen en jongeren als volwaardige medeburgers. Om hen hierin te erkennen moeten we in de eerste plaats inspraak en participatie organiseren. De jeugddienst heeft hierin al een hele weg afgelegd want een standaardplan of formulier om aan inspraak en participatie te doen is er niet.

Vanuit de theorie en de opgedane ervaringen wil jeugd en Huis van het Kind inzetten op 2 domeinen:

- ***Participatie/inspraak van kinderen en jongeren in de lokale dynamiek - informeel***

De mening van kinderen en jongeren bevragen en meenemen in het beleid is heel erg belangrijk. De jeugddienst heeft verschillende bevragingen georganiseerd en ging actief aan de slag met de 10-jarige ambassadeurs van De Tien. Hieruit haalde de dienst ontzettend veel informatie. Kinderen en jongeren zijn zelf dé experts van hun leefwereld.

– **Transversaal werken - formeel**

Kindvriendelijkheid gaat veel verder dan enkel het beleidsdomein jeugd. Belangrijk is dus om inspraak te geven/krijgen in alle verschillende beleidsdomeinen. Vertrekkende vanuit de specifieke deskundigheid dienen we gezamenlijk na te denken over bepaalde thema's die met kinderen en jongeren te maken hebben. Het perspectief van kinderen en jongeren kan daarin verrijkend en motiverend werken voor andere diensten.

Om tot een integraal jeugdbeleid te komen, is het belangrijk te zoeken naar raakpunten binnen een breed veld van beleidsdomeinen: bv. ruimte, sport, kinderopvang, onderwijs, enz. Soms zijn er ook binnen beleidsdomeinen die niet specifiek op kinderen of jongeren zijn gericht, verrassende raakpunten te vinden met het kind- en jeugdbeleid.

Doelstelling/uitdaging is om deze raakvlakken te vinden binnen de verschillende beleidsdomeinen.

Daarom gaat jeugd en Huis van het Kind via overlegmomenten met verschillende diensten op zoek naar partnerschap. Enerzijds door de ideeën van kinderen en jongeren (participatie georganiseerd door de jeugddienst) naar de verschillende beleidsactoren te brengen en anderzijds wordt inspraak gevraagd aan kinderen/jongeren. Het tweerichtingsverkeer staat hierin centraal.

Op deze wijze wil de dienst werk maken van de verdere uitbouw van een integraal jeugdbeleid.

8.5.3. LOKALE SITUATIESCHETS JEUGDWERK

De meeste jeugdwerkvormen zijn aanwezig in Tienen. In Tienen is er een zeer sterk aantal aan goed werkende jeugdbewegingen. Verder is de aanwezigheid van nieuwe jeugdwerkinitiatieven (muziekverenigingen, studentenclubs...) zeer opvallend.

Tienen beschikt over volgende particuliere jeugdverenigingen:

- 9 jeugdbewegingen: Akabé Blitz, chiro 't Klontje, FOS 213 De Hinde, KLJ Hakendover, KLJ Oplinter, KLJ Vissenaken, KSA Tienen, S&G Bergrakkers, S&G Kriko-Bea
- 1 speelpleinwerking: Speelpleinwerking Ruimte
- 14 jongerenverenigingen: ABC, 3300 BPM, Bietenclub, Company B, Faded, Freya, Jeugdband Oplinter, Jeugd & plezier, Jeugdtoneel De Stekker, Jeugd Rode Kruis, KiKoTi, Kiwanis youth, Leo-Club, Sugarlan Events.

Sinds de vorige omgevingsanalyse zijn 2 verenigingen gestopt (jeugdkoor Invited en WGFcrew) en werden 6 nieuwe verenigingen erkend als jeugdvereniging (ABC, Faded, Freya, Jeugd Rode Kruis Tienen, Kiwanis Youth en de Bietenclub).

- 5 politieke jongerenverenigingen: Jong socialisten, Jong CD&V, Jong NV-A, Jong VLD en Vlaams Belang jongeren.

8.5.3.1. ONDERSTEUNING

FINANCIËLE ONDERSTEUNING

De jeugddienst verdeelt de toelagen van de Vlaamse Gemeenschap onder de particuliere Tiense jeugdwerkinitiatieven. Deze subsidies worden berekend en verdeeld via verschillende subsidiereglementen:

- Het reglement werkingstoelagen;
- Het reglement jeugdwerking met opvang;
- Het reglement speciale projecten heeft aan enkele evenementen de kans gegeven om opgestart te geraken (bv. Zomertoren, een samenspel met als doel de versterking van de samenhangigheid tussen de verschillende jeugdbewegingen);
- Het reglement muzikale evenementen (wordt weinig gebruikt);
- Het reglement voor erkenning van stedelijke jeugdwerkinitiatieven;
- Subsidie ter verbetering van de kwaliteit van de voor- en naschoolse kinderopvang in Tienen.

Voor de berekening van de subsidies in het kader van de subsidiereglementen 'werkingstoelagen' en 'jeugdwerking met opvang' is er een online concept uitgewerkt voor de subsidieberekening. Met het huidige systeem verloopt de administratie door verenigingen vlotter.

Een aantal subsidiereglementen dienen aangepast te worden: reglement muzikale evenementen, speciale projecten, ... Blijvend aandacht hebben voor de bekendmaking van de reglementen bij de juiste doelgroep is en blijft een belangrijk aandachtspunt.

Zoals opgenomen in de meerjarenplanning maakt de stad werk van een hervorming van de verschillende reglementen. De bestaande ondersteuningsreglementen in de vrijetijdssector worden op elkaar afgestemd. De ondersteuning aan verenigingen wordt hervormd en naar een hoger niveau getild, waarbij ook aandacht besteed wordt aan tijdelijke verenigingen.

LOGISTIEKE ONDERSTEUNING

De jeugdverenigingen zijn globaal gesproken zeer tevreden over de logistieke ondersteuning. Het aanbod dient voortdurend afgestemd te worden op de vraag.

Het Tiense jeugdwerk wordt ondersteund door middel van service:

- ***Uitleendienst***

Sedert de verhuis van de jeugddienst naar het Vrijtijdscentrum in 2012 is er één gezamenlijke uitleendienst voor jeugd- en socioculturele verenigingen. Het aanbod van de uitleendienst wordt hoofdzakelijk door cultuurverenigingen gebruikt (straatfeesten...). Het bestaan van 2 uitleendiensten (technische dienst, cultuur en jeugddienst) wordt als verwarrend ervaren. Het aanbod, de werking en het reglement van beide uitleendiensten moet worden bekeken.

Een online reservatiesysteem voor de uitleendienst is ontworpen door ZAP en sinds 2013 online via www.vrijtijdscentrumtien.be. Deze wordt als zeer gebruiksvriendelijk ervaren.

In het kader van het toekomsttraject van de afdeling Ontmoeten en beleven, door Möbius, wordt de uitleendienst in het beheer van de jeugd- en cultuurdienst overgedragen naar de technische dienst. Beide uitleendiensten worden één geheel.

- ***Kampvervoer***

Sinds een aantal jaren worden er tijdens de zomervakantie containers ter beschikking gesteld voor het kampvervoer van de jeugdverenigingen. De voorbije jaren kwamen hiervoor drie à vier aanvragen per jaar binnen. De aankoop van een hogere en een gesloten container werd zeer positief onthaald. De service zelf wordt zeer positief onthaald en dient zeker behouden te blijven. Het commerciële circuit is voor een jeugdvereniging onbetaalbaar. Rond het kampvervoer wordt er geregeld overleg gepleegd met de technische dienst.

- ***Dag van de jeugdbeweging***

De Tiense jeugddienst werkte de voorbije jaren mee aan de 'Dag van de jeugdbeweging' in oktober.

INHOUDELIJKE ONDERSTEUNING

Jeugdverenigingen goed informeren blijft een belangrijk aandachtspunt. We merken op dat nieuwe begeleiders in jeugdverenigingen onvoldoende informatie krijgen over het ondersteuningsaanbod van de jeugddienst. Dit dient structureler te verlopen. De top-bottom communicatie blijkt een probleem. De groepsleiders krijgen wel alle informatie maar de doorstroming gebeurt onvoldoende.

Het thema 'fuiven' blijft centraal staan bij jongeren. Zowel een geschikte fuifinfrastructuur vinden als de organisatie van fuiven. Vanuit de jeugddienst werd er een 'fuifgids' gerealiseerd. Een gids die jongeren helpt met alle praktische informatie, regelgeving ... om hun fuif zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Verder heeft elke vereniging zijn eigenheid, daarom stelde de jeugddienst voor om een vormingspakket uit te werken waarbij elke vereniging de mogelijkheid krijgt om jaarlijks één vorming op maat aan te vragen (voor de eigen begeleiderploeg).

De begeleiding van jeugdverenigingen gebeurt in principe vraaggericht. Daarnaast is de doorstroming van informatie naar nieuwe groepsleiders / begeleiders een aandachtspunt.

Het gebruik van alcohol bij jongeren is de laatste jaren sterk veranderd. Ook in Tienen is de tendens van jongeren die overmatig drinken merkbaar. Om deze reden zetten de jeugddienst en de Tiense jeugdraad in 2019 veelvuldig in op het sensibiliseren van jongeren rond het gebruik van alcohol.

Het fuifreglement werd aangepast (aanbieden van gratis water, IN is IN, OUT is OUT ...) en de fuiforganisatoren worden voor het plaatsvinden van de fuif uitgenodigd op de jeugddienst om het reglement en alle afspraken te overlopen.

Er werd ook een ludieke campagne gelanceerd met slogans op banners zoals 'Kus je lief, niet de wc-pot' die de fuiforganisatoren bij elke fuif dienen op te hangen.

Verder zetten de jeugddienst en de jeugdraad in op de sensibilisering binnen jeugdverenigingen en het verhogen van de weerbaarheid van fuiforganisatoren. Hiervoor werd een samenwerking aangegaan met het CGG Vlaams-Brabant Oost. Voor de fuiforganisatoren wordt 2x per jaar een 'Barbriefing' georganiseerd. Hier krijgen ze tips en tricks rond de wetgeving, weerbaarheid achter de toeg, omgaan met dronkenschap ... De bedoeling is dat ze deze kennis meenemen bij de organisatie van fuiven en zo beter hun verantwoordelijkheid kunnen nemen als organisator. Jeugdverenigingen kunnen eveneens een 'TAD-bingospel' reserveren via de jeugddienst om jongeren te sensibiliseren. Het CGG Vlaams-Brabant Oost komt naar hen toe en speelt het leuke en leerrijke spel met de leiding of met één van de oudere groepen. TAD staat voor tabak, alcohol en drugs, thema's die bij jongeren leven en waar ze via het spel de juiste info over kunnen krijgen. Het TAD-bingospel biedt de kans om deze thema's bespreekbaar te maken binnen de jeugdvereniging.

Omwille van de coronacrisis ging er uiteindelijk één barbriefing door in oktober 2019.

Jeugddienst en Huis van het Kind pikken de uitwerking van het alcohol- en fuifbeleid terug op eind 2021, aan het einde van de coronacrisis worden fuiven en grote evenementen terug opgestart en dit vraagt om opvolging. Fuiforganisatoren worden opnieuw gecontacteerd, voorafgaand hun fuif, om het fuifreglement te overlopen en na te gaan of aan alle afspraken wordt voldaan. Ook de barbriefing door CGG Vlaams-Brabant Oost zal opnieuw georganiseerd worden.

8.5.3.2. INFRASTRUCTUUR

Jeugdinfrastructuur blijft een thema waar we als stad in moeten investeren. De vinger aan de pols houden en de jeugdverenigingen waar nodig ondersteunen. De jeugdverenigingen krijgen gemeentelijke infrastructuur zoals jeugdcentrum Rakkersveld, vergaderlokalen in het vrijetijdscentrum, toneelzaal en foyer, ontmoetingscentrum Hakendover, stadsfeestzaal Manege ... ter beschikking.

In het Vrijetijdscentrum zijn er vier vergaderlokalen en twee repetitieruimtes voorzien waar jeugdverenigingen gebruik van kunnen maken.

De stad Tienen beschikt over een **reglement bouwsubsidies**. Jeugdverenigingen die verbouwingen uitvoeren aan hun jeugdlokalen in verband met veiligheid, hygiëne en verfraaiing kunnen een tegemoetkoming van 90% krijgen voor de aankoop van materialen. Dit reglement wordt door de verenigingen positief geëvalueerd.

De veiligheid van jeugdlokalen blijft een belangrijk thema en we dienen hier blijvend in te investeren.

8.5.4. AANBOD VOOR KINDEREN

VAKANTIEAANBOD

– **Speelpleinwerking Tintel**

De stad Tienen zet in op kwalitatieve speelpleinwerking en biedt dit ook zelf aan onder de vorm van Speelpleinwerking Tintel. Met het oog op het creëren van zoveel mogelijk speelkansen voor kinderen, voorzien we een gevarieerd, creatief aanbod op maat van de leeftijden en noden van de kinderen. Tot op vandaag proberen we onze monitoren hierin zo goed mogelijk te ondersteunen en te vormen.

Speelpleinwerking Tintel kreeg vorm in 2014 met een aanbod voor kleuters van 3 tot 6 jaar en lagere schoolkinderen van 7 tot 12 jaar. Om organisatorische redenen werd ervoor gekozen om een beperkt aanbod te voorzien tijdens de krokus- en de herfstvakantie en een meer uitgebreid aanbod tijdens de paasvakantie en de zomermaanden.

Uit een-bevraging (september 2018) over speelpleinwerking Tintel bleek dat de ouders zeer tevreden waren over de werking, de monitoren en het vakantieaanbod.

De reguliere speelpleinwerking Tintel wordt aangevuld met uitstappen tijdens de paas- en zomervakantie. Wegens een verminderde interesse voor de uitstappen, worden deze sinds de zomer van 2019 niet meer georganiseerd.

Het laatste aanbod in de vorm van speelpleinwerking Tintel ging door tijdens de paasvakantie van 2020. Hierop ging de coronapandemie van start en werd er een ander vakantieaanbod voorzien.

– **Kampen en workshops**

Het is niet altijd mogelijk om in de kleinere vakanties (herfst- en krokusvakantie) voldoende monitoren te voorzien om speelpleinwerking Tintel te organiseren. Om deze reden kozen we tijdens de herfst- en krokusvakantie regelmatig voor een themaweek of workshops. In dit aanbod wilden we vooral kinderen laten experimenteren en kansen bieden tot zelfontplooiing. Uit de online bevraging aan ouders van speelpleinwerking Tintel bleken veel ouders erg geïnteresseerd in dit alternatieve aanbod. De plaatsen voor dit soort kampen/workshops waren ook steeds onmiddellijk uitverkocht.

– **Ferm Kinderopvang vzw**

Tijdens de zomervakantie van 2020 kreeg Ferm Kinderopvang vzw de opdracht om een aanbod voor 40 kleuters te organiseren in het Vrijtijdscentrum. Eind 2020 kreeg Ferm Kinderopvang vzw de opdracht toegewezen om vanaf 1 januari 2021 in alle Tiense scholen voor- en naschoolse opvang te organiseren en tijdens alle schoolvakanties kinderopvang te organiseren, voor 52 kleuters van 2,5 tot 6 jaar, in het Vrijtijdscentrum.

Ferm haalde tijdens de zomer van 2021 elke dag 50 individuele inschrijvingen (2,5 tot 6-jarigen).

– **Algemeen aanbod jeugd en sport**

De coronapandemie zorgde voor een versnelde samenwerking tussen jeugd- en sportdienst. Er diende gezamenlijke noodopvangen te worden georganiseerd tijdens de schoolvakanties en tijdens de verlengingen van deze vakanties. Vanaf de zomer van 2020 t.e.m. de herfstvakantie 2021 kregen alle schoolvakanties een invulling met een algemeen aanbod, noodopvang, voor 6- tot 12-jarigen, met een gemixte begeleiding van monitoren en sportlesgevers, georganiseerd op het Houtenveld.

Voor het zomeraanbod van 2021, georganiseerd door de jeugd- en sportdienst op het Houtenveld (6-12 jarigen), zien we dat er 2.534 'daginschrijvingen' zijn geweest.

Het vakantieaanbod is de laatste jaren sterk veranderd. Er zijn verschillende externe organisaties en initiatieven bijgekomen, zeker voor de 7-12 jarigen is er veel extra aanbod waaruit kinderen en hun ouders kunnen kiezen.

Eind 2021, aan het einde van de coronacrisis, werken de vrijetijdsdiensten aan een nieuw plan voor de organisatie van het vakantieaanbod. We gaan op zoek naar waar de noden liggen en brengen het huidige

aanbod, ook de organisaties van externen, in kaart. Er werd eveneens een nieuwe bevraging voor ouders ontwikkeld om na te gaan waar de lacunes liggen en waar we als stad Tienen op dienen in te zetten.

Het blijft belangrijk om het vakantieaanbod integraal te bekijken en vorm te geven, om in te zetten op de op het moment geldende noden, meer dan om een eigen vaststaand aanbod te creëren of aan te bieden.

- **Taalspeelweken**

In volle coronatijden, was het belangrijk om in te zetten op noodopvang, maar ook op taalondersteuning voor de meer kwetsbare kinderen. Om deze reden organiseerde de jeugddienst en Huis van het Kind eveneens vier weken lang Taalspeelweken. Wegens het succes, de aanhoudende coronacrisis en de grote vraag naar dit specifieke aanbod, werden de Taalspeelweken ook tijdens de zomer van 2021 georganiseerd, dat jaar namen er gemiddeld 35 kinderen per week deel aan dit specifieke aanbod.

Voor de organisatie van de Taalspeelweken ontving Huis van het Kind subsidies van de Vlaamse Overheid.

BUITENSCHOOLSE OPVANG

- **Decreet BOA**

Het decreet 'houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten', afgekort als BOA, brengt een aantal nieuwe uitdagingen met zich mee. Het decreet legt de regierol van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen de buitenschoolse activiteiten bij het lokaal bestuur. Het decreet trad in werking op 1 januari 2021.

Voor de uitwerking van het nieuwe decreet BOA werd er binnen de stad Tienen een werkgroep 'buitenschoolse opvang en afstemming van activiteiten' opgestart. De verschillende vrijetijdsdiensten werden betrokken en er werd een projectplan uitgewerkt om de huidige situatie in kaart te brengen, cijfers verzameld, visie en doelstellingen bepaald, ... Jeugd en Huis van het Kind hebben hierin de gezamenlijke taak om een gecoördineerd aanbod kinderopvang te realiseren en de regierol als lokaal bestuur op te nemen.

De stad Tienen ziet het nieuwe decreet BOA als een kantelpunt om de buitenschoolse kinderopvang uit te bouwen, structureel te verankeren binnen de stad én haar regierol als lokaal bestuur ten volle te kunnen opnemen.

- **Uitrol basisopvang in de Tiense basisscholen.**

Tijdens de coronacrisis werden reeds bestaande uitdagingen op vlak van buitenschoolse kinderopvang scherp zichtbaar. De 'werkgroep buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten' stelde voor om op korte termijn buitenschoolse kinderopvang te organiseren in de Tiense basisscholen. Dit voorstel kaderde binnen het bredere projectplan dat n.a.v. het decreet BOA uitgeschreven werd. Aangezien de buitenschoolse opvang in Tienen nog niet op structurele wijze georganiseerd werd, kreeg deze uitrol absolute prioriteit.

Het bestuur nam eind december 2020 de beslissing om de regierol op te nemen over de organisatie van de buitenschoolse kinderopvang van de 13 basisscholen in Tienen en hiervoor een samenwerkingsverband (na een uitgebreide overheidsopdracht) aan te gaan met Ferm kinderopvang vzw.

Deze basisopvang vormt een voorwaarde voor de verdere uitbouw van de opvang en de afstemming met buitenschoolse activiteiten.

Ferm Kinderopvang vzw kreeg eveneens de opdracht toegewezen om tijdens alle schoolvakanties extra opvang te organiseren voor 53 kleuters, 2,5- tot 6-jarigen.

In september '21 zijn de laatste basisscholen ingestapt in de buitenschoolse kinderopvang door Ferm Kinderopvang vzw, een grote mijlpaal werd bereikt in de meerjarenplanning van de stad Tienen.

- **Baby- en peuterbeleid**

Ook de voorschoolse baby- en peuteropvang in Tienen vraagt om een duidelijk beleid. Ook hiervoor werd een projectgroep/werkgroep opgestart en een projectplan uitgeschreven voor het baby- en peuterbeleid van de stad Tienen. Het projectplan start vanuit volgende vraagstelling:

De nood aan kwaliteitsvolle en betaalbare kinderopvang in Tienen is zeer groot. Welke visie kan er opgesteld worden om te voldoen in zoveel mogelijk kinderopvangplaatsen? Het is hierbij uitermate belangrijk om de toegekende gesubsidieerde kinderopvangplaatsen te behouden en te bepalen welke rol (regisseur of uitvoerend) het lokaal bestuur wil opnemen in de ondersteuning van kinderopvanginitiatieven en op welke manier zij deze zal vervullen.

Dit projectplan omvat een contextschets met een omgevingsanalyse en een SWOT-analyse om zicht te krijgen op de Tiense situatie, een analyse van vergelijkbare steden en gemeenten en een duidelijke visie met doelstellingen en acties.

Eind 2021 wordt bepaald hoe en door wie de regierol met betrekking tot het baby- en peuterbeleid kan worden opgenomen.

EVENEMENTEN

– **Sintfeest**

Al sinds jaren organiseert de jeugddienst in samenwerking met de Erfgoedsite een feest voor Sinterklaas. Dit ging al door in de vorm van een intrede, met een theatervoorstelling, in het stadhuis .... In 2017 en 2018 werd er gekozen voor een intrede van de Sint met een stoet en stopplaatsen.

– **Winterevent**

Door het ontbreken van een binnenspeeltuin in Tienen zorgen we als jeugddienst graag jaarlijks voor een indoor winterevent. We kozen in het verleden reeds voor een winterspeeltuin boordevol springkastelen. Later pasten we ons concept aan naar een meer feeëriek winterfeest: bijzondere draaimolen, creatieve workshops, sprookjesachtige inkleding ... In 2018 en 2019 organiseerde Kicks and Bricks een 2-daags Lego-event met ondersteuning van de jeugddienst.

Omwille van de hervorming binnen de vrije tijd naar een 'dienst evenementen' organiseert de jeugddienst sinds begin 2020 geen eigen evenementen meer.

8.5.5. AANBOD VOOR JONGEREN

VAKANTIEAANBOD

– **Tienerwerking Pitt**

Pitt is de vakantiewerking van jeugddienst Tienen voor jongeren tussen 13 en 16 jaar. Tijdens de paasvakantie opent pitt 2 namiddagen haar deuren, tijdens de zomervakantie is dat vier weken lang, alle werkdagen. De jongeren kunnen er zoveel mogelijk zelf bepalen wat ze doen.

Pitt is een goed draaiende werking die veel verschillende jongeren bereikt. Vooral tijdens de zomervakantie is dit een werking die jaarlijks ruim 30 à 40 verschillende jongeren over de vloer krijgt. Pitt is heel waardevol omdat ze vaak heel diverse jongeren bereikt die (nog) nergens bij horen.

Door de komst van Arktos vzw in het Tiense jongerenlandschap is de tienerwerking Pitt mee veranderd. Data, dagen en openingstijden liggen niet langer vast en er vindt meer samenwerking plaats met andere partners. Afhankelijk van de noden en de werking van de andere welzijnspartners is de tienerwerking geopend.

– **Monitorenwerking**

Om het vakantieaanbod met o.a. Tintel te realiseren werkt de jeugddienst met een grote groep van monitoren. Naast speelpleinwerking Tintel kunnen zij ook ingeschakeld worden bij workshops, events en andere activiteiten van stad Tienen.

De monitorengroep bestaat uit een 100-tal jongeren van 15 tot ± 25 jaar. Om tijdens alle schoolvakanties (9 weken lang tijdens de zomervakantie) speelpleinwerking Tintel te kunnen aanbieden zijn er veel (kwalitatieve) monitoren nodig. Zonder deze monitoren is er geen (kwalitatieve) speelpleinwerking Tintel mogelijk.

– **Aanbod door jongeren**

Tiense jongeren die een bepaalde discipline beheersen zoals een (bijzondere) sport, kunstvorm, toneel ... krijgen de kans om hun passie over te brengen op kinderen tijdens een initiatieweek.

Jongeren krijgen de kans om zelf een themaweek of initiatie te organiseren vanuit hun eigen talent. Dit kan gebeuren in een veilige omgeving met (veel) ondersteuning van de jeugddienst. Zo maken we jongeren sterker en krijgen ze kansen om zichzelf verder te ontplooien en hun talenten verder uit te werken. Het is belangrijk om de jongeren aan te moedigen om hun talenten in te zetten en te benutten.

PROJECTEN

– **Studiegeno(o)t - KOKO**

Jongeren uit de derde graad secundair onderwijs kunnen zich aan het begin van het schooljaar opgeven bij de jeugddienst om ingeschakeld te worden in de voor- en naschoolse kinderopvang. De jongeren worden o.a. ingezet voor begeleiding bij het maken van huiswerk, voorleessessies ... Met het project Studiegeno(o)t wil de stad verder bouwen aan een kwalitatieve voor- en naschoolse kinderopvang. Studiegeno(o)t gaat al vele jaren mee en blijft een absolute meerwaarde voor de scholen. Ook voor de jongeren zelf is het een manier om ervaring op te doen, een centje bij te verdienen en zichzelf te ontplooien. Dit project wordt dan ook verdergezet.

Studiegeno(o)t werd omgevormd naar KOKO: Kansen en ondersteuning in de Kinderopvang. Het uitgangspunt blijft hetzelfde, toch wordt deze invulling in de nabije toekomst herbekeken. Het bijhorende reglement is verouderd en beantwoordt niet meer aan de huidige werking van de voor- en naschoolse kinderopvang.

De voor- en naschoolse kinderopvang werd in alle Tiense basisscholen overgenomen door Ferm Kinderopvang vzw. Op 1 september '21 is deze overname in alle Tiense scholen gebeurd. Vanaf dat moment valt de organisatie van KOKO weg voor de jeugddienst. Studenten die dit wensen kunnen nu bij Ferm Kinderopvang vzw aan de slag als vrijwilliger.

– **Kras**

Kras is een discussie- en rollenspel voor jongeren uit de derde graad secundair onderwijs. Jongeren worden dankzij de Kras-sessies maandelijks ondergedompeld in de wereld van de democratie. Ze kruipen in de huid van een politiker, een jongere van een andere origine, een journalist of een regering uit een ander land waarbij ze debatteren over mondiale thema's.

In 2017 waren er 6 deelnemers, in 2018 gingen we van start met meer dan 30 Tiense jongeren. Een hernieuwd succes dat we in de toekomst graag verderzetten.

Ook voor het schooljaar 2019-2020 namen er een 25-tal leerlingen deel aan KRAS. Omwille van corona kon het slotmoment, mei 2020, in het Vlaams Parlement niet doorgaan.

In het schooljaar 2020-2021 werd KRAS opgestart. Uiteindelijk enkel met een 15-tal leerlingen van het Atheneum. Omwille van corona wensten de andere scholen even niet mee te werken. Vlak voor de herfstvakantie werd KRAS, ook met de leerlingen van het Atheneum, (tijdelijk) stilgelegd.

In september 2021 kan KRAS opnieuw 'normaal' georganiseerd worden en gaat het traject van start met een 25-tal studenten.

- **Een gebundeld aanbod van Tiense (hulp)organisaties**

Team jeugd/Huis van het Kind verzamelde alle gegevens en projecten die (hulp-)organisaties tijdens de lockdown voor jongeren aanboden. Ook algemene nummers zoals Awel, Zelfmoordlijn ... werden opgelijst. Alles kreeg een plaats op de website van stad Tienen en werd gedeeld via sociale media en de jeugdraad.

- **Filmpje voor en door jongeren**

Team jeugd/Huis van het Kind schakelde jonge influencers in om een filmpje op te nemen om jongeren te wijzen op de te volgen coronamaatregelen. 5 jongeren maakten hiervoor een leuke opname over de

afstandsregels, mondkemperplicht ... Stampmedia maakte er dan in opdracht van de stad Tienen een mooie compilatie van om door de jongeren te laten delen op hun sociale media.

- **Mentaal welzijn**

Tijdens de coronacrisis hadden heel wat jongeren het (mentaal) moeilijk. Dit kwam ook sterk naar voor in het coronacrisisoverleg met de scholen. Van hieruit werd bepaald om webinars voor zowel het basis als secundair onderwijs te organiseren 'Hoe het basis-secundair onderwijs overleven tijdens en na corona als leerling én als onderwijzers', onder begeleiding van Pedro De Bruyckere.

Eveneens werd vanuit het coronacrisisoverleg geopteerd voor het plaatsen van een display, in elke secundaire school, met allerhande info voor jongeren over corona en hun welzijn.

ONDERSTEUNEN VAN INITIATIEVEN

- **Lokale Helden**

Een initiatief om muzikaal, lokaal talent een podium te bieden.

- **Kunstroute**

Op maar liefst 29 (verrassende) locaties werden werken van kunstenaars voorgesteld. Bijna 80 kunstenaars/groepen namen deel. Een geweldig succes.

Als jeugddienst is het vooral belangrijk jongeren te ondersteunen en kansen te geven om hun ideeën te ontwikkelen en zichzelf te ontplooiën. We ondersteunen dan ook graag hun eigen initiatieven zoals Kunstroute, optredens tijdens Lokale Helden, Zomertoren, Beiaardcantus ... De focus van het organiseren van eigen aanbod is verschoven naar het ondersteunen van particulieren, tijdelijke verenigingen, nieuwe initiatieven ...

Onze samenleving verandert voortdurend. Als jeugddienst is het vooral belangrijk om deze veranderingen goed op te volgen en hierop in te spelen. We willen als jeugddienst een aanvullend aanbod bieden en vooral inspelen op wat kinderen, jongeren en onze samenleving nodig hebben of missen in het private aanbod. Als jeugddienst is het soms ook experimenteren: wat werkt, wat niet ... Sommige dingen blijven bestaan, anderen zijn eenmalig of komen later terug.

Eenzijds is het belangrijk om ons aanbod af te stemmen op wat er Tienen gebeurt. Anderzijds vinden we het als jeugddienst heel belangrijk om ons aanbod af te stemmen op de andere vrijetijdsdiensten.

Wat events betreft denken we ook steeds meer in de richting van organisaties of jongeren ondersteunen en minder aan 'zelf' organiseren.

8.5.6. RUIJTE VOOR DE JEUGD

SPEELRUIMTE

De jeugddienst beheert alle 18 speelterreinen in eigendom van de stad Tienen. In de deelgemeenten Goetsenhoven, Oorbeek en Sint-Margriete-Houtem bevindt zich geen speelruimte. Het probleem is dat de stad in deze deelgemeenten niet beschikt over gronden die geschikt zijn voor het inrichten van een speelterrein. In de mate van het mogelijke dient hier speelruimte te worden voorzien.

Gerealiseerde projecten 2014-2021:

- *Uitbreiding Vianderdomein* met een uitgebreid aanbod aan speeltoestellen en graspleinen: een zandspeelplaats, een piramidetoren en een waterspeeltuin. Deze kreeg in 2016 eveneens een prachtige educatieve buitenklas. Ideaal voor scholen om met hun leerlingen naar buiten te gaan, in een klasje waar leerlingen kunnen zitten als het moet, maar ook kunnen leren en ontdekken in het groen. Voordeel is dat de leerlingen in een vertrouwde omgeving de natuur kunnen verkennen en zo ook beter onthouden wat ze hebben geleerd. De buitenklas bevat 7 mooie en interessante educatieve borden.
- *Vernieuwing 't Kouterke in de Rietstraat in Kumtich*

- *Het Sabooike*: helemaal vernieuwd met natuurlijke en duurzame materialen.
- *Heldenland*: in 2018 kreeg Tienen op het Martelarenplein er een ongelofelijk bijzondere speeltuin bij. Een droom van een speeltuin die ontworpen werd door de kinderen zelf en gebouwd werd door De Helden van Ketnet (productiehuis Hotel Hungaria) en het kunstenaarscollectief Timecircus. Hotel Hungaria maakte een prachtige reeks over de bouw van Heldenland waarbij Tienen twee maanden lang elke avond op Ketnet kwam. Met een mooie Heldenbar en tal van activiteiten zette de stad een hele zomer lang in op het verbinden van mensen en cocreatie.

Vanaf de opening tot eind september '18 kregen verenigingen de kans om gedurende enkele dagen/weken de Heldenbar uit te baten. 16 verschillende verenigingen trokken volop de Heldenlandkaart en organiseerden er tal van leuke activiteiten.

In 2019 kon de Heldenbar uitgebaat worden van 12 mei t.e.m. 9 september '19. De uitbating van de Heldenbar werd door 18 verschillende verenigingen verzorgd.

Omwille van de coronacrisis kon er in 2020 pas gestart worden met de uitbating van de Heldenbar vanaf 4 juli t.e.m. 11 oktober '20. 15 verenigingen hebben ingestaan voor de uitbating van de Heldenbar. Ondanks corona bleven de verenigingen onverdeeld positief en dankbaar voor deze kans.

In 2021 kon de uitbating van de Heldenbar, met een beperking van activiteiten omwille van corona, doorgaan vanaf zaterdag 15 mei t.e.m. zondag 26 september '21. Maar liefst 20 verschillende verenigingen stonden in de voor de uitbating, niet alle geïnteresseerden konden een plaats hebben.

Eind 2021 wordt herbekeken wat de invulling van Heldenland en bijhorende Heldenbar betekent voor de stad Tienen en hoe dit in de toekomst dient verdergezet te worden.

- *Park Passionisten*: sinds het voorjaar van 2019 een nieuw speelterrein in het beheer van de stad Tienen.
- *Kronkelland in Vissenaken*: in 2020 werd het speelterrein in de Kuntichstraat volledig vernieuwd met natuurlijke speelelementen. In 2021 voegde de buurtvereniging 'Vissenaken Ons Dorp Leeft' ook een duoschommel en voetbalwand met basket toe aan Kronkelland.
- *Lunevillelaan*: in 2020 werd een nieuw speeltoestel met klim- en klauterpret geplaatst.
- *Skatepark Houtenveld*: de vernieuwing van het skatepark is voorzien voor 2022. In de loop van 2021 werd een inspraakproject met verschillende enthousiaste jongeren opgestart.
- *Kloosterhof*: ook de vernieuwing van het speelterreintje in het Kloosterhof staat gepland voor 2022. Een eerste inspraakmoment vond plaats in 2021.

AANDACHTSPUNTEN SPEELTERREINEN

VEILIGHEID

De veiligheid van speelterreinen is zeer belangrijk. De opvolging van deze speelterreinen gebeurt zeer nauwkeurig. Twee personeelsleden van de jeugddienst en één personeelslid van de Groendienst volgen de vorming in verband met veiligheid. Verder bezoeken de stadswachten zeer geregeld (om de 7 à 14 dagen) elk speelterrein. Zij informeren de jeugddienst van de meest zichtbare gebreken/beschadigingen via een infofiche. Het is héél belangrijk dat deze opvolging gecontinueerd wordt.

SLIJTAGE & VANDALISME

De gemiddelde levensduur van een speeltoestel is tien jaar. Herstellingswerken zijn noodzakelijk en eventueel zelfs vernieuwing van sommige speelterreinen (Lunevillelaan, skatepark, Valkenswaardlaan en de Veldmuis).

Veel speelterreinen kampen met vandalisme. Vooral terreinen die weinig sociale controle kennen hebben last van vandalisme. Bij de recente herinrichting van het Martelarenplein werd daarom geopteerd voor vandalismebestendige, doorzichtige toestellen.

INSPRAAK BIJ INRICHTING VAN SPEELRUIMTE

Bij de inrichting van nieuwe speelruimte wordt steeds veel belang gehecht aan het organiseren van **inspraak** bij kinderen, jongeren en de buurtbewoners. De stad is zich bewust van het belang van deze inspraak. Op deze manier kunnen we de noden en behoeften van de kinderen en jongeren in kaart brengen en de inrichting van de speelterreinen hierop afstemmen. Het is ook zeer belangrijk om de buurtbewoners hierbij te betrekken. Zij zijn veel beter op de hoogte van het reilen en zeilen in de buurt en kunnen vanuit deze positie interessante opmerkingen formuleren. Deze inspraakvorm dient zeker en vast behouden te blijven.

In 2021 werd een online bevraging gelanceerd via het stadsmagazine Tiens, specifiek voor kinderen, met betrekking tot de speelmogelijkheden in hun buurt. De mogelijkheden om in te gaan op deze ideeën worden eind 2021 verder onderzocht (beschikbare gronden in deelgemeenten, soorten speelmogelijkheden, ...). Inhoudelijk wordt het participatie- en inspraaktraject dat voorafgaat aan de inrichting van een nieuw speelterrein heruitgewerkt voor 2022.

Als jeugddienst wensen we aandacht voor het belang van buitenspelen voor kinderen, voor het ontdekken van het speelweefsel en om te spelen in eigen tuin.

Naar jaarlijkse gewoonte vieren Vlaanderen en Brussel de 'Buitenspeeldag' in de maand april. Op deze dag wordt er enkel en alleen buiten gespeeld.

Jeugd- en sportdienst kozen verschillende jaren na elkaar voor een groots evenement op het Martelarenplein. Dit trok telkens veel bezoekers en werd steeds als heel positief ervaren. Met de komst van Heldenland werd er in 2018 gekozen voor een ander concept. Inwoners van Tienen werden aangemoedigd om een speelstraat te organiseren. Speciaal voor de Buitenspeeldag konden ze hiervoor een gratis springkasteel ontlenen en kregen ze een speelkoffer cadeau. In totaal gingen 8 speelstraten door.

Deels een geslaagd opzet, toch was er ook teleurstelling omdat mensen opnieuw een event hadden verwacht of het concept verkeerd hadden begrepen. Een duidelijke communicatie (bij verandering) is belangrijk en een aandachtspunt.

De focus van de Buitenspeeldag is verschoven van grootse evenementen naar aandacht voor spelen in je eigen buurt. De Buitenspeeldag wil vooral een signaal geven aan kinderen om het avontuur te ontdekken in de eigen achtertuin, straat of buurt. Daarom kozen we ook in 2019 voor kleinere prikkels in groot Tienen. In 2020 konden we geen Buitenspeeldag vieren omwille van corona. Ook in 2021 kon dit enkel beperkt in de kijker gezet worden en organiseerde de jeugddienst twee wandelingen, met online opdrachten, langs Tiense speelreintjes.

BESLUIT SPEELRUIMTE

De afgelopen jaren hebben we sterk geïnvesteerd in speelreinen en in de opvolging van de veiligheid. Tal van deze speelreintjes zijn ondertussen aan vervanging toe en daarnaast zijn er verschillende deelgemeenten waar nog geen openbare speelruimte aanwezig is. Blijvende investeringen zijn noodzakelijk. Daarnaast is ook de constante opvolging van de veiligheid een must.

8.5.7. AANDACHT VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN

De stad neemt een regierol op voor de uitwerking van vrijetijdsinitiatieven op maat voor kinderen en jongeren die niet kunnen aansluiten bij het reguliere aanbod: wijkgericht, vindplaatsgericht, en/of vraaggericht.

De stad Tienen maakt reeds verschillende jaren aanspraak op de extra middelen ter ondersteuning van jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. De voorbije jaren ontwikkelde de jeugddienst héél wat initiatieven om de toegankelijkheid van het jeugdwerk te verbeteren. We kunnen stellen dat de jeugddienst door de jaren heen héél wat kennis heeft opgedaan in de zoektocht naar mogelijke methodieken en initiatieven.

Toch stellen we enerzijds vast dat er nog steeds kinderen en jongeren uit de boot vallen. Het vinden van de gulden middenweg is en blijft een uitdaging. We merken ook op dat er buiten speelpleinwerking Ruimte en

scoutsgroep Akabé geen werking is voor kinderen en jongeren met een beperking. Dit beschouwen we als een lacune. In de mate van het mogelijke dienen deze werkingen bijkomend ondersteund te worden.

Concreet voorzien we ondersteuning en financiering van initiatieven van of voor personen in armoede op sportief, jeugdwerk- of cultureel vlak zoals de organisatie van gratis buurtgerichte speelpleinwerking in een maatschappelijk kwetsbare wijk, organisatie van het taalbad voor anderstalige kinderen, organisatie van een gratis tienerwerking met kwetsbare jongeren, enz.

Door de jaren heen heeft de jeugddienst een grote expertise opgebouwd met betrekking tot dit thema. Met de verschillende initiatieven worden wel degelijk maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren bereikt.

Het blijft belangrijk om de vinger aan de pols te houden en om de verschillende werkingen kritisch te evalueren op vlak van toegankelijkheid. We zien ook meer en meer linken met welzijn. De toegankelijkheid van het particuliere jeugdwerk blijft moeilijk. Sensibiliseren en begeleiden van jeugdverenigingen blijft noodzakelijk.

– **Overeenkomst met Arktos vzw**

In 2019 ging de stad Tienen een samenwerking aan met Arktos vzw. Het reguliere aanbod van de jeugddienst en andere vrijetijdsdiensten bereikt(e) niet alle jongeren. Vooral de kwetsbare doelgroep vraagt een aanpak op maat. Daarom nam de jeugddienst het Vlaams Expertisecentrum Arktos vzw onder de arm. Arktos gaat uit van een visie die de talenten en kwaliteiten van jongeren onderstreept. Deze tot ontplooiing laten komen in een positieve relatie tot de omgeving, vormt de basis voor wederzijds begrip, groeikansen en fijn samenleven. In praktijk betekent dit dat er in de eerste plaats contact gelegd moet worden met deze groep van jongeren. In het voorjaar 2019 werd hiervoor een vormingswerker aangeworven, deze neemt initiatieven om de kans op risicogedrag bij jongeren te verminderen. In eerste instantie hield de opdracht in: *vanuit de interesses en competenties van de jongeren, zal de vormingswerker initiatieven nemen om hen te begeleiden en zo ook de kans op risicogedrag bij hen te verminderen, waar mogelijk worden er bruggen geslagen met het bestaande vrijetijdsaanbod, maar indien nodig wordt er een aangepast aanbod voorzien dat beantwoordt aan hun specifieke noden*. Deze opdracht resulteerde o.a. in de vrijetijdswerking op woensdagnamiddag in het Vrijetijdscentrum en verschillende linken met het bestaande aanbod zoals tienerwerking Pitt.

Tijdens de coronacrisis ging Arktos vzw in opdracht van de stad Tienen actief aan de slag om tijdens de lockdown jongeren op te zoeken en er stoepgesprekken met hen te houden. In de eerste plaats bezochten zij de 80-tal jongeren die voor de werking van Arktos vzw stonden ingeschreven voor het voorbije jaar. Daarenboven lieten ze CLB's, leerlingenbegeleiders en directies weten actief aan de slag te gaan en vroegen ze hen kwetsbare jongeren naar hen door te verwijzen. Er werd op zoek gegaan naar hulpvragen, noden, moeilijke thuissituaties ... Ook de hangplekken werden meermaals per week bezocht.

Voor de organisatie van de stoepgesprekken en het bezoeken van de verschillende hangplekken werd ook één medewerker van de jeugddienst dagelijks ingeschakeld om zo mee noden en pijnpunten te kunnen signaleren.

- **Voetbalzomer**

Sinds de eerste versoepelingmaatregelen m.b.t. de coronacrisis (lente 2021) van kracht gingen, kwamen er tijdens de vroege avond vaak jongeren voetballen op Heldenland, wat leidde tot samenscholingen. Na overleg tussen de jeugddienst, de politie, de burgemeester en Arktos vzw werd aan Arktos vzw de opdracht gegeven om een specifiek vakantieaanbod uit te werken voor deze jongeren op Heldenland, 'Voetbalzomer'.

Arktos vzw kreeg voor dit project versterking van Streetsoccer Belgium en KVK Tienen om tijdens de zomermaanden extra in te zetten op deze jongeren. 'Voetbalzomer' was er wekelijks voor jongeren tussen 6 en 25 jaar die weinig aansluiting vonden bij het reguliere jeugdwerk. Waar nodig werkte Arktos vzw ook met het persoonlijke netwerk van elke jongere (ouders, vrienden, school ...) en bood deze individuele ondersteuning en begeleiding voor jongeren die na deelname aan het groepsaanbod de stap wilden zetten richting een club of vereniging.

- **Crazy Summer Sports**

Minister Somers lanceerde begin 2021 een projectoproep m.b.t. jongeren en hun mentaal welzijn. Samen met de partners Arktos en Overkop dienden we een projectaanvraag in 'Crazy Summers Sports'.

Elke maandag en vrijdag van de zomervakantie werd er een laagdrempelig sportaanbod aangeboden op Heldenland en het Houtenveld. Via boks, basket, voetbal en dans bieden we een laagdrempelig aanbod aan voor (kwetsbare) jongeren.

Daarnaast willen we vanuit de jeugddienst, Overkop en Arktos het reguliere zomeraanbod meer op elkaar afstemmen en meer samenwerken.

De opkomst naar het laagdrempelige sportaanbod was sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. Toch kunnen we spreken van een succesverhaal. Vooral de sporten 'voetbal' en 'boks' slaan aan bij de jongeren.

Graag willen we een vervolg op het succesvolle Crazy Summer Sports project. Eind 2021 wordt onderzocht hoe we het laagdrempelige sportaanbod voor kwetsbare jongeren ook doorheen het jaar kunnen continueren.

– **Taalspeelweken**

Tijdens de coronacrisis in het voorjaar van 2020 hebben heel wat kinderen noodzakelijke schooltijd gemist. Hierdoor ontstond de kans dat vooral de meest kwetsbare kinderen een achterstand zouden ontlopen. Om deze reden gingen de vrijetijdsdiensten een samenwerking aan met verschillende welzijnspartners, scholen en lokale verenigingen (voornamelijk als toeleiders) om gedurende vier weken Taalspeelweken te organiseren tijdens de zomermaanden. Anderstalige kinderen en kinderen uit een kwetsbare thuissituatie, tussen 5 en 12 jaar oud, konden ingeschreven worden. Door samen te spelen, knutselen en ravotten wordt de kennis van het Nederlands op een impliciete manier gestimuleerd.

Deze werking werd verdergezet in 2021. Door versterking van de samenwerking met verschillende personen (logopedisten, jobstudenten, medewerkers van de jeugddienst/Huis van het Kind) konden we inhoudelijk een sterk taalaanbod in een speelse context realiseren. Elke week hebben er gemiddeld een 35-tal kinderen deelgenomen. De doorverwijzingen van deze kinderen gebeurden in nauwe samenwerking met de Tiense basisscholen.

Dienst Huis van het Kind ontving voor deze organisatie subsidies van de Vlaamse Overheid.

Tutorenwerking

Vanuit het coronacrisisoverleg met de scholen kwam de nood naar voren om een project uit te werken rond tutoren in het onderwijs. Een tutor is een vrijwilliger die aan de slag gaat met een groepje kinderen in de klas. Door gericht op zoek te gaan naar welke leerprocessen nog onvoldoende gekend zijn bij kinderen en deze leerprocessen extra uit te leggen en in te oefenen, zijn we ervan overtuigd dat we de opgelopen leerachterstand kunnen helpen wegwerken.

Het tutorenproject is van start gegaan in 4 basisscholen en loopt van september t/m december '21.

– **Vakantiepakketten voor kwetsbare gezinnen**

Kinderen en jongeren in kwetsbare gezinnen worden dubbel zo hard getroffen door de maatregelen om de coronacrisis te beheersen. Het zijn kinderen en jongeren die opgroeien in moeilijke en stressvolle omstandigheden. Om deze kwetsbare gezinnen te ondersteunen, hebben de jeugddienst en Huis van het Kind vakantiepakketten samengesteld. Deze pakketten bevatten o.a. knutselmateriaal, buitenspeelgoed, een boekje en informatie over de zomeropvang in Tienen. Op deze manier wilde de stad deze kinderen hoop en perspectief bieden, hun veerkracht is immers van enorm belang en zal mee hun toekomst bepalen.

Voor de aanvang van de zomervakantie '20 werden er zo'n 350 vakantiepakketten verdeeld via het OCMW en andere sociale partners.

8.5.8. INSPRAAK EN PARTICIPATIE

AFGELEGD TRAJECT BINNEN DE JEUGDDIENST

BEVRAGING VRIJETIJDSBESTEDING VAN JONGEREN - 2015

In 2015 organiseerde de jeugddienst een bevraging bij jongeren. We peilden toen vooral naar de vrijetijdsbesteding van jongeren. Wat doen ze in hun vrije tijd, wat is hun favoriete plekje in Tienen, waar zien ze zichzelf over vijf jaar ... We wilden hiermee vooral een vinger aan de pols houden. Waar zijn jongeren mee

bezig in hun vrije tijd en hoe kunnen wij hier als jeugddienst op in spelen. De volledige bevraging en de resultaten kunnen nagelezen worden in bijlage 2.

10-JARIGEN VAN DE TIEN - 2016-2017

Meer dan 100 Tienenaars (burgers, 10-jarigen, stadsmedewerkers en stadsbestuur) staken in 2016 de koppen bij elkaar tijdens interactieve brainstormsessies: de 'Tienenlabs'. De uitdaging was telkens een antwoord te formuleren op volgende vragen: wat kunnen we zelf ondernemen als Tienenaar om onze stad nog meer leefbaar en bruisend te maken? Welke beloftes kunnen we vandaag doen aan onze kinderen om ze te laten opgroeien in een leuke en hippe stad? Alle ideeën werden verzameld en vertaald naar 10 concrete actiepunten: de Tien Werken.

Als jeugddienst gingen we aan de slag met de 10-jarigen. Achttien zeer geëngageerde, enthousiaste kinderen die zich helemaal wilden smijten als ambassadeur van onze stad. De 10-jarigen moesten ook vooral de stem zijn van alle Tiense kinderen. We organiseerden dus inspraakmomenten met de 10-jarigen, maar ook met zoveel mogelijk Tiense kinderen. We bezochten verschillende Tiense scholen met een wensboom (dromenvanger) op zoek naar de ideeën en wensen van kinderen voor Tienen. We dachten samen na over 'Hoe kan Tienen nog mooier worden?', 'Welke activiteiten zou je nog graag doen in Tienen' ... Ook de 10-jarige ambassadeurs en de Tien Werken werden uitgebreid voorgesteld in de scholen. De 10-jarigen zaten immers verspreid over de verschillende Tiense scholen en konden op die manier fungeren als aanspreekpunt en ambassadeur voor hun school.

Alle ideeën en voorstellen van de kinderen in de scholen en van de 10-jarigen werden gebundeld en herleid tot **7 thema's die kinderen voor Tienen belangrijk vinden:**

1. sport	(T. neemt pleinen en straten in)
2. spelen	(T. neemt pleinen en straten in)
3. feest	(kinderen en jongeren vieren feest)
4. groen	(T. herontdekt groene parels)
5. kleur/mooi	(T. geeft alles wat grijs is kleur)
6. vuilnis	(T. maken samen hun stad)
7. verkeer	(T. haalt zijn fiets van stal)

Aan de hand van deze thema's, vol met leuke ideeën van de kinderen, zijn we tot 4 actiepunten gekomen waar onze 10-jarige ambassadeurs werk van wilden maken.

Actiepunten van onze 10-jarigen:

- I. Kinderen organiseren voor kinderen (thema 'feest', werk 'kinderen en jongeren vieren feest')
- II. Veiliger op de fiets (thema 'verkeer', werk 'haalt zijn fiets van stal')
- III. Een kleurrijker Tienen (thema 'kleur/mooi', werk: 'T. geeft alles wat grijs is kleur' en 'neemt straten en pleinen in')
- IV. Grote mensen zaken op maat van kinderen

Samen met de 10-jarigen werd hard gewerkt aan deze actiepunten met o.a. een kinderfluofuif, een fietstocht tijdens Autovrije zondag en fluohesjes voor de schoolgaande jeugd van Tienen, inspraak voor het speelterreintje van Kumtich ...

De 10-jarigen werden ook regelmatig ingezet als gezicht en uithangbord van De Tien. Ze kregen een eigen T-shirt en werden bij verschillende evenementen ingeschakeld zoals Opening reuzenrad, Kweikersdag, Trefdag, enz. Allemaal in het teken van hun ambassadeurschap en ter versterking van het idee dat zij het uithangbord zijn voor 'Meer Tienen'.

BEVRAGING JONGEREN - OOST WEST THUIS BEST - 2018

Met welke wilde ideeën en stiekeme bezorgdheden lopen Tiense jongeren rond? Wat is hun mening over de toekomst van Tienen? Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen gingen we met de jeugddienst via een bevraging van Debattle op zoek naar antwoorden.

206 Tiense jongeren vulden de online bevraging in. De thema's die hierin aan bod kwamen:

- Veiligheid
- Vrije tijd
- Jeugdruimte
- Verkeer
- Groen en proper Tienen
- Communicatie

Uit deze bevraging blijkt dat jongeren willen dat er (meer) rekening wordt gehouden met alle burgers: jong, oud, andere culturen, handicaps ... Jongeren willen dat er rekening met hen wordt gehouden.

De volledige bevraging en de resultaten kunnen nagelezen worden in bijlage 3.

DE TOEKOMST VAN EEN KINDVRIENDELIJK BELEID VOOR TIENEN

De jeugddienst wil kindvriendelijkheid graag structureel verankeren in de manier van werken. Beleid baseren op bevragingen en belevingsonderzoeken bij kinderen en jongeren. We willen een categoriale kinderen- en jongerenreflex kweken binnen het lokale bestuur: anderen activeren om de bril van kinderen en jongeren op te zetten.

Om een kindvriendelijk beleid te realiseren willen we als jeugddienst graag inzetten op **vier thema's/acties**:

- kinderrechten;
- een nieuw label;
- een bijhorend inspraakorgaan;
- jeugdruimte.

THEMA/ACTIE 1 : KINDERRECHTEN

Alle kinderen en jongeren hebben rechten. De kinderrechten staan beschreven in het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Als jeugddienst willen we deze rechten als rode draad opnemen in ons aanbod. Activiteiten met betrekking tot de bewustmaking van deze rechten bij kinderen staan hierin centraal.

De rechten van het kind vormen eveneens de basis bij de verdere visiebepaling en uitbouw van het decreet BOA (buitenschoolse opvang en afstemming activiteiten). Verder vorm geven aan de buitenschoolse opvang en buitenschoolse activiteiten gebeurt aan de hand van volgende pijlers:

- Uitbouwen van het aanbod als een recht voor elk kind = voor wie is er aanbod?
- Met recht op een maximale keuze van elk kind = het aanbod moet zo vorm krijgen dat het kind kan kiezen.
- Met een gevarieerd aanbod aan activiteiten op maat van het kind: rusten, niets doen, creëren, ontmoeten, spelen, sporten, cultuur beleven, leren ... = welk aanbod is er?

Jeugddienst en Huis van het Kind werken eind 2021 aan een tool waarmee deze kinderrechten in elke opvang kunnen worden afgetoetst. Aan de hand van deze tool kunnen we steeds nagaan in hoeverre er inhoudelijk wordt beantwoord aan de visie en de rechten van het kind. Ook de voorwaarden voor het kwaliteitslabel voor kleuteropvang en het ruimere kindbeleid zullen hieraan gekoppeld worden. Het blijft te allen tijde belangrijk om naar het grotere geheel te kijken, overschrijdend over diensten en organisaties heen.

THEMA/ACTIE 2 : WERKEN NAAR 1 LABEL VOOR KINDEREN VANUIT DE VRIJETIJDSDIENSTEN

We vinden het belangrijk dat de inwoners van Tienen een duidelijk en overzichtelijk vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren aangeboden krijgen. In de eerste plaats willen we naar buiten komen met een aanbod dat de vrijetijdsdiensten op elkaar hebben afgestemd. Geen aparte workshops of kleine activiteiten, maar een aanbod dat kadert binnen een geheel. Dit alles steeds naar buiten gebracht onder 1 label. Een duidelijk herkenbaar logo/merk dat het hele vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren bundelt. Voor de inwoners van Tienen heel duidelijk om keuzes te maken voor en met hun kinderen en geen aanbod meer dat verloren gaat of onvoldoende aandacht krijgt.

Het zou bijvoorbeeld heel interessant zijn om in mei een folder uit te brengen waarin het aanbod van alle jeugdverenigingen, sportverenigingen, het aanbod van ART ... gebundeld wordt voor het nieuwe schooljaar.

Samen met de vrijetijdsdiensten aan dit project werken zien we als een bijzondere uitdaging.

THEMA/ACTIE 3 : DE 10 ALS EXPERTISEGROEP

We willen het werk van De Tien en de 10-jarigen graag verder uitbouwen. Dit met een nieuwe groep van kinderen. Zij moeten de kans krijgen om over verschillende beleidsthema's hun mening te geven. Nog steeds met het achterliggende idee dat zij de stem zijn van alle kinderen en jongeren van Tienen. Het moet dan ook een heel verscheiden groep zijn: verschillende leeftijden en verschillende achtergronden.

Zoals eerder uitgelegd is het voor ons heel belangrijk om transversaal te werken: dienstoverschrijdend met als uitdaging raakvlakken te vinden binnen de verschillende beleidsdomeinen.

Het zou heel mooi zijn om in de toekomst erkend te worden als een echte expertisedienst. Zodat andere diensten wanneer ze dingen willen realiseren voor de stad eerst langs het expertiseteam passeren om de mening van kinderen en jongeren hierin mee te nemen.

THEMA/ACTIE 4: JEUGDRUIMTE - KIND EN JONGERE ZIJN IN DE STAD.

Om aan kindvriendelijk beleid te doen is het ook belangrijk om in te zetten op ruimte voor kinderen en jongeren. Kinderen en jongeren hebben recht op fysieke ruimte om volop jong te zijn. Deze ruimte moet zo georganiseerd zijn dat kinderen en jongeren er volwaardig gebruik van kunnen maken. Kinderen en jongeren moeten de ruimte ook zelf mee willen, kunnen en mogen vorm geven.

Maar we wonen in een samenleving waar er in de toekomst nog minder ruimte beschikbaar zal zijn om te spelen of rond te hangen. Daarom is het belangrijk om ruimtes te realiseren door op een duurzame en efficiënte manier om te springen met de beperkte ruimte die we ter beschikking hebben.

Als jeugddienst geloven we sterk in het inzetten op het delen van en het tijdelijk openstellen van ruimte en infrastructuur naar kinderen en jongeren. (Denk hierbij aan het gebruik van speelplaatsen van scholen na de schooluren ...).

Ook bij de inrichting van openbare plaatsen zou er specifieke aandacht kunnen zijn om deze ruimtes in te richten op maat van kinderen en jongeren (een speelcontainer midden in het centrum van de stad, een hinkelbaan op het voetpad in de winkelstraat ...).

8.5.8.1. PARTICIPATIE IN HET JEUGDBELEID

Het stadsbestuur tracht een kwalitatief jeugdbeleid te voeren dat is afgestemd op de noden en behoeften van kinderen en jongeren. Daarom is het ook zeer belangrijk dat deze kinderen en jongeren kunnen participeren in dit jeugdbeleid. Ze moeten de kans krijgen om hun noden en behoeften kenbaar te maken. Het beleid dient hier vervolgens op afgestemd te worden. Hoe beter deze afstemming, hoe beter het kind of de jongere vindt dat er met zijn wensen rekening wordt gehouden:

KANALEN VOOR PARTICIPATIE

– **De Jeugdraad**

De jeugdraad is het officiële adviesorgaan van de stad met betrekking tot het jeugdbeleid. Deze brengt op vraag of op eigen initiatief adviezen uit over alle aangelegenheden betreffende jeugdbeleid in de stad, coördineert activiteiten van haar leden, wint relevante informatie in en speelt deze door naar de leden. Ze neemt ook initiatieven om haar doelstellingen te realiseren of om tegemoet te komen aan vastgestelde noden.

Het is voor de jeugddienst belangrijk om de jeugdraad te kunnen inzetten als de stem van de Tiense jongeren. De jeugdraad is één van de belangrijkste kanalen om te weten wat er leeft bij jongeren.

Het is dan ook belangrijk dat de jeugdraad een diverse en jonge groep is van jongeren die een achterban, een vereniging, een groep ... vertegenwoordigen.

Zoals opgenomen in de meerjarenplanning worden over alle sectoren heen de adviesraden omgevormd tot sociale netwerken met een adviesopdracht en beleidsimpact. De jeugdraad werd alvast omgedoopt tot Netwerk Jeugd. Deze zal samen met de andere Netwerken meer functioneren als een open structuur die participatiemogelijkheden biedt aan de brede bevolking.

– **Wijkgericht n.a.v. het (her)inrichten van speelruimte**

Bij het (her)inrichten van speelruimte wordt er overleg gehouden met buurtbewoners (kinderen en volwassenen) over hun wensen en behoeften met betrekking tot het speelterrein.

– **Inspraak bij tieners m.b.t. het vrijetijdsaanbod**

Bij de tienerwerking PITT worden de tieners betrokken bij de invulling van het aanbod.

– **KRAS**

De jeugddienst stapte mee in het project KRAS van jeugddienst Globelink. KRAS is een project waarbij deelnemers van de derde graad zich een jaar lang in hun vrije tijd verdiepen in een mondiaal thema. Aan het einde van het traject gaan de jongeren in debat met het lokaal bestuur.

– **Klankgroep Kinderopvang**

De stad Tienen wenst haar kindbeleid en de werking van de kinderopvang steeds af te toetsen met de verschillende betrokken partners. Dat zijn in de eerste plaats de kinderen (gebruikers) zelf, maar ook ouders, kinderopvanginitiatieven, partners Huis van het Kind, interne werkgroep BOA ...

Wat is belangrijk in de organisatie van kinderopvang? Wat loopt goed, wat kan beter, waar is nood aan? Jeugddienst en Huis van het Kind zetten in 2022 in op het uitwerken van tools om verder vorm te geven aan het decreet BOA en de kwaliteit van de kinderopvang verder te verhogen.

Jeugddienst en Huis van het Kind zetelen in **verschillende overlegorganen** gerelateerd aan baby's, kinderen en jongeren.

- De jeugddienst zetelt in de **coördinatiegroep lokaal integratiebeleid stad Tienen**. Vanuit deze werkgroep is het idee gekomen om één keer per maand alle anderstalige nieuwkomers samen te brengen en te informeren. Tijdens deze informatiemomenten staan volgende thema's centraal: huisvesting, werk, taal, kinderopvang en het vrijetijdsaanbod van de stad. De jeugddienst leidt deze momenten m.b.t. het vrijetijdsaanbod en kinderopvang.

BESLUIT INSPRAAK EN PARTICIPATIE

Inspraak is ongelofelijk belangrijk en als stad moeten wij hier de nodige ruimte toe creëren. Dit hoeft niet steeds officieel te gebeuren maar het is wel van belang om de voeling met de kinderen, jongeren, ouders, partners, ... te behouden. Daarnaast is het om dezelfde reden belangrijk dat dienst jeugd en Huis van het Kind aanwezig is op diverse overlegmomenten (lokaal en bovenlokaal) om de belangen van deze doelgroep te verdedigen.

8.5.9. TIENS ONDERWIJSNETWERK

Scholen zijn een belangrijke partner voor een stad. Daarom is het belangrijk dat zij goed op de hoogte zijn van het beleid dat een stad voert, zeker de thema's die hen ook aanbelangen zoals bv. verkeersveiligheid, diversiteit, drugs, ... Zij kunnen ook een belangrijke input geven aan een stad. Het is dus noodzakelijk dat er een overlegorgaan is waar alle beleidsaspecten die scholen aanbelangen, besproken kunnen worden.

Tijdens de coronacrisis werd ervoor geopteerd om wekelijks à 2-wekelijks een overleg te laten plaatsvinden met de verschillende schooldirecties en CLB's, onder leiding van het lokaal bestuur (coronacrisisoverleg). Een overleg met verschillende thema's zoals de coronamaatregelen voor het onderwijs, maar ook noodopvang, mentaal welzijn van kinderen en jongeren tijdens de crisis, opstart Ferm Kinderopvang vzw in

de Tiense scholen, ... Tijdens dit overleg werd bijvoorbeeld ook een gemeenschappelijke, netoverschrijdende strategie bepaald voor de communicatie naar ouders toe i.v.m. de nieuwe opvangstructuur in alle Tiense basisscholen.

De stad Tienen neemt hiermee haar regierol op als lokaal bestuur en wenst deze methodiek, dit partnerschap, verder te zetten met een nieuwe vergaderstructuur voor het onderwijs in Tienen.

Het huidige aanbod vanuit de stad voor de Tiense basis- en secundaire scholen is verdeeld over verschillende diensten binnen de stad en OCMW. Daarnaast zijn er ook nog verschillende overlegstructuren, zonder degelijke afstemming, zoals het Lokaal Overleg Kinderopvang (LOK) rond de buitenschoolse kinderopvang verbonden aan de scholen, Lokaal Overleg Platform (LOP) rond gelijke onderwijskansen, ...

Een duidelijk onderwijsbeleid, een duidelijke richting, een overkoepelende organisatiestructuur en samen met de onderwijspartners de uitdagingen aangaan uit het onderwijsveld, met een lokaal bestuur dat hierin de regierol opneemt. Met de verdere uitbouw van deze positieve samenwerking kan er verbindend gewerkt worden, kan deze doelstelling behaald worden en wordt de link eenvoudig gelegd naar buitenschoolse opvang.

In oktober '21 werd een inspiratiekader 'Samen onderwijs maken' aangeboden tijdens de directievergaderingen van de Tiense basis en secundaire scholen. Ook met de verschillende partners (LOP,...) werden verkennende gesprekken gehouden.

De realisatie van een Tiens Onderwijs Netwerk wordt verdergezet in 2022.

8.6. ERFGOED

De Erfgoedsite bestaat uit museum Het Toreke (de museale werking) en het Stadsarchief/Hagelands Historisch Documentatiecentrum (archieff- en documentatiewerking).

De Erfgoedsite herbergt en werkt samen met de Intergemeentelijke Onroerende Erfgoeddienst (IOED PORTIVA).

8.6.1. ONDERSTEUNING

LOGISTIEKE ONDERSTEUNING

REGIONALE DEPOTWERKING

Het systeem van permanente bruikleennamen werd verder uitgebreid door de openstelling van de depotruimten voor erfgoedbeheerders, waar vooral de kerkfabrieken uit de omgeving gretig op gingen. Het leeuwenaandeel van de permanente bruikleennamen in de depots van de Erfgoedsite spitst zich toe op roerend religieus erfgoed (voorwerpen, meubilair en textiel van afgeschafte religieuze instellingen van de stad en de regio rond Tienen). Daarnaast spitst de regionale depotwerking zich ook toe op de bewaring van archief en het roerende archeologische patrimonium.

De vraag voor opname van stukken uit afgeschafte en herbestemde kloosters en kerken (kerkenbeleidsplan) staat op ons af te komen. Om zicht te krijgen op het integrale religieuze erfgoed in Tienen en de omliggende gemeenten is inventarisatie nodig.

De vraag of de depotruimten van de Erfgoedsite voor de bewaring van erfgoed van derden verhuurd kunnen worden, wordt bij de huidige bruikleengevers bespreekbaar gemaakt. Het uitklaren hiervan moet op de agenda blijven .

DE LEESZAAL VAN HET STADSARCHIEF/ HAGELANDS HISTORISCH DOCUMENTATIECENTRUM

Het archief en documentatiecentrum stelt een leeszaal ter beschikking van 119 m². Deze leeszaal is voor iedereen gratis toegankelijk. Sinds het uitbreken van de corona-crisis wordt lezers wel gevraagd op voorhand een afspraak te maken voor het raadplegen van archiefstukken of boeken.

HUISVESTING VAN DE INTERGEMEENTELIJKE ONROERENDE ERFGOEDDIENST (IOED) PORTIVA

De Erfgoedsite stelt kantoorruimte ter beschikking van de twee personeelsleden van IOED PORTIVA

INHOUDELIJKE ONDERSTEUNING

De inhoudelijke ondersteuning van initiatieven en personen die zowel op professioneel als op vrijwilligsvlak met erfgoedwerking bezig zijn, vormde van bij de aanvang één van de basistaken van de Erfgoedsite.

Deze basistaken omvatten:

- het opzetten van een actieve samenwerking met wetenschappelijke centra en andere erfgoedactoren;
- de organisatie van vaste en tijdelijke tentoonstellingen;
- het geven van historisch advies aan derden;
- het actief deelnemen aan onderzoeksprojecten;
- het samenwerken met de ‘Vrienden van de Stedelijke Musea vzw’ (de Erfgoedsite werkt o.a. actief mee aan het erfgoedtijdschrift De Reenstein);
- het jaarlijks participeren aan de inrichting van de ‘Nacht van de Vrienden’;
- het deelnemen aan overkoepelende manifestaties zoals ‘Open Monumentendag’ en ‘Erfgoeddag’.

het samenwerken met PORTIVA: voor de ontsluiting van het onroerend erfgoed (bouwkundig, landschappelijk en archeologisch) in situ.

In de toekomst wil de Erfgoedsite inzetten op de ontsluiting van alle soorten van erfgoed (roerend, onroerend en immaterieel). Dit gegeven zal geïntegreerd worden in de nieuwe opstelling van museum ‘het Toreke’. Er zal ook systematisch meer aandacht besteed worden aan het onroerend erfgoed in situ.

INFRASTRUCTUUR

De Erfgoedsite bestaat uit een deel van het gebouw van het vroegere Suikermuseum, museum Het Toreke, het stadsarchief/Hagelands Historisch Documentatiecentrum en de erfgoeddepots (depot 1 achter de leeszaal, depot 2 in de Gilainstraat, depot 3 in het voormalige suikermuseum en een archeologisch depot in de voormalige St.-Theobalduskapel in de Mulkstraat).

De gebouwen van het voormalige Suikermuseum herbergen een auditorium (Seminarieruimte) met vergaderruimte voor 25 personen (met schrijftafels) en 50 personen (zonder tafels). Daarnaast zijn er ook enkele kantoren van medewerkers ingericht (Druiventil). De museumzalen van het voormalige Suikermuseum op de tweede en derde verdieping werden in 2021 heringericht tot kantoren van het Vredegerecht. Enkel de galerijen op de benedenverdieping van deze gebouwvleugel blijven nog ter beschikking voor de erfgoedwerking. De vierde verdieping werd ingericht tot bijkomende depotruimte.

Sinds de sluiting van het Suikermuseum neemt de Streekshop de ticketverkoop voor museum Het Toreke op.

ERFGOEDAANBOD

De Erfgoedsite van Tienen staat voor museumwerking, archiefbeheer, uitbouw van een documentatiecentrum/bewaarbibliotheek en (regionale) depotwerking. Hierbij wil de erfgoedsite een eigen traject ontwerpen dat verankerd ligt in de stad en de regio en dat tevens aansluiting zoekt bij grote universele verhalen.

DE MUSEUMWERKING

De uitbouw van een publieks- en museumwerking met aandacht voor participatie en cocreatie

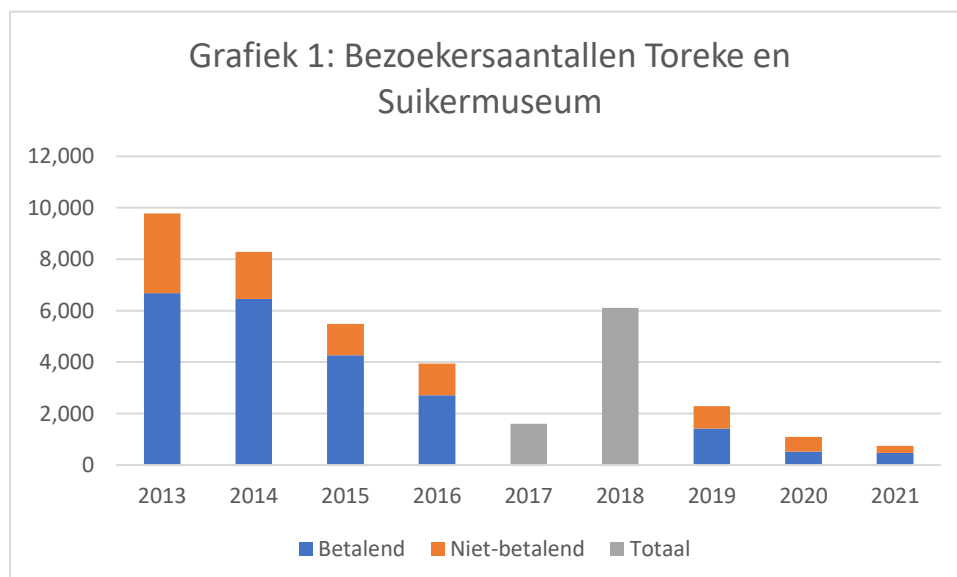
Museum Het Toreke is het museum voor de Tiense en de regionale geschiedenis en toont een deel van de uitgebreide Gallo-Romeinse collectie die door de erfgoedsite wordt beheerd. Het museum kent een permanente opstelling (de tentoonstelling: 'Doodgewoon! Rituelen van leven en dood in de Gallo-Romeinse tijd') en tijdelijke tentoonstellingen. Deze opstelling zal in 2024 herwerkt worden.

De uitbouw van een verantwoord collectiebeleid

De Erfgoedsite wil het collectiebeleid aanpassen aan haalbare normen door het verfijnen van de verzamelcriteria en het uittekenen van een gefundeerd waardering- en afstotingsbeleid (bv. voorwerpen afstoten naar andere meer gespecialiseerde centra en musea of ze herbestemmen). Vooral het gebrek aan beschikbare depotruimte vormt een doorslaggevend argument om deze selectie ook daadwerkelijk door te voeren. Het proces zal zonder twijfel opslagruimte genereren, wat tot besparingen kan leiden.

Tabel 4: Bezoekersaantallen Het Toreke en het Suikermuseum

	Betalend	Niet betalend	Totaal
2013	6.678	3.105	9.783
2014	6.459	1.828	8.287
2015	4.262	1.224	5.486
2016	2.714	1.224	4.548
2017			1.609
2018			6.108
2019	1.419	874	2.293
2020	519	571	1.090
2021 (tot 15 oktober)	471	277	748

Ondanks het dalend aantal bezoekers blijft het geloof in de (toekomstige) uitbouw van een dynamisch museum als uitvalsbasis voor de ontdekking van de stad en de regio. Innovatie en actieve beleving kunnen hierbij de sleutelwoorden vormen. Het vernieuwde museum zou een plek moeten worden waar de Tienenaar actief kan meewerken en bijdragen aan de uitbouw en het verstevigen van het positieve imago van de stad

en haar omgeving. Toch blijft het verbazen dat het museum binnen de huidige beleidsvisie geen rol toebedeeld krijgt binnen de citymarketing.

De sterke daling van bezoekerscijfers in 2020 is uiteraard te verklaren door de sluiting van het museum in maart 2020 ten gevolge van het uitbreken van de corona-crisis. Omwille van werkzaamheden tegen de vochtproblematiek bleef het museum toen gesloten tot 8 februari 2021. Na heropening kon het museum tot 1 oktober 2021 enkel per gezinsbubbel worden bezocht na verplichte reservatie op voorhand. Vanaf 1 oktober werden opnieuw groepsbezoeken toegestaan, zij het ook nog met reservatie op voorhand

HET ARCHIEFBEHEER EN DE UITBOUW VAN HET HISTORISCHE DOCUMENTATIECENTRUM

HET STADSARCHIEF

Collectieve geheugen

Stadsarchieven vormen niet alleen het collectieve geheugen van de stad, maar vervullen ook een wetenschappelijke en educatieve rol. Het archief is een wezenlijk onderdeel van het culturele patrimonium van de stad en vormt de belangrijkste bron voor de plaatselijke geschiedschrijving. Naast het bewaren en ter beschikking stellen van de historische archieven speelt het stadsarchief ook een interne, ondersteunende en administratieve rol binnen het stadsbestuur en wordt geacht het documentbeheer in goede banen te leiden.

Behoud en beheer

Een aandachtspunt betreft het behoud en beheer van de archieven. Het probleem van schimmelvorming in depot 2 (Gilainstraat) is nog steeds niet volledig verholpen. Omdat de depots daar zowel archief als museumstukken bevatten is dit een probleem voor de depotwerking in het algemeen. Ondertussen werd geïnvesteerd in een continue monitoring van het bewaarklimaat. Hiermee is het schimmelprobleem echter nog niet opgelost. Nieuwe maatregelen en het eventueel uitkijken naar alternatieve oplossingen voor de depotwerking dringen zich op wil men een zeer kostelijke schimmelbesmetting voorkomen.

Ontsluiting en inventarisatie

De ontsluiting (inbrengen in een speciale database, verpakken en nummeren) vormt een van de basistaken van het stadsarchief. Dit kan alleen gebeuren door gekwalificeerd personeel. De aanwezigheid van een geschoolde archivaris en archiefmedewerker is daarom een noodzaak.

Digitaliseren van de archieven

In de archiefwereld vormt de digitale leeszaal een almaar belangrijker onderdeel van het aanbod aan de informatiezoekende burger. Om dit te realiseren moet het digitaliseren van het analoge (papier) archiefmateriaal dringend verder aangepakt worden. Ook in dit opzicht dringt zich de aanstelling van voldoende gekwalificeerd personeel op. Het digitaliseren wordt momenteel als alomvattende oplossing voor alle archiefproblemen naar voren geschoven. Dit is echter maar een halve waarheid. Digitaliseren houdt immers veel meer in dan wat documenten door een scanner jagen. Vooral het ontsluiten van het gescande materiaal is zeer belangrijk om de toegankelijkheid te bevorderen en de informatiezoekende burger tegemoet te komen.

Digitaal informatiebeheer

Heel wat informatie wordt door de stedelijke diensten tegenwoordig alleen nog maar digitaal aangemaakt (*digital born*). Wat informatiebeheer betreft zit de Tiense stadsadministratie op dat vlak op een digitale tijdbom. De nodige inspanningen zullen in de toekomst moeten geleverd worden om als stad te evolveren naar een organisatie met een doeltreffend werkende, efficiënte en kwaliteitsvolle informatiehuishouding met aandacht voor de principes van geïntegreerd informatiebeheer en informatieveiligheid. Vanuit het stadsarchief kan een geschoolde archivaris/informatiebeheerder hiertoe de nodige expertise aan de stadsdiensten verlenen.

HET HAGELANDS HISTORISCH DOCUMENTATIECENTRUM

Het documentatiecentrum verzamelt een brede waaier aan informatie over de geschiedenis van de regio. Het documentatiecentrum beperkt zich niet alleen tot boeken en publicaties, maar ook kranten, prenten, foto's, affiches en topografische kaarten kunnen geraadpleegd worden. Het Hagelands Historisch Documentatiecentrum beschikt over een wetenschappelijke en gespecialiseerde bewaarbibliotheek.

Gezien de grote vraag naar beeldmateriaal voor gebruik op sociale media dringt zich een verdere digitalisering en ontsluiting van het beeldarchief op. De uitgebreide verzameling oude kaarten van Tienen en de brede regio werd door de inbreng van PORTIVA gedigitaliseerd.

De gedigitaliseerde kaarten en prenten zijn echter niet ontsloten en bijgevolg niet toegankelijk voor het grote publiek. Ook hier dringt zich ontsluiting op.

DEPOTBELEID

DE ERFGOEDDEPOTS

De Erfgoedsite beschikt over vier depotruimten:

- Depot 1: achter de leeszaal van het stadsarchief/Hagelands Historisch Documentatiecentrum
- Depot 2: museum- en archiefdepot Gilainstraat
- Depot 3: deze ruimte is gelegen op de vierde verdieping van het vroegere Suikermuseum en werd onder meer ingericht voor de bewaring van de etnografische suikercollectie, de collectie van de Tiense reuzen en het bakkersmateriaal voor de Totemannenbak
- Depot 4: het regionaal archeologisch depot in de Theobalduskapel dat werd opengesteld voor alle archeologische vondsten van de regio

Momenteel wordt gewerkt aan de herinrichting van de depots via de internationaal ontwikkelde REORG-methodiek. Een aangepast depotbeleidsplan en calamiteitenplan worden uitgewerkt.

Om te kunnen anticiperen op nieuwe calamiteiten en de daarmee gepaard gaande hoge saneringskosten werden dataloggers aangeschaft om schommelingen in het bewaarklimaat s te meten en bij afwijking alarm te slaan. Tekenen van (opstijgend) vocht in de muren wijzen echter op een dieperliggende oorzaak van de vochtproblematiek in het museum- en archiefdepot Gilainstraat, die structureel zal moeten worden aangepakt.

Voor het nijpend plaatstekort in de depots werd voorlopig een oplossing gevonden door het bijkopen van opslagruimte . Werk dient verder gemaakt te worden van het uittekenen van gefundeerde waarderings- en selectiecriteria op basis waarvan stukken kunnen afgestoten en herbestemd worden.

8.6.2. AANDACHT VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN

MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE

De tariefregeling die door de Erfgoedsite gehanteerd wordt, laat ruimte voor maatschappelijke integratie:

- gratis toegang voor Tienenaars tijdens het weekend en op feestdagen;
- gratis voor scholen uit de stad en voor de begeleiders van scholen en van personen met een beperking.

Bij het uittekenen van het tentoonstellingsbeleid wordt getracht aan te sluiten bij maatschappelijk relevante thema's en wordt de nodige aandacht besteed aan het aanbieden van verschillende niveaus van informatie.

MULTICULTURALITEIT

Tienen is een zeer multiculturele stad, een trend die onomkeerbaar is. Het is voor de Erfgoedsite een reële uitdaging om nieuwkomers, ongeacht hun herkomst, via specifieke toeleidingsactiviteiten te bereiken. Daarom participeert de Erfgoedsite aan projecten met een etnische en culturele diversiteit en wordt jaarlijks voorzien in specifieke rondleidingen.

8.6.3. VISIETRAJECT ERFGOEDSITE

Met de erfgoed site als katalysator ontstond een netwerk van partners, die mee willen werken aan het versterken van de brede erfgoedwerking in Tienen. Het museum zou hierbij de verbindende factor kunnen vormen. Daarnaast kunnen de partnerschappen ingezet worden om Tienen via goed gekozen projecten te profileren als een dynamische erfgoedstad, waar een duurzame omgang met erfgoed hand in hand gaat met beleving. Dit laatste werd in een duidelijk mission statement gegoten dat resulteerde in AP10-ACT2 en hier verder werd uitgebouwd in concrete deelacties. Via participatie werd gewerkt rond thema's als landbouw en voeding, het Gallo-Romeinse Tienen, het religieuze erfgoed en het immaterieel cultureel erfgoed, niet toevallig thema's waarrond de erfgoed site uitgebreide collecties beheerd of waarop de erfgoed site in de toekomstig wil inzetten. Ook de rol van onroerend erfgoed, dat binnen de site vertegenwoordigd wordt door IOED PORTIVA, dient hierin verder uitgetekend en gestimuleerd te worden. Dit voorbereidend werk zal resulteren in het nieuwe concept van museum 'het Toreke' dat in 2022 gerealiseerd zal worden.

8.7. EVENEMENTEN

8.7.1. COORDINEREN, ONDERSTEUNEN EN ORGANISEREN VAN EVENEMENTEN

De laatste jaren werd door de stad extra ingezet op het coördineren, ondersteunen en organiseren van evenementen. Het inzetten op evenementen heeft Tienen op dat vlak op de kaart gezet. De evenementen hadden een regionale uitstraling en werden binnen en buiten Tienen ook positief gepercipieerd. Het gevoel dat er in Tienen nooit iets te doen is, klopt al een tijd niet meer. Daarnaast heeft het zeer veel verenigingen/organisatoren getriggerd om zelf initiatieven te nemen waardoor de evenementenkalender momenteel uit haar voegen barst. Vanuit de stad worden diverse evenementen op basis van verschillende reglementen gefinancierd:

- dienst cultuur: reglement op buurtinitiatieven en ontmoetingscentra met toelagen voor kleine buurtinitiatieven (niveau straat- en wijkfeesten) en grote buurtinitiatieven (dorpsfeesten zoals Festinaken, Oplinter kermis, Oorbeek kermis, enz.). Dit reglement werd in 2020 bijgesteld om tijdens en na de Coronacrisis kleinschalige buurtinitiatieven te ondersteunen.
- jeugdendienst: reglement toelage speciale projecten voor kinderen en jongeren (in het kader van dit event kreeg Zomertoren twee jaar lang financiële ondersteuning) + het reglement toelage ter ondersteuning van muziek-evenementen voor jongeren.
- sportdienst: toelage voor het inrichten van wielervedstrijden en uitzonderlijke sportmanifestaties.

De dienst evenementen financiert ook evenementen van stadsdiensten of evenementen in samenwerking met derden. Binnen de stad bestaan er toelagen voor Suikerrock, Paardenprocessie Hakendover, Carnavalstoet, enz.

Een evenement is een speciale, tijd -en plaatsgebonden gebeurtenis die door een initiatiefnemer (individu, groep of organisatie) is gepland en die gericht is op een bepaalde doelgroep om met een bewust gekozen vorm een bepaald doel te realiseren. Wie een evenement wil organiseren, dient in bepaalde gevallen toelating te vragen aan het college van burgemeester en schepenen. Toelating is vereist voor evenementen:

- op openbaar domein;
- waarvoor advies politie/brandweer vereist is;
- waarvoor een afwijking op de geluidsnormen/muziekvergunning aangevraagd moet worden;
- of voor een fuif met openbaar karakter.

Daarnaast wensen initiatiefnemers soms het evenement in samenwerking met de stad te organiseren.

De dienst toerisme en evenementen ontvangt sinds 1 mei 2018 alle evenemентаanvragen en/of ondersteunt de initiatiefnemer bij het indienen van de aanvraag. Ze verzamelt de adviezen van de betrokken

(veiligheid)diensten, agendeert het evenement op het schepencollege en informeert de indiener over de genomen beslissing. Sinds eind oktober werd een digitaal evenementenloket in gebruik genomen.

Zowel intern als extern dient het begrip 'evenement' nog meer duidelijk gemaakt te worden. Zo worden innames van het openbaar domein in het kader van bv. commerciële acties (product tasting) makkelijk afgeschoven naar de dienst evenementen. Het organiseren van recepties behoort evenmin tot de werking van dienst evenementen. De ondersteunende rol (financieel / inhoudelijk / logistiek) die de dienst evenementen naar andere diensten opneemt dient ook verrijkt te worden.

De organisatie van evenementen naar een extern publiek behelst evenementen waarbij de stad initiatiefnemer of één van de initiatiefnemers is. Gezien de veelheid aan evenementen werd een evenementencoördinator aangesteld. Heel concreet coördineert of organiseert of ondersteunt de dienst toerisme en evenementen alle evenementen die kaderen binnen:

- zomerprogrammatie 'Tienen feest' & Wintermagie

De dienst toerisme en evenementen coördineert of ondersteunt:

- grotere jaarlijks terugkerende dienstoverschrijdende evenementen zoals Back2school, Tienen Proeft, Kweikersdag, Intrede van de sint;
- occasionele dienstoverschrijdende evenementen zoals: Opening Heldenland, Seniorenfeesten, Bevrijdingsfeesten, Opening tumuli, ...

HOEVEEL INWONERS MAKEN GEBRUIK VAN CULTURELE VOORZIENINGEN?

Wil het cultureel aanbod aantrekkelijk zijn voor inwoners, dan moet het gediversifieerd, betaalbaar, bereikbaar en toegankelijk zijn, en biedt het inwoners de kans om zich cultureel te ontplooiën. Hoeveel inwoners hebben het voorbije jaar de culturele voorzieningen in Tienen bezocht? Of gaan ze daarvoor eerder naar een andere gemeente?

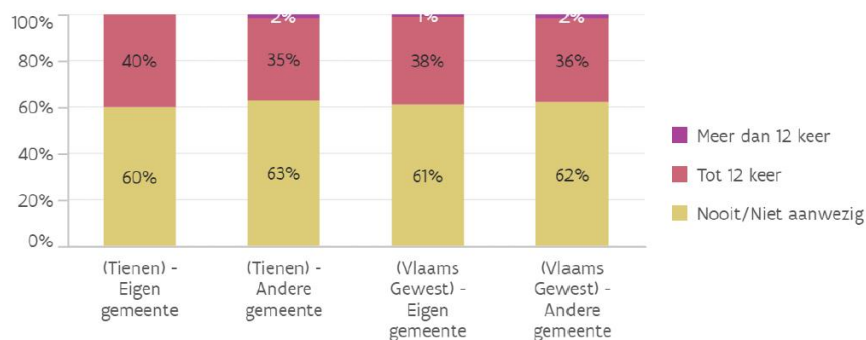
Bezoek festival, evenement, fuif in eigen gemeente of in andere gemeente

Wat: Aandeel inwoners dat het afgelopen jaar een (zomer)festival, plein- of parkevenement of fuif heeft bezocht.

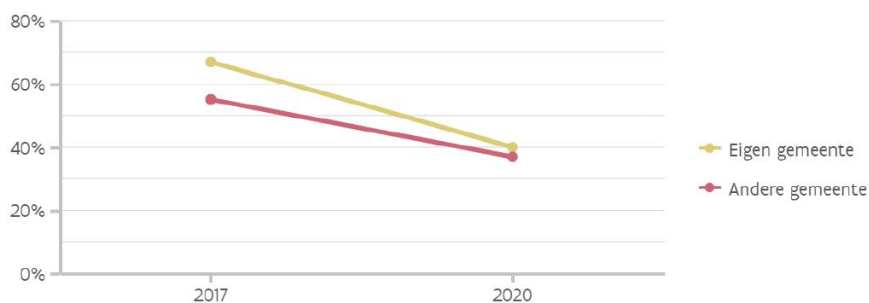
Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur

Metadata: [zie website](#)

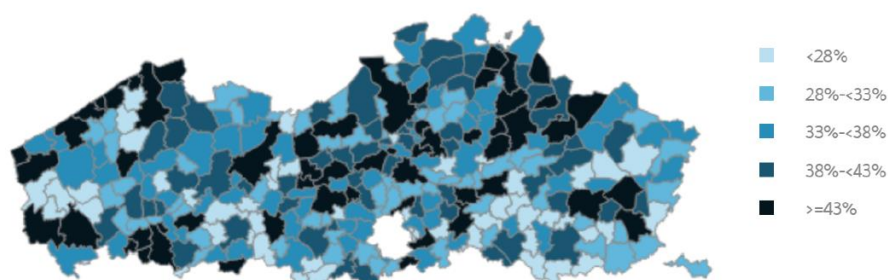
Inwoners die festival, evenement of fuif bezocht hebben in eigen of andere gemeente, 2020, in procenten

Inwoners die festival, evenement of fuif bezocht hebben in eigen of andere gemeente, 2017-2020, in procenten (Tienen)

Inwoners die festival, evenement of fuif bezocht hebben in eigen gemeente, 2020, in procenten

HOEVEEL INWONERS MAKEN GEBRUIK VAN CULTURELE VOORZIENINGEN?

Wil het cultureel aanbod aantrekkelijk zijn voor inwoners, dan moet het gediversifieerd, betaalbaar, bereikbaar en toegankelijk zijn, en biedt het inwoners de kans om zich cultureel te ontplooiën. Hoeveel inwoners hebben het voorbije jaar de culturele voorzieningen in Tienen bezocht? Of gaan ze daarvoor eerder naar een andere gemeente?

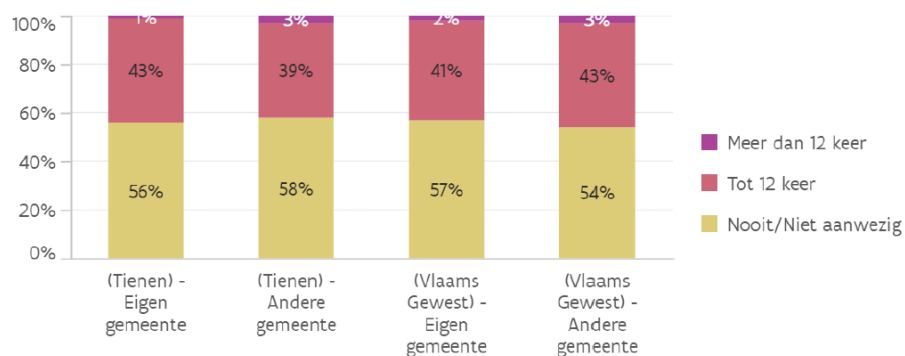
Bijwonen culturele activiteit in eigen gemeente of in andere gemeente

Wat: Aandeel inwoners dat het afgelopen jaar een culturele activiteit (toneel, dans, concert...) heeft bijgewoond.

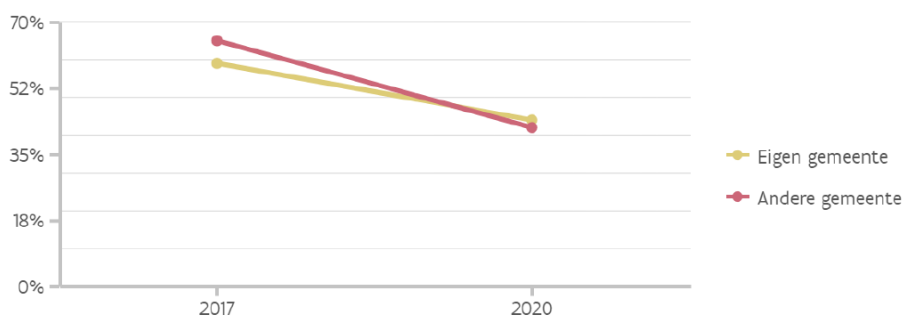
Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur

Metadata: [zie website](#)

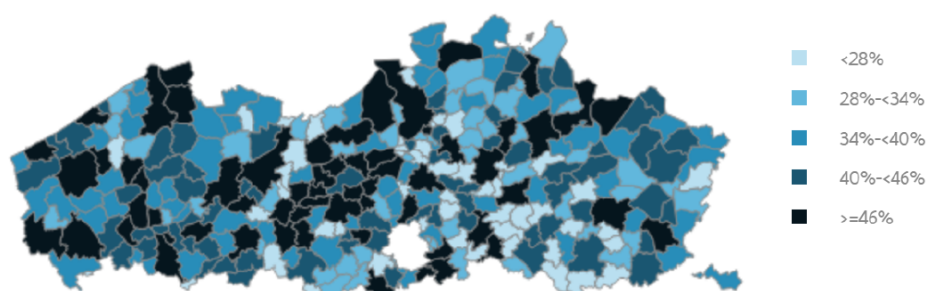
Inwoners die een culturele activiteit bijgewoond hebben in eigen of andere gemeente, 2020, in procenten

Inwoners die een culturele activiteit bijgewoond hebben in eigen of andere gemeente, 2017-2020, in procenten (Tienen)

Inwoners die een culturele activiteit bijgewoond hebben in eigen gemeente, 2020, in procenten

Op basis van bovenstaande cijfers blijkt dat de inwoners van Tienen meer evenementen in eigen stad bezoeken. Ook op vlak van culturele activiteiten zitten we rond het Vlaams gemiddelde. Corona heeft er wel voor gezorgd dat er gedurende een hele periode enkel zeer kleinschalige initiatieven konden genomen worden.

8.7.2. EVENEMENTENAANBOD

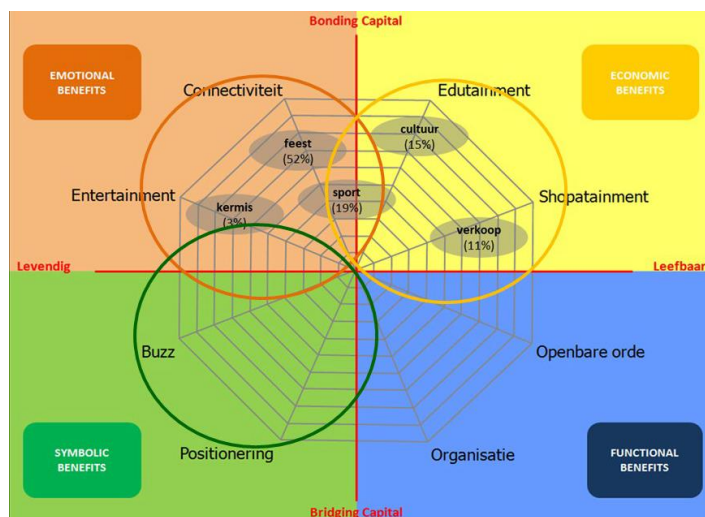
SCREENING EVENEMENTENPORTFOLIO VAN DE STAD TIENEN

Op 7 maart 2020 werd er een workshop georganiseerd door het Expertisecentrum Publieke Impact van de Karel de Grote Hogeschool. Zij deden een screening van het evenementenportfolio van de stad.

Deze methodiek werd in het voorjaar van 2020 reeds toegepast door KdG om een publieke impactanalyse te maken op het evenementenportfolio van de stad Tienen. Zij gebruiken hiervoor de Return On Investment methodologie.

Gewenste positionering (vanuit onderzoek KdG)

Tienen moet idealiter evolueren naar een stad waarin haar erfgoed, gezondheid en feest centraal staan. Vertaald naar het objectievenmodel dient de focus daarom meer op de economic benefits en dan meer bepaald op **edutainment** en **shopatainment** gelegd te worden, zonder de balans met het genieten en de verbondenheid (emotional benefits) uit het oog te verliezen. Momenteel ligt de focus (te) sterk op connectiviteit en entertainment. Meer nog, om de gewenste positionering te kunnen realiseren dient Tienen te investeren in de symbolic benefits met behulp van minstens één sterk merk en met nog een extra groeimerk dat kan uitgroeien tot een sterk merk.

De keuze van het (toekomstig) sterk merk als boodschappendrager dient dan ook de USP's van Tienen centraal te stellen. Een geschikt evenement hiervoor zou **Suikerrock** kunnen zijn. Belangrijk is dan wel om te evolueren naar een 2.0-versie die de gekozen positionering van de stad beter ondersteunt en meer inwoners aantrekt.

Rekening houdend met het DNA van Tienen en de identiteit van de Tienenaar is het voorts ook aangewezen om als groeimerk **Wintermagie** goed in de markt te zetten en te positioneren als **lokaal en bovenlokaal evenement**. Wintermagie biedt veel mogelijkheden tot **samenwerking met de lokale handel** wat bovendien een ontzettend grote troef is, maar ook duidelijke afspraken en overleg vereist.

Corona gooide op velerlei manieren roet in het eten om dit concreet vorm te geven. Toch werden er in de mate van het mogelijke concrete initiatieven genomen. Zo werd er héél sterk rekening gehouden met de afstemming op handel en middenstand en er werden specifiek initiatieven genomen i.f.v. shopatainment (bv. Grote Kunst voor kleine kenners, Op stap met Sinterklaas, de alternatieve versie van Wintermagie,...).

De dienst evenementen werkt momenteel volop aan een vernieuwde visie en aanpak van evenementen.

Als stad dienen we het overzicht te bewaren op bestaande initiatieven. Welke initiatieven kunnen we een duwtje geven en waar blijven er tenslotte lacunes over. In eerste instantie is het onze taak om op deze

lacunes in te spelen en deze in te vullen. Daarbij kijken we naar doelgroepen en locaties. De evenementen die de stad organiseert of mee organiseert zijn evenementen die het verschil maken. We positioneren ons als stad op lokaal en bovenlokaal niveau. De evenementen zijn kwaliteitsvol en professioneel georganiseerd. We houden rekening met de aanbevelingen van KdG en werken met de ROI-methodologie. Waar mogelijk worden evenementen geclusterd tot één sterk evenement. Dit gaat versnippering tegen. Er worden ook initiatieven genomen die het handelskerngebied versterken. Het is niet de ambitie om meer omzet te genereren maar door mensen naar het handelskerngebied te lokken, beogen we dit wel op een indirecte manier. Dergelijke initiatieven worden steeds in overleg met de handelaars(vereniging) uitgewerkt.

Doordat sedert 2016 extra werd ingezet op evenementen was het noodzakelijk om de dienst toerisme, erfgoed en evenementen te reorganiseren. De dienst werd al snel overbevraagd waardoor de timing voor andere diensten, die van de dienst evenementen afhankelijk zijn, in functie van planning soms niet werd gehaald. Mede daarom is een afsprakenkader een must: eenmaal een evenement is goedgekeurd door het schepencollege zou geen inhoudelijke inmenging meer mogelijk mogen zijn. Onbepaalde inspraak zorgt voor grote vertragingen in de planning. De bevoegdheid erfgoed werd ondertussen bij de dienst weggehaald wat de druk verlichtte. Het snel overbevraagd zijn blijft momenteel een probleem maar wordt in functie van het toekomsttraject hopelijk weggewerkt.

8.7.3. REGLEMENTERING

Als stad ondersteunen we evenementen logistiek en/of financieel. We beschikken over een aantal reglementen m.b.t. subsidies (bv. reglement kleine en grote buurtinitiatieven, reglement muzikale evenementen voor jongeren, reglement toelage inrichten van wielervedstrijden, enz.) en reglementen m.b.t. logistiek (zaalverhuur, uitleendienst, feestmateriaal, enz.). Het is héél duidelijk dat de reglementen ernstig hervormd dienen te worden. De reglementen i.f.v. de reguliere werking van verenigingen dienen op elkaar afgestemd te worden. Budgetten dienen te worden samengevoegd en reglementen herschreven.

Zeer dikwijls krijgen we als stad de vraag om een evenement logistiek en/of financieel te ondersteunen. Meestal gaat het om evenementen die in geen enkel bestaand reglement passen of waarvan we als stad vinden dat het toch zinvol is om deze te ondersteunen. De hoogte van de subsidiebedragen is evenmin onderbouwd. Het ontbreken van een 'wettelijke basis' is echt een probleem. Het geeft de perceptie naar de buitenwereld dat we willekeurig ondersteuning toekennen (*vriendjespolitiek*). In die zin lijkt het ons zinvol om de ROI-methodologie van het Expertisecentrum Publieke Impact ook op te nemen in het vernieuwde ondersteuningsbeleid rond evenementen. Dit gebeurt nu reeds op een succesvolle manier in andere steden en gemeenten. Op die manier zullen we de focus leggen op initiatieven die een positieve impact (een effectieve meerwaarde) hebben op onze stad. Daarnaast is er het grote voordeel dat de toekenning van de ondersteuning geobjectiveerd wordt.

Het lijkt ons ook zinvol om bij het opmaken van een nieuw reglement een stimulansbeleid te ontwikkelen maar met een degressieve ondersteuning. Bv. een evenement krijgt gedurende drie jaar een bepaald subsidiebedrag maar dat bedrag daalt elk jaar en na het derde jaar ontvangt het bv. geen subsidies meer. Zo blijft er financiële ruimte voor de ondersteuning van nieuwe initiatieven. De logistieke ondersteuning kan ook 'in geldwaarde' worden uitgedrukt. Bv. het gebruik van het mobiel podium heeft een financiële waarde van 750 euro. Stel dat je een vereniging 2.000 euro toekent dan kan dat om een effectieve toelage van 1250 euro én het mobiele podium gaan. Uiteraard beseffen we dat er altijd uitzonderingen op de regel zullen zijn maar deze werkwijze zal alleszins blijf geven van een consistent en doordacht beleid.

8.7.4. INFORMATIE EN COMMUNICATIE

EVENEMENTENLOKET

Een online digitaal evenementenloket is geïnstalleerd waarbij organisatoren op een laagdrempelige manier een evenement kunnen aanvragen. De procedure is erg vereenvoudigd. Elke aanvraag wordt automatisch getoetst aan een risicoscan op het vlak van veiligheid en voorziet in een makkelijk opvolgsysteem waarbij personen die advies dienen te geven met betrekking tot het evenement dit eenvoudig kunnen toevoegen. Het systeem genereert de nodige administratieve documenten ten behoeve van het schepencollege, veiligheidsoverleg, interne diensten en de aanvragers. De aanvrager kan op elk moment de status van zijn dossier raadplegen.

Aanvragen moeten twee maanden op voorhand gebeuren. Op de website van de stad staat een uitgebreide handleiding die de aanvrager door de procedure loodst. Organisatoren die niet in de mogelijkheid zijn hun aanvraag digitaal in te dienen, kunnen op afspraak terecht bij de Backoffice Evenementen. Het evenementenloket ging eind oktober 2018 van start.

De evenementaanvragen verlopen via het digitale evenementenloket. Dit heeft zijn nut reeds uitgebreid bewezen. De kwaliteit van de aanvragen is verhoogd, de procesflow duidelijk en alle informatie wordt op één plaats verzameld en gebundeld.

Het loket dient echter aangepast te worden op verschillende vlakken.

- Zo dient er abstractie gemaakt te worden tussen de aanvraag van 'kleine' en 'grote' evenementen. De procedureaanvraag voor kleine evenementen zou minder ingewikkeld moeten kunnen en de indientijd korter.
- Er dient een koppeling gemaakt te worden met GIPOD, wat de kwaliteit van de evenementaanvragen gevoelig zal verhogen (*gedaan met de inplantingsplannetjes op de achterkant van een bierkaartje*). Daarbij moeten we wel voor ogen houden dat het evenementenloket niet nodeloos ingewikkeld wordt.
- Politieverordeningen dienen gemakkelijker gegenereerd te worden.
- Een koppeling met een digitaal uitleensysteem van feestmateriaal én (idealiter) een koppeling met een zaalreservatiesysteem.
- Het overzetten van de evenementaanvraag in Echo kan ook beter e overzichtelijker.
- Er dienen een aantal procesflows toegevoegd te worden: meldingen, speelstraten, enz.

Er wordt gewerkt aan een nieuw digitaal systeem m.b.t. inname van openbaar domein. Het evenementenloket dient hierop afgestemd of hierin geïmplementeerd te worden.

8.8. TOERISME

8.8.1. ONDERSTEUNING

FINANCIËLE ONDERSTEUNING

CONVENANT BETREFFENDE DE TOERISTISCHE WERKING IN REGIO HAGELAND 2020-2025

Eind 2019 sloot de stad een nieuwe convenant af met Toerisme Vlaams-Brabant vzw voor de periode 2020-2025. Tegenover de jaarlijkse bijdrage van 0,35 eurocent per inwoner staat het volgende:

Een jaarlijks uitgewerkt thematisch programma:

Coördinatie en adviesfunctie:

- Regionale werking met als contactpersonen regiocoördinator en regiomedewerker
- Organisatie Toeristisch Overlegplatform (TOP) Hageland (2x), ambtenarenoverleg (2x), thematische workshops (i.f.v. noodzaak)
- Vorming: opleiding, regio-excursie, teambuilding
- Communicatie over de dienstverlenende en toeristische werking van TVB vzw

Thematische projectwerking:

- Regiobepalende thema's uitwerken zowel op niveau productontwikkeling als vermarkting
- Thema's zijn o.a. bloesems/fruit, Hagelandse wijn, bier, wielercultuur / Sportief-actief, mysterieuze bossen

Lange termijn engagement van TVB vzw voor wat betreft:

- Een uitgebreid dienstverleningspakket aan de geconvenanteerde gemeenten m.b.t. distributie, productontwikkeling, sectorwerking, projecten, promotie en informatie.

JAARLIJKSE THEMAWANDELINGEN TIENSE GIDSENBOND

Jaarlijks betaalt de dienst voor toerisme de gidsbeurten van de themawandelingen georganiseerd door de Tiense Gidsenbond. Het betreft een 6 à 7-tal gidsbeurten aan 75 euro (jaarlijks totaal: een 450 à 500 euro).

De Tiense Gidsenbond bepaalt zelf deze wandelingen. Er werd extra overleg gehouden met de Tiense gidsenbond en er werden concrete plannen gemaakt i.f.v. een gidsencursus. Door corona kon deze nog niet opgestart worden.

LOGISTIEKE ONDERSTEUNING

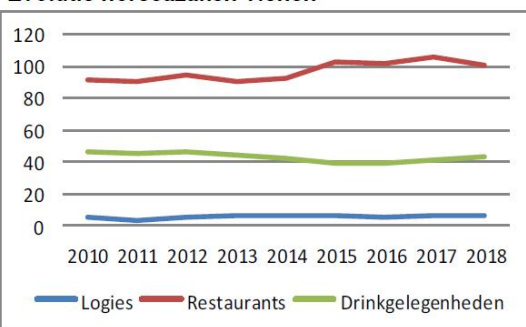
De reserveringen zijn een belangrijk onderdeel in het verkoopproces van "ons product Tienen". Het gaat hier over een goede service bieden. Na het op punt stellen van ons product (aanbod), de algemene reclame en publiciteit via verschillende kanalen naar verschillende doelgroepen, volgt de reservatie en organisatie van de bezoeken aan onze stad.

Het proces bestaat uit het verschaffen van informatie en documentatie aan de klant, het opstellen van een op maat gemaakt dagprogramma en het opvolgen van de reservatie.

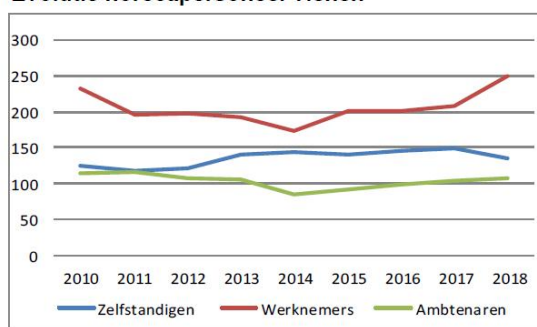
TOERISME IN CIJFERS

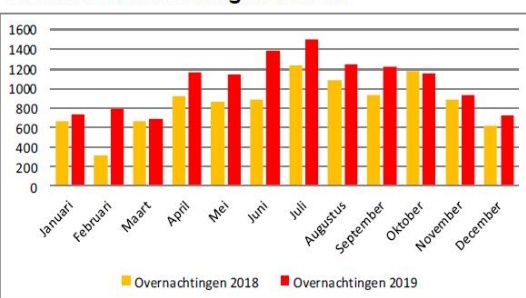
Evolutie horecazaken Tienen

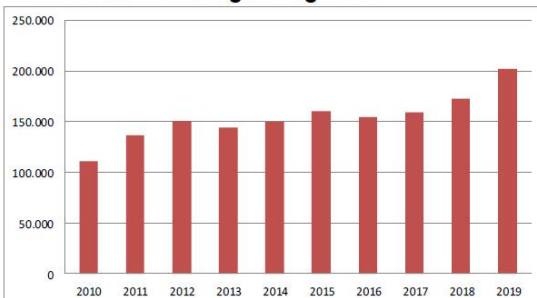
Evolutie horecapersoneel Tienen

Evolutie overnachtingen Tienen

Evolutie overnachtingen Hageland

Br

ROUTENETWERKEN

79 km
fietsnetwerk

35 km
wandelnetwerk

41 km
wandellussen

Mede dankzij 15 peters en meters uit Tienen worden deze routes onderhouden.

Het jaarlijks aantal bezoekers aan onze stad is (buiten de cijfers van toerisme Vlaams-Brabant) moeilijk meetbaar. Enkel groepen die gebruik maken van onze dienst voor toerisme (reservatie gids, lunch, enz.) en/of diegene die een toegangstarief betalen voor een toeristische bezienswaardigheid in onze stad (bv. de musea) zijn meetbaar. Globaal stellen we een terugloop van het aantal toeristische groepsbezoeken vast.

De individuele toerist die eveneens bijdraagt aan onze stedelijke economie is veel minder zichtbaar en moeilijk meetbaar (bv. een fietsend gezin dat gebruik maakt van ons fietsknooppuntennetwerk en een gastronomische stop maakt in onze stad).

Om het toerisme in Tienen meetbaarder te maken zou het inzetten van slimme camera's op een aantal locaties (bv. Necropolis) een hulpmiddel kunnen zijn.

INHOUDELIJKE ONDERSTEUNING

In 2008 bleek onze regio te beschikken over een prachtig fiets- en wandelparadijs, maar een tekort te hebben aan overnachtingsmogelijkheden. Tienen en omgeving had nood aan extra slaapgelegenheden voor verschillende doelgroepen. We denken hierbij aan de individuele toerist, de fietser op doorreis, de zakenman, het gezin. Onze inspanningen om (potentiële) logiesuitbaters te informeren en te ondersteunen wierp zijn vruchten af want intussen is er een ruimer aanbod aan overnachtingsmogelijkheden voor de toerist. Alle uitbaters kunnen steeds rekenen op ons advies en op publiciteit. De dienst toerisme fungeert als tussenpersoon tussen de uitbater en de officiële instanties betreffende vergunningen, brandveiligheid, enz.

Het is voor de dienst toerisme belangrijk dat we evolueren met het digitale tijdperk en dat alle arrangementen ook digitaal kunnen aangeboden worden (bv. tools om wandelingen met de smartphone af te leggen, bepaalde locaties ontsluiten via foto, video en bijkomende achtergrondinfo). Deze digitalisering dient in combinatie met de upgrade van de folders in een plan van aanpak gegoten te worden.

8.8.2. INFRASTRUCTUUR

In de stad is geen toeristische bewegwijzering meer aanwezig. Hier is zeker en vast nood aan en dient bekeken te worden in functie van het circulatieplan.

8.8.3. TOERISTISCH AANBOD

TOERISTISCH INFOKANTOOR/STREEKSHOP

Het toeristisch infokantoor werd door Toerisme Vlaanderen erkend als Regionaal Infokantoor.

Naast informatie en documentatie over het Hageland, Vlaanderen en Wallonië, kan je er ook terecht voor fiets-, wandel- en autoroutes. Je vindt er uiteraard alle up-to-date informatie over Tienen zelf (overnachtingsmogelijkheden, groepsbezoeken, educatieve uitstappen, restaurants, toeristische inlichtingen, informatie over evenementen, contactgegevens van alle andere stadsdiensten, wandel- en fietsroutes, ...).

In het infokantoor is eveneens de Streekshop ondergebracht. Je kunt er een keuze maken uit een breed gamma van museumartikelen, Hagelandse en andere streekproducten. Tot 2017 bood de Streekshop fietsverhuur aan, maar dit werd stopgezet.

Een nieuw duidelijk toeristisch onthaal dringt zich op waarbij de Streekshop dient afgestoten te worden.

FIETSRUTES

- In 2018 werd het fietsknooppuntennetwerk Hageland van de provincie vernieuwd.
- Verschillende themaroutes op het fietsknooppuntennetwerk (o.a. bloesemroute, WO1-route, ...).

- de Suikerroute (in eigen beheer bewegwijzerd): route langs de Tiense deelgemeenten met vertrek en aankomst op de Grote Markt. Dit is de enige fietsroute in volledig eigen beheer (geen subsidies van de provincie). Keuze uit drie afstanden: 25, 35 of 55 km. De suikerroute werd helemaal herbekeken en er werden drie lussen gemaakt vanuit het centrum. De route werd ook gedigitaliseerd. De signalisatie werd verwijderd in afwachting van nieuwe subtielere signalisatie.
- In het spoor van de Romeinen - Fietsen met de Gallo-Romeinen door Tienen. Bezoek aan 'Doodgewoon!' en fietstocht langs de archeologische vindplaatsen.
- Rondje Tienen: een ommetje langs kapelletjes. Tijdens deze fietsroute van 17,5 of 43,7 km staan 27 zeer verschillende kapelletjes in de kijker.
- Tienen maakt deel uit van 'De Getelinie fietsroute'. Deze volgt de Gete van Halen, Geetbets, Linter, Zoutleeuw naar Tienen en is 69 km lang (inkortingen mogelijk). Deze route ligt op het fietsknooppuntennetwerk van de provincie Vlaams-Brabant. Deze oorlogsmonumenten kom je in Tienen tegen tijdens de fietstocht: Station van Grimde, Necropolis: het monument ter ere van de Tiense gesneuvelden en gedeporteerden van de Eerste Wereldoorlog, het monument ter ere van de gesneuvelden in Sint-Margriete-Houtem, militaire begraafplaats van Sint-Margriete-Houtem. Deze fietsroute maakt deel uit van het pakket 'Historische fietsroutes Grote Oorlog in Vlaams-Brabant: fietsen langs de sporen van de Grote Oorlog', bestaande uit 3 fietskaarten.
- In 2018 gaf de dienst toerisme ook de brochure 'Als de klapprozen ...' uit, met gedichten van Gui Nijs en foto's van Eddy Verloes van alle oorlogsmonumenten in Tienen. Hieraan werd ook een fietsroute gekoppeld.

WANDELROUTES

- In 2019 werd gestart met het uitwerken van digitale wandelingen. De theaterwandeling in Sint-Margriete-Houtem en Oplinter werd gedigitaliseerd als proefproject. Daarna volgde een korte en lange stadswandeling. Er werd gekozen voor de gratis app IZI.travel. De stad Tienen nam deel aan het LEADER-project Happy Travel in IZI Hageland waarbij de digitale wandelingen vanuit IZI.travel worden geïmplementeerd in de app Happy Hageland. Tijdens corona werden er zeer veel wandelingen bij gecreëerd waardoor de stad nu over 17 digitale wandelingen beschikt. Een aantal hiervan werden ontsloten via nieuwe pocketcards die gratis te verkrijgen zijn in het toeristisch infokantoor en de overnachtingsmogelijkheden. De korte stadswandeling werd vertaald naar het Frans en het Engels en respectievelijk ingesproken door Christophe Deborsu en Mick Shorter. De vertaalde pocketcards zijn in voorbereiding.
- Tiense Wandelbrochure (uitgave van dienst toerisme Tienen): wandelingen doorheen de deelgemeenten van Tienen.
- Vrouwenwandeling: bewegwijzerde stadswandeling, met als invalshoek anekdotes over bekende Tiense vrouwen (bewegwijzering via bijdrage TRAP).
- Themawandeling rond WOI voor scholen.
- Wandelen door het historisch hart van Tienen: zie omschrijving in de toeristische brochure 'Welkom in Tienen'.

OVERNACHTINGSMOGELIJKHEDEN IN TIENEN (OKTOBER 2018)

Volgende overnachtingsmogelijkheden zijn één van onze grootste toeristische ambassadeurs in binnen- en buitenland. Zij zetten onze troef 'genieten in onze prachtige regio' extra kracht bij:

- Alpha Hotel, Leuvensestraat 95
- Hotel Kronacker, Dr. J. Geensstraat 32-34
- B & B Koeimet, Veemarkt 32
- B & B Nokernote, Romeinsebaan 55
- B & B Tiskeshof, Houtemstraat 511
- Vakantiewoning Ten Tweelinden, Tiensebaan 102
- Mini-camping De Mulkerij, Mulkstraat 162

Het ontbreekt ons daarentegen aan occasionele verblijfsaccomodaties zoals bv. een Sanizuil, een permanente camping, een overnachtingplaats voor mobilhomes, een kampplaats voor jeugdbewegingen, een jeugdherberg, enz.

HET HISTORISCH PATRIMONIUM VAN DE STAD

Deze infrastructuur wordt beheerd door een andere stadsdienst (bv. TUD), of een andere instantie zoals de provincie Vlaams-Brabant (de randinfrastructuur van het Fietsknooppuntennetwerk), of is in handen van een Kerkraad (religieus erfgoed zoals kerken), of is in privébezit.

Wat toeristisch relevant is, is subjectief.

Een poging van toeristisch relevant patrimonium:

- Historisch centrum van de stad:
  - de heraangelegde Grote Markt met o.a. ‘de Tinnen Schotel’ en het bronzen standbeeld ‘De Groene’ op de Heldensquare
  - de Onze-Lieve-Vrouw ten Poelkerk
  - het stadhuis
  - de Kalkmarkt. ‘de gouden madam’ of ‘de vliegende engel’
  - de Sint-Germanuskerk en het Vrijthof
  - De toren van de Sint-Germanuskerk met beiaard van Willem Witlockx met zijn 54 klokken
  - de huizen Van Ranst
  - het huis ‘het Gulden Vlies’
  - de huizen ‘de Lombaard’ en ‘de Prins van Luik’
  - de Sint-Helenasluis
  - het Begijnhof
  - het huis de Berg van Lening
  - het Bogaardenklooster
  - de Gasthuismolen
  - het voormalig weeshuis
  - de kapel van de Cellebroeders
  - huis de Ark van Noë
  - het voormalige klooster van de Annuntiaten
  - het Waaiberghof
  - het voormalig Kabbeekklooster
  - Art-Nouveau-woning in de Leuvensestraat
  - het stadspark
  - Heilig Hartkerk
  - de ruïne van de Paterskerk. De Begijnhofkerk, gelegen aan de Bostsestraat 60 te Tienen omvat de ruïne van de kerk en de ruïnetuin. De basisfuncties van deze site zijn voornamelijk: rust- en ontmoetingsplaats voor de wijkbewoners, rustplaats voor (fiets)toeristen, als educatief groenpark voor scholen en groepen en als historische bezoekplaats voor toeristische groepen. In juni 2018 werden er veiligheidsnetten geplaatst vermits het gebouw afbrokkelt. Een degelijke restauratie dringt zich op. Tegelijkertijd wordt er meermaals geopperd dat het een mooie eventlocatie is en er wordt soms gedroomd van een overkapping. Afhankelijk van budgetten zou dit een optie kunnen zijn.
- Rondom het centrum:
  - Overlaar: Sint-Lambertuskerk
  - Goetsenhoven: Sint-Laurentiuskerk, voormalig kasteel van Goetsenhoven
  - Bost: Sint-Odulphuskerk
  - Hakendover: de Paardenprocessie, de Kerk van de Goddelijke Zaligmaker, het Dertienmaal
  - Vissenaken: kerk van Sint-Pietersbanden, Sint-Martinuskerk

- Kuntich: Sint-Corneliuskapel Breisem, Sint-Gilliskerk
- Oorbeek: Kasteel van Oorbeek, Sint-Joriskerk
- Oplinter: Sint-Genovevakerk, Abdijhoeve ‘Maagdendaal’
- Sint-Margriete-Houtem: Sint-Margarethakerk
- Grimde: Kapel van O.-L.-V. ten Steen, de drie tumuli (in 2018 opende de vernieuwde tumulisite.
- Grimde: Necropolis - Dit is een driebeukige, Romaanse kerk met vrijstaande Westertoren, een schip met drie traveeën en een recht afgesloten koor in de typische overgangsstijl van de vroege 13de eeuw. In 1922-1928 werd de buiten gebruik zijnde Sint-Pieterskerk gerestaureerd en omgebouwd tot de Necropolis. 140 Belgische soldaten die sneuvelden aan de poort van Tienen op 18 augustus 1914 werden er begraven. Binnen het Europese Interreg A-project ‘Onthaastingstoerisme’ werd de Necropolis in Grimde als uitzonderlijke ‘stiltesite’ opgewaardeerd.

De site werd begin 2014 geopend. Na de opening en mede door de herdenking van 100 jaar WOI kent deze locatie zeer veel bezoekers. Het is onmogelijk om het aantal in te schatten maar we vermoeden dat het hier over minstens 5.000 bezoekers per jaar gaat.

Onderhoud, restauratie, herwaardering en de toegankelijkheid van dit historisch patrimonium is essentieel voor een goed toeristisch beleid. Enkele voorbeelden: de tumuli, Sint-Lambertuskerk in Overlaar, de Necropolis, de Begijnhofkerk, de toren van Sint-Germanus, ...

In 2018 werd op het Martelarenplein Heldenland geopend, de alternatieve speeltuin uit het gelijknamige Ketnetprogramma. De dienst toerisme heeft hier o.a. via advertenties de voorbije jaren extra aandacht aan besteed.

DAGPROGRAMMA'S VOOR GROEPSBEZOEKEN

Groepen kunnen uit alle mogelijkheden van bezienswaardigheden kiezen. De dienst voor toerisme biedt op deze manier een op maat gemaakt dagprogramma aan. De bezoekers kunnen de stad en haar omgeving verkennen tijdens verschillende wandelingen en busritten onder begeleiding van een stadsgids. Wij bieden deze groepen ook lunchmogelijkheden, ontbijt, koffie en gebak, enz. aan in verschillende Tiense horecazaken. Het uitdenken van nieuwe arrangementen en het samenwerken met andere bezienswaardigheden (bv. met omliggende gemeenten) of verenigingen (gidsenverenigingen) of organisaties (bv. City Golf) is belangrijk.

Overzicht:

- Museum Het Toreke
- Wandelingen met gids
  - ‘De duistere kantjes van Tienen’
  - ‘Dames met pit’
  - ‘Het historische hart van Tienen’
  - ‘Waar gotiek in wording was’
  - ‘Wandelen met stijl(en)’
  - ‘Kapellen en Kapelletjes’
  - ‘In ’t Tins gezajd’
  - ‘Nijver Tienen’
  - ‘Mannen met lef’
  - ‘Funeraire wandeling’
  - ‘Van kerk tot oorlogsbegraafplaats: Necropolis’
- City Golf in Tienen (Ludieke variant van de golfsport in de binnenstad), recent ook aangevuld met City Foot Golf
- Citygames: een aantal privéinitiatieven bieden citygames aan. Meestal wordt hierover geen contact gelegd met de dienst toerisme hoewel hierrond steeds afspraken mogelijk zijn.

- Geocaching: alternatieve GPS-wandeling. Iemand verstopt ergens een waterdichte doos, met daarin een logboek en een aantal voorwerpen. Met een hand-GPS bepaalt hij de precieze coördinaten van de schuilplaats. Vervolgens publiceert hij die op het internet: www.geocaching.com. Andere mensen lezen op de Geocache-website die coördinaten en kunnen dan op zoek gaan naar de 'cache' (schat). Vinden ze hem, dan schrijven ze hun bevindingen over de tocht neer in het logboek en mogen ze uit de doos een voorwerp nemen, maar ze moeten er ook weer één bijplaatsen. Zo verandert de inhoud van de schat voortdurend. We zijn op de hoogte van verschillende geocaches op het Tiense grondgebied.
- Busritten met gids
  - 'Op en af door 't Zoete Land'
  - Busritten op maat
- Dagarrangementen
  - 'De Tiense Suikerraffinaderij' (in combinatie met een andere bezienswaardigheid)
  - Romeinse dag in de natuur
  - Hoe doodgewoon waren de Gallo-Romeinen? De 3 Tumuli en tentoonstelling 'Doodgewoon! Rituelen van leven en dood in de Romeinse tijd' in museum Het Toreke
  - In het spoor van de Romeinen - Fietsen met de Gallo-Romeinen door Tienen. Bezoek aan 'Doodgewoon!' en fietstocht langs de archeologische vindplaatsen
  - Fietsen langs de vesten - fietstocht langs de vroegere middeleeuwse omwalling van de stad
- Ook de moeite waard!
  - Combinaties met omliggende gemeenten

Samenwerken met bezienswaardigheden in de omgeving is een troef om toeristen naar onze stad te lokken.

Trend: bezoeken van de individuele toerist (gezin, wielertoeristen, ...) neemt toe. De georganiseerde groepsreizen worden steeds moeilijker te verkopen. De senior is zelfstandiger geworden (en reist gratis met de trein), terwijl het huren van een bus voor een school of vereniging een zeer dure aangelegenheid is geworden.

8.8.4. AANDACHT VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN

Toegankelijkheid verbeteren blijft een belangrijk aandachtspunt: bv. het uitbrengen van een toegankelijk wandel- en fietspad voor mindervaliden.

Het aanbevelen van toegankelijkheids-screenings door het Toegankelijkheidsbureau van toeristisch relevante gebouwen.

Verskillende dagprogramma's voor groepsbezoeken zijn toegankelijk voor mensen met een verstandelijke beperking (onder begeleiding van Pasform vzw).

Intrede van de Sint: sinds enkele jaren bouwen we een stop aan MPI M.M. Delacroix in.

8.8.5. INFORMATIE EN COMMUNICATIE

Promotie van de horeca, musea, toeristische infrastructuur, enz.:

- Reclame (betalend) en publiciteit (gratis) naar een zo groot mogelijke doelgroep (individuele bezoekers, groepen, busmaatschappijen, verenigingen, enz.
- Multimedia, waaronder de website www.tienen.be (via dienst communicatie).
- De pagina's over toerisme op de Tiense website scoren zeer goed.
- Eigen folders en brochures (Brochures moeten constant geüpdatet worden)
- Groepsuitstappen, 'Overnachten in Tienen en omgeving' en 'Horeca in Tienen'
- Tiense Wandelbrochure
- Toeristisch Stadsplan
- Printmedia (lokale, regionale en nationale pers)

- Bevoorrading van onze toeristische folders in andere toeristische infokantoren en bezienswaardigheden en bevoorrading van ons eigen Toeristisch Infokantoor
- Opstellen van persberichten voor tijdelijke projecten en persconferenties bijwonen en organiseren

Uiteraard vergeten we de digitale kanalen niet (Facebookpagina Tienen, UIT databank, enz.). Dit alles gebeurt steeds i.s.m. de dienst communicatie. Deze informatie bestaat steeds uit een objectieve opsomming van het aanbod.

De 5 troeven van Tienen die in folders worden uitgespeeld zijn:

- Centrale ligging: Welkom in de stad van de Tiense Kwèèkers...
- Het historische hart van Tienen: Stap in het verleden
- Een Gallo-Romeinse stad: Schatten uit de grond
- Tienen ongerept: Een fiets- en wandelparadijs
- Tienen suikerzoet: Genieten in Tienen

Het voeren van een goed promotiebeleid voor onze stad is een belangrijk aandachtspunt.

Er werd een start gemaakt van een upgrade van de toeristische folders. Nieuwe folders en nieuwe toeristische arrangementen zijn in voorbereiding. Het adverteerbeleid dient ook herbekeken te worden.

8.8.6. INSPRAAK EN PARTICIPATIE

- **Toerisme Vlaanderen:** het bijwonen van vergaderingen en vormingsessies met als hoofddoel het versterken van de toeristische positie van onze stad en regio binnen Vlaanderen en over de landsgrenzen. Het aanleveren van inhoudelijk en promotioneel materiaal is cruciaal.
- **Toerisme Vlaams-Brabant:** het bijwonen van vergaderingen, het samen uitbrengen van toeristische publicaties en het uitwerken van projecten. Twee hoofddoelen zijn:
  - het versterken van de toeristische positie van Tienen binnen onze eigen provincie;
  - onze regio nationaal én internationaal promoten.
- **Samenwerking met de collega's in het Hageland:** nieuwe contacten leggen, vergaderingen bijwonen, mee coördineren van activiteiten. Het contact met de andere collega's uit de regio is vruchtbaar.
- **Samenwerking met andere Tiense stadsdiensten:** is essentieel (bv. samenwerking met dienst openbare werken voor de realisatie van een uitgebouwd wandel- en fietsnetwerk).
- **Samenwerken met organisaties zoals City Golf** (golven in de stad) is een meerwaarde voor het toeristisch aanbod, zonder enige financiële inbreng van de stad.

8.9. ACADEMIE REGIO TIENEN

Onze kunstacademie is een echte **regio-academie** en één van de grootste instellingen voor deeltijds kunstonderwijs in Vlaanderen. Zij biedt alle domeinen aan die men in het deeltijds kunstonderwijs kan inrichten: muziek, woordkunst-drama, dans en beeldende & audiovisuele kunst.

De ART telt in 2021-2022 ongeveer **3.000 inschrijvingen** en **135 personeelsleden** verdeeld over niet minder dan **19 vestigingsplaatsen**. Om zo'n grote 'onderneming' op een goede manier aan te sturen is een stevig beleidskader onontbeerlijk. De academie wordt door een directieteam geleid. Door niet alle macht bij 1 persoon te leggen wordt 'kwetsbaarheid' in bepaalde situaties vermeden. Het directieteam houdt wekelijks overleg om de grote beleidslijnen uit te zetten met de focus op het strategisch lange termijn denken.

Elk lid van het directieteam heeft specifieke sterktes die zeer gericht en flexibel ingezet worden. Over elke beleidskeuze binnen de academie wordt uitvoerig gedebatteerd, waarbij elk lid van het directieteam zijn eigen mening heeft kunnen toelichten. Zo komen alle mogelijke nuances boven water en worden er betere en weloverwogen keuzes gemaakt.

Een sterk beleid in verschillende vestigingen vereist een uniform beleid op alle vlakken. We namen in 2020 het initiatief om een **Interlokale Vereniging Academie Regio Tienen** op te richten met alle betrokken gemeentebesturen. Het doel is om heldere en uniforme afspraken te maken met betrekking tot financieel

beleid, voorzieningen en infrastructuur. Ook zullen toekomstige uitdagingen veel krachtiger én gemeenschappelijk aangepakt kunnen worden door een duidelijk overleg met het beheerscomité van de interlokale vereniging en kunnen we op grotere schaal werken aan het welzijn van onze leerkrachten door dezelfde kwaliteitsvereisten van infrastructuur vast te leggen.

De huidige staat van de academie, het lopende beleid en de beleidslijnen voor de toekomst werden omstandig neergeschreven in 2 beleidsplannen, een voor de afdeling Podiumkunsten (Muziek, Woordkunst-Drama en Dans) en een voor de afdeling Beeldende en Audiovisuele Kunst.

8.9.1. ONDERSTEUNING

FINANCIËLE ONDERSTEUNING

De financiële ondersteuning wordt sinds dit schooljaar geregeld binnen het kader van de interlokale vereniging.

Door op financieel vlak quota vast te leggen die rechtstreeks verbonden zijn aan het aantal inschrijvingen in de desbetreffende gemeente, wordt de kwaliteit van verbruiks- en gebruiksmiddelen gegarandeerd. De financiële afspraken zijn als volgt geregeld (bedragen worden steeds geïndexeerd):

- De werkings- en ICT-toelage die het schoolbestuur ontvangt van de Vlaamse Overheid wordt gebruikt om algemene kosten (gemeenteoverschrijdende kosten) te dekken
- Elke gemeente voorziet in een gemeentespecifieke bijdrage die gebruikt wordt voor exploitatiekosten in de desbetreffende gemeente: 20 euro per inschrijving podiumkunsten, 40 euro per inschrijving beeldende en audiovisuele kunst
- Elke gemeente voorziet investeringsbudgetten:
  - Aankoop instrumenten: 15 euro per inschrijving muziek
  - Aankoop informatica- en audiomateriaal: 5,50 euro per inschrijving podiumkunsten en 6,20 euro per inschrijving beeldende en audiovisuele kunst
  - Aankoop rollend materieel, installaties, machines en klasuitrusting: 13 euro per inschrijving beeldende en audiovisuele kunst.

Ondanks het feit dat de academie ongeveer 135 personeelsleden telt, zijn zo goed als alle lonen (directie, administratieve medewerkers en leerkrachten) ten laste van de Vlaamse Overheid. cursussen die niet binnen het gesubsidieerd curriculum vallen nemen de stad en de aangesloten gemeentes voor hun eigen rekening (muziekinitiatie 4- en 5-jarigen en Music4Specials). Ook komen zij tussen in een aantal uren administratieve omkadering. Daarnaast neemt de stad de lonen ten laste als er nieuwe cursussen worden ingericht (voor 1 jaar), of als het lestijdenpakket van het departement Onderwijs (tijdelijk) ontoereikend is, zodat het aanbod gegarandeerd blijft.

Cursussen ten laste van de stad (2021-2022):

- Sounddesign (4u)
- Muziekinitiatie 4- en 5-jarigen (4u)
- Music for Specials (4u)
- Beeldatelier Tienen (1u)

LOGISTIEKE ONDERSTEUNING

Dankzij een uitgebreid verhuurinstrumentarium en de democratische tarieven waaraan deze verhuurd worden, kan de academie tegemoet komen aan de noden van bijna al haar leerlingen.

Het gebruik van de specifieke ateliers door leerkrachten wordt aanzien als een persoonlijke meerwaarde in de ontwikkeling van het eigen oeuvre. De aanwezigheid van een bibliotheek, hoe beperkt ook, geeft richting en zet aan tot tastbare verdieping en vertraging van het creatie-proces van de kunstenaar. Daarnaast kan men in het leslokaal via computer en/of iPad het onderwerp verder bestuderen.

Blijvend investeren in didactische mogelijkheden en specifieke materialen bevordert het leerproces/de eigen ontwikkeling en is een onlosmakelijk onderdeel van kwalitatief onderwijs.

INHOUDELIJKE ONDERSTEUNING

PROGRAMMATIEREGELGEVING

Sinds 1 september 2018 beschikt het deeltijds kunstonderwijs (waartoe de Academie Regio Tienen behoort) over een nieuw decreet. De programmatiestop werd vervangen door een programmatieregelgeving waardoor vele nieuwe studierichtingen en opties mogelijk worden. De voorbije jaren heeft de Academie hiervan al gebruik gemaakt, bv. door de oprichting van een unieke optie Sounddesign of de mogelijkheid om Folk- en Wereldmuziek te volgen (in de vestigingsplaats Lubbeek). Ook werd het aanbod uitgebreid met onder andere opleidingen dirigent. Een goed overwogen uitbreiding van het aanbod draagt rechtstreeks bij tot het succes van de Academie.

ONDERWIJSINSPECTIE - DOORLICHTING

Omdat de academie behoort tot het 'officieel gesubsidieerd onderwijs', is zij onderworpen aan doorlichting door de onderwijsinspectie. In november 2017 werd de academie geselecteerd om vrijwillig een proefdoorlichting te ondergaan. Onze academie kreeg zeer goede feedback na deze proefdoorlichting, waarbij de inspecteurs benadrukten dat de academie al aardig op weg was met het opstarten van het vernieuwings- en bewustwordingsproces. De academie presteert over het algemeen zeer sterk inzake kwaliteitsontwikkeling, kwaliteitsvol onderwijs en onderwijsleerpraktijk.

HET REFERENTIEKADER VOOR ONDERWIJSKWALITEIT

Sinds 2017 werd het referentiekader voor onderwijskwaliteit, kortweg het 'ROK', geïntroduceerd in het onderwijs. Dit referentiekader stimuleert scholen om een eigen (kwaliteits)beleid te maken en een eigen weg uit te stippelen. Het ROK bevat kwaliteitsverwachtingen en ondersteunt de dialoog tussen de verschillende onderwijspartners, een cruciaal element om tot ontwikkeling te komen.

Scholen, centra en academies kunnen het referentiekader gebruiken met het oog op hun eigen ontwikkeling. Het referentiekader wil in de eerste plaats de goede praktijken en inzichten die in scholen reeds aanwezig zijn versterken.

Om meteen een duidelijk beeld van ons kunstonderwijs te krijgen, organiseerde de Academie Regio Tienen eind 2017 voor de eerste maal een groot leerkrachtendebat. Het is de bedoeling dit debat elke 5 jaar te (re)organiseren om op die manier ieder personeelslid te bevragen en aansluitend het beleid te evalueren en bij te sturen.

Tijdens dit eerste debat werden enorm veel meningen, suggesties, visies, ... in kaart gebracht. De directie van de academie is daar vervolgens mee aan de slag gegaan. In eerste instantie werd het Artistiek Pedagogisch Project (APP), zeg maar: de 'visie' van de academie, geactualiseerd.

HET ARTISTIEK PEDAGOGISCH PROJECT

Het is onze ambitie om van het nieuwe Artistiek Pedagogisch Project (=APP) de hoeksteen van onze academie te maken. Op basis van de verzamelde feedback tijdens het groot leerkrachtendebat werd een korte, algemene tekst geschreven die de kernwaarden van onze academie helder weergeeft. De komende jaren zal het APP verder geconcretiseerd worden:

- “In dit huis sta jij, de **leerling**, centraal.
- In dit huis heerst **verbinding** tussen leerlingen, leerkrachten, ouders en collega's.
- In dit huis wonen **leerkrachten** met een passie voor hun vak.
- Kom binnen in ons huis, je bent welkom.”

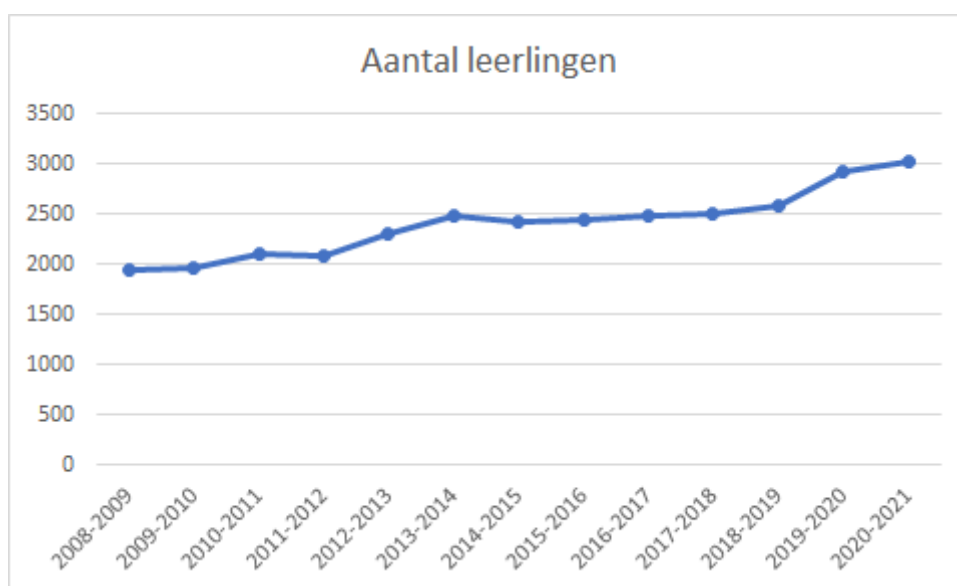
8.9.2. DE ART IN CIJFERS

De Academie Regio Tienen telt vandaag (oktober 2021) 2984 inschrijvingen als volgt verdeeld:

Tabel 7: Inschrijvingen Academie Regio Tienen (schooljaar 2020-2021)

Domein	Aantal leerlingen	Percentage
Beeldende en audiovisuele kunst	844	28,3%
Dans	237	7,9%
Muziek	1.643	55,1%
Woordkunst-drama	260	8,7%
TOTAAL	2984	100%

Grafiek 4: Aantal leerlingen per schooljaar

Het aantal inschrijvingen stijgt jaarlijks. Door de overname van de plaatselijke muziek- en tekenscholen in Glabbeek en Lubbeek, werd in 2019-2020 een grote sprong vooruit gemaakt. De academie is ook relatief ongeschonden door de coronacrisis gekomen. De laatste jaren merkt de academie wel een daling van het aantal leerlingen dans. De voornaamste reden hiertoe is dat de infrastructuur in de hoofdschool inzake dans niet voldoet. Bijkomende ruimte werd intussen wel gevonden op het Houtenveld.

8.9.3. AANBOD

Het aanbod van de Academie Regio Tienen is onder te verdelen in 4 graden en enkele kortlopende studierichtingen.

AANBOD MUZIEK

In het domein muziek worden volgende opties georganiseerd:

- Kinderacademie
- Instrument/zang klassiek
- Instrument/zang Jazz-Pop-Rock

- Instrument Folk & Wereldmuziek
- Dirigentenopleiding
- Muziek creëren
- Muziekgeschiedenis
- Music for specials

AANBOD DANS

In het domein dans worden volgende opties georganiseerd:

- Dansinitiatie (1ste graad)
- Danslab
- Klassieke dans
- Hedendaagse dans

AANBOD WOORD

In het domein woordkunst-drama worden volgende opties georganiseerd:

- Woordatelier (2de graad)
- Dramastudio (3de graad)
- Verteltheater
- Speltheater
- Kunst- en Cultuuratelier (4de graad)
- Schrijfatelier

AANBOD BEELDENDE EN AUDIOVISUELE KUNST (BAK)

In het domein beeldende en audiovisuele kunst (BAK) worden de volgende opties georganiseerd:

- Beeldatelier (1ste, 2de en 3de graad)
- Audiovisueel atelier (3de graad)
- Initiatieatelier beeld voor volwassenen (3de graad)
- Beeldateliervolwassenen (3de graad)
- Tekenkunst (4de graad)
- Schilderkunst (4de graad)
- Keramiek en functionele keramiek (4de graad)
- Non-toxische grafiek (4de graad)
- Projectatelier (4de graad)
- Cross-over-project (4de graad)
- Levend model (4de graad)
- Sounddesign (4de graad)
- Beeldende en audiovisuele kunst (4de graad)
- Specialisatie

Het volledige overzicht van het aanbod kan je vinden op <https://art.tienen.be>.

8.9.4. INFRASTRUCTUUR

Het hoofdadres van de afdeling podiumkunsten is Grote Markt 3 te Tienen en beschikt sinds september 2016 over een gedeelte nieuwbouw en een gerenoveerd gedeelte. Op deze site is de afdeling podiumkunsten gehuisvest.

Het hoofdadres van de afdeling beeldende en audiovisuele kunst is gevestigd op het St.-Jorisplein. De afdeling beeldende en audiovisuele kunst heeft haar intrek genomen in een nieuwbouw, samen met de cultuur- en jeugdendienst.

De twee nieuwe gebouwen werden ontworpen voor het kunstonderwijs en hebben bijgevolg alle voorzieningen om alle studierichtingen optimaal te organiseren.

De Academie Regio Tienen organiseert ook deeltijds kunstonderwijs in volgende gemeenten:

- Tielt-Winge
- Kortenaak
- Boutersem
- Hoegaarden
- Lubbeek
- Glabbeek

Een weloverwogen visie m.b.t. de infrastructuur en het onthaal, niet alleen in de hoofdvestigingsplaats maar ook in de verschillende vestigingsplaatsen, zorgt voor een aangename en veilige lesomgeving en maakt deel uit van ons kwaliteitsbeleid.

Hier en daar loopt de infrastructuur tegen zijn limieten aan. Dat is het geval voor sommige ateliers beeldende en audiovisuele kunsten in de hoofdvestigingsplaats of voor dans in het gebouw aan de Grote Markt. Voor de eventuele uitbouw van een 'FabLab' is extra ruimte nodig. Sommige lokalen in de vestigingsplaatsen zijn aan verfrissing of vernieuwing toe. De komende jaren zijn daar investeringen nodig.

8.9.5. AANDACHT VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN

Zorg is een breed begrip dat ruimer gaat dan de aanpak van problemen en preventief werken. Het gaat om het geheel van initiatieven die door alle schoolbetrokkenen worden genomen om optimale ontwikkelingskansen te creëren voor alle leerlingen. Zorg op school heeft steeds betrekking op de domeinen leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch, sociaal en fysiek welbevinden van de leerling en leerkrachten. De Academie beschikt over een schat aan 'unieke ikken'.

De stad subsidieert de cursus Music4Specials. In deze cursus op maat kunnen mensen met een beperking alsnog muziek leren. Sinds 1 september 2018 gaan enkele van deze lessen door in Stichting Delacroix om op die manier de drempel voor deze doelgroep te verlagen. Met succes overigens, want in 2020-2021 werden maar liefst 35 leerlingen ingeschreven.

Voor leerlingen van 4 en 5 jaar voorziet de hogere overheid geen opleidingen. De stad organiseert voor deze doelgroep de cursussen muziekinitiatie waarin op speelse wijze kennis gemaakt wordt met muziek.

Gedurende 6 jaar heeft de afdeling beeldende en audiovisuele kunst 'Kunstzin' georganiseerd. Een atelier voor mensen met psychische beperkingen. Deze cursus werd gesubsidieerd door de stad. In juni 2018 kwam hier een einde aan. Sinds september 2018 zijn 50% van deze leerlingen mee geïntegreerd in de lessen beeldatelier voor volwassenen, enkele stroomden door naar de 4de graad.

8.9.6. INSPRAAK EN PARTICIPATIE

OVERLEG EN ADVIES

Het vroegere overleg in een speciaal daartoe opgerichte adviescommissie is vervangen door vast overleg in de beheerscommissie van de interlokale vereniging, waar meteen ook alle gemeenten waar de academie vestigingsplaatsen heeft, vertegenwoordigd zijn.

Verder vindt er op regelmatige basis ad hoc overleg plaats tussen de directie en beleidsverantwoordelijken van zowel het schoolbestuur als de gemeenten waar er vestigingsplaatsen zijn.

BEVRAGING

De afdeling beeldende en audiovisuele kunst organiseerde in november-december 2018, in functie van de verruiming van haar aanbod, een enquête. Een bevraging aan de bevolking, leerlingen, ouders en oud-leerlingen. Op deze manier wil zij te weten komen wat er leeft in de stad rond het verlangen naar kunstonderwijs.

Om met ons kwaliteitsbeleid de resultaten en effecten te bereiken kiest de academie ervoor om voortaan elke 6 jaar (elke bestuursperiode) een brede bevraging te organiseren van alle leerlingen en ouders, maar ook van stadsdiensten, alternatieve leercontexten en andere partners.

Daarnaast worden leerlingen en/of ouders op regelmatige tijdstippen bevraagd over belangrijke kwesties. Zo werden het afgelopen schooljaar de ouders en leerlingen bevraagd naar aanleiding van onze aanpak van de corona-pandemie en de communicatie daaromtrent.

PARTICIPATIEORGAAN

Het is de overweging waard om in de toekomst een participatieorgaan op te richten met ouders, leerlingen en betrokken actoren (bv. delegatie uit lokale muziekverenigingen). Het nieuwe decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs (1 september 2018) maakt een dergelijk orgaan mogelijk, doch niet verplichtend.

KUNST = DE DIALOOG VAN MENS EN WERELD, voortdurende verkenning van wat het betekent om in de wereld te zijn

9. SAMENLEVEN

9.1. VEILIGHEID

9.1.1. VEILIGHEIDSACTOREN

ACTOR 1: POLITIEZONE GETEVALLEI

De politiezones LAN (Landen, Linter en Zoutleeuw) en Tienen-Hoegaarden smolten op 1 januari 2019 vrijwillig samen tot de politiezone Getevallei. Met een totale oppervlakte van 243 km², meer dan 73.000 inwoners en 176 medewerkers is de nieuwe politiezone de tweede grootste van het gerechtelijk arrondissement Leuven.

De 7 basisfunctionaliteiten (wijkwerking, onthaal, interventie, recherche, verkeer, slachtofferbejegening en openbare ordehandhaving), die in elke politiezone met een voorgeschreven minimale werkings- en organisatienorm moeten worden georganiseerd teneinde overal in het land een gelijkwaardige minimale politionele dienstverlening te garanderen, zullen na de fusie beter of minstens even goed uitgevoerd kunnen worden dan voordien. De winst is duidelijk voor beide politiezones, al is die niet onmiddellijk in geldelijke termen uit te drukken. Een kwaliteitsvolle en betere dienstverlening en een meer optimale bedrijfsvoering staan voorop.

Op korte termijn zal de fusie kostenneutraal zijn. Maar ook op langere termijn zijn er heel wat ‘wins’ te halen. Gelet op de toenemende werkdruk voor de lokale politie, de verandering van het criminaliteitsbeeld en de verwachtingen van de bevolking ten aanzien van de politie, zal een fusie ook voor de toekomst heel wat voordelen bieden op het vlak van veiligheid.

Naast het invullen van de 7 basisfunctionaliteiten behoudt de lokale politie uiteraard haar maatschappelijke plicht om, zowel preventief als repressief, op te treden tegen alle vormen van overlast en criminaliteit.

Rekening houdende met zowel de objectieve criminaliteitsgegevens als met eerder subjectieve bronnen, en na toetsing met de prioriteiten en doelstellingen van zowel de bestuurlijke als de gerechtelijke overheden, en met het nationaal veiligheidsplan van de federale politie, kwam de zonale veiligheidsraad van onze politiezone tot het weerhouden van volgende prioriteiten voor de komende beleidscyclus:

- Diefstal in woningen en andere gebouwen
- Cluster Verkeersonveiligheid
- Intrafamiliaal geweld
- Drugs in/rond scholen

Daarnaast werden ook nog twee fenomenen weerhouden als bijzonder aandachtspunt:

- Milieu / sluikstorten / zwerfvuil
- Terrorisme & radicalisering

De bekommernis van de bestuurlijke overheid is een zichtbare en aanspreekbare politie die op kwaliteitsvolle, onpartijdige en integere wijze ten dienste staat van haar inwoners en die alle vormen van overlast in de gemeenschap kordaat aanpakt.

De bekommernis van de gerechtelijke overheid gaat vooral uit naar het terugdringen van het aantal feiten, zeker wat betreft de inbraken in woningen, de ophelderinggraad doen stijgen en het aantal onbekende daders bekend en gekend doen worden.

Onze politie steunt op het concept van de Community Policing. De eerste voorwaarde daartoe is de optimale integratie van de politie in de gemeenschap. Community Policing is zowel een filosofische als een organisatorische strategie die de politie en de lokale bevolking in staat stelt nauw samen te werken teneinde de misdaden en wanbedrijven op te lossen alsmede het onveiligheidsgevoel, de verstoring van de samenleving en de wijkdelinquentie te voorkomen.

Voortdurende nauwe en persoonlijke contacten vormen hier een eerste voorwaarde want een maatschappelijk geïntegreerde politie kan over meer maatschappelijke informatie beschikken. De lokale

politie richt zich op de onveiligheidsgevoelens en problemen van de bevolking. Door zichtbaar, aanspreekbaar en contacteerbaar te zijn wil de politie deze (on)veiligheidsproblemen oplossen en dit in overleg met de lokale overheden, de bevolking en alle andere instanties die daartoe een bijdrage kunnen leveren.

ACTOR 2: DIENST INTEGRALE VEILIGHEID

De dienst integrale veiligheid is een nieuwe dienst, opgericht op 27 november 2020 en ontstaan uit de dienst preventie. Waar voorheen de focus van het bestuur op preventie werd gelegd, wordt er nu ingezet op de ontwikkeling van een integraal en geïntegreerd beleid om overlast en onveiligheid aan te pakken. Er wordt een integraal veiligheidsplan ontwikkeld met focus zowel op preventieve als op bestuurlijke handhaving.

SCHEPPEN VAN KANSEN

Enerzijds wordt een breed preventief en proactief beleid ontwikkeld in samenwerking met alle scholen van ons grondgebied met het oog op het voorkomen van problemen. Dit gebeurt door het creëren van kansen om gewenst gedrag en gunstige ontwikkelingen te bevorderen door o.a. het aanbieden van vormingen, informatie, educatieve pakketten, enz. De focus ligt op thema's waarmee zowel de stad als de scholen worden geconfronteerd: drugs, pesten, geweld, verkeer, enz.

De verregaande samenwerking met de scholen van basis- en secundair onderwijs is een weloverwogen keuze geweest. Vroege ervaringen en leerprocessen hebben een grote impact op biologische, psychologische en sociale kwetsbaarheid gedurende de ganse levensloop. Attitudes en waarden worden in deze periode gevormd, gedragspatronen opgebouwd. Investeren in deze doelgroep is dus van groot belang: zowel voor de ontwikkeling van de individuele ontplooiing van de kinderen, als voor de bevordering van de sociale samenhang en een duurzame economische ontwikkeling in onze stad.

CRIMINALITEITSPREVENTIE

Anderzijds wordt gewerkt rond het verhogen van de objectieve en subjectieve veiligheid van de Tiense bevolking. Verschillende onderwerpen komen aan bod: inbraakpreventie, fietsdiefstal, gauwdiefstal, overlast. Gezien inwoners van Tienen het risico op slachtofferschap van een inbraak als een grote bezorgdheid beschouwen, biedt de preventiedienst elke burger de mogelijkheid om een gratis diefstalpreventieadvies op maat van de eigen woning te krijgen. Dit advies wordt ter plaatse verstrekt door een door het ministerie van Binnenlandse Zaken erkende diefstalpreventieadviseur. Slachtoffers van inbraak worden systematisch gecontacteerd door de diefstalpreventieadviseur. Ook vanuit de wijkdienst van de lokale politie gebeuren heel wat doorverwijzingen.

Tabel 6: Aantal huisbezoeken diefstalpreventie

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
97	108	110	130	97	99	80	84	91	91	60	32	22

In 2017 stapten stad Tienen, de gemeente Hoegaarden en PZ Tienen-Hoegaarden als allereersten in in het project Certificaat Inbraak Veilig van de provincie Vlaams-Brabant. De stad en de politiezone vervullen hierin een voortrekkersrol. Doelstellingen zijn het verder professionaliseren en uniformiseren van het diefstalpreventieadvies in de provincie en bij uitbreiding gans Vlaanderen/België. In dit kader werd opnieuw gestart met de diefstalpreventieadvies op basis van bouwplannen (in 2017: 55 in Tienen en 37 in Hoegaarden). In 2018: 120 in Tienen en Hoegaarden. In 2019: 99 in Tienen en Hoegaarden.

Op basis van onderzoek en de feedback ontvangen van de burgers die dergelijk advies hebben ontvangen, kunnen we aantonen dat dit initiatief van zeer grote positieve impact is, zowel op het veiligheidsgevoel van de burger als op de objectieve kans op een geslaagde inbraak .

De dienst integrale veiligheid werkt bij de uitvoering van haar opdrachten nauw samen met politie, maar ook met andere relevante actoren binnen de welzijnssector.

UITROL CAMERANETWERK

In de meerjarenplanning 2020-2025 wordt de uitrol van een cameranetwerk voorzien. Omwille van corona diende de opstart in eerste instantie te worden uitgesteld. Op 30 maart 2021 besliste het college van burgemeester en schepenen om de focus te leggen op het bestrijden van overlast en onveiligheid. Op 28 september 2021 keurde het college van burgemeester en schepenen de beleidsnota camerabewaking goed. In overleg met de lokale politie werden een aantal locaties opgesteld waar camerabewaking noodzakelijk of wenselijk is. Aan elk van deze locaties werd een prioriteit (van 1 tot 3) toegekend. Het klassieke cameratoezicht (vaste camera's) van straten en pleinen zal in handen liggen van de lokale politie; de aanpak van sluikstort op hotspots gebeurt met verplaatsbare camera's en wordt opgevolgd door de dienst integrale veiligheid. Vanaf 2022 zullen de eerste camera's in het straatbeeld verschijnen.

GEMEENSCHAPSWACHT

De dienst gemeenschapswacht is ingebed in de dienst integrale veiligheid. De taakinvulling van de gemeenschapswachten is ongewijzigd gebleven. Zij zijn belast met veiligheids- en preventieopdrachten conform de wet op de gemeenschapswacht. Een belangrijke taak blijft het realiseren van functionele sociale controle door een zichtbare aanwezigheid in het straatbeeld en het informeren/signaleren van problemen inzake veiligheid, milieu en het openbaar domein. De gemeenschapswachters vormen een belangrijk aanspreekpunt voor de bevolking.

Voor het ingeven/opvolgen van meldingen maken de GW gebruik van smartphones, gekoppeld aan de mobiele applicatie van het programma Topdesk.

Tabel 7: Overzicht meldingen gemeenschapswachten periode 2008 – 2020

	Meldingen	Opgelost	Oplossings%	Interacties met bevolking
2008	2.805	2.540	90%	1.927
2009	2.735	2.423	88%	1.967
2010	2.805	2.480	88%	1.726
2011	2.508	2.347	93%	1.172
2012	3.146	2.850	90%	1.847
2013	3.290	2.431	74%	1.485
2014	3.199	3.001	94%	1.678
2015	4.167	3.890	93%	1.472
2016	3 818	3 394	89%	1 369
2017	1 533	1 288	84%	511
2018	1848	1839	99%	1121
2019	2074	2062	99%	1741
2020	3126	3055	98%	1922

Momenteel zijn er 5 gemeenschapswachten en 2 gemeenschapswacht-vaststellers in dienst. Sedert 1 januari 2018 is het oude PWA-statuut waarin de gemeenschapswachten werkten vervangen door het statuut 'wijk-werker'. Gemeenschapswachten mogen in dit statuut maximaal 60u./maand werken en maximaal 630u. op jaarbasis. In principe mogen wijk-werkers slechts 12 maanden in dit statuut aan de slag blijven. Daarna dient een volgende stap te worden gezet in het traject naar (vast) werk. Vermits onze huidige gemeenschapswachten reeds als PWA-er werkten, genieten zij van een overgangsmaatregel en geldt de beperking van 12 maanden niet. De gemeenschapswacht-vaststellers zijn sedert 1 augustus 2020

aangeworven in contractueel verband. Na het succesvol beëindigen van de basisopleiding gemeenschapswacht-vaststeller kunnen zij ingezet worden voor het maken van vaststellingen op basis van het GAS-reglement. Het nieuwe gecoördineerde politiereglement van de PZ Getevallei is in voege sedert 1 oktober 2020. In 2020 gebeurden 13 GAS-vaststellingen: 6 door de gemeenschapswacht-vaststellers en 7 door de lokale politie. In 2021 (tot eind september) waren dat 95 vaststellingen: 70 door gemeenschapswacht-vaststellers en GAS-vaststellers en 25 door de lokale politie.

MELDINGEN CENTRAAL MELDPUNT

De bedoeling van het Centraal Meldpunt is het registreren en opvolgen van alle meldingen die bij de stad toekomen alsook het tijdig geven van correcte feedback (o.a. uitvoeringstermijnen) aan de melder inzake het gevolg dat aan de melding wordt gegeven. Hiervoor is het uiteraard van het grootste belang dat interne diensten en externe organisaties (hogere overheden, nutsmaatschappijen, ...) de nodige info terugkoppelen zodat de melder kan worden geïnformeerd. In de praktijk verloopt dit niet altijd even vlot en dient er meermaals contact te worden opgenomen met de uitvoerende dienst/instantie.

In 2017 werden 3.658 meldingen geregistreerd en opgevolgd in het Centraal Meldpunt (incl. de 1.533 meldingen via de gemeenschapswachten).

Het zwaartepunt van de meldingen situeren zich rond:

- zwerfvuil/sluikstort (29,9%),
- meldingen inzake onderhoud wegen (12,2%)
- groenbeheer (11,7%)
- signalisatie (9,9%)
- riolen (9,5%)
- fietspaden/voetpaden (8,5%)

In 2018 werden 3.837 meldingen geregistreerd en opgevolgd in het Centraal Meldpunt (incl. de 1.848 meldingen via de gemeenschapswachten).

Het zwaartepunt van de meldingen situeren zich rond:

- zwerfvuil/sluikstort (33,4%),
- groenbeheer (14%),
- meldingen inzake onderhoud wegen (11,8%)
- signalisatie (9,3%)
- riolen (8,7%)

In 2019 werden 3.803 meldingen geregistreerd en opgevolgd in het Centraal Meldpunt (incl. de 2.074 meldingen via de gemeenschapswachten).

Het zwaartepunt van de meldingen situeren zich rond:

- zwerfvuil/sluikstort (37,4%),
- groenbeheer (13,7%),
- meldingen inzake onderhoud wegen (9,2%)
- signalisatie (8,8%)
- riolen (7,8%)

In 2020 werden 5.980 meldingen geregistreerd en opgevolgd in het Centraal Meldpunt (incl. de 3.126 meldingen via de gemeenschapswachten).

Het zwaartepunt van de meldingen situeren zich rond:

- zwerfvuil/sluikstort (40%),
- groenbeheer (9,1%),
- meldingen inzake straatmeubilair (8,2%)
- signalisatie (7,8%)
- meldingen inzake onderhoud wegen/parkings/pleinen (6,7%)

MELDINGEN GELUIDSOVERLAST (GEREGISTREERD BIJ LOKALE POLITIE)

Tabel 8: Overzicht aantal meldingen geluidsoverlast

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
360	366	378	373	414	379	417

ACTOR 3: AMBTENAAR NOODPLANNING

Het KB van 25 mei 2019 betreffende de noodplanning en het beheer van noodsituaties op gemeentelijk en provinciaal niveau legt de principes aangaande noodplanning vast. In Tienen werd er een gemeentelijke veiligheidscel opgericht. Deze cel is samengesteld uit de burgemeester, de noodplanambtenaar en een vertegenwoordiger van elke discipline (brandweer, medische dienst, politie, logistiek en communicatie).

De veiligheidscel heeft verschillende taken: het actualiseren van de nood- en interventieplannen, het opmaken van een risico-inventaris, het organiseren van oefeningen ... . De noodplanambtenaar heeft een multidisciplinaire opdracht en volgt de noodplanning op. In de praktijk werd de voorbije jaren deze opdracht uitgevoerd door de preventieambtenaar, bijgestaan door de 2 medewerkers van de dienst preventie. De veiligheidscel komt ca. 3 à 4 maal per jaar samen om overleg te plegen rond de hierboven vermelde opdrachten. Daarnaast wordt, in samenwerking met de verschillende disciplines, ingezet op de ontwikkeling van bijzondere nood- en interventieplannen inzake actuele risico's zoals langdurige hitte of dreigend stroomtekort.

Tienen leeft. En dat merken we aan het ruime aanbod van evenementen in de loop van het jaar. Om de grote evenementen in goede (veilige) banen te leiden, organiseert de noodplanambtenaar een veiligheidsoverleg. Tijdens dit overleg worden, op basis van de door de organisator ingediende evenementenaanvraag en het voorgelegde inplantingsplan, afspraken gemaakt tussen organisator, stadsdiensten en veiligheidsdiensten. Deze afspraken worden bindend gemaakt door het schepencollege, die de naleving van de afspraken opneemt in de toelating voor de organisatie van het evenement.

Voor een optimale uitvoering van de taken van de noodplanambtenaar werd van deze functie sedert mei 2020 een voltijdse opdracht gemaakt. Het bestuur heeft er alle belang bij om een uitgebreide noodplanning te ontwikkelen en maximaal voorbereid te zijn om mogelijke zware incidenten het hoofd te bieden. Daarenboven heeft een voltijdse opdracht het voordeel dat de noodplanambtenaar de nodige ervaring kan opdoen in zijn/haar effectieve inzet bij noodsituaties door zich bij te scholen/bijwonen van oefeningen op Belgisch grondgebied. Vandaar dat er ook werk wordt gemaakt van een interlokaal samenwerkingsverband met de gemeentebesturen behorend tot de politiezone.

ACTOR 4: BRANDWEER

HULPVERLENINGSZONE OOST, VLAAMS-BRABANT – POST TIENEN

De hulpverleningszone Oost, Vlaams-Brabant, staat door de hervorming van de civiele veiligheid, sinds 1 januari 2015 in voor de brandweer- en deels ziekenwagen dienstverlening in 32 gemeenten van Vlaams-Brabant.

De hulpverleningszone is de samenvoeging van de voormalige gemeentelijke brandweerdiensten in deze zone en bestaat momenteel uit 8 posten: Aarschot, Diest, Haacht, Landen, Leuven, Overijse, Scherpenheuvel-Zichem en Tienen. Het is een evenwichtig en op elkaar afgestemd netwerk van brandweerposten dat optreedt als een professioneel en betrouwbaar team, met een gelijkwaardig niveau van hulpverlening voor elke burger.

Preventie en repressie van gevaar vullen elkaar aan om de rol van de hulpverleningszone in de volledige veiligheidsketen efficiënt en effectief waar te maken. Zo staat binnen de Hulpverleningszone Oost een team van brandpreventiedeskundigen in voor het verwerken van meer dan 2500 aanvragen per jaar.

Waar de vroegere brandweerdiensten gemeentelijke diensten waren, is de hulpverleningszone een autonome openbare dienst geworden die de eigen ondersteunende diensten organiseert: personeel, financiën, aankoop, IT, enz.

De hulpverleningszone -Oost heeft momenteel 530 personeelsleden: 41 in het administratief kader en 489 in het operationeel kader, waarvan 251 beroeps en 238 vrijwilligers.

Het bestuur van de hulpverleningszone bestaat uit de 32 burgemeester van de gemeenten deel uitmakend van de zone, die samen met de zonecommandant en de secretaris de zoneraad vormen. Het zonecollege bestaat momenteel uit 12 burgemeesters. Deze bestuursorganen keuren alle plannen goed, bewaken de voortgang, beoordelen de resultaten en sturen bij indien nodig.

Informatie over de Hulpverleningszone Oost is te vinden op de website:

<https://oost-vlaams-brabant.hulpverleningszone.be>.

Brandweerpost Tienen bestaat uit een gemengd korps (vrijwilligers en beroeps) en is gehuisvest aan de Diestsesteenweg 360 te Tienen. Naast een brandweerdienst beschikt deze post ook over een ziekenwagendienst.

Per 1 oktober 2018 is het korps als volgt samengesteld:

- 50 operationele beroeps
- 22 operationele vrijwilligers (bedoeling is tegen het jaareinde ± 10 extra vrijwilligers aan te werven).

Tabel 9: Interventies voor 2017

Omschrijving	Tienen	Andere gemeenten	Totaal
Brand	76	94	170
Gevaarlijke stoffen en milieu	26	21	47
Technische interventie en redding	461	544	1.005
Logistiek	52	50	102
Oproep zonder interventie	109	101	210
Ziekenwagen	1.901	1.583	3.484

Naast interventies is preventie een andere hoofdtaak van de brandweer.

Dit omvat:

- het verlenen van adviezen op basis van reglementering (er bestaat reglementering voor nagenoeg alle gebouwtypes, behalve ééngezinswoningen)
- het verlenen van adviezen voor evenementen
- sensibiliseringsopdrachten (bv. rond rookmelders) om het brandveiligheidsbesef en de zelfredzaamheid van de burger te vergroten

De inkomsten van de zone bestaan naast retributies voor sommige interventies en ziekenwageningen grotendeels uit federale en gemeentelijke dotaties. Voor elke gemeente deel uitmakend van de hulpverleningszone wordt via een vastgestelde verdeelsleutel de dotatie bepaald. De dotatie van de stad Tienen voor 2018 bedraagt € 2.323.783.

ACTOR 5: WOONCONTROLEURS

De gemeentelijke wooncontroleurs voeren controles in woningen uit op basis van de kwaliteitsvoorschriften van de Vlaamse Wooncode. Bij deze controles wordt de technische toestand van de woning grondig nagegaan en in kaart gebracht. Woningen die niet voldoen aan de technische vereisten worden op VIVOO geplaatst, de Vlaamse Inventaris van Ongeschikte en Onbewoonbare woningen. In de marge van deze controles worden ook onveilige woontoestanden in kaart gebracht. Dit situeert zich niet enkel op niveau van technische

veiligheid. Ook inbreuken op vlak van domiciliefraude, bij overbewoning of illegale onderverhuring en huisjesmelkerij worden mee onderzocht. Er zijn in Tienen 4 wooncontroleurs in het kader van de Vlaamse Wooncode aangesteld, zij zijn allen voor de stad Tienen werkzaam via het IGS 'Best Wonen tussen zoet & zout'.

Daarnaast heeft Riet Peeters van de afdeling stadsontwikkeling politionele bevoegdheden om inbreuken op vlak van ruimtelijke vergunningen vast te stellen. Bij overtredingen in het kader van gezondheids- en veiligheidsrisico's kunnen de gemeentelijke wooncontroleurs ook de Vlaamse wooninspectiedienst inschakelen. Zij hebben politionele bevoegdheden voor het opstellen van pv's betreffende inbreuken tegen de Vlaamse Wooncode. Specifieke cijfergegevens over aantallen van de door de Vlaamse Wooninspectie vastgestelde inbreuken voor Tienen voor 2017 zijn:

(bron: <https://www.wonenvlaanderen.be/nieuws/jaarverslagen-2017-woningkwaliteit-en-wooninspectie>)

Tabel 10: Overzicht vastgestelde inbreuken (2017)

Panden met proces-verbaal	17
Entiteiten met entiteiten	31
Panden met herstellvordering	6
Entiteiten met herstellvordering	8
Panden hersteld	3
Entiteiten hersteld	5

9.1.2. INSTRUMENTEN VEILIGHEIDSBELEID

POLITIEREGLEMENT WORDT GAS-REGLEMENT

Het politiereglement fungeert als wettelijke basis voor bepaalde tussenkomsten van de politiediensten. Naast de politiediensten kunnen ook stadsdiensten in bepaalde gevallen verwijzen naar bepalingen in het politiereglement. Zo kunnen burgers bijvoorbeeld worden aangemaand hun voetpaden en percelen netjes te onderhouden voor zover deze grenzen aan het openbaar domein. De meeste burgers geven hieraan gehoor maar in een aantal gevallen lukt dit niet. In dergelijke gevallen kan de politie proces-verbaal opstellen maar ook dan is het niet zeker dat (kleine) vergrijpen/inbreuken effectief worden vervolgd. Het huidige politiereglement (of enig ander gemeentelijk instrument) laat momenteel evenmin toe om op privaat domein vormen van kleine overlast effectief aan te pakken, bijvoorbeeld bij klachten over ongedierte bij de burens, overhangende takken in tuinen enz. Burgers wenden zich tot de stad maar door het ontbreken van instrumenten dient geregeld te worden doorverwezen naar de vrederechter. Burgers hebben dan soms het gevoel dat zij in de steek worden gelaten door administratie/politie.

Het implementeren van GAS-boetes voor bepaalde inbreuken kan hiervoor een oplossing bieden. Implementeren van GAS-boetes houdt dan in dat er – naast de politie – ook vaststellende ambtenaren (en eventueel ook een sanctionerend ambtenaar tenzij een beroep wordt gedaan op de provinciale sanctionerende ambtenaar) moeten worden aangesteld en opgeleid. Tevens dient er een keuze te worden gemaakt voor welke vergrijpen/inbreuken een GAS-boete wordt uitgeschreven.

In de loop van 2020 werd het politiereglement hervormd tot een zonaal GAS-reglement zodat zowel politie als GAS-vaststellers aangesteld door de gemeenteraad kunnen optreden om inbreuken vast te stellen. Tevens werd de provinciale sanctionerend ambtenaar van de provincie aangesteld om de boetes uit te schrijven.

BELASTING OP HET WEGHALEN EN VERWIJDEREN VAN GOEDEREN EN AFVALSTOFFEN

De statistieken m.b.t. het belastingreglement op sluikestorten staan reeds vermeld bij punt 6.4 inzake openbare reinheid.

De voorbije jaren werden beëdigde ambtenaren (verspreid over diverse diensten) aangesteld om vaststellingen te doen in kader van dit reglement. Ook leden van de lokale politie zijn hiertoe gemachtigd. Middels dit reglement worden de opruimingskosten verhaald op de vervuiler. De sterkte van dit reglement is de laagdrempeligheid. Een groot aantal medewerkers van de technische dienst (openbare reiniging en groendienst) werden aangesteld als beëdigd ambtenaar. Vermits zij effectief werkzaam zijn op het terrein zijn zij de juiste personen om vaststellingen te doen. Het louter hebben van een reglement is immers ondergeschikt aan het effectief vaststellen van inbreuken.

In de loop van 2020 worden nog 8 ambtenaren beëdigd zodat het totaal aantal 37 bedraagt.

BUURTPREVENTIENETWERKEN TER VOORKOMING VAN WONINGINBRAKEN

Op 25 januari 2018 keurde de gemeenteraad het huishoudelijk reglement goed voor opstart van buurtpreventienetwerken in Tienen. Stad en lokale politie engageren zich om een kader te creëren en de opstart te faciliteren.

Tot op heden werden 8 netwerken opgestart:

- Goetsenhoven (15/05/2018)
- Oplinter (05/06/2018)
- Hakendover (11/09/2018).
- Bost (20/11/2018)
- Kuntich (20/11/2018)
- Sint-Margriete-Houtem (20/11/2018)
- Vissenaken (13/02/2019)
- Wijk Station (04/02/2020)

In de verschillende deelgemeenten werden buurtpreventieborden geplaatst op de voornaamste invalswegen.

DIVERSE PREVENTIECAMPAGNES

Gemeenschapswachten houden wekelijks toezicht op de dinsdagmarkt in kader van de preventie van gauwdiefstal. Tijdens de kerstmarkt worden flyers/gadgets uitgedeeld.

Gemeenschapswachten en wijkinspecteurs van de lokale politie organiseren jaarlijks diverse fietsgraveeracties in het centrum en de deelgemeenten.

Tabel 11: Overzicht resultaten fietsgraveeracties: aantal gegraveerde fietsen

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
260	276	360	267	422	246	357	403	474	393	252	NNB

In het najaar vinden telkens preventieve fietscontroles plaats in de secundaire scholen. Deze worden gevolgd door politionele fietscontroles op de weg, eventueel gevolgd door een zgn. jongeren-pv (verplichte verkeersles).

Tabel 12: Overzicht preventieve fietscontroles

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OK	259	234	172	211	183	171	175	244	241	159	205	234	241
Niet OK	150	149	111	150	111	136	111	158	142	152	178	163	245
Totaal	409	383	283	361	294	307	286	402	383	311	383	397	486

ZONALE VEILIGHEIDSPAN

Het zonaal veiligheidsplan is een beleidsplan van de politie op strategisch niveau. Hierin wordt, rekening houdend met de gerechtvaardigde verwachtingen van alle belanghebbenden en na grondige analyse, vooropgesteld aan welke strategische doelstellingen de komende vier jaar prioritair zal worden gewerkt. Het zonaal veiligheidsplan heeft tot doel een kwaliteitsvolle dienstverlening aan te bieden aan burgers, overheden en andere belanghebbenden waarbij continu wordt gewerkt aan verbetering en vernieuwing van de organisatie in al haar aspecten.

De rode draad in het huidige doorheen dit plan is het streven naar een **“excellente politiezorg”**.

OVERLEGFORA

- Veiligheidsoverleg: ad hoc overleg tussen organisatoren van evenementen en hulpdiensten
- Veiligheidscel: periodiek overleg tussen stad, OCMW en hulpdiensten in kader van de noodplanning
- Veiligheidsraad: periodiek overleg tussen de burgemeesters van Tienen en Hoegaarden, lokale en federale politie, parket, arrondissementscommissaris en preventieambtenaar
- Lokaal overlegplatform gelijke kansen – B.O. en S.O.: periodiek overleg met schooldirecties in kader van gelijke kansen
- Preventieraad – werkgroepen B.O. en S.O.: periodiek overleg met schooldirecties, CLB's, politie en andere relevante actoren i.f.v. het te behandelen thema
- Lokale Integrale Veiligheidscel (LIVC): overleg tussen stad, politie en relevante actoren in kader van terrorisme en radicalisering
- Operationele tafel: overleg tussen burgemeester, stadsdiensten, politie, brandweer en externe inspectiediensten

---

9.1.3. TOEKOMSTIGE UITDAGINGEN INZAKE VEILIGHEID

ONTWIKKELING VAN EEN PERFORMANT BESTUURLIJK HANDHAVINGSBELEID

Elke gemeente wordt op haar grondgebied geconfronteerd met georganiseerde criminaliteit: aanmaak en verkoop van drugs, witwaspraktijken, mensenhandel, huisjesmelkerij, domiciliefraude... Ook Tienen kan met dergelijke misdrijven worden geconfronteerd.

Criminele netwerken maken dikwijls gebruik van legale circuits om hun illegale praktijken te ontwikkelen en/of uit te breiden. Dit doen ze door gebruik te maken van plaatselijke ondernemingen en infrastructuren of zich te huisvesten in lokale panden, uitbatingen, woonwijken.

Een dergelijke vermenging van legale en illegale circuits heeft negatieve gevolgen op vlak van het veiligheidsgevoel van onze burgers, de leefbaarheid van de woonwijken, het bonafide ondernemerschap, maar ook op de geloofwaardigheid en slagkracht van het lokale bestuur.

Een lokaal bestuur kan een cruciale rol spelen in de strijd tegen dergelijke vormen van georganiseerde criminaliteit.

De strafrechtelijke aanpak van deze fenomenen is steeds reactief en meestal heel tijdrovend. Het lokale bestuur heeft er dus alle belang bij om proactief in te grijpen en via bestuurlijke maatregelen barrières op te werpen zodat deze criminelen hun activiteiten niet kunnen ontwikkelen/uitbreiden op het grondgebied van de gemeente. Bovendien kan zo de perceptie van onmiddellijk en daadkrachtig ingrijpen gecreëerd worden, wat op korte termijn een ontradend effect genereert.

Bestuurlijke handhaving omvat alle maatregelen die door relevante diensten/organisaties kunnen genomen worden om georganiseerde criminaliteit/criminaliteits- en onveiligheidsfenomenen te voorkomen of tegen te werken: weigeren of intrekken vergunningen, sluiten van panden, screenen subsidieaanvragen,...

Door enerzijds het toepassen en, indien nodig, ontwikkelen van een performante regelgeving en anderzijds de coördinatie van een interdisciplinaire samenwerking worden drempels opgeworpen die sterk afremmend zullen werken.

De bestuurlijke aanpak is dus complementair aan de strafrechtelijke én fiscale aanpak. Een gecoördineerde inzet van deze strategieën resulteert in een geïntegreerde aanpak.

Stad Tienen heeft nood aan de ontwikkeling van een performant handhavingsbeleid door het opzetten van een efficiënte structuur voor de inbedding van een multidisciplinaire samenwerking in eerste instantie op lokaal niveau, op termijn op zonaal niveau (politiezone) met het oog op het voorkomen van georganiseerde criminaliteit door middel van preventieve acties en maatregelen:

- uitwisselen van informatie
- gecoördineerd optreden
- geïntegreerde aanpak door nauwe samenwerking en afstemming tussen diensten/organisaties
- detectie knelpunten en afstemming diverse diensten
- inventarisatie huidig instrumentarium, de toepasbaarheid ervan en de mate van toepassing
- juridische bijsturing (invoeren GAS, bijsturing lacunes en harmonisering politiereglement,...)
- aanreiken good practices en handvaten die op korte termijn effectief zijn

In de loop van 2019 wordt hiermee gestart door enerzijds bijsturing en ontwikkeling van de lokale regelgeving: ontwikkeling GAS-reglement, politiereglement betreffende horecazaken en horecavergunning, politiereglement betreffende nachtwinkels en private bureaus voor telecommunicatie, reglement betreffende vestigingstoelating voor handcarwashes. Daarnaast werd er ook een belasting(verhoging) ingevoerd voor nachtwinkels, shishabars, CBD-shops, privéclubs, bars, rendez-voushuizen, wedkantoren. Anderzijds wordt gewerkt met "operationele tafels", overlegmomenten van interne en externe diensten waarbij fenomenen van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit worden besproken en aangepakt.

9.2. INTEGRATIEBELEID

Diversiteit is een realiteit, ook in Tienen. De stad Tienen wordt geconfronteerd met een veranderende bevolkingssamenstelling, een hoge instroom van anderstalige nieuwkomers (en oudkomers die geïsoleerd leven) leidt tot een resem van nieuwe behoeften en beleidsvragen (o.a. onthaalbeleid, inburgering, integratie, taalbeleid, onderwijs, toegankelijkheid, kinderopvang, ...) en brengt een aantal uitdagingen in verband met integratie met zich mee. Een integratiebeleid richt zich tot de hele bevolking. Het heeft als doel een samenleving te realiseren waarin alle burgers kunnen samenleven in diversiteit binnen een gemeenschappelijk kader van normen en waarden.

Integratie is een thema dat **organisatiebreed** gaat, geen thema waar één persoon of één dienst binnen de stad mee bezig is. Een integratiebeleid is een inclusief beleid dat horizontaal vanuit alle beleidsdomeinen moet worden gevoerd. Alle beleidsdomeinen worden namelijk geconfronteerd met een veranderende bevolkingssamenstelling en moeten op deze veranderingen kunnen inspelen. Het integratieverhaal vereist een mindshift op menselijke en maatschappelijk vlak bij de bevolking, maar ook bij de medewerkers van stad en OCMW.

De Vlaamse overheid stelt uitdrukkelijk dat steden en gemeenten¹¹ de lokale regie hebben betreffende de integratiebevorderende initiatieven. Dit houdt in dat de stad voor zowel de werking en toegankelijkheid van haar eigen diensten, als voor de externe organisaties/initiatieven de coördinatie, afstemming, ondersteuning op zich neemt om samen een inclusief beleid te realiseren. De stad werkt hiervoor samen met lokale actoren om mee uitvoering te geven aan het lokaal integratiebeleid en biedt hiervoor de nodige ondersteuning (logistiek en/of financieel).

---

¹¹ In principe niet het OCMW want de doelgroep is sowieso ruimer dan het OCMW-cliënteel.

Op het vlak van integratie beweegt er de laatste jaren veel in Tienen. Tal van initiatieven zagen het licht, zowel vanuit de stadsdiensten als vanuit externe partners en burgerinitiatieven. Sinds eind 2016 is de stad Tienen met de aanstelling van een beleidsmedewerker integratie een inhaalbeweging gestart met het opnemen van de regierol. Deze medewerker is naast aanspreekpunt ook 'netwerker' tussen de verschillende (stads)diensten/organisaties/initiatieven. In twee richtingen kan er aanvullend gewerkt worden: expertise van medewerkers en initiatieven van de verschillende diensten worden samengebracht. Acties worden beter op elkaar afgestemd, er wordt samengewerkt om bepaalde acties te realiseren.

Een belangrijk aandachtspunt bij het ontwikkelen van een integratiebeleid is de zorg voor draagvlak, zowel op het politieke als het ambtelijke niveau. Essentieel is dat dit beleid een plaats krijgt in het nieuwe organogram en meerjarenplan. Ook al is er sinds kort een beleidsmedewerker integratie, het integratiebeleid blijft een inclusief beleid, het blijft een 'gedeelde verantwoordelijkheid' binnen de stadsdiensten.

In 2012 ontving de stad een starttoelage voor de aanwerving van een diversiteitsambtenaar voor de opmaak van een integratiebeleidsplan 2013-2015 (erkenningsdossier met het oog op de oprichting van een integratiedienst). Eind 2012 werd het beleidsplan integratie 2013-2015 goedgekeurd door de gemeenteraad. Het CBS besliste om, rekening houdend met de benarde financiële toestand van de stad, geen extra personeel in dienst te nemen, maar om een coördinatiewerkgroep lokaal integratiebeleid op te richten met personeel van stad/OCMW met het oog op het bundelen van de acties en het uitwerken van een beleid. Sinds 2013 namen enkele diensten/personeelsleden naast hun dagdagelijkse operationele taken nog extra projecttaken op vlak van integratie op. Acties: infosessies anderstalige nieuwkomers vanaf oktober 2013 en opstart overleg integratiesector vanaf september 2014.

In het meerjarenplan 2016-2021 werd integratie voor de eerste keer expliciet vermeld onder ACT 627: inzetten op integratie van anderstaligen. De stad Tienen was een van de 165 geselecteerde steden en gemeenten die een enveloppesubsidie ontving in het kader van de vluchtelingenproblematiek voor 2017-2018 waarbij bepaald werd dat deze middelen moesten aangewend worden voor de ontwikkeling van een lokale aanpak op maat binnen 2 beleidsprioriteiten: opnemen lokale regie en versterken van het bestaande aanbod. De beleidsmedewerker integratie, die sinds november 2016 deeltijds ingezet werd met de Vlaamse middelen in het kader van de vluchtelingenproblematiek, coördineert de deelacties van de stad op het vlak van de ontwikkeling van een lokaal integratiebeleid. Vanaf december 2017 werd omwille van de omvang van deze taakinvoering beslist om de beleidsmedewerker voor 4/5de vrij te stellen voor integratie.

In het meerjarenplan 2017-2018 onder 'Actieplan 359 – Werken aan een positieve beleving van de stad Tienen. Actie 660 – Ontwikkelen van een lokaal integratiebeleid' staat volgende algemene omschrijving:

De stad neemt de lokale regie op inzake de vluchtelingenproblematiek. Hiertoe worden een aantal initiatieven ontwikkeld en het bestaande aanbod versterkt. Er wordt een onthaalbeleid uitgewerkt samen met het OCMW en een vrijwilligerswerking ter ondersteuning/begeleiding van vluchtelingen. De stad faciliteert de integratie en inburgering van anderstalige nieuwkomers en werkt aan een positieve identiteitsvorming. De stad organiseert tal van activiteiten om de doorstroming naar het lokale aanbod op vlak vrije tijd, onderwijs, opleiding en tewerkstelling zo vlot mogelijk te laten verlopen. Er wordt ingezet op een horizontale afstemming en samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen en met bestaande lokale initiatieven.

De volgende deelacties werden hiervoor ontwikkeld:

Deze interne stuurgroep ondersteunt de beleidsmedewerker integratie/vluchtelingen in de concrete uitwerking van acties op vlak van het uitvoeren van een horizontaal geïntegreerd integratiebeleid.

Deze coördinatiegroep fungeert als klankbord voor de beleidsmedewerker en staat in voor de uitwerking, opvolging en bijsturing van de acties. Samenstelling stuurgroep integratie/vluchtelingen: bibliotheek (bibliothecaris), jeugd (diensthoofd), preventie (diensthoofd), OCMW (teamcoördinator vreemdelingen), schepen van integratie en de beleidsmedewerker integratie.

Evaluatie:

De stuurgroep kwam 6 keer samen in 2017 en 2 keer in 2018. Integratie behoort niet tot de kerntaken van de collega's/diensten in de stuurgroep, in drukke periodes schieten dergelijke acties erbij in. In de praktijk staat de beleidsmedewerker in voor de uitwerking en realisatie van de acties. Met het OCMW wordt samengewerkt rond de infosessies anderstalige nieuwkomers en (summier) rond het buddyproject. Met jeugd rond verschillende andere deelacties.

De stad neemt de lokale regie over het integratiebeleid en organiseert 3 keer per jaar een overleg met alle interne en externe actoren die in Tienen actief zijn op vlak van integratie. Naast het in kaart brengen van het bestaande aanbod is het de bedoeling om het aanbod te versterken, afspraken te maken rond afstemming en samenwerking tussen de bestaande initiatieven.

Evaluatie:

Het lokaal overleg integratiesector kwam 3 keer samen in 2017 en 3 keer in 2018. Voor dit overleg worden alle interne en externe actoren die actief zijn op vlak van integratie uitgenodigd. Gemiddeld waren een twintigtal deelnemers aanwezig. Naast de opvolging van het buddyproject worden de acties waar stad/OCMW organisator/initiatiefnemer is, kort toegelicht en worden de nieuwe acties/initiatieven van de partners voorgesteld. Dit forum met actoren actief op vlak van het lokaal diversiteitsbeleid biedt voor iedereen een helikopterzicht over de initiatieven/acties en biedt effectief mogelijkheden tot samenwerking/afstemming.

Voor het ontwikkelen van een kwaliteitsvolle gemeentelijke dienstverlening en onthaalbeleid met specifieke aandacht voor vluchtelingen, wordt een structureel overleg georganiseerd tussen het vreemdelingenloket van de stad en het team vreemdelingenzaken van het OCMW.

Evaluatie:

Het structureel overleg OCMW-stad kwam 2 keer samen in 2017. In de praktijk lag de focus op de opvolging van de acties rond integratie. Daar er tijdens dit overleg enkel punten herhaald werden die reeds aan bod kwamen in andere overlegfora en de meerwaarde nul was, werd dit overleg vanaf 2018 vervangen door een periodiek overleg op niveau van de medewerkers burgerzaken en sociale dienst OCMW om de werking beter op elkaar af te stemmen. In 2018 kwam dit overleg 1 keer samen rond afspraken referentieadressen en werken op afspraak. Deze thema's kaderen in de (toekomstige) realisatie van een breed geïntegreerd onthaal.

Ontwikkelen van een aanbod inzake ondersteuning en toeleiding van vluchtelingen, door de realisatie van een buddysysteem, waarbij toeleiders fungeren als brugfiguren naar het reguliere aanbod en de participatie bevorderen.

Evaluatie:

Het buddyproject werd in maart 2017 opgestart door de stad en GROS werkgroep vluchtelingen. Buddy's fungeren als brugfiguur/aanspreekpunt en steunfiguur in het integratieproces. De focus ligt op het opbouwen van een vertrouwensrelatie door regelmatige contacten. Een kerngroep met leden van de GROS en de beleidsmedewerker integratie vergadert om de 6 weken en staat in voor de opvolging, uitvoering en bijsturing van het project. De coördinatie gebeurt door de beleidsmedewerker in tandem met iemand van de GROS. Er werd een stuurgroep samengesteld met relevante actoren die de conceptnota opstelde. In 2018 werd dit

overleg uitgebreid met de toeleidende diensten voor een tussentijdse evaluatie van het project. Bedoeling is dat dit overleg 2 keer per jaar zal plaatsvinden. Concreet zijn er eind 2018 **43 buddy's** (waarvan 13 koppels). Toeleidingen: 43 dossiers, 26 opgestart, 18 lopende, 9 afgerond, 3 op de wachtlijst.

Door de organisatie of ondersteuning van allerhande activiteiten naar een ruim publiek of naar een specifieke doelgroep, zoals gespreksavonden, vormingsessies voor personeelsleden/inwoners/scholen, wereldfeest ... wordt ernaar gestreefd om het maatschappelijk draagvlak voor een lokaal diversiteitbeleid te verhogen.

Tal van initiatieven werden ontwikkeld om het maatschappelijk draagvlak en de sociale cohesie te verhogen:

- In 2017 werden 6 en in 2018 4 **infosessies voor anderstalige nieuwkomers** georganiseerd voor de cursisten van CVO Volt en CBE Open School, met gemiddeld 25 deelnemers.
- Met het budget integratie/vluchtelingen werd het **kortfilmproject** 'Tienen a small city with a big heart' van ART mogelijk gemaakt. In deze 12 kortfilms getuigen inwoners met een migratieachtergrond hoe zij het leven in Tienen ervaren.
- In 2017 en 2018 werden i.s.m. het Agentschap Integratie & Inburgering een **attestenfeest** 'Iedereen thuis in Tienen' georganiseerd waar (35/50) inburgeraars in de bloemetjes gezet werden en met een infomarkt toegeleid werden naar het vervolgaanbod.
- **Campagne Ik stem ook!** De stad organiseerde samen met Orbitt vzw en Cati-Tage vzw een sensibiliseringscampagne om mensen met een migratieachtergrond te motiveren om zich te registreren voor de gemeenteraadsverkiezingen op 14 oktober 2018.
- **Democratiefabriek:** om de 2 jaar organiseert de stad deze doentoonstelling rond vooroordelen, identiteit, samenleven in diversiteit, actief burgerschap. In 2018 bezochten alle Tiense en Hoegaardse scholen de tentoonstelling: 45 klassen 2de en 3de graad SO (625 leerlingen): VIA, Atheneum, PISO, Sint-Janscollege alsook CVO Volt cursus Nederlands 2de taal 2.1 (20 cursisten) en Agll cursus Inburgering MO (15 cursisten). Aandachtspunt: 3 weken is arbeidsintensief, nood aan ondersteuning van de beleidsmedewerker integratie (met dank aan de medewerkers van de jeugddienst om deze editie praktisch mogelijk te maken).
- Samen met de Tiense Wereldvrouwen werd in 2017 een **Iftar** georganiseerd waar een 300-tal maaltijden geserveerd werden. Met deze Iftar werd een mooie afspiegeling van de Tiense bevolking bereikt, de helft van de aanwezigen waren niet-moslims. In 2018 zou de Iftar georganiseerd worden i.s.m. de Tiense Wereldvrouwen en de moskee. In extremis besliste het CBS dat de stad hieraan niet zou meewerken en enkel de zaal gratis beschikbaar gesteld werd. Door het wegvallen van de 'trekker' (=in de praktijk de beleidsmedewerker integratie) werd de Iftar afgelast.
- Op vraag van de werkgroepen directies van BaO en SO (preventie) werden **vormingsessies 'Omgaan met diversiteit op school'** georganiseerd in 2017 en op algemene vraag opnieuw in 2018. Er namen 26/46 leerkrachten, directies, leerlingbegeleiders, zorgcoördinatoren, CLB-medewerkers... deel.
- In 2018 werd de **film** 'What will people say' vertoond over opgroeien tussen 2 culturen, een organisatie van integratie/jeugd/cultuur i.s.m. OverKop. 289 leerlingen van de Tiense secundaire scholen (3de graad) namen deel. In de namiddag was er een open voorstelling voor alle geïnteresseerden (30). OverKop zorgde voor een nabespreking in enkele klassen.
- **Wereldfeest TirlMonde:** financiële en logistieke ondersteuning vanaf 2017 vanuit de budgetten integratie, cultuur en ontwikkelingssamenwerking. In het budget 2018 werden de subsidies gebundeld onder ontwikkelingssamenwerking.
- **Brugfiguur basisonderwijs:** met Riso Vlaams-Brabant vzw werd vanaf 2018 een overeenkomst afgesloten om een brugfigurenwerking te ontwikkelen door een inzet van een halftijdse brugfiguur basisonderwijs. De integratie van kinderen uit kansengroepen, in het bijzonder kinderen van etnisch-culturele minderheden, wordt versterkt door initiatieven te nemen die de ouderbetrokkenheid bij de schoolwerking vergroten. De brugfiguur werkt nauw samen met de outreachend maatschappelijk werker kinderarmoede van het OCMW. Van de 95 aanmeldingen voor het project kinderarmoede zijn 75% allochtone gezinnen waarbij de brugfiguur ingeschakeld wordt.

- **Project Boekenstoet:** goedgekeurd door de provincie Vlaams Karakter (subsidie 3.000 euro). Het voorleesproject richt zich tot anderstalige en/of taalzwakke kinderen van 5 tot 9 jaar. Bedoeling is dat 10 vrijwilligers bij een 10-tal kinderen thuis 10 keer telkens 1 uur gaan voorlezen, een bezoek te brengen aan de bib/vrijtijdsinitiatief en de ouders te betrekken via een eindfeest. De dienst onthaalouders start met een gelijkaardig **project Babybabbel** voor kinderen van 0 tot 3 jaar in de kinderopvang (subsidie 3.000 euro).

Daarnaast worden vanuit de stad nog andere acties georganiseerd gericht naar kansengroepen en specifiek naar de doelgroep etnisch-culturele minderheden:

- **Taalbad** (jeugddienst): spelenderwijze taalstimulering in de krokusvakantie voor anderstalige kinderen van 3 tot 12 jaar. Aandachtspunt: weerkerende vraag vanuit de partners in het integratieoverleg om dit aanbod uit te breiden naar de andere vakantieperiodes.
- **Taalpunt Nederlands** (bib): ondersteunend aanbod voor anderstaligen om Nederlands te leren.
- **Kom Binnen, praatgroep Nederlands** (bib met vrijwilligers): sinds 2007 in Tienen, taalstimulering, oefenkansen Nederlands.
- **Amuze** (sportdienst): gratis aanbod voor kansengroepen. Aandachtspunten: opvolging, coördinatie zou best opgenomen worden in (het op te starten) lokaal netwerk rond vrijetijdsparticipatie. Vraag naar leren zwemmen/fietsen voor allochtone vrouwen.
- **Tentoonstelling Anne Frank** 'Laat me mezelf zijn' in 2018. Een organisatie van Lions Club Tienen i.s.m. de stad voor de leerlingen SO rond zondebokdenken, discriminatie, uitsluiting, geweld en films in CC De Kruisboog, lezingen in bib en Anne Frankkranten/lespakketten ter beschikking gesteld aan de basisscholen.
- **Vaccinatiecampagne** voor asielzoekers in het Lokaal Opvanginitiatief, illegalen, daklozen: vanaf eind 2017. Een organisatie van Mobiel Vaccinatieteam i.s.m. het OCMW.
- **Voorstelling anderstaligen** die Nederlands leren en hun gezin (CC De Kruisboog i.s.m. CVO Volt en CBE Open School): om de twee jaar afwisselend toneel/muziek. Aandachtspunt: weerkerende vraag vanuit de partnerorganisaties om dit aanbod jaarlijks te voorzien.
- **Cursus animator in het jeugdwerk** (jeugddienst i.s.m. Koning Kevin): alternatieve cursus op maat vanuit de vaststelling dat de monitoren cursus onvoldoende toegankelijk is voor kwetsbare jongeren. Doel is dat de monitoren ploeg beter aansluit bij de diversiteit in de speelpleinwerkingen (vanaf 2017).
- **Participatie van kansengroepen aan het vrijetijdsaanbod:** de stad werkt sinds 2009 met een vrijetijdsfonds in het kader van het participatiedecreet (subsidies Vlaamse overheid). Samen met een lokaal netwerk werd een afsprakennota gemaakt om de drempels voor personen in armoede weg te werken. Een interne werkgroep met de diensten cultuur, jeugd, integratie, OCMW volgt dit thema op. De nieuwe afsprakennota moet ingediend worden voor oktober 2019. Na intern overleg met de verantwoordelijke schepenen van de nieuwe beleidsploeg blijkt dat de invoering van een UiTPAS in overweging genomen wordt.
- **Overeenkomst CBE Open School** (sociale zaken) **en het Agentschap Integratie & Inburgering** (integratie): toekennen van een toelage vanaf de verhuis naar de Hertogensite om de werking in Tienen verder te faciliteren en te continueren (vanaf 2018).
- **AMIF-projecten** van het Agentschap Integratie & Inburgering i.s.m. partners waaronder de stad. De AMIF-projecten worden in 2019 voor de 3de keer verlengd met middelen van het Europees Asiel- en Migratiefonds. Moedergroep - project maatschappelijke oriëntatie laaggeletterde moeders met kinderopvang (vrijwilligers), maatschappelijke oriëntatie (AgII) en opvoedingsondersteuning (K&G). Jongerengroep - project maatschappelijke oriëntatie OKAN jongeren in de zomervakantie. Beide projecten hebben hun meerwaarde duidelijk bewezen.
- **Bijt in je vrije tijd:** toeleiding/kennismaking met het vrijetijdsaanbod in Tienen voor cursisten CVO Volt en CBE Open School. De eerste editie vond plaats in het schooljaar 2011-2012, de laatste in 2016. Knelpunt: CVO Volt en CBE Open School zijn sterk vragende partij om bijt opnieuw te organiseren.

Op organisatieniveau

- **Dienst integratie:** er is sinds november 2016 een beleidsmedewerker integratie, maar geen dienst integratie. Momenteel valt het actiepunt ‘integratie’ onder het diensthoofd preventie. Waar in het organogram verankeren we integratie? Wie zorgt dat dit thema structureel opgevolgd wordt binnen het managementteam? Dit heeft ook een impact op de fysieke locatie (momenteel een tijdelijke plek op het secretariaat).
- **Uitbouw integratiedienst:** uit de kwalitatieve analyse blijkt een grote verscheidenheid aan acties, kansen, uitdagingen, linken, vragen om samenwerking, enz. Uit de kwantitatieve analyse blijkt dat de uitdagingen/verwachtingen groot zijn. Om een optimaal resultaat te bereiken is dit praktisch niet haalbaar voor 1 personeelslid (4/5de) en is een uitbreiding van werkuren/personeel nodig.

Op inhoudelijk/budgettair vlak

- **Buddyproject:** nood aan ondersteuning van de beleidsmedewerker integratie daar de uitvoering, opvolging, coaching van het buddyproject erg arbeidsintensief is. Weerkerende signalen: vraag naar extra oefenkansen Nederlands om de Nederlandse taal intensiever en diepgaander te oefenen naast/na de Nederlandse cursussen van CVO/CBE. Nood aan occasionele kinderopvang om te kunnen deelnemen aan taallessen. Nood aan uitbreiding van de Huiswerkbrug omwille van de ellenlange wachtlijsten.
- **Huiswerkbrug:** dit project van Begeleid Wonen Tienen ontvangt al jaren subsidies van de stad/OCMW. Situatie eind 2018: 48 leerlingen worden ondersteund waarvan 36 uit het basis-onderwijs en 12 uit het secundair onderwijs. In totaal krijgen 34 gezinnen ondersteuning door 16 studenten en 11 vrijwilligers. De wachtlijst groeit nog steeds (momenteel 24 gezinnen, daarvan ontvingen 16 gezinnen nog nooit eerder begeleiding). Nood aan uitbreiding van het project (extra subsidies?).
- **Brugfiguur basisonderwijs:** uit de evaluatie van het project met de directies van de basisscholen blijkt dat de brugfiguur een duidelijke meerwaarde betekent om anderstalige ouders te bereiken en meer te betrekken met het schoolgebeuren. Ook binnen de outreachende werking van het OCMW wordt de brugfiguur ingezet als bruggenbouwer en tolk. Signalen vanuit OKAN (secundair onderwijs) waar ook nood is aan een dergelijke brugfiguur. Dringende vraag naar uitbreiding van het project (minstens voltijds – extra subsidies?).
- **Regierol rond anderstaligheid en taalstimulering:** de laatste jaren werden verschillende initiatieven opgestart om in te spelen op de noden (Taalpunt, Taalbad, Buddyproject, Huiswerkbrug, Kom Binnen, Tiense Wereldvrouwen, Taal In Praktijk, enz.) en recent 3 projecten (Boekenstoet, Babybabbel). Eind 2018 dienden Riso Vlaams-Brabant i.s.m. partners (waaronder de stad) het project ‘Tien voor taal in Tienen’ in met als doel om taalkansen te creëren voor anderstalige kinderen van 2,5 tot 6 jaar en hun ouders zowel binnen de schoolse context als daarbuiten. Het project werd niet goedgekeurd, de provincie is van oordeel dat de rol van coördinatie behoort tot het reguliere takenpakket van de stad en het projectvoorstel moet in die zin inhoudelijk worden onderbouwd. Essentieel/cruciaal is de aanstelling van een taalcoördinator die de projecten coördineert/aanstuurt/overleg organiseert.
- **Ondersteuning onderwijs en oefenkansen Nederlands:** 80% anderstalige kinderen in sommige kleuter- en basisscholen. De scholen luiden de alarmbel! Steeds meer ouders en kinderen die de Nederlandse taal nog niet helemaal machtig zijn, zoeken extra ondersteuning en oefenkansen Nederlands binnen het buddyproject, het taalbad, de Huiswerkbrug, via initiatieven zoals Taal In Praktijk en praatgroep Kom Binnen. Vanuit de Tiense scholen in het LOP komen signalen dat ze nood hebben aan (welzijns)partners en input om een antwoord te bieden aan de toenemende diversiteit in de scholen. Ook vanuit OKAN komen er signalen over een toenemend aantal leerlingen die onvoldoende leervaardigheid hebben om Nederlands te leren, waardoor hun verdere schoolloopbaan gehypothekeerd wordt.
- **Vrijwilligers:** veel stadsdiensten/projecten doen beroep op vrijwilligers, doch er is geen eenduidige werking (bv. vergoeding).

- **Participatie van kansengroepen aan het vrijetijdsaanbod:** de nieuwe afsprakennota moet ingediend worden voor oktober 2019. Voor de organisatie van het lokaal netwerk en de opmaak en concrete opvolging van een nieuwe afsprakennota is het essentieel om een trekker/eigenaar te bepalen. De invoering van een UiTPAS vereist extra personeel en budget.
- **AMIF-projecten:** Moedergroep (project maatschappelijke oriëntatie laaggeletterde moeders) en Jongerengroep (project maatschappelijke oriëntatie OKAN-jongeren). Occasionele kinderopvang en de zoektocht naar een geschikte locatie blijven een probleem. Deze projecten hebben hun meerwaarde duidelijk bewezen doch blijven afhankelijk van toekenning van subsidies, er is nood aan structurele inbedding (binnen de stad?) zodat de continuering gegarandeerd wordt vanaf 2020.

10. ONDERWIJS EN VORMING

10.1. ALGEMEEN OVERZICHT INDICATOREN ONDERWIJS EN VORMING

In Tienen tellen we in het jaar 2020 6.154 inwoners die schoollopen in een school die gefinancierd of gesubsidieerd wordt door de Vlaamse overheid; 3.720 in het basisonderwijs en 2.434 in het secundair onderwijs.

Het basisonderwijs wordt opgesplitst in gewoon kleuteronderwijs (GKO), buitengewoon kleuteronderwijs (BKO), gewoon lager onderwijs (GLO) en buitengewoon lager onderwijs (BLO). Het secundair onderwijs bestaat uit drie onderdelen, met name het gewoon voltijds secundair onderwijs (GVSO), het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) en het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO).

Een leefbare en duurzame stad heeft een kwaliteitsvol en breed aanbod aan onderwijsvoorzieningen. Die liggen verspreid over het grondgebied en zijn afgestemd op de behoeften van de inwoners. Dat aanbod stelt kinderen en jongeren in staat om de schoolcarrière te voltooien en een eindkwalificatie te halen.

Onderstaande indicatoren beschrijven het bereik en de aantrekkingskracht van de onderwijsvoorzieningen. Er komen ook een aantal drempels aan bod die wijzen op het risico op een lagere eindkwalificatie. De tevredenheid over het aanbod beantwoordt de vraag of de onderwijsvoorzieningen aan de verwachtingen voldoen, de betaalbaarheid de vraag in hoeverre financiële drempels een belemmering zijn. Het aantal studenten hoger onderwijs geeft ten slotte een indicatie van de deelname daaraan vanuit de eigen stad.

Indicator	Tienen	Vlaams Gewest
Evolutie aantal kinderen in leerplichtonderwijs		
Participatie kleuteronderwijs: <i>aantal leerlingen in scholen in gemeente / aantal 2,5- tot 5-jarigen wonend in gemeente</i>	100,1%	-
Aantrekkingskracht lager onderwijs: <i>aantal leerlingen in scholen in gemeente / aantal leerlingen wonend in gemeente</i>	93,4%	-
Aantrekkingskracht secundair onderwijs: <i>aantal leerlingen in scholen in gemeente / aantal leerlingen wonend in gemeente</i>	134,3%	-
Gelijke kansen en drempels in het onderwijs		
Leerlingen kleuteronderwijs, wonend in gemeente		
- thuistaal Nederlands	75,4%	77,6%
- thuistaal niet-Nederlands	24,6%	22,2%
Minimale aanwezigheid kleuteronderwijs	97,9%	98,2%
Leerlingen lager onderwijs, wonend in gemeente		
- thuistaal Nederlands	77,0%	80,5%
- thuistaal niet-Nederlands	23,0%	19,5%
Schoolse vertraging lager onderwijs, wonend in gemeente		
- thuistaal Nederlands	0,25%	0,32%
- thuistaal niet-Nederlands	2,49%	3,28%
Leerlingen secundair onderwijs, wonend in gemeente		
- thuistaal Nederlands	78,6%	83,3%
- thuistaal niet-Nederlands	21,3%	16,4%
Schoolse vertraging secundair onderwijs, wonend in gemeente		
- thuistaal Nederlands	3,50%	2,63%
- thuistaal niet-Nederlands	18,89%	13,52%
Vroegtijdige schoolverlaters, wonend in gemeente		
- thuistaal Nederlands	12,4%	8,8%
- thuistaal niet-Nederlands	23,8%	25,1%
Inwoners met betalingsmoeilijkheden schoolkosten	2%	4%
Hoger onderwijs		
Studenten hoger onderwijs, wonend in de gemeente	34,7 studenten per 1.000 inwoners	41,0 studenten per 1.000 inwoners
Betaalbaarheid		
Tevredenheid over onderwijsvoorzieningen	84%	88%

Op een aantal indicatoren gaan we nu wat dieper in.

10.1.1. AANTREKKINGSKRACHT VAN ONZE SCHOLEN

KLEUTERONDERWIJS IN TIENSE SCHOLEN (voldoende aantrekkingskracht)

Hoeveel kleuters zijn ingeschreven in het kleuteronderwijs in Tienen? Ligt dit aantal hoger dan het aantal kleuters dat in Tienen woont? Als de verhouding groter is dan 100%, dan lopen er meer kleuters school dan er wonen. Gezien de participatiegraad voor het kleuteronderwijs in de Tiense scholen **100,1%** bedraagt kunnen we concluderen dat het kleuteronderwijs in Tienen voldoende aantrekkingskracht heeft.

LAGER ONDERWIJS IN TIENSE SCHOLEN (eerder matige aantrekkingskracht)

De participatiegraad voor het lager onderwijs in Tienen bedraagt **93,4%**. Dit impliceert dat er minder kinderen in Tienen lager onderwijs volgen dan dat er wonen. Uit deze statistiek kan geconcludeerd worden dat het lager secundair onderwijs van de Tiense scholen een eerder matige aantrekkingskracht heeft.

SECUNDAIR ONDERWIJS IN TIENSE SCHOLEN (hoge aantrekkingskracht)

De participatiegraad voor het secundair onderwijs in Tienen bedraagt **34,3%**. Dit impliceert dat er merkkelijk meer tieners/kinderen in Tienen secundair onderwijs volgen dan dat er wonen. Uit deze statistiek kunnen we concluderen dat het secundair onderwijs in Tienen zeer populair is en een hoge aantrekkingskracht heeft.

Het basisonderwijs wordt opgesplitst in gewoon kleuteronderwijs (GKO), buitengewoon kleuteronderwijs (BKO), gewoon lager onderwijs (GLO) en buitengewoon lager onderwijs (BLO). Het secundair onderwijs bestaat uit drie onderdelen, met name het gewoon voltijds secundair onderwijs (GVSO), het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) en het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO).

Tabel 1: Leerlingen volgens woonplaats, aantal en % t.o.v. alle leerlingen (2018-update bij volgende actualisatie)

	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
leerlingen gewoon kleuteronderwijs - WP	1.329	41.426	248.437
leerlingen buitengewoon kleuteronderwijs - WP	15	233	1.886
leerlingen gewoon lager onderwijs - WP	2.143	69.126	417.702
leerlingen buitengewoon lager onderwijs - WP	210	2.940	23.605
leerlingen gewoon voltijds SO - WP	2.108	64.902	401.263
leerlingen deeltijds beroepssecundair onderwijs - WP	12	674	8.377
leerlingen BuSO - WP	145	2.220	19.646
Totaal	5.962	181.521	1.120.916

	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
leerlingen gewoon kleuteronderwijs - WP	22,3	22,8	22,2
leerlingen buitengewoon kleuteronderwijs - WP	0,3	0,1	0,2
leerlingen gewoon lager onderwijs - WP	35,9	38,1	37,3
leerlingen buitengewoon lager onderwijs - WP	3,5	1,6	2,1
leerlingen gewoon voltijds SO - WP	35,4	35,8	35,8
leerlingen deeltijds beroepssecundair onderwijs - WP	0,2	0,4	0,7
leerlingen BuSO - WP	2,4	1,2	1,8
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

Het buitengewoon onderwijs wordt ingericht voor kinderen die, permanent of tijdelijk, specifieke ondersteuning nodig hebben omwille van een lichamelijke of geestelijke handicap, ernstige emotionele problemen of gedragsproblemen en/of ernstige leerstoornissen. Het buitengewoon kleuteronderwijs laat kleuters van 2,5 tot 6 jaar toe, het buitengewoon lager onderwijs kinderen tussen 6 en 13 jaar en het buitengewoon secundair jongeren tussen 13 en 21 jaar.

In Tienen wonen **225** kinderen die ingeschreven zijn in het buitengewoon basisonderwijs en **145** jongeren die ingeschreven zijn in buitengewoon secundair onderwijs. Ze vertegenwoordigen **6,1%** van de leerlingen basisonderwijs en **6,4%** van de leerlingen secundair onderwijs.

De leerlingen die gewoon voltijds secundair onderwijs (GVSO) volgen, worden verder opgedeeld in graden en onderwijsvormen.

De 1ste graad, dit zijn de eerste twee leerjaren, wordt gezien als algemene vorming. Deze graad bestaat dus maar uit één onderwijsvorm: het gemeenschappelijk secundair onderwijs (GSO). Er wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de A-stroom en de B-stroom. Leerlingen die de eerste graad A-stroom succesvol

beëindigen kunnen doorstromen naar elke onderwijsvorm. De B-stroom is gericht op doorstroom naar het beroepssecundair onderwijs.

De 2de en 3de graad zijn ingedeeld in vier onderwijsvormen:

- Algemeen secundair onderwijs (ASO);
- Technisch secundair onderwijs (TSO);
- Kunstsecundair onderwijs (KSO);
- Beroepssecundair onderwijs (BSO).

In het secundair onderwijs worden daarnaast ook klassen ingericht die zich richten op anderstalige nieuwkomers, OKAN (onthaalklas anderstalige nieuwkomers). De voornaamste doelstelling van deze onthaalklassen is de leerlingen zo snel mogelijk Nederlands te leren.

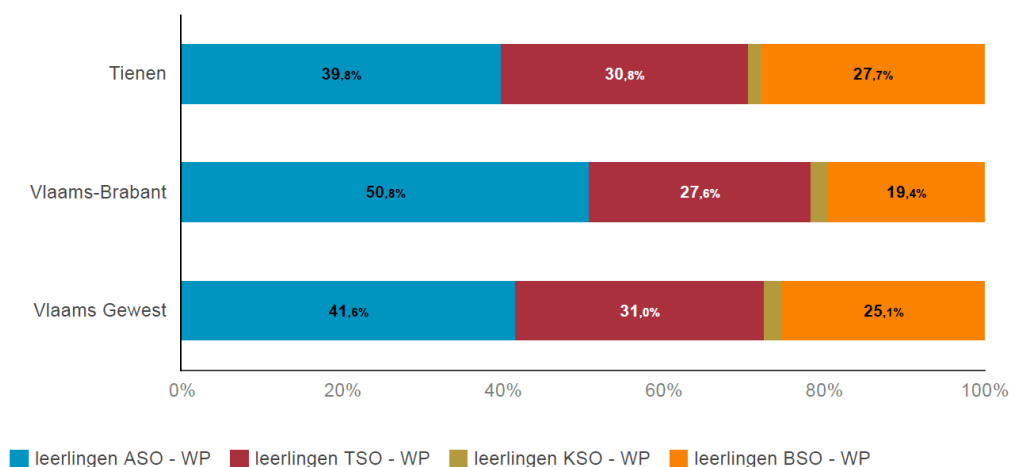
Tabel 2: Leerlingen binnen het gewoon voltijds secundair onderwijs volgens woonplaats, aantal en % t.o.v. alle leerlingen GVS0 (2018)

	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
leerlingen OKAN - WP	29	447	3.563
leerlingen GSO A-stroom - WP	594	19.474	113.336
leerlingen GSO B-stroom - WP	135	2.353	19.152
leerlingen ASO - WP	537	21.670	110.417
leerlingen TSO - WP	416	11.768	82.268
leerlingen KSO - WP	23	919	5.989
leerlingen BSO - WP	374	8.271	66.538
Totaal	2.108	64.902	401.263

	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
leerlingen OKAN - WP	1,4	0,7	0,9
leerlingen GSO A-stroom - WP	28,2	30,0	28,2
leerlingen GSO B-stroom - WP	6,4	3,6	4,8
leerlingen ASO - WP	25,5	33,4	27,5
leerlingen TSO - WP	19,7	18,1	20,5
leerlingen KSO - WP	1,1	1,4	1,5
leerlingen BSO - WP	17,7	12,7	16,6
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

Grafiek 1: Leerlingen naar onderwijsvorm in de 2de en 3de graad volgens woonplaats, % t.o.v. alle leerlingen 2de en 3de graad GVSO (2018)

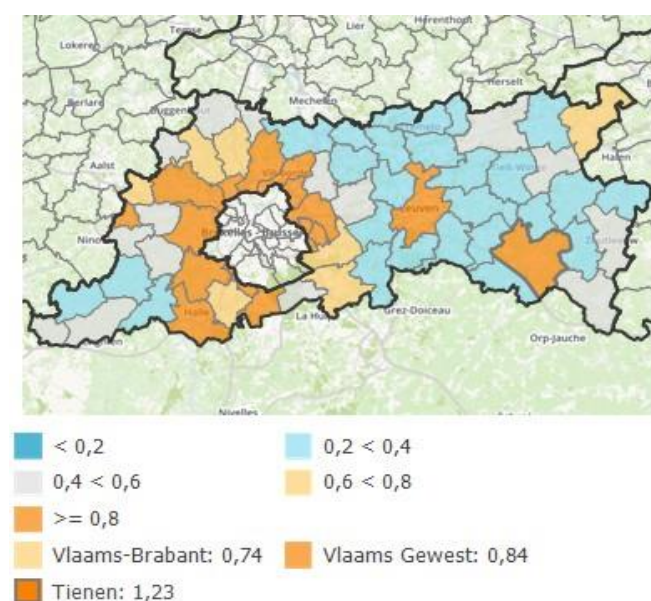
Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

10.1.2. RISICOKENMERKEN VOOR KANSARMOEDE VAN DE TIENSE SCHOOLGAANDE JEUGD

In het kader van het Gelijke Onderwijskansenbeleid worden gegevens over de thuissituatie van kinderen en jongeren verzameld. Om kinderen zoveel mogelijk gelijke kansen te geven, krijgen de scholen een extra pakket lestijden/lesuren en extra werkingsmiddelen voor kinderen die aan bepaalde gelijke kansenindicatoren voldoen. Voor het toekennen van extra werkingsmiddelen in het gewoon onderwijs houdt men rekening met opleidingsniveau moeder, schooltoelage, thuistaal en een buurtindicator.

Als samenvattende indicator wordt vaak de onderwijs kansarmoede-indicator (OKI) berekend. Deze maakt een optelsom van de vier hoger beschreven risicokenmerken gedeeld door het aantal leerlingen en ligt bijgevolg tussen 0 en 4. Hoe hoger de OKI-waarde, hoe groter de kans op kansarmoede. De OKI wordt vaak gebruikt om een vergelijking te maken doorheen de tijd, tussen verschillende gebieden of onderwijsvormen. De OKI van de inwoners van Tienen die gewoon basisonderwijs volgen is **1,23**.

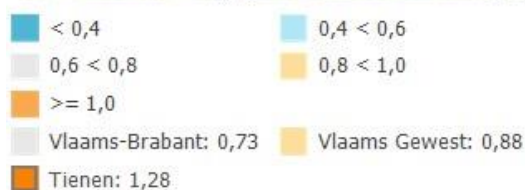
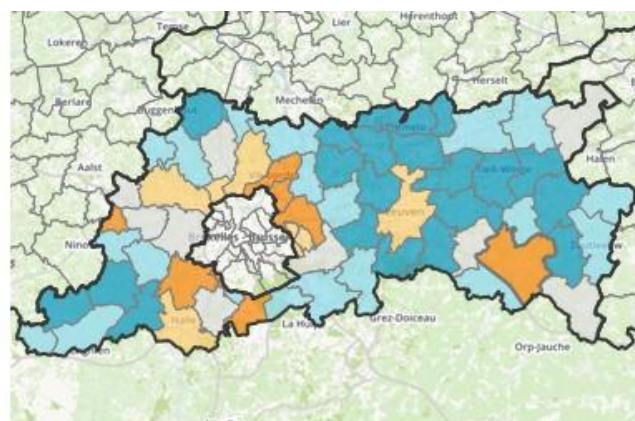
Kaart 1: Gemiddelde OKI gewoon basisonderwijs volgens woonplaats (2018)

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

De OKI van de inwoners van Tienen die gewoon voltijds secundair onderwijs volgen is 1,28 (zie kaart 2).

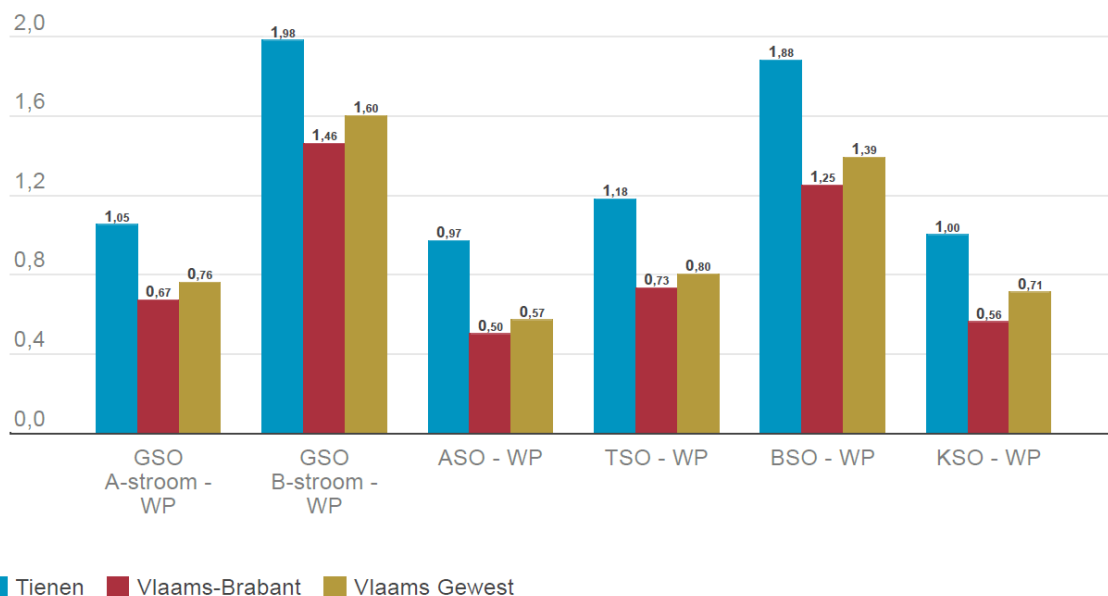
Kaart 2: Gemiddelde OKI gewoon voltijds secundair onderwijs volgens woonplaats (2018)

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse
Gemeenschap | provincies.incijfers.be

De OKI varieert doorgaans sterk tussen de verschillende onderwijsvormen. In de B-stroom en het BSO is er vaak een hogere gemiddelde kansarmoede.

Grafiek 2: Gemiddelde OKI naar onderwijsvorm volgens woonplaats (2018)

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

10.1.3. SCHOOLSE VERTRAGING EN ZITTEN BLIJVEN VAN DE TIENSE SCHOOLGAANDE JEUGD

De schoolse vordering wordt berekend als het verschil tussen het leerjaar waarin de leerling zich effectief bevindt, ten opzichte van het leerjaar waarin de leerling zich normaalgezien zou bevinden op basis van zijn geboortjaar. Een leerling kan zo schoolse vertraging of voorsprong oplopen, dan wel normaal gevorderd zijn. We bekijken hier enkel de leerlingen die schoolse vertraging hebben. Vaak gaat het hier om een achterstand opgelopen door zittenblijven, maar ook andere zaken kunnen hier spelen. Zo kunnen leerlingen ook later ingestapt zijn in het secundair onderwijs of een atypische schoolloopbaan hebben (bijvoorbeeld 1ste jaar B-stroom -> 1ste jaar A-stroom -> 2de jaar ...).

In Tienen hebben **140** leerlingen van het gewoon voltijds secundair onderwijs een vertraging van twee of meer jaar. Er blijken vaak grote verschillen te zijn naargelang de gevolgde onderwijsvorm. Hierbij moet wel in het achterhoofd gehouden worden dat leerlingen ASO, TSO, KSO en BSO in de 2de en 3de graad zitten, ouder zijn en dus meer kans gehad hebben om twee of meer jaar schoolse vertraging op te lopen dan de leerlingen GSO die in de 1ste graad zitten.

Zittenblijven is een belangrijke reden waardoor een leerling schoolse achterstand kan oplopen. Een zittenblijver is een leerling die in februari van het huidig schooljaar in hetzelfde leerjaar was ingeschreven als in februari van het vorige schooljaar. Over bepaalde leerlingen kan geen uitspraak gedaan worden, omdat ze bijvoorbeeld het voorgaande jaar niet ingeschreven waren in het Vlaams onderwijs of ze ingeschreven waren in het buitengewoon onderwijs, deeltijds beroepssecundair onderwijs, OKAN of modulair onderwijs. Bij de berekening van het percentage wordt geen rekening gehouden met deze leerlingen in de noemer. De onderstaande tabel geeft het aantal en aandeel zittenblijvers in het secundair onderwijs. In sommige gemeenten gaat het om erg kleine cijfers. In dit geval is het beter het driejarig gemiddelde te gebruiken.

Tabel 3: Zittenblijvers in het secundair onderwijs volgens woonplaats, aantal en % t.o.v. alle leerlingen SO

	Tienen		Vlaams-Brabant		Vlaams Gewest	
	Zittenblijvers secundair onderwijs (aantal)	Zittenblijvers secundair onderwijs (%)	Zittenblijvers secundair onderwijs (aantal)	Zittenblijvers secundair onderwijs (%)	Zittenblijvers secundair onderwijs (aantal)	Zittenblijvers secundair onderwijs (%)
2017	85	4,4	2.588	4,2	14.863	4,0
2018	102	5,1	2.709	4,4	15.566	4,1
2019	113	5,4	2.676	4,2	15.258	4,0
Gemiddelde	100	5,0	2.658	4,3	15.229	4,0

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

Hoe meer schoolse achterstand een leerling oploopt, hoe meer kans hij heeft om de school vroegtijdig te verlaten. Het departement Onderwijs geeft aan dat leerlingen die twee of meer jaren gedubbeld hebben, 90% meer kans hebben om zonder diploma het onderwijs te verlaten dan leeftijdsgenoten die normaal doorstroomden.

10.1.4. VROEGTIJDIG SCHOOLVERLATEN VAN DE TIENSE SCHOOLGAANDE JEUGD

Een vroegtijdige schoolverlater is een leerling die niet langer leerplichtig is en die het Vlaams secundair onderwijs verlaat zonder kwalificatie met een beroepsfinaliteit of een finaliteit doorstroom hoger onderwijs.

De onderstaande tabel geeft enerzijds het aantal vroegtijdige schoolverlaters. Anderzijds wordt hun aandeel ook binnen de groep van alle schoolverlaters bekeken. Voor beide indicatoren wordt ook het gemiddelde van de drie meest recente jaren gegeven.

Tabel 4: Vroegtijdige schoolverlaters volgens woonplaats, aantal en % t.o.v. alle schoolverlaters

	Tienen		Vlaams-Brabant		Vlaams Gewest	
	Vroegtijdige schoolverlaters (aantal)	Vroegtijdige schoolverlaters (t.o.v. schoolverlaters) (%)	Vroegtijdige schoolverlaters (aantal)	Vroegtijdige schoolverlaters (t.o.v. schoolverlaters) (%)	Vroegtijdige schoolverlaters (aantal)	Vroegtijdige schoolverlaters (t.o.v. schoolverlaters) (%)
2017	41	14,2	14,2	8,4	6.580	10,0
2018	39	12,3	12,3	9,2	6.952	10,7
2019	39	13,7	13,7	10,3	7.413	11,5
Gemiddelde	40	13,4	13,4	9,3	6.982	10,7

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

10.1.5. SCHOOLPENDEL VAN DE TIENSE SCHOOLGAANDE JEUGD

In deze paragraaf gaan we na of de leerlingen die in Tienen wonen, naar school gaan in de eigen gemeente of naar een school in een andere gemeente pendelen. De gegevens worden hier apart getoond voor de kleuters, leerlingen lager onderwijs en leerlingen secundair onderwijs. De pendel kan immers sterk verschillen naargelang het onderwijsniveau. Dit heeft vooral te maken met aanbod. In een gemeente wordt doorgaans basisonderwijs aangeboden. Kleuters en lagere schoolleerlingen gaan dan ook vaak in eigen buurt naar school. In het secundair onderwijs zijn er meer keuzeopties en bovendien biedt lang niet iedere gemeente secundair onderwijs aan. De uitstroom ligt dan ook vaak hoger in het secundair onderwijs dan in het lager onderwijs.

Tabel 5: Pendel van leerlingen die in Tienen wonen (2018)

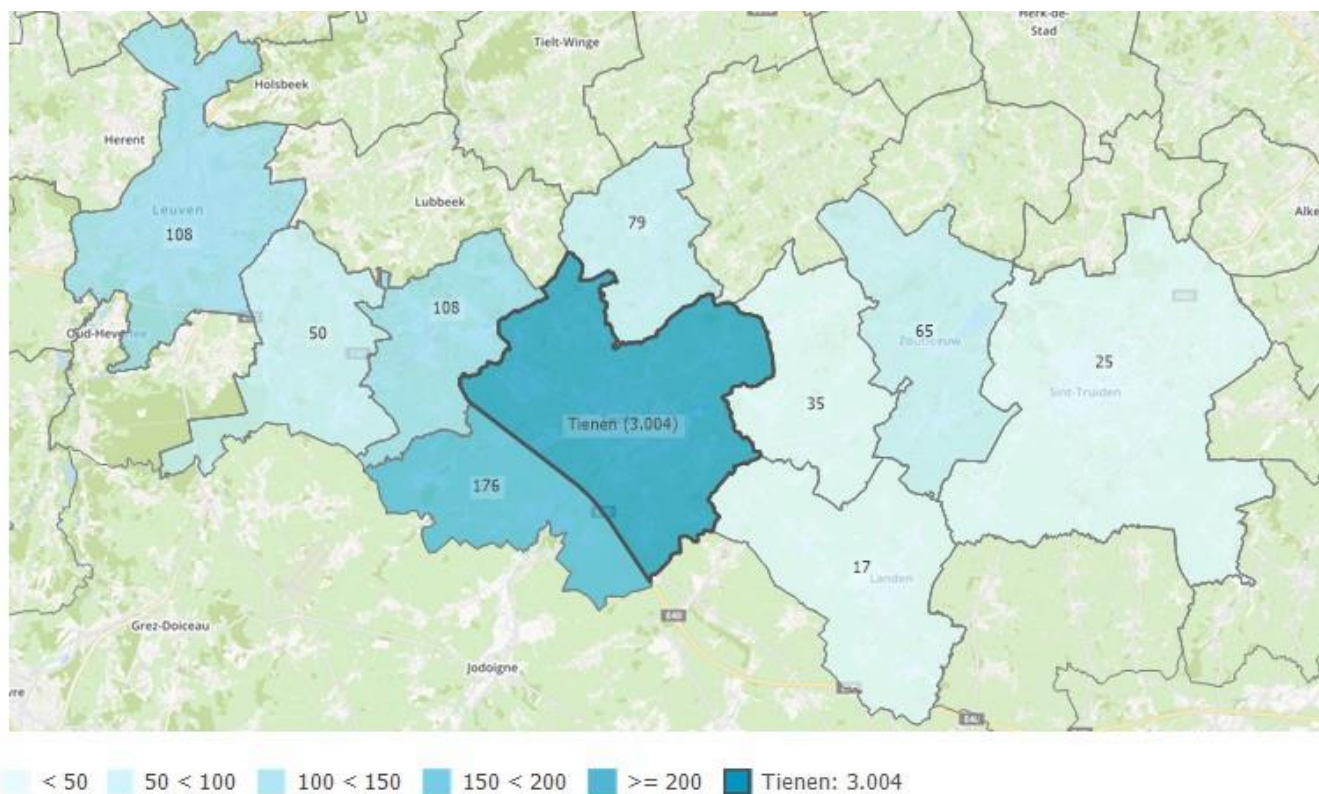
	2017
In kleuteronderwijs die onderwijs volgen in eigen gemeente	1.141
In kleuteronderwijs die onderwijs volgen in een andere gemeente	231
In lager onderwijs die onderwijs volgen in eigen gemeente	1.863
In lager onderwijs die onderwijs volgen in een andere gemeente	505
In secundair onderwijs die onderwijs volgen in eigen gemeente	1.540
In secundair onderwijs die onderwijs volgen in een andere gemeente	640
Totaal	5.920

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

Van de **3.697** leerlingen basisonderwijs wonend in Tienen gaan **3.004** naar school in de eigen gemeente (80,3%). **19,7%** van alle leerlingen basisonderwijs stromen uit naar een school in een andere gemeente.

De tien gemeenten waar de meeste leerlingen basisonderwijs, wonend in Tienen naar school gaan zijn, in aflopende volgorde: Tienen (3.004 of 80,3%), Hoegaarden (176 of 4,7%), Leuven (108 of 2,9%), Boutersem (108 of 2,9%), Glabbeek (79 of 2,1%), Zoutleeuw (65 of 1,7%), Bierbeek (50 of 1,3%), Linter (35 of 0,9%), Sint-Truiden (25 of 0,7%), Landen (17 of 0,5%).

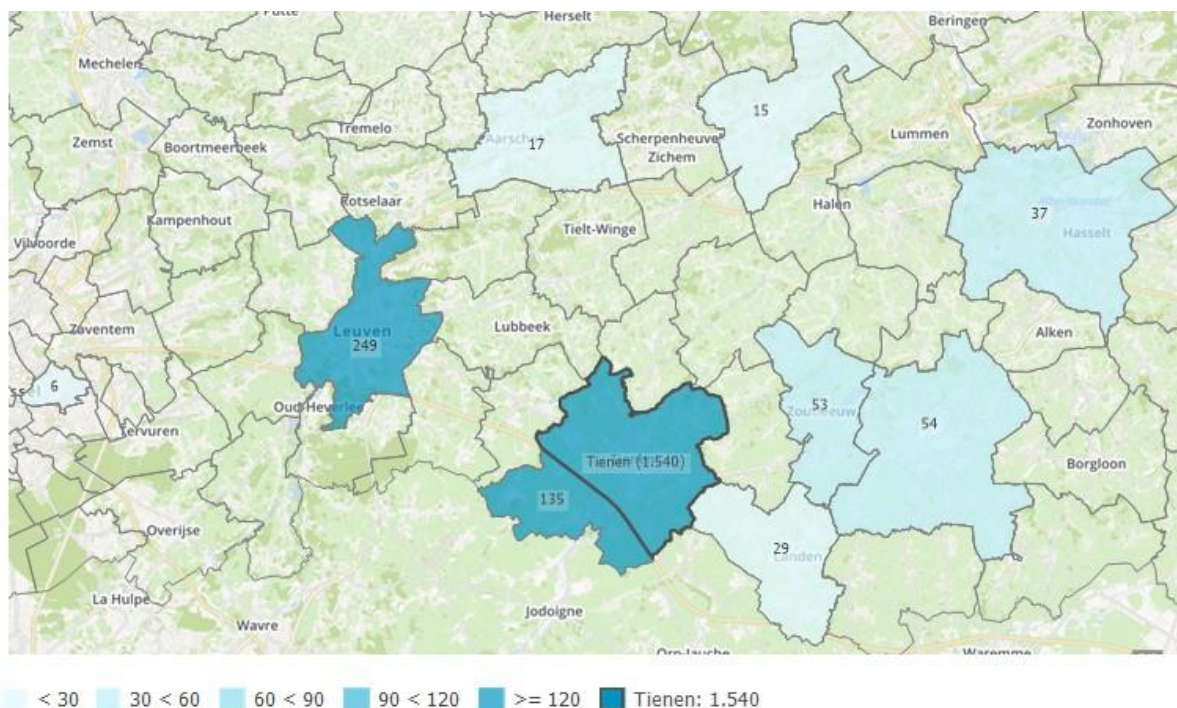
Kaart 3: De tien belangrijkste pendelstromen van leerlingen basisonderwijs vanuit Tienen (2017)

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

Van de **2.265** leerlingen secundair onderwijs wonend in Tienen gaan **1.540** naar school in de eigen gemeente (70,6%). **29,4%** van alle leerlingen secundair onderwijs stromen uit naar een secundaire school in een andere gemeente. Gezien niet in elke gemeente secundair onderwijs wordt aangeboden is de dynamiek voor het secundair onderwijs mogelijk heel anders dan die van het basisonderwijs. De 10 Vlaamse en Brusselse gemeenten waar de meeste leerlingen secundair onderwijs, wonend in **Tienen** naar school gaan zijn, in aflopende volgorde: Tienen (1.540 of 70,6%), Leuven (249 of 11,4%), Hoegaarden (135 of 6,2%), Sint-Truiden (54 of 2,5%), Zoutleeuw (53 of 2,4%), Hasselt (37 of 1,7%), Landen (29 of 1,3%), Aarschot (17 of 0,8%), Diest (15 of 0,7%), Sint-Lambrechts-Woluwe (6 of 0,3%).

Kaart 4: De tien belangrijkste pendelstromen van leerlingen secundair onderwijs vanuit Tienen (2017)

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

10.2. LEERLINGENAANTALLEN VAN KINDEREN IN TIENSE SCHOLEN (ONGEACHT HUN WOONPLAATS)

In dit luik bekijken we het geselecteerde gebied als plaats waar de kinderen naar school gaan. De leerlingen die hier beschreven worden, wonen dus niet per definitie in Tienen maar zijn er wel ingeschreven in een school. Achtereenvolgens wordt het basisonderwijs en het secundair onderwijs besproken.

10.2.1. LEERLINGENAANTALLEN VAN HET TIENSE BASISONDERWIJS

In Tienen gaan **3.495** leerlingen naar het basisonderwijs; **1.290** kleuters en **2.205** lagere schoolleerlingen.

Tabel 6: Leerlingen basisonderwijs volgens vestigingsplaats van de school, aantal en % t.o.v. alle leerlingen BO (2018)

	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
leerlingen gewoon kleuteronderwijs - VP	1.282	43.095	251.786
leerlingen buitengewoon kleuteronderwijs - VP	8	157	1.842
leerlingen gewoon lager onderwijs - VP	2.112	71.708	422.655
leerlingen buitengewoon lager onderwijs - VP	93	2.859	23.752
Totaal	3.495	117.819	700.035

	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
leerlingen gewoon kleuteronderwijs - VP	36,7	36,6	36,0
leerlingen buitengewoon kleuteronderwijs - VP	0,2	0,1	0,3
leerlingen gewoon lager onderwijs - VP	60,4	60,9	60,4
leerlingen buitengewoon lager onderwijs - VP	2,7	2,4	3,4
Totaal	100	100	100

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

10.2.2. SCHOOLPENDEL, AANTREKKINGSKRACHT VAN DE BASISCHOLEN IN TIENEN

Tot slot bekijken we voor het basisonderwijs de schoolpendel vanuit het standpunt van Tienen als vestigingsplaats van de scholen. Doorgaans wordt dit omschreven als de aantrekkingskracht van de betreffende gemeente(n) als schoolplaats. Onderstaande tabel toont, naast de leerlingen in dezelfde gemeente wonen én naar school gaan, de grootte van de instroom. Deze laatste groep zijn de leerlingen die niet de gemeente wonen, maar er wel naar school gaan.

Tabel 7: Leerlingen die in gemeente naar school gaan (2017)

	2017
In kleuteronderwijs die onderwijs volgen in eigen gemeente	1.141
In kleuteronderwijs die uit een andere gemeente komen	152
In lager onderwijs die onderwijs volgen in eigen gemeente	1.863
In lager onderwijs die uit een andere gemeente komen	355
Totaal	3.511

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

De aantrekkingskracht van een gemeente als schoolgemeente wordt vaak weergegeven als een instroomratio. Dit is het aandeel niet-inwoners of instromers ten opzichte van het totale aantal leerlingen dat naar een school in de geselecteerde gemeente gaat. In Tienen gaat het om **11,8%** van de kleuters die instromen vanuit een andere gemeente en **16,0%** van de leerlingen lager onderwijs.

Om de centrumfunctie van een gemeente als schoolgemeente te bekijken is het daarenboven van belang rekening te houden met het pendelsaldo. Dit saldo wordt berekend als het aantal instromende leerlingen verminderd met het aantal uitstromende leerlingen. Een negatieve waarde geeft aan dat de instroom kleiner is dan de uitstroom. In Tienen zijn er **152** kleuters en **355** leerlingen lager onderwijs die instromen, en **231** kleuters en **505** leerlingen lager onderwijs die uitstromen. In Tienen is dit saldo dus **-79** kleuters en **-150** leerlingen lager onderwijs.

10.2.3. LEERLINGENAANTALLEN VAN HET TIENSE SECUNDAIR ONDERWIJS

In Tienen gaan **3.044** leerlingen naar het secundair onderwijs; **3.044** onder hen volgen gewoon voltijds secundair onderwijs, **0** buitengewoon secundair onderwijs en **0** deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Het aangeboden gewoon voltijds secundair onderwijs (GVSO) wordt verder ingedeeld in graden en onderwijsvormen. De 1ste graad bestaat uit één enkele onderwijsvorm, het gemeenschappelijk secundair onderwijs (GSO). Er wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de A-stroom en de B-stroom waarbij de laatste gericht is op doorstroom naar het beroepssecundair onderwijs. In de 2de en 3de graad worden de studierichtingen ingedeeld in 4 onderwijsvormen: het algemeen secundair onderwijs (ASO), het technisch secundair onderwijs (TSO), het kunstsecundair onderwijs (KSO) en het beroepssecundair onderwijs (BSO). Tot slot is er ook de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers, OKAN, die als voornaamste doelstelling heeft nieuwkomers zo snel mogelijk Nederlands te leren.

Tabel 9: Leerlingen per aangeboden onderwijsvorm volgens vestigingsplaats, aantal en % t.o.v. alle leerlingen GVSO (2018)

	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
leerlingen OKAN - VP	43	412	3.568
leerlingen GSO A-stroom - VP	845	18.998	114.859
leerlingen GSO B-stroom - VP	176	2.498	19.858
leerlingen ASO - VP	808	20.337	111.083
leerlingen BSO - VP	491	8.307	69.158
leerlingen TSO - VP	681	11.604	83.964
leerlingen KSO - VP	0	420	5.707
Totaal	3.044	62.576	408.197

	Tienen	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
leerlingen OKAN - VP	1,4	0,7	0,9
leerlingen GSO A-stroom - VP	27,8	30,4	28,1
leerlingen GSO B-stroom - VP	5,8	4,0	4,9
leerlingen ASO - VP	26,5	32,5	27,2
leerlingen BSO - VP	16,1	13,3	16,9
leerlingen TSO - VP	22,4	18,5	20,6
leerlingen KSO - VP	0,0	0,7	1,4
Totaal	100	100	100

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

10.2.4. SCHOOLPENDEL, AANTREKKINGSKRACHT VAN DE SECUNDAIRE SCHOLEN IN TIENEN

Tot slot bekijken we voor de secundaire scholen de aantrekkingskracht van Tienen als schoolplaats voor het secundair onderwijs. Onderstaande tabel toont onder meer de grootte van de instroom. Dit zijn de leerlingen die niet in Tienen wonen, maar er wel naar school gaan.

Tabel 12: Leerlingen secundair onderwijs die in gemeente naar school gaan (2017)

	2017
In secundair onderwijs die uit een andere gemeente komen	1.418
In secundair onderwijs die onderwijs volgen in eigen gemeente	1.540
Totaal	2.958

Bron: Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap | provincies.incijfers.be

De aantrekkingskracht van de gemeente als schoolgemeente wordt vaak vertaald als een instroomratio. Dit is het aandeel niet-inwoners of instromers ten opzichte van het totale aantal leerlingen dat naar een school in de geselecteerde gemeente gaat. Voor Tienen is dit **47,9%** van de leerlingen.

Het is mogelijk dat een gemeente veel instromende scholieren ontvangt, maar dat er omgekeerd ook veel scholieren uit die gemeente in een andere gemeente naar school gaan. Om die reden is het van belang ook rekening te houden met het pendelsaldo. Dit saldo wordt berekend als het aantal instromende leerlingen vermindert met het aantal uitstromende leerlingen secundair onderwijs. Tienen telt **1.418** instromers en **640** uitstromers, het saldo is dus **778**.

10.3. CAPACITEITSPROBLEMATIEK SCHOOLINFRASTRUCTUUR IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

Heel wat steden kampen momenteel of in de nabije toekomst met een tekort aan plaatsen in het onderwijs. In Tienen is dit ook het geval. De Vlaamse regering besliste op 19 oktober 2018 om extra middelen te investeren in extra plaatsen op school in Vlaanderen voor de periode 2019-2021. De selectie van gemeenten waar scholen extra capaciteitsmiddelen kunnen ontvangen, gebeurde op basis van een nieuwe wetenschappelijke studie die de vraag en het aanbod inzake schoolcapaciteit zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs in kaart bracht.

Deze nieuwe Capaciteitsmonitor schoolinfrastructuur leerplichtonderwijs toont aan dat de verwachte capaciteitsdruk in het secundair onderwijs (schooljaar 2024-2025) het noodzakelijk maakt om in Tienen bijkomende plaatsen in het secundair onderwijs te voorzien.

De scholen op ons grondgebied zullen financieel ondersteund worden om de capaciteit in het secundair onderwijs te verhogen. Voor capaciteitsprojecten in het secundair onderwijs wordt voor Tienen een bedrag van 2.763.000 euro voorzien. Met het opzetten van kwalitatieve capaciteitsprojecten dienen de capaciteitsnoden in het secundair onderwijs in Tienen gelenigd te worden.

10.4. TEVREDENHEID OVER ONDERWIJSVOORZIENINGEN

Tabel 11: Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen (2017)

	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Tienen	3%	10%	86%
Vlaams Gewest	3%	9%	87%

Bron: Gemeentemonitor 2018

Ten opzichte van het Vlaams Gewest scoort Tienen gemiddeld inzake de tevredenheid van de burgers over de onderwijsvoorzieningen in onze stad.

11. ONDERNEMEN EN ARBEIDSMARKT

Het economisch beleid heeft een flinke vlucht voorwaarts genomen. Bovenop het organiseren van een basisdienstverlening voor ondernemers en het uitvoeren van een aantal opgelegde taken, moeten stadsbesturen nu resoluut kiezen voor een meer proactieve houding. Het ontwikkelen van een visie, het durven gaan voor innovatieve projecten en het herdenken van de dienstverlening maken nu deel uit van het economisch beleid. Het integrale beleid, waarbij economie een synergie vormt met andere relevante beleidsdomeinen, krijgt stilaan vorm.

Economie dient benaderd te worden als horizontaal beleidsdomein met verwevenheid met andere beleidsdomeinen zoals ruimtelijke ordening, milieu, mobiliteit, werkgelegenheid en fiscaliteit. Om een goede inbreng in de integrale beleidsplanning te kunnen garanderen, blijft een duidelijke visie op het economisch leven en de uitdagingen die aangepakt moeten worden, evenwel onmisbaar.

Tienen heeft belangrijke troeven om bedrijven, winkels en zelfstandigen aan te trekken:

- goede ligging vlakbij de autosnelweg E40
- op relatief korte afstand van Leuven, Brussel en Zaventem
- de Feed Food Health campus is een unieke kenniscluster die ruimte biedt voor onderzoek en bedrijvigheid in het brede domein van gezonde voeding voor mens en dier
- tal van gevestigde bedrijven in Tienen
- nabijheid en intensief samenwerkingsverband met de KU Leuven
- Tienen beschikt over een duurzaam en dynamisch economisch netwerk (o.m. Businessclub, VOKA, KwiXX, Unizo).

Als lokaal bestuur zetten we in op het faciliteren van het ondernemerschap in de meest ruime betekenis. De dienst lokale economie ziet erop toe dat vergunningen binnen de kortst mogelijke termijn kunnen afgeleverd kunnen worden.

Hoe ziet het ondernemingsweefsel in Tienen eruit? Kent het een solide groei? Hoeveel jobs zijn er? Wordt er veel gependeld vanuit Tienen of naar Tienen?

In onderstaande overzichtstabel worden een aantal indicatoren belicht zoals het economisch weefsel, de werkgelegenheid en de pendelbewegingen van en naar Tienen. Een economisch duurzame stad is een aantrekkingspool die vraag en aanbod op elkaar afstemt, die economisch veerkrachtig is en die beschikt over een brede waaier aan activiteiten die zorgen voor een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen.

Tabel 1: Overzichtstabel samenstelling economisch weefsel Tienen

Indicator	Tienen	Vlaams Gewest
Samenstelling economisch weefsel		
Btw-plichtige ondernemingen		
- natuurlijke personen	52,3%	45,5%
- rechtspersonen	47,7%	54,5%
Vestigingen naar sector		
- primair	2,0%	2,2%
- secundair	13,3%	17,7%
- tertiair	65,5%	64,1%
- quartair	19,2%	16,0%
Toegevoegde economische waarde		
Bruto toegevoegde waarde per inwoner	37.471 euro	36.609 euro
Dynamiek economisch weefsel		
Demografie van de onderneming		
- oprichtingsratio: <i>aantal oprichtingen</i>	10,5	10,4
- stopzettingsratio: <i>aantal stopzettingen</i>	7,0	6,5
- netto-groeiratio: <i>oprichtingsratio - stopzettingsratio</i>	3,5	3,9
- turbulentieratio: <i>oprichtingsratio + stopzettingsratio</i>	17,4	16,9
	... per 100 ondernemingen	... per 100 ondernemingen
Bezettingsgraad van bedrijventerreinen	73,5%	83,9%
Tewerkstelling		
Jobratio	79,6 jobs per 100 inwoners	78,9 jobs per 100 inwoners
Bezoldigde werkgelegenheid: verdeling over hoofdsectoren		
- primair	0,1%	0,5%
- industrie	17,5%	15,2%
- bouw	2,2%	5,7%
- tertiair	32,4%	45,3%
- quartair	47,7%	33,3%
Pendel		
- inkomende pendel naar de gemeente	67,7%	-
- uitgaande pendel vanuit de gemeente	68,4%	-

Op een aantal van deze indicatoren gaan we nu dieper in.

11.1. ONDERNEMINGEN

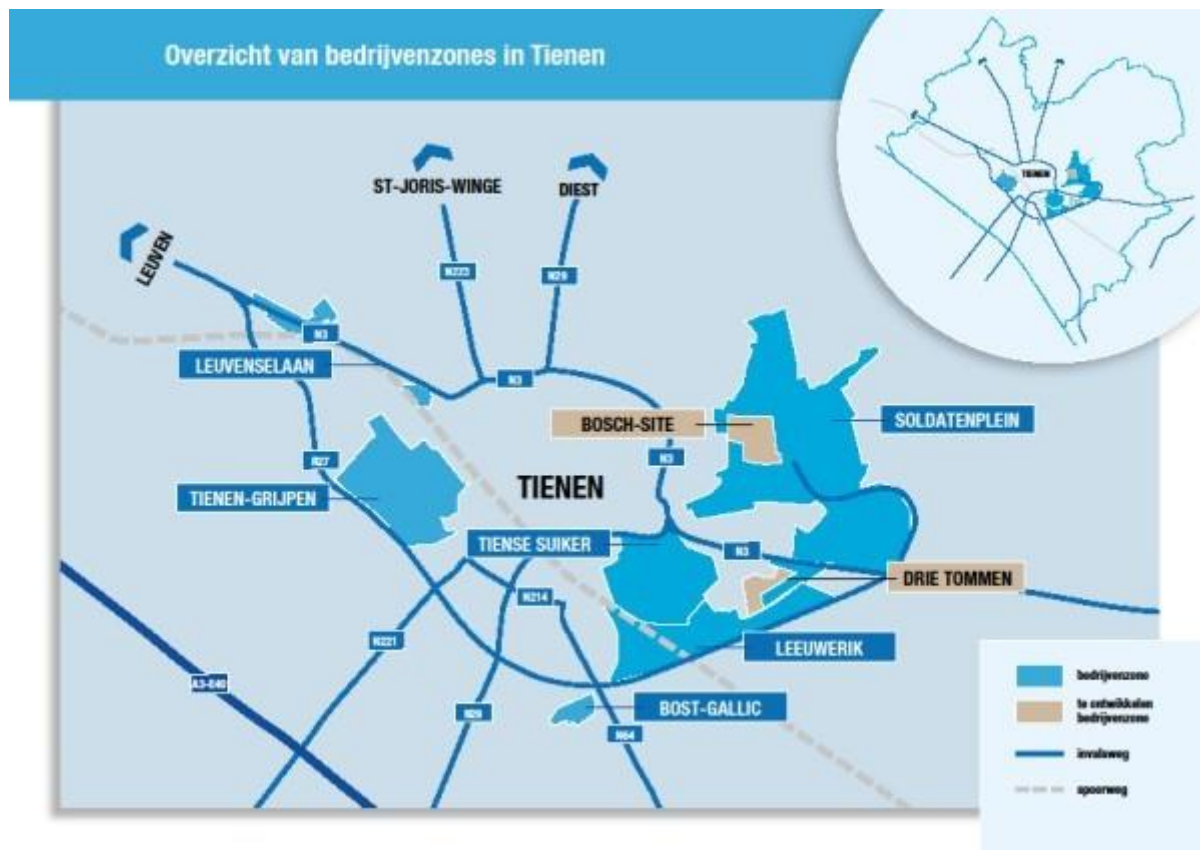
11.1.1. BEDRIJVENZONES

Tienen is een aantrekkelijke vestigingsstad voor bedrijven. De stad Tienen telt vandaag acht bedrijvenszones:

- bedrijvenszone Soldatenplein met Bosch-site;
- bedrijvenszone Bost-Gallic;
- bedrijvenszone Tienen-Grijpen;
- bedrijvenszone Leeuwerik;
- bedrijvenszone Drie tommen;
- bedrijvenszone Tiense suiker;
- bedrijvenszone Leuvenselaan;
- Feed Food Health-campus.

Kaart 1: Overzicht van de bedrijvzones in Tienen

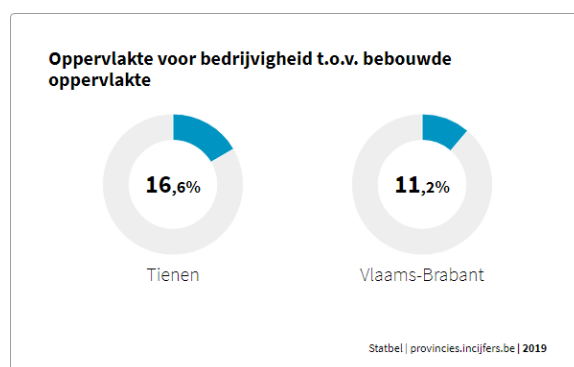
De stad heeft nog 43 ha industriegebied beschikbaar aan de Ambachtenlaan om bijkomende lokale en regionale bedrijventerreinen te ontwikkelen (goedkeuring van het deelplan 'Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld'). In de nieuwe KMO-zone de Drie Tommen in Grimde is 2,1 ha ruimte beschikbaar voor bedrijven.

De Biogenerator FFH regio Leuven-Tienen-Port is een incubatiecentrum dat startende bedrijven uit de landbouw en voedingssector ondersteunt. Partners hier zijn de POM Vlaams Brabant, Interleuven, De Tiense Suikerraffinaderij, Kim's Chocolates, Kestens Invest, Nelissen, Bemefa en Blankedale.

11.1.2. RUIMTE VOOR ONDERNEMEN

In Tienen is **16,6%** van de bebouwde oppervlakte bestemd voor bedrijvigheid (2019). Dit lijkt vrij veel ten opzichte van 11,2% in Vlaams-Brabant en 15,8% in het Vlaams Gewest, maar in de cluster van de steden en gemeenten met 30.000 tot 50.000 inwoners is 19% van de bebouwde oppervlakte bestemd voor bedrijvigheid. De cijfers voor 2020 zijn nog niet beschikbaar.

Grafiek 1: Oppervlakte voor bedrijvigheid t.o.v. bebouwde oppervlakte

11.1.3. EVOLUTIE VAN HET AANTAL ONDERNEMINGEN

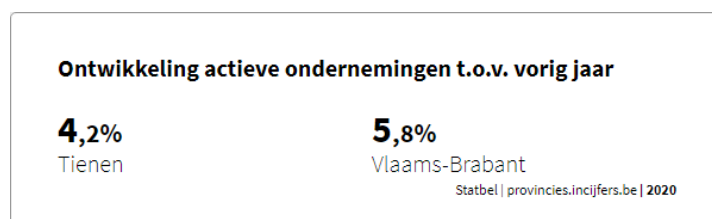
Het aantal ondernemingen in Tienen stijgt jaarlijks, maar hetzelfde fenomeen doet zich voor bij de andere gemeenten in het Arr. Leuven en de provincie Vlaams-Brabant.

Grafiek 2: Evolutie aantal actieve ondernemingen in Tienen (2013 vs 2020)

De stijging in Tienen is te verklaren door het hoge aantal bedrijvzones (zowel KMO als industrie). De verwachting is dat deze cijfers in de volgende jaren zullen blijven stijgen aangezien er verder zal geïnvesteerd worden in bijkomende ontwikkelingen zoals de industriezone aan de Ambachtenlaan.

Grafiek 3: Ontwikkeling actieve ondernemingen t.o.v. vorig jaar

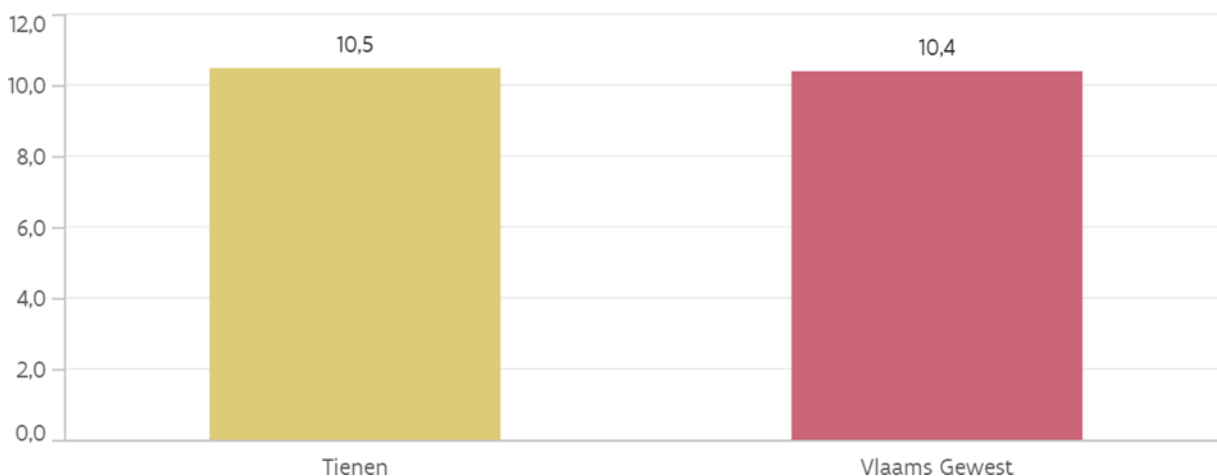

Uit deze grafiek blijkt dat het voorbije jaar in Tienen een vertraging is opgetreden wat de ontwikkeling van actieve ondernemingen betreft ten opzichte van het gemiddelde in Vlaams-Brabant.

11.1.4. OPRICHTINGSRATIO

De oprichtingsratio geeft de verhouding weer tussen het aantal oprichtingen in een bepaald jaar tegenover het aantal ondernemingen in dat jaar:

Grafiek 4: Oprichtingsratio Tienen (2019)

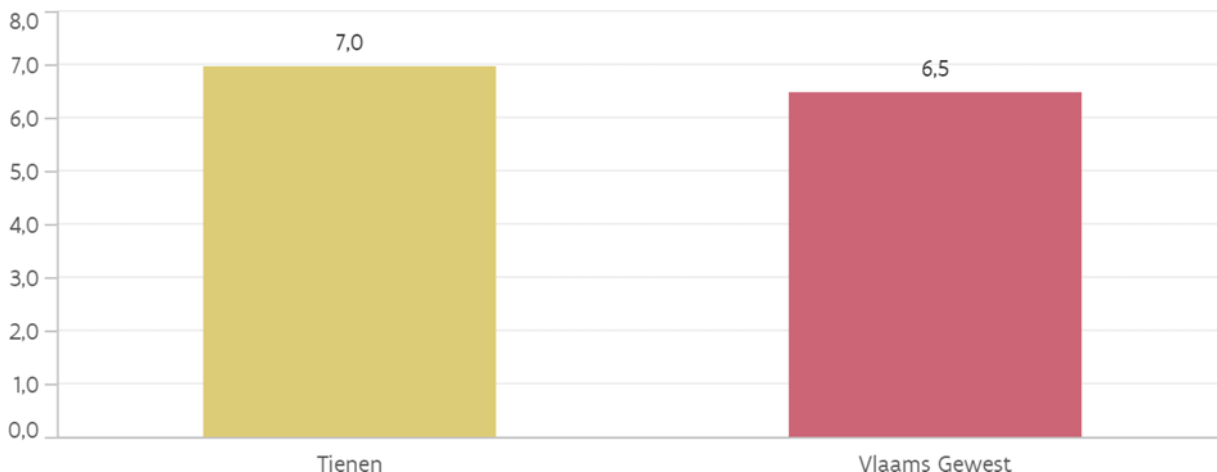
De oprichtingsratio lag in het jaar 2019 in Tienen op een gemiddeld niveau in vergelijking met het Vlaams Gewest. Het aantrekken van nieuwe KMO's en bedrijven blijft toch wel aandachtspunt in de regio Tienen.

11.1.5. UITTREDINGSRATIO

De uittredingsratio geeft de verhouding weer tussen het aantal stopzettingen in een bepaald jaar tegenover het aantal actieve ondernemingen in dat jaar.

De uittredingsratio in Tienen licht iets lager dan het gemiddelde van de andere gemeenten in de provincie Vlaams-Brabant.

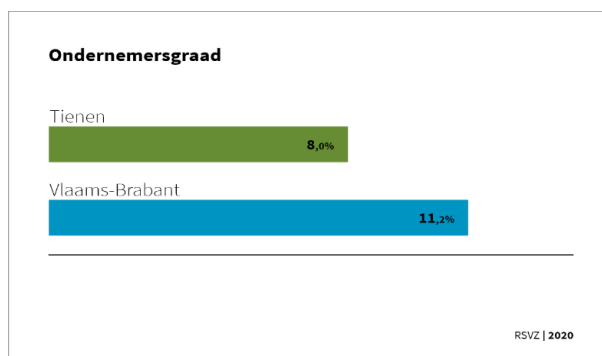
Grafiek 5: Uittredingsratio of stopzettingsratio van ondernemingen in Tienen (2019)

In 2019 hebben in Tienen gemiddeld genomen iets meer ondernemingen hun activiteiten stopgezet dan in het Vlaams Gewest.

11.1.6. ONDERNEMINGSGRAAD

Grafiek 6: Ondernemersgraad Tienen

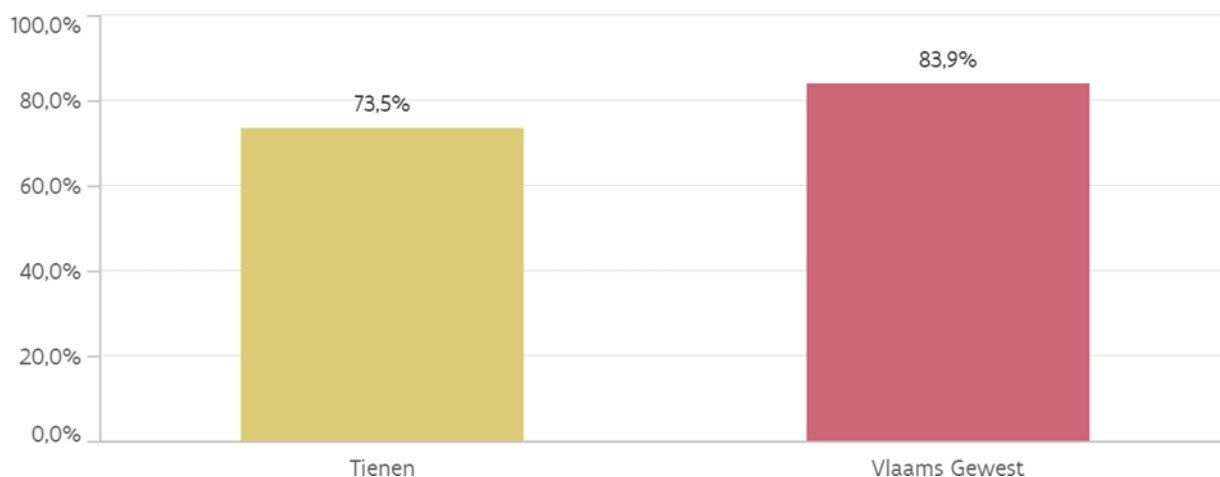

De ondernemersgraad geeft het aantal zelfstandigen en helpers in hoofdberoep aan ten opzichte van het aantal inwoners van 15-64 jaar. De ondernemersgraad in Tienen ligt opmerkelijk lager dan de gemiddelde ondernemersgraad van de andere steden en gemeenten in de provincie Vlaams-Brabant.

11.1.7. BEZETTINGSGRAAD

Zicht op de bezettingsgraad van bedrijventerreinen geeft een indicatie van het beschikbare potentieel binnen een stad. Hoe lager het percentage, hoe groter de beschikbare voorraad aan vrijliggende ruimte voor economie. Hoeveel ruimte is er in Tienen beschikbaar voor economische activiteiten?

Grafiek 7: Bezettingsgraad van bedrijventerreinen in 2020 in procenten:

De lage bezettingsgraad van de bedrijventerreinen in Tienen is opvallend. Beleidsmatig dient gewerkt te worden aan een betere benutting van de bestaande bedrijventerreinen. De lage bezettingsgraad kan ook aanzien worden als een opportuniteit omdat er beschikbare bedrijfsruimte aanwezig is om nieuwe ondernemingen aan te trekken.

11.2. LAND- EN TUINBOUWBEDRIJVEN

11.2.1. EVOLUTIE AANTAL LAND- EN TUINBOUWBEDRIJVEN

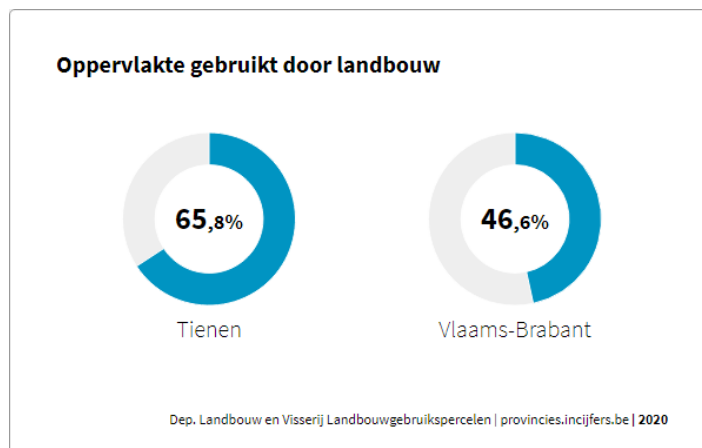
Grafiek 7: Aantal land- en tuinbouwbedrijven

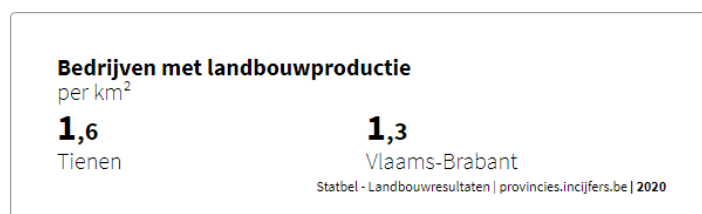
De tendens in het aantal land- en tuinbouwbedrijven in Tienen is dalend maar zeker niet spectaculair. Deze sector blijft zeer belangrijk voor onze stad. De landbouwbedrijven kan je ook niet meer vergelijken met de landbouwbedrijven van 10 jaar geleden. Toch mag de schaalvergroting niet overdreven worden. Doordat vooral kleine bedrijven hun activiteiten stopzetten, gaan de resterende bedrijven statistisch gezien vanzelf groter worden qua schaalgrootte.

11.2.2. OPPERVLAKTE GEBRUIKT DOOR LANDBOUW

Uit volgende grafiek blijkt dat de landbouwsector belangrijk blijft voor Tienen:

Grafiek 8: Oppervlakte gebruikt door landbouw:

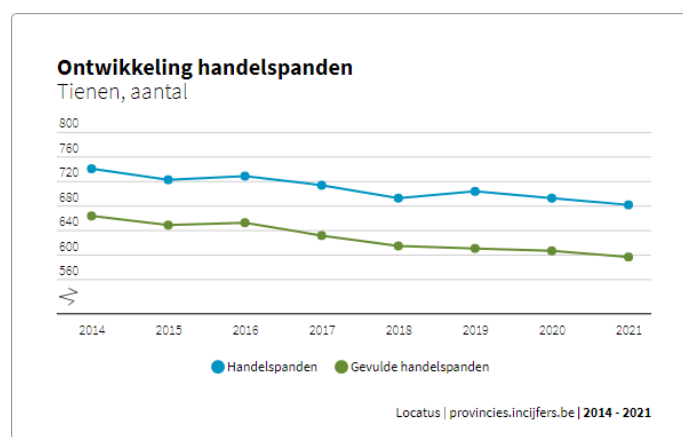
11.2.3. BEDRIJVEN MET LANDBOUWPRODUCTIE

Grafiek 9: Bedrijven met landbouwproductie:

11.3. DETAILHANDEL

11.3.1.AANTAL HANDELSPANDEN

In Tienen is sinds 2014 een dalende trend in het aantal commerciële panden (niet leegstand + leegstand) waar te nemen: in absolute cijfers gaat het over een afname van 740 naar 681 panden voor de periode 2011-2021.

Grafiek 10: Evolutie aantal handelspanden

Op een lichte stijging in het jaar 2019 na blijft de algemene trend van het aantal handelspanden in dalende lijn.

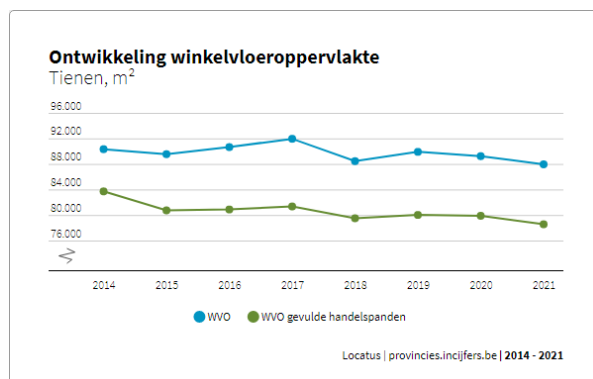
11.3.2. WINKELVLOEROPPERVERLAKTE DETAILHANDEL TIENEN

Grafiek 11: Winkelvloeroppervlakte detailhandel Tienen

De afname van de winkelvloeroppervlakte in steden is een tendens die zich overal in Vlaanderen voordoet. Tienen ontkomt niet aan deze algemene tendens.

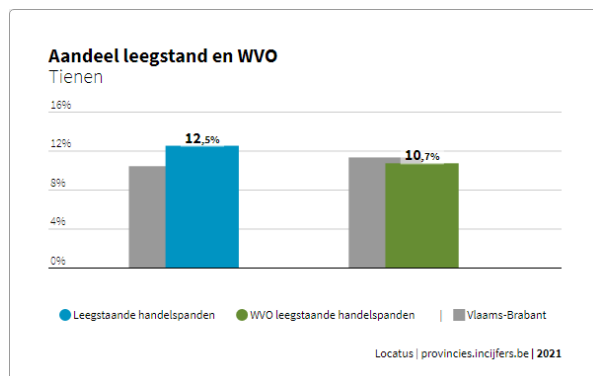
Grafiek 12: Evolutie van de ontwikkeling van de winkelvloeroppervlakte

De winkelvloeroppervlakte is ten opzichte van 2011 gedaald maar belangrijker dan de oppervlakte op zich is of onze handelspanden zijn gevuld. De grafiek hieronder geeft een overzicht over het aandeel van de leegstaande handelspanden.

11.3.3. LEEGSTAND VAN HANDELSPANDEN IN TIENEN

Grafiek 13: Aandeel leegstand

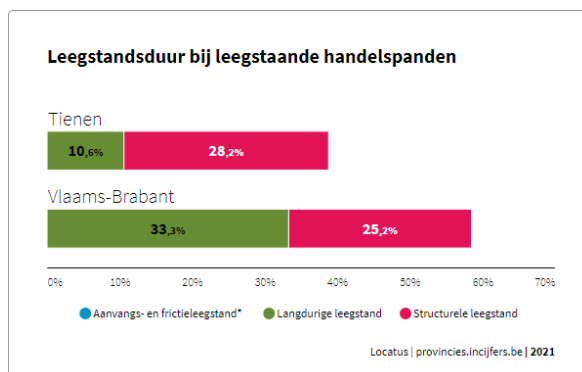

Tienen kent een hoger percentage aan leegstaande handelspanden dan Vlaams-Brabant. Leegstand blijft in Tienen een pijnpunt met een vrij hoog leegstandscijfer (ca. 12,5% in 2021). Nadat we de voorbije jaren een zekere stabilisering van de leegstand zagen, merken we nu weer een stijging van de leegstand. De coronapandemie kan daar uiteraard een factor in zijn, maar dit dient verder onderzocht te worden.

Als we kijken naar het soort leegstand (op basis van gegevens voor het jaar 2021), zien we dat de langdurige leegstand goed is voor 10,5% (=panden die tussen 1-3 jaar leegstaan). De structurele leegstand bedraagt 28,2% (=panden die langer dan 3 jaar leegstaan).

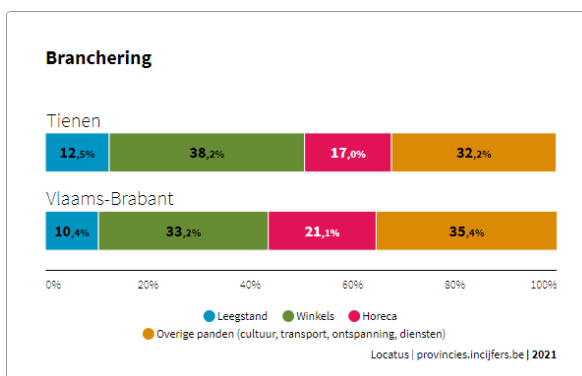
Voornamelijk de structurele leegstand vormt een aandachtspunt voor het beleid op zowel korte, middellange als lange termijn. Leegstandscijfers zijn steeds een momentopname maar voor de structurele leegstand geldt deze redenering uiteraard niet. De volgende grafiek geeft meer duiding bij de leegstandsduur.

Grafiek 14: Leegstandsduur van leegstaande handelspanden

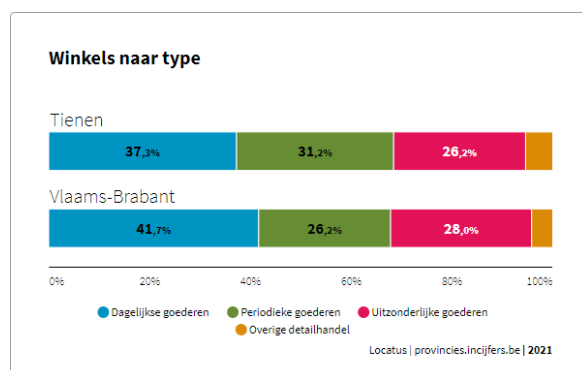
11.3.4. HANDELSAANBOD TIENEN

Grafiek 15: Handelsaanbod

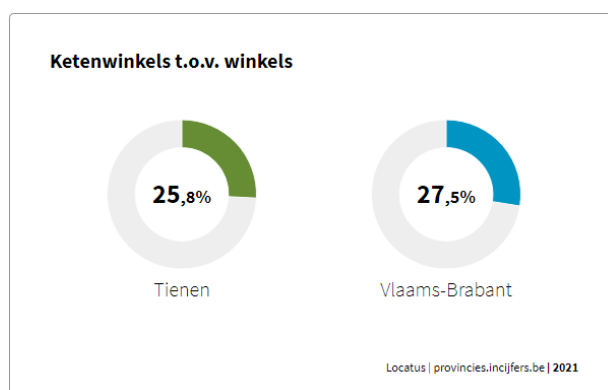

Uit deze cijfergegevens blijkt dat het aandeel van horecazaken in Tienen in verhouding met Vlaams-Brabant laag is. In het handelsaanbod is het aandeel van winkels in Tienen in verhouding hoger dan in Vlaams-Brabant.

Grafiek 16: Winkels naar type

Grafiek 17: Ketenwinkels t.o.v. winkels

11.4. WINKELGEBIEDEN

In Tienen is veel verspreide bewinkeling. In eerste instantie gaat het om een groepering per straat/zone, winkelgebieden genaamd.

WINKELGEBIEDEN *	PANDEN					WVO				
	2008	2016	2017	Evolutie 2008-2017	Evolutie 2016-2017	2008	2016	2017	Evolutie 2008-2017	Evolutie 2016-2017
Verspreide bewinkeling Tienen	213	204	195	-8,5 %	-4,4 %	23 416 m ²	26 906 m ²	26 273 m ²	12,2 %	-2,4 %
Centrum Tienen	380	339	340	-10,5 %	0,3 %	32 182 m ²	25 534 m ²	25 888 m ²	-19,6 %	1,4 %
Baanconcentratie Ambachtenlaan	6	6	7	16,7 %	16,7 %	12 900 m ²	14 723 m ²	16 473 m ²	27,7 %	11,9 %
Baanconcentratie Leuvenselaan-Tienen	-	-	29	-	-	-	-	11 120 m ²	-	-
Slachthuisstraat	7	7	7	0,0 %	0,0 %	4 665 m ²	4 522 m ²	4 522 m ²	-3,1 %	0,0 %
Verspreide bewinkeling Hakendover	30	33	30	0,0 %	-9,1 %	4 200 m ²	4 342 m ²	4 268 m ²	1,6 %	-1,7 %
Baanconcentratie Leuvenselaan-Kumtich	-	-	9	-	-	-	-	1 100 m ²	-	-
Verspreide bewinkeling Goetsenhoven	10	10	10	0,0 %	0,0 %	160 m ²	500 m ²	500 m ²	212,5 %	0,0 %
Centrum Oplinter	16	16	15	-6,3 %	-6,3 %	190 m ²	416 m ²	366 m ²	92,6 %	-12,0 %
Verspreide bewinkeling Bost	13	14	16	23,1 %	14,3 %	290 m ²	305 m ²	365 m ²	25,9 %	19,7 %
Verspreide bewinkeling Kumtich	19	19	17	-10,5 %	-10,5 %	400 m ²	355 m ²	355 m ²	-11,3 %	0,0 %
Verspreide bewinkeling Vissenaken	12	14	14	16,7 %	0,0 %	705 m ²	640 m ²	290 m ²	-58,9 %	-54,7 %
Centrum Grimde	13	11	12	-7,7 %	9,1 %	225 m ²	235 m ²	235 m ²	4,4 %	0,0 %
Verspreide bewinkeling Oplinter	10	8	8	-20,0 %	0,0 %	400 m ²	190 m ²	190 m ²	-52,5 %	0,0 %
Verspreide bewinkeling Oorbeek	5	2	2	-60,0 %	0,0 %	50 m ²	0 m ²	0 m ²	-100,0 %	-
Verspreide bewinkeling Sint-Margriete-Houtem	2	2	2	0,0 %	0,0 %	-	0 m ²	0 m ²	-	-
Baanconcentratie Leuvenselaan	39	43	-	-	-	10 703 m ²	11 973 m ²	-	-	-
TOTAAL TIENEN	775	728	713	-8,0 %	-2,1 %	90 486 m²	90 641 m²	91 945 m²	1,6 %	1,4 %

Daar bovenop worden er te Tienen ook 6 handelsconcentraties aangeduid:

Handelsconcentratie	Panden	WVO	Opvallend
Centrum Tienen	340	25.888 m ²	36,7% shopping 20% leegstand
Baanconcentratie Ambachtenlaan	7	16.473 m ²	97,4 specialty
Kernondersteunend Slachthuisstraat	7	4.522 m ²	1/3 shopping 1/3 specialty
Baanconcentratie Leuvenselaan	29	11.120 m ²	1/3 shopping 1/3 specialty

Kernverzorgend centrum Oplinter	15	366 m ²	40% convenience
Kernondersteunend centrum Grimde	12	235 m ²	80% convenience

Bron: Gemeentelijke feitenfiches detailhandel, 2017, Vlaamse provincies, www.detailhandelvlaanderen.be - Verwerking ABM

Versterking handelskerngebied

Verspreide bewinkeling en leegstand verhogen het negatief beeld van de handel. Eén van de manieren om dit aan te pakken, is een duidelijke afbakening van het handelskerngebied. Vandaar de keuze van de stad om te investeren in haar stadskerngebied om de binnenstad aantrekkelijker te maken om te wonen, te werken en te winkelen. Hiertoe schreef de stad de studieopdracht 'versterken van de detailhandel in Tienen' uit.

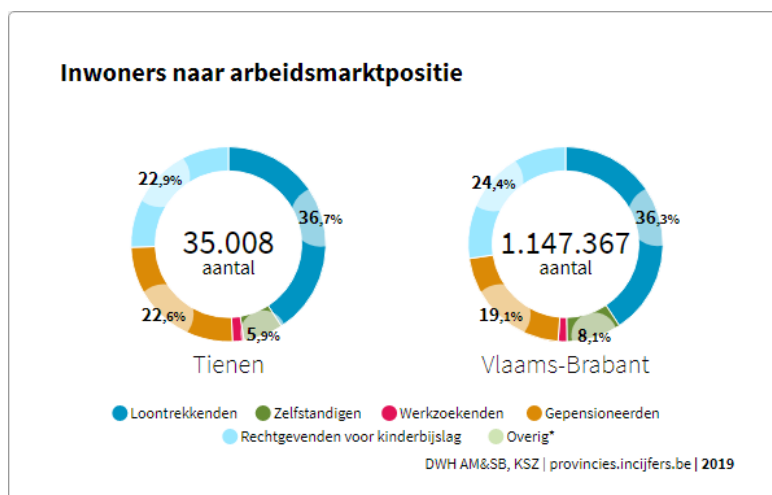
Eenzijds wil de stad het kernwinkelgebied afbakenen en een actieplan opstellen met concrete voorstellen om deze afbakening zichtbaar te maken en gerichte maatregelen te nemen. Het actieplan omvat daarnaast voorstellen om de leegstand tegen te gaan. Handelaars komen in aanmerking voor subsidies van de Vlaamse overheid.

Anderzijds zal er langs de Leuvenselaan een aanzienlijke handelsoppervlakte worden ontwikkeld. De stad gaat erop toezien dat deze zone voor grootschalige kleinhandel in geen geval concurrentie vormt voor de detailhandel in het centrum. Ze gaat daarom het aanbod aansturen en bijkomende randvoorwaarden opleggen. Tienen laat zich hiervoor bijstaan door een gespecialiseerd studie bureau.

11.5. ARBEIDSMARKT

11.5.1. ARBEIDSMARKTPOSITIE VAN DE BEVOLKING

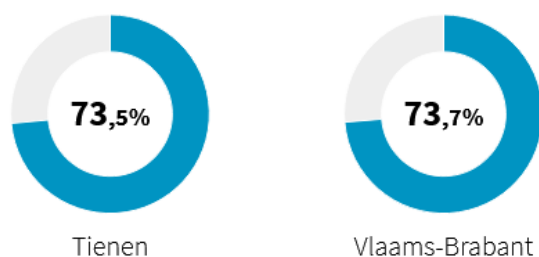
Grafiek 18: Arbeidsmarktpositie van de bevolking

Uit deze overzichtstabel kan geconcludeerd worden dat het aantal werkenden in Tienen iets lager is dan gemiddeld in Vlaams-Brabant. Het aantal werkzoekenden in Tienen ligt al jaren structureel hoger in Tienen dan gemiddeld in Vlaams-Brabant. Dit is een trend die blijkbaar moeilijk om te buigen is.

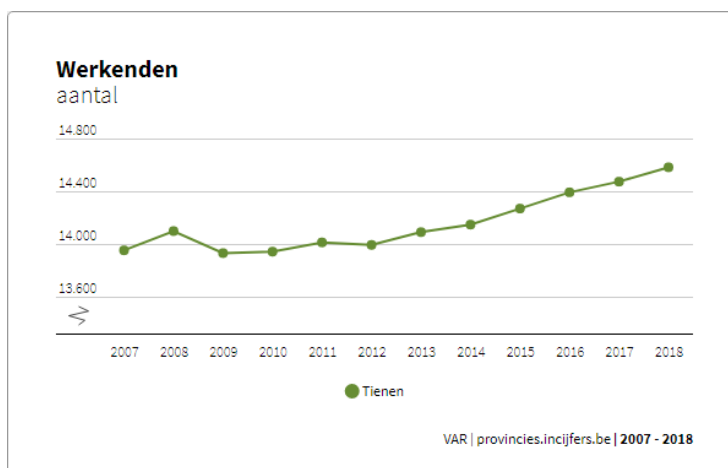
Grafiek 19: Activiteitsgraad

De activiteitsgraad geeft de verhouding aan van het aandeel werkenden en werkzoekenden t.o.v. de totale beroepsbevolking.

De activiteitsgraad in Tienen ligt bijna op het gemiddelde niveau van de provincie Vlaams-Brabant.

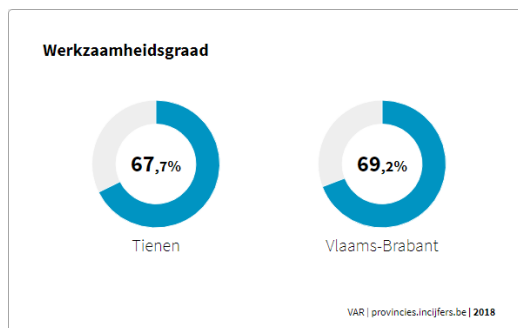
Grafiek 20: Evolutie aantal werkenden in Tienen in absolute aantallen

11.5.2. WERKZAAMHEIDSGRAAD

De werkzaamheidsgraad is het aandeel van de werkende bevolking tegenover de bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar):

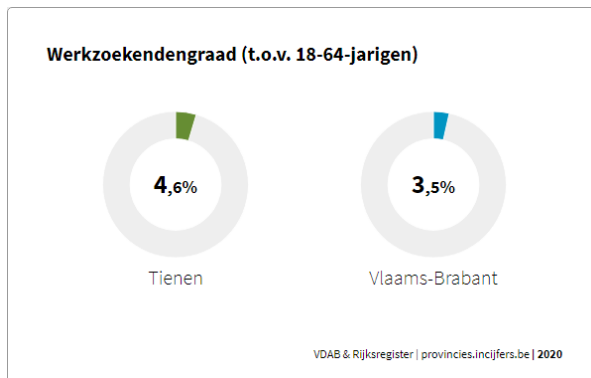
Grafiek 21: Werkzaamheidsgraad in Tienen t.o.v. Vlaams-Brabant

De werkzaamheidsgraad in Tienen is de laatste jaren in licht stijgende lijn. De werkzaamheidsgraad bij vrouwen ligt nog steeds beduidend lager. Ten opzichte van Vlaams-Brabant is de werkzaamheidsgraad in Tienen nog steeds iets lager.

11.5.3. WERKZOEKENDENGRAAD

Grafiek 22: Werkzoekendengraad Tienen t.o.v. Vlaams-Brabant

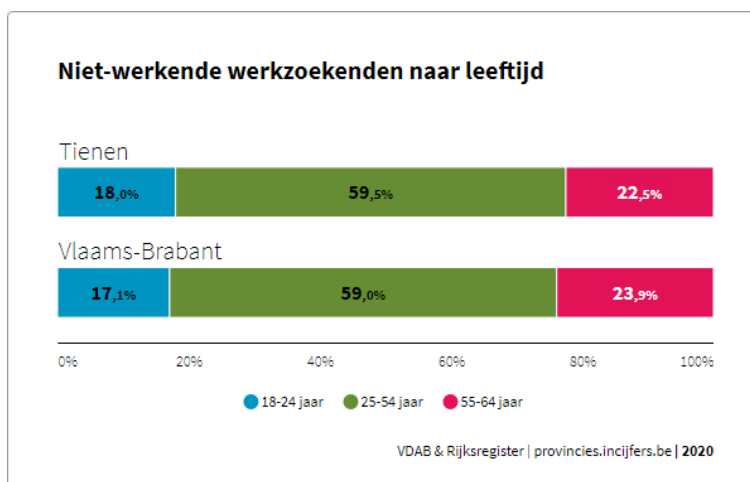

De werkzoekendengraad in Tienen ligt reeds jaren structureel hoger dan de gemiddelde werkzoekendengraad in de provincie Vlaams-Brabant. De werkloosheidsgraad in Vlaams-Brabant is echter structureel lager dan het Vlaamse gemiddelde.

Tienen kent historisch een hogere werkzoekendengraad in vergelijking met de steden Aarschot en Diest. Dit komt door de specifieke arbeidsreserve binnen de stad. Zo ligt het aandeel van werkzoekenden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hoger binnen de Tiense werkzoekende populatie. Als gevolg hiervan kent Tienen een hoger aandeel langdurige werkzoekenden en werkzoekenden met een arbeidsbeperking. Ook het aandeel van laaggeschoolde werkzoekenden ligt in Tienen hoger. In Tienen zijn momenteel 955 niet-werkende werkzoekenden.

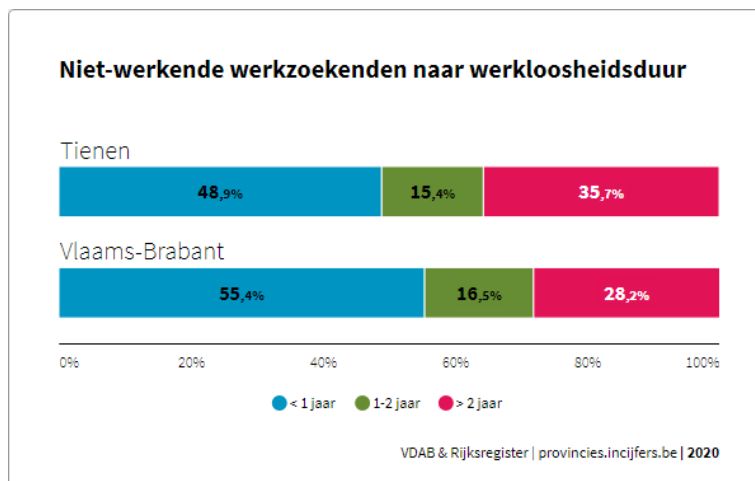
11.5.4. NIET-WERKENDE WERKZOEKENDEN

Grafiek 23: Niet-werkende werkzoekenden naar leeftijd

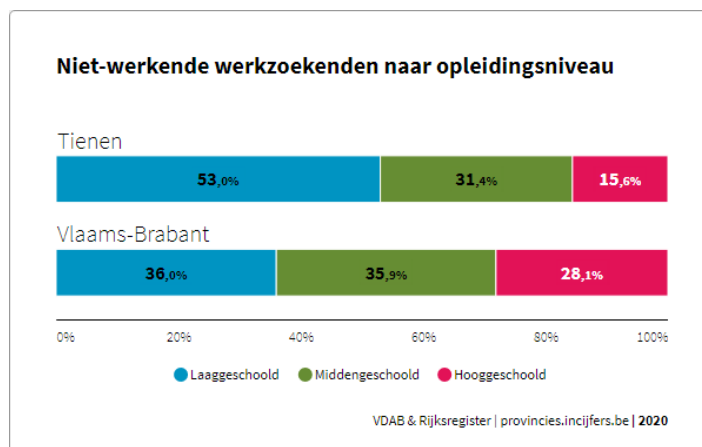
Tienen wijkt niet af van de gemiddelden in Vlaams-Brabant. Tienen heeft iets meer jongeren die werkzoekend zijn, maar het gaat om minimale verschillen.

Grafiek 24: Niet-werkende werkzoekenden naar werkloosheidsduur

De structurele werkloosheid blijft een hardnekkig probleem in Tienen. Dit is ook de reden waarom Tienen blijft kampen met een hogere werkzoekendengraad t.o.v. Vlaams-Brabant.

Grafiek 25: Niet-werkende werkzoekenden naar opleidingsniveau

Bij het opdelen van de niet-werkende werkzoekenden in Tienen valt op dat in onze stad de groep van de laaggeschoolden enorm oververtegenwoordigd is.

12. ARMOEDE, ZORG EN GEZONDHEID

12.1. SOCIAAL HUIS

Op dinsdag 8 november 2011 mocht het Sociaal Huis van Tienen zijn 10.000ste bezoeker verwelkomen, en op woensdag 23 mei 2012 stond de teller zelfs al op 25.000. Vanaf juni 2014 namen twee nieuwe diensten hun intrek in het Sociaal Huis: de afdeling Pleegzorg Vlaams-Brabant & Brussel en de dienst Sociale Zaken van de stad Tienen. In 2017 kregen beide instanties respectievelijk 367 en 349 bezoekers over de vloer. Ook de diverse zitdagen¹² lokten 726 bezoekers naar het Sociaal Huis. Dat bracht het totale aantal bezoekers aan het Sociaal Huis in het werkingsjaar 2017 op 24.468. Het algemeen totaal van juni 2011 tot en met december 2017 is zo op 161.599 komen te staan.

Het mag duidelijk zijn dat het samenbrengen van verschillende diensten op één locatie drempelverlagend gewerkt heeft want dagelijks melden zich een honderdtal personen aan bij de frontoffice van het Sociaal Huis. Meer dan de helft daarvan heeft een afspraak met een maatschappelijk werker van het OCMW.

Doordat het OCMW in het Sociaal Huis beschikt over tien ontvangstlokalen, kan de wachttijd voor cliënten en gebruikers beperkt gehouden worden. Via de frontoffice wordt namelijk iedereen doorverwezen om zo snel mogelijk geholpen te worden door de juiste persoon. In deze lokalen kunnen alle cliënten ontvangen worden in een professioneel kader met maximale garantie voor hun privacy.

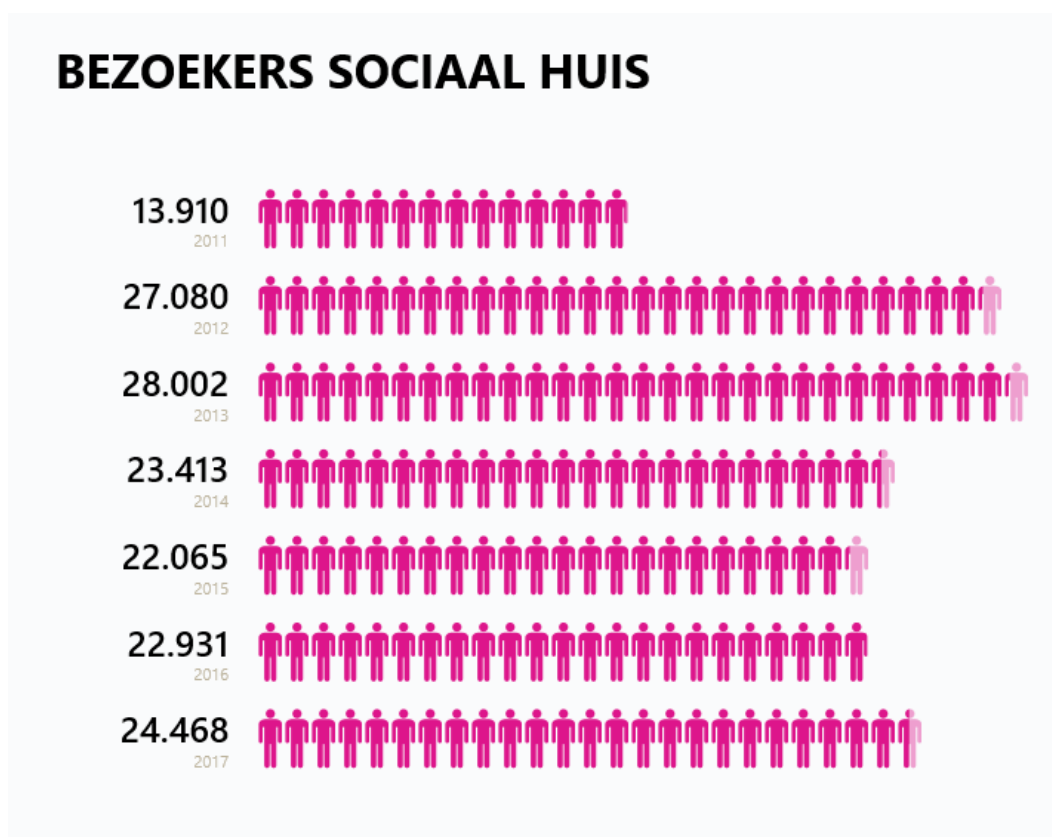
© Foto's Steven Massart

¹² Rijksdienst voor Pensioenen (werknemers), Rijksdienst voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen (zelfstandigen), Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers, Directiegeneraal personen met een handicap van de FOD Sociale Zekerheid, Dyzo vzw (begeleiding van zelfstandige ondernemers in moeilijkheden)

Tabel 1: Overzicht aantal bezoekers Sociaal Huis

Jaar	Bezoekers	Gecumuleerd
2011	13.910	13.910
2012	27.080	40.990
2013	28.002	68.992
2014	23.413	92.135
2015	22.065	114.200
2016	22.931	137.131
2017	24.468	161.599

Grafiek 1: Overzicht aantal bezoekers Sociaal Huis

12.2. SOCIAAL BELEID

Wat volgt in de volgende hoofdstukken zijn de cijfers met betrekking tot het OCMW van Tienen. Voor een vergelijking met de provincie Vlaams-Brabant en het Vlaamse Gewest verwijzen we naar het “Rapport Armoede en Kwetsbaarheid in gemeente Tienen” (zie bijlage 7).

Dit rapport brengt de bevolking in beeld die zich voor kortere of langere duur in een kwetsbare positie bevindt in de gemeente Tienen. In een eerste deel worden een reeks indicatoren op een rijtje gezet die wijzen op een beperkte financiële armslag. In een tweede deel worden een aantal groepen afgebakend die een verhoogd risico kennen op armoede of sociale uitsluiting.

12.2.1. SOCIALE BIJSTAND

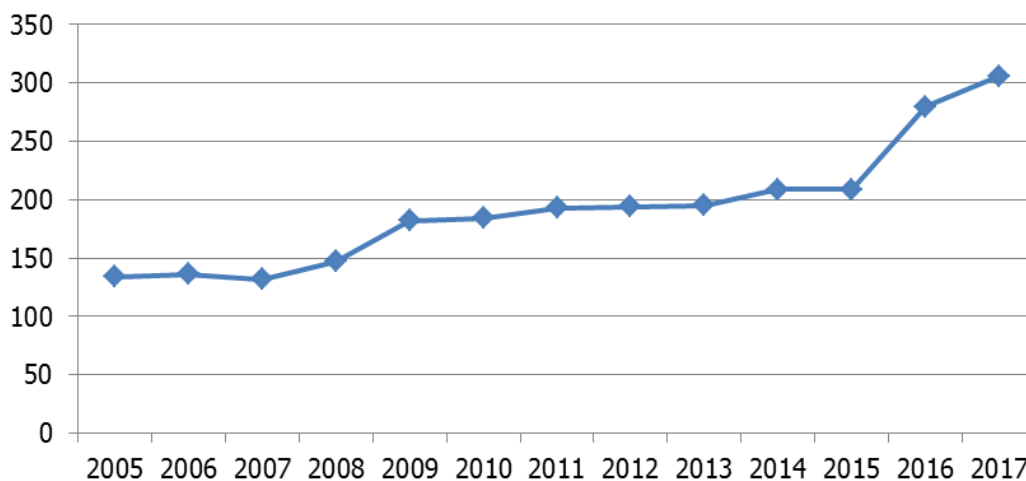
LEEFLOON

De wet op het bestaansminimum werd vanaf 1 oktober 2002 vervangen door de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. In deze 'Leefloonwet' wordt uitgegaan van een individueel recht op een leefloon.

Tabel 2: Overzichtstabel aantal gerechtigden op leefloon per categorie (december)

Omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Categorie 1: Samenwonende	39	41	47	43	43	41	52	61	67
Categorie 2: Alleenstaande	71	73	69	67	64	72	62	94	104
Categorie 3: Persoon met minderjarige kinderen ten laste	41	49	51	61	65	76	74	101	114
Tewerkstelling art. 60, §7	21	15	21	17	15	12	16	20	18
Geactiveerd leefloon	10	6	5	6	8	8	5	4	3
Totaal	182	184	193	194	195	209	209	280	306

Grafiek 2: Totaal aantal gerechtigden op leefloon (dec.)

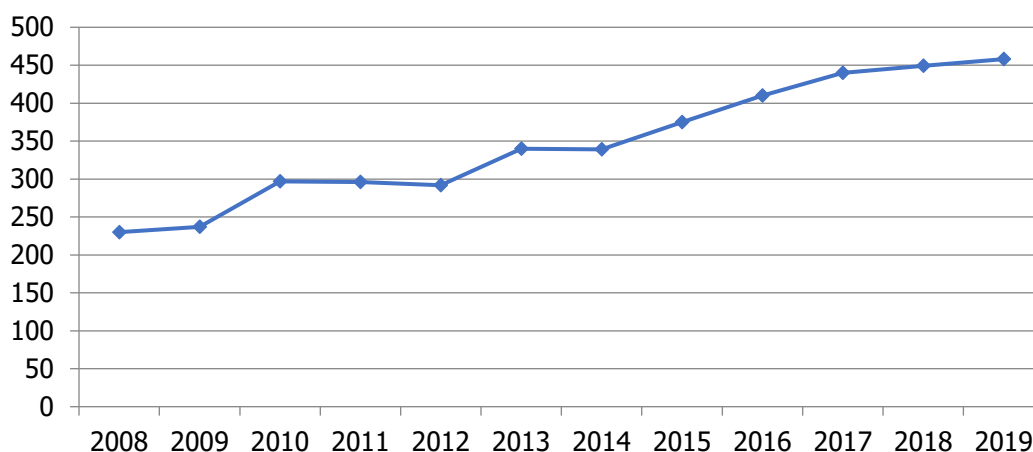

Bovenstaande cijfers geven een momentopname weer, meer bepaald de toestand in december van het betreffende jaar. Onderstaande cijfers van de POD Maatschappelijke Integratie zijn de totaalcijfers per jaar van het aantal leefloontrekkers.

Tabel 3: Totaalcijfers per jaar aantal leefloontrekkers

Leef- loon	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tienen	230	237	297	296	292	340	339	375	410	440	449	458

Bron: POD Maatschappelijke integratie

Grafiek 3: Totaal aantal gerechtigden op leefloon

Bron: POD Maatschappelijke integratie

De stijging van het aantal leefloners situeert zich voornamelijk in de categorieën eenoudergezinnen en jongeren (zowel studenten als schoolverlaters). Eenoudergezinnen zijn vaak ook multiprobleemgezinnen. Dit wil zeggen dat ze behalve de financiële tekorten ook vaak de hieraan gelinkte kansarmoedeproblemen ervaren die zich situeren in alle aspecten van het leven:

- gebrek/nood aan essentiële voorzieningen betreffende:
  - voeding → goedkope, minderwaardige voeding
  - gezondheidszorgen → beperkte medische zorg, hygiëne
  - scholing, vorming, opleiding → nood aan vaardigheden, kwalificaties
  - wonen → sociale huisvesting, dure energie
  - opvoeding → arm aan structuur, motivering, attitude
  - cultuur, ontspanning → beperkt (bv. tot café), geen kansen
- weinig tewerkstellingskansen
  - laaggeschoolden → in minst betaalde jobs, wisselende jobs,
  - geen diploma's → vuil werk, ondergewaardeerd
  - beschutte werkplaatsen
  - geen werk → financiële problemen, schulden
  - vervangingsinkomsten → idem
- oorzaken en gevolgen in sociaal netwerk
  - kinderen groeien op in dezelfde 'sfeer', zijn achtergesteld, worden uitgesloten
  - laag zelfbeeld/weinig zelfvertrouwen
  - regelmatige verhuis; vaak in zwakkere buurten, vereenzaming
  - wisselende relaties; ongewenst zwanger, geplaatste kinderen, alimentatie

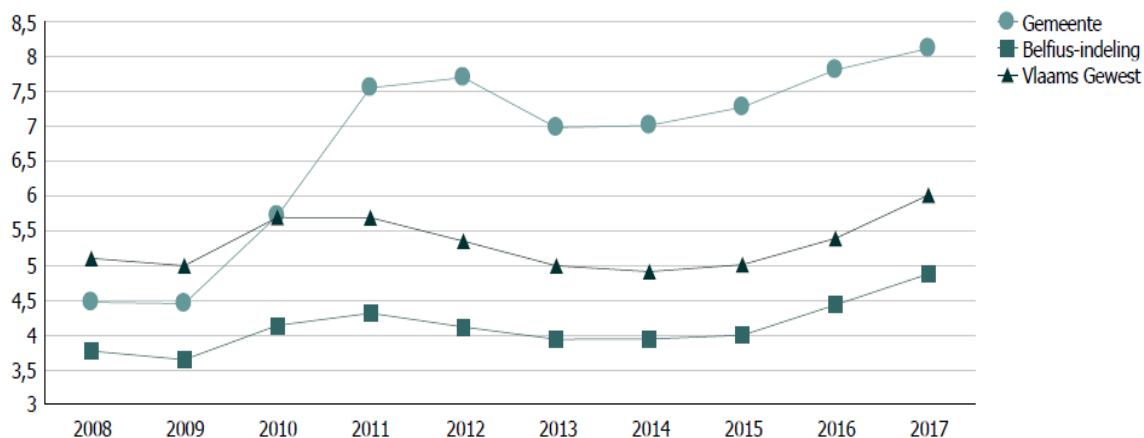
- meer vatbaar voor alcohol-, drugsproblemen, criminaliteit
- overconsumptie, leningen, schulden
- gebrek aan zekerheden en veiligheid (ervaren geen steun of bemoediging)
- druk/controlé door begeleidende instanties: OCMW (budgetbeheer, tewerkstelling), politie, recht-bank (onder voogdij), CLB (leerlingenbegeleiding), sociale hulpverleners ('inmenging')

Idealiter zou er aandacht moeten zijn voor en impact op het disfunctioneren van elk deelaspect van de kansarmoede van de cliënt om zo de totale integratie te kunnen bevorderen, maar dat is momenteel onmogelijk (zie verder 'Visie').

Het aantal leefloongerechtigden in de gemeente is doorheen de jaren sterk toegenomen. In 2007 waren er 4,5 leefloongerechtigden per 1.000 inwoners. In 2017 bedroeg dit 8,1 leefloongerechtigden per 1.000 inwoners ((bron: <https://gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be/>)).

Uit onderstaande grafiek kunnen we afleiden dat dit aantal veel hoger ligt dan in andere gelijkaardige steden (Belfius-indeling) en dan in het Vlaams Gewest in zijn totaliteit.

Grafiek 4: Aantal personen met een (equivalent) leefloon in het kader van het recht op maatschappelijke integratie of maatschappelijke hulp per 1.000 inwoners.

Bron: Gemeentemonitor 2018

In dit verband is het ook interessant te verwijzen naar een artikel dat recent verscheen op de website van VRT NWS.

"40 procent meer leefloners in 10 jaar tijd: "Eén armoedebeleid nodig, over alle beleidsniveaus heen"

Het aantal mensen dat moet rondkomen met een leefloon blijft jaar na jaar toenemen. Nathalie Debast van de VVSG.

Terwijl er in 2008 ongeveer 30.000 Vlamingen met een leefloon waren, stijgt dat aantal in 2018 naar ruim 41.000.

De stijging is niet aan één oorzaak toe te schrijven. Zowel in de leeftijdscategorie tot 25 jaar als bij ouderen neemt het aantal toe. Er kwamen meer schoolverlaters bij, maar ook mensen die na ontslag geen nieuwe job vonden en die door een wijziging in de werkloosheidssteun plots zonder uitkering vielen; meer erkende vluchtelingen hebben steun nodig en ook een stijgend aantal leerlingen aan middelbare school en hoger onderwijs redden het niet zonder leefloon, ...

Belang van lokaal beleid

Samen met een leefloon krijgen mensen ook begeleiding door een maatschappelijk werker. Ze proberen een traject uit te stippelen om zo snel mogelijk weer te integreren in de maatschappij.

Liefst door werk, maar ook degelijke huisvesting, een diploma of arbeidscompetenties verwerven en allerlei andere problemen oplossen horen daarbij.

Een leefloon zit onder de armoederisicogrens. Een alleenstaande krijgt 910 euro per maand, een gezin 1.254 euro. "We weten dat mensen met een leefloon al snel in armoede verzeilen, waardoor problemen zich opstapelen", zegt Peter Raeymaeckers, docent Sociaal Werk aan de UAntwerpen. "En wat we uit onderzoek weten is ook dat de cijfers een onderschatting zijn van de behoefte."

Niet iedereen vindt de weg naar steun

Uit onderzoek blijkt dat er een zogenoemde "onderbescherming" is. Mensen die recht hebben op een leefloon of andere financiële tegemoetkomingen vinden te vaak de weg naar die steun niet. Omdat ze bijvoorbeeld niet weten welke mogelijkheden bestaan en er ook niet op gewezen worden. Of omdat ze niet weten waar ze het moeten vragen. Of omdat ze niet weten hoe en wat ze dan precies moeten vragen.

Van vraag naar aanbod

"Gemeenten en OCMW's zouden daarom een switch moeten maken", duidt professor Raeymaeckers. "Nu wachten ze tot er een vraag komt van wie in armoede zit of draagt te raken. Dan schieten ze in actie. Maar eigenlijk zou het zinvoller zijn om proactief te werken."

Hoe sneller begeleiding en steun start, hoe groter de kans dat mensen weer een plaats vinden in de maatschappij

"Gemeenten en OCMW's weten dat snelheid een rol speelt. "Hoe sneller ze beginnen met begeleiding en steun, hoe meer kans er is dat mensen weer een plaats vinden in de maatschappij", zegt Nathalie Debast. "Lokale besturen doen ook al meer dan ze verplicht zijn vaak." Zo is er in Kortrijk een armoedebeleid op poten gezet waarbij alle schepenen met al hun bevoegdheden betrokken zijn, in Beerse is er een ervaringsdeskundige in dienst genomen die proactief problemen opspoorde en ook in Gent is er een breedgedragen armoedebestrijding.

Momentum

*Los van elkaar halen zowel VVSG als professor Raeymaeckers 2019 aan als momentum. **Volgend jaar zijn er overal nieuwe besturen: zowel op lokaal, als Vlaams als federaal niveau.** "Armoede is zo'n complex probleem dat er op alle vlakken tegelijkertijd actie moet worden ondernomen. Dat vergt dus één plan over alle beleidsniveaus en bevoegdheden heen", zegt professor Raeymaeckers.*

Er wordt al wel veel over armoede gepraat en er zijn veel acties. "Maar te vaak blijft het bij werkgroepen en projecten", stelt VVSG vast. "Er is nood aan een duidelijke visie over de richting die we uit moeten. Acties moeten over de beleidsniveaus samengelegd worden, budgetten vastgelegd ook, zodat we allemaal samen werken aan een efficiënte armoedebestrijding."¹³

VISIE

Zoals blijkt uit het bovenstaande persbericht, bestaat de tendens en nieuwe maatschappelijke trend om outreachend te gaan werken, zodat armoede en zorg meer proactief en themaoverschrijdend zouden kunnen benaderd worden. Dit betekent ook dat er uitdrukkelijk en herkenbare betrokkenheid is met de leefomgeving van de doelgroep en actieve deelname in het werkveld (bv. buurtwerking, groepswerking, zitdagen) en de aanpak meer en breder geïntegreerd gebeurt (op meerdere levensdomeinen). Er kan aldus ook een signaalfunctie ingebouwd worden (detecteren van noden ter plaatse). Het team Ouderenzorg werkt nu volgens dit principe (zie verder).

We moeten er wel over waken dat het cliëntgerichte denken en werken primeert op het samenlevingsgerichte.

---

¹³ <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/10/19/40-procent-meer-leefloners-op-10-jaar-tijd/>

Door de huidige hoge werkdruk, het reeds zeer uitgebreide takenpakket en de grote dossierlast van de maatschappelijk werkers is voor een outreachende aanpak geen tijd of ruimte beschikbaar. Indien hierop in de toekomst moet ingezet worden, zal een grondige heroriëntering moeten gebeuren van de sociale dienst waarbij een verdere specialisatie zich opdringt. Er kan bv. een afsplitsing overwogen worden in een team leefloon, budgethulp, huisvesting, psychosociale aanpak, enz. Zo kan er veel grondiger, deskundiger en adequater ingegaan worden op specifieke wetgeving, initiatieven, samenwerking, enz.

In het verleden werd in die optiek het team Tewerkstelling opgericht (zie verder), dat zich – ondanks en dankzij samenwerking met alle andere teams – zich kon specialiseren in alle aspecten van activering, opleiding, tewerkstelling. Een ander goed voorbeeld van een dergelijk afsplitsing/specialisatie is het team Kinderarmoede (zie verder). Het nut en de efficiency van deze beide teams is duidelijk.

Tegenover de stijging en de toegenomen complexiteit van de hulpvragen, staat de beperkte toename van middelen en mankracht. De sociale dienst mag niet herleid worden tot een administratieve dienst, een uitbetalingsinstelling. Het menselijk en gespecialiseerd, professioneel ‘kapitaal’ van de hulpverleners verdient erkenning en waardering. Een maatschappelijk werker mag dan ook niet beoordeeld worden op ‘productie’ (kwantiteit) maar op de kwaliteit van zijn hulpverlening.

12.2.2. LOKAAL OPVANGINITIATIEF

SITUATIESCHETS

Het OCMW van Tienen ging in april 2000 van start met de organisatie van een systeem van materiële opvang, het Lokaal Opvanginitiatief. Daarbij huurt het OCMW Tienen huizen en appartementen om er asielzoekers in onder te brengen. Het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) reguleert de modaliteiten van de opvang en staat in voor de subsidiëring van het Lokaal Opvanginitiatief.

Het aanvankelijke opvangmodel bestond uit de opvang in twee fasen (eerste fase collectieve opvang en na zes maanden mogelijke transfer naar individuele opvang). In 2016 werd er echter een nieuw opvangmodel gelanceerd, hetgeen betekent dat het LOI nu veelal instaat voor:

- Transitie-opvang: de opvang van personen die tijdens hun verblijf in een collectieve opvangstructuur een machtiging tot verblijf van meer dan 3 maanden bekwamen. Deze opvang heeft als doel de bewoners binnen de 2 maanden (2 keer verlengbaar met 1 maand) vanuit het LOI te laten doorstromen naar een eigen woning op de particuliere huurmarkt. Gelet op de moeilijke opdracht om binnen die termijn van maximaal 4 maanden een duurzame huisvesting te vinden voor de bewoners, is deze begeleiding zeer tijdsintensief.
- Hervestiging: een procedure waarbij vluchtelingen worden geselecteerd en overgebracht van een land waar zij bescherming hebben gezocht naar een derde land, dat vooraf heeft ingestemd om hen een duurzaam verblijfsrecht te geven. Na het verblijf in een collectief opvangcentrum, vertrekken de hervestigde vluchtelingen naar een lokaal opvanginitiatief (LOI) in een gemeente. Daar mogen zij zes maanden verblijven.
- Opvang van asielzoekers met een hoge beschermingsgraad: dit zijn asielzoekers die afkomstig zijn uit een land waarvoor er een hoge beschermingsgraad (minstens 80%) geldt en die op een beslissing ten gronde van het CGVS wachten en al minstens twee maanden in een collectief opvangcentrum verblijven.
- Opvang in twee fasen: de opvang van asielzoekers die een transfer wegens lang verblijf (minstens 6 maanden) in een collectief opvangcentrum vragen.

De begunstigden van de opvang worden toegewezen aan het LOI door het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil).

Het OCMW biedt de toegewezen asielzoekers huisvesting aan gedurende de asielprocedure en zorgt ervoor dat deze personen kunnen voorzien in hun basisbehoeften (voeding, kledij, persoonlijke hygiëne). De asielzoekers ontvangen wekelijks een beperkt zakgeld. Zij krijgen de nodige psychosociale en medische begeleiding en hun kinderen kunnen naar school gaan. De maatschappelijk werkers van de sociale dienst

volgen het verloop van de asielprocedure mee op en bieden de asielzoekers de nodige sociale en administratieve ondersteuning aan.

Momenteel huurt het OCMW 12 woningen en appartementen, samen goed voor 46 opvangplaatsen. Deze opvangplaatsen zijn aldus verdeeld:

- 3 appartementen voor 2 personen;
- 5 appartementen voor 4 personen;
- 1 woning voor 2 personen;
- 1 woning voor 4 personen;
- 2 woningen voor 7 personen.

Naar aanleiding van de beslissing van de regering d.d. 23-03-2018 om een nieuwe afbouwronde op te starten van de asielopvang ontving OCMW Tienen op 28-06-2018 een schrijven van Fedasil met de melding dat er een totaal van 20 opvangplaatsen binnen het LOI van OCMW Tienen worden opgezegd. De opzegtermijn begon te lopen op 01-06-2018 en eindigt op 31-12-2018.

Sinds 01-01-2019 biedt OCMW Tienen nog slechts 26 opvangplaatsen aan en dit momenteel in onderstaande wooneenheden:

- Gilainstraat 109/1	-	(familie 4 personen)
- Kapelstraat 43/6	-	(familie 4 personen)
- Oude Leuvenestraat 95	-	(familie 4 personen)
- Oude Leuvenestraat 97	-	(familie 7 personen)
- Oude Leuvenestraat 99	-	(familie 7 personen)

Het appartement gelegen Gilainstraat 109/1 is eigendom van de stad Tienen. De andere wooneenheden worden gehuurd door het OCMW.

Het Lokaal Opvanginitiatief wordt gesubsidieerd door Fedasil. Het bedrag van deze subsidies is afhankelijk van de aard van de opgevangen bewoners (volwassenen, kinderen, personen met medische problematiek) en de bezettingsgraad.

In 2019 was er een duidelijke stijging in de bezettingsgraad van het Lokaal Opvang Initiatief. Na een bezetting van 68% in 2017 en 66% in 2018 werd er in 2019 een bezettingsgraad vastgesteld van 82%. De voornaamste reden hiervoor was de verplichte afbouw van het aantal opvangplaatsen.

In januari 2019 vond er een audit plaats door de dienst Kwaliteit van Fedasil. Tijdens deze audit werd nagegaan of het LOI van Tienen voldeed aan de nieuwe minimale normen van opvang, geldig vanaf september 2018. Tijdens de audit was er vooral aandacht voor onderstaande aspecten van de werking:

- maatschappelijke en juridische begeleiding;
- medische en psychologische begeleiding;
- materiële hulp;
- infrastructuur;
- inboedel;
- veiligheid.

Naar aanleiding van de opmerkingen en aanbevelingen die geformuleerd werden tijdens de audit werd er een actieplan opgesteld. Dit actieplan is niet bindend, maar de realisatie van het actieplan wordt wel mee opgevolgd door Fedasil. De opvolging van dit actieplan werd op 17-11-2020 voor het laatst doorgenomen met de regiocoördinator van Fedasil. Van de geformuleerde acties om aan de minimale normen te voldoen, werden er ondertussen 85% volledig uitgevoerd, 11% gedeeltelijk uitgevoerd, en 4% niet uitgevoerd.

CIJFERGEGEVENS

EVOLUTIE OPVANGPLAATSEN, BEZETTINGSGRAAD

Tabel 4: Overzicht evolutie opvangplaatsen

Jaar	Aantal wooneenheden	Aantal opvangplaatsen	Bezettingsgraad
2008	13	47	87,3%
2009	13	47	Niet gekend
2010	13	47	Niet gekend
2011	13	47	Niet gekend
2012	13	47	Niet gekend
2013	16	56	76,4%
2014	15	51	75,5%
2015	9	30	82,6%
2016	12	46	72,1%
2017	12	46	68,3%
2018	12	46	66,0%
2019	5	26	81,9%
2020	5	26	

12.2.3. TRANSITWONINGEN

SITUATIESCHETS

In het kader van het Sociaal Impulsfonds 2000-2002 werd dit project goedgekeurd. Vanuit de vaststelling dat we geregeld geconfronteerd worden met personen die dakloos zijn, werd geopteerd voor de uitbouw van transitwoningen in Tienen.

Er werden voor het eerst een gebruikswijzer en gebruiksovereenkomsten opgemaakt en goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn op 8 mei 2001. Ondertussen beschikt het OCMW van Tienen over 5 transitwoningen (ook wel noodwoningen of doorgangswoningen genoemd).

Een transitwoning is een woning die het OCMW voor een korte periode ter beschikking stelt aan personen die zich in een staat van behoefte bevinden en (omwille van omstandigheden buiten hun wil om) geen onderdak hebben. Dit kan bijvoorbeeld omwille van een woningbrand, waterschade, een gezinsconflict, acuut woongevaar in de huidige woonst, enz.

Alvorens iemand in een noodwoning ondergebracht wordt, gaat de maatschappelijk werker steeds na of de persoon in kwestie beschikt over een sociaal netwerk dat tijdelijke opvang kan bieden en of er beschikbare plaatsen zijn in centra voor crisisopvang.

Indien de conclusie is dat er geen andere opvangmogelijkheden zijn en dat de persoon in kwestie in aanmerking komt voor een noodwoning, kan deze na goedkeuring door de voorzitter (en/of het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst) en na de ondertekening van een huishoudelijk reglement en

gebruikersovereenkomst worden ondergebracht in de noodwoning. Momenteel bedraagt de gebruikersvergoeding voor de noodwoningen € 20/dag. In deze prijs zit het verbruik van de nutsvoorzieningen inbegrepen.

Tot mei 2019 had het OCMW onderstaande noodwoningen in gebruik. Deze woningen hebben een totale opvangcapaciteit van 14 plaatsen:

- *Pastorijstraat 50 bus 1: twee personen (1 tweepersoonsbed)*
- *Pastorijstraat 50 bus 2: vier personen (1 tweepersoonsbed en 2 zetelbedden)*
- *Pastorijstraat 50 bus 3:*
- *Pastorijstraat 50 bus 4:*
- *Pastorijstraat 50 bus 6:*

In 2019 werden 4 appartementen in het nieuw aangekochte politiegebouw gelegen te Gilainstraat 109 ingericht als noodwoningen. Deze woningen werden in gebruik genomen in april 2019. Het betreft volgende woningen:

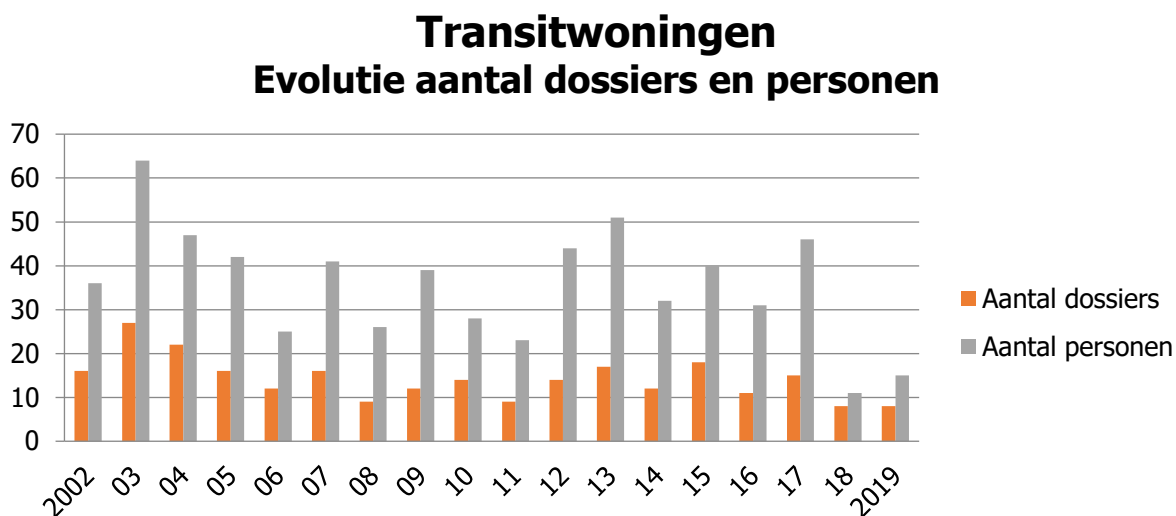
- *Gilainstraat 109 bus 2: maximum 4 personen*
- *Gilainstraat 109 bus 3: maximum 6 personen*
- *Gilainstraat 109 bus 5: maximum 6 personen*
- *Gilainstraat 109 bus 6: maximum 4 personen*

TRENDS 2002-2019

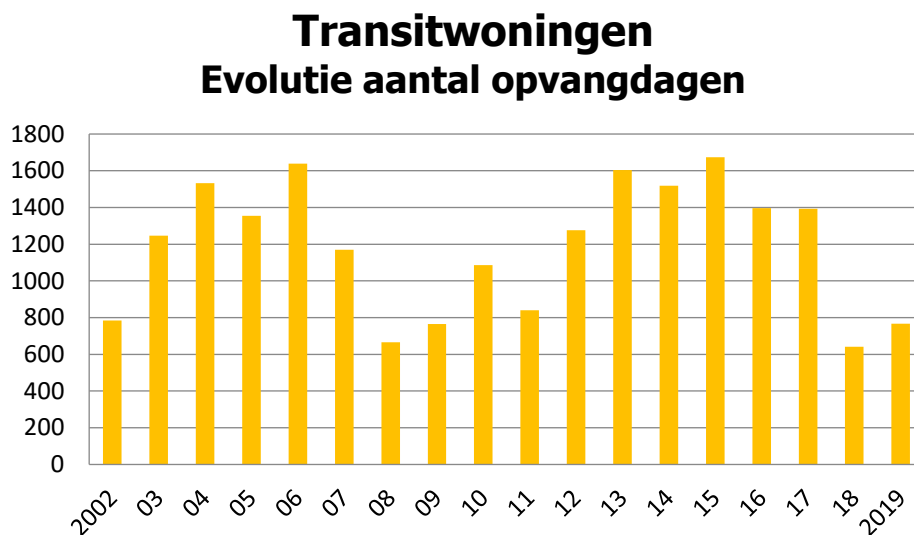
Tabel 5: Overzicht bewoners transitwoningen

Jaar	Aantal dossiers	Aantal personen	Aantal dagen opvang	Bezettingsgraad
2002	16	36	784	80,1
2003	27	64	1.247	85,4
2004	22	47	1.532	80,9
2005	16	42	1.354	61,8
2006	12	25	1.638	74,8
2007	16	41	1.170	53,4
2008	9	26	666	30,4
2009	12	39	765	41,9
2010	14	28	1.086	59,5
2011	9	23	840	46,0
2012	14	44	1.276	58,3
2013	17	51	1.603	73,2
2014	12	32	1.518	63,9
2015	18	40	1.673	76,4
2016	11	31	1.396	63,7
2017	15	46	1.393	76,3
2018	8	11	642	37,4
2019	8	15	766	47,2

Grafiek 5: Transitwoningen: Evolutie aantal dossiers en personen

Grafiek 6: Transitwoningen: evolutie aantal opvangdagen

CIJFERS KALENDERJAAR 2019

In 2019 waren er in totaal 8 dossiers transitwoning, waarbij in totaal 15 personen betrokken waren.

In totaal werden er 766 dagen opvang gerealiseerd, wat een bezetting van 47,16% betekent van de beschikbare capaciteit.

Grafiek 7: Overzicht van de bewoners in 2019

Omschrijving	Aantal
Alleenstaande	3
Eenoudergezin	3
Echtpaar zonder kinderen	0
Echtpaar met kinderen	0
Samenwonenden	2
TOTAAL	8

12.2.4. ACTIVERING EN TEWERKSTELLING

Om personen, gerechtigd op een leefloon, optimale kansen te geven op een volwaardige re-integratie in onze samenleving, is tewerkstelling een belangrijke ingangspoort. Artikel 60, §7 van de OCMW-wet voorziet een kader van sociale tewerkstelling onder begeleiding van een maatschappelijk werker en dit alles met het oog op doorstroom naar het normaal economisch circuit (NEC).

In 2020 stelde het OCMW van Tienen 42 personeelsleden in het kader van artikel 60, §7 tewerk (in 2019 waren dit er 54).

Om deze personeelsleden in de beste omstandigheden te kunnen tewerkstellen, wordt samengewerkt met andere participanten: vzw Blankedale, de Zorggroep Alexianen Tienen, Champignola BVBA, De Hartjes, De Winning, Delta vzw, Hestia vzw, IGO-Leuven, vzw De Kringwinkel Hageland (winkel én sorteercentrum), KDV Ooievaarsnest, Spit vzw, de sportdienst van de stad Tienen, de technisch uitvoerende diensten van de stad Tienen, Tuinaanleg Laenen, SVK WoonregT vzw, WGC Vierkappes, WZC Keienhof, vzw Mobiel, Emino vzw, VELO vzw, RZ Heilig Hart ziekenhuis Tienen, A.N.T. bvba, bvba Charter (Pizza Hut), iTEK nv, Party Eventing, Kleine Kauter, Riso en Vigiliae. Op die manier konden personen in diverse werkplaatsen tewerkgesteld worden, in functie van hun eigen mogelijkheden en interesses, onder begeleiding van gemotiveerde verantwoordelijken en in continu overleg met de sociale dienst van het OCMW Tienen.

Het gaat hier duidelijk om een investering in mensen, die dankzij deze tewerkstelling opnieuw een groter gevoel van eigenwaarde krijgen, kunnen ontsnappen aan de negatieve spiraal van schulden en onbetaalde rekeningen, de kans krijgen hun gezin een menswaardig bestaan te verzekeren en hun kinderen te laten studeren. Heel belangrijk is en blijft het feit dat deze personen, en dus ook hun gezinsleden, een kans krijgen op een volwaardige re-integratie in onze samenleving.

Sinds 1 januari 2017 kadert artikel 60, §7 binnen het project Tijdelijke Werkervaring, wat een VDAB-bevoegdheid is. Telkens is het doel een opstap en doorstroom naar het normaal economisch circuit. In het kader hiervan is het team Tewerkstelling continu op zoek naar privéwerkgevers die openstaan voor een tewerkstelling via artikel 60, §7. Een privéwerkgever zorgt voor een realistische voorstelling van de verwachtingen op de arbeidsmarkt. Daarnaast is de kans op doorstroming na een tewerkstelling via artikel 60, §7 ook veel groter.

Naast de begeleidingen van artikel 60, §7-tewerkstellingen wordt ook aandacht besteed aan sollicitatie-begeleidingen, contacten met VDAB en andere netwerkpartners. Er wordt intensief begeleidt naar verschillende tewerkstellingsmogelijkheden, zoals reguliere tewerkstelling, interimwerk, opleidingen, IBO-tewerkstelling, maatwerkbedrijven, wijkwerken, vrijwilligerswerk, ...

In 2020 is het OCMW van Tienen er in geslaagd om 34 cliënten toe te leiden naar een betaalde tewerkstelling in het normaal economisch circuit en het sociaal economisch circuit. In 2019 waren dit er 55 en in 2018 62. De invloed van de corona-pandemie was duidelijk merkbaar, zowel in de reguliere als de artikel 60, §7-tewerkstellingen.

Het mag duidelijk zijn dat het team Tewerkstelling veel inspanningen heeft geleverd om tot dit resultaat te kunnen komen. Intussen wordt het team ook steeds meer bevestigd door:

- het beleid: vanuit het bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD) wordt van de cliënten een inzet gevraagd richting activering. De stappen die zij daarin zetten, worden begeleid door het team tewerkstelling. Dit houdt o.m. in cliënten ontvangen voor een intakegesprek, hun competenties screenen, cv's opstellen, sollicitatiebrieven schrijven, actief solliciteren met de cliënten, hen opstarten in het kader van artikel 60.
- de VDAB: het verhaal van de Tijdelijke Werkervaring (TWE) betekent een grotere administratieve dossierlast voor het team. Er wordt een dubbele registratie gevraagd, er moet vaker geëvalueerd

worden, POP's¹⁴ moeten worden opgemaakt en cliënten dienen ook na afloop van de tewerkstelling als artikel 60 verder begeleid te worden naar werk. Ook het actief op zoek gaan naar extra werkplaatsen (bij voorkeur privéwerkgevers) vergt een grote tijdsinvestering. Daarnaast is er ook een constante zoektocht naar nieuwe mogelijke samenwerkingsovereenkomsten, want een groter aanbod van werkplaatsen maakt het mogelijk om gerichter mensen te plaatsen en in te zetten op de competenties en mogelijke doorstroom.

- de collega's: het team wordt bevestigd om actief inzetbare maar ook de 'restgroep' van niet-toeleidbare cliënten naar betaald werk te activeren (bv. met vrijwilligerswerk). Het opstarten, opvolgen, evalueren en opbouwen van onbetaalde arbeid om zo een doorstart te kunnen maken naar bv. wijkwerken, artikel 60, enz. is erg tijdsintensief.

Het team Tewerkstelling bestaat momenteel uit 1,8 voltijdse equivalenten. Dat maakt het aanhouden van de huidige taken reeds zeer moeilijk, laat staan dat er ruimte is om in te zetten op nieuwe projecten (bv. de projectoproepen vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) m.b.t. activering), op modules rond arbeidsattitudes, op het aanbieden van groepswerkingen, het zoeken van nieuwe werkplaatsen, enz.

12.2.5. SCHULDBEMIDDELING

De dienst schuldhulpverlening doet aan schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en -beheer en geeft informatie en advies rond collectieve schuldenregeling.

Schuldbemiddeling is een hulpverlening die verstrekt wordt met het oog op het tot stand brengen van een regeling tussen de cliënt en zijn schuldeiser(s) over de wijze van betaling van de schuldenlast van de schuldenaar. Binnen schuldbemiddeling wordt ook de gegrondheid en verjaring van schulden nagekeken.

Budgetbegeleiding en -beheer zijn twee vormen van financiële educatie die aangeboden worden met als doel het leren beheren van de inkomsten en uitgaven. In geval van budgetbegeleiding beheren cliënten zelf hun budget, maar ze worden bijgestaan met advies en ondersteuning. Budgetbeheer is een vorm van hulpverlening waarbij het beheer van de gelden van de cliënt/gezin geheel of gedeeltelijk wordt overgelaten aan de erkende instelling voor schuldbemiddeling.

Collectieve schuldenregeling is een gerechtelijke procedure voor structurele schuldproblemen. Het doel is om in de mate van het mogelijke de schulden af te betalen waarbij de cliënt/het gezin tijdens die afbetalingsperiode toch nog menswaardig kan leven. De dienst schuldhulpverlening maakt de verzoekschriften voor het aanvragen van deze procedure.

Om erkend te blijven als instelling voor schuldbemiddeling moet een aantal verplichtingen nageleefd worden. Eén daarvan is de basisregistratie. Elk jaar moeten de 332 erkende instellingen voor schuldbemiddeling in Vlaanderen uiterlijk op 28 februari cijfergegevens bezorgen betreffende het aantal gezinnen dat bij hen in budget- en of schuldhulpverlening was in het voorbije werkjaar.

De gecentraliseerde verwerking van deze gegevens van de basisregistratie door het Vlaams Centrum voor Schuldenlast (VCS) leidt jaarlijks tot een rapport dat een globaal overzicht verschaft van het aantal gezinnen dat in budget- en/of schuldhulpverlening was bij de 332 erkende instellingen voor schuldbemiddeling in Vlaanderen. Deze kwantitatieve gegevens zijn niet alleen zinvol voor de beleidsmakers maar ook voor de betrokken instanties die dit kunnen aanwenden om hun preventie- en hulpverleningsbeleid efficiënter te organiseren.

De basisregistratie heeft tot doel een zicht te krijgen op het aantal gezinnen dat het voorbije werkjaar in begeleiding was bij de erkende instellingen voor schuldbemiddeling. Een gezin kan maar onder één rubriek worden geregistreerd. Als voor een gezin meerdere hulpverleningsmodules werden ingezet, wordt dat gezin geregistreerd in de rubriek waar alle ingezette modules vermeld staan.

---

¹⁴ POP's zijn Persoonlijke Ontwikkelingsplannen, dewelke een uniek beeld geven van de doelstellingen en competenties van onze cliënten in beeld moeten brengen om zo het traject af te stemmen op elk individu.

Tabel 6: Overzicht aantal dossiers in het kader van schuldbemiddeling

Jaar	Dossiers behandeld	Dossiers afgerond
2020	527	75
2019	566	97
2018	663	190
2017	707	144
2016	671	105
2015	765	140
2014	698	169

De reden van de vermindering van het aantal dossiers in 2019 lag onder andere aan de manier van registreren. De Vlaamse overheid vroeg om eenmalige tussenkomsten in schulddossiers niet meer te registreren als schuldbemiddeling. Ook de dossiers leefloon waarvoor er louter inhoudingen gedaan worden voor vaste kosten en/of schulden worden aanzien als administratieve tussenkomsten en niet als budgetbegeleidingen. Ook tussenkomsten via de Lokale Adviescommissie mogen niet meer opgenomen worden.

Ook het aantal dossiers dat werd behandeld in 2020 ligt lager dan in 2019. Desondanks blijft onze wachtlijst even lang, namelijk ongeveer 3 maanden. Dit heeft volgende oorzaken:

- de dossiers zijn veel complexer geworden;
- we doen zelf meer onderzoek van de kredietovereenkomsten, omdat we hierin meer expertise hebben;
- verschillende medewerkers zitten in allerlei werkgroepen die veel tijdsinvestering vragen;
- we worden belast met veel bijkomende externe taken, waardoor de tijd voor hulpverlening vermindert.

Tot slot is en blijft het een misvatting dat alleen personen die te veel geld uitgeven in schuldbemiddeling terecht komen. Uit onderzoek van het Vlaams Centrum voor Schuldbemiddeling blijkt dat vooral tegenslag de rode draad is. Mensen die geconfronteerd worden met ziekte, hun werk verliezen door de economische crisis of alleen komen te staan, ontvangen een lager inkomen en kunnen zo hun kosten niet meer betalen. Het is zeker niet eenvoudig om een schuldenlast aan te pakken. Het vraagt veel inspanningen van de cliënt, maar het vooruitzicht op een nieuwe start werkt motiverend. De maatschappelijk werker zoekt, in samenspraak met de cliënt, naar mogelijkheden om de inkomsten te verhogen en mogelijkheden om te besparen. Hierbij wordt er steeds rekening gehouden met de menselijke waardigheid.

Tabel 7: Basisregistratie - OCMW Tienen

<i>Gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar geen procedure collectieve schuldenregeling liep</i>					
	2016	2017	2018	2019	2020
A.1: budgetbegeleiding (uitsluitend)	102	152	140	52 ¹⁵	39
A.2: budgetbeheer (uitsluitend)	164	162	149	153	153
A.3: budgetbegeleiding en budgetbeheer	3	4	8	9	9
A.4: schuldbemiddeling (uitsluitend)	46	33	37	46	50
A.5: schuldbemiddeling en budgetbegeleiding	35	24	27	24	22
A.6: schuldbemiddeling en budgetbeheer	130	125	123	121	110
A.7: schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer	2	2	3	0	4
	482	502	487	405	387
<i>Gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep</i>					
	2016	2017	2018	2019	2020
C.1: in combinatie met budgetbegeleiding	13	7	6	11	7
C.2: in combinatie met budgetbeheer	67	82	59	58	40
C.3: in combinatie met budgetbegeleiding en budgetbeheer	4	3	3	2	2
C.4: in combinatie met schuldbemiddeling	11	10	14	7	6
C.5: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbegeleiding	7	6	4	5	1
C.6: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbeheer	87	96	88	76	80
C.7: in combinatie met schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer	0	1	2	2	4
	189	205	176	161	140
Totaal aantal dossiers schuldhulpverlening:	671	707	663	566	527

¹⁵ Voor 2019 werden de dossiers leefloon waarop inhoudingen gebeurden voor afbetalingen aan schuldeisers of voor vaste kosten wel geregistreerd als budgetbegeleiding. Door een gewijzigde manier van registreren is het aantal dossiers budgetbegeleiding (A 1) in 2019 verminderd ten aanzien van 2018 en eerder.

De volgende tendensen tekenen zich af in het profiel van de cliënten:

- een groot aantal psychisch kwetsbaren;
- vaak cliënten met vervangingsinkomen;
- het aantal niet bemiddelbare schulddossiers neemt toe;
- meer onvermogene cliënten;
- meer cliënten met een collectieve schuldenregeling en ‘zware’ boedelschulden;
- minder zelfstandigen: mogelijks omwille van een snellere doorverwijzing naar DYZO;
- multiprobleemgezinnen, waarbij naast de financiële problemen vooral sprake is van psychische problemen, verslavingen, problemen van isolement (geen sociaal netwerk) en huisvesting.

De volgende tendensen zijn merkbaar in de schuldenproblematiek:

- meer overlevingsschulden;
- het consumentenkrediet blijft een aandachtspunt;
- corona-boetes: geen mogelijkheid tot (lage) afbetalingen;
- grote druk van penale boetes: de invorderingsdienst blijft druk zetten om te betalen, ook als deze schuldvorderingen in de collectieve schuldenregeling zijn opgenomen (beslag op bv. vakantiegeld).

De beleidssignalen voor de schuldenproblematiek die we daar als team Schuldhulpverlening van het OCMW Tienen kunnen uit afleiden zijn:

- corona-boetes bij de zwakkeren van de maatschappij: vergroot enkel de al bestaande financiële moeilijkheden;
- penale boetes: inroepen van een mogelijkheid tot vrijwaring van een gedeelte van de boetes die jaren blijven aanslepen, ook als iemand zijn leven ‘herpakt’ heeft;
- 5 jaar wachttijd om een nieuwe collectieve schuldenregeling aan te vragen na herroeping, blijft erg moeilijk;
- cumuleren van medische schulden: nog steeds wordt er in aparte dossiers gedagvaard; om de invorderingskosten te beperken is het aangewezen de dossiers te bundelen.

12.2.6. KINDERARMOEDE

In Tienen werd in 2019 21,8% (t.o.v. 10,8 in 2016, 14,8% in 2017, 18,9% in 2018) van de kinderen in een kansarm gezin geboren (gegevens Kind en Gezin). De cijfers van Kind & Gezin geven de kans op armoede weer bij borelingen in de eerste 3 maanden na geboorte, en dan nog voornamelijk op basis van de thuis- en gezinssituatie waarin zij zich bevinden. Dat is een harde realiteit, want dat betekent dat deze kinderen al van in de wieg minder kansen krijgen en tijdens hun eerste drie levensjaren een achterstand oplopen die nog moeilijk bij te benen valt. Daarom heeft de stad Tienen het plan opgevat om via goed uitgewerkte acties sterk in te zetten op het terugdringen van kinderarmoede in Tienen.

(Kinder)armoede is zeer complex waardoor het ook zeer moeilijk is hier een beleid rond uit te werken. Gezinnen in armoede hebben veel noden. Vooral een tekort aan financiële middelen leidt tot problemen en uitsluiting op allerlei vlakken. Ondanks alle inspanningen blijft (kinder)armoede stijgen. Een integrale aanpak is nodig. We moeten blijven inzetten op wonen, werken, opleiding, toegankelijke vrijetijd, onderwijs, enz. Ons volgehouden werken aan structurelere factoren is zeer belangrijk in de bestrijding van kinderarmoede en kan pas effecten tonen na geruime tijd.

We werken al een aantal jaar outreachend vanuit onze dienst. Dit moeten we blijven doen en nog sterker uitbouwen. De nood is groot. Uit de outreachgesprekken kwamen het vaakst volgende noden naar voren: nood aan huiswerkbegeleiding, opvoedingsvragen en toeleiding naar het vrijetijdsaanbod.

Huis van het Kind wil gezinnen (preventief) versterken door maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren te creëren. Dit alles in samenwerking met partners en met bijzondere aandacht voor gezinnen

in een kwetsbare situatie. Gezinnen versterken doen we door hen te informeren, ontmoeting te creëren en het aanbod te regisseren. Binnen het Huis van het Kind is er een lokaal overleg waar alle betrokken partners samenkomen die werken met of rond kinderen (in/en armoede). Samen denken we na over knelpunten, noden en lacunes binnen het gecoördineerd kindbeleid van de stad Tienen.

Ouders, grootouders, opvoeders, kinderen en jongeren kunnen bij Huis van het Kind terecht met alle vragen die ze hebben. We bekijken dan samen met hen wie van onze partners hen kan helpen met hun vraag of probleem en verwijzen warm door. Vanuit deze draaischijffunctie willen we ervoor zorgen dat gezinnen bij de juiste dienst- en hulpverlening terecht komen. We willen het ruime aanbod dat Tienen voor gezinnen heeft beter bij hen bekend maken. In heel onze werking hebben wij bijzondere aandacht voor gezinnen die in een kwetsbare situatie leven.

De structuur van het Huis van het Kind werd ook hertekend om een betere werking te kunnen garanderen. Zo zijn er verschillende werkgroepen per leeftijd. Er is een werkgroep voor peuters en kleuters, een werkgroep voor schoolgaande kinderen van 3 j tot 12 j en een werkgroep voor jongeren. Aan de hand van hun ervaringen in hun dagelijkse werking bedenken zij gerichte acties om gezinnen in Tienen nog beter te ondersteunen. Deze acties worden afgetoetst en voorbereid door het lokaal overleg om ter goedkeuring voorgelegd te worden aan het CBS en de gemeenteraad. Zo willen we ons steentje bijdragen aan een gecoördineerd kindbeleid.

12.2.7. ANDERE SOCIALE BIJDRAGEN

TUSSENKOMST VOOR AANKOOP BABYVOEDING

Heel wat cliënten hebben geregeld te maken met extra uitgaven door de geboorte van een baby in hun gezin. De aankoop van babyvoeding (voornamelijk eersteleeftijdsmelk), verzorgingsproducten en pampers kosten heel veel. Deze kosten wegen vaak bijzonder zwaar door in een toch al beperkt budget. Vooral gezinnen en vaak ook alleenstaande moeders die afhankelijk zijn van een leefloon kunnen deze extra uitgaven moeilijk betalen.

Ook Kind en Gezin bevestigt dat in Tienen heel wat kinderen geboren worden in kansarme gezinnen en dat de mama's geregeld aan de verpleegkundige extra voeding vragen. Baby's die te weinig of niet de gepaste voeding krijgen, worden vaak sneller ziek, wat dan weer extra dokters- en apothekerskosten met zich meebrengt.

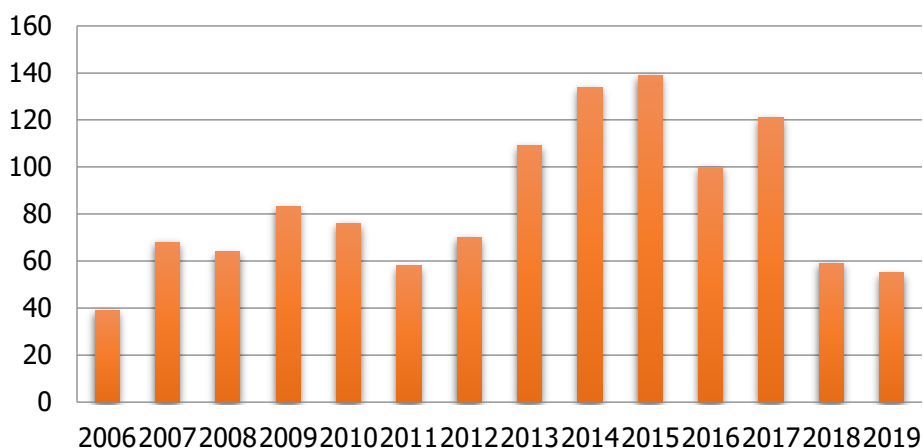
Het bijzonder comité voor de sociale dienst van het OCMW was van oordeel dat we hierin een nieuwe preventieve taak moesten opnemen om de moeders een extra mogelijkheid te geven om babyvoeding te kopen, zodat deze baby's ten minste in hun eerste levensmaanden geen honger zouden hebben en voldoende gezonde voeding krijgen.

In het bijzonder comité voor de sociale dienst van 14 februari 2006 werd de mogelijkheid goedgekeurd dat dan een waardebon van € 25 per maand wordt gegeven voor de aankoop van babyvoeding bij een apotheek naar keuze in Tienen. In het bijzonder comité voor de sociale dienst van 9 september 2014 werd dit bedrag verhoogd tot € 40 per maand.

Tabel 8: Overzicht aantal waardebonnen voor babyvoeding

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
jan	0	5	7	8	5	3	3	8	6	12	16	10	9	5
feb	0	5	8	9	7	4	4	8	10	14	10	9	3	9
maa	4	6	9	9	8	5	5	11	12	13	12	8	4	8
apr	6	5	6	6	6	5	4	11	12	10	12	10	3	7
mei	5	5	4	7	7	6	3	10	14	10	11	9	4	5
jun	5	7	3	5	7	7	6	11	15	9	3	11	5	4
jul	4	4	6	7	6	7	7	10	15	9	5	11	6	3
aug	3	5	4	7	5	5	6	12	11	11	6	10	7	1
sep	3	4	2	6	6	3	6	8	10	11	6	10	5	3
okt	3	7	5	6	7	4	8	7	11	12	8	12	6	3
nov	3	8	5	6	6	5	10	6	8	13	8	13	4	4
dec	3	7	5	7	6	4	8	7	10	15	3	8	3	3
tot	39	68	64	83	76	58	70	109	134	139	100	121	59	55
# gezinnen			16	18	15	13	15	23	32	31	23	30		

Grafiek 8: Overzicht totaal aantal waardebonnen voor babyvoeding

12.2.8. HUURWAARBORG

Bij verhuis vormt het betalen van de waarborg vaak een probleem. In feite moet er op dat ogenblik een bedrag van driemaal de huur betaald worden (waarborg = 2 maand huur + eerste maand huur).

In de loop van 2001 werd een overeenkomst afgesloten met het toenmalige Dexia (nu Belfius Bank) om via de bank een bankwaarborg af te leveren. Daarnaast werden ook overeenkomsten afgesloten met CV Huisvesting en SVK WoonregT voor het afleveren van een schriftelijke waarborg door het OCMW. Deze waarborg kan door de cliënt wedersamengesteld worden op een geblokkeerde rekening bij Belfius Bank. Eens het bedrag van de initiële waarborg wedersamengesteld is, kan de geblokkeerde rekening ofwel worden omgezet in een geblokkeerde waarborgrekening tussen huurder en verhuurder, ofwel kan het bedrag worden overgeschreven op de rekening van sociale huisvestingsmaatschappij Cnuz.

In 2018 werden in totaal 123 huurwaarborgen verleend, waarvan 50 door middel van een waarborgbrief van het OCMW, 55 bankwaarborgen en 18 geldelijke waarborgen. In 2019 ging het over 45 huurwaarborgen waarvan 23 door middel van een waarborgbrief van het OCMW, 16 bankwaarborgen en 6 geldelijke

waarborgen. Het Vlaams Woningfonds verstrekt vanaf 1 januari 2019 huurwaarborgleningen onder bepaalde voorwaarden opdat huurders hun waarborg zouden kunnen betalen bij het huren van een woning/appartement. Dit verklaart de daling van de waarborgen verleend door het OCMW (van 123 in 2018 naar 45 in 2019). De huurwaarborglening is niet geldig voor het huren van een woning/appartement via sociale huisvestingsmaatschappij Cnuz: in dergelijk geval kan het OCMW wel een waarborgbrief voorzien.

12.2.9. VERWARMINGSTOELAGEN

Krachtens het koninklijk besluit van 20 oktober 2004 betreffende de verwarmingstoelage werd door de overheid aan de OCMW's de opdracht gegeven om aan personen en gezinnen die een beperkt inkomen hebben een bijkomende verwarmingstoelage te verlenen. Deze toelagen werden, verhoogd met 10% administratiekosten, terugbetaald aan het OCMW.

Tabel 9: Totaalbedrag uitgekeerde verwarmingstoelagen

Jaar	# dossiers	Uitgekeerd bedrag
2017	101	18.505
2016	96	17.348
2015	126	23.069
2014	146	26.500
2013	165	31.641
2012	163	30.931
2011	214	29.777
2010	236	30.528
2009	196	26.859

12.2.10. LOKALE ADVIESCOMMISSIE (LAC) WATER, GAS OF ELEKTRICITEIT

Iedereen heeft, volgens het decreet van 20 december 1996, steeds recht op een ononderbroken en minimale levering van elektriciteit, gas en water voor huishoudelijk gebruik. Elektriciteit, gas en water mogen daarom enkel nog in hoogst uitzonderlijke gevallen worden afgesloten.

De Lokale Adviescommissie (LAC) komt samen op vraag van de leveranciers van water, gas of elektriciteit die een verzoek hebben tot afsluiting van de energietoevoer van een klant. Binnen deze commissie worden dossiers besproken over onbetaalde facturen. Het is de bedoeling om met alle betrokken partijen tot een oplossing te komen.

De LAC gaat uit van het basisprincipe dat elke persoon recht heeft op een minimale en ononderbroken levering van elektriciteit, gas en water voor huishoudelijk gebruik om menswaardig te kunnen leven. Elke klant die er besproken wordt, wordt uitgenodigd op de LAC.

LAC ELEKTRICITEIT EN GAS

Wie geen nieuwe leverancier vindt, komt automatisch terecht bij de sociale leverancier (EANDIS). Worden ook die facturen niet tijdig betaald, dan zal de sociale leverancier een budgetmeter plaatsen die vooraf moet opgeladen worden. Een budgetmeter is een elektriciteits- of aardgasmeter waarbij op voorhand betaald moet worden voor de elektriciteit of het aardgas. Aan het onthaal van de sociale dienst kunnen deze mensen hun kaart laten opladen. De eerste oplading in het OCMW van Tienen gebeurde op 23 maart 2004.

Met een budgetmeter kunnen mensen hun budget beter beheren en het verbruik goed opvolgen. Wanneer de budgetmeter voor elektriciteit leeg is, schakelt hij automatisch over op de minimumlevering van 10

ampère. Als de netbeheerder ook deze minimumlevering wil stopzetten, moet hij daarvoor toestemming krijgen van de Lokale Adviescommissie.

Tabel 10: Aantal dossiers besproken op de vergaderingen van de Lokale Adviescommissie (LAC) m.b.t. elektriciteit en gas

Jaar	# dossiers
2019	200
2018	276
2017	313
2016	308
2015	286
2014	317
2013	353
2012	349
2011	279
2010	328
2009	393
2008	345

LAC WATER

Voor wat betreft de waterfacturen wordt niet gewerkt met een budgetmeter. Als de waterleverancier een verzoek tot afsluiting heeft, krijgt de klant vanuit de LAC een betaalplan voorgesteld. Bij niet-naleving van dit betaalplan kan alsnog de afsluiting volgen.

Tabel 11: Aantal dossiers besproken op de vergaderingen van de Lokale Adviescommissie (LAC) m.b.t. water

Jaar	# dossiers
2019	369
2018	435
2017	338
2016	351
2015	305
2014	307
2013	462

12.2.11. TUSSENKOMST IN AANKOOP WINTERKLEDING VOOR KINDEREN

Het bijzonder comité voor de sociale dienst heeft op 14 december 2015 besloten aan alle personen die een financieel dossier hebben bij de sociale dienst (leefloon, equivalent leefloon, steun, budgetbeheer, CSR, LOI-bewoner) een eenmalige forfaitaire tussenkomst te verlenen voor de aankoop van winterkleding (uiterlijk aan te vragen tot en met februari 2016) van € 60 per kind.

Hiervoor werd in 2015 een nieuwe aanpak uitgetoet. Die bestond enerzijds uit dat gezocht werd naar een exclusieve partner in Tienen, en anderzijds dat de steun van het OCMW voortaan enkel kon worden aangewend voor de aankoop van winterkleding voor kinderen uit kansarme gezinnen.

C&A Tienen ging in op ons voorstel tot samenwerking en tekende hierop in met een sterk engagement: het OCMW Tienen kocht voor cliënten die hiervoor in aanmerking kwamen cadeaubonnen aan € 60 en C&A Tienen verhoogde het effectieve aankoopbedrag op zijn beurt met 10%.

De bedeling van de cadeaubonnen gebeurde door de maatschappelijk werkers van het OCMW, dit na een sociaal en financieel onderzoek en een gunstige beslissing door het bijzonder comité voor de sociale dienst.

In totaal werden in 2018 369 cadeaubonnen (waarvan 20 voor LOI'ers) aangekocht en verdeeld, goed voor een totaalbedrag van € 20.940. In 2017 was dit respectievelijk 330 en € 19.800.

12.2.12. TUSSENKOMST SCHOOLKOSTEN

Het begin van een nieuw schooljaar betekent voor ouders met schoolgaande kinderen extra uitgaven. Ook tijdens het jaar kunnen schoolfacturen zwaar doorwegen op het gezinsbudget. Ouders die moeilijkheden hadden om de schoolrekeningen te betalen, konden ook voor het schooljaar 2019-2020 terecht bij het OCMW van Tienen voor een tussenkomst in schoolkosten.

Het systeem van de tussenkomsten in de schoolkosten wordt jaarlijks geëvalueerd door een interne werkgroep die jaarlijks een aangepast reglement voorbereidt.

Tabel 12: Totaalbedrag jaarlijkse tussenkomst schoolkosten

Jaar	Bedrag tussenkomst schoolkosten
2019	24.151
2018	40.948
2017	54.793
2016	37.397
2015	34.079
2014	26.776
2013	29.579
2012	33.469
2011	29.145
2010	24.899
2009	23.472

12.3. WOON- EN ZORGBELEID

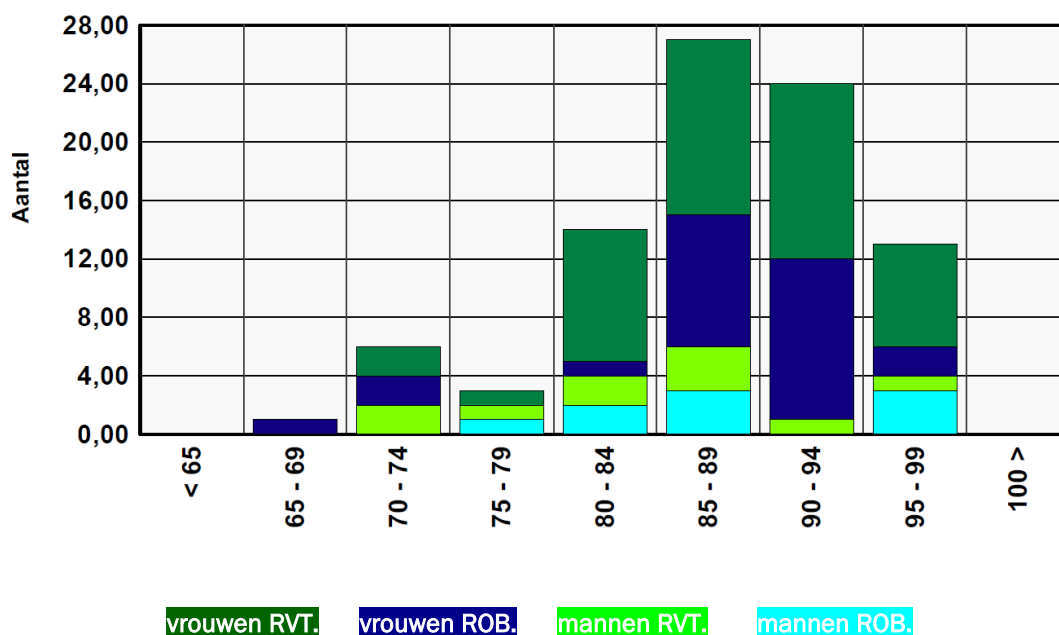
12.3.1. WOONZORGCENTRUM KEIENHOF

Geldende erkenningen vanwege het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (n=89):

- Centrum voor kortverblijf (CVK): 3 bedden
  - Bezettingsgraad (1/07/2020-30/06/2021):
    - Rizivligdagen: 86,58% (# Rizivligdagen: 948)
    - Verblijfsligdagen: 88,86% (# verblijfsligdagen: 973)
  - Kortste verblijfsduur (in dagen, 1/07/2020-30/06/2021): 2 dagen
  - Langste verblijfsduur (in dagen, 1/07/2020-30/06/2021): 103 dagen
  - Gemiddelde verblijfsduur (in dagen, 1/07/2020-30/06/2021): 48 dagen
  - Aantal opnames: 17

– Woonzorgcentrum (WZC)

- Bezettingsgraad (1/07/2020-30/06/2021):
  - Rizivligdagen: 89,12% (# Rizivligdagen: 27.974)
  - Verblijfsligdagen: 90,28% (# verblijfsligdagen: 28.338)
- Zorgzwaarte (1/07/2020-30/06/2021): zwaar zorgbehoevend (cat. B, C en CD)= 78,42%
- 2 afdelingen:
  - Binnenhof (gesloten afdeling): 28 bedden
  - Buitenhof: 58 bedden
- Aantal opnames (1/07/2020-30/06/2021, CVK excl.): 36
- Aantal overlijdens (1/07/2020-30/06/2021, CVK excl.): 24
- Leeftijdscurve (30/06/2021, CVK incl.):

Gemiddelde leeftijd: 86 jaar, 3 maand, 17 dagen

Leeftijd jongste bewoner: 68 jaar

Leeftijd oudste bewoner: 98 jaar

Totale capaciteit

73 eenpersoonskamers, 8 tweepersoonskamers en 2 crisis-/reservekamers

Kostprijs

dagprijs eenpersoonskamer	€ 53,45
dagprijs tweepersoonskamer	€ 50,19
dagprijs voor echtpaar in tweepersoonskamer	€ 46,22

Wachtlĳstbeheer

Tĳdens de corona-periode waren er in de stad Tienen in alle WZC's open plaatsen en geen wachtlĳsten. Ondertussen merken we dat de bezetting in de woonzorgcentra terug op peil is, zo ook in het WZC Keienhof.

Er ontstaat stilaan opnieuw een wachtlĳst. Er staan 82 personen op de wachtlĳst voor het Buitenhof en 47 personen op de wachtlĳst voor het Binnenhof (de gesloten afdeling).

Heel wat mensen plaatsten zich preventief op de wachtlĳst voor definitief verblijf; anderen willen graag opgenomen worden maar voldoen (nog) niet aan de voorwaarde van zorgbehoevendheid (minimum KATZ-schaal B). Dit zorgt ervoor dat bejaarden die voldoende zorgbehoevend zijn (KATZ-schaal B, C en CD), tegenwoordig meestal snel opgenomen kunnen worden.

12.3.2. SERVICEFLATS SENIORIE HOITEMHOF

Erkenning vanwege het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid:

- Houtemhof I: erkend onder nummer CE 2607 met ingang van 1 april 2008 tot en met 31 maart 2023 voor maximaal 31 wooneenheden
- Houtemhof II: erkend onder nummer CE 2706 met ingang van 1 april 2010 tot en met 31 maart 2023 voor maximaal 31 wooneenheden

Totale capaciteit

Houtemhof I: 31 serviceflats

Houtemhof II: 31 serviceflats

Kostprijs

Dagprijs gelijkvloers en eerste verdieping	€ 33,57
Dagprijs tweede verdieping	€ 32,35
Maandelĳkse huurprijs Familiehulp (SF II)	€ 700,00

Facultatieve kosten: huur autostaanplaats (€ 15/maand), huur locker (€ 5/maand), gebruik maken van de OCMW-klussendienst en/of de OCMW-dienst maaltĳden aan huis, deelname aan betalende activiteiten (bv. kerstdiner), enz.

Bezetting

Houtemhof I

Bezettingsgraad (1/10/2020-30/09/2021):

72,6%

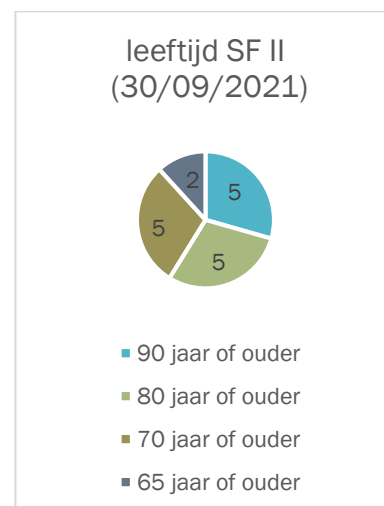
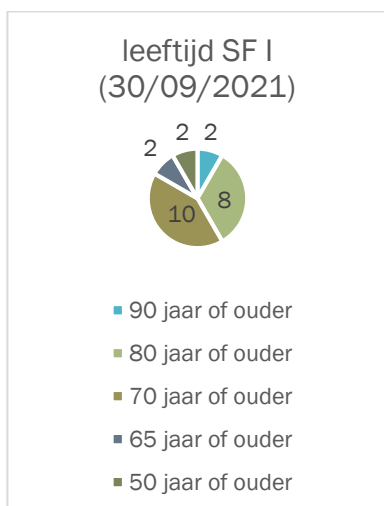
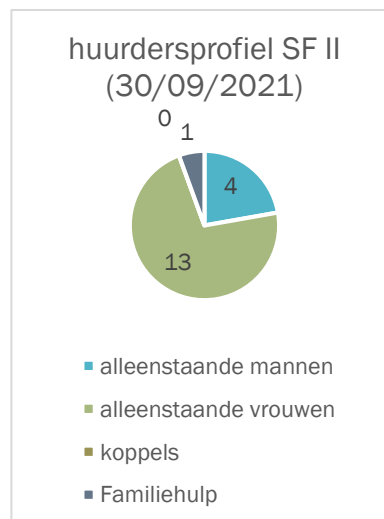
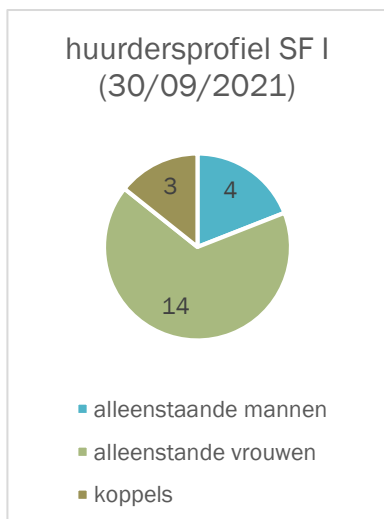
10 flats beschikbaar op 01/10/2021

Houtemhof II

Bezettingsgraad (1/10/2020-30/09/2021):

62,6% (incl. NOAH-project, Familiehulp)

13 flats beschikbaar op 01/10/2021

Gemiddelde leeftijd SF I: 77j 0m 0d

Leeftijd jongste bewoner SF I: 54j 1m 22d

Leeftijd oudste bewoner SF I: 92j 3m 14d

Gemiddelde leeftijd SF II: 82j 4m 2d

Leeftijd jongste bewoner SF II: 69j 5m 4d

Leeftijd oudste bewoner SF II: 94j 11m 21d

Wachtlijstbeheer

Er staan geen personen op de wachtlijst: gelet op het aantal beschikbare flats kan er, bij interesse, onmiddellijk over gegaan worden tot een overeenkomst.

12.3.3. ASSISTENTIEWONINGEN GROENHOF

De groep van assistentiewoningen Groenhof, gelegen Groenhofstraat 25 in 3300 Tienen (Kumtich), uitgebaat door het OCMW van Tienen, werd erkend onder nummer CE3357 met ingang van 1 augustus 2019 voor onbepaalde duur voor maximaal 30 wooneenheden.

Ingebruikname: 01/08/2018.

Totale capaciteit

30 assistentiewoningen, 4 verschillende types die variëren in grootte:

- 17 x type 1 (51 m²)
- 6 x type 2 (57 m²)
- 1 x type 3 (66m²)
- 6 x type 4 (≥77m² met 2 slaapkamers)

Kostprijs

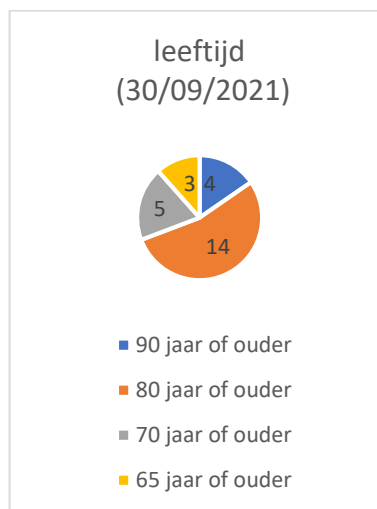
dagprijs type 1	€ 34,19
dagprijs type 2	€ 36,26
dagprijs type 3	€ 38,33
dagprijs type 4	€ 40,40

Facultatieve kosten: gebruikmaken van facultatieve diensten van het WZC Keienhof (maaltijden, pedicure, manicure, kapsalon), gebruikmaken van de OCMW-klussendienst, deelname aan betalende activiteiten (bv. kerstdiner), enz.

Bezetting

Verhuurde flats op 30/09/2021: 8 x type 1 / 5 x type 2 / 1 x type 3 / 6 x type 3

10 verhuurbare flats ter beschikking op 01/102021.

Gemiddelde leeftijd GAW: 81 jaar 3 maand 2 dagen

Leeftijd jongste bewoner GAW: 66 jaar, 5 maand en 0 dagen

Leeftijd oudste bewoner GAW: 94 jaar, 5 maand en 27 dagen

Wachtlijstbeheer

Er staan 3 personen op de wachtlijst voor een woning met 2 slaapkamers. Voor de woningen met 1 slaapkamer is er geen wachtlijst. Gelet op het aantal beschikbare flats kan er, bij interesse, onmiddellijk overgegaan worden tot een overeenkomst.

Een aantal personen hebben zich preventief op de wachtlijst geplaatst en wensen momenteel nog niet op te starten. Deze mensen zullen, na verloop van enkele maanden, opnieuw gecontacteerd worden.

12.3.4. THUISBEZORGDE MAALTIJDEN

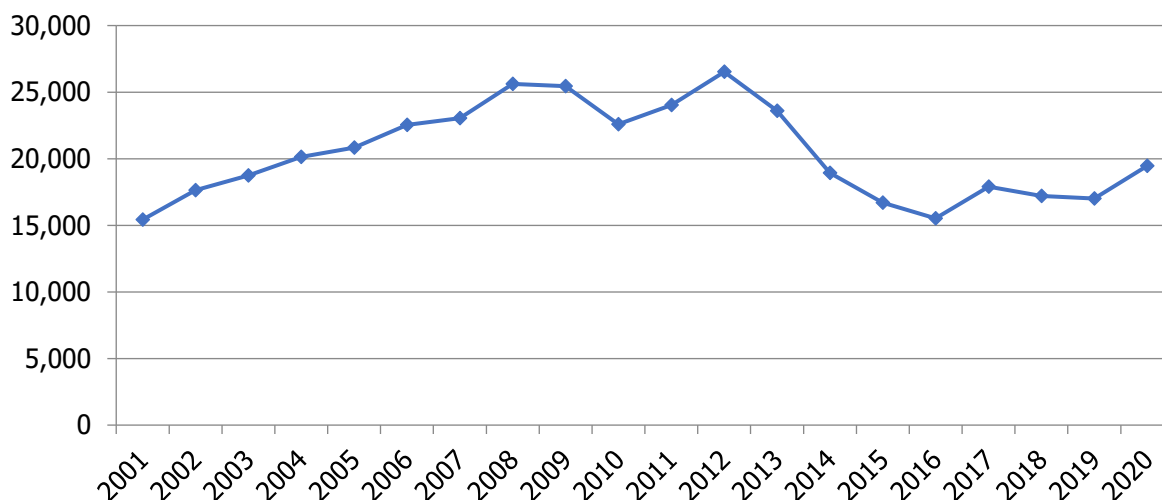
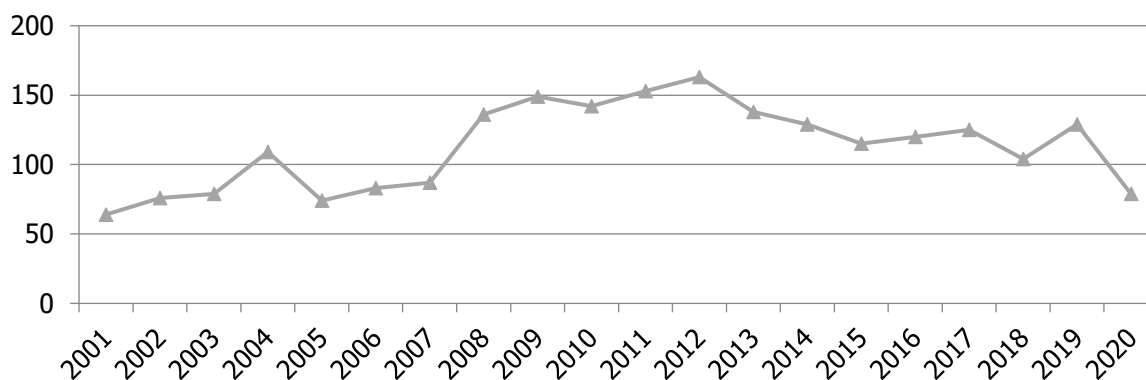
Via deze dienst worden, in samenwerking met de firma Medirest (Compass Group Belgilux nv), gekoelde maaltijden aan huis geleverd bij personen en gezinnen die niet of onvoldoende in staat zijn hun maaltijd zelf te bereiden en hiervoor geen beroep kunnen doen op mantelzorgers. Naast de gewone maaltijden kunnen ook dieetmaaltijden besteld worden. Elke maaltijd bestaat uit soep, hoofdgerecht en dessert.

De gebruiker betaalt een bijdrage volgens zijn inkomen. Van 1 januari '20 tot en met 30 juni '20 bedroeg de bijdrage voor een alleenstaande minimaal € 4,30/maaltijd en maximaal € 7,50/maaltijd en voor een gezin minimaal € 3,50/maaltijd en maximaal € 7,50/maaltijd. Vanaf 1 juli '20 werd de bijdrage aangepast: een alleenstaande betaalt minimaal € 4,30 en maximaal € 8,75 voor een maaltijd; voor een gezin bedraagt de prijs voor een maaltijd minimaal € 3,50 en maximaal € 8,75.

Er werden in totaal 19.466 maaltijden geleverd in 2020 bij gemiddeld 79 personen.

Tabel 13: Overzicht aantal thuisbezorgde maaltijden

	Aantal maaltijden	Aantal personen
2001	15.426	64
2002	17.631	76
2003	18.737	79
2004	20.136	109
2005	20.826	74
2006	22.534	83
2007	23.042	87
2008	25.616	136
2009	25.447	149
2010	22.583	142
2011	24.021	153
2012	26.522	163
2013	23.609	138
2014	18.934	129
2015	16.698	115
2016	15.516	120
2017	17.893	125
2018	17.210	104
2019	17.015	129
2020	19.466	79

Grafiek 9: Overzicht aantal maaltijdenGrafiek 10: Overzicht aantal personen

12.3.5. KLUSSENDIENST

In het kader van het Sociaal Impulsfonds 2000-2002 werd dit project goedgekeurd, waarin aan senioren hoofdzakelijk bijkomende ondersteuning en praktische hulp wordt verleend zodat ze langer in hun eigen vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen.

Op 16 oktober 2017 keurde het bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD) een nieuw reglement voor de klussendienst goed.

De klussendienst is voorbehouden voor personen die omwille van leeftijd (65+), handicap, chronische ziekte of andere noodsituatie hulp nodig hebben bij het uitvoeren van klussen binnenshuis en/of in de tuin en hiervoor geen beroep kunnen doen op mantelzorgers.

De werken zijn steeds van beperkte omvang, waardoor men er op de reguliere arbeidsmarkt geen oplossing voor kan vinden.

De kostprijs van de klussendienst is afhankelijk van de gezinssamenstelling en het netto-inkomen. De minimumbijdrage is vastgelegd op € 6,45 per uur, waarbij elk begonnen uur volledig wordt aangerekend.

Voor verplaatsingskosten en gebruik van materiaal wordt een bedrag van € 15 per klus aangerekend voor de eerste werkmans en € 10 per dag voor elke bijkomende werkmans. Voor het wegbrengen van afval naar het containerpark wordt een supplement van € 10 per rit aangerekend.

De maatschappelijk werkster doet een sociaal onderzoek en berekent de prijs.

De voornaamste taken van de klussendienst zijn:

- kleine herstellingen;
- schilderen en behangen;
- grasmaaien en tuinonderhoud.

In 2020 werden door de klussendienst in totaal 31 personen/gezinnen geholpen en bedroeg het aantal gepresteerde werkuren 246.

Tabel 14: Overzicht gepresteerde uren door klusjesdienst

Jaar	Gezinnen	Gepresteerde uren
2020	31	246
2019	52	546
2018	50	391
2017	49	361
2016	43	326
2015	59	561
2014	53	603
2013	95	1.374
2012	82	1.231

12.3.6. OVERIGE VERRICHTINGEN BETREFFENDE OUDEREN

Het team ouderenzorg staat ten dienste van alle Tiense senioren en heeft – naast het verstrekken van maaltijden aan huis en het organiseren van klussenhulp (zie eerder) – nog volgende taken:

INFORMATIE EN AANVRAGEN

In concreto onderscheiden we bij het verstrekken van informatie en het behandelen van aanvragen volgende taken:

- informatie verstrekken over het zorgaanbod in de regio (individueel of op groepsbijeenkomsten van seniorenverenigingen, lokale dienstencentra, enz.);
- actieve bijstand verlenen bij doorverwijzingen naar diverse thuiszorgdiensten;
- hulp bieden bij het aanvragen van tegemoetkomingen en financiële voordelen waarop de 65- plusser recht heeft;
- indicatiestellingen doen voor zwaar zorgbehoevenden in het kader van de Vlaamse sociale bescherming.

Het team ouderenzorg krijgt hiervoor steeds meer en meer spontane aanvragen (van de 65-plusser zelf, via doorverwijzing door mantelzorgers en professionelen).

Vanuit deze kernopdrachten werd er in april 2016 gestart met een systematische screening van de Tiense 85-plussers, beginnende met de hoogste leeftijdscategorieën.

In 2018 kregen, in het kader van de systematische screening van de 85-plussers, ongeveer 136 senioren (met geboortedatum tussen 02-05-1925 en 31-12-1927) een folder van de dienst ouderenzorg toegestuurd, samen met een brief met het aanbod dat een maatschappelijk werker een huisbezoek kan brengen. Tijdens het huisbezoek wordt samen met de senior (en de mantelzorgers) een checklist overlopen: het recht op de premies en tegemoetkomingen, het wooncomfort en het sociale netwerk wordt hierbij onderzocht. Door middel van een warme doorverwijzing, actieve hulp en ondersteuning worden de rechten van de bezochte senioren maximaal uitgeput, het wooncomfort verhoogd en de sociale netwerken versterkt.

In 2018 heeft het team ouderenzorg voor alle 277 geholpen 65-plussers een totaal extra inkomen van € 12.185,10 per maand kunnen bekomen. Het gaat hier om toekenningen van het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood, het sociaal telefoontarief, enz.

In 2019 kregen, in het kader van deze systematische screening, ongeveer 439 senioren (met geboortedatum tussen 01-01-1928 en 14-06-1932) een folder van de dienst ouderenzorg toegestuurd. In 2019 heeft de dienst ouderenzorg voor de 421 geholpen 65-plussers een totaal extra inkomen van € 25.555,18 per maand kunnen bekomen. In 2019 was dit extra totaal bekomen inkomen aanzienlijk hoger dan in 2018 omdat we door de afronding van het D-scope project terug meer tijd aan deze screening konden besteden.

In het kader van de systematische screening kregen in 2020 ongeveer 150 thuiswonende senioren (met geboortedatum tussen 15-06-1932 en 15-08-1933) een folder van de dienst ouderenzorg toegestuurd en gebeurde er een screening via huisbezoek/afpraak op bureel/telefonisch. Het aantal screenings van 85-plussers ligt aanzienlijk lager omdat we door de coronamaatregelen geen huisbezoeken mochten afleggen en we ook meer moesten inzetten op andere (preventieve) taken.

Vanuit deze screenings en de andere spontane aanvragen/doorverwijzingen van senioren bekwamen we in 2020 voor de 281 geholpen 65 plussers een extra totaal inkomen van € 13.768,11 per maand.

Bij de interpretatie van het totaal extra inkomen moeten we vermelden dat er geen precies cijfer kan worden gegeven voor de nog bijkomend verworven voordelen zoals het sociaal elektriciteits- en gastarief, verhoogde tegemoetkoming mutualiteit, vrijstelling kosten waterverontreiniging, vermindering kabel distributie, gratis parkeren door het gebruik van de parkeerkaart, enz.

GEMEENTELIJKE MANTELZORGPREMIE

De raad voor maatschappelijk welzijn heeft op 10 maart 2010 een reglement goedgekeurd waarbij een mantelzorgpremie wordt ingevoerd. Gelet op de voortdurende vergrijzing van de bevolking kan dit een waardevolle en noodzakelijke aanvulling betekenen op ons globale aanbod aan thuiszorg. De zorg door familie, kennissen en vrijwilligers is absoluut noodzakelijk om te kunnen blijven ingaan op de toenemende vraag om ondersteuning van voornamelijk zorgbehoevende senioren in de thuissituatie. Dankzij de mantelzorg kunnen senioren langer in hun vertrouwde omgeving blijven wonen. De gemeentelijke mantelzorgpremie is dan ook een vorm van waarderingsvergoeding voor de inzet van de mantelzorgers.

Bij elke aanvraag brengt een medewerker van het OCMW een huisbezoek en wordt een dossier samengesteld. De belangrijkste voorwaarden voor de toekenning van een mantelzorgpremie zijn:

- de leeftijdsvoorwaarde: de zorgbehoevende persoon moet minimum 65 jaar zijn;
- de inkomensvoorwaarde: de zorgbehoevende persoon mag over een inkomen beschikken van maximum 1,5 maal het bedrag van het leefloon, en mag tevens niet meer dan één woning in volle eigendom hebben;
- zorgbehoevend zijn¹⁶: geheel of gedeeltelijk niet meer in staat zichzelf te verzorgen en de elementaire taken te verrichten die een gezonde persoon normaliter kan uitvoeren, en waardoor blijvende hulp van een derde persoon noodzakelijk is;
- de zorgbehoevende mag niet het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden in het kader van de Vlaamse sociale bescherming ontvangen;
- de zorgbehoevende persoon moet minstens één jaar voorafgaand aan de datum van zijn aanvraag, ingeschreven zijn in het bevolkings- of vreemdelingenregister van de stad Tienen en er effectief wonen.

---

¹⁶ De zorgbehoevendheid wordt aangetoond:

- ofwel door middel van een reeds bestaand attest met een mindervaliditeitsscore van minstens 12 punten beoordeeld aan de hand van de zelfredzaamheidscriteria van de POD Sociale Zaken;
- ofwel door een recent uitgevoerde BEL-score door de sociale dienst van het OCMW, met een score van minimaal 25 en maximaal 34 punten.

De mantelzorgpremie bedroeg aanvankelijk € 12,50 per maand per zorgbehoevende persoon. Dat bedrag werd een eerste keer verhoogd bij besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn van 11 april 2012: per 1 januari 2012 bedroeg de gemeentelijke mantelzorgpremie daardoor € 25 per maand per zorgbehoevende persoon en werd hij om de zes maanden uitbetaald. Vanaf 1 januari 2016 werd de gemeentelijke mantelzorgpremie bij besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn van 14 januari 2016 nogmaals verhoogd van € 25 naar € 50 per maand per zorgbehoevende en wordt deze premie maandelijks i.p.v. zesmaandelijks uitbetaald.

Bij besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn van 30 januari 2020 werd de gemeentelijke mantelzorgpremie vanaf 1 maart 2020 vastgesteld op € 60 per jaar per zorgbehoevende persoon. De gemeentelijke mantelzorgpremie wordt eveneens vanaf dan jaarlijks, uiterlijk op 31 december, uitbetaald aan de zorgbehoevende persoon.

In 2020 werd in totaal € 1.995 uitgegeven voor 21 dossiers mantelzorgtoelage; in 2019 werd in totaal € 9.550 uitgegeven voor 19 dossiers mantelzorgtoelage.

Tabel 15: Overzicht uitgekeerde mantelzorgtoelagen

Jaar	# dossiers	Uitgekeerd bedrag
2020	21	1.995
2019	19	9.550
2018	13	6.550
2017	10	4.450
2016	7	2.950
2015	14	1.800
2014	19	4.200
2013	16	3.275
2012	8	1.550
2011	6	662

BETALINGSVERBINTENISSEN EN BORGSTELLINGEN WOONZORGCENTRA

Het OCMW van Tienen komt tussen in de tekorten in de verblijfskosten van een woonzorgcentrum wanneer de eigen financiële middelen ontoereikend zijn.

2018

- betalingsverbintenissen: 26 dossiers waarvan 18 lopende;
- borgstellingen: 8 nieuwe aanvragen (geen lopende dossiers).

2019

- betalingsverbintenissen: 46 lopende dossiers en 9 nieuwe aanvragen;
- borgstellingen: geen nieuwe aanvragen.

2020

- betalingsverbintenissen: 54 lopende dossiers en 10 nieuwe aanvragen;
- borgstellingen: geen nieuwe aanvragen.

NAZORG BIJ OVERLIJDEN

Een dierbare verliezen, zorgt voor moeilijke momenten in het leven. Het is een ervaring waarmee iedereen vroeg of laat geconfronteerd wordt. Een overlijden is niet alleen emotioneel erg zwaar. Het brengt ook heel wat administratieve formaliteiten met zich mee, die vaak zo snel mogelijk moeten afgehandeld worden.

Het OCMW Tienen heeft per 1 oktober 2012 een maatschappelijk werker belast met het verlenen van nazorg bij overlijden. Deze hulp kan zich op meerdere vlakken situeren:

- de nodige diensten op de hoogte brengen van het overlijden;
- informatie verstrekken omtrent het overlevingspensioen, de begrafenisvergoeding van het ziekenfonds en de verhoogde tegemoetkoming;
- informatie verstrekken omtrent deblokking van de bankrekening en aangifte van nalatenschap;
- contact opnemen met nutsvoorzieningen in verband met het afsluiten van contracten;
- voorschot op pensioen aanvragen;
- controleren op welke sociale voordelen men recht heeft;
- inschakelen van OCMW- of andere thuiszorgdiensten indien nodig;
- rouwverwerking, een rustig gesprek.

In 2020 werden in dit kader 101 brieven verstuurd en 10 huisbezoeken afgelegd. Omwille van de coronamaatregelen moesten huisbezoeken vaak vervangen worden door telefonische contacten.

Tabel 17: Overzicht nazorg bij overlijden

Jaar	# brieven	# huisbezoeken
2020	101	10
2019	111	30
2018	122	39
2017	111	34
2016	109	25
2015	125	45
2014	121	31
2013	126	34
2012	39	10

BEGELEIDEN FAMILIEGROEP DEMENTIE

In samenwerking met de Alzheimer Liga Vlaanderen organiseerde de dienst ouderenzorg in het verleden een familiegroep dementie. Mantelzorgers en familieleden van personen met dementie kwamen dan samen om informatie, ervaringen en steun uit te wisselen en hun zorgen te delen met lotgenoten. Deze familiegroep werd afwisselend begeleid door 1 van de maatschappelijk werkers van het team ouderenzorg.

De opkomst voor de familiegroep dementie was de voorbije jaren echter eerder laag. Bovendien kon in 2020 omwille van de coronamaatregelen geen fysieke familiegroep dementie worden georganiseerd.

Op voorstel van de dienst ouderenzorg en met goedkeuring van het vast bureau (d.d. 23-02-2021) werd de organisatie van de familiegroepen vanuit het OCMW stopgezet.

De familiegroepen worden vanaf 2021 opgenomen in de algemene werking van de Praatcafé's Dementie, een organisatie van de Alexianen Zorggroep Tienen, de stad en het OCMW Tienen, het Regionaal Ziekenhuis Tienen en het Memo Expertisecentrum Dementie Vlaams-Brabant. De dienst ouderenzorg neemt in deze organisatie geen trekkersrol meer op.

SPECIFIEKE ACTIES IN 2020 IN HET KADER VAN CORONA

- **Belronde 1** (door dienst ouderenzorg en sociale dienst / opvolgtelefoons door dienst ouderenzorg)

In april 2020 werden de Tiense alleenstaande 75-plussers en gehuwde 85-plussers opgebeld om te peilen naar hun welzijn en eventuele hulpvragen.

- 75+ alleenstaande

De lijst bestond uit 1.755 personen. 767 personen werden niet bereikt, zij kregen een kaartje in de bus. 60 personen werden nadien opnieuw gecontacteerd en indien nodig verder opgevolgd.

- 85+ gehuwden

199 personen werden gecontacteerd. 31 personen ontvingen een kaartje, 29 personen werden opnieuw gecontacteerd en indien nodig verder opgevolgd.

- **Belronde 2** (door vrijwilligersteam bestaande uit medewerkers zwembad / opvolgtelefoons door dienst ouderenzorg)

In november 2020 werd opnieuw een belronde georganiseerd. De 80-plussers (alleenstaanden en gehuwden) werden gecontacteerd. Het betrof een lijst van 1.673 personen. 599 personen werden niet bereikt, zij ontvingen een kaartje in de bus. 29 personen werden nadien opnieuw gecontacteerd en indien nodig verder opgevolgd.

- **Boodschappendienst**

Organisatie van een boodschappendienst voor personen die omwille van de lockdown/quarantaine de woning niet konden of mochten verlaten. Tijdens de eerste golf betrof het 20 aanvragen, tijdens de tweede golf 10 aanvragen.

- **Kerstactie**

1.700 kerstkaartjes met bemoedigende kerstwensen werden verstuurd naar de 80-plussers. Hierop kwamen tal van positieve reacties: kaartjes, e-mails en telefoons met wensen en bedankingen.

- **Aanmeldingen**

Bij het begin van de quarantainemaatregelen werd door de dienst ouderenzorg een algemeen telefoonnummer (016 80 11 28) en e-mailadres gecommuniceerd (ouderenzorg@tienen.be).

Tijdens de eerste golf werden 122 telefonische meldingen geregistreerd: vragen betreffende mondkapjes, thuiszorg, administratieve ondersteuning, maaltijdbedeling en catering, boodschappen, enz. Tijdens de tweede golf werden de meldingen niet meer systematisch geregistreerd, maar de vragen waren gelijkaardig.

CONCLUSIE TEAM OUDERENZORG

In Tienen zijn er maar liefst 7.817 inwoners die ouder zijn dan 65 jaar (waarvan 2.306 ouder dan 80 jaar). Bovendien ontving in 2020 3,4% van de 65-plussers de Inkomensgarantie voor ouderen (IGO), een uitkering die toegekend wordt aan 65-plussers die niet over voldoende financiële middelen beschikken. Het gemiddelde voor Vlaams-Brabant in deze leeftijdscategorie is 2,7%...

Wat betreft de verhoogde tegemoetkoming (voordeelregeling bij de mutualiteit bij beperkt inkomen) zijn de laatst beschikbare cijfers van 2018: 23,4% van de Tiense 65-plussers krijgt een verhoogde tegemoetkoming (gemiddelde Vlaams-Brabant is 20,9%).

Tienen heeft m.a.w. een relatief oudere en financieel minder begoede/meer kwetsbare bevolking.

In die optiek verdienen volgende acties onze blijvende aandacht;

- het verder uitwerken van de dienst als infopunt;
- het versterken van de samenwerking met de wijkpolitie en het CAW om kwetsbare ouderen die nu onder de radar blijven te detecteren;

- het ondersteunen van de wijkwerking;
- het team ouderenzorg de stem van de senioren laten vertolken naar de lokale overheid.

12.4. KINDEROPVANG

12.4.1. GEMEENTELIJKE KENMERKEN EN BIJHORENDE ONTWIKKELINGEN

DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN (BRON: STATISTIEKVLAANDEREN.BE)

AANTAL KINDEREN TUSSEN 0 EN 2,5 JAAR:

In de stad Tienen zien we dat het aantal kinderen tussen 0 en 2,5 jaar ongeveer gelijk bleef in de periode van 2008 tot en met 2018. Deze groep kinderen omvat ongeveer 2,6% van de totale bevolking van onze gemeente.

Tabel 16: Evolutie aantal kinderen tussen 0 en 2,5 jaar in de gemeente Tienen

	2008	2018
Aantal kinderen 0-2,5 jaar	880	901
% van de bevolking	2,7%	2,6%

ONTWIKKELINGEN:

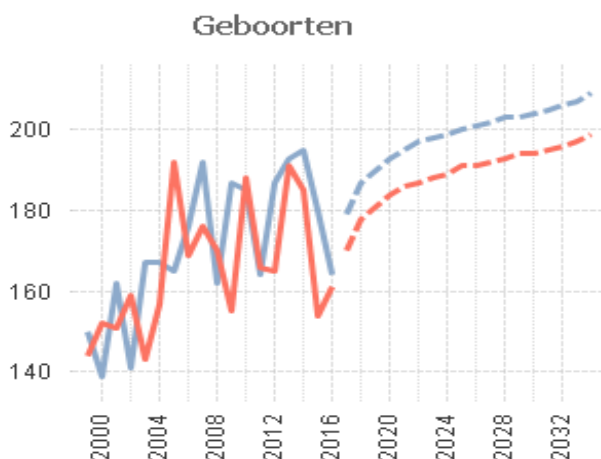
Wanneer we de geboortes in de gemeente Tienen bekijken over de periode van 2007 tot en met 2017 zien we een lichte toename in het aantal geboortes. Hierbij zien we dat het aantal pasgeborenen met een niet-Belgische nationaliteit toeneemt. Er wordt verwacht dat het aantal geboortes per jaar zal toenemen (prognose tot en met 2032). We kunnen daaruit afleiden dat ook de vraag naar kinderopvang in de toekomst zal toenemen.

Tabel 17: Evolutie aantal geboortes per jaar in de stad Tienen

	2007	2017
Totaal	368	385
Aantal geboortes per 1000 inwoners	11,45	11,15

PROGNOSE VAN DE

GEBOORTES IN DE GEMEENTE TIENEN

GEBRUIK VAN DE KINDEROPVANG:

Een opvangplaats kan door meerdere kinderen gebruikt worden. Kind en Gezin registreert hoeveel kinderen tijdens een bepaalde periode minstens 1 keer aanwezig waren in de opvanglocatie. Het gebruik van formele vergunde opvang is de verhouding tussen het aantal aanwezige kinderen en het aantal kinderen tussen 0 en 3 jaar. In de provincie Vlaams-Brabant zagen we in 2019 een gebruik van 52,2%.

12.4.2. ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

Voor de inzichten inzake economische ontwikkelingen baseren we ons op de gegevens van de gemeentemonitor 2018 (<https://gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be/>).

WERKZAAMHEIDSGRAAD

In de stad Tienen zien we over de periode van 2003 tot en met 2015 een lichte toename in de werkzaamheidsgraad bij de 20- tot en met 64-jarigen van 69,9% naar 71,6%. Opvallend hierbij is dat de werkzaamheidsgraad bij de mannen lichtjes daalt van 76,7% naar 74,7%, terwijl deze bij de vrouwen stijgt van 62,9% naar 68,5%. Het feit dat meer vrouwen gaan werken, doet ook de vraag naar kinderopvang toenemen. De cijfers in 2016 geven een verdere stijgende trend op vlak van werkzaamheidsgraad, zowel bij mannen (75,1%) als bij vrouwen (69,5%).

WERKLOOSHEIDSGRAAD

Wanneer we de werkloosheidsgraad bekijken over de periode van 2003 tot en met 2015 zien we dat deze van 2005 tot en met 2008 fors daalde, om daarna opnieuw geleidelijk aan toe te nemen. In 2003 bedroeg de werkloosheidsgraad 7%, in 2015 was dit 8,2%.

Kinderopvang kan een belangrijke rol spelen bij de activering van deze groep niet-werkenden. Bij het toekennen van plaatsjes in de kinderopvang wordt er dan ook onder andere voorrang gegeven aan ouders die in het kader hier van een opvangnood hebben.

Een blijvende nood in onze gemeente situeert zich op het vlak van de dringende en tijdelijke opvang. Het gaat dan onder meer om anderstalige en/of allochtone ouders die een inburgeringscursus moeten/willen volgen of naar de Nederlandse les moeten/willen gaan. We stellen vast dat deze ouders bovendien nood hebben aan een opvangplaats in Tienen centrum. Dit enerzijds omwille van de ligging ten opzichte van de cursuslocaties, anderzijds vaak ook omwille van mobiliteitsproblemen (o.a. niet in bezit zijn van een auto).

GEMIDDELD INKOMEN GEZINNEN

Wanneer we kijken naar de periode van 2008 tot en met 2015 zien we een toename in het gemiddelde inkomen van de gezinnen. In 2005 bedroeg het gemiddelde inkomen per aangifte € 27.400. Dit steeg geleidelijk aan doorheen de jaren tot € 32.759 in 2015.

12.4.3. SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

Voor de inzichten inzake sociaal maatschappelijke ontwikkelingen baseren we ons op de gegevens van de gemeentemonitor 2018 (<https://gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be/>).

AANTAL LEEFLOONGERECHTIGDEN

Het aantal leefloongerechtigden in de gemeente is doorheen de jaren sterk toegenomen. In 2007 waren er 4,5 leefloongerechtigden per 1.000 inwoners. In 2017 bedroeg dit 8,1 leefloongerechtigden per 1.000 inwoners.

Dit aantal ligt veel hoger dan in andere gelijkaardige steden (Belfius-indeling) en dan in het Vlaams Gewest in zijn totaliteit.

AANTAL ALLEENSTAANDE OUDERS MET KINDEREN <3 JAAR

Wanneer we het aantal alleenstaande ouders met kinderen jonger dan 3 jaar bekijken voor de periode van 2007 tot en met 2017 zie we een duidelijke toename. In 2007 waren dit er 1.308 en in 2017 1.461.

Teneinde deze alleenstaande ouders de mogelijkheid te bieden om te werken, opleidingen te volgen, enz. moeten zij beschikken over een geschikte opvangplaats voor hun kind(eren).

KANSARMOEDE-INDEX KIND EN GEZIN

Wanneer we de kansarmoede-index bekijken voor de gemeente Tienen, zien we een toename van 11,91% in 2014 naar 21,76% in 2019. We stellen vast dat de kansarmoede-index het hoogst is bij kinderen met een moeder van een niet-Belgische origine.

Een vergelijking met de gegevens voor de provincie Vlaams-Brabant toont ons dat de kansarmoede-index in Tienen hoger ligt dan in de provincie.

Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat kwaliteitsvolle kinderopvang essentieel is om kinderen alle kansen te geven. Kwaliteitsvolle kinderopvang heeft positieve effecten op de verstandelijke, sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen, effecten die blijven doorwerken in hun verdere levensloop.

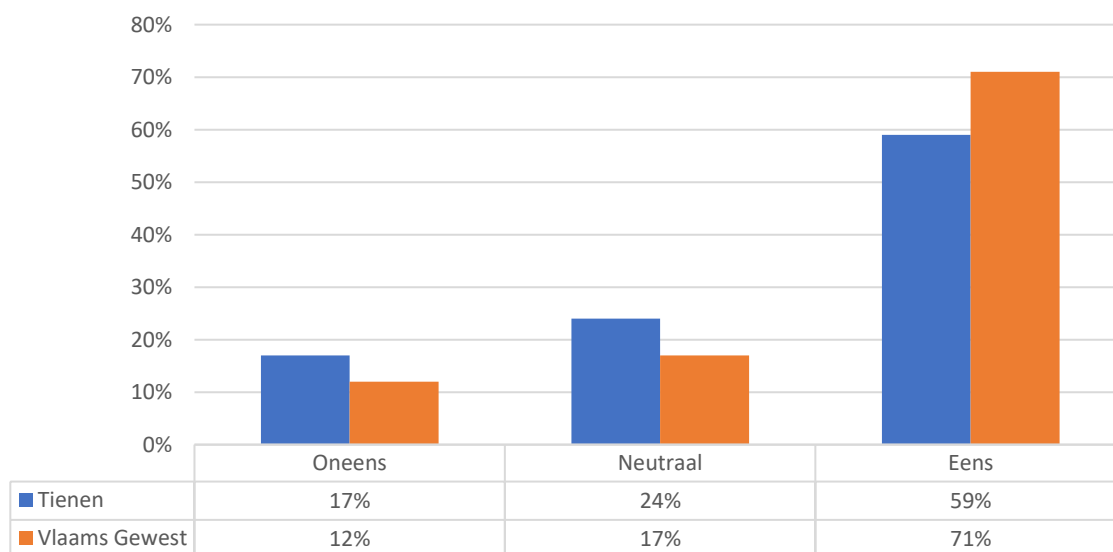
Kinderopvang kan dus van grote betekenis zijn voor kinderen in armoede en bijgevolg een belangrijke rol spelen in de strijd tegen armoede, op voorwaarde dat het deel uitmaakt van een algemeen sociaal beleid gericht op een structurele verbetering van de levensomstandigheden van mensen in armoede.

WENSEN EN VERWACHTINGEN VAN KLANTEN EN BURGERS

Uit onderzoek blijkt dat in 2017 17% van de inwoners vond dat het aanbod van kinderopvang in de gemeente Tienen onvoldoende was. 59% vond dat het aanbod wel voldoende was. 13% van de inwoners was ontevreden en 59% was tevreden over de kinderopvang in Tienen.

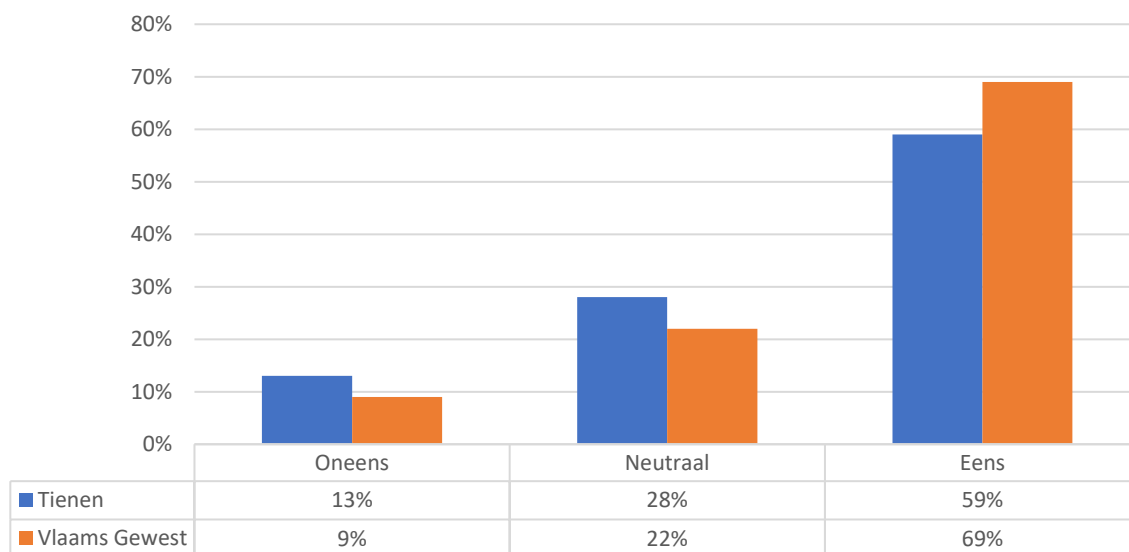
We stellen vast dat de tevredenheid over de grote en de kwaliteit van het aanbod van kinderopvang in Tienen lager ligt dan in de provincie Vlaams-Brabant in zijn geheel.

Grafiek 11: Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan kinderopvang is in de gemeente/stad

Bron: Gemeentemonitor 2018

Grafiek 12: Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de kinderopvang in de gemeente/stad

12.4.4. WERKVELDSPECIFIEKE ONTWIKKELINGEN

Voor de inzichten inzake werkveldspecifieke ontwikkelingen baseren we ons op de gegevens van de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (Vlaams beleid kinderopvang) en Kind & Gezin (Aanbod kinderopvang).

VLAAMS BELEID KINDEROPVANG

De Beleidsbrief van Minister Beke vermeldt onder andere volgende doelstellingen ivm een 'kwaliteitsvolle kinderopvang voor baby's en peuters':

- 1) Het realiseren van een groeipad van de capaciteit en de toegankelijkheid in de kinderopvang met voorrang voor werkende ouders en ouders in opleiding.
- 2) Voorzien van een mix van gezinsopvang en groepsopvang.
- 3) Toegankelijke, betaalbare en flexibele kinderopvang.
- 4) Stimuleren van het gebruik van het Nederlands.
- 5) Evalueren van de voorrangsregels en de toepassing ervan.
- 6) Flexibiliseren van de manier waarop opvangvoorzieningen hun capaciteit realiseren.
- 7) Inzetten op een verhoging van de leefbaarheid voor de organisator, o.a. versoepeling zodat initiatieven, weliswaar op een kwaliteitsvolle manier, hun bezetting kunnen optimaliseren.
- 8) Inbouwen van verdere garanties voor een correcte financiering van de kinderbegeleiders.
- 9) Uitklaren van het concept 'samenwerkende onthaalouders', vooral inzake juridische correctheid.

AANBOD KINDEROPVANG IN DE GEMEENTE EN DE ZORGREGIO (BRON: KIND EN GEZIN)

In de gemeente Tienen waren er in 2019:

- 39.67 plaatsen per 100 kinderen van 0 tot 3 jaar;
- 439 plaatsen, waarvan 116 plaatsen binnen de gezinsopvang, 274 plaatsen binnen de groepsopvang en 49 plaatsen binnen de groepsopvang samenwerkende onthaalouders;
- 31 opvanglocaties, waarvan 21 binnen de gezinsopvang, 6 binnen de groepsopvang en 4 binnen de groepsopvang samenwerkende onthaalouders;
- 97 opvangplaatsen niet-inkomensgerelateerd en 342 wel inkomensgerelateerd.

In de zorgregio Tienen (Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaeken, Landen, Linter, Tienen, Zoutleeuw) waren er in 2019:

- 42,08 plaatsen per 100 kinderen van 0 tot 3 jaar;
- 1.216 plaatsen, waarvan 322 plaatsen binnen de gezinsopvang, 809 plaatsen binnen de groepsopvang en 85 plaatsen binnen de groepsopvang samenwerkende onthaalouders;
- 86 opvanglocaties, waarvan 55 binnen de gezinsopvang, 24 binnen de groepsopvang en 7 binnen de groepsopvang samenwerkende onthaalouders;
- 249 opvangplaatsen niet-inkomensgerelateerd en 967 wel inkomensgerelateerd.

ONTWIKKELINGEN

Op het niveau van de Vlaamse overheid zien we dat er extra wordt ingezet op:

- meer inkomensgerelateerde kinderopvang;
- meer kinderopvang voor kwetsbare gezinnen;
- meer flexibele groepsopvang, met name meer groepsopvang met flexibele/atypische openingstijden en meer dringende groepsopvang (plaatsen voor een gezin dat binnen de maand opvang nodig heeft).

Op het niveau van de gemeente Tienen:

Het aantal opvangplaatsen is lichtjes gestegen (van 417 in 2014 naar 439 in 2019). We zien hierbij een daling binnen de gezinsopvang en de groepsopvang, maar een stijging binnen de groepsopvang samenwerkende onthaalouders. Verder zien we dat het aantal inkomensgerelateerde plaatsen procentueel stijgt van 72% naar 78%.

In het werkveld stellen we vast dat alle organisatoren van kinderopvang in de gemeente Tienen te kampen hebben met lange wachlijsten. Het is moeilijk om een duidelijk zicht te krijgen op het aantal unieke opvangvragen. We weten uit ervaring dat ouders zich, net omwille van het schaarse aantal beschikbare plaatsen in de gemeente, bij de verschillende organisatoren aanmelden.

De opstart van het lokaal loket kinderopvang zal er in de toekomst voor zorgen dat (toekomstige) ouders zich niet meer bij elke organisator afzonderlijk zullen moeten aanmelden. Een uitdaging zal vooral zijn om ervoor te zorgen dat anderstalige en/of allochtone ouders en kansarme ouders voldoende ondersteuning krijgen bij het aanmelden via dit lokaal loket. Een bijkomende uitdaging stelt zich in de registratie van alle opvangvragen via het loket. De opvanginitiatieven dienen aangemoedigd te worden om ook ouders die rechtstreeks bij hen terecht komen en die ze onmiddellijk een plaatsje kunnen aanbieden, er toe aan te zetten hun opvangvraag te registreren op het lokaal loket. Dit om ervoor te zorgen dat de cijfergegevens van het lokaal loket een correct beeld geven de kinderopvangsituatie in de gemeente.

Het Agentschap Integratie en Inburgering organiseert in samenwerking met de stad Tienen en met de financiële steun van het Asiel-, Migratie- en Integratiefonds (AMIF) dit jaar voor de derde keer een inburgeringsprogramma op maat voor laaggeletterde moeders met kinderen onder de drie jaar. Terwijl deze moeders o.a. Nederlandse les en cursussen maatschappelijke oriëntatie volgen, worden hun kindjes op dezelfde plaats opgevangen door vrijwilligers i.s.m. de projectpartners. In Tienen staan het CBE Leuven-Hageland, het Agentschap Integratie en Inburgering, Kind&Gezin, het Huis van het Kind Tienen en de stad Tienen in voor de uitvoering van het traject. Een uitdaging zal zijn om voor de ouders die na deze cursus aan het werk kunnen kinderopvang aan te bieden in de reguliere sector.

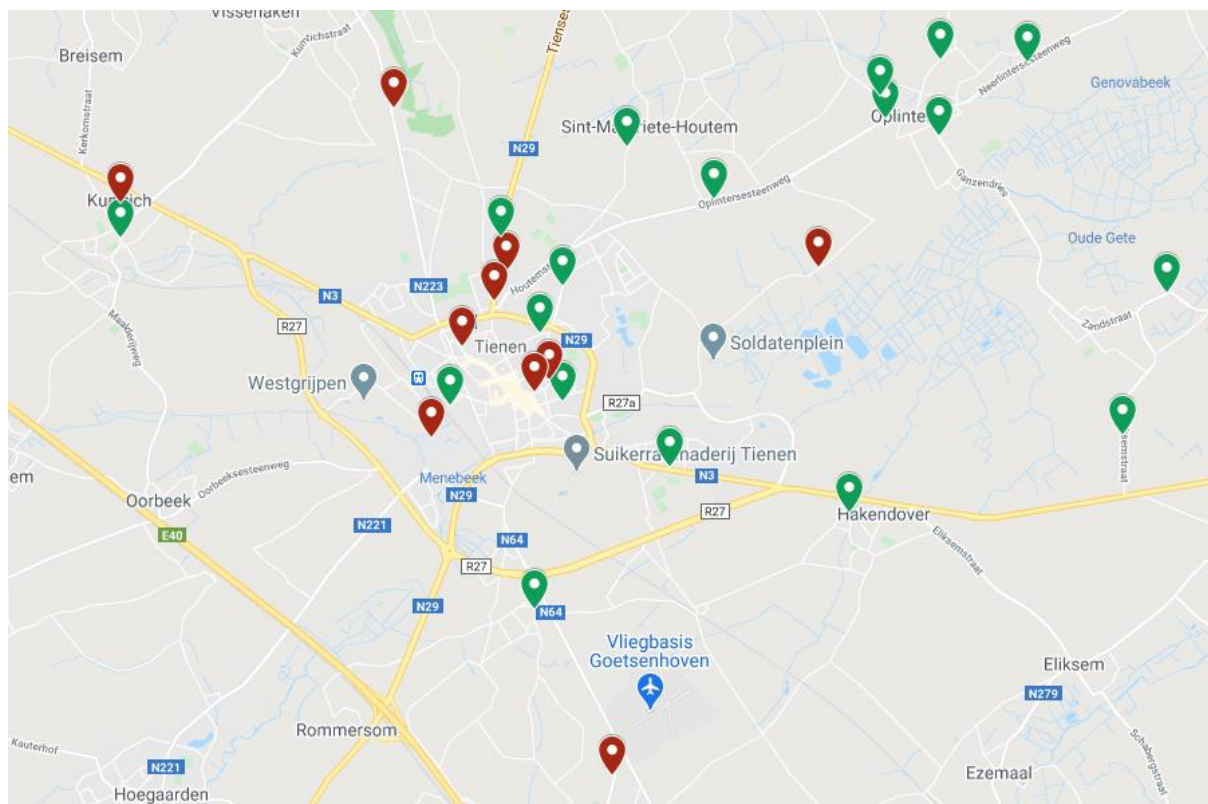
SPREIDING VAN HET AANBOD OVER DE GEMEENTE

Wanneer we kijken naar de spreiding van het aanbod van de kinderopvang in onze gemeente, zien we dat de opvanglocaties binnen de gezinsopvang (zie kaart: groene bollen) ruimer gespreid zijn. Ongeveer 33% van deze locaties bevindt zich in of dicht bij het centrum van Tienen. De opvanglocaties binnen de groepsopvang zijn minder gespreid (zie kaart: rode bollen). 60% bevindt zich in of dicht bij het centrum.

In totaal bevinden zich dus ongeveer 43% van de opvanglocaties in of dicht bij het centrum van Tienen. We kunnen hieruit afleiden dat het voor meer mobiele gezinnen gemakkelijker is om een opvangplaats te vinden, aangezien voor hen ook de verder van het centrum gelegen plaatsen bereikbaar zijn.

Kaart 1: Spreiding aanbod kinderopvang

KWALITEIT VAN DE OPVANG

Elke vergunde kinderopvang krijgt regelmatig Zorginspectie over de vloer. Zij maken na elk bezoek een verslag op van het bezoek. Wil je een inspectieverslag inkijken, dan moet je de vraag schriftelijk overmaken aan Zorginspectie: openbaarheid@zorginspectie.be, Zorginspectie, Koning Albert II-laan 35, bus 31, 1030 Brussel.

Eventuele klachten over een kinderopvangvoorziening kan je opvragen bij Klachtendienst Kind en Gezin

Tevredenheid van de ouders over de kinderopvang kan je halen uit de resultaten van tevredenheidsmetingen (bij de voorziening).

LEEFBAARHEID VAN DE KINDEROPVANG

Onthaalouders/kinderbegeleiders kunnen werken met volgende statuten:

- Aangesloten gezinsopvang (vroegere aangesloten onthaalouder) bij een organisator

Een kinderbegeleider die aangesloten is bij een organisator gezinsopvang (ook wel dienst voor onthaalouders) is onderworpen aan het sociaal statuut voor onthaalouders. Deze kinderbegeleider is geen werknemer en ontvangt geen loon, maar een belastingvrije onkostenvergoeding. Dit heeft onder meer als nadeel dat het maandelijks inkomen van de onthaalouders sterk schommelt naargelang de aanwezigheid van de kinderen. Verder zijn ook hun vakantiedagen onbetaald.

Elke organisator heeft de mogelijkheid en de vrijheid om zijn/haar onthaalouders/kinderbegeleiders te ondersteunen.

Voor de onthaalouders verbonden aan de dienst voor onthaalouders van de stad Tienen voorziet de stad als organisator:

- bij opstart van de opvang: een installatiepremie van € 430;
  - driejaarlijks kan er een investeringstoelage worden aangevraagd voor aankopen die bijdragen tot de kinderopvang. Deze bedraagt € 500 voor de gezinsopvang en € 1.000 voor de groepsopvang;
  - een onthaalouder gezinsopvang die samen met een collega-onthaalouder een groepsopvang opstart, krijgt een opstartvergoeding van € 1.500.
- Proefproject werknemersstatuut aangesloten onthaalouders
- De Vlaamse Regering gaf op 14 februari 2014 haar goedkeuring aan de conceptnota 'proefproject werknemersstatuut aangesloten onthaalouders'. Het proefproject wil nagaan of en hoe een werknemersstatuut in de praktijk kan worden toegepast bij onthaalouders die zijn aangesloten bij een dienst voor onthaalouders, en liep tot 31 december 2016. De Vlaamse Regering besliste op 24 februari 2017 om het project te verlengen met twee jaar, tot 31 december 2018. Recent namelijk op 17 november 2020 besliste de Vlaamse Regering om dit project opnieuw te verlengen tot 31 maart 2023. De verlenging biedt de kans om de financiële en fiscale implicaties beter in kaart te brengen en om aan te sluiten bij keuzes die zullen volgen uit de lopende strategische visie-oefening over de gezinsopvang.
- Onthaalouders/kindbegeleiders met een zelfstandig statuut
- Zelfstandigen zijn onderworpen aan het statuut voor zelfstandigen: Zij zijn verplicht om zicht aan te sluiten bij een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen en een ziekenfonds. Zij betalen sociale zekerheidsbijdragen en hebben daardoor recht op een pensioen, kraamgeld, adoptiepremie, kinderbijslag en een ziekte- en invaliditeitsverzekering. Er is een vermindering of vrijstelling van sociale zekerheidsbijdragen mogelijk. Bv. bij een bijberoep of wanneer het inkomen onder een bepaald min. blijft en men via de partner verzekerd is. De kinderbegeleider bouwt dan wel zelf geen socialezekerheidsrechten op, zoals een pensioen.

LOKAAL LOKET KINDEROPVANG

Het lokaal loket kinderopvang werd ondertussen opgestart zodat gezinnen zich met hun opvangvraag nog maar op één plaats moeten registeren.

De bekendmaking is succesvol gebeurd en de meeste opvanginitiatieven werken actief mee. Het blijft belangrijk dat alle opvanginitiatieven de ouders adviseren en aansporen om zich te registreren in het digitaal loket kinderopvang. Wanneer alle ouders met een opvangvraag dit doen kunnen we via het loket correcte cijfersgegevens bekomen over de noden en behoeften naar kinderopvang.

Voor anderstalige ouders bestaat een uitdaging voor de stad er in deze gezinnen voldoende ondersteuning te bieden enerzijds en anderzijds te blijven aanmoedigen om hun kennis van de Nederlandse taal te verbeteren. Een mooi project van de stad Tienen dat hiertoe bijdraagt is het buddy-project, waarbij anderstalige nieuwkomers een buddy krijgen die hen wegwijs maakt in het dagelijks leven en hen ondersteunt bij hun integratie.

HISTORIEK

Tijdens de gemeenteraad van 23-11-1978 werd de 'dienst onthaalmoeders' door de stad Tienen opgericht. Met ingang van 1-12-1978 gaf het toenmalige Nationaal Werk voor Kinderwelzijn een voorlopige erkenning voor 10 onthaalmoeders, 8 onthaalkinderen beneden de 3 jaar en een halftijds gesubsidieerde sociaal assistente.

In 1986 kwam er een samenwerkingsakkoord tot stand met de OCMW's van de gemeenten Boutersem en Glabbeek. Zo'n akkoord houdt in dat de ganse werking gedragen (georganiseerd) wordt door de stad Tienen

en dat de OCMW's bijdragen in de kosten (materiaal, vorming en verzekering, reisonkosten voor de begeleiding) per onthaalouder, per jaar.

In 1987 volgde het OCMW van Linter en in 1990 werd ook met het OCMW van Lubbeek een dergelijk akkoord afgesloten. Het akkoord met het OCMW van Lubbeek werd stopgezet in april 2014 omwille van de opdeling van de subsidiegroepen in zorgregio's.

Onze dienst heeft 162 vergunde plaatsen voor wat betreft de gezinsopvang en 12 vergunde plaatsen wat betreft de groepsopvang. Dagelijks trachten onze onthaalouders een kwalitatief hoogstaande opvang te bieden aan ongeveer 200 kinderen tussen 0 en 12 jaar.

Onze dienst is gehuisvest in het Sociaal Huis, Kabbeekvest 110 (1ste verdieping), 3300 Tienen. In hetzelfde gebouw bevindt zich ook de speel-o-theek, Huis van het Kind (is verhuisd naar St. Jorisplein), het consultatiebureau van Kind en Gezin, het sociaal verhuurkantoor en de diensten van het OCMW. Het gebouw is voorzien van een ruime parking en een lift, zodat we gemakkelijk bereikbaar zijn voor ouders met kleine kinderen.

DE AANGEBODEN KINDEROPVANG

De dienst voor onthaalouders organiseert binnen de regio Tienen-Linter-Glabbeek-Boutersem hoofdzakelijk gezins- en groepsopvang voor baby's en peuters die nog niet naar de basisschool gaan. Een aantal onthaalouders doet ook opvang van schoolgaande kinderen. Deze opvang kan tot het einde van de basisschool, in overleg met de onthaalouder.

Bij gezinsopvang komen kinderen terecht in een groep van maximaal 8 kinderen. Bij groepsopvang is het maximaal aantal toegelaten kinderen 18.

Als dienst voor onthaalouders staan wij ook open voor de opvang van kinderen met een extra of specifieke zorgbehoefte.

Alle kinderen zijn welkom, wij discrimineren niemand op basis van cultuur, afkomst, nationaliteit, geslacht, geloof of levensovertuiging.

Om de beschikbare opvangplaatsen toegankelijk te maken voor alle gezinnen, werken we via inkomenstarief. In samenwerking met het OCWM trachten we ook gezinnen verder te helpen voor wie dit tarief nog moeilijk haalbaar is. Zij kunnen een individueel verminderd tarief aanvragen.

OPVANGVRAGEN EN -AANBOD

Jaar na jaar komt er een groot aantal opvangvragen bij onze dienst terecht en doen wij er alles aan om zoveel mogelijk gezinnen verder te helpen in hun zoektocht naar een geschikte opvang.

Tabel 18: Aantal opvangvragen en geplaatste kinderen per jaar

Jaar	Opvangvragen	Aantal geplaatste kinderen
2013	238	220
2014	235	216
2015	225	200
2016	260	225
2017	244	236
2018	305	202
2019	255	199

Verder zien we jaarlijks wijzigingen in onze groep onthaalouders. Zo zijn er regelmatig onthaalouders die, om zeer uiteenlopende redenen, stoppen met het uitoefenen van deze job. Daarnaast vinden we ook steeds nieuwe kandidaten die met veel enthousiasme deze taak op zich nemen.

Tabel 19: Overzicht aantal aangesloten onthaalouders gezins- en groepsopvang DVO stad Tienen

Jaar	Aantal aangesloten onthaalouders gezinsopvang	Aantal aangesloten onthaalouders groepsopvang
2013	33	3
2014	30	3
2015	29	3
2016	29	3
2017	29	3
2018	26	3
2019	25	2

Uit onze contacten met (kandidaat-)onthaalouders leiden we af dat er een toenemende interesse is om i.p.v. gezinsopvang in de eigen woning, groepsopvang te organiseren op een andere locatie. Financieel is het jammer genoeg moeilijk haalbaar binnen het statuut van onthaalouder om hiervoor een locatie te huren. Indien het lokaal bestuur hier echter locaties voor ter beschikking zou stellen, zou het zeker mogelijk zijn om in de toekomst bijkomende groepsopvanginitiatieven op te starten.

FOCUS OP KWALITEIT VAN DE KINDEROPVANG

Als dienst voor onthaalouders dragen wij de kwaliteit van de kinderopvang natuurlijk hoog in het vaandel. Dit komt duidelijk naar voren uit de bezetting van onze opvangplaatsen. Hoewel Kind en Gezin het maximaal aantal gelijktijdig aanwezige kinderen voor gezinsopvang op 8 legt en voor groepsopvang op 18, adviseren zij wel en streven wij ernaar om dit aantal lager te houden om zo een meer kwaliteitsvolle opvang te kunnen bieden. In de gezinsopvang hebben onze onthaalouders ongeveer 4 fulltime kinderen en in onze groepsopvang zitten ongeveer 12 fulltime kinderen. Hier kiezen we bewust voor, ook al kunnen we hierdoor minder subsidies binnen halen.

Verder bieden wij als dienst pedagogische ondersteuning aan onze onthaalouders door hen vormingen aan te bieden in de vorm van dag- en avondcursussen. Hierbij wordt enerzijds aandacht besteed aan het aanbieden van bruikbare instrumenten en kennis om de kwaliteit te verbeteren en is er daarnaast ook ruimte voor uitwisselen van ervaringen in groep, het bijleren van elkaar. We vragen onze onthaalouders om minstens 12 uur vorming te volgen per kalenderjaar.

Ook tijdens onze huisbezoeken trachten wij de onthaalouders te ondersteunen. Twee- à driemaandelijks gaat er een dienstverantwoordelijke langs bij de onthaalouder. Tijdens deze bezoeken bespreken we samen de ontwikkeling van de kinderen, pedagogische thema's, thema's zoals veiligheid, regelgeving... Verder kunnen de onthaalouders ook steeds met hun vragen bij ons terecht.

Indien wij tijdens onze huisbezoeken problemen detecteren in de ontwikkeling van een kind of bezorgdheden i.v.m. de gezinssituatie, proberen wij het nodige te doen om de ouders hierin te begeleiden of door te verwijzen door contacten te leggen met de bevoegde diensten.

VOORRANGSREGELS

Bij verscheidene vragen naar opvang op hetzelfde moment verdelen we de plaatsen volgens bepaalde voorrangsregels. We geven absolute voorrang aan gezinnen die opvang nodig hebben omwille van de werksituatie van de ouders. Ook is er voorrang voor alleenstaanden, ouders met een laag inkomen, pleegkinderen, kinderen met een broer of zus in de opvang.

Bijkomend stelt de wet dat 20% van de kinderen die wij op jaarbasis opvangen, kinderen zijn van kwetsbare gezinnen die tot 1 van volgende groepen behoren:

- opvang nodig voor de werksituatie en alleenstaand zijn

- opvang nodig voor de werksituatie en een laag inkomen hebben
- opvang nodig voor de werksituatie en een pleegkind hebben
- alleenstaand zijn en een laag inkomen hebben
- alleenstaand zijn en een pleegkind hebben
- een laag inkomen en een pleegkind hebben
- opvang nodig voor de werksituatie en problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben
- opvang nodig voor de werksituatie en een laag opleidingsniveau hebben
- alleenstaand zijn en problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben
- een laag inkomen hebben en problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben
- een laag inkomen en laag opleidingsniveau hebben
- problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben en een laag opleidingsniveau hebben

Zolang 20% niet bereikt is, kan afgeweken worden van de absolute voorrang in het kader van de werksituatie.

Tabel 20: Percentage kwetsbare gezinnen en voorrangsgroepen van de geplaatste kinderen per jaar

DVO stad Tienen	Percentage kwetsbare gezinnen				Percentage voorrangsgroepen				
Subsidiegroep	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2019
groepsopvang		75,76	61,76	61,53	57,14	75,76	61,76	65,38	69,23
gezinsopvang					23,08	28,77	27,18	28,18	34,41

GROEPSOPVANG 'T BAVETJE

In het jaar 2006 werd binnen het Lokaal Overleg Kinderopvang de nood aan flexibele en tijdelijke opvang aangekaart. Ook het project 'Toegankelijkheid in de kinderopvang' werd geconfronteerd met dit probleem. Dit project werd opgestart op initiatief van Kind en Gezin en had als doel na te gaan hoe kwetsbare gezinnen gebruik kunnen maken van kinderopvang. In deze werkgroep waren o.a. OCMW, VDAB, werkwinkel, schepen sociale zaken, kinderdagverblijven, afvaardiging van K&G en onze dienst vertegenwoordigd.

Vaststelling: ouders die plots zonder opvang vallen, ouders die een opleiding willen volgen, die Nederlandse lessen willen volgen, werk aangeboden krijgen, inburgeringscursus, enz. vinden geen opvang. De meeste plaatsjes zijn al lang op voorhand gereserveerd. De meeste mensen uit deze groep zijn kwetsbaar, hebben geen auto en moeten dus een plek vinden waar zij te voet of met openbaar vervoer hun kind kunnen brengen.

Uiteindelijk werd gekozen voor een kleinschalig en budgetvriendelijk initiatief dichtbij het centrum van de stad. In een voormalige crisiswoning van de stad werd een samenwerkingsverband met onthaalouders opgestart (later groepsopvang 't Bavetje). Om toegang te krijgen tot deze opvang, moest het gaan om urgentieopvang en het was tijdelijke opvang in afwachting van een definitieve opvangplaats in een van de reguliere opvangvoorzieningen. Er werd regelmatig een overleg georganiseerd met de inkomensgerelateerde kinderdagverblijven om eventueel doorstroming mogelijk te maken.

In het belang van de opgevangen kinderen en de samenwerkende onthaalouders werden deze voorwaarden later herbekeken. Zo merkten we dat gezinnen vaak toch een blijvende nood hebben aan kinderopvang en moeilijk een plaatsje vinden in een andere opvangvoorziening. Bovendien hebben de kinderen die worden opgevangen elk hun eigen rugzakje met problemen en bevinden de gezinnen zich vaak in moeilijk situaties. Dit type opvang vraagt dan ook een zeer grote inzet van onze kinderbegeleiders.

Ook het statuut van onze onthaalouders bemoeilijkt het organiseren van tijdelijke en dringende opvangplaatsen, aangezien het inkomen van onze kinderbegeleiders afhankelijk is van het aantal aanwezige kindjes. Daarom bekijken wij momenteel zesmaandelijks of het aangewezen is om voor gezinnen die voldoen aan de 2 voorwaarden van 'kwetsbaar gezin' de opvang te verlengen.

In onze groepsopvang het Bavetje worden we gesubsidieerd voor trap 3 (kwetsbare gezinnen) en voorzien wij met de extra subsidie hiervoor ook extra pedagogische ondersteuning i.s.m. VVSG.

Aangezien het aanbod van onze groepsopvang absoluut niet toereikend is om aan de vele opvangvragen te voldoen, vormt het een uitdaging om in de toekomst extra plaatsen te voorzien voor dringende en tijdelijke opvang. Daarom wordt er bekeken of dit aanbod kan uitgebreid worden door een tweede gelijkaardige groepsopvang op te starten. Een eventuele uitbreiding van 't Bavetje zou ook kunnen, mits verbouwingen aan de woning. Een uitdaging is om een geschikte locatie te vinden.

Mogelijkheden die reeds geopperd werden en de bijhorende bedenkingen (situatie begin 2019):

Locatie	Bedenkingen
Huurhuis op de privé-markt	<ul style="list-style-type: none"> - huurprijzen liggen vaak nogal hoog - locaties voldoen niet altijd aan de vereisten om kinderopvang te organiseren - eigenaars zijn niet altijd bereid te verhuren i.f.v. kinderopvang
Oud politiekantoor	reeds andere invulling vanuit OCMW
Seniorie	niet duidelijk wat de invulling in de toekomst zal zijn
Zomertuin Sint-Janzenhuis	<ul style="list-style-type: none"> - lijkt een geschikte locatie, wordt verder bekeken - geen duurzame oplossing, doch geen probleem indien tijdelijke opvangplaatsen
Nieuwbouwproject Donysite	<ul style="list-style-type: none"> - zeer goede ligging - plannen moeten nog verder uitgewerkt worden
Park Passionisten	<ul style="list-style-type: none"> - goede ligging - naast het KOALA-project van Huis van het Kind

SPEEL-O-THEEK 'DE KRAAL'

Speel-o-theek De Kraal is een vrijwillig initiatief van onthaalouders verbonden aan de dienst voor onthaalouders van de stad Tienen. Deze bevindt zich eveneens in het Sociaal Huis.

In de speel-o-theek kan iedereen elke tweede dinsdagavond van de maand (aangesloten onthaalouders, andere kinderbegeleiders, ouders...) terecht om speelgoed te ontlene. Het jaarlijks lidgeld bedraagt momenteel € 24.

De bedoeling van De Kraal is om zoveel mogelijk kinderen te laten kennismaken met een ruim aanbod aan speelgoed. Kinderen ontwikkelen mede via hun spel. Speelgoed is voor kinderen vooral didactisch materiaal.

STATUUT VAN ONZE ONTHAALoudERS

Een kinderbegeleider die aangesloten is bij onze dienst, is onderworpen aan het sociaal statuut voor onthaalouders. Hij bouwt een pensioen op en kan zelf een recht op gezinsbijslag doen ontstaan. De onthaalouder is verzekerd tegen ziekte, arbeidsongeschiktheid, beroepsziekten en arbeidsongevallen. Als er kinderen buiten zijn wil afwezig zijn, dan krijgt hij van de RVA een opvanguitkering.

De socialezekerheidsbijdragen worden door de organisator aan de bron van de kostenvergoeding ingehouden en aan de RSZ gegeven. De organisator betaalt ook zelf een bijdrage aan de RSZ.

De hoogte van de meeste socialezekerheidsuitkeringen hangt af van de gezinssituatie, het aantal opgevangen kinderen en het aantal dagen dat die kinderen opgevangen zijn.

Onthaalouders zijn dus geen werknemers. We merken dat diegenen die voor deze job kiezen dit dan ook bewust doen, omdat ze hier echt gemotiveerd voor zijn. Het nadeel van dit statuut is dat we onze onthaalouders niets kunnen opleggen. Toch zien we dat zij doorgaans open staan voor onze adviezen.

Onze onthaalouders krijgen op dit moment een dagprijs van € 21,19 per kind dat een ganse dag aanwezig is. Deze vergoeding is belastingvrij. De onthaalouders voorzien hiermee onder andere zelf in de voeding van de kinderen in de vorm van een gezond en gevarieerd middagmaal en een vieruurtje/fruitmaaltijd.

SUBSIDIERING

Kinderopvang voor baby's en peuters wordt gesubsidieerd door Kind en Gezin:

- De basissubsidie is de subsidie voor kinderopvang met 220 openingsdagen.
- De subsidie voor inkomenstarief is de subsidie voor kinderopvang waar de gezinnen een prijs betalen op basis van het inkomen. Kinderen van bepaalde gezinnen krijgen voorrang en vertegenwoordigen samen met kwetsbare gezinnen minstens 20% van de opgevangen kinderen.
- De plussubsidie is de subsidie voor kinderopvang die kwetsbare gezinnen ondersteunt. Kinderen van deze gezinnen krijgen voorrang en vertegenwoordigen minstens 30% van de opgevangen kinderen.

Verder worden ook de dienstverantwoordelijken gesubsidieerd door Kind en Gezin.

SAMENWERKING MET DERDEN

De dienst voor onthaalouders werkt nauw samen met derden in functie van het realiseren van een toegankelijke kinderopvang. Zij werken o.a. samen met Kind en Gezin, OCMW, VDAB, CVO, Open School, Inburgering en Integratie, CAW, Huis van het Kind, de gesubsidieerde kribbes, enz.

ROL VAN HET LOKALE BESTUUR

Het lokale bestuur staat voor een belangrijke beslissing, namelijk welke rol zij zullen opnemen binnen het kinderopvanglandschap in de gemeente. Zal er verder ingezet worden op een actieve rol als organisator van kinderopvang (dienst voor onthaalouders) of wordt er gekozen voor een regierol?

Een aantal belangrijke redenen om als lokaal bestuur in te zetten op publieke kinderopvang zijn (bron: vvs):

BEKENDHEID

Voldoende informatie over je lokaal kinderopvangaanbod is essentieel voor de gebruiker. Dit verhoogt de toegankelijkheid van je dienstverlening. Door de partners en organisaties die actief zijn op je grondgebied samen te brengen en door te investeren in een goede samenwerking, kan je meer realiseren. Het geheel is meer dan de som van de delen.

Als lokaal bestuur bied je reeds een breed cultuur-, sport- en vrijetijdsaanbod aan. Wanneer je daarnaast ook kinderopvang aanbiedt, kan je de samenwerking tussen deze diensten eenvoudig aansturen en samen de bekendheid van het aanbod vergroten.

BEREIKBAARHEID

Bereikbaarheid zegt iets over de mate waarin je opvangaanbod fysiek en in tijd toegankelijk is. Een gunstige ligging van je kinderopvanglocaties met gunstige openingsuren is een meerwaarde voor jonge gezinnen. Dat kan je als lokaal bestuur bieden door opvang in de verschillende wijken te organiseren, te zorgen voor goede verbindingen (openbaar vervoer) en flexibele openingsuren waar nodig.

Bereikbaarheid gaat ook over psychologische bereikbaarheid. Sommige ouders zien kinderopvang als iets dat 'niet voor hen' is, omdat men bijvoorbeeld niet actief is op de arbeidsmarkt. Het is belangrijk dat opvanginitiatieven zich bewust zijn van het beeld dat de buitenwereld van hen heeft, want drempels om kinderopvang te gebruiken, kan je zelf actief wegwerken.

Organiseer je zelf kinderopvang, dan kan je expliciet inzetten op het bestrijden van kinderarmoede en het realiseren van de sociale functie. Je kan werken aan de uitwerking van de regeling 'bestellen

is betalen', het voorrangbeleid, het prijsbeleid of aan een personeelsbeleid dat aandacht heeft voor diversiteit. Door eigen kinderopvang te organiseren bereik je kwetsbare doelgroepen makkelijker en zorg je ervoor dat zij toegang krijgen tot de kinderopvang.

Kinderopvang georganiseerd door het lokaal bestuur, kenmerkt zich tot slot door haar pluralistisch karakter.

BETROUWBAARHEID

Een betrouwbare opvang is een opvang die niet oordeelt, betrouwbare informatie geeft en geen gegevens uitwisselt zonder toestemming van de betrokkenen. Een opvang waar ouders zich welkom en gerespecteerd voelen in hun ouderrol, is toegankelijker.

Wie als lokaal bestuur zelf geen kinderopvang organiseert, heeft geen of weinig impact op de betrouwbaarheid van de dienstverlening. Wanneer je de teugels zelf in handen hebt, waarborg je de betrouwbaarheid en de continuïteit (en kwaliteit) van de dienstverlening in jouw gemeente.

Door zelf kinderopvang te organiseren, realiseer je bovendien lokale werkgelegenheid en creëer je lokale, kwalitatieve jobs.

BESCHIKBAARHEID

Om toegankelijkheid te verzekeren is voldoende kinderopvang binnen je gemeente noodzakelijk. Een tekort aan kinderopvangplaatsen is de eerste reden waarom gezinnen geen opvang vinden of niet terecht kunnen bij een kinderopvang in hun buurt. Als je zelf actor bent, garandeer je een (deel van het) aanbod kinderopvang voor alle burgers van je gemeente. Je kan als lokaal bestuur nieuwe initiatieven ontwikkelen, buiten de lijntjes kleuren en zoeken naar innovatieve en lokale antwoorden op lokale (opvang-)vragen, vaak los van bestaande subsidies.

BETAALBAARHEID

Opvang moet betaalbaar zijn, zowel de inschrijving als de organisatorische kosten. Als je als lokaal bestuur zelf kinderopvang organiseert, bepaal je zelf je prijsbeleid, binnen de klijntjes van de Vlaamse regering. Je kan oog hebben voor ouders die minder financiële mogelijkheden hebben, door bv. een automatische toekenning van de laagste tarieven. Het lokaal bestuur oefent met een lagere prijszetting ook invloed uit op de andere actoren in het veld, met doorgaans positieve gevolgen voor de gebruiker.

Betaalbaarheid gaat anderzijds ook over de betaalbaarheid voor de gemeente zelf. Want kinderopvang organiseren kost geld. Besparen kan, maar heeft vaak een grote impact. De investeringen die je doet, betalen zich terug op andere (maatschappelijke) vlakken. Welzijn primeert hier boven winst.

BEGRIJPBAARHEID

Begrijpbaarheid verwijst naar de mate waarin gegeven informatie over het aanbod te begrijpen is voor iedereen. Het taalgebruik verdient daarbij, zowel schriftelijk als mondeling, de nodige aandacht. Je moet ervoor zorgen dat iedereen het begrijpt. Het gaat daarbij niet alleen om de taal op zich, maar evenzeer om een specifiek soort Nederlands dat de voorzieningen gebruiken. Bij woorden zoals verluieren, flesvoeding, activiteiten aanbod ... kan zich niet iedereen direct iets voorstellen.

BRUIKBAARHEID

Als er opvang beschikbaar is, maar de organisatie ervan is niet aangepast aan de noden van de gebruikers, dan is je opvang niet bruikbaar. Een opvang met openingsuren die niet overeenkomen met de werkuren van de ouders, is niet bruikbaar.

In elke gemeente zullen de prioriteiten anders liggen. Als lokaal bestuur heb je een goed zicht de lokale situatie. Is er een grote werkgever in je gemeente die veel ouders tewerkstelt of bijvoorbeeld een ploegensysteem hanteert? Werken veel burgers in de horeca? In een ziekenhuis?

BELEID

Een eigen kinderopvang helpt je om de in de meerjarenplanning geformuleerde strategische doelstellingen op vlak van gezinsbeleid te realiseren, dit geldt ook voor andere beleidsdoelstellingen zoals op vlak van mobiliteit, (kinder-)armoede, activering en wijkontwikkeling. Zo kijk je als lokaal bestuur op een integrale manier naar welzijn en maak je dwarsverbindingen met verschillende beleidsdomeinen (ruimtelijke ordening, infrastructuur, mobiliteit, duurzame ontwikkeling ...). Zo heeft publieke zorg aandacht voor de mens in al zijn aspecten.

ODAA: Overzicht doelstellingen, actieplannen en acties

2020-2025

Journalvolgnummers: Budg. 126722

Gemeente (0207.525.758)
Grote Markt 27, 3300 Tienen

OCMW (0212.175.028)
Kabbeekvest 110/1, 3300 Tienen

Beleidsdoelstelling: **BD1: Werken aan een proper, kwaliteitsvol en groen openbaar domein**

Kwalitatieve omschrijving: We maken werk van de opwaardering van het openbaar domein door in te zetten op een proper, groen en kwaliteitsvol straatbeeld via het opzetten van gerichte acties en het hanteren van een herkenbare en uniforme stijl bij (her)inrichtingswerken op basis van doordachte ontwerprichtlijnen. We gaan resoluut voor aangename groene woonkernen en het bewaren van het landelijk karakter in het buitengebied. Het vergroenen en verder ontwikkelen van de stad is een beleidsprioriteit. Stadsvernieuwingsprojecten dienen de sociale, ruimtelijke, economische en ecologische beleidsprioriteiten van de stad te versterken en dienen een meerwaarde te zijn voor de omgeving. Bij grote projecten wordt de expertise vanuit verschillende beleidsdomeinen maximaal betrokken.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.178.598	4.451.420	4.647.629	4.165.207	4.300.744	4.351.162
Ontvangsten	2.112.947	1.896.600	1.845.000	1.845.000	1.845.000	1.845.000
Saldo	-2.065.651	-2.554.820	-2.802.629	-2.320.207	-2.455.744	-2.506.162
Investerings						
Uitgaven	145.071	521.868	2.400.870	997.000	930.296	618.089
Ontvangsten	5.749	34.051	351.800	346.900	342.000	0
Saldo	-139.322	-487.817	-2.049.070	-650.100	-588.296	-618.089
Financiering						

Actieplan: *BD1-AP1: Het inzetten op een propere en onderhouden publieke ruimte (netheid)*

De stad zet prioritair in op het rein houden van de openbare ruimte. Om de integrale aanpak inzake reiniging in de praktijk om te zetten en om de netheid van de openbare ruimte jaar na jaar te zien toenemen, maken we werk van:

- een plan 'openbare netheid' dat erop gericht is om via een integrale aanpak de netheid van de openbare ruimte te garanderen
- de bijsturing van ons organogram en een afweging van de inzet van eigen medewerkers versus externen
- de optimalisatie van aankoop van materiaal en materieel
- het nastreven van een gedragsverandering door in te spelen op de sociale norm
- het intensifiëren van de handhaving door het uitbreiden van het toezicht.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	3.598.837	3.778.126	3.963.180	3.539.944	3.666.128	3.709.757
Ontvangsten	2.107.977	1.886.600	1.835.000	1.835.000	1.835.000	1.835.000
Saldo	-1.490.860	-1.891.526	-2.128.180	-1.704.944	-1.831.128	-1.874.757
Investerings						
Uitgaven	14.343	213.409	964.500	108.000	356.296	361.089
Ontvangsten	5.749	34.051	9.800	4.900	0	0
Saldo	-8.594	-179.358	-954.700	-103.100	-356.296	-361.089
Financiering						

Actie: AP1-ACT1: We ontwikkelen een beheersplan voor het garanderen van de netheid van de openbare ruimte

We maken werk van de ontwikkeling van een beheersplan voor het garanderen van de netheid van de openbare ruimte, waarbij wordt ingezet op een efficiënt beheer van het openbaar domein. Hiertoe sturen we ons organogram bij, doen we een afweging van de inzet van eigen medewerkers versus externen en optimaliseren we de aankoop van materiaal en materieel.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	13.866	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-13.866	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	0	102.219	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-102.219	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP1-ACT2: Uitwerken visie, richtlijnen en uitvoeringsinstrumenten met betrekking tot afval

We ontwikkelen een visie, richtlijnen en uitvoeringsinstrumenten, zoals verordeningen, met betrekking tot afvalinzameling en verwerking.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	2.763.989	2.783.671	2.898.500	2.560.375	2.634.047	2.689.311
Ontvangsten	2.093.986	1.835.000	1.835.000	1.835.000	1.835.000	1.835.000
Saldo	-670.003	-948.671	-1.063.500	-725.375	-799.047	-854.311
Investerings						
Uitgaven	0	52.500	52.500	34.000	34.000	34.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-52.500	-52.500	-34.000	-34.000	-34.000
Financiering						

Actie: AP1-ACT3: Integrale, gebiedsgerichte aanpak voor het proper houden van het publieke domein

Voor het proper houden van het publieke domein, wordt er ingezet op een integrale (gebiedsgerichte) aanpak gebaseerd op 5 pijlers: infrastructuur, omgeving, communicatie, participatie en handhaving.

- Infrastructuur: de inrichting van de publieke ruimte bepaalt mee hoe net een stad is
- omgeving: publieke ruimte moet beleefd worden door de mensen
- sensibilisering & communicatie: elkeen moet zijn steentje bijdragen aan een propere stad
- participatie: verhogen van de betrokkenheid van de burger
- handhaving: het doen naleven van bepaalde regels

We maken werk van de ontwikkeling van een beheersplan voor het garanderen van de netheid van de openbare ruimte, waarbij wordt ingezet op een efficiënt beheer van het openbaar domein. Hiertoe sturen we ons organogram bij, doen we een afweging van de inzet van eigen medewerkers versus externen en optimaliseren we de aankoop van materiaal en materieel.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	834.847	980.589	1.064.680	979.569	1.032.081	1.020.446
Ontvangsten	13.991	51.600	0	0	0	0
Saldo	-820.856	-928.989	-1.064.680	-979.569	-1.032.081	-1.020.446
Investerings						
Uitgaven	14.343	58.690	912.000	74.000	322.296	327.089
Ontvangsten	5.749	34.051	9.800	4.900	0	0
Saldo	-8.594	-24.639	-902.200	-69.100	-322.296	-327.089
Financiering						

Actieplan: BD1-AP2: Werken aan het straatbeeld

We maken werk van een brede visie op het gebied van inrichtingsvraagstukken en op het beheer en onderhoud van de ruimte want de inrichting van de openbare ruimte bepaalt de sfeer van een straat, plein of van de stad in zijn totaliteit. Omdat het straatbeeld wordt bepaald door de zwakste schakel worden alle aspecten die een invloed hebben op het straatbeeld onder de loep genomen en worden concrete acties uitgewerkt die bijdragen tot de verbetering van het aanzicht van de stad.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	577.583	637.044	673.199	614.013	623.366	630.156
Ontvangsten	4.970	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Saldo	-572.613	-627.044	-663.199	-604.013	-613.366	-620.156
Investerings						
Uitgaven	112.469	282.508	1.211.580	819.000	504.000	187.000
Ontvangsten	0	0	342.000	342.000	342.000	0
Saldo	-112.469	-282.508	-869.580	-477.000	-162.000	-187.000
Financiering						

Actie: AP2-ACT1: We verbeteren de beeldkwaliteit van het openbaar domein

Met tijdelijke, creatieve initiatieven verkennen we de structurele mogelijkheden om (aandachts)plekken in de stad op te waarderen waardoor de beeldkwaliteit van het openbaar domein in de stad in zijn algemeenheid wordt verbeterd. Via buurtlaboratoria, positieve guerilla-acties, punctuele initiatieven, ... zoeken we naar een herkenbare stijl voor onze stad. Deze aanpak leidt tot de uitwerking van een kwaliteitstoets voor de inrichting van de openbare ruimte en de effectieve inrichting ervan. Hierbij wordt rekening gehouden met de diverse gebruikers (senioren, kinderen, mensen met een beperking,...). Kunst kan daarbij ingezet worden als een middel tot verbinding. Er worden richtlijnen voor een concrete beeldkwaliteit uitgewerkt zodat er d.m.v. straatmeubilair (banken, vuilbakken, bloembakken, fonteintjes, vlaggen, ...) en straataccessoires (groen, verlichting, reclamezuilen, ...) een uniform straatbeeld ontstaat in het stadscentrum en de deelgemeenten. Het inzetten op een onderhoudsarme vergroening van het openbaar domein is een prioriteit en een belangrijk onderdeel in de verbetering van de beeldkwaliteit van de stad. Door de uitwerking van een scala van acties inzake vergroening vormen deze plekken een meerwaarde voor de beleving van de Tienenaar. Op het einde van de legislatuur heeft elke Tienenaar zicht op een boom of groene plek.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	39.028	120.000	527.457	465.558	472.136	476.114
Ontvangsten	4.970	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Saldo	-34.058	-110.000	-517.457	-455.558	-462.136	-466.114
Investerings						
Uitgaven	107.090	90.000	803.000	579.000	504.000	187.000
Ontvangsten	0	0	342.000	342.000	342.000	0
Saldo	-107.090	-90.000	-461.000	-237.000	-162.000	-187.000
Financiering						

Actie: AP2-ACT2: Richtlijnen uitwerken voor concrete beeldkwaliteit met het oog op een uniform straatbeeld

Er worden richtlijnen voor een concrete beeldkwaliteit uitgewerkt zodat er d.m.v. straatmeubilair (banken, vuilbakken, bloembakken, fonteintjes, vlaggen, ...) en straataccessoires (groen, verlichting, reclamezuilen, ...) een uniform straatbeeld ontstaat in het stadscentrum en de deelgemeenten

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	103.170	116.871	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-103.170	-116.871	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	5.380	22.925	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-5.380	-22.925	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP2-ACT3: Ontwerprichtlijnen opmaken voor de inrichting van het openbaar domein

Op basis van de resultaten van de creatieve acties, maken we ontwerprichtlijnen op voor de stad (materiaalgebruik van straten, pleinen en stoepen, boordstenen, signalisatieborden, ...) en werken we een aanpak uit voor de kleinschalige en seizoensgebonden inrichting van het openbaar domein. Zowel burgers als stadsdiensten kunnen deze als leidraad hanteren.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	145.355	116.484	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-145.355	-116.484	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP2-ACT4: Het uitwerken van het beleid dat voor de begraafplaatsen werd vastgelegd

Het uitwerken van een besliste aanpak voor de begraafplaatsen, die in de praktijk gehanteerd wordt en die past in een toekomstvisie op de begraafplaatsen, wordt opgesplitst in 2 fasen:

- enerzijds de werken die op korte termijn dringend moeten gebeuren;
- anderzijds de werken op lange termijn waarvoor eerst een visie moet worden gevormd.

Op korte termijn wordt voorgesteld een aantal zaken uit te voeren die op dit moment zeer dringend zijn, samen met enkele kleinere ingrepen die snel zichtbaar zijn en op een korte termijn kunnen zorgen voor een grote comfortverbetering voor de bezoeker (bv. aanleg urnenveld, aanleg toegankelijke padenstructuur, zitbanken en sanitair voorzien). Deze kleinere ingrepen worden zo ontworpen dat deze een latere ontwikkeling naar een parkbegraafplaats niet zullen verhinderen.

Voor de werken op lange termijn dienen eerst een aantal standpunten te worden ingenomen. Door de meest noodzakelijke werken in eerste fase te laten uitvoeren, komt er meer tijd vrij voor het vormen van een visie voor de tweede fase.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	158.669	145.362	145.742	148.456	151.230	154.042
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-158.669	-145.362	-145.742	-148.456	-151.230	-154.042
Investerings						
Uitgaven	0	55.183	408.580	240.000	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-55.183	-408.580	-240.000	0	0
Financiering						

Actie: AP2-ACT5: Onderhoudsarme vergroening van het openbaar domein is een prioriteit

We zetten in op een onderhoudsarme vergroening van het openbaar domein. Door de uitwerking van een scala van acties vormen deze plekken een meerwaarde voor de beleving van de Tienenaar. Op het einde van de legislatuur heeft elke Tienenaar zicht op een boom of groene plek.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	131.361	138.327	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-131.361	-138.327	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	0	114.400	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-114.400	0	0	0	0
Financiering						

Actieplan: BD1-AP3: Werken aan kwaliteit

We brengen meer samenhang in de inrichting van de publieke ruimte door eenduidige principes en welomlijnde richtlijnen op te maken die als handleiding dienen voor elke ontwerper van projecten in de publieke ruimte in Tienen. De handleiding fungeert als een toetsingskader om objecten beter in de openbare te kunnen plaatsen. Stadsvernieuwingsprojecten dienen maximaal afgestemd te worden op de buurt en dienen een kwalitatieve bijdrage te leveren aan de sociale, ruimtelijke, economische en ecologische beleidsprioriteiten van de stad.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	2.178	36.250	11.250	11.250	11.250	11.250
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-2.178	-36.250	-11.250	-11.250	-11.250	-11.250
Investerings						
Uitgaven	18.259	25.951	224.790	70.000	70.000	70.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-18.259	-25.951	-224.790	-70.000	-70.000	-70.000
Financiering						

Actie: AP3-ACT1: Er wordt een kwaliteitstoets uitgewerkt voor het toekennen van vergunningen.

Er wordt een kwaliteitstoets uitgewerkt voor het toekennen van vergunningen. Hierbij wordt rekening gehouden met mobiliteitsaspecten zoals fiets- en voetgangersdoorsteken, de inname van het openbaar domein, groen, klimaat, waterhuishouding, beeldkwaliteitsplannen, onroerend erfgoed ...

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250
Investerings						
Financiering						

Actie: AP3-ACT2: Er wordt een kwaliteitskamer opgericht voor grote strategische projecten.

Er wordt een kwaliteitskamer opgericht voor grote strategische projecten.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP3-ACT3: De stad zet in op het begeleiden en adviseren van stadsvernieuwingsprojecten.

De stad zet in op het begeleiden en adviseren van stadsvernieuwingsprojecten, het laten opstellen van uitvoerings- en masterplannen en het laten onderzoeken van mogelijke ontwikkelingen.

We ontwikkelen uitvoeringsinstrumenten (stedenbouwkundige verordeningen, reglementen, ...) vanuit de visies die werden uitgetekend (beeldkwaliteitsplannen).

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	2.178	35.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-2.178	-35.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Investerings						
Uitgaven	18.259	25.951	224.790	70.000	70.000	70.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-18.259	-25.951	-224.790	-70.000	-70.000	-70.000
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD2: Werken aan aangenaam & kwaliteitsvol wonen

Kwalitatieve omschrijving: Om te werken aan kwaliteitsvol en betaalbaar wonen actualiseren en bundelen we alle reglementen, richtlijnen en verordeningen rond wonen en worden de rechten en plichten van bouwheren en projectontwikkelaars op eenduidige wijze vastgelegd. Het inzetten op een leefbare en kwaliteitsvolle woonomgeving is een beleidsprioriteit. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar het bruisender maken van het hart van de stad. In stadsontwikkelingsprojecten hebben we oog voor de betaalbaarheid van de woningen en de diversiteit in het aanbod. De stad informeert, adviseert en begeleidt inwoners met vragen over het verder verduurzamen en kwalitatief verbeteren van het (bestaande) woningpatrimonium. We werken aan laagdrempelige en gecentraliseerde dienstverlening rond wonen waarbij de nadruk ligt op het informeren en sensibiliseren van burgers rond thema's als energie en woningkwaliteit.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	372.404	666.112	454.750	367.750	219.750	219.750
Ontvangsten	1.399.723	1.168.818	1.137.058	1.146.832	1.056.899	1.067.269
Saldo	1.027.318	502.706	682.308	779.082	837.149	847.519
Investerings						
Uitgaven	0	15.000	766.000	35.000	100.000	80.000
Ontvangsten	1.137.500	1.801.000	1.770.000	1.000.000	2.500.000	2.410.000
Saldo	1.137.500	1.786.000	1.004.000	965.000	2.400.000	2.330.000
Financiering						

Actieplan: BD2-AP4: Het werken aan een bruisend stadshart

We zetten in op de ontwikkeling en realisatie van een masterplan om het historische hart en het handelscentrum van Tienen weer aangenaam en bruisend te maken. De afbakening van de kleinhandelszone is prioritair in functie van het toekomstbeeld van de stad. De handelskern dient als een zichtbaar geheel ingekleed te worden. Rond het hart van de stad dient een visie uitgewerkt te worden met het stadhuis, de erfgoed site en de O-L-V-ten Poelkerk.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	266.973	551.250	363.750	276.750	128.750	128.750
Ontvangsten	228.292	297.500	101.250	101.250	1.250	1.250
Saldo	-38.681	-253.750	-262.500	-175.500	-127.500	-127.500
Investerings						
Uitgaven	0	15.000	766.000	35.000	100.000	80.000
Ontvangsten	1.137.500	1.801.000	1.770.000	1.000.000	2.500.000	2.410.000
Saldo	1.137.500	1.786.000	1.004.000	965.000	2.400.000	2.330.000
Financiering						

Actie: AP4-ACT1: Uitwerking van een visie voor de pleinen, straten en gebouwen met erfgoedwaarde in het stadshart

I.s.m. de Vlaamse bouwmeester wordt een visie uitgewerkt rond het hart van de stad met de Grote Markt, de erfgoed site en de O.L.V.-ten-Poelkerk met inbegrip van het masterplan voor de bouw van het nieuwe stadhuis. Voor het St. Jorisplein wordt een 'design & build'-dossier opgesteld om te voorzien in kleine noodzakelijke ingrepen en tijdelijke herinrichtingen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	0	0	766.000	35.000	100.000	80.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-766.000	-35.000	-100.000	-80.000
Financiering						

Actie: AP4-ACT2: Uitwerking van een actief beleid voor de handelaars na afbakening kleinhandelszone.

Er wordt een actief beleid voor de handelaars uitgewerkt met aandacht voor starters en de aanpak van leegstand, na afbakening van de kleinhandelszone. De afbakening van de kleinhandelszone is de meest prioritaire actie. Dit is dringend noodzakelijk ifv de duidelijke communicatie over het toekomstbeeld van de stad en voor de rechtszekerheid van de eigenaars van handelspanden. Afbakening voorkomt misverstanden en rechtsonduidelijkheden. De afbakening van de kleinhandelszone zal een positieve invloed hebben op het straatbeeld en op het beeld van de handelskern. Daarnaast onderzoeken we of we de regierol inzake sociale economie opnemen in samenwerking met de gemeenten Landen, Linter, Geetbets, Kortenaak, Zoutleeuw en Hoegaarden.

Om de lokale economie een impuls te geven, zeker na corona, lanceerde de stad de T-bon om enerzijds de Tienenaars aan te moedigen om lokaal te kopen en anderzijds de Tienenaars de kans te geven om een waardebon met 20% extra budget aan te kopen. Bovendien engageert de stad zich om een citymanager aan te stellen die in samenspraak met de handelaars acties zal opzetten om het handelscentrum aangenamer en bruisender te maken. Tot slot zetten we in op samenwerking in de stad om de ontwikkeling van pop-up initiatieven op goed gekozen plaatsen te stimuleren. We ondersteunen de pop-up handelaar in een promocampagne voor de start-up en onderzoeken de mogelijkheden tot het ontwikkelen van ondersteuningsmodaliteiten om starters te helpen doorstromen naar de reguliere handelsmarkt (bv. logistieke ondersteuning).

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	266.973	551.250	363.750	276.750	128.750	128.750
Ontvangsten	228.292	297.500	101.250	101.250	1.250	1.250
Saldo	-38.681	-253.750	-262.500	-175.500	-127.500	-127.500
Investerings						
Financiering						

Actie: AP4-ACT3: We stimuleren de ontwikkeling van pop-up initiatieven op goed gekozen plaatsen.

We zetten in op samenwerking in de stad om de ontwikkeling van pop-up initiatieven op goed gekozen plaatsen te stimuleren. We ondersteunen de pop-up handelaar in een promocampagne voor de start-up en onderzoeken de mogelijkheden tot het ontwikkelen van ondersteuningsmodaliteiten om starters te helpen doorstromen naar de reguliere handelsmarkt (bv. logistieke ondersteuning).

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	0	15.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-15.000	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP4-ACT4: De stad investeert in de invoering van een grond- en pandenbeleid

De stad investeert in de invoering van een grond- en pandenbeleid waarbij inventarisatie en digitalisering een eerste belangrijke stap vormen. Daarbij wordt een ééngemaakte procedure rond verkopen (stad en OCMW) uitgewerkt.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	1.137.500	1.801.000	1.770.000	1.000.000	2.500.000	2.410.000
Saldo	1.137.500	1.801.000	1.770.000	1.000.000	2.500.000	2.410.000
Financiering						

Actieplan: BD2-AP6: Optimaliseren van de woonkwaliteit en veiligheids-, gezondheids- en kwaliteitsnormen bewaken.

Een kwalitatieve woonsituatie wordt beschouwd als een basisvereiste in onze maatschappij. Als lokaal bestuur staan we

zowel inwoners als professionelen bij met al hun woonvragen op vrijblijvende en onafhankelijke wijze. We streven naar 1 woonloket opdat de burger meteen geïnformeerd kan worden over verschillende woonaspecten. Verder zetten we in op maatregelen en projecten die de kwaliteit van de woontiteiten verbeteren. We bestrijden op actieve wijze huisjesmelkers en voorzien in instrumenten om de veiligheids- en kwaliteitsnormen van woontiteiten te bewaken.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	105.431	114.862	91.000	91.000	91.000	91.000
Ontvangsten	1.171.431	871.318	1.035.808	1.045.582	1.055.649	1.066.019
Saldo	1.066.000	756.456	944.808	954.582	964.649	975.019
Investerings						
Financiering						

Actie: AP6-ACT1: Er wordt werk gemaakt van één woonloket waarin alle woonactoren hun dienstverlening aanbieden.

Er wordt werk gemaakt van één woonloket, waarin alle woonactoren (SVK, CNUZ, RISO, CAW, Hestia, Begeleid wonen, ...) hun dienstverlening aanbieden. Door het streven naar één woonloket wordt de dienstverlening op een laagdrempelige manier bij de burgers gebracht. Het is op die manier ook mogelijk om ze meteen te informeren over verschillende woonaspecten: EPC, woonkwaliteit, renovatieaspecten, verwaarlozing,...). De stad informeert, adviseert en begeleidt inwoners met vragen over wonen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	50.981	0	0	0	0	0
Ontvangsten	322.456	316.318	325.808	335.582	345.649	356.019
Saldo	271.475	316.318	325.808	335.582	345.649	356.019
Investerings						
Financiering						

Actie: AP6-ACT2: In functie van de woonnoden wordt een divers en betaalbaar woonaanbod uitgewerkt.

Een divers en betaalbaar woonaanbod wordt uitgewerkt in functie van de woonnoden & er wordt gewerkt aan de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving. Huisjesmelkerij wordt actief bestreden door huisjesmelkers op alle mogelijke manieren aan te pakken. We verfijnen hiertoe onze reglementen om de aanpak en ontmoediging van de huisjesmelkerij nog strikter af te kunnen dwingen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	54.450	114.862	0	0	0	0
Ontvangsten	848.975	555.000	0	0	0	0
Saldo	794.525	440.138	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP6-ACT3: In functie van de woonnoden wordt een divers en betaalbaar woonaanbod uitgewerkt.

Een divers en betaalbaar woonaanbod wordt uitgewerkt in functie van de woonnoden & er wordt gewerkt aan de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving. Huisjesmelkerij wordt actief bestreden door huisjesmelkers op alle mogelijke manieren aan te pakken. We verfijnen hiertoe onze reglementen om de aanpak en ontmoediging van de huisjesmelkerij nog strikter af te kunnen dwingen.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	91.000	91.000	91.000	91.000
Ontvangsten	0	0	710.000	710.000	710.000	710.000
Saldo	0	0	619.000	619.000	619.000	619.000
Investerings						
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD3: Het verduurzamen van het patrimonium van de stad

Kwalitatieve omschrijving: Om te evolueren naar een duurzaam, beheersbaar en betaalbaar gebouwenpatrimonium maken we werk van de opmaak van een duurzaamheidstoets voor stedelijke bouwprojecten. In lijn met ons plan rond energietransitie dienen we bij investeringen en renovaties van het patrimonium van de stad uit te gaan vanuit duurzame principes. Als stad geven we het goede voorbeeld door, benevens het verduurzamen van het stadspatrimonium, een duurzaam aankoopbeleid te voeren en werk te maken van het verduurzamen van het eigen verplaatsingsgedrag en de uitbouw van een duurzaam wagenparkbeheer.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	1.500	15.719	18.976	22.457	25.660
Ontvangsten	0	0	367.972	351.362	360.807	348.172
Saldo	0	-1.500	352.253	332.386	338.350	322.512
Investerings						
Uitgaven	138.245	1.626.624	2.246.391	965.881	778.731	836.033
Ontvangsten	0	0	671.790	121.790	121.790	121.790
Saldo	-138.245	-1.626.624	-1.574.601	-844.091	-656.941	-714.243
Financiering						
Uitgaven	0	0	249.565	281.266	312.966	344.667
Ontvangsten	0	0	558.731	558.731	558.731	558.731
Saldo	0	0	309.166	277.465	245.765	214.064

Actieplan: BD3-AP7: Het klimaatneutraal maken van het patrimonium van de stad.

Bij investeringen in stedelijke bouwprojecten en renovaties van het bestaand patrimonium zien we erop toe dat we vertrekken vanuit duurzame principes zodat we de stads- en OCMW gebouwen stelselmatig duurzamer maken. We onderzoeken ook hoe we het patrimonium van de stad beter kunnen benutten. Ook via de uitvoering van projecten in het kader van het energiezorgplan verduurzamen we ons patrimonium.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	1.500	15.719	18.976	22.457	25.660
Ontvangsten	0	0	367.972	351.362	360.807	348.172
Saldo	0	-1.500	352.253	332.386	338.350	322.512
Investerings						
Uitgaven	138.245	1.626.624	2.246.391	965.881	778.731	836.033
Ontvangsten	0	0	671.790	121.790	121.790	121.790
Saldo	-138.245	-1.626.624	-1.574.601	-844.091	-656.941	-714.243
Financiering						
Uitgaven	0	0	249.565	281.266	312.966	344.667
Ontvangsten	0	0	558.731	558.731	558.731	558.731
Saldo	0	0	309.166	277.465	245.765	214.064

Actie: AP7-ACT1: We zetten verder in op de verduurzaming van ons patrimonium en materieel

We integreren duurzaamheidsoverwegingen in al onze opdrachtdocumenten met het oog op de uitvoering van duurzame werken, de aankoop van duurzame producten en het gebruik van duurzaam materieel en diensten. Bij het investeren en renoveren van het patrimonium van de stad vertrekken we steeds vanuit duurzame principes. Elk stedelijk bouwproject wordt aan een duurzaamheidstoets onderworpen en we maken werk van een betere benutting van ons bestaand patrimonium. De stad beschikt al over een plan rond energietransitie. Via de realisatie van acties (bv. in het kader van projecten als ELENA en het LICHT) verduurzamen we ons patrimonium in uitvoering van het energiezorgplan.

Verder blijven we werk maken van de vergroening van ons voertuigenpark en het plaatsen van oplaadplaatsen voor elektrische voertuigen en via Fluvijs optimaliseren we de openbare verlichting d.m.v. overschakeling op LED-verlichting.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	15.719	18.976	22.457	25.660
Ontvangsten	0	0	367.972	351.362	360.807	348.172
Saldo	0	0	352.253	332.386	338.350	322.512
Investerings						
Uitgaven	42.921	962.652	2.246.391	965.881	778.731	836.033
Ontvangsten	0	0	671.790	121.790	121.790	121.790
Saldo	-42.921	-962.652	-1.574.601	-844.091	-656.941	-714.243
Financiering						
Uitgaven	0	0	249.565	281.266	312.966	344.667
Ontvangsten	0	0	558.731	558.731	558.731	558.731
Saldo	0	0	309.166	277.465	245.765	214.064

Actie: AP7-ACT3: We maken werk van de verdere vergroening van ons voertuigenpark

Het voertuigenpark wordt verder vergroend met naast elektrische voertuigen, ook hybride & CNG-dienstvoertuigen en dit niet enkel voor personenwagens.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	1.500	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-1.500	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	95.324	663.971	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-95.324	-663.971	0	0	0	0
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD4: Het inzetten op actief burgerschap en het werken aan buurten waar iedereen zich thuis voelt

Kwalitatieve omschrijving: Wat ons allemaal verbindt, is de stad waarin we wonen, werken, verblijven en samenleven. De burgers maken de stad en die stad maken we samen. Wij willen Tienen verder laten uitgroeien tot een warme stad waarin iedereen zich thuis voelt, niemand uitgesloten wordt en iedereen zich betrokken voelt. Tienen wil een stad zijn waarin iedereen zichzelf kan zijn en waarin mensen elkaar graag ontmoeten en zorg dragen voor elkaar. Om de sociale cohesie, zelfredzaamheid en emancipatie van elke burger te verhogen, nemen we als stad een verbindende en faciliterende rol op waardoor burgers ertoe worden aangezet om acties en initiatieven te ondernemen die het (samen)leven in de buurten aangenamer maken. Samen met actieve burgers, verenigingen en andere partners werken we aan warme wijken en buurten waar het goed samenleven is.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	546.047	570.789	313.306	310.806	311.306	313.306
Ontvangsten	536.658	0	0	0	0	0
Saldo	-9.389	-570.789	-313.306	-310.806	-311.306	-313.306
Investerings						
Uitgaven	90.573	2.172.818	1.538.296	15.000	15.000	15.000
Ontvangsten	-10.224	25.000	0	0	0	0
Saldo	-100.796	-2.147.818	-1.538.296	-15.000	-15.000	-15.000
Financiering						

Actieplan: BD4-AP8: Werken aan een sterke positieve identiteit van betrokkenheid en verbondenheid.

We denken samen met de burgers na over de toekomst van hun buurt of wijk met de gezamenlijk agenda om dingen ten goede te veranderen. Daartoe stimuleren en ondersteunen we samenwerkingsinitiatieven die de buurtbeleving en het buurtgevoel ten goede komen. Wanneer burgers zich samen inzetten voor de opwaardering van hun buurt, gaan ze zich ook makkelijker vereenzelvigen met hun buurt en ontwikkelen ze vlugger een positieve (buurt)identiteit. Verder blijven we inzetten op een sterk netwerk van ontmoetingscentra en blijft het ondersteunen van (tijdelijke) verenigingen een belangrijke pijler in ons beleid. Adviesraden moeten meer functioneren als open structuren die participatiemogelijkheden bieden aan de brede bevolking. Vanuit hun unieke positie dienen ze het beleid duurzaam op te volgen en dienen ze zich te ontwikkelen tot draaischijven voor de lokale participatie.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	546.047	570.789	313.306	310.806	311.306	313.306
Ontvangsten	536.658	0	0	0	0	0
Saldo	-9.389	-570.789	-313.306	-310.806	-311.306	-313.306
Investerings						
Uitgaven	90.573	2.172.818	1.538.296	15.000	15.000	15.000
Ontvangsten	-10.224	25.000	0	0	0	0
Saldo	-100.796	-2.147.818	-1.538.296	-15.000	-15.000	-15.000
Financiering						

Actie: AP8-ACT1: Met buurtinitiatieven versterken we het buurtgevoel en verhogen we de betrokkenheid van burgers

Het project 'Beleef je buurt' heeft als uitgangspunt een identiteit voor buurten te creëren en de betrokkenheid van burgers te verhogen. De huidige laagdrempelige ondersteuning van kleine en grote buurtinitiatieven wordt verdergezet en aangevuld met een mogelijkheid tot aanvraag buurtbudget voor een speciaal project of actie. De betekenisvolle afbakening van deelgemeenten en buurten in het centrum is hierbij een voorwaarde. Daarnaast stimuleren we samenwerkingsinitiatieven die het buurtgevoel versterken (HOPLR buurtnetwerk, Facebookgroepen, Lazuur, 10/10, ...). We organiseren jaarlijks een inspirerende bijeenkomst voor organisatoren van buurtinitiatieven.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	13.500	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-13.500	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP8-ACT2: Met de voltooiing van het OC Hakendover breiden we ons netwerk van OC's verder uit

Het netwerk van ontmoetingscentra wordt deze legislatuur verder uitgebreid met de voltooiing van het OC Hakendover. Jaarlijks wordt er een netwerkevenement georganiseerd met de ontmoetingscentra.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	12.000	18.500	16.500	16.500	19.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-12.000	-18.500	-16.500	-16.500	-19.000
Investerings						
Uitgaven	84.874	2.157.818	1.523.296	0	0	0
Ontvangsten	-10.224	25.000	0	0	0	0
Saldo	-95.097	-2.132.818	-1.523.296	0	0	0
Financiering						

Actie: AP8-ACT3: Het omvormen van adviesraden tot sociale netwerken met een adviesopdracht en beleidsimpact.

De adviesraden worden over alle sectoren heen omgevormd tot sociale netwerken met een adviesopdracht en beleidsimpact. Deze raden moeten meer functioneren als open structuren die participatiemogelijkheden bieden aan de brede bevolking en aan ongeorganiseerde burgerinitiatieven. Vanuit hun unieke positie dienen ze het beleid duurzaam op te volgen en zich te ontwikkelen tot draaischijven voor de lokale participatie.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.212	11.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-4.212	-11.000	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP8-ACT4: De ondersteuning aan verenigingen wordt hervormd en naar een hoger niveau getild.

De ondersteuning aan verenigingen wordt hervormd en naar een hoger niveau getild, waarbij ook aandacht besteed wordt aan tijdelijke verenigingen. Er dient een vernieuwd kader geboden te worden waarin (tijdelijke) initiatieven eveneens een plaats vinden op vlak van ondersteuning en participatie. De bestaande ondersteuningsreglementen in de vrijetijdssector worden op elkaar afgestemd.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	467.829	508.296	258.806	258.306	258.806	258.306
Ontvangsten	536.658	0	0	0	0	0
Saldo	68.829	-508.296	-258.806	-258.306	-258.806	-258.306
Investerings						
Uitgaven	5.699	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-5.699	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Financiering						

Actie: AP8-ACT5: De stad coördineert i.s.m. opgewekt Tienen de "Kweikersparade 2020"

De stad coördineert in samenwerking met opgewekt Tienen de 'Kweikersparade 2020'. De Kweikersparade tijdens de Kweikersdag op 10 oktober 2020 is dé Tiense ommeegang die lokale sociaal-artistieke netwerken verbindt, opschaaft en versterkt. Het vormt het orgelpunt van een maandenlang participatief proces. De parade legt op een inclusieve manier de ziel van de stad bloot en hernieuwt een 500 jaar oude traditie. De Kweikersparade vormt een hefboom voor vernieuwende samenwerkingsverbanden en actief burgerschap. De stad is coördinerende partner van deze parade. De parade vormt in 2020 de rode draad doorheen de werking van alle stadsdiensten. De wijze waarop dit wordt aangepakt wordt eveneens op een participatieve manier vorm gegeven.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	60.506	14.494	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-60.506	-14.494	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP8-ACT6: Het omvormen van adviesraden tot sociale netwerken met een adviesopdracht en beleidsimpact.

De adviesraden worden over alle sectoren heen omgevormd tot sociale netwerken met een adviesopdracht en beleidsimpact. Deze raden moeten meer functioneren als open structuren die participatiemogelijkheden bieden aan de brede bevolking. Vanuit hun unieke positie dienen ze het beleid duurzaam op te volgen en zich te ontwikkelen tot draaischijven voor de lokale participatie.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	11.000	11.000	11.000	11.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Investerings						
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD5: Het dynamiseren van de vrijetijdsector

Kwalitatieve omschrijving: Met dienstverlening als uitgangspunt verschuift het idee van 'sectordenken' naar 'klantgericht denken'. Om ons te organiseren aan de veranderde verwachting van de burger ten aanzien van vrijetijdsbeleving, zetten we stappen in de uitbouw van een integraal lokaal vrijetijdsbeleid dat toegankelijk is en waarbij transversaal werken het uitgangspunt vormt. Door een betere samenwerking, een centralisatie van administratieve taken, een betere afstemming van het aanbod, het delen van infrastructuur en een gezamenlijke communicatie, wordt dienst overschrijdend gewerkt. Elke sector wordt vanuit de eigen sterkte in het gezamenlijke verhaal ingezet. Door op deze wijze te werken, bouwen we een dynamischer aanbod uit met een groter maatschappelijk draagvlak.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	783.498	1.289.363	1.117.693	1.028.922	1.036.535	1.094.350
Ontvangsten	688.026	691.073	693.595	683.595	693.595	683.595
Saldo	-95.472	-598.290	-424.098	-345.328	-342.940	-410.756
Investerings						
Uitgaven	84.587	233.632	775.665	328.100	58.100	58.100
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-84.587	-233.632	-775.665	-328.100	-58.100	-58.100
Financiering						

Actieplan: BD5-AP9: Het ontwikkelen van een integraal lokaal vrijetijdsbeleid

Om de stap te zetten naar een integraal lokaal vrijetijdsbeleid wordt in eerste instantie werk gemaakt van het inhoudelijk en structureel afstemmen van het aanbod van de vrijetijdsdiensten op elkaar en wordt gezamenlijk gecommuniceerd. We gebruiken de ene activiteit om een andere te promoten. Op het vlak van communicatie blijven we ons in vraag stellen in de zin van wat er werkt voor welke doelgroep. We zetten in op een brede evenementenprogrammatie waaraan alle diensten meewerken.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	255.019	624.627	462.627	440.627	445.627	503.127
Ontvangsten	572	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Saldo	-254.447	-621.127	-459.127	-437.127	-442.127	-499.627
Investerings						
Financiering						

Actie: AP9-ACT1: De vrijetijdsdiensten ontwikkelen een gezamenlijk aanbod waarbij ze samen naar buiten treden

Vanuit de vrijetijdsdiensten wordt er, vanuit een intensieve samenwerking, een gezamenlijk aanbod ontwikkeld, waarbij de diensten niet meer afzonderlijk, maar als sector in zijn geheel naar buiten treden. Als tussenstap wordt in 2020 het aanbod van de vrijetijdsdiensten inhoudelijk en structureel op elkaar afgestemd en wordt gezamenlijk gecommuniceerd. Op vlak van vrijetijdsbeleid zullen we in de eerste plaats particuliere initiatieven ondersteunen en complementair, aanvullend een eigen aanbod ontwikkelen voor de eigen bevolking én een ruimere regio. Het aanbod van de vrijetijdsdiensten en het niet-stedelijke aanbod wordt inhoudelijk gescreend en afgestemd op de noden en behoeften van de inwoners met bijzondere aandacht voor kinderen, jongeren en kwetsbare doelgroepen... Hiertoe wordt gebruik gemaakt van een gemeenschappelijke kalender. Infrastructuur (bvb. Suikermuseum) wordt voor deze doeleinden op flexibele wijze gedeeld.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	72.453	159.627	129.627	121.127	121.127	121.127
Ontvangsten	500	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Saldo	-71.953	-157.627	-127.627	-119.127	-119.127	-119.127
Investerings						
Financiering						

Actie: AP9-ACT2: De stad Tienen voert een impactvol evenementenbeleid

De stad Tienen voert een transversaal evenementenbeleid dat fundamenteel bijdraagt aan de belevingswaarde van de stad (en deelgemeenten) voor inwoners en bezoekers. De evenementprogrammatie is gedifferentieerd en impactvol op vlak van connectiviteit (versterking van het lokale sociaal weefsel), entertainment, edutainment (inhoudelijk verrijkend en maatschappelijk relevant) en shopatainment (economische stimulans voor lokale handel en middenstand). Afhankelijk van de aard van het evenement wordt er gezorgd voor een duidelijke positionering en lokale of bovenlokale uitstraling. De evenementen waarbij de stad optreedt als organisator zijn kwalitatief en professioneel georganiseerd met aandacht en respect voor de openbare orde. Daarnaast worden verenigingen en particulieren via financiële en logistieke ondersteuningsmaatregelen aangemoedigd om zelf initiatief te nemen. De stad faciliteert, verbindt en versterkt deze initiatieven en houdt bij het toewijzen van de ondersteuningsmaatregelen rekening met de publieke impact ervan.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	182.566	465.000	333.000	319.500	324.500	382.000
Ontvangsten	72	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Saldo	-182.494	-463.500	-331.500	-318.000	-323.000	-380.500
Investerings						
Financiering						

Actieplan: BD5-AP10: Een toegankelijk vrijetijdsaanbod voor iedereen

We bewaken de betaalbaarheid en bereikbaarheid voor elke burger van de activiteiten en diensten die we aanbieden in de vrijetijdsector. Waar mogelijk worden steeds gedifferentieerde tarieven voorzien. We zetten in op het verhogen van de vrijetijdsparticipatie bij de verschillende doelgroepen en creëren de juiste omstandigheden om het vrijetijdsaanbod laagdrempelig en gevarieerd te maken en te houden voor iedereen. Waar mogelijk worden initiatieven in samenwerking met partners uitgerold. Volgens de beschikbare middelen voorzien we in het in standhouden van een kwalitatieve (vrijetijds)infrastructuur.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	528.479	664.735	655.065	588.295	590.907	591.223
Ontvangsten	687.454	687.573	690.095	680.095	690.095	680.095
Saldo	158.975	22.838	35.029	91.799	99.187	88.871
Investerings						
Uitgaven	84.587	233.632	775.665	328.100	58.100	58.100
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-84.587	-233.632	-775.665	-328.100	-58.100	-58.100
Financiering						

Actie: AP10-ACT1: Implementeren van de UITpas als instrument voor vrijetijdscommunicatie

We werken een visie uit om de UITpas te implementeren als instrument voor vrijetijdscommunicatie en ter verbreding van de participatie.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP10-ACT2: Elke inwoner dient te ervaren dat Tienen een dynamische erfgoedstad is.

We streven naar de uitwerking van een beleid dat erop gericht is dat elke inwoner ervaart dat Tienen een dynamische erfgoedstad is, waar beleving van dit erfgoed en een duurzaam draagvlak voor het in stand houden ervan hand in hand gaan. We stimuleren de creatie van een algemene erfgoedreflex die resulteert in een fierheid op de eigen identiteit en tevens kan bijdragen aan de verdere stadsontwikkeling. Via specifieke en goedgekozen evenementen wordt de interesse van het grote publiek in erfgoed gewekt.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	33.880	84.561	57.849	33.964	36.264	36.264
Ontvangsten	110.220	117.801	113.904	113.904	113.904	113.904
Saldo	76.340	33.240	56.055	79.940	77.640	77.640
Investerings						
Uitgaven	4.002	0	4.000	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-4.002	0	-4.000	0	0	0
Financiering						

Actie: AP10-ACT3: Het Houtenveld wordt uitgebouwd als sportpark en we investeren ook in de eigen sportinfrastructuur

Het Houtenveld wordt uitgebouwd als sportpark en we investeren ook in de eigen sportinfrastructuur, in synergie met de sportinfrastructuur van anderen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

Actie: AP10-ACT4: De opmaak van een gebouwenbeheersplan met aandacht voor de site van het zwembad.

Er wordt een gebouwenbeheersplan opgemaakt, waarbij er aandacht is voor het up to date houden van de site van zwembad de Blyckaert.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP10-ACT5: Het cultuurcentrum staat garant voor een complementair cultureel aanbod.

Het cultuurcentrum staat garant voor een complementair cultureel aanbod. Het cultuurcentrum ondersteunt organisatoren bij het ontwikkelen van een aanbod van activiteiten. Daarnaast organiseert het cc een complementair eigen cultureel aanbod met aandacht voor diverse doelgroepen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

Actie: AP10-ACT6: De bibliotheek van Tienen wordt een infohuis en open ontmoetingsplek waar iedereen welkom is.

De bib wordt een infohuis en open ontmoetingsplek waar burgers zich thuis voelen. We opteren daarbij voor de uitbouw van een digibib.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	95.424	106.755	120.300	112.300	112.300	112.300
Ontvangsten	22.854	18.095	36.095	36.095	36.095	36.095
Saldo	-72.570	-88.660	-84.205	-76.205	-76.205	-76.205
Investerings						
Uitgaven	0	23.100	330.000	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-23.100	-330.000	0	0	0
Financiering						

Actie: AP10-ACT7: De stad ondersteunt kwalitatief kunstonderwijs en creëert inspirerende leeromgevingen.

De stad ondersteunt kwalitatief kunstonderwijs en creëert inspirerende leeromgevingen voor haar inwoners. Kunstonderwijs stimuleert samen met de andere beleidsdomeinen (cultuur, jeugd, diversiteit, economie, duurzaamheid ...) actieve innovatieve plekken.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de I.L.V. samenwerkingsovereenkomst (I.L.V. = interlokale vereniging) worden er ontvangsten geboekt door de andere gemeenten die actief zijn in onze ART en wordt dit verrekend in de meerjarenbegroting.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	377.096	441.480	0	55.000	0	0
Ontvangsten	554.380	551.677	0	519.596	0	0
Saldo	177.284	110.197	0	464.596	0	0
Investerings						
Uitgaven	64.158	21.431	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-64.158	-21.431	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP10-ACT8: Uitwerken van een visie en beheersplan om van het Vianderdomein een hotspot van Tienen te maken.

Het Vianderdomein wordt uitgebouwd tot de nieuwe hotspot van Tienen. Hiervoor worden een visie en beheersplan uitgewerkt waaruit concrete realisaties voortvloeien. Daarbij wordt ingespeeld op de verschillende potentiële doelgroepen van het domein: gezinnen met kinderen, wandelaars, fietsers, omwonenden, vissers, omliggende bedrijven.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	22.078	31.939	35.436	26.741	27.053	27.369
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-22.078	-31.939	-35.436	-26.741	-27.053	-27.369
Investerings						
Uitgaven	16.427	189.102	378.984	287.000	17.000	17.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-16.427	-189.102	-378.984	-287.000	-17.000	-17.000
Financiering						

Actie: AP10-ACT9: De opmaak van een gebouwenbeheersplan met aandacht voor de site van het zwembad.

Er wordt een gebouwenbeheersplan opgemaakt, waarbij er aandacht is voor het up to date houden van de site van zwembad de Blyckaert.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

Actie: AP10-ACT10: De stad ondersteunt kwalitatief kunstonderwijs en creëert inspirerende leeromgevingen.

De stad ondersteunt kwalitatief kunstonderwijs en creëert inspirerende leeromgevingen voor haar inwoners. Kunstonderwijs stimuleert samen met de andere beleidsdomeinen (cultuur, jeugd, diversiteit, economie, duurzaamheid ...) actieve innovatieve plekken.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de I.L.V. samenwerkingsovereenkomst (I.L.V. = interlokale vereniging) worden er ontvangsten geboekt door de andere gemeenten die actief zijn in onze ART en wordt dit verrekend in de meerjarenbegroting.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	441.480	360.290	415.290	415.290
Ontvangsten	0	0	540.096	10.500	540.096	530.096
Saldo	0	0	98.616	-349.790	124.806	114.806
Investerings						
Uitgaven	0	0	62.681	41.100	41.100	41.100
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-62.681	-41.100	-41.100	-41.100
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD6: De troeven van Tienen in de verf zetten

Kwalitatieve omschrijving: Onze stad heeft veel te bieden. Toch is het essentieel om een eigen gezicht te hebben, want hoe iemand naar Tienen kijkt, wordt niet alleen door het uitzicht bepaald of door de functionele troeven die we bieden, maar evenzeer door het gevoel, de dynamiek, de sfeer...die in de stad aanwezig is. Om onze troeven meer in de kijker te zetten, maken we via onze stadspromotie werk van de ontwikkeling van een wervend stadsbeeld dat ons toelaat om de stad Tienen als merk te profileren en communiceren we op een uniforme wijze.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	139.546	178.200	391.700	325.100	256.800	260.900
Ontvangsten	2.010	0	55.000	0	0	0
Saldo	-137.536	-178.200	-336.700	-325.100	-256.800	-260.900
Investerings						
Uitgaven	0	83.500	100.000	30.000	313.500	0
Ontvangsten	0	22.000	0	0	0	0
Saldo	0	-61.500	-100.000	-30.000	-313.500	0
Financiering						

Actieplan: BD6-AP11: De stad een eigen gezicht geven

Tienen heeft nood aan het verhogen van de stadspromotie op vele niveaus, maar steeds met hetzelfde doel, met name ons DNA, ons merk 'Tienen' uitdragen. Het profileren van Tienen als merk dient te gebeuren vanuit de troeven die onze stad heeft maar die nu niet worden uitgespeeld. Ook dienen we (herinrichtings)projecten, zoals het Geteproject, aan te grijpen om deze vanaf de opstart meteen ook in de hoedanigheid van de aanwezige toeristische potenties uit te spelen. Onze uniforme communicatiestrategie op basis van een uniforme huisstijl dient te gebeuren in functie van het wervend stadsbeeld. Het stadsmagazine en de website zijn hierin belangrijke troeven.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	139.546	178.200	391.700	325.100	256.800	260.900
Ontvangsten	2.010	0	55.000	0	0	0
Saldo	-137.536	-178.200	-336.700	-325.100	-256.800	-260.900
Investerings						
Uitgaven	0	83.500	100.000	30.000	313.500	0
Ontvangsten	0	22.000	0	0	0	0
Saldo	0	-61.500	-100.000	-30.000	-313.500	0
Financiering						

Actie: AP11-ACT1: Burgerbetrokkenheid en cocreatie zijn een uitgangspunt in alles wat we doen.

Burgerbetrokkenheid en cocreatie vormen een uitgangspunt in alles wat we doen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP11-ACT2: We maken werk van een positief imago voor de stad Tienen, als stad & organisatie

We leggen het kader van onze corporate identity vast, dit zijn de identiteitskenmerken waarop we ons imago als stad en als organisatie willen baseren. We creëren een sterk beeldmerk en een huisstijl en leggen het geheel van afspraken vast die de interne en externe communicatie stroomlijnen ter ondersteuning van onze corporate identity. Daarnaast zetten we gerichte citymarketing- en informatiecampagnes in naar onze inwoners, medewerkers en andere doelgroepen om het gewenste imago te creëren.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	116.197	162.000	368.800	298.900	232.600	236.700
Ontvangsten	2.010	0	0	0	0	0
Saldo	-114.188	-162.000	-368.800	-298.900	-232.600	-236.700
Investerings						
Financiering						

Actie: AP11-ACT5: Attenties voor inwoners bij belangrijke levensmomenten

De stad Tienen wil zich manifesteren als een warme stad met een hart voor haar burgers door belangrijke stappen in het leven van haar inwoners niet ongemerkt te laten voorbijgaan. Daartoe wil de stad inwoners een kleine attentie geven wanneer zij belangrijke momenten in hun leven vieren zoals het geval is bij geboortes, huwelijken, het afsluiten van samenlevingscontracten, het vieren van huwelijksverjaardagen, enz... .

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	11.080	15.000	15.000	12.000	12.000	12.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-11.080	-15.000	-15.000	-12.000	-12.000	-12.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP11-ACT7: Het Geteproject fungeert als de groene en blauwe verbinding tussen de stad en het buitengebied

De stad Tienen participeert aan het strategisch project Getestreek. Het Geteproject fungeert als de groene en blauwe verbinding tussen de stad en het buitengebied. De Gete wordt uitgespeeld als één van de Tiense troeven. Door in te zetten op de waterkwaliteit, de belevingsaspecten en de vergroening, wordt de leefkwaliteit verhoogd en het toeristisch potentieel ontsloten.

Met dit Geteproject wil de stad:

- een robuust valleisysteem ontwikkelen met gevarieerde valleilandschappen, met behoud en versterking van de natuurwaarden, met ruimte voor duurzame landbouw en waterbeheer;
- de versnippering van de open ruimte en bijkomende verhardingen tot een minimum beperken door in te zetten op kwalitatieve kernversterking;
- een multifunctionele groenblauwe dooradering van de open ruimte en de bebouwde omgeving realiseren – ook buiten de vallei – die de natuurwaarden versterkt en die ook een meerwaarde biedt voor inwoners (> vb. inrichting Getepoorten) en landbouw (> vb. klimaatslimme landbouw);
- de waterstructuur en waterkwaliteit van de waterlopen verbeteren door voor de Getes mee een trekkersrol op te nemen in het integraal waterbeleid van het Demerbekken;
- de kwalitatieve kernversterking en verhoging van de dynamiek van de kernen van de Getestreek;
- een groenblauwe dooradering realiseren die ook bijdraagt aan de leefkwaliteit van de woonomgeving;
- de open ruimte uitspelen als troef van de fiere dorpen en steden van de Getestreek.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	12.269	1.200	7.900	14.200	12.200	12.200
Ontvangsten	0	0	55.000	0	0	0
Saldo	-12.269	-1.200	47.100	-14.200	-12.200	-12.200
Investerings						
Uitgaven	0	83.500	100.000	30.000	313.500	0
Ontvangsten	0	22.000	0	0	0	0
Saldo	0	-61.500	-100.000	-30.000	-313.500	0
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD7: Ontwikkelen van een mobiliteitsbeleid waarin verkeersveiligheid en -leefbaarheid centraal staan

Kwalitatieve omschrijving: We werken aan acties die ertoe bijdragen dat we de omslag kunnen maken naar meer duurzame verplaatsingen te voet, met de fiets of het openbaar vervoer. We zetten verder in op het realiseren van de acties uit het mobiliteitsplan die bijdragen tot een verbetering van de verkeersleefbaarheid en -veiligheid voor alle weggebruikers. Daarnaast maken we werk van een verhoging van de verkeersleefbaarheid en -veiligheid door de herinrichting of heraanleg van straten en fietspaden. Acties rond deelmobiliteit, veilige schoolomgevingen en de uitbouw van mobipunten en van het gemeentelijk fietsroutenetwerk krijgen bijzondere aandacht.

Kwantitatieve omschrijving: In de hele legislatuur leggen we 50 km fietspaden aan.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	534.577	706.870	37.800	37.100	28.700	28.170
Ontvangsten	785.946	1.357.500	390.000	390.000	390.000	390.000
Saldo	251.368	650.630	352.200	352.900	361.300	361.830
Investerings						
Uitgaven	2.539.041	15.227.350	7.135.355	7.062.000	3.927.500	917.000
Ontvangsten	423.317	137.505	1.890.000	150.000	825.000	150.000
Saldo	-2.115.724	-15.089.845	-5.245.355	-6.912.000	-3.102.500	-767.000
Financiering						

Actieplan: BD7-AP12: Het promoten van duurzame verplaatsingen

Het beleid is erop gericht om de voorwaarden te faciliteren die een stimulans betekenen om zich duurzaam te gaan verplaatsen zoals:

- het plaatsen van oplaadpunten voor elektrische auto's en fietsen;
- het inzetten op deelmobiliteit;
- het uitbouwen van mobipunten;
- het ontwikkelen van veiligere schoolomgevingen en veiligere woon-schoolfietsroutes;
- het verder uitbouwen van het fietsrouten netwerk;
- het aanleggen van fietspaden;
- het realiseren en bewegwijzeren van langzame verkeersdoorsteeken.

Tegelijkertijd realiseren we vanuit het mobiliteitsplan acties die de verkeersleefbaarheid en verkeersveiligheid voor de gebruikers verhogen en zodoende duurzame verplaatsingen in de hand werken.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	19.731	33.670	37.800	37.100	28.700	28.170
Ontvangsten	0	7.500	0	0	0	0
Saldo	-19.731	-26.170	-37.800	-37.100	-28.700	-28.170
Investerings						
Uitgaven	32.765	117.910	1.710.250	518.000	432.500	327.000
Ontvangsten	37.500	70.000	555.000	0	0	0
Saldo	4.735	-47.910	-1.155.250	-518.000	-432.500	-327.000
Financiering						

Actie: AP12-ACT1: Er worden oplaadpunten geplaatst voor elektrische auto's

We maken werk van de plaatsing van oplaadinfrastructuur voor elektrische auto's op verschillende locaties: in 2020 betreft het 8 laadpalen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	0	7.340	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-7.340	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP12-ACT2: De acties uit het mobiliteitsplan realiseren om de verkeersleefbaarheid en -veiligheid te verhogen

De acties uit het mobiliteitsplan worden gerealiseerd om de verkeersleefbaarheid en -veiligheid voor alle gebruikers te verhogen. Door de gemeentelijke begeleidingscommissie werd in 2014 beslist om het mobiliteitsplan te verbreden en te verdiepen over 5 thema's. Het verbreden/verdiepen van het mobiliteitsplan gebeurt in 3 fasen. De laatste fase van deze oefening is voorzien in 2020. De uitdaging bestaat erin om na de goedkeuring van het plan de opgenomen acties uit te voeren. Verder wordt ook de mobiliteit binnen de regio Leuven geoptimaliseerd door de opmaak van een vervoersplan voor de regio Leuven. In juli 2018 heeft de Vlaamse regering het voorontwerp van decreet Basisbereikbaarheid goedgekeurd, waarmee Vlaanderen wordt opgedeeld in 15 vervoerregio's. Per regio zullen de gemeenten in overleg met de Vlaamse overheid een mobiliteitsplan ontwerpen. De stad Tienen maakt dus deel uit van de vervoerregio Leuven.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
Investerings						
Uitgaven	25.783	31.789	10.500	0	0	0
Ontvangsten	37.500	37.500	0	0	0	0
Saldo	11.717	5.711	-10.500	0	0	0
Financiering						

Actie: AP12-ACT3: De mobiliteit binnen de regio Leuven optimaliseren door de opmaak van een vervoersplan.

De mobiliteit binnen de regio Leuven wordt geoptimaliseerd door de opmaak van een vervoersplan voor de regio Leuven. In juli 2018 heeft de Vlaamse regering het voorontwerp van decreet Basisbereikbaarheid goedgekeurd, waarmee Vlaanderen wordt opgedeeld in 15 vervoerregio's. Per regio zullen de gemeenten in overleg met de Vlaamse overheid een mobiliteitsplan ontwerpen. De stad Tienen maakt dus deel uit van de vervoerregio Leuven.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP12-ACT4: Deelmobiliteit wordt verder uitgebouwd en comfortabele en veilige fietsenstallingen worden voorzien.

Er worden comfortabele en diefstalveilige fietsenstallingen voorzien, in uitvoering van de afgesloten 'Green deal gedeelde mobiliteit'. De deelmobiliteit wordt verder uitgebouwd, waarbij wordt ingezet op fietsgebruik en autodelen in de hele stad.

Het privaat bezit van individuele verplaatsingsmiddelen evolueert meer en meer naar de beschikbaarheid van flexibele vervoersdiensten (Mobility as a Service of MaaS). De aanschaf en het onderhoud van hoogwaardige verplaatsingsmiddelen is duur, terwijl ze niet altijd even doelmatig worden gebruikt. Het uitgangspunt van MaaS is dat de klant enkel betaalt voor de verbruikte vervoersdiensten, waarbij de klant telkens kiest voor een dienst-op-maat.

De stad Tienen engageert zich om volgende acties te ondernemen:

- het sensibiliseren van duurzaam verplaatsingsgedrag bij het stadspersoneel;
- het verder inzetten op fietsdelen en het onderzoeken of andere toepassingen van deelfietsen mogelijk zijn;
- samen met Fietsersbond Tienen het parkeerbeleid aanpassen t.v.v. gedeelde mobiliteit, zoals het parkeerplaatsen voorbehouden voor deelauto's en het opdrijven van fietsstallingen voor (deel)fietsen;
- het implementeren van autodelen door 2 deelauto's ter beschikking te stellen en het promoten van andere autodeelsystemen;
- het opmaken van een beleidsplan "deelmobiliteit" waar kwaliteitseisen worden gedefinieerd voor deelsystemen en mobiliteitsdiensten en dit eveneens gelinkt aan parkeerbeleid, horizontale beleidsintegratie en communicatie.
- de voortzetting en uitbreiding van de deelfietsen via Bluebike en het onderzoeken of andere toepassingen van deelfietsen mogelijk is;
- het promoten van autodeelsystemen. Deelmobiliteit kan ook particulier (enkele huishoudens die samen één auto delen) of via burgercoöperatie worden georganiseerd.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	6.983	27.018	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-6.983	-27.018	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP12-ACT5: Het uitbouwen van mobipunten en het verder inzetten op de uitbouw van de deelmobiliteit

Uitbouwen mobipunten:

Een mobipunt is een fysiek mobiliteitsknooppunt in een buurt of een bedrijf die een aantrekkelijk alternatief voor een (tweede) wagen bieden. Verschillende vervoerswijzen komen er samen, met opties voor extra diensten. Er worden mobipunten uitgebouwd en de deelname aan het project 'Maak een mobiPunt' wordt verdergezet. In zitting van 25 september 2018 besloot het college van burgemeester en schepenen om deel te nemen aan het klimaatproject "Maak een mobiPunt". Met het project "maak een mobiPunt" willen de provincie Vlaams-Brabant en de betrokken gemeenten, zoals Tienen, met een regionale aanpak de realisatie van mobipunten in de regio Leuven versnellen.

Voor de stad Tienen worden volgende locaties naar voren geschoven als potentiële mobipunten:

- Stationsomgeving
- Grote Markt
- Parking Kazerne

Het eindresultaat van het project is om te komen tot de realisatie van een aantal mobipunten op het terrein. De regionale samenwerking REGIONET LEUVEN stelt als gemeenschappelijk doel om tegen 2030 te zorgen voor een modal shift naar 20 % minder verplaatsingen per auto, en een verdubbeling van de verplaatsingen te voet, per fiets of met het openbaar vervoer. Er worden comfortabele en diefstalveilige fietsstallingen voorzien, in uitvoering van de afgesloten 'Green deal gedeelde mobiliteit'.

Verdere uitbouw deelmobiliteit: De deelmobiliteit wordt verder uitgebouwd, waarbij wordt ingezet op fietsgebruik en autodelen in de hele stad.

Het privaat bezit van individuele verplaatsingsmiddelen evolueert meer en meer naar de beschikbaarheid van flexibele vervoersdiensten (Mobility as a Service of MaaS). De aanschaf en het onderhoud van hoogwaardige verplaatsingsmiddelen is duur, terwijl ze niet altijd even doelmatig worden gebruikt. Het uitgangspunt van MaaS is dat de klant enkel betaalt voor de verbruikte vervoersdiensten, waarbij de klant telkens kiest voor een dienst-op-maat.

De stad Tienen engageert zich om volgende acties te ondernemen:

- het sensibiliseren van duurzaam verplaatsingsgedrag bij het stadspersoneel;
- het verder inzetten op fietsdelen en het onderzoeken of andere toepassingen van deelfietsen mogelijk zijn;
- samen met Fietzersbond Tienen het parkeerbeleid aanpassen t.v.v. gedeelde mobiliteit, zoals het parkeerplaatsen voorbehouden voor deelauto's en het opdrijven van fietsstallingen voor (deel)fietsen;
- het implementeren van autodelen door 2 deelauto's ter beschikking te stellen en het promoten van andere autodeelsystemen;
- het opmaken van een beleidsplan "deelmobiliteit" waar kwaliteitseisen worden gedefinieerd voor deelsystemen en mobiliteitsdiensten en dit eveneens gelinkt aan parkeerbeleid, horizontale beleidsintegratie en communicatie.
- de voortzetting en uitbreiding van de deelfietsen via Bluebike en het onderzoeken of andere toepassingen van deelfietsen mogelijk is;
- het promoten van autodeelsystemen. Deelmobiliteit kan ook particulier (enkele huishoudens die samen één auto delen) of via burgercoöperatie worden georganiseerd.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	19.731	29.170	33.300	32.600	24.200	23.670
Ontvangsten	0	7.500	0	0	0	0
Saldo	-19.731	-21.670	-33.300	-32.600	-24.200	-23.670
Investerings						
Uitgaven	0	39.000	26.000	28.000	25.000	22.000
Ontvangsten	0	32.500	0	0	0	0
Saldo	0	-6.500	-26.000	-28.000	-25.000	-22.000
Financiering						

Actie: AP12-ACT6: Door kleine structurele ingrepen ontwikkelen we veiligere schoolomgevingen en woon-schoolfietsroutes

We ontwikkelen veilige schoolomgevingen en woon-schoolfietsroutes door kleine, structurele ingrepen in de schoolomgevingen die de deze herkenbaar maken in het straatbeeld. We implementeren een fietsvolgsysteem voor de school-woonroutes dat data oplevert voor de verbetering van het woon-schoolverkeer.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	0	0	75.000	30.000	25.000	20.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-75.000	-30.000	-25.000	-20.000
Financiering						

Actie: AP12-ACT7: We maken verder werk van de uitbouw van het fietsbeleid

We maken werk van de verdere uitbouw van een fietsbeleid (bevorderen van duurzame verplaatsingen) door het gemeentelijk fietsroutenetwerk verder uit te bouwen (plan, realisatie en bewegwijzering) en het aanleggen van fietspaden en fietsstraten in dezelfde stijl in het centrum en de deelgemeenten. In het plan van aanpak wordt gekeken waar de fietspaden kunnen meeliften met andere werken. Tijdens de legislatuur leggen we in totaal 50 km fietspaden aan (o.a. door de aanleg van fietspaden en -routes in het kader van de ruilverkaveling Willebringen).

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	0	0	1.525.000	450.000	375.000	280.000
Ontvangsten	0	0	555.000	0	0	0
Saldo	0	0	-970.000	-450.000	-375.000	-280.000
Financiering						

Actie: AP12-ACT8: We ontwikkelen en realiseren een visie rond trage wegen en langzame verkeersdoorsteken.

We ontwikkelen een visie rond trage wegen en langzame verkeersdoorsteken en brengen deze ook ten uitvoering (realisatie en bewegwijzering).

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	0	12.763	73.750	10.000	7.500	5.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-12.763	-73.750	-10.000	-7.500	-5.000
Financiering						

Actieplan: BD7-AP13: Structurele en sensibiliserende maatregelen die de verkeersleefbaarheid verhogen.

We nemen structurele en sensibiliserende maatregelen om de bereikbaarheid, de toegankelijkheid, de verkeersleefbaarheid en -veiligheid te verhogen. Naast herinrichtingsprojecten die de verkeersleefbaarheid en -veiligheid verhogen investeren we ook in verfraaiingswerken en herstellings- en onderhoudswerken aan de weginfrastructuur. In deze optiek zijn de heraanleg van de Grote Markt en de inrichting van het Sint-Jorisplein (Kazernesite) als multimodaal knooppunt twee belangrijke projecten met een belangrijke impact in het hart van de stad.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	514.846	673.200	0	0	0	0
Ontvangsten	785.946	1.350.000	390.000	390.000	390.000	390.000
Saldo	271.099	676.800	390.000	390.000	390.000	390.000
Investerings						
Uitgaven	2.506.276	15.109.440	5.425.105	6.544.000	3.495.000	590.000
Ontvangsten	385.817	67.505	1.335.000	150.000	825.000	150.000
Saldo	-2.120.459	-15.041.935	-4.090.105	-6.394.000	-2.670.000	-440.000
Financiering						

Actie: AP13-ACT1: De Grote Markt wordt heraangelegd tot een fijne ontmoetingsplaats met aandacht voor diverse functies

De Grote Markt wordt heraangelegd tot een levendige, toegankelijke, groene en multifunctionele ruimte.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	5.433	0	0	0	0	0
Saldo	5.433	0	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	772.617	8.256.413	495.000	34.000	0	0
Ontvangsten	1.600	0	300.000	0	0	0
Saldo	-771.017	-8.256.413	-195.000	-34.000	0	0
Financiering						

Actie: AP13-ACT2: De stad werkt actief mee met partners om wegen/straten herin te richten en waterlopen te onderhouden

De stad werkt actief mee met partners om wegen & straten herin te richten en waterlopen te onderhouden. De herinrichting van wegen en (woon)straten draagt bij tot de verhoging van de verkeersleefbaarheid en -veiligheid. We verhinderen de lozing van afvalwater in de Grote Gete door afkoppeling Oude Mene.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	838.105	2.005.257	3.640.105	5.015.000	2.105.000	0
Ontvangsten	34.274	67.505	1.035.000	150.000	825.000	150.000
Saldo	-803.831	-1.937.752	-2.605.105	-4.865.000	-1.280.000	150.000
Financiering						

Actie: AP13-ACT3: Fietspaden en -routes aanleggen i.k.v. de ruilverkaveling Willebringen.

Duurzame verplaatsingen worden bevorderd door de aanleg van fietspaden en -routes in het kader van de ruilverkaveling Willebringen. Ook bewegwijzering en promotie krijgen hierbij aandacht. In het kader van de Ruilverkaveling Willebringen worden fietspaden gelegd in de Tassinstraat en de Hoxemsesteenweg, wordt de Molenbergweg een fietsroute en wordt een fietsroute aangelegd tussen de rotonde R27/Grijpenlaan en het Kasteelveld. Gelijktijdig worden wachtbekkens aangelegd en erosiemaatregelen genomen ter voorkoming van wateroverlast (modderstromen).

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	349.943	718.600	0	0	0	0
Ontvangsten	349.943	0	0	0	0	0
Saldo	-0	-718.600	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP13-ACT4: We voorzien in herinrichtings- en herstellingswerken van straten in eigen beheer

De stad voert werken uit in eigen beheer die bijdragen tot het opwaarderen/vergroenen van het openbaar domein en de verhoging van de verkeersleefbaarheid en –veiligheid. Daarnaast voorzien we in herstellings- en onderhoudswerken aan de weginfrastructuur. Het betreft hier zuiver technisch noodzakelijke werken zoals asfalteringen, herstellingen aan goten, wegmarkeringen, enz.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	539.190	1.218.496	1.250.000	1.455.000	1.350.000	550.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-539.190	-1.218.496	-1.250.000	-1.455.000	-1.350.000	-550.000
Financiering						

Actie: AP13-ACT5: We voorzien in de vernieuwing/uitbreiding van nutsleidingen

We voorzien in de basisbehoeften van de bevolking door de vernieuwing/uitbreiding van nutsleidingen (zonder oplijsting van de straten). Het betreft het vernieuwen/uitbreiden van de nutsleidingen buiten de wegenprojecten.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	6.421	49.079	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-6.421	-49.079	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP13-ACT6: Een cocreatietraject opzetten om het Sint-Jorisplein te ontwikkelen als multimodaal knooppunt.

Er wordt een cocreatietraject opgezet voor het Sint-Jorisplein, met als doel de voormalige Kazernesite te ontwikkelen als multimodaal knooppunt.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP13-ACT7: Parkeervisie uitwerken die sturend is voor de mobiliteitswerking

Er wordt een parkeervisie en -beleid uitgewerkt dat sturend is voor de mobiliteitswerking.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	514.846	673.200	0	0	0	0
Ontvangsten	780.513	1.350.000	390.000	390.000	390.000	390.000
Saldo	265.666	676.800	390.000	390.000	390.000	390.000
Investerings						
Uitgaven	0	2.861.594	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-2.861.594	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP13-ACT8: We voorzien in de vernieuwing/uitbreiding van nutsleidingen

We voorzien in de basisbehoeften van de bevolking door de vernieuwing/uitbreiding van nutsleidingen (zonder oplisting van de straten). Het betreft het vernieuwen/uitbreiden van de nutsleidingen buiten de wegenprojecten.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	0	0	40.000	40.000	40.000	40.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD8: Het preventief en actief bestrijden van overlast en onveiligheid

Kwalitatieve omschrijving: De aanpak van overlast en onveiligheid is een prioriteit. We maken daarom volop werk van de bestuurlijke aanpak om overlast en ondermijnende criminaliteit op het grondgebied te voorkomen en aan te pakken. Wanneer vereist passen we in het kader van bestuurlijke handhaving regelgeving aan. Daarnaast zetten we ook in op preventieve zichtbare acties in het straatbeeld.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	561.400	2.483.353	140.400	108.700	108.700	108.700
Ontvangsten	374.686	3.192.714	172.000	172.000	172.000	172.000
Saldo	-186.714	709.361	31.600	63.300	63.300	63.300
Investerings						
Uitgaven	0	50.000	100.000	35.000	35.000	35.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-50.000	-100.000	-35.000	-35.000	-35.000
Financiering						

Actieplan: BD8-AP14: Het ontwikkelen van een integraal en geïntegreerd beleid om overlast en criminaliteit aan te pakken

Met een integraal en geïntegreerd beleid bestaande uit het voorkomen van overlast, bestraffing en nazorg willen we zorgen voor een hoger veiligheidsgevoel. Onveiligheid pakken we krachtadig aan. Dankzij deze interdisciplinaire aanpak streven we veiligere en leefbare wijken na. Ook de sociale en fysieke kwaliteit van de omgeving bepaalt of mensen zich veilig voelen. We zetten in op de uitbouw van een handhavingsbeleid waarin alle mogelijke bestuurlijke maatregelen zijn vervat om overlast, ondermijnende en georganiseerde criminaliteit aan te pakken.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	561.400	2.483.353	140.400	108.700	108.700	108.700
Ontvangsten	374.686	3.192.714	172.000	172.000	172.000	172.000
Saldo	-186.714	709.361	31.600	63.300	63.300	63.300
Investerings						
Uitgaven	0	50.000	100.000	35.000	35.000	35.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-50.000	-100.000	-35.000	-35.000	-35.000
Financiering						

Actie: ACT-667: Toelagen vaccinatieteams

Van 01/01/2021 tot 31/12/2025

Actie: AP14-ACT1: Inzetten op sociale en fysieke kwaliteit van de omgeving om veilige en leefbare wijken te bekomen.

We streven naar veilige en leefbare wijken door in te zetten op de sociale en fysieke kwaliteit van de omgeving d.m.v. buurtpreventienetwerken, het aanpakken van hotspots, diefstalpreventieadvies, een GAS-reglement, het opvolgen van meldingen en het noodplan. Tevens wordt er gebruik gemaakt van camera's/slimme sensoren voor de optimalisatie van de dienstverlening, citymarketing en stadsbeleving. Als toepassingsgebieden zien we vooral veiligheid, openbare reinheid, mobiliteit en parkeren. Sensoren meten alles gaande van geluidsoverlast over luchtkwaliteit tot passanten,...Zo kan bv. de technische dienst efficiënter aangestuurd worden (slimme vuilbakken, straatverlichting), kan er preventief gewerkt worden (waterpeil) of preventief overlast ingeperkt worden (geluidsoverlast, verkeersoverlast). Deze sensoren voeden de "Open Data".

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	561.400	115.400	140.400	108.700	108.700	108.700
Ontvangsten	374.686	172.000	172.000	172.000	172.000	172.000
Saldo	-186.714	56.600	31.600	63.300	63.300	63.300
Investerings						
Uitgaven	0	50.000	100.000	35.000	35.000	35.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-50.000	-100.000	-35.000	-35.000	-35.000
Financiering						

Actie: AP14-ACT2: Uitbouw handhavingsbeleid om criminaliteit aan te pakken.

Ondermijnende en georganiseerde criminaliteit wordt aangepakt door de uitbouw van een handhavingsbeleid waarin alle mogelijke bestuurlijke maatregelen zijn vervat en worden toegepast door:

- de ontwikkeling van gemeentelijke regelgeving op het vlak van vergunningen
- een grotere bewustmaking van het personeel om signalen te detecteren
- de bespreking/uitwisseling van signalen via operationele tafels
- de organisatie van flexcontroles.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

Actie: AP14-ACT3: Samen met de politie zetten we in op preventieve acties in het straatbeeld

De stad maakt deel uit van de politiezone Getevallei. Samen met de politie zetten we in op preventieve acties in het straatbeeld.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP14-ACT4: De stad Tienen zet in op een Vaccinatiecentrum en de organisatie van het vervoer hiervan

De stad Tienen is penhouder voor het luik infrastructuur en logistiek van het vaccinatiecentrum Tienen. Het vaccinatiecentrum is gevestigd in het Rijksadministratief Centrum in Tienen (het voormalige gebouw van de belastingen). In dit vaccinatiecentrum zullen de inwoners van Tienen, Hoegaarden, Glabbeek, Kortenaken en Boutersem hun prik toegediend krijgen. In nauwe samenwerking met het RZ Heilig Hart Tienen en de Eerstelijnszone Zuidoost Hageland (ELZOH) werd het centrum door de stadsdiensten operationeel gemaakt opdat de inrichting voldoet aan alle opgelegde criteria om te kunnen functioneren als vaccinatiecentrum. De gelijkvloerse verdieping werd ingericht als vaccinatiekamer. De kantoren werden opgefrist en voorzien van meubilair, signalisatie, enz... . Op de eerste verdieping bevinden zich de ruimtes voor het personeel (kleedkamers, ruistrimte, keuken, enz...). Ook de buiteninfrastructuur kreeg een grondige opkuisbeurt en het gebouw werd langs weerszijden bereikbaar gemaakt voor mindervaliden. Na een geslaagde try-out werd het centrum volledig klaar bevonden om bezoekers te ontvangen. Op vrijdag 19 februari '21 ontving het vaccinatiecentrum de eerste bezoekers.

Minder mobiele 65-plussers uit Tienen, Landen, Linter, Hoegaarden, Geetbets, Boutersem, Kortenaken en Zoutleeuw kunnen aan een voordelig tarief per taxi (project 'Vaccitaxi 65-plussers') naar de vaccinatiecentra in Tienen en Landen. Met dit initiatief stimuleren de samenwerkende gemeenten van de Eerstelijnszone Zuidoost Hageland senioren om zich te laten vaccineren tegen het coronavirus.

Van 01/01/2021 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	749.958	0	0	0	0
Ontvangsten	0	1.136.780	0	0	0	0
Saldo	0	386.822	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP14-ACT5: De stad Tienen is penhouder voor de vaccinatieteams en is actief voor bron- en contactopsporing

Tienen heeft een vaccinatiecentrum ingericht in het RAC-gebouw in Tienen in de strijd tegen COVID-19.

Vaccinatieteams: Er werd een interbestuurlijk samenwerkingsverband 'Vaccinatie Tienen' afgesloten tussen de gemeenten Tienen, Hoegaarden, Glabbeek, Kortenaken en Boutersem, ELZOH, RZ Tienen en Zorggroep Alexianen met als doel de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheden duidelijk te stellen in het kader alle aspecten m.b.t. de vaccinatiecampagne.

Tienen werd aangeduid als de penhoudende gemeente die instaat enerzijds voor alle aspecten inzake logistiek en infrastructuur van het vaccinatiecentrum Tienen, anderzijds voor het luik 'vaccinatieteams' voor de vaccinatiecentra van Tienen en Landen.

De coördinatie van de personeelsbezetting in het vaccinatiecentrum gebeurt door het RZ Heilig Hart Tienen. Vanuit het ziekenhuis wordt de inzet van medisch personeel, maar ook de administratieve en logistieke ondersteuning in goede banen geleid. Daarnaast zijn er nog andere organisaties die medewerkers ter beschikking stellen. Gevolggevend aan de gemeenschappelijke oproep naar vrijwilligers met een medische achtergrond en mensen die logistiek of administratief willen ondersteunen, registreerden zich meer dan 1000 personen op de databank. Ook hiervan verloopt de coördinatie door het ziekenhuis.

Bron- en contactopsporing : Tienen is actief op vlak van bron- en contactopsporing. Hiervoor werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met De Zoete Rondes in het kader van coronabesmettingen. Deze worden voor de vermelde doeleinden ter beschikking gesteld van de medisch expert van ELZOH. Ook op vlak van sensibilisatie van bevolking en specifieke doelgroepen worden hieromtrent initiatieven ondernomen.

Van 01/01/2021 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	1.617.995	0	0	0	0
Ontvangsten	0	1.883.934	0	0	0	0
Saldo	0	265.939	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD9: Verder op weg naar een klimaatneutrale stad (in 2050 is Tienen klimaatneutraal en klimaatbestendig)

Kwalitatieve omschrijving: Met de ondertekening van het Burgemeestersconvenant 2030 engageert de stad zich om haar deel van de reductie te realiseren. Het doel is om van de klimaatneutrale samenleving een stadsbreed gedragen en sociaal rechtvaardig project te maken door hieraan samen met bedrijven, organisaties en burgers te werken. De stad Tienen wil de klimaattransitie waarmaken door in 2050 klimaatneutraal en klimaatbestendig te zijn. In het gemeentelijk energie- en klimaatactieplan wordt klimaatadaptatie een nieuw onderdeel. We zetten verder in op initiatieven die het duurzaam en energiebewust gedrag stimuleren bij de bevolking en geven daartoe zelf het goede voorbeeld. We faciliteren de energietransitie door het opzetten en ondersteunen van participatieve en coöperatieve energieopwekking en het ondersteunen van ontwikkelingsinitiatieven op het vlak van energieopslag.

Kwantitatieve omschrijving: In 2050 is de stad klimaatneutraal en klimaatbestendig

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	11.210	31.835	25.736	17.418	17.602	17.792
Ontvangsten	670.492	707.717	0	0	0	0
Saldo	659.282	675.882	-25.736	-17.418	-17.602	-17.792
Investerings						
Uitgaven	-212.730	558.731	112.500	0	0	0
Ontvangsten	121.880	171.790	34.675	0	0	0
Saldo	334.611	-386.941	-77.825	0	0	0
Financiering						
Uitgaven	116.067	217.864	0	0	0	0
Ontvangsten	-212.730	558.731	0	0	0	0
Saldo	-328.798	340.867	0	0	0	0

Actieplan: BD9-AP15: De stad is veerkrachtig en bereidt zich voor op de gevolgen van de klimaatverandering

In het klimaatplan engageerde de stad zich om tegen 2020 de CO²-uitstoot te verminderen met 20% door energie te besparen, de energie-efficiëntie te verhogen en het inzetten van duurzame energiebronnen. In navolging van de ondertekening van het burgerconvenant 2030 zal klimaatadaptatie een nieuw onderdeel vormen in het gemeentelijk energie- en klimaatactieplan. We zitten in op het terugdringen van energiearmoede en op het renoveren van woongebouwen bij specifieke doelgroepen alsook op het optimaliseren van de openbare verlichting door het inschakelen van LED-verlichting.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	11.110	14.084	10.000	1.500	1.500	1.500
Ontvangsten	670.492	707.717	0	0	0	0
Saldo	659.382	693.633	-10.000	-1.500	-1.500	-1.500
Investerings						
Uitgaven	-212.730	558.731	62.500	0	0	0
Ontvangsten	121.880	171.790	0	0	0	0
Saldo	334.611	-386.941	-62.500	0	0	0
Financiering						
Uitgaven	116.067	217.864	0	0	0	0
Ontvangsten	-212.730	558.731	0	0	0	0
Saldo	-328.798	340.867	0	0	0	0

Actie: AP15-ACT1: De opmaak van een gemeentelijk energie- en klimaatactieplan, incl. klimaatadaptatie

Er wordt een gemeentelijk energie- en klimaatactieplan opgemaakt met als nieuw onderdeel klimaatadaptatie, in navolging van de ondertekening van het burgemeestersconvenant 2030. Klimaattransitie en -adaptatie worden geïntegreerd in de werking van alle beleidsdomeinen door het oprichten van een stuurgroep en een klankbordgroep. Hierbij gaat er specifiek aandacht naar ruimtelijke inrichting, het integreren van klimaatadaptatiemaatregelen bij stedelijke ontwikkeling en het sensibiliseren van inwoners rond de klimaatproblematiek. We kijken erop toe dat we komen tot een breedgedragen klimaatactieplan waarin iedere actor zijn verantwoordelijkheid opneemt.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	5.808	3.900	10.000	1.500	1.500	1.500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-5.808	-3.900	-10.000	-1.500	-1.500	-1.500
Investerings						
Uitgaven	0	0	62.500	0	0	0
Ontvangsten	0	50.000	0	0	0	0
Saldo	0	50.000	-62.500	0	0	0
Financiering						

Actie: AP15-ACT2: Terugdringen energiearmoede bij sociale eigenaars en sociale huurders

De energiearmoede bij sociale eigenaars en sociale huurders willen we terugdringen door het renoveren van woongebouwen voor specifieke doelgroepen zijnde noodkopers en 65-plussers en door het aanpakken van het energieverbruik van installaties en apparaten in woongebouwen. Het aanpakken van het energieverbruik van installaties en apparaten in woongebouwen vormt een interessante quick win. Dit gaat over het vervangen van energieverblindende 'losse' apparaten in woningen, zoals koelkasten, diepvriezers, wasmachines en vaatwasmachines. Daarom vinden we het promoten van de gratis energiescan voor beschermde klanten en andere kwetsbare doelgroepen heel erg belangrijk. Anderzijds kan ook energie bespaard worden in de 'vaste' installaties die nog niet vervangen werden in het kader van een grootschaliger renovatie. Dit gaat over het vervangen van verouderde verlichting of verwarmingsinstallatie.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

Actie: AP15-ACT3: Optimalisatie openbare verlichting d.m.v. overschakeling op LED-verlichting

We voorzien in de optimalisatie van de openbare verlichting (zonder oplijsting van straten) d.m.v. overschakeling op LED-verlichting. Dit komt tevens de veiligheid ten goede. We maken werk van de overname van de openbare verlichting door Fluvius waardoor zij instaan voor investeringen in het net en wij als bestuur een forfaitaire prijs voor de dienstverlening betalen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	5.302	10.184	0	0	0	0
Ontvangsten	670.492	707.717	0	0	0	0
Saldo	665.190	697.533	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	-212.730	558.731	0	0	0	0
Ontvangsten	121.880	121.790	0	0	0	0
Saldo	334.611	-436.941	0	0	0	0
Financiering						
Uitgaven	116.067	217.864	0	0	0	0
Ontvangsten	-212.730	558.731	0	0	0	0
Saldo	-328.798	340.867	0	0	0	0

Actie: AP15-ACT4: Bestaand patrimonium beter benutten met aandacht voor duurzaamheid.

Het bestaand patrimonium wordt beter benut met aandacht voor duurzaamheid bv. door de oprichting van een deelplatform voor tijdelijk medegebruik van gebouwen en parkings, ... Heel wat bestaande gebouwen komen in aanmerking voor een betere benutting: denk maar aan scholen, vergaderruimten van kantoren, parkings van grootwarenhuizen, leegstaande winkels, enz. De beschikbare ruimte kan intensiever en meervoudig worden gebruikt. We maken daarom werk van het oprichten van een deelplatform voor tijdelijk en medegebruik van gebouwen waarop de potentieel beschikbare gebouwen en ruimten worden aangeboden aan mensen en organisaties die ruimte zoeken. Tijdelijk en meervoudig ruimtegebruik wordt actief gestimuleerd. Leegstaande gebouwen krijgen sneller een nieuwe invulling.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actieplan: BD9-AP16: Het inzetten op het versnellen van de energietransitie

Om de klimaatverandering af te remmen, dienen we onze energiebehoefte te verkleinen en vooral te verduurzamen door te kiezen voor hernieuwbare energiebronnen. Om de energietransitie te versnellen werken we een duurzame warmtevisie uit voor het grondgebied van Tienen. Daarnaast ondersteunen en faciliteren we burgercoöperaties die actief zijn in hernieuwbare energie waarbij consumenten zelf energieproducent worden. Tevens ondersteunen we ontwikkelingsinitiatieven op het vlak van energieopslag.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	100	17.751	15.736	15.918	16.102	16.292
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-100	-17.751	-15.736	-15.918	-16.102	-16.292
Investerings						
Uitgaven	0	0	50.000	0	0	0
Ontvangsten	0	0	34.675	0	0	0
Saldo	0	0	-15.325	0	0	0
Financiering						

Actie: AP16-ACT1: Inzetten op ondersteuning en facilitering van de energietransitie

Er wordt ingezet op de ondersteuning en facilitering van de energietransitie. De lokale productie van hernieuwbare energie is één van de mogelijkheden om een CO2-reductie te realiseren. Bij voorkeur gebeurt dit met burgerparticipatie. Om coöperatieve hernieuwbare energieprojecten te faciliteren en stimuleren lanceert de provincie Vlaams-Brabant LICHT-werking wat staat voor 'Lokaal Initiatief voor een Coöperatieve Hernieuwbare Transitie'. De stad blijft de werking van LICHT Tienen verderzetten. Een enorme troef die de stad Tienen heeft ten opzichte van andere Vlaams-Brabantse gemeenten is de aanwezigheid van heel wat bedrijven en zorgsectorbedrijven met heel wat dakoppervlakte dat kan worden benut voor het installeren van zonnepanelen. Verder ondersteunen we vanuit de stad bottom-up initiatieven die bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. Concreet betreft het initiatieven die de facilitering van de energietransitie ondersteunen (bv. klimaathappening, lezingen en netwerkmomenten). Er wordt een duurzame warmtevisie voor het grondgebied Tienen uitgewerkt die aan de hand van een aantal concrete cases verder uitgediept wordt (uitvoeren van een warmtenetscreening voor de bedrijven Citrique, Tiense suikerfabriek, Affilips, SES Vanderhave).

In de energietransitie richting een klimaatneutraal energiesysteem in 2050 is de verduurzaming van de warmtevoorziening een grote uitdaging, die wat achterop blijft in vergelijking met hernieuwbare elektriciteit. In deze "Warmteperiode" spelen lokale besturen een onmisbare rol als regisseur van het lokale groene warmtebeleid. Het beoogde doel is te komen tot een warmtezoneringsplan en een warmtebeleidsplan wat trouwens verplicht zal worden opgelegd door de Vlaamse overheid naar lokale besturen toe vanaf 2022. Tevens zetten we in op lokale elektriciteitsproductie en –opslag en faciliteren en ondersteunen we initiatieven op het vlak van energieopslag. Installaties voor energieproductie op basis van hernieuwbare bronnen zijn typisch kleinschalig en ruimtelijk sterk verspreid, zeker in vergelijking met de klassieke grootschalige centrales op basis van kernenergie of aardgas. Bovendien zijn een aantal heel onvoorspelbaar in productie, omdat ze afhankelijk zijn van wind of zon. Er is vaak een ongelijktijdigheid van productie en verbruik, zowel doorheen de dag (dag-nacht) als het jaar (zomer-winter): groene stroom wordt niet noodzakelijk het meest geproduceerd op de momenten dat ze het meest gebruikt wordt - vaak eerder integendeel. Een grootschalige overstap op groene stroomproductie voor een hele stad of regio zorgt dus voor grote uitdagingen qua energiezuikerheid en afstemming.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	100	15.776	15.736	15.918	16.102	16.292
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-100	-15.776	-15.736	-15.918	-16.102	-16.292
Investerings						
Uitgaven	0	0	50.000	0	0	0
Ontvangsten	0	0	34.675	0	0	0
Saldo	0	0	-15.325	0	0	0
Financiering						

Actie: AP16-ACT2: Uitwerken duurzame warmtevisie

Er wordt een duurzame warmtevisie voor het grondgebied Tienen uitgewerkt die aan de hand van een aantal concrete cases verder uitgediept wordt (uitvoeren van een warmtenetscreening voor de bedrijven Citrique, Tiense suikerfabriek, Affilips, SES Vanderhave).

In de energietransitie richting een klimaatneutraal energiesysteem in 2050 is de verduurzaming van de warmtevoorziening een grote uitdaging, die wat achterop blijft in vergelijking met hernieuwbare elektriciteit. In deze "Warmteperiode" spelen lokale besturen een onmisbare rol als regisseur van het lokale groene warmtebeleid. Het beoogde doel is te komen tot een warmtezoneringsplan en een warmtebeleidsplan wat trouwens verplicht zal worden opgelegd door de Vlaamse overheid naar lokale besturen toe vanaf 2022.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP16-ACT3: Inzetten op lokale elektriciteitsproductie en faciliteren opslag

We zetten in op de lokale elektriciteitsproductie en –opslag en faciliteren en ondersteunen initiatieven op het vlak van energieopslag. Installaties voor energieproductie op basis van hernieuwbare bronnen zijn typisch kleinschalig en ruimtelijk sterk verspreid, zeker in vergelijking met de klassieke grootschalige centrales op basis van kernenergie of aardgas. Bovendien zijn een aantal heel onvoorspelbaar in productie, omdat ze afhankelijk zijn van wind of zon. Er is vaak een ongelijktijdigheid van productie en verbruik, zowel doorheen de dag (dag-nacht) als het jaar (zomer-winter): groene stroom wordt niet noodzakelijk het meest geproduceerd op de momenten dat ze het meest gebruikt wordt - vaak eerder integendeel. Een grootschalige overstap op groene stroomproductie voor een hele stad of regio zorgt dus voor grote uitdagingen qua energiezuikerheid en afstemming.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	1.975	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-1.975	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD10: Het inzetten op de technologische trends van morgen

Kwalitatieve omschrijving: We zetten de eerste stappen in Tienen wat betreft de ontwikkeling van de stad als smart city. Onze stad 'future proof' maken is noodzakelijk om de toekomstige maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Daarbij gaan we uit van realistische acties en initiatieven die op maat van Tienen en de Tienenaar zijn en die een meerwaarde betekenen voor de dienstverlening, de leefbaarheid en de stadsbeleving. Technologie en data worden stelselmatig meer en meer aangewend om stedelijke uitdagingen aan te pakken. Als lokale overheid nemen we ook onze verantwoordelijkheid op met het verzamelen en publiekelijk openstellen van open data.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.886	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-4.886	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Investerings						
Financiering						

Actieplan: BD10-AP18: Het ontwikkelen van Tienen als Smart City

We optimaliseren onze dienstverlening, citymarketing en stadsbeleving door het inzetten van camera's en slimme sensoren. We willen deze toepassingen vooral inzetten op het vlak van veiligheid, openbare reinheid, mobiliteit en parkeren. Interessante data stellen we ter beschikking als open data.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.886	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-4.886	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP18-ACT1: Verzamelen en publiek beschikbaar stellen van interessante data

We verzamelen interessante data en stellen deze publiek beschikbaar als 'open data'. Open data =gedepersonaliseerde gegevens beschikbaar over inwoners, passanten, verkeer ...vanuit externe en interne bronnen. Als stad wensen we gebruik te maken van open data voor citymarketing, het trekken van rapporten, het maken van prognoses en het ter beschikking stellen van de data aan het publiek en de beleidsmakers.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.886	12.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-4.886	-12.000	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP18-ACT2: Gebruik maken van camera's en slimme sensoren in de optimalisatie van de dienstverlening

Er wordt gebruik gemaakt van camera's/slimme sensoren voor de optimalisatie van de dienstverlening, citymarketing en stadsbeleving. Als toepassingsgebieden zien we vooral veiligheid, openbare reinheid, mobiliteit en parkeren. Sensoren meten alles gaande van geluidsoverlast over luchtkwaliteit tot passanten,...Zo kan bv. de technische dienst efficiënter aangestuurd worden (slimme vuilbakken, straatverlichting), kan er preventief gewerkt worden (waterpeil) of preventief overlast ingeperkt worden (geluidsoverlast, verkeersoverlast). Deze sensoren voeden de "Open Data".

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP18-ACT3: Realtime parkeerinformatie introduceren in het straatbeeld

Realtime parkeerinformatie wordt in het straatbeeld geïntroduceerd. We beogen de optimalisatie van de bewegingsstroom binnen de stad door in te zetten op een parkeergeleidingssysteem, digitale verkeersborden, een flexibele verkeersstroom en een prognose van de bewegingen aan de hand van open data en sensoren.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP18-ACT4: Verzamelen en publiek beschikbaar stellen van interessante data

We verzamelen interessante data en stellen deze publiek beschikbaar als 'open data'. Open data =gedepersonaliseerde gegevens beschikbaar over inwoners, passanten, verkeer ...vanuit externe en interne bronnen. Als stad wensen we gebruik te maken van open data voor citymarketing, het trekken van rapporten, het maken van prognoses en het ter beschikking stellen van de data aan het publiek en de beleidsmakers.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	12.000	12.000	12.000	12.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Investerings						
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD11: Het creëren van kansen voor iedereen

Kwalitatieve omschrijving: Steeds meer mensen in onze samenleving krijgen het moeilijk. Ondanks dat een stad niet alle kaarten in handen heeft om tegen (taal)armoede of andere vormen van uitsluiting te vechten, trachten we het verschil te maken door mechanismen van sociale uitsluiting tegen te gaan. Om zoveel mogelijk kansen aan onze inwoners te geven ontwikkelen we diverse initiatieven die de burgers de kans geven om aan de samenleving deel te nemen. We geven specifieke aandacht aan initiatieven die werken rond taal omdat een goede kennis van het Nederlands deuren opent. De stad Tienen beschikt hiertoe over een uitgebreid middenveld waarmee we samenwerken. Wij zijn regisseur, katalysator en waar gaten vallen zijn we desgevallend ook organisator.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.808.364	5.526.430	5.649.685	5.522.481	5.635.198	5.724.518
Ontvangsten	4.680.596	4.607.785	4.072.320	4.312.784	4.382.216	4.453.037
Saldo	-127.768	-918.645	-1.577.365	-1.209.697	-1.252.982	-1.271.481
Investerings						
Uitgaven	12.667	28.846	13.444	13.673	13.906	14.144
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-12.667	-28.846	-13.444	-13.673	-13.906	-14.144
Financiering						

Actieplan: BD11-AP19: Tien voor taal

We nemen de regierol op inzake taalbeleid en taalstimulering door de coördinatie van, afstemming tussen en ondersteuning van de diverse projecten die op dit vlak worden ontwikkeld. De focus ligt daarbij op taalzwakke en anderstalige kinderen en volwassenen. Het aanleren en het beheersen van Nederlands is een belangrijke hefboom tot integratie en deelname aan de samenleving. De stad zet verder in op deskundigheidsbevordering van de scholen en op samenwerkingsovereenkomsten met resultaatsverbintenis voor projecten taalstimulering en oefenkansen Nederlands.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	1.019	8.500	8.500	2.000	2.000	3.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-1.019	-8.500	-8.500	-2.000	-2.000	-3.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP19-ACT1: Synergieën zoeken tussen alle actoren die werken rond taal

De talrijke actoren, waaronder onze eigen diensten, die werken rond taal, gaan op zoek naar synergieën en werken samen aan gemeenschappelijke acties. Het bestuur neemt hierin een regierol op.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	1.019	8.500	8.500	2.000	2.000	3.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-1.019	-8.500	-8.500	-2.000	-2.000	-3.000
Investerings						
Financiering						

Actieplan: BD11-AP20: Het deelnemen aan de samenleving versterken

Om de toeleiding naar opleiding en/of werk van kansengroepen te verhogen neemt de stad een regierol op om een structureel overleg met werkgevers en stakeholders te organiseren. Verder zet de stad in op de uitbreiding van het project brugfiguren om anderstalige ouders meer te bereiken en te betrekken bij het schoolgebeuren. Een prioriteit blijft de verdere uitbouw van samenwerkingsverbanden tussen onderwijsinstellingen, werkgelegenheidsinstellingen, sociale partners en bedrijven om gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen zoals de jobbeurs, het talentenplatform,...

We hebben aandacht voor de ondersteuning van de zwakkeren en we werken een visie en werking uit rond het mondiaal beleid.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.807.345	5.517.930	5.641.185	5.520.481	5.633.198	5.721.518
Ontvangsten	4.680.596	4.607.785	4.072.320	4.312.784	4.382.216	4.453.037
Saldo	-126.750	-910.145	-1.568.865	-1.207.697	-1.250.982	-1.268.481
Investerings						
Uitgaven	12.667	28.846	13.444	13.673	13.906	14.144
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-12.667	-28.846	-13.444	-13.673	-13.906	-14.144
Financiering						

Actie: AP20-ACT1: Activeren arbeidsmarkt en optimaliseren afstemming arbeid en onderwijs

We stimuleren de arbeidsmarkt door de activering van inactieve burgers zodat deze kunnen doorstromen naar betaalde arbeid of een zinvolle dagbesteding. Arbeid en onderwijs worden optimaal op elkaar afgestemd door het ontwikkelen van een talentenplatform, schoolverlatersdag, jobbeurs, werkplekieren en het project 'EDISON'.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	644.827	625.227	833.131	833.098	841.483	843.955
Ontvangsten	516.215	592.145	656.747	662.685	668.741	674.918
Saldo	-128.612	-33.082	-176.384	-170.413	-172.742	-169.037
Investerings						
Financiering						

Actie: AP20-ACT2: Werking brugfiguren in het onderwijs uitbreiden

Om anderstalige ouders meer te betrekken bij het schoolgebeuren, wordt de werking van brugfiguren, zowel in het basis- als secundair onderwijs uitgebreid.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	16.376	20.000	20.000	17.250	17.250	17.250
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-16.376	-20.000	-20.000	-17.250	-17.250	-17.250
Investerings						
Financiering						

Actie: AP20-ACT3: Het ondersteunen van de zwakkeren in de samenleving

Het OCMW heeft tot taak aan personen en gezinnen de dienstverlening te verzekeren waartoe de gemeenschap gehouden is door personen en gezinnen met onvoldoende middelen te ondersteunen om een menswaardig leven te leiden. Deze steun wordt verleend o.b.v. een objectieve visie.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.141.142	4.860.703	4.776.055	4.663.633	4.767.965	4.853.814
Ontvangsten	4.164.380	4.015.640	3.415.573	3.650.099	3.713.475	3.778.119
Saldo	23.238	-845.063	-1.360.482	-1.013.534	-1.054.490	-1.075.695
Investerings						
Uitgaven	12.667	28.846	13.444	13.673	13.906	14.144
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-12.667	-28.846	-13.444	-13.673	-13.906	-14.144
Financiering						

Actie: AP20-ACT4: Visie en werking rond mondiaal beleid ontwikkelen

Er wordt een visie en werking rond mondiaal beleid ontwikkeld.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	5.000	12.000	12.000	6.500	6.500	6.500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-5.000	-12.000	-12.000	-6.500	-6.500	-6.500
Investerings						
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD12: Het creëren van ontwikkelingskansen voor kinderen

Kwalitatieve omschrijving: De stad neemt de regierol op voor de ontwikkeling van een sterk sociaal beleid waarbij de focus wordt gelegd op het creëren van ontwikkelingskansen voor kinderen. Daarbij zetten we in op een geïntegreerd lokaal kindbeleid met specifieke aandacht voor kinderopvang, kinderarmoede en ondersteuning van kwetsbare gezinnen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	540.959	1.135.246	1.459.778	1.461.390	1.420.174	1.429.134
Ontvangsten	724.944	936.562	1.012.140	1.000.034	1.000.034	1.000.034
Saldo	183.984	-198.684	-447.638	-461.356	-420.140	-429.100
Investerings						
Uitgaven	800	13.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-800	-13.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Financiering						

Actieplan: BD12-AP21: Het uitwerken van een gecoördineerd kindbeleid (0-25 jarigen)

We voeren een kindvriendelijk beleid waarbij de stem van kinderen en jongeren wordt meegenomen in alle beleidsdomeinen. Naast het realiseren van een integraal lokaal kindbeleid zetten we in op een gecoördineerd aanbod inzake kinderopvang waarbij voldoende opvangplaatsen voor voorschoolse opvang wordt voorzien en waarbij buitenschoolse kinderopvang wordt uitgewerkt conform het nieuwe decreet voor kleuters en lagere schoolkinderen. Tevens wordt een ruim vakantieaanbod voorzien dat rekening houdt met het werkregime van de ouders. Een belangrijk aandachtspunt in de werking is de verdere uitbouw van preventieve gezins- en opvoedingsondersteuning met specifieke aandacht voor kinderarmoede.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	540.959	1.135.246	1.459.778	1.461.390	1.420.174	1.429.134
Ontvangsten	724.944	936.562	1.012.140	1.000.034	1.000.034	1.000.034
Saldo	183.984	-198.684	-447.638	-461.356	-420.140	-429.100
Investerings						
Uitgaven	800	13.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-800	-13.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Financiering						

Actie: AP21-ACT1: Het realiseren van een gecoördineerd aanbod kinderopvang

We realiseren een gecoördineerd aanbod kinderopvang. Dit houdt in dat er voldoende opvangplaatsen zijn voor voorschoolse opvang (0-2,5 jaar) baby-peuterbeleid. Cfr. het nieuwe decreet houdende de organisatie van buitenschoolse kinderopvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten neemt het lokaal bestuur hierin een regierol op. Met specifieke aandacht voor de kleuteropvang met een kwaliteitslabel en de financiering hiervan. Ook houdt dit in dat er een voldoende ruim vakantieaanbod wordt voorzien. Het vakantieaanbod biedt niet alleen voldoende plaatsen, maar houdt ook rekening met het werkregime van de ouders.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	445.228	907.898	1.270.118	1.272.730	1.281.514	1.290.474
Ontvangsten	632.556	835.136	932.034	932.034	932.034	932.034
Saldo	187.328	-72.762	-338.084	-340.696	-349.480	-358.440
Investerings						
Uitgaven	0	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Financiering						

Actie: AP21-ACT2: Integraal lokaal kindbeleid realiseren

De verschillende aspecten in de huidige werking rond kinderen en jongeren worden samengebracht om een integraal lokaal kindbeleid te realiseren. De stem van kinderen en jongeren dient meegenomen te worden in alle beleidsdomeinen. Hiervoor dient structureel inspraak en participatie georganiseerd te worden. De stad kiest ervoor om doorheen haar volledige beleid te streven naar respect voor de rechten van het kind. Gelijke onderwijs- en ontwikkelingskansen voor alle kinderen dienen te worden gegarandeerd, dit met specifieke aandacht voor kwetsbare gezinnen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Investerings						
Uitgaven	800	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-800	0	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP21-ACT3: Regierol opnemen voor het uitwerken van vrijetijdsinitiatieven op maat

De stad neemt een regierol op voor de uitwerking van vrijetijdsinitiatieven op maat voor kinderen en jongeren die niet kunnen aansluiten bij het reguliere aanbod: wijkgericht, vindplaatsgericht, en/of vraaggericht.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	350	17.688	5.000	5.000	5.000	5.000
Ontvangsten	0	18.426	4.606	0	0	0
Saldo	-350	738	-394	-5.000	-5.000	-5.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP21-ACT4: Investeren in preventieve gezins- en opvoedingsondersteuning met aandacht voor kinderarmoede

We investeren in de verdere uitbouw van preventieve gezins- en opvoedingsondersteuning, met specifieke aandacht voor kinderarmoede. De stad versterkt daartoe het samenwerkingsverband van de verschillende actoren die betrokken zijn bij gezins- en opvoedingsondersteuning. Via de bestaande netwerken wordt aandacht besteed aan preventieve gezondheidszorg, opvoedingsondersteuning en sociale cohesie. Om de werking van OverKophuis Tienen te kunnen verderzetten geeft de stad Tienen financiële ondersteuning aan OverKop Tienen als overeenkomst op naam, verbonden met een toelage voor 3 jaar (2021: 75.000 euro en 50.000 euro voor 2022 en 2023).

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	95.381	206.660	161.660	160.660	110.660	110.660
Ontvangsten	92.388	83.000	75.500	68.000	68.000	68.000
Saldo	-2.993	-123.660	-86.160	-92.660	-42.660	-42.660
Investerings						
Uitgaven	0	6.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-6.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Financiering						

Actie: AP21-ACT5: Samen onderwijs maken met de onderwijspartners, onderwijsondersteuners en het lokaal bestuur

Een duidelijk onderwijsbeleid, een duidelijke richting, een overkoepelende organisatiestructuur en samen met de onderwijspartners de uitdagingen aangaan uit het onderwijsveld met een lokaal bestuur dat hierin de regierol opneemt. Met de verdere uitbouw van deze positieve samenwerking kunnen we verbindend werken en ook echt deze doelstelling behalen

Van 01/01/2021 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	20.000	20.000	20.000	20.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Investerings						
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD13: Het creëren van kansen voor ouderen

Kwalitatieve omschrijving: Met het oog op de ondersteuning van ouderen zet de stad in op informatieverlening en het ondersteunen van maatregelen, rekening houdend met de rol die we op dit vlak spelen, die de seniorenwerking ten goede komen. Ook zetten we verder in op het aanbieden van een kwaliteitsvol aanbod voor ouderen in zorginstellingen (assistentiewoningen, serviceflats en een woonzorgcentrum).

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	1.635.318	1.928.280	1.929.717	1.724.997	1.771.910	1.805.556
Ontvangsten	5.472.844	4.916.587	6.113.249	6.336.609	6.504.074	6.626.473
Saldo	3.837.526	2.988.307	4.183.532	4.611.612	4.732.165	4.820.918
Investerings						
Uitgaven	12.319	61.942	346.611	26.611	26.611	26.611
Ontvangsten	65.170	0	0	0	0	0
Saldo	52.851	-61.942	-346.611	-26.611	-26.611	-26.611
Financiering						

Actieplan: BD13-AP22: Inzetten op ondersteuning van ouderen

We zetten in op het opzetten van een laagdrempelig, neutraal infopunt waar alle senioren terecht kunnen met vragen rond thuiszorg, premies, tegemoetkomingen, enz... Het voeren van een geïntegreerd ouderenbeleid vergt meer samenwerking

van diverse diensten van de stad die werken rond en met ouderen om te komen tot een geïntegreerd ouderenbeleid en -aanbod. Op deze wijze kan efficiënter ingespeeld worden op de problematiek van vereenzaming.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	1.635.318	1.928.280	1.929.717	1.724.997	1.771.910	1.805.556
Ontvangsten	5.472.844	4.916.587	6.113.249	6.336.609	6.504.074	6.626.473
Saldo	3.837.526	2.988.307	4.183.532	4.611.612	4.732.165	4.820.918
Investerings						
Uitgaven	12.319	61.942	346.611	26.611	26.611	26.611
Ontvangsten	65.170	0	0	0	0	0
Saldo	52.851	-61.942	-346.611	-26.611	-26.611	-26.611
Financiering						

Actie: AP22-ACT1: Het opzetten van een infopunt voor senioren

Er wordt een infopunt voor senioren opgezet met het oog op het verlenen van informatie en het ondersteunen van maatregelen die de seniorenwerking ten goede komen (bv. acties tegen vereenzaming van ouderen), rekening houdend met de rol die de stad op dit vlak vervult .

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	2.124	8.300	8.900	9.000	9.600	10.000
Ontvangsten	3.750	3.750	3.750	3.750	3.750	3.750
Saldo	1.626	-4.550	-5.150	-5.250	-5.850	-6.250
Investerings						
Financiering						

Actie: AP22-ACT2: Een kwaliteitsvol, toekomstgericht aanbod voor ouderen in WZC's, assistentiewoningen en serviceflats

Er wordt werk gemaakt van een kwaliteitsvol, toekomstgericht aanbod voor ouderen in WZC's, assistentiewoningen en serviceflats

Van 01/09/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	1.633.193	1.919.980	1.920.817	1.715.997	1.762.310	1.795.556
Ontvangsten	5.469.094	4.912.837	6.109.499	6.332.859	6.500.324	6.622.723
Saldo	3.835.900	2.992.857	4.188.682	4.616.862	4.738.015	4.827.168
Investerings						
Uitgaven	12.319	61.942	346.611	26.611	26.611	26.611
Ontvangsten	65.170	0	0	0	0	0
Saldo	52.851	-61.942	-346.611	-26.611	-26.611	-26.611
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD14: Het maximaal digitaliseren van de organisatie

Kwalitatieve omschrijving: In het kader van de digitale transitie van de stad Tienen wordt verder werk gemaakt van de uitbouw van een doordachte ICT-architectuur en wordt, naast het inschakelen van moderne tools die de organisatie naar een hoger digitaal niveau tillen, ook veel aandacht gegeven aan de verbetering van de digitale maturiteit van de medewerkers door hen de nodige vorming te geven om efficiënt te leren omgaan met deze moderne tools. Op deze wijze worden de transacties tussen burger en organisatie, van aanvraag tot aflevering van het product, maximaal gedigitaliseerd. We optimaliseren de interne efficiëntie zodat medewerkers meer ruimte krijgen voor het afhandelen van complexere dossiers en voor burgers die extra ondersteuning nodig hebben.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	785.370	1.072.957	1.240.923	1.128.691	1.196.729	1.139.788
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-785.370	-1.072.957	-1.240.923	-1.128.691	-1.196.729	-1.139.788
Investerings						
Uitgaven	83.597	759.455	81.850	144.000	54.000	54.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-83.597	-759.455	-81.850	-144.000	-54.000	-54.000
Financiering						

Actieplan: BD14-AP23: Een strategie uitwerken voor ICT, data en informatiebeleid

We optimaliseren de dienst ICT in het kader van een verdere digitale transitie van de stad. Daarbij scheiden we Data en Projecten van het operationeel beheer om eenvormige data en projectmatig werken binnen de organisatie te introduceren en te bewaken. Via een ICT-stuurgroep ondersteunen we dienstoverschrijdende projectsturing voor digitaliseringsprojecten. Daarnaast zorgen we voor een kwaliteitsvol operationeel beheer van onze ICT-omgeving. Verder maken we werk van een doordachte IT-architectuur, een toekomststrategie voor onze serveromgeving, een sterk en continu GIS-beleid en een veilig beheer van onze papieren en digitale informatie in het kader van ons informatieveiligheidsbeleid. Ten slotte zorgen we ervoor dat de medewerkers voldoende IT-vorming krijgen en tools ter beschikking hebben om het digitale werk naar behoren te kunnen uitvoeren.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	774.529	1.048.367	1.202.673	1.100.441	1.168.479	1.111.538
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-774.529	-1.048.367	-1.202.673	-1.100.441	-1.168.479	-1.111.538
Investerings						
Uitgaven	83.597	750.755	54.000	144.000	54.000	54.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-83.597	-750.755	-54.000	-144.000	-54.000	-54.000
Financiering						

Actie: AP23-ACT1: We optimaliseren onze werking alvorens tot digitalisering over te gaan ikv de digitale transitie

We optimaliseren de werking van de diensten in het kader van de toekomstige organisatie en de verdere digitale transitie van het bestuur. Vooraleer we digitaliseren, analyseren en verbeteren we het proces van afhandeling van onze producten. Hiermee optimaliseren we ook de interne efficiëntie zodat medewerkers meer ruimte hebben voor complexere dossiers en burgers die extra ondersteuning nodig hebben.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	22.885	163.315	204.700	184.500	249.500	189.500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-22.885	-163.315	-204.700	-184.500	-249.500	-189.500
Investerings						
Uitgaven	27.985	62.747	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-27.985	-62.747	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP23-ACT2: Kwaliteitsvol en operationeel beheer ICT-omgeving organiseren

[INTERNE ICT ORGANISATIE] We organiseren een kwaliteitsvol operationeel beheer van onze ICT-omgeving aan de hand van kennisdeling, documentatie, monitoring en een helpdesksysteem, gefaciliteerd door een multidisciplinair team van interne en externe medewerkers. We ondersteunen de dienstoverschrijdende projectsturing voor digitaliseringsprojecten via een ICT-stuurgroep die onder andere de prioriteiten op vlak van ICT-uitgaven voor de hele organisatie bepaalt, bewaakt en organiseert.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	92.726	104.956	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-92.726	-104.956	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP23-ACT3: Rationalisering van de aankoop van ICT-middelen

[INTERNE ICT ORGANISATIE] Een doordachte architectuur en gezamenlijk vastgelegde contractvoorwaarden zorgen voor de rationalisering van de aankoop van toepassingen, hardware, licenties, abonnementen en andere ICT-middelen voor de stad en het OCMW. We brengen hiertoe alle ICT-contracten en bijhorende SLA's in kaart en standaardiseren deze op beide locaties. Waar nodig herzien we contracten om concrete SLA's vast te leggen of standaardiseren we bestaande SLA's. We leggen algemene afspraken vast rond contractbepalingen en standaardiseren technologie op beide locaties (bv. domeinmigratie, RDS-optimalisatie, telefonie, anti-virus, enz.). Op deze manier streven we naar een uniforme dienstverlening en eenvoudiger beheer.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	520.244	543.100	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-520.244	-543.100	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	923	106.148	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-923	-106.148	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP23-ACT4: Uitwerken toekomststrategie voor serveromgeving

[INTERNE ICT ORGANISATIE] We werken een toekomststrategie uit voor onze serveromgeving en zorgen ervoor dat connectiviteit naar deze omgeving op alle stadslocaties mogelijk is.

Met betrekking tot het migreren naar cloudoplossingen:

- onderzoeken we de kosten en de baten van het optimaliseren van de lokale hosting versus externe hosting of cloudoplossingen;
- onderzoeken we de mogelijkheden van een gezamenlijke organisatie van onze infrastructuur met andere lokale besturen uit de regio.

Waar dagelijks administratief werk wordt verricht:

- voorzien we glasvezelconnectiviteit indien mogelijk;
- gebruiken we VPN connectiviteit waar glasvezel onmogelijk is.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	4.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-4.000	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	0	374.850	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-374.850	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP23-ACT5: Een sterk en continu GIS-beleid ontwikkelen

[DATA - PROJECTEN/GIS] We maken werk van een sterk en continu GIS-beleid. Dit houdt de opmaak van een behoeftetanalyse in en het opstellen van een GIS-plan. De GIS-stuurgroep werkt concrete GIS-doelstellingen uit in lijn met de behoeften en verwachtingen van lokaal bestuur Tienen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen strategisch ontwerpplan gericht op de lange termijn en een concreet uitvoeringsplan (1 jaar). We rollen het GIS-plan uit door het in praktijk brengen van het uitvoeringsplan. In functie hiervan sturen we het strategisch ontwerpplan bij.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	54.747	78.777	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-54.747	-78.777	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP23-ACT6: Papieren en digitale informatie op een doordachte, veilige en volledige manier beheren en bewaren

[DATA & PROJECTEN] We beheren en bewaren onze papieren en digitale informatie op een doordachte, veilige en volledige manier en stellen een doordachte, overzichtelijke en gebruiksvriendelijke digitale mappenstructuur op. We brengen onze papieren en digitale series in kaart via het opmaken van informatiebeheers-plannen.

We werken ook verder aan de uitvoering van ons informatieveiligheidsbeleid. Daartoe werken we samen met een extern veiligheidsconsulent/data protection officer (DPO) om de informatieveiligheid te garanderen.

Samen met de DPO zien we toe op:

-de jaarlijkse opmaak en uitvoering van het veiligheidsplan.

-het creëren van een informatieveiligheidsreflex bij elk project dat we doen en bij alle medewerkers van het bestuur (DPIA2).

-het toezien op het respecteren van de GDPR-wetgeving door de leveranciers binnen bestaande toepassingen en nieuwe projecten.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	21.916	26.450	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-21.916	-26.450	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP23-ACT7: We zetten in op maximaal hergebruik van onze data

[DATA & PROJECTEN] We zetten in op maximaal hergebruik van onze data. We versterken onze interne kennis op vlak van digitaal informatiebeheer, open standaarden voor hergebruik en datahygiëne met het oog op maximaal hergebruik van onze data. We brengen onze datasets in kaart (onder de vorm van een applicatie inventaris) en bekijken welke in aanmerking komen om ter beschikking te stellen als open data. We gaan de dialoog aan met mogelijke hergebruikers van onze data.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	5.433	17.817	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-5.433	-17.817	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP23-ACT9: We zetten in op de digitale maturiteit van onze medewerkers door begeleiding en vorming

[DIGITALE WERKPLAATS] We zetten in op de digitale maturiteit van onze medewerkers door begeleiding en vorming. We richten daartoe een opleidingslokaal in om de medewerkers regelmatig bij te scholen en zoeken externe begeleiding rond het inschakelen van Office365-tools om de organisatie intern én extern naar een hoger digitaal niveau te brengen. We zorgen ervoor dat onze medewerkers over moderne tools beschikken om het digitale werk naar behoren te kunnen uitvoeren. We schrijven hiertoe onze hardware standaard af op 5 jaar en vervangen deze vervolgens door nieuwe toestellen, conform nieuwe systeemvereisten.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	56.578	109.952	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-56.578	-109.952	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	54.689	207.011	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-54.689	-207.011	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP23-ACT11: Kwaliteitsvol en operationeel beheer ICT-omgeving organiseren

[INTERNE ICT ORGANISATIE] We organiseren een kwaliteitsvol operationeel beheer van onze ICT-omgeving aan de hand van kennisdeling, documentatie, monitoring en een helpdesksysteem, gefaciliteerd door een multidisciplinair team van interne en externe medewerkers. We ondersteunen de dienstoverschrijdende projectsturing voor digitaliseringsprojecten via een ICT-stuurgroep die onder andere de prioriteiten op vlak van ICT-uitgaven voor de hele organisatie bepaalt, bewaakt en organiseert.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	113.000	110.000	110.000	110.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-113.000	-110.000	-110.000	-110.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP23-ACT12: Rationalisering van de aankoop van ICT-middelen

[INTERNE ICT ORGANISATIE] Een doordachte architectuur en gezamenlijk vastgelegde contractvoorwaarden zorgen voor de rationalisering van de aankoop van toepassingen, hardware, licenties, abonnementen en andere ICT-middelen voor de stad en het OCMW. We brengen hiertoe alle ICT-contracten en bijhorende SLA's in kaart en standaardiseren deze op beide locaties. Waar nodig herzien we contracten om concrete SLA's vast te leggen of standaardiseren we bestaande SLA's. We leggen algemene afspraken vast rond contractbepalingen en standaardiseren technologie op beide locaties (bv. domeinmigratie, RDS-optimalisatie, telefonie, anti-virus, enz.). Op deze manier streven we naar een uniforme dienstverlening en eenvoudiger beheer.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	537.100	537.100	537.100	537.100
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-537.100	-537.100	-537.100	-537.100
Investerings						
Uitgaven	0	0	0	90.000	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	-90.000	0	0
Financiering						

Actie: AP23-ACT13: Uitwerken toekomststrategie voor serveromgeving

[INTERNE ICT ORGANISATIE] We werken een toekomststrategie uit voor onze serveromgeving en zorgen ervoor dat connectiviteit naar deze omgeving op alle stadslocaties mogelijk is.

Met betrekking tot het migreren naar cloudoplossingen:

- onderzoeken we de kosten en de baten van het optimaliseren van de lokale hosting versus externe hosting of cloudoplossingen;
- onderzoeken we de mogelijkheden van een gezamenlijke organisatie van onze infrastructuur met andere lokale besturen uit de regio.

Waar dagelijks administratief werk wordt verricht:

- voorzien we glasvezelconnectiviteit indien mogelijk;
- gebruiken we VPN connectiviteit waar glasvezel onmogelijk is.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	12.000	12.000	12.000	12.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP23-ACT14: Een sterk en continu GIS-beleid ontwikkelen

[DATA - PROJECTEN/GIS] We maken werk van een sterk en continu GIS-beleid. Dit houdt de opmaak van een behoeftetanalyse in en het opstellen van een GIS-plan. De GIS-stuurgroep werkt concrete GIS-doelstellingen uit in lijn met de behoeften en verwachtingen van lokaal bestuur Tienen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen strategisch ontwerpplan gericht op de lange termijn en een concreet uitvoeringsplan (1 jaar). We rollen het GIS-plan uit door het in praktijk brengen van het uitvoeringsplan. In functie hiervan sturen we het strategisch ontwerpplan bij.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	69.898	70.916	71.954	73.013
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-69.898	-70.916	-71.954	-73.013
Investerings						
Financiering						

Actie: AP23-ACT15: Papieren en digitale informatie op een doordachte, veilige en volledige manier beheren en bewaren

[DATA & PROJECTEN] We beheren en bewaren onze papieren en digitale informatie op een doordachte, veilige en volledige manier en stellen een doordachte, overzichtelijke en gebruiksvriendelijke digitale mappenstructuur op. We brengen onze papieren en digitale series in kaart via het opmaken van informatiebeheers-plannen.

We werken ook verder aan de uitvoering van ons informatieveiligheidsbeleid. Daartoe werken we samen met een extern veiligheidsconsulent/data protection officer (DPO) om de informatieveiligheid te garanderen.

Samen met de DPO zien we toe op:

-de jaarlijkse opmaak en uitvoering van het veiligheidsplan.

-het creëren van een informatieveiligheidsreflex bij elk project dat we doen en bij alle medewerkers van het bestuur (DPIA2).

-het toezien op het respecteren van de GDPR-wetgeving door de leveranciers binnen bestaande toepassingen en nieuwe projecten.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	112.150	56.100	56.100	56.100
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-112.150	-56.100	-56.100	-56.100
Investerings						
Financiering						

Actie: AP23-ACT16: We zetten in op maximaal hergebruik van onze data

[DIGITALE WERKPLAATS] We zetten in op de digitale maturiteit van onze medewerkers door begeleiding en vorming. We richten daartoe een opleidingslokaal in om de medewerkers regelmatig bij te scholen en zoeken externe begeleiding rond het inschakelen van Office365-tools om de organisatie intern én extern naar een hoger digitaal niveau te brengen. We zorgen ervoor dat onze medewerkers over moderne tools beschikken om het digitale werk naar behoren te kunnen uitvoeren. We schrijven hiertoe onze hardware standaard af op 5 jaar en vervangen deze vervolgens door nieuwe toestellen, conform nieuwe systeemvereisten.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	17.817	17.817	17.817	17.817
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-17.817	-17.817	-17.817	-17.817
Investerings						
Financiering						

Actie: AP23-ACT17: We zetten in op de digitale maturiteit van onze medewerkers door begeleiding en vorming

[DIGITALE WERKPLAATS] We zetten in op de digitale maturiteit van onze medewerkers door begeleiding en vorming. We richten daartoe een opleidingslokaal in om de medewerkers regelmatig bij te scholen en zoeken externe begeleiding rond het inschakelen van Office365-tools om de organisatie intern én extern naar een hoger digitaal niveau te brengen. We zorgen ervoor dat onze medewerkers over moderne tools beschikken om het digitale werk naar behoren te kunnen uitvoeren. We schrijven hiertoe onze hardware standaard af op 5 jaar en vervangen deze vervolgens door nieuwe toestellen, conform nieuwe systeemvereisten.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	136.008	112.008	114.008	116.008
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-136.008	-112.008	-114.008	-116.008
Investerings						
Uitgaven	0	0	54.000	54.000	54.000	54.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-54.000	-54.000	-54.000	-54.000
Financiering						

Actieplan: BD14-AP24: Het inzetten op maximale digitale dienstverlening

We werken vanuit onze dienstverleningscatalogus aan een toekomstgerichte kanalenstrategie met de juiste mix van digitale, telefonische en fysieke kanalen (snelbalie en loket) voor elk product. Het digitale kanaal heeft de voorkeur.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	10.841	24.590	38.250	28.250	28.250	28.250
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-10.841	-24.590	-38.250	-28.250	-28.250	-28.250
Investerings						
Uitgaven	0	8.700	27.850	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-8.700	-27.850	0	0	0
Financiering						

Actie: AP24-ACT1: Vanuit onze dienstverleningscatalogus werken we aan een toekomstgerichte kanalenstrategie

PROJECTEN - INTERN] Vanuit onze dienstverleningscatalogus werken we aan een toekomstgerichte kanalenstrategie die voor elk product de juiste mix van digitale, telefonische en fysieke kanalen (met snelbalie en loket, al dan niet op afspraak) bepaalt. Het digitale kanaal heeft de voorkeur.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	10.841	24.590	38.250	28.250	28.250	28.250
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-10.841	-24.590	-38.250	-28.250	-28.250	-28.250
Investerings						
Uitgaven	0	8.700	27.850	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-8.700	-27.850	0	0	0
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD15: Het uittekenen van de organisatie van de toekomst

Kwalitatieve omschrijving: Om efficiënt te kunnen besturen, te investeren en in te spelen op maatschappelijke noden en uitdagingen, gaan we bijstellingen doen in onze werking en structuren. Projectmatig werken wordt in de organisatiecultuur ingebed en voor een aantal stadsdiensten wordt een nieuwe werking uitgetekend met het oog op een efficiëntieverhoging. Naast deze bijsturing in werking en structuren wordt ook ingezet op de verhoging van de aantrekkelijkheid van de stad als werkgever door een HR-beleid te ontwikkelen dat aandacht heeft voor een stimulerende werkomgeving, met voldoende ruimte voor zelfontwikkeling en met de juiste mensen op de juiste plaats. Voor specifieke knelpuntenfuncties leveren we extra inspanningen. Het Managementteam wordt sturender en we werken verder aan de integratie van stad en OCMW met bijzondere aandacht voor het sociale en vertrouwelijke karakter dat eigen is aan het OCMW met een belangrijke rol voor het bijzonder comité voor de sociale dienst. Ten slotte ontwikkelen we een concreet stappenplan voor de huisvesting van alle diensten in het centrum van de stad.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	451.175	655.454	747.899	500.075	465.255	535.436
Ontvangsten	30.498	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Saldo	-420.677	-620.454	-712.899	-465.075	-430.255	-500.436
Investerings						
Uitgaven	710.382	808.881	199.000	32.000	55.500	35.563
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-710.382	-808.881	-199.000	-32.000	-55.500	-35.563
Financiering						

Actieplan: BD15-AP25: Ontwikkelen van een concreet stappenplan voor de huisvesting van alle diensten

We werken aan de ontwikkeling en uitvoering van een masterplan om alle stads- en OCMW-diensten in het centrum van Tienen, rond de Grote Markt, te huisvesten. In afwachting van de uitvoering van het masterplan worden de nodige maatregelen genomen om de leef- en werkbaarheid van de verouderde werkplaatsen te verbeteren.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	207.640	301.857	379.220	265.575	255.655	255.736
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-207.640	-301.857	-379.220	-265.575	-255.655	-255.736
Investerings						
Uitgaven	710.382	808.881	199.000	32.000	55.500	35.563
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-710.382	-808.881	-199.000	-32.000	-55.500	-35.563
Financiering						

Actie: AP25-ACT1: Een masterplan ontwikkelen voor de huisvesting van alle stads- en OCMW-diensten in het centrum

Er wordt werk gemaakt van de ontwikkeling van een masterplan voor de organisatie en huisvesting van alle stads- en OCMW-diensten in het centrum van Tienen, rond de Grote Markt.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	634.453	400.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-634.453	-400.000	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP25-ACT2: Maatregelen op korte termijn om leef- en werkbaarheid van werkplaatsen te verbeteren

In afwachting van de uitvoering van het masterplan, worden de nodige maatregelen getroffen en werken uitgevoerd om de leef- en werkbaarheid van verouderde werkplaatsen te verbeteren en de samenwerking tussen de samengevoegde diensten van de stad en het OCMW te bevorderen. De werkomstandigheden worden per dienst geanalyseerd waarna de verbeterpunten met betrekking tot infrastructuur worden opgesteld en wanneer mogelijk aangepakt.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	207.640	301.857	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-207.640	-301.857	0	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	75.929	408.881	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-75.929	-408.881	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AP25-ACT3: Maatregelen op korte termijn om leef- en werkbaarheid van werkplaatsen te verbeteren

In afwachting van de uitvoering van het masterplan, worden de nodige maatregelen getroffen en werken uitgevoerd om de leef- en werkbaarheid van verouderde werkplaatsen te verbeteren en de samenwerking tussen de samengevoegde diensten van de stad en het OCMW te bevorderen. De werkomstandigheden worden per dienst geanalyseerd waarna de verbeterpunten met betrekking tot infrastructuur worden opgesteld en wanneer mogelijk aangepakt.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	379.220	265.575	255.655	255.736
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-379.220	-265.575	-255.655	-255.736
Investerings						
Uitgaven	0	0	199.000	32.000	55.500	35.563
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-199.000	-32.000	-55.500	-35.563
Financiering						

Actieplan: BD15-AP26: Een dynamisch en proactief HR-beleid ontwikkelen voor elke stap in de loopbaan

Het aanwervings- en bevorderingsbeleid wordt afgestemd op het realiseren van de geplande acties in het meerjarenplan en het organogram dient een reële weergave van de structuur van de organisatie te zijn. We werken aan een loopbaanbeleid dat meer in functie staat van competenties. Dit wordt merkbaar in de wervingsprocedures, in de functiebeschrijvingen en in het vormingsbeleid. De organisatiecultuur staat in het teken van het stimuleren van het groeipotentieel van de medewerkers. Een proactiever HR-beleid informeert de medewerkers over het arbeidsreglement en de rechtspositieregeling en voorziet in ondersteuning van de diensthoofden als aanspreekpunt voor hun medewerkers. We profileren ons meer als een aantrekkelijke werkgever door te investeren in een flexibelere arbeidsduurregeling, in opleidingen en in welzijn op het werk. We optimaliseren het onthaal- en uitstroombelid.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	97.790	256.597	186.679	127.500	127.600	127.700
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-97.790	-256.597	-186.679	-127.500	-127.600	-127.700
Investerings						
Financiering						

Actie: AP26-ACT1: Het organogram is een reële weergave van de structuur van de organisatie

Het organogram is een reële weergave van de structuur van de organisatie met de afdelingen, diensten en gezagsverhoudingen. Het vertrekt vanuit de realisatie van de meerjarenplanning en wordt opgemaakt met alle betrokkenen. Op het organogram moeten alle afdelingen, diensten en gezagsverhoudingen op een correcte manier aangeduid zijn zodat medewerkers ook effectief werken op de plaats waar ze op het organogram staan. Bovendien moet het organogram de personeelsbezetting op een realistische manier weergeven en moet er gestreefd worden naar een maximale bezetting van alle functies in het organogram. We moeten streven naar een organogram waarin alle functies die op een bestendige wijze bestaan ook als contractuele of statutaire functies in het organogram opgenomen zijn. Vervangingsovereenkomsten moeten uitzonderlijk zijn en enkel worden gebruikt voor het doel waarvoor ze bestemd zijn.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP26-ACT2: HR wordt een team dat op proactieve wijze de personeelsleden zal informeren en opleiden

HR wordt een team dat op een proactieve wijze de personeelsleden zal informeren en opleiden waardoor de inhoud van de rechtspositieregeling, het arbeidsreglement en andere bronnen van personeelsinformatie beter gekend zullen zijn. Daartoe zet HR in op het ontwikkelen en het actief gebruiken van een registratietool voor de medewerkers waarin alle HR-gerelateerde vragen, onderverdeeld per thema, kunnen gesteld, geregistreerd, opgevolgd en geraadpleegd worden. HR zal ook diensthoofden ondersteunen in hun rol als eerstelijnsaanspreekpunt voor medewerkers. HR zorgt voor de uitwerking van een vormingsbeleid waarbij de organisatie aandacht besteedt aan de vorming van zowel de nieuwe als de bestaande medewerkers.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	5.530	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-5.530	0	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP26-ACT3: We verhogen onze aantrekkingskracht als werkgever op de arbeidsmarkt.

Door te investeren in flexibele arbeidsduurregeling, opleiding en welzijn op het werk, worden we voor werknemers een meer aantrekkelijke werkgever op de arbeidsmarkt.

Er wordt werk gemaakt van een aanwervings- en bevorderingsbeleid en plan voor de personeelsleden, gericht op de realisatie van de geplande acties in het meerjarenplan. De aanwervings- en bevorderingsprocedure verloopt gestructureerd en stelt het volgende centraal:

- employer-branding;
- de maximalisatie van de klantvriendelijkheid;
- de minimalisatie van de doorlooptijd;
- de objectiviteit, neutraliteit, diversiteit en het beroepsgeheim worden steeds gerespecteerd.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	56.338	100.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-56.338	-100.000	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP26-ACT5: We zetten in op de ontwikkeling van een algemeen personeelsbeleid.

We zetten in op de ontwikkeling van een algemeen personeelsbeleid waarbij we bijzondere aandacht geven aan:

1 De ontwikkeling van een onthaalbeleid voor nieuwe personeelsleden via:

- de ontwikkeling van een checklist voor alles wat een nieuw personeelslid nodig heeft en die op een SharePoint 'onthaal' zetten;
- het opzetten van een warm onthaal: aanduiding meter/peter, opleidingstraject: vaktechnisch, communicatie, visie, missie en basiswaarden, deontologische code, rondleiding volledige organisatie (in groep), kennismaking met schepencollege.

2 Een loopbaanbeleid in functie van competentie management:

Dit is zichtbaar in de aanwervingsprocedure, bij het uitwerken van procedures inzake interne personeelsmobiliteit, bij de opmaak van functiebeschrijvingen, in het vormingsbeleid van zowel de nieuwe als de bestaande medewerkers, ... Competenties zijn de kwaliteiten waar een medewerker over moet beschikken om zijn werk goed te kunnen doen: kennis, vaardigheden, gedrag, persoonlijkheid en motivatie. We voeren plannings-, feedback-, evaluatie- en functioneringsgesprekken in functie van competenties.

3 Een organisatiecultuur waarin plannings-, feedback-, functionerings- en evaluatiegesprekken gericht zijn op de mogelijkheden en het groeipotentieel van de medewerkers en die op een gestructureerde en uniforme manier worden gevoerd.

4 De uitwerking van een retentie- en uitstroombesluit dat gericht is op het ontwikkelen van maatregelen om verzuim en vrijwillig ontslag van personeelsleden, indien mogelijk, te beperken. Verzuim moet in dit kader ruim geïnterpreteerd worden: zowel vaak voorkomende kortstondige afwezigheden, lange afwezigheidsperiodes, als het opnemen van de ziekte dagen voor statutaire personeelsleden aan het einde van de loopbaan.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	35.922	154.597	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-35.922	-154.597	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP26-ACT9: De organisatie werkt een duurzaam mobiliteitsbeleid uit voor de personeelsleden

De organisatie moet een duurzaam mobiliteitsbeleid uitwerken voor de personeelsleden, rekening houdend met de nieuwe locaties waar alle stads- en OCMW-diensten zullen gevestigd worden.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP26-ACT10: Voor occasionele activiteiten beroep doen op medewerkers die niet als werknemers geworven zijn

De organisatie moet voor occasionele activiteiten een beroep kunnen doen op medewerkers die niet als werknemers aangeworven zijn. Hierover worden transparante afspraken gemaakt. Afhankelijk van hun hoedanigheid (vrijwilligers, ambulante medewerkers, jobstudenten, enz.) moeten zij onder een uniform statuut vallen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	2.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-2.000	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP26-ACT11: Het organogram is een reële weergave van de structuur van de organisatie

Het organogram is een reële weergave van de structuur van de organisatie met de afdelingen, diensten en gezagsverhoudingen. Het vertrekt vanuit de realisatie van de meerjarenplanning en wordt opgemaakt met alle betrokkenen. Op het organogram moeten alle afdelingen, diensten en gezagsverhoudingen op een correcte manier aangeduid zijn zodat medewerkers ook effectief werken op de plaats waar ze op het organogram staan. Bovendien moet het organogram de personeelsbezetting op een realistische manier weergeven en moet er gestreefd worden naar een maximale bezetting van alle functies in het organogram. We moeten streven naar een organogram waarin alle functies die op een bestendige wijze bestaan ook als contractuele of statutaire functies in het organogram opgenomen zijn. Vervangingsovereenkomsten moeten uitzonderlijk zijn en enkel worden gebruikt voor het doel waarvoor ze bestemd zijn.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

Actie: AP26-ACT12: HR wordt een team dat op proactieve wijze de personeelsleden zal informeren en opleiden

HR wordt een team dat op een proactieve wijze de personeelsleden zal informeren en opleiden waardoor de inhoud van de rechtspositieregeling, het arbeidsreglement en andere bronnen van personeelsinformatie beter gekend zullen zijn. Daartoe zet HR in op het ontwikkelen en het actief gebruiken van een registratietool voor de medewerkers waarin alle HR-gerelateerde vragen, onderverdeeld per thema, kunnen gesteld, geregistreerd, opgevolgd en geraadpleegd worden. HR zal ook diensthoofden ondersteunen in hun rol als eerstelijnsaanspreekpunt voor medewerkers. HR zorgt voor de uitwerking van een vormingsbeleid waarbij de organisatie aandacht besteedt aan de vorming van zowel de nieuwe als de bestaande medewerkers.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	20.000	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-20.000	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP26-ACT13: We verhogen onze aantrekkingskracht als werkgever op de arbeidsmarkt.

Door te investeren in flexibele arbeidsduurregeling, opleiding en welzijn op het werk, worden we voor werknemers een meer aantrekkelijke werkgever op de arbeidsmarkt.

Er wordt werk gemaakt van een aanwervings- en bevorderingsbeleid en plan voor de personeelsleden, gericht op de realisatie van de geplande acties in het meerjarenplan. De aanwervings- en bevorderingsprocedure verloopt gestructureerd en stelt het volgende centraal:

- employer-branding;
- de maximalisatie van de klantvriendelijkheid;
- de minimalisatie van de doorlooptijd;
- de objectiviteit, neutraliteit, diversiteit en het beroepsgeheim worden steeds gerespecteerd.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	35.000	25.000	25.000	25.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-35.000	-25.000	-25.000	-25.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP26-ACT14: We zetten in op de ontwikkeling van een algemeen personeelsbeleid.

We zetten in op de ontwikkeling van een algemeen personeelsbeleid waarbij we bijzondere aandacht geven aan:

1 De ontwikkeling van een onthaalbeleid voor nieuwe personeelsleden via:

- de ontwikkeling van een checklist voor alles wat een nieuw personeelslid nodig heeft en die op een SharePoint 'onthaal' zetten;
- het opzetten van een warm onthaal: aanduiding meter/peter, opleidingstraject: vaktechnisch, communicatie, visie, missie en basiswaarden, deontologische code, rondleiding volledige organisatie (in groep), kennismaking met schepencollege.

2 Een loopbaanbeleid in functie van competentie management:

Dit is zichtbaar in de aanwervingsprocedure, bij het uitwerken van procedures inzake interne personeelsmobiliteit, bij de opmaak van functiebeschrijvingen, in het vormingsbeleid van zowel de nieuwe als de bestaande medewerkers, ... Competenties zijn de kwaliteiten waar een medewerker over moet beschikken om zijn werk goed te kunnen doen: kennis, vaardigheden, gedrag, persoonlijkheid en motivatie. We voeren plannings-, feedback-, evaluatie- en functioneringsgesprekken in functie van competenties.

3 Een organisatiecultuur waarin plannings-, feedback-, functionerings- en evaluatiegesprekken gericht zijn op de mogelijkheden en het groeipotentieel van de medewerkers en die op een gestructureerde en uniforme manier worden gevoerd.

4 De uitwerking van een retentie- en uitstroombesluit dat gericht is op het ontwikkelen van maatregelen om verzuim en vrijwillig ontslag van personeelsleden, indien mogelijk, te beperken. Verzuim moet in dit kader ruim geïnterpreteerd worden: zowel vaak voorkomende kortstondige afwezigheden, lange afwezigheidsperiodes, als het opnemen van de ziekte dagen voor statutaire personeelsleden aan het einde van de loopbaan.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	129.679	102.000	102.100	102.200
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-129.679	-102.000	-102.100	-102.200
Investerings						
Financiering						

Actie: AP26-ACT15: De organisatie werkt een duurzaam mobiliteitsbeleid uit voor de personeelsleden

De organisatie moet een duurzaam mobiliteitsbeleid uitwerken voor de personeelsleden, rekening houdend met de nieuwe locaties waar alle stads- en OCMW-diensten zullen gevestigd worden.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

Actie: AP26-ACT16: Voor occasionele activiteiten beroep doen op medewerkers die niet als werknemers geworven zijn

De organisatie moet voor occasionele activiteiten een beroep kunnen doen op medewerkers die niet als werknemers aangeworven zijn. Hierover worden transparante afspraken gemaakt. Afhankelijk van hun hoedanigheid (vrijwilligers, ambulante medewerkers, jobstudenten, enz.) moeten zij onder een uniform statuut vallen.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	2.000	500	500	500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-2.000	-500	-500	-500
Investerings						
Financiering						

Actieplan: BD15-AP27: Het verbeteren van het welzijn in alle aspecten van de organisatie

We verhogen het welzijn op het werk van de medewerkers door het creëren van een veilige en gezonde werkomgeving. We voeren hiertoe een psycho-sociale risicoanalyse uit en maken werk van de opmaak van een globaal preventieplan. De acties die uit beide plannen voortvloeien worden opgevolgd en uitgevoerd. Tevens zetten we in op een waarderingsbeleid en wordt geïnvesteerd in de samenhang door het organiseren van teambuildings, personeelevents en acties rond bewegen op het werk.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	34.846	60.000	95.000	70.000	70.000	70.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-34.846	-60.000	-95.000	-70.000	-70.000	-70.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP27-ACT1: Een veilige en gezonde werkomgeving creëren om het welzijn van de medewerkers te verhogen

Een veilige en gezonde werkomgeving wordt gecreëerd zodat het welzijn van de medewerkers wordt verhoogd. Hiertoe wordt een risicoanalyse psychosociale aspecten uitgevoerd en toegelicht en wordt er een actieplan uitgewerkt. De resultaten van de risicoanalyse worden organisatiebreed toegelicht. Vervolgens moeten de resultaten van de risicoanalyse op een projectmatige wijze aangepakt worden: daartoe wordt een actieplan opgesteld met concrete timings en waarbij verantwoordelijken worden aangeduid. Dit plan moet minstens jaarlijks op het vakbondsoverleg en het MAT besproken worden. Ook het CBS wordt bewust gemaakt van het belang van welzijn op de werkvloer. Op deze wijze is de risicoanalyse geen vrijblijvende oefening.

Het bestuur besteedt de nodige aandacht aan de belasting voor beeldschermwerkers en ergonomie op de werkvloer. Een ergonomoom moet de verschillende werkplaatsen bezoeken en aanpassingen en verbeteringen individueel voorstellen. Het bestuur moet alle risico's in kaart brengen zodat zwangere personeelsleden en personeelsleden die borstvoeding geven, hun werk op een veilige manier kunnen uitvoeren. Tot slot ontwikkelen we een waarderingsbeleid en investeren in de samenhang doorheen de volledige organisatie, zowel in de administratie als in het bestuur, door in te zetten op teambuildings, bewegen op het werk, personeelsevents, enz... .

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	40.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-40.000	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP27-ACT2: Het uitwerken van een dynamisch preventiebeleid

Een dynamisch preventiebeleid wordt uitgewerkt. In dit kader wordt een Globaal Preventieplan PBW opgesteld waaruit jaarlijkse actieplannen voortvloeien ter uitvoering hiervan. De werkgever zorgt ervoor dat de reglementering inzake EHBO wordt opgevolgd en uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor de uitwerking van een brandpreventiebeleid op alle sites.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP27-ACT7: Ontwikkelen van een waarderingsbeleid en investeren in samenhangigheid doorheen de organisatie

We ontwikkelen een waarderingsbeleid en investeren in de samenhangigheid doorheen de volledige organisatie, zowel in de administratie als in het bestuur, door in te zetten op teambuildings, bewegen op het werk, personeelsevents, enz... .

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	34.846	20.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-34.846	-20.000	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP27-ACT8: Een veilige en gezonde werkomgeving creëren om het welzijn van de medewerkers te verhogen

Een veilige en gezonde werkomgeving wordt gecreëerd zodat het welzijn van de medewerkers wordt verhoogd. Hiertoe wordt een risicoanalyse psychosociale aspecten uitgevoerd en toegelicht en wordt er een actieplan uitgewerkt. De resultaten van de risicoanalyse worden organisatiebreed toegelicht. Vervolgens moeten de resultaten van de risicoanalyse op een projectmatige wijze aangepakt worden: daartoe wordt een actieplan opgesteld met concrete timings en waarbij verantwoordelijken worden aangeduid. Dit plan moet minstens jaarlijks op het vakbondsoverleg en het MAT besproken worden. Ook het CBS wordt bewust gemaakt van het belang van welzijn op de werkvloer. Op deze wijze is de risicoanalyse geen vrijblijvende oefening.

Het bestuur besteedt de nodige aandacht aan de belasting voor beeldschermwerkers en ergonomie op de werkvloer. Een ergonomoos moet de verschillende werkplaatsen bezoeken en aanpassingen en verbeteringen individueel voorstellen. Het bestuur moet alle risico's in kaart brengen zodat zwangere personeelsleden en personeelsleden die borstvoeding geven, hun werk op een veilige manier kunnen uitvoeren.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	95.000	70.000	70.000	70.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-95.000	-70.000	-70.000	-70.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP27-ACT9: Het uitwerken van een dynamisch preventiebeleid

en dynamisch preventiebeleid wordt uitgewerkt. In dit kader wordt een Globaal Preventieplan PBW opgesteld waaruit jaarlijkse actieplannen voortvloeien ter uitvoering hiervan. De werkgever zorgt ervoor dat de reglementering inzake EHBO wordt opgevolgd en uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor de uitwerking van een brandpreventiebeleid op alle sites.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

Actieplan: BD15-AP28: Het sleutelen aan de werking en de structuren

We sleutelen aan een nieuwe organisatiestructuur. We doen dit door verder werk te maken van de integratie van stad en OCMW maar ook door de werking van een aantal diensten te optimaliseren en bij te sturen in functie van een efficiëntere dienstverlening. Projectmatig werken wordt in de organisatiecultuur ingebed.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	110.899	37.000	87.000	37.000	12.000	82.000
Ontvangsten	30.498	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Saldo	-80.400	-2.000	-52.000	-2.000	23.000	-47.000
Investerings						
Financiering						

Actie: AP28-ACT1: Optimaliseren van de werking van de diensten i.k.v. een toekomstige organisatie

[INTERNE ORGANISATIE] We optimaliseren de werking van de diensten in het kader van de toekomstige organisatie en de verdere digitale transitie van het bestuur.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP28-ACT2: Het integraal inbedden over de diensten heen van projectmatig werken in onze organisatiecultuur

PROJECTMATIG WERKEN) Het projectmatig werken wordt in onze organisatiecultuur ingebed en dit integraal over de diensten heen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	16.927	27.500	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-16.927	-27.500	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP28-ACT3: Uittekenen nieuwe werking technische, sociale en vrijetijdsdiensten + optimalisatie Bijzonder Comité

Voor de technische dienst, de sociale dienst en de diensten van de vrijetijdssector wordt een nieuwe werking uitgetekend. Zowel in de technische dienst als in de diensten van de vrijetijdssector zal de nieuwe werking worden uitgetekend in functie van de aanbevelingen die voortvloeien uit de doorlichting van beide sectoren. Een prioriteit in de vrijetijdssector is alvast werk maken van de centralisatie van de administratieve taken over de diensten heen. Ook de werking van het Bijzonder Comité optimaliseren we door een gelijkwaardige en integrale aanpak uit te werken.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	93.972	9.500	0	0	0	0
Ontvangsten	30.498	35.000	0	0	0	0
Saldo	-63.473	25.500	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: AP28-ACT4: Uittekening van een nieuwe organisatie ifv integratie stad en OCMW en ontplooiën van een sturend MAT

Er wordt een nieuwe organisatie uitgetekend die rekening houdt met de integratie van de stad en het OCMW. We zetten tevens in op het ontplooiën van een goed werkend, sturend MAT.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP28-ACT5: We hebben één overlegorgaan met alle beleidsaspecten die de scholen aanbelangen

We organiseren ons zodanig dat we één overlegorgaan hebben met alle beleidsaspecten die de scholen aanbelangen.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2021

Actie: AP28-ACT10: Het integraal inbedden over de diensten heen van projectmatig werken in onze organisatiecultuur

PROJECTMATIG WERKEN) Het projectmatig werken wordt in onze organisatiecultuur ingebed en dit integraal over de diensten heen.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	27.500	27.500	2.500	72.500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	-27.500	-27.500	-2.500	-72.500
Investerings						
Financiering						

Actie: AP28-ACT11: Uittekenen nieuwe werking technische, sociale en vrijetijdsdiensten + optimalisatie Bijzonder Comité

oor de technische dienst, de sociale dienst en de diensten van de vrijetijdssector wordt een nieuwe werking uitgetekend. Zowel in de technische dienst als in de diensten van de vrijetijdssector zal de nieuwe werking worden uitgetekend in functie van de aanbevelingen die voortvloeien uit de doorlichting van beide sectoren. Een prioriteit in de vrijetijdssector is alvast werk maken van de centralisatie van de administratieve taken over de diensten heen. Ook de werking van het Bijzonder Comité optimaliseren we door een gelijkwaardige en integrale aanpak uit te werken.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	0	59.500	9.500	9.500	9.500
Ontvangsten	0	0	35.000	35.000	35.000	35.000
Saldo	0	0	-24.500	25.500	25.500	25.500
Investerings						
Financiering						

Actie: AP28-ACT12: Uittekening van een nieuwe organisatie ivf integratie stad en OCMW en ontplooiën van een sturend MAT

r wordt een nieuwe organisatie uitgetekend die rekening houdt met de integratie van de stad en het OCMW. We zetten tevens in op het ontplooiën van een goed werkend, sturend MAT.

Van 01/01/2022 tot 31/12/2025

Beleidsdoelstelling: BD16: De klant centraal in de dienstverlening stellen

Kwalitatieve omschrijving: In onze dienstverlening komt de klant (de burgers) centraal te staan en investeren we, naast de verbetering van de online dienstverlening, in een geïntegreerd breed onthaal dat fungeert als een laagdrempelig eerstelijnsinfoloket. Daartoe investeren we in goed opgeleide onthaalmedewerkers en renoveren we de dienst burgerzaken. We meten de klantentevredenheid en de kantvriendelijkheid om systematisch verbeteringen aan te brengen in onze dienstverlening.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	1.500	1.500	500	500	500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-1.500	-1.500	-500	-500	-500
Investerings						
Financiering						

Actieplan: BD16-AP29: De dienstverlening is laagdrempelig en klantvriendelijk voor iedereen

We werken toe naar één loket voor alle dienstverlening en stemmen onze werking hierop af. Via een laagdrempelig eerstelijnsinfoloket in het stadhuis bouwen we een kantvriendelijk onthaal uit. We meten op systematische wijze de klantentevredenheid en de klantvriendelijkheid en we gebruiken de resultaten van de metingen om stelselmatig verbeteringen aan te brengen in onze dienstverlening. Ook in het kader van het decreet lokaal sociaal beleid wordt een

geïntegreerd breed onthaal gerealiseerd waarbij het OCMW en andere lokale sociale actoren worden verenigd.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	1.500	1.500	500	500	500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-1.500	-1.500	-500	-500	-500
Investerings						
Financiering						

Actie: AP29-ACT1: We werken toe naar 1 loket voor alle dienstverlening en stemmen onze werking daarop af

We werken toe naar één loket voor alle dienstverlening (burgerzaken, ruimtelijke ordening, wonen, cultuur, algemeen secretariaat, sociaal loket, ...) en stemmen onze werking daarop af (service design). Hierbij wordt een klantvriendelijk onthaal in het stadhuis met een laagdrempelig eerstelijnsinfoket uitgebouwd, is er aandacht voor de ruimtelijke inrichting van de dienst burgerzaken en wordt er één vrijetijdslot ingericht.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

Actie: AP29-ACT2: Het meten van klanttevredenheid en klantvriendelijkheid leidt tot systematische verbeteringen

We meten systematisch onze klanttevredenheid en klantvriendelijkheid. De resultaten van de metingen grijpen we aan om systematisch verbeteringen aan te brengen in onze dienstverlening.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

Actie: AP29-ACT3: Opzetten van een G.B.O. werkingsgebied ELZ Zuidoost Hageland.

In het kader van het decreet lokaal sociaal beleid van 09/02/2018, wordt een geïntegreerd breed onthaal (GBO) gerealiseerd, waarbij het OCMW, het CAW en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen, ... en andere lokale actoren verenigd worden. Als lokaal bestuur nemen we deel in de rechtsorganen van de vzw-zorggraad.

In 2020 zullen gemeentebestuur en OCMW hun regierol opnemen en starten met de voorbereiding van de realisatie van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal. Gelet op artikel 9, derde lid, van het decreet lokaal sociaal beleid, dat bepaalt dat het geïntegreerd breed onthaal ook kan worden verwezenlijkt in samenwerking met andere lokale besturen van de ELZ-zone Zuidoost Hageland (Landen, Tienen, Zoutleeuw, Hoegaarden, Boutersem, Glabbeek, Geetbets, Linter en Kortenaken) teneinde na te gaan of in deze een gezamenlijk initiatief mogelijk is. Een lokaal bestuur zal in naam van de deelnemende besturen een subsidieaanvraag indienen. De deelnemende besturen ondertekenen de vooropgestelde engagementsverklaring.

Naast afgevaardigden van het OCMW (bij voorkeur maatschappelijke werkers) zullen in het GBO ook vertegenwoordigers zetelen van CAW Tienen en de verschillende maatschappelijke diensten van de ziekenfondsen. Als doelgroep schuift het GBO kwetsbare gezinnen naar voor. Hierbij willen we ons vooral focussen op het gezamenlijk probleem van vervoersarmoede. Hetgeen specifiek en urgent is binnen onze regio. Door outreachend te werken willen we de integrale en geïntegreerde hulpverlening tot bij de mensen thuis brengen. Enkel op deze manier is een volledige rechtentoeënkning mogelijk en kan het dun bezaaide netwerk van diensten maximaal functioneren in onze regio.

Door het opstarten van het GBO binnen dit samenwerkingsverband willen we onze krachten bundelen. Vanuit de verbindende factoren zoeken de deelnemende partners naar nuttige leerervaringen en gezamenlijke instrumenten. Doorheen de tijd zullen deze meer geconcretiseerd worden.

De eventueel ontvangen subsidie wordt aangewend voor opleiding van de medewerkers die in dit dossier een trekkersrol zullen opnemen en voor externe begeleiding van het proces indien dit noodzakelijk zou blijken.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0	1.500	1.500	500	500	500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-1.500	-1.500	-500	-500	-500
Investerings						
Financiering						

Actieplannen zonder beleidsdoelstelling:

Actieplan: GBB: Verrichtingen zonder beleidsdoelstelling

Van 01/01/2019 tot 31/12/2025

Actie: GBB: Verrichtingen zonder beleidsdoelstelling

Van 01/01/2019 tot 31/12/2025

Actieplan: GBR-VBJ: Gecumuleerde budgettaire resultaat vorig boekjaar

Van 01/01/2019 tot 31/12/2025

Actie: GBR-VBJ: Gecumuleerde budgettaire resultaat vorig boekjaar

Van 01/01/2019 tot 31/12/2025

Actieplan: ONBESCHIKB: Actieplan onbeschikbare

Van 01/01/2019 tot 31/12/2025

Actie: SF: Service flats

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

Actieplan: RW: Reguliere werking

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	42.030.381	44.994.690	46.928.068	47.753.660	49.607.777	50.389.674
Ontvangsten	49.772.306	48.584.084	50.548.831	52.136.658	53.538.466	54.717.246
Saldo	7.741.925	3.589.395	3.620.763	4.382.998	3.930.689	4.327.572
Investerings						
Uitgaven	90.989	824.073	1.042.332	360.394	339.958	387.821
Ontvangsten	487.578	0	0	0	0	0
Saldo	396.590	-824.073	-1.042.332	-360.394	-339.958	-387.821
Financiering						
Uitgaven	4.046.507	3.945.001	5.335.144	4.749.144	3.853.814	4.086.611
Ontvangsten	467.605	741.847	16.483.296	9.511.333	3.562.242	590.814
Saldo	-3.578.902	-3.203.154	11.148.151	4.762.189	-291.573	-3.495.798

Actie: RW-BIB: Reguliere werking bibliotheek

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	13.019	19.000	41.000	41.000	41.000	41.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-13.019	-19.000	-41.000	-41.000	-41.000	-41.000
Investerings						
Financiering						

Actie: RW-BURGZ: Reguliere werking dienst burgerzaken

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	122.809	170.115	170.458	168.301	218.644	168.987
Ontvangsten	1.291	2.600	2.600	2.600	2.600	2.600
Saldo	-121.518	-167.515	-167.858	-165.701	-216.044	-166.387
Investerings						
Financiering						

Actie: RW-COMM: Reguliere werking dienst communicatie

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	13.079	19.200	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-13.079	-19.200	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: RW-ERFG: Reguliere werking dienst erfgoed site

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

Actie: RW-FIN: Reguliere werking financiële dienst

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	10.993.163	12.023.227	11.843.323	11.866.240	12.010.051	12.056.568
Ontvangsten	47.341.107	46.376.703	48.492.325	50.288.531	51.864.746	53.188.641
Saldo	36.347.944	34.353.476	36.649.002	38.422.291	39.854.695	41.132.074
Investerings						
Uitgaven	89.968	766.242	1.036.003	353.950	329.898	377.642
Ontvangsten	485.978	0	0	0	0	0
Saldo	396.011	-766.242	-1.036.003	-353.950	-329.898	-377.642
Financiering						
Uitgaven	4.046.507	3.945.001	5.335.144	4.749.144	3.853.814	4.086.611
Ontvangsten	467.605	741.847	16.483.296	9.511.333	3.562.242	590.814
Saldo	-3.578.902	-3.203.154	11.148.151	4.762.189	-291.573	-3.495.798

Actie: RW-GEBOUW: Reguliere werking dienst gebouwen

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.796	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-4.796	0	0	0	0	0
Investerings						
Financiering						

Actie: RW-JURID: Reguliere werking juridische zaken

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	315.541	335.656	337.399	334.145	335.894	337.646
Ontvangsten	84.023	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Saldo	-231.518	-299.656	-301.399	-298.145	-299.894	-301.646
Investerings						
Financiering						

Actie: RW-MILIEU: Reguliere werking dienst Leefmilieu

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	1.199	25.125	6.625	6.625	6.625	6.625
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-1.199	-25.125	-6.625	-6.625	-6.625	-6.625
Investerings						
Financiering						

Actie: RW-OW: Reguliere werking openbare werken

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	616.835	736.698	743.970	531.928	541.073	550.401
Ontvangsten	887	2.750	2.750	2.750	2.750	2.750
Saldo	-615.948	-733.948	-741.220	-529.178	-538.323	-547.651
Investerings						
Uitgaven	0	3.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-3.000	0	0	0	0
Financiering						

Actie: RW-PERS: Reguliere werking dienst personeel

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	29.034.395	30.535.039	32.668.453	33.714.650	35.345.993	36.101.732
Ontvangsten	2.113.401	1.953.036	1.790.457	1.623.782	1.479.375	1.354.259
Saldo	-26.920.994	-28.582.003	-30.877.996	-32.090.868	-33.866.618	-34.747.473
Investerings						
Financiering						

Actie: RW-RO: Reguliere werking dienst ruimtelijke ordening en stedenbouw

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	43.011	43.585	1.500	0	0	0
Ontvangsten	988	0	0	0	0	0
Saldo	-42.023	-43.585	-1.500	0	0	0
Investerings						
Uitgaven	0	44.529	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	-44.529	0	0	0	0
Financiering						

Actie: RW-SECR: Reguliere werking dienst secretariaat

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	219.727	272.600	274.250	264.236	265.952	267.703
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0
Saldo	-219.727	-272.600	-274.250	-264.236	-265.952	-267.703
Investerings						
Financiering						

Actie: RW-TECHND: Reguliere werking technische dienst

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	652.806	814.445	841.090	826.535	842.545	859.011
Ontvangsten	230.609	212.995	224.699	182.995	152.995	132.995
Saldo	-422.197	-601.449	-616.391	-643.539	-689.549	-726.016
Investerings						
Uitgaven	1.021	10.302	6.330	6.444	10.060	10.179
Ontvangsten	1.600	0	0	0	0	0
Saldo	579	-10.302	-6.330	-6.444	-10.060	-10.179
Financiering						

Actie: RW-TOER: Reguliere werking dienst toerisme

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

2020-2025

Journalvolgnommern: Budg. 126722

Gemeente (0207.525.758)
Grote Markt 27, 3300 Tienen

OCMW (0212.175.028)
Kabbeekvest 110/1, 3300 Tienen

Beleidsdomein: 00 Algemene financiering

- BV0010 Algemene overdrachten tussen de verschillende bestuurlijke niveaus
- BV0020 Fiscale aangelegenheden
- BV0030 Financiële aangelegenheden
- BV0040 Transacties in verband met de openbare schuld
- BV0050 Patrimonium zonder maatschappelijk doel
- BV0090 Overige algemene financiering

Beleidsdomein: 01 Algemeen Beleid

- BV0100 Politieke organen
- BV0101 Officieel ceremonieel
- BV0110 Secretariaat
- BV0111 Fiscale en financiële diensten
- BV0112 Personeelsdienst en vorming
- BV0113 Archief
- BV0114 Organisatiebeheersing
- BV0115 Welzijn op het werk
- BV0119 Overige algemene diensten
- BV0130 Administratieve dienstverlening
- BV0150 Internationale relaties
- BV0151 Deelneming aan internationale organisaties en conferenties
- BV0160 Hulp aan het buitenland
- BV0170 Binnengemeentelijke decentralisatie
- BV0171 Gemeentelijk/stedelijk wijkoverleg
- BV0190 Overig algemeen bestuur
- BV0200 Wegen
- BV0210 Openbaar vervoer
- BV0220 Parkeren
- BV0290 Overige mobiliteit en verkeer
- BV0300 Ophalen en verwerken van huishoudelijk afval
- BV0309 Overig afval- en materialenbeheer
- BV0310 Beheer van regen- en afvalwater
- BV0319 Overig waterbeheer
- BV0320 Sanering van bodemverontreiniging
- BV0329 Overige vermindering van milieuverontreiniging
- BV0340 Aankoop, inrichting en beheer van natuur, groen en bos
- BV0341 Erosiebestrijding
- BV0349 Overige bescherming van biodiversiteit, landschappen en bodem
- BV0350 Klimaat en energie
- BV0380 Participatie en sensibilisatie
- BV0381 Geïntegreerde milieuprojecten
- BV0390 Overige milieubescherming
- BV0400 Politiediensten
- BV0410 Brandweer
- BV0420 Dienst 100
- BV0430 Civiele bescherming
- BV0440 Overige hulpdiensten
- BV0450 Rechtspleging

BV0460 Kinderbescherming
 BV0470 Dierenbescherming
 BV0480 Bestuurlijke preventie (incl. GAS)
 BV0490 Overige elementen van openbare orde en veiligheid
 BV0500 Handel en middenstand
 BV0510 Nijverheid
 BV0520 Toerisme - Onthaal en promotie
 BV0521 Toerisme - Sectorondersteuning
 BV0522 Toerisme - Infrastructuur
 BV0529 Overige activiteiten inzake toerisme
 BV0530 Land-, tuin- & bosbouw
 BV0540 Visvangst
 BV0550 Werkgelegenheid
 BV0590 Overige economische zaken
 BV0600 Ruimtelijke planning
 BV0610 Gebiedsontwikkeling
 BV0620 Grondbeleid voor wonen
 BV0621 Bestrijding van krotwoningen
 BV0622 Woonwagenterreinen
 BV0629 Overig woonbeleid
 BV0630 Watervoorziening
 BV0640 Elektriciteitsvoorziening
 BV0650 Gasvoorziening
 BV0660 Communicatievoorzieningen
 BV0670 Straatverlichting
 BV0680 Groene ruimte
 BV0690 Overige nutsvoorzieningen
 BV0700 Musea
 BV0701 Cultuurcentrum
 BV0702 Schouwburg, concertgebouw, opera
 BV0703 Openbare bibliotheken
 BV0704 Gespecialiseerde bibliotheken
 BV0705 Gemeenschapscentrum
 BV0709 Overige culturele instellingen
 BV0710 Feesten en plechtigheden
 BV0711 Openluchtrecreatie
 BV0712 Festivals
 BV0719 Overige evenementen
 BV0720 Monumentenzorg
 BV0721 Archeologie
 BV0729 Overig beleid inzake het erfgoed
 BV0739 Overig kunst- en cultuurbeleid
 BV0740 Sportsector- en verenigingsondersteuning
 BV0741 Sportpromotie en -evenementen
 BV0742 Sportinfrastructuur
 BV0749 Overig sportbeleid
 BV0750 Jeugdsector- en verenigingsondersteuning
 BV0751 Gemeentelijke dienstverlening gericht op kinderen & jongeren
 BV0752 Infrastructuur en faciliteiten ten behoeve van kinderen en jongeren
 BV0759 Overige activiteiten met betrekking tot jeugd
 BV0790 Erediensten
 BV0791 Niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen
 BV0800 Gewoon basisonderwijs
 BV0801 Buitengewoon basisonderwijs
 BV0810 Gewoon secundair onderwijs
 BV0814 Leren en werken
 BV0815 Buitengewoon secundair onderwijs
 BV0820 Deeltijds kunstonderwijs
 BV0830 Centra voor volwassenenonderwijs
 BV0835 Hoger onderwijs
 BV0860 Centra voor leerlingenbegeleiding

BV0862 Huisvesting voor schoolgaanden
BV0869 Overige ondersteunende diensten voor het onderwijs
BV0870 Sociale voordelen
BV0879 Andere voordelen
BV0889 Ondersteunende diensten voor het algemeen onderwijsbeleid
BV0900 Sociale bijstand
BV0901 Voorschotten
BV0902 Integratie van personen met vreemde herkomst
BV0903 Lokale opvanginitiatieven voor asielzoekers
BV0904 Activering van tewerkstelling
BV0905 Dienst voor juridische informatie en advies
BV0909 Overige verrichtingen inzake sociaal beleid
BV0910 Woningen voor personen met een handicap
BV0911 Diensten en voorzieningen voor personen met een handicap
BV0919 Overige activiteiten inzake ziekte en invaliditeit
BV0920 Werkloosheid
BV0930 Sociale huisvesting
BV0940 Jeugdvoorzieningen
BV0941 Gezinsvervangende tehuizen
BV0942 Onderhoudsgelden
BV0943 Gezinshulp
BV0944 Preventieve gezinsondersteuning
BV0945 Kinderopvang
BV0946 Thuisbezorgde maaltijden
BV0947 Klusjesdienst
BV0948 Poetsdienst
BV0949 Overige gezinshulp
BV0950 Ouderenwoningen
BV0951 Dienstencentra
BV0952 Assistentiewoningen
BV0953 Woon- en zorgcentra
BV0954 Dagzorgcentra
BV0959 Overige verrichtingen betreffende ouderen
BV0980 Sociale geneeskunde
BV0982 Ziekenhuizen
BV0983 Andere verpleeg- en verzorgingsinrichtingen
BV0984 Ontsmetting en openbare reiniging
BV0985 Gezondheidspromotie en ziektepreventie
BV0986 Eerstelijnsgezondheidszorg
BV0989 Overige dienstverlening inzake volksgezondheid
BV0990 Begraafplaatsen
BV0991 Crematoria
BV0992 Lijkbezorging

Overzicht schuld-AFM-gecorrigeerd

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3 raad november 2021

Stad Tienen (NIS 24107)

Grote Markt 27

3300 Tienen

207.525.758

OCMW Tienen

Kabbekvest 110 bus 1

3300 Tienen

212.175.028

Schuld	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
openstaande schuld 1/1		€ 48.301.648	€ 44.240.474	€ 41.789.179	€ 54.678.645	€ 60.462.967	€ 60.037.917
nieuwe leningen		-€ 762.942	€ 300.000	€ 16.000.000	€ 9.000.000	€ 3.000.000	€ 0
OV Leasing			€ 558.731	€ 558.731	€ 558.731	€ 558.731	€ 558.731
aflossingen contracten		€ 3.182.165	€ 3.092.163	€ 3.074.035	€ 2.680.740	€ 2.698.667	€ 2.733.403
aflossingen nieuwe				€ 345.664	€ 812.404	€ 972.147	€ 1.023.208
aflossingen OV Lease		€ 116.067	€ 217.864	€ 249.565	€ 281.266	€ 312.966	€ 344.667
totale aflossingen (bestaande + nieuwe+OV lease)	€ 0	€ 3.298.232	€ 3.310.027	€ 3.669.264	€ 3.774.410	€ 3.983.780	€ 4.101.278
openstaande schuld 31/12	€ 48.301.648	€ 44.240.474	€ 41.789.179	€ 54.678.645	€ 60.462.967	€ 60.037.917	€ 56.495.370
II. A. Periodieke aflossingen		€ 3.298.232	€ 3.310.027	€ 3.669.264	€ 3.774.410	€ 3.983.780	€ 4.101.278
II. B. Gecorrigeerde periodieke aflossingen (8% x schuld J-1)		€ 3.864.132	€ 3.539.238	€ 3.343.134	€ 4.374.292	€ 4.837.037	€ 4.803.033
II. effect gecorrigeerde AFM (corr op aflossingen)		-€ 565.900	-€ 229.211	€ 326.130	-€ 599.882	-€ 853.257	-€ 701.755

Overzicht verbonden entiteiten

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3 : raad november 2021

Stad Tienen (NIS 24107)

Grote Markt 27

3300 Tienen

207.525.758

OCMW Tienen

Kabbeekvest 110 bus 1

3300 Tienen

212.175.028

Entiteiten		Bedrag 2020	Bedrag 2021	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025
AGB	Toegestane lening	€ 310.604,22	€ 832.838,29	€ 1.635.445,00	€ 1.256.000,00	€ 183.000,00	€ 330.000,00
	Terugvordering toegestane lening	-€ 194.399,65	-€ 210.465,52	-€ 263.060,62	-€ 291.098,08	-€ 342.956,50	-€ 375.213,81
	Prijssubsidies	€ 135.971,93	€ 1.167.338,01	€ 1.965.340,74	€ 1.663.169,43	€ 1.661.160,14	€ 1.627.161,53
	Werkingsstoelage corona	€ 1.211.017,30	€ 1.179.752,97	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
	Huur Crealokaal & vergaderlokaal	-€ 73.629,00	-€ 73.629,00	-€ 73.629,00	-€ 73.629,00	-€ 73.629,00	-€ 73.629,00
	Afbetaling Zwembad & Suikermuseum	-€ 200.000,00	-€ 200.000,00	-€ 200.000,00	-€ 200.000,00	-€ 200.000,00	-€ 200.000,00
	Leasingvergoeding arena	€ 384.661,42	€ 384.661,42	€ 384.661,42	€ 384.661,42	€ 384.661,42	€ 384.661,42
Hulpverleningszone	Werkingsstoelage	€ 1.868.873,44	€ 1.884.429,00	€ 1.904.212,00	€ 1.908.126,00	€ 1.906.880,00	€ 1.946.924,00
	investeringsubsidies	€ 60.556,51	€ 911.929,78	€ 242.156,00	€ 211.468,00	€ 209.212,00	€ 242.113,00
Politiezone	Werkingsstoelage	€ 4.502.420,29	€ 4.706.149,00	€ 4.760.317,00	€ 4.783.631,00	€ 4.820.136,00	€ 4.836.744,00
kerkfabriek Sint-Germanus	Werkingsstoelage	€ 307.508,55	€ 307.819,75	€ 354.365,00	€ 360.960,00	€ 361.960,00	€ 362.460,00
	investeringsubsidies	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 60.000,00	€ 150.000,00
kerkfabriek HH Petrus en Paulus	Werkingsstoelage	€ 12.357,35	€ 22.616,13	€ 26.482,32	€ 27.019,17	€ 27.566,75	€ 28.125,28
	investeringsubsidies	€ 1.674,42	€ 5.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
kerkfabriek St Joris Oorbeek	Werkingsstoelage	€ 4.010,12	€ 0,00	€ 8.375,00	€ 8.380,00	€ 8.390,00	€ 8.400,00
	investeringsubsidies	€ 0,00	€ 45.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
kerkfabriek St Maarten Vissenaken	Werkingsstoelage	€ 43.794,77	€ 50.443,25	€ 50.545,00	€ 50.645,00	€ 50.630,00	€ 50.620,00
kerkfabriek St Geneveva Oplinter	Werkingsstoelage	€ 540.305,62	€ 71.000,67	€ 65.168,78	€ 66.621,75	€ 68.099,50	€ 69.599,40
	investeringsubsidies	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 95.000,00	€ 0,00	€ 0,00
kerkfabriek St Margriete Houtem	Werkingsstoelage	€ 6.129,93	€ 0,00	€ 15.691,00	€ 15.691,00	€ 15.691,00	€ 15.691,00
	investeringsubsidies	€ 9.823,44	€ 204.256,58	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
kerkfabriek St. Pietersbanden Vissenaken	Werkingsstoelage	€ 75.195,23	€ 71.924,00	€ 75.195,96	€ 75.195,96	€ 75.195,96	€ 75.195,96
kerkfabriek Goddelijke Zaligmaker Hakendover	Werkingsstoelage	€ 68.627,96	€ 58.240,18	€ 80.073,00	€ 82.307,00	€ 80.612,00	€ 84.119,00
	investeringsubsidies	€ 0,00	€ 227.945,49	€ 240.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00

Overzicht verbonden entiteiten

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3 : raad november 2021

Stad Tienen (NIS 24107)

Grote Markt 27

3300 Tienen

207.525.758

OCMW Tienen

Kabbeekvest 110 bus 1

3300 Tienen

212.175.028

Entiteiten		Bedrag 2020	Bedrag 2021	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025
kerkfabrieken St Laurentius Goetsenhoven	Werkingsstoelage	€ 15.983,04	€ 13.514,84	€ 16.425,00	€ 16.425,00	€ 16.425,00	€ 16.425,00
	investeringssubsidies	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 40.000,00	€ 0,00
Verenigde Potestantse Kerk	Werkingsstoelage	€ 11.172,05	€ 11.578,87	€ 13.171,12	€ 13.577,38	€ 13.996,45	€ 14.432,60
kerkfabriek St Odulphus Bost	Werkingsstoelage	€ 54.420,02	€ 49.923,81	€ 60.909,48	€ 60.909,48	€ 60.909,48	€ 60.909,48
kerkfabriek St Egidius Kuntich	Werkingsstoelage	€ 2.989,17	€ 4.197,83	€ 15.300,00	€ 15.350,00	€ 15.350,00	€ 15.350,00
	investeringssubsidies	€ 0,00	€ 60.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Evangelische Kerk	Werkingsstoelage	€ 0,00	€ 1.210,65	€ 1.195,74	€ 1.180,41	€ 1.164,45	€ 1.147,96

Overzicht jaarlijkse opbrengst per belastingsoort

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3 raad november 2021

Stad Tienen (NIS 24107)

Grote Markt 27

3300 Tienen

207.525.758

OCMW Tienen

Kabbekvest 110 bus 1

3300 Tienen

212.175.028

Actie	Beleidsitem code	Algemene rekening	Budgettaire entiteit	Omschrijving budgetboekjaar	Bedrag 2020	Bedrag 2021	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025
RW-FIN	0020-00	730000	Stad	Opcentiemen op de onroerende voorheffing	€ 14.608.976,84	€ 13.667.226,00	€ 14.487.631,00	€ 14.789.945,00	€ 15.010.520,00	€ 15.314.402,00
RW-FIN	0020-00	730100	Stad	Aanvullende belasting op de personenbelasting	€ 12.121.161,81	€ 11.323.407,00	€ 11.373.610,00	€ 11.705.464,00	€ 12.075.509,00	€ 12.533.064,00
RW-FIN	0020-00	730200	Stad	Aanvullende belasting op motorrijtuigen	€ 466.389,19	€ 488.311,00	€ 487.073,00	€ 496.814,00	€ 506.751,00	€ 516.886,00
AP6-ACT2	0020-00	730400	Stad	Gewestbelasting op verwaarlozing woningen en gebouwen	€ 42.311,27	€ 20.000,00				
AP6-ACT3	0020-00	730400	Stad	Gewestbelasting op verwaarlozing woningen en gebouwen			€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00
AP6-ACT2	0020-00	730500	Stad	Gewestbelasting op leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten	€ 424.428,58					
RW-FIN	0020-00	731500	Stad	Afgifte identiteitsbewijzen/paspoorten/trouwboekjes /uittreksels	€ 180.189,89	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00
RW-FIN	0020-00	731600	Stad	Aanvragen omgevingsvergunningen	€ 35.425,60	€ 17.500,00	€ 17.500,00	€ 17.500,00	€ 17.500,00	€ 17.500,00
RW-FIN	0020-00	731800	Stad	Belastingen op stedenbouwkundige inlichtingen	€ 163.050,00	€ 155.000,00	€ 155.000,00	€ 155.000,00	€ 155.000,00	€ 155.000,00
RW-FIN	0020-00	733110	Stad	Belasting op begraving, bijzetting, verstrooiing	€ 55.050,00	€ 46.500,00	€ 46.500,00	€ 46.500,00	€ 46.500,00	€ 46.500,00
RW-FIN	0020-00	733140	Stad	Belasting op ontgraving	€ 4.750,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00
AP1-ACT2	0020-00	733200	Stad	Jaarlijkse huisvuilbelasting	€ 534.500,00	€ 525.000,00	€ 525.000,00	€ 525.000,00	€ 525.000,00	€ 525.000,00
AP1-ACT2	0020-00	733230	Stad	Belasting op afgifte van huisvuilzakken, klevers, recipiënten	€ 1.549.899,06	€ 1.310.000,00	€ 1.310.000,00	€ 1.310.000,00	€ 1.310.000,00	€ 1.310.000,00
AP14-ACT1	0020-00	733280	Stad	Belasting op sluikestorten	€ 11.400,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00
RW-FIN	0020-00	734020	Stad	Belasting op drijfkracht	€ 340.174,64	€ 290.000,00	€ 290.000,00	€ 290.000,00	€ 290.000,00	€ 290.000,00
AP14-ACT1	0020-00	734080	Stad	Belasting op nachtwinkels		€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ 3.000,00
RW-FIN	0020-00	734110	Stad	Belasting op banken en financieringsinstellingen	€ 35.500,00	€ 37.000,00	€ 37.000,00	€ 37.000,00	€ 37.000,00	€ 37.000,00
RW-FIN	0020-00	734220	Stad	Belasting op reclameborden	€ 124.020,00	€ 130.000,00	€ 130.000,00	€ 130.000,00	€ 130.000,00	€ 130.000,00
RW-FIN	0020-00	734240	Stad	Belasting op verspreiding van reclamedrukwerk	€ 260.312,83	€ 280.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00
RW-FIN	0020-00	736000	Stad	Belasting op plaatsrecht op markten	€ 89.711,80	€ 80.000,00	€ 148.000,00	€ 148.000,00	€ 148.000,00	€ 148.000,00
RW-FIN	0020-00	736010	Stad	Belasting op kermissen, kermiskramen en wagens	€ 13.010,00	€ 0,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00
RW-FIN	0020-00	736050	Stad	Belasting op benzine-, olie-, persdrukpompen	€ 2.850,00	€ 3.400,00	€ 3.400,00	€ 3.400,00	€ 3.400,00	€ 3.400,00
RW-FIN	0020-00	736070	Stad	Belasting op standplaatsen voor huurrijtuigen en taxi's	€ 15.164,36	€ 0,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00
RW-FIN	0020-00	736080	Stad	Belasting op het plaatsen van terrassen, tafels, stoelen	-€ 2.144,00	€ 0,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
RW-FIN	0020-00	736090	Stad	Masten en pylonen	€ 393.000,00	€ 393.000,00	€ 393.000,00	€ 393.000,00	€ 393.000,00	€ 393.000,00
RW-FIN	0020-00	736100	Stad	Belasting op inname openbaar domein	€ 155.320,20	€ 230.000,00	€ 230.000,00	€ 230.000,00	€ 230.000,00	€ 230.000,00
RW-OW	0020-00	736100	Stad	Belasting op inname openbaar domein	€ 279,00					
AP6-ACT2	0020-00	737000	Stad	Belasting op bouwen en verbouwen	€ 134.345,04	€ 50.000,00				
AP6-ACT3	0020-00	737000	Stad	Belasting op bouwen en verbouwen			€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00
AP6-ACT2	0020-00	737200	Stad	Belasting op niet-bebouwde percelen	€ 35.489,85	€ 45.000,00				
AP6-ACT2	0020-00	737300	Stad	Belasting op ontbreken van parkeerplaatsen		€ 40.000,00				
AP6-ACT3	0020-00	737300	Stad	Belasting op ontbreken van parkeerplaatsen			€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00
AP6-ACT2	0020-00	737400	Stad	Leegstaande woningen en gebouwen	€ 212.400,00	€ 400.000,00				
AP6-ACT3	0020-00	737400	Stad	Leegstaande woningen en gebouwen			€ 600.000,00	€ 600.000,00	€ 600.000,00	€ 600.000,00
RW-FIN	0020-00	737500	Stad	Krotten / verwaarloosde, ongeschikte of onbewoonbare woningen en gebouwen		€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00
RW-FIN	0020-00	737600	Stad	Leegstand / verkrotting bedrijfsruimten		€ 207.000,00	€ 207.000,00	€ 207.000,00	€ 207.000,00	€ 207.000,00
RW-FIN	0020-00	737700	Stad	Tweede verblijven		€ 14.000,00	€ 14.000,00	€ 14.000,00	€ 14.000,00	€ 14.000,00
AP14-ACT1	0480-00	739000	Stad	GAS verkeersovertredingen	€ 140.650,00	€ 150.000,00	€ 150.000,00	€ 150.000,00	€ 150.000,00	€ 150.000,00
Eindtotaal					€ 32.147.615,96	€ 30.142.844,00	€ 31.290.214,00	€ 31.934.123,00	€ 32.534.680,00	€ 33.306.252,00
lokale belast					€ 24.331.500,00	€ 4.643.900,00	€ 4.921.900,00	€ 4.921.900,00	€ 4.921.900,00	€ 4.921.900,00

Toegestane werkings- en investeringsubsidies

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3 : raad november 2021
 Stad Tienen (NIS 24107)
 Grote Markt 27
 3300 Tienen
 207.525.758

OCMW Tienen
 Kabbekvest 110 bus 1
 3300 Tienen
 212.175.028

Actie	Beleidsitem code	Algemene rekening	Budgettaire entiteit	Omschrijving budgetboekjaar	Begunstigde	Bedrag 2020	Bedrag 2021	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025
AP21-ACT4	0751-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten	Overkop		€ 75.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
AP20-ACT1	0889-01	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten - CBE Open School	CBE open school	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00
AP20-ACT1	0902-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten	Agentschap Integratie en Inburgering	€ 10.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00
AP20-ACT2	0902-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten	RISO Vlaams-Brabant	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00
AP9-ACT2	0909-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten - Rode Kruis Tienen	Rode Kruis Tienen	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
AP14-ACT1	0909-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten	Het Veerhuis Siddhartha	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
AP20-ACT3	0909-00	649200	OCMW	Toelage op basis van overeenkomsten	vzw Mobiel	€ 6.704,53	€ 6.600,00	€ 6.600,00	€ 6.600,00	€ 6.600,00	€ 6.600,00
AP20-ACT3	0909-00	649200	OCMW	Toelage op basis van overeenkomsten	Panal	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
AP20-ACT3	0909-00	649200	OCMW	Toelage op basis van overeenkomsten	Dyzo	€ 3.962,15	€ 3.902,00	€ 3.902,00	€ 3.902,00	€ 3.902,00	€ 3.902,00
AP20-ACT3	0909-00	649200	OCMW	Toelage op basis van overeenkomsten	Huurdersbond	€ 1.936,05	€ 1.898,00	€ 1.898,00	€ 1.898,00	€ 1.898,00	€ 1.898,00
AP20-ACT3	0909-00	649200	OCMW	Toelage op basis van overeenkomsten	Amuze/vot		€ 500,00	€ 500,00	€ 500,00	€ 500,00	€ 500,00
AP20-ACT3	0909-00	649200	OCMW	Toelage op basis van overeenkomsten	CAW Oos Brabant	€ 15.000,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00
AP28-ACT11	0909-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten - BOM & MIN	Mensen in nood			€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
AP28-ACT11	0909-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten - BOM & MIN	Bezord om mensen			€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
AP28-ACT3	0909-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten - BOM & MIN	Mensen in nood	€ 1.000,00	€ 1.000,00				
AP28-ACT3	0909-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten - BOM & MIN	Bezord om mensen	€ 1.000,00	€ 1.000,00				
AP21-ACT4	0944-00	649200	OCMW	Toelage op basis van overeenkomsten	Huiswerkbrug	€ 45.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00
AP21-ACT4	0944-00	649200	OCMW	Toelage op basis van overeenkomsten	Perinti		€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ 6.000,00
AP21-ACT4	0945-00	649200	Stad	Toelage op basis van overeenkomsten	Noodopvang voor scholen	€ 4.230,00	€ 9.867,00				
AP20-ACT4	0160-00	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement	Gros	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
AP1-ACT2	0309-00	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement	reglement sorteerstraat		€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
AP1-ACT3	0680-00	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement	reglement onderhoud landschapselementen	€ 2.072,00	€ 2.200,00	€ 2.148,00	€ 2.148,00	€ 2.187,00	€ 2.226,00
RW-MILIEU	0680-00	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement	reglement poelen	€ 125,00	€ 125,00	€ 125,00	€ 125,00	€ 125,00	€ 125,00
RW-MILIEU	0680-00	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement	Natuurpunt	€ 955,55					
AP9-ACT2	0710-00	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement	Piso Run - Jazz Tienen - Tumulifeesten			€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00
AP8-ACT1	0739-00	649300	Stad	Toelages buurtinitiatieven	reglement buurtinitiatieven	€ 1.500,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00
AP8-ACT1	0739-00	649300	Stad	Toelage Ontmoetingscentra	reglement erkende ontmoetingscentra	€ 12.000,00					
AP8-ACT2	0739-00	649300	Stad	Toelage Ontmoetingscentra	reglement erkende ontmoetingscentra		€ 12.000,00	€ 16.500,00	€ 16.500,00	€ 16.500,00	€ 19.000,00
AP8-ACT4	0500-01	649300	Stad	T-bons verenigingen		€ 32.400,00					
AP8-ACT4	0739-00	649300	Stad	Toelage culturele verenigingen	reglement culturele verenigingen	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00
AP8-ACT4	0739-00	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement	reglement culturele verenigingen mbt noodfonds	€ 170.763,75	€ 185.240,00				
AP8-ACT4	0741-01	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement	toelagen aan jeugd en sportverenigingen, jeugd sportbegeleiding,...	€ 85.891,91	€ 87.173,63	€ 87.173,63	€ 87.173,63	€ 87.173,63	€ 87.173,63
AP8-ACT4	0750-00	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement	project voor kinderen en jongeren, kadervorming,...	€ 49.307,50	€ 61.632,00	€ 64.132,00	€ 64.132,00	€ 64.132,00	€ 64.132,00
AP20-ACT3	0909-00	649300	OCMW	Toelage op basis van een reglement (vrijtijdsfonds)		€ 4.458,00	€ 4.978,00	€ 8.000,00	€ 8.000,00	€ 8.000,00	€ 8.000,00
AP22-ACT2	0959-00	649300	Stad	Toelage op basis van een reglement - seniorenverenigingen netwerk	reglement seniorenverenigingen netwerk	€ 3.000,00	€ 3.500,00	€ 3.500,00	€ 3.500,00	€ 3.500,00	€ 3.500,00
AP4-ACT2	0500-01	649400	Stad	Toelagen op basis van een nominatieve lijst	Kwixx vzw	€ 9.000,00	€ 13.500,00	€ 61.000,00	€ 61.000,00	€ 61.000,00	€ 61.000,00
AP8-ACT4	0705-00	649400	Stad	Toelagen op basis van een nominatieve lijst	Noodfonds OC	€ 12.000,00	€ 12.000,00				
AP9-ACT2	0712-00	649400	Stad	Toelagen op basis van een nominatieve lijst	Suikerrock vzw	€ 62.500,00	€ 62.500,00	€ 62.500,00	€ 62.500,00	€ 62.500,00	€ 62.500,00
AP8-ACT4	0750-00	649400	Stad	Toelagen op basis van een nominatieve lijst	Werner stapt voor Pepinster	€ 0,00	€ 2.500,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
AP8-ACT4	0739-00	649400	Stad	Toelagen op naam culturele initiatieven	Ridders van Brunengruz	€ 6.500,00	€ 0,00	€ 6.500,00	€ 6.500,00	€ 6.500,00	€ 6.500,00
AP8-ACT4	0739-00	649400	Stad	Toelagen op naam culturele initiatieven	Paardenprocessiecomité Hakendover		€ 0,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
AP8-ACT4	0739-00	649400	Stad	Toelagen op naam culturele initiatieven	Julia Tulkens		€ 500,00	€ 500,00		€ 500,00	
AP8-ACT4	0739-00	649400	Stad	Toelagen op naam culturele initiatieven	Circus Salto	€ 12.000,00	€ 12.000,00	€ 12.000,00	€ 12.000,00	€ 12.000,00	€ 12.000,00
RW-FIN	0700-00	649500	Stad	Werkingsstoelage aan AGB prijssubsidie	AGB	€ 5.327,42	€ 23.394,63	€ 39.387,41	€ 33.331,58	€ 36.547,21	€ 38.975,72
RW-FIN	0701-00	649500	Stad	Werkingsstoelage aan AGB prijssubsidie	AGB	€ 65.987,50	€ 905.372,01	€ 1.524.292,42	€ 1.289.932,35	€ 1.285.797,09	€ 1.256.966,91
RW-FIN	0742-02	649500	Stad	Werkingsstoelage aan AGB prijssubsidie	AGB	€ 196.632,01	€ 238.571,37	€ 401.660,91	€ 339.905,50	€ 338.815,84	€ 331.218,90
RW-OW	0319-00	649600	Stad	beheer kleine waterlopen - werkingsubsidies wateringen	Wateringen	€ 15.303,60	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00
AP4-ACT2	0500-01	649600	Stad	Toelage T-Bon (bijdrage stad)	Toelage T-Bon (bijdrage stad)	€ 32.902,00	€ 185.000,00				
AP14-ACT5	0985-00	649600	Stad	Doorstorting subsidie vaccinatieteams			€ 829.924,00				
RW-FIN	0410-00	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Hulpverleningszone Oost Vlaams-Brabant (overdracht)		€ 637.812,00	€ 335.547,00	€ 240.520,00	€ 211.468,00	€ 209.212,00
RW-FIN	0410-00	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Hulpverleningszone Oost Vlaams-Brabant	€ 60.566,51	€ 0,00				
RW-FIN	0790-01	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Kerf fabriek Sint-Germanus		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 60.000,00	€ 150.000,00
RW-FIN	0790-03	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Kerf fabriek HH Petrus en Paulus	€ 1.674,42	€ 5.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
RW-FIN	0790-05	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Kerf fabriek Sint-Joris Oorbeek		€ 45.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
RW-FIN	0790-08	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Kerf fabriek Sint-Genoveva		€ 0,00	€ 0,00	€ 95.000,00	€ 0,00	€ 0,00
RW-FIN	0790-09	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Kerf fabriek H Margaretha St Margriet Houtem	€ 9.823,44	€ 0,00	€ 214.080,02	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00

Toegestane werkings- en investeringsubsidies

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3 : raad november 2021
 Stad Tienen (NIS 24107)
 Grote Markt 27
 3300 Tienen
 207.525.758

OCMW Tienen
 Kabbekvest 110 bus 1
 3300 Tienen
 212.175.028

Actie	Beleidsitem code	Algemene rekening	Budgettaire entiteit	Omschrijving budgetboekjaar	Begunstigde	Bedrag 2020	Bedrag 2021	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025
RW-FIN	0790-11	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Kerkfabriek Goddelijke Zaligmaker Hakendover		€ 0,00	€ 467.945,49	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
RW-FIN	0790-12	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Kerkfabriek Sint-Laurentius Goetsenhoven		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 40.000,00	€ 0,00
RW-FIN	0790-15	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	Kerkfabriek Sint-Egidius Kuntich		€ 60.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
AP12-ACT7	0200-00	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	VLM			€ 555.000,00			
AP13-ACT3	0200-00	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies	VLM	€ 349.943,24					
AP21-ACT1	0945-00	664000	Stad	Toegestane investeringsubsidies - onthaalouders	Onthaalouders		€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 7.000,00
Eindtotaal						€ 9.776.721,20	€ 12.512.653,21	€ 11.762.118,78	€ 10.377.801,83	€ 10.339.450,98	€ 10.418.562,46

Overzicht personeel : aantal voltijds equivalenten (VTE)

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3: raad november 2021

Stad Tienen (NIS 24107)

OCMW Tienen

Grote Markt 27

Kabbeekvest 110 bus 1

3300 Tienen

3300 Tienen

207.525.758

212.175.028

Niveau	M/V	Statuut	Budgettaire entiteit	Aantal 2020	Aantal 2021	Aantal 2022	Aantal 2023	Aantal 2024	Aantal 2025
Niveau A	man	vast benoemd	Stad	10,00	8,80	8,80	8,30	8,30	7,30
Niveau A	vrouw	vast benoemd	Stad	13,60	14,80	14,80	13,80	13,80	13,80
Niveau B	man	vast benoemd	Stad	7,05	5,25	5,25	5,25	5,25	4,25
Niveau B	vrouw	vast benoemd	Stad	6,90	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50
Niveau C	man	vast benoemd	Stad	15,60	16,40	15,40	15,40	15,40	15,40
Niveau C	vrouw	vast benoemd	Stad	23,78	22,48	20,48	20,48	17,48	14,48
Niveau D	man	vast benoemd	Stad	23,40	22,30	22,30	22,30	21,30	20,30
Niveau D	vrouw	vast benoemd	Stad	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Niveau E	man	vast benoemd	Stad	2,60	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80
Niveau E	vrouw	vast benoemd	Stad	2,60	3,00	2,00	2,00	2,00	0,00
Niveau A	man	contractueel	Stad	7,00	4,58	4,58	4,58	4,58	5,08
Niveau A	vrouw	contractueel	Stad	6,00	5,00	4,50	4,50	4,50	4,50
Niveau B	man	contractueel	Stad	11,35	11,87	11,37	11,37	11,37	11,87
Niveau B	vrouw	contractueel	Stad	14,64	13,70	13,70	13,70	13,70	13,70
Niveau C	man	contractueel	Stad	9,32	8,46	8,96	8,46	7,96	7,46
Niveau C	vrouw	contractueel	Stad	24,85	21,40	21,90	21,40	22,90	24,40
Niveau D	man	contractueel	Stad	43,10	39,10	39,60	39,60	39,60	40,10
Niveau D	vrouw	contractueel	Stad	4,00	3,90	4,40	4,90	4,90	5,90
Niveau E	man	contractueel	Stad	9,80	11,80	10,80	10,80	10,80	11,30
Niveau E	vrouw	contractueel	Stad	18,34	17,13	17,13	16,13	16,13	15,13
Niveau A	man	vast benoemd	OCMW	3,80	2,80	2,80	2,80	2,80	1,80
Niveau A	vrouw	vast benoemd	OCMW	1,80	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Niveau B	man	vast benoemd	OCMW	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Niveau B	vrouw	vast benoemd	OCMW	24,35	22,00	22,00	22,00	21,00	20,00
Niveau C	man	vast benoemd	OCMW	5,60	4,80	4,80	4,80	4,80	4,80
Niveau C	vrouw	vast benoemd	OCMW	27,30	24,80	23,80	23,80	22,80	22,80
Niveau D	man	vast benoemd	OCMW	2,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Niveau D	vrouw	vast benoemd	OCMW	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Niveau E	vrouw	vast benoemd	OCMW	3,40	3,40	3,40	3,40	3,40	3,40
Niveau E	man	vast benoemd	OCMW	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Niveau A	man	contractueel	OCMW	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50
Niveau A	vrouw	contractueel	OCMW	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Overzicht personeel : aantal voltijds equivalenten (VTE)

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3: raad november 2021

Stad Tienen (NIS 24107)

OCMW Tienen

Grote Markt 27

Kabbeekvest 110 bus 1

3300 Tienen

3300 Tienen

207.525.758

212.175.028

Niveau	M/V	Statuut	Budgettaire entiteit	Aantal 2020	Aantal 2021	Aantal 2022	Aantal 2023	Aantal 2024	Aantal 2025
Niveau B	man	contractueel	OCMW	6,00	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50
Niveau B	vrouw	contractueel	OCMW	24,60	27,45	27,45	27,45	27,95	28,45
Niveau C	man	contractueel	OCMW	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Niveau C	vrouw	contractueel	OCMW	34,55	31,70	32,70	32,70	33,20	33,20
Niveau D	man	contractueel	OCMW	5,00	4,80	4,80	4,80	4,80	4,80
Niveau D	vrouw	contractueel	OCMW	3,25	3,95	3,95	3,95	3,95	3,95
Niveau E	man	contractueel	OCMW	1,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Niveau E	vrouw	contractueel	OCMW	10,15	11,85	11,85	11,85	11,85	11,85
Totaal Niveau A				43,20	38,98	38,48	36,98	36,98	35,98
Totaal Niveau B				99,89	97,27	96,77	96,77	96,27	95,27
Totaal Niveau C				142,00	131,04	129,04	128,04	125,54	123,54
Totaal Niveau D				81,50	77,80	78,80	79,30	78,30	78,80
Totaal Niveau E				47,89	49,73	47,73	46,73	46,73	44,23

Overzicht borgstellingen

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3 raad november 2021
 Stad Tienen (NIS 24107) OCMW Tienen
 Grote Markt 27 Kabbeekvest 110 bus 1
 3300 Tienen 3300 Tienen
 207.525.758 212.175.028

Algemene rekening	Omschrijving budgetboekjaar	Omschrijving individuele Rekening	Debetsaldo
012020	Debiteuren borgstelling voor leningen aangegaan door AGB	AGB: derden waarborgnemers	€ 10.540.801,53
012090	Debiteuren borgstelling voor leningen aangegaan door besturen v/d eredienst	Kerkfabriek Heilig Hart: derden waarborgnemers	€ 518.081,26
		Kerkfabriek Sint-Lambertus Overlaar: derden waarborgnemers	€ 126.275,96
		Kerkfabriek Sint-Odolphus Bost	€ 450.547,21
		Kerkfabriek St-Laurentius: derden waarborgnemers	€ 105.515,64
		Kerkfabriek Vissenaken: derden waarborgnemers	€ 733.645,69
012900	Debiteuren borgstelling voor leningen aangegaan door andere entiteiten	Iverlek: derden waarborgnemers	€ 242.404,20
		IWM: derden waarborgnemers	€ 56.986,83
		Zefier: deelneming	€ 90.438,19
Eindtotaal			€ 15.301.039,17

Overzicht toegestane leningen

Planningsrapport : Meerjarenplan 2020 – 2025 BP2020-2025-3: raad november 2021

Stad Tienen (NIS 24107)

Grote Markt 27

3300 Tienen

207.525.758

OCMW Tienen

Kabbeekvest 110 bus 1

3300 Tienen

212.175.028

Openstaand saldo	Budgettaire entiteit	1/01/2020	1/01/2021	1/01/2022	1/01/2023	1/01/2024	1/01/2025	1/01/2026
Bio-Generator FF Health	Stad	€ 742.293,49	€ 735.971,47	€ 731.971,47	€ 727.971,47	€ 723.971,47	€ 719.971,47	€ 715.971,47
IWM: dividend op LT	Stad	€ 204.784,74						
Crossing Vissenaken: kunstgras & led	Stad	€ 82.500,00	€ 82.500,00	€ 72.500,00	€ 62.500,00	€ 52.500,00	€ 42.500,00	€ 32.500,00
AGB - Toegestane lening investeringen 2015-2025	Stad	€ 2.828.625,17	€ 2.066.736,70	€ 2.775.044,04	€ 4.409.929,88	€ 6.293.379,62	€ 6.095.531,07	€ 6.016.023,80
KVC Houtem-Oplinter	Stad	€ 9.590,92	€ 9.590,92	€ 6.955,79	€ 4.320,66	€ 1.685,53	€ 0,00	€ 0,00
Vierkappens	Stad	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
AGB Verkoop suikermuseum & Zwembad	Stad	€ 5.562.276,33	€ 5.362.276,33	€ 5.162.276,33	€ 4.962.276,33	€ 4.762.276,33	€ 4.562.276,33	€ 4.362.276,33
Lemaire & Druppel	OCMW	€ 2.946,50	€ 1.146,50	€ 0,00				
Massaer Marina	OCMW	€ 19.600,00	€ 16.000,00	€ 12.400,00	€ 8.800,00	€ 5.200,00	€ 1.600,00	
Eindtotaal		€ 9.462.617,15	€ 8.284.221,92	€ 8.761.147,63	€ 10.175.798,34	€ 11.839.012,95	€ 11.421.878,87	€ 11.126.771,60

Terugvordering per jaar	Budgettaire entiteit	Bedrag 2020	Bedrag 2021	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025
Bio-Generator FF Health	Stad	€ 6.322,02	€ 4.000,00	€ 4.000,00	€ 4.000,00	€ 4.000,00	€ 4.000,00
IWM: dividend op LT	Stad	€ 63.283,61					
Crossing Vissenaken: kunstgras & led	Stad	€ 0,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
AGB - Toegestane lening investeringen 2015-2025	Stad	€ 194.399,65	€ 210.465,52	€ 263.060,62	€ 291.098,08	€ 342.956,50	€ 375.213,81
KVC Houtem-Oplinter	Stad	€ 0,00	€ 2.635,13	€ 2.635,13	€ 2.635,13	€ 1.685,53	€ 0,00
Vierkappens	Stad	€ 0,00	€ 10.000,00				
AGB Verkoop suikermuseum & Zwembad	Stad	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00
Lemaire & Druppel	OCMW	€ 1.800,00	€ 1.146,50				
Massaer Marina	OCMW	€ 3.600,00	€ 3.600,00	€ 3.600,00	€ 3.600,00	€ 3.600,00	€ 1.600,00
Eindtotaal		€ 469.405,28	€ 441.847,15	€ 483.295,75	€ 511.333,21	€ 562.242,03	€ 590.813,81

VLAAMSE BELASTINGDIENST

Vlaamse Belastingdienst
Vaartstraat 16
9300 AALST
T bel gratis 1700
F 053 72 23 75
<http://belastingen.vlaanderen.be>

Gemeentebestuur van Tienen
Tav. De financieel directeur
Grote Markt 27
3300 Tienen

uw bericht van	ons kenmerk	bijlagen
	Raming AJ 2022	
vragen naar/e-mail	telefoonnummer	datum
Els.slagmulder@fb.vlaanderen.be	053/72 23 37	08/10/2021
Katrien.matthijs@fb.vlaanderen.be	053/72 22 81	

Betreft: gebudgetteerde opbrengsten opcentiemen onroerende voorheffing en opdecim verkeersbelasting aanslagjaar 2022

Geachte heer, mevrouw,

Jaarlijks wordt door de Vlaamse Belastingdienst (Vlabel) een raming opgesteld aangaande de mogelijke opbrengst (opcentiemen) van de onroerende voorheffing en de mogelijke opbrengst (opdecim) van de verkeersbelasting.

Zowel voor de onroerende voorheffing als de verkeersbelasting worden de ontvangsten voor aanslagjaar 2020 geïndexeerd rekening houdende met de gemiddelde jaarinflatie (nationaal indexcijfer der consumptieprijzen, NIPC) voor 2020 en 2021 zoals deze momenteel door het Federaal Planbureau naar voor wordt geschoven. Voor 2020 bedraagt de gemiddelde jaarinflatie 0,74%, voor 2021 is dat 1,90%. De inflatie voor beide jaren samen bedraagt dus 2,64%.

De ramingen die Vlabel opmaakt zijn niet bindend. Er wordt gebruik gemaakt van dezelfde ramingsmethodiek voor alle steden en gemeenten. Vlabel heeft onvoldoende zicht op de toekomstige evoluties van het belastbaar KI of het wagenpark. Indien u meent dat er redenen zijn om af te wijken van de door Vlabel opgestelde raming dan is dat mogelijk. Voor wat betreft de onroerende voorheffing moet u er dan wel rekening mee houden dat conform artikel 3.1.0.0.4, §5, 2°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 **de goedgekeurde begroting ten laatste op 15 mei 2022 aan Vlabel moet worden meegedeeld.**

In het kader van administratieve vereenvoudiging vragen wij u om enkel een goedgekeurde begroting over te maken in het geval deze afwijkt van onderstaande raming.

1) **Raming onroerende voorheffing**

Voor de raming voor aanslagjaar 2022 gebeurt de berekening volgens onderstaande formule:

ontvangsten aanslagjaar 2020¹ x 1,0264 x (opcentiemen 2021/opcentiemen 2020)

Aangezien de opcentiemen 2022 op dit ogenblik nog niet gekend zijn geldt bijgevolg bovenstaande berekening slechts indien de opcentiemen 2022 niet wijzigen t.o.v. de opcentiemen 2021. Als er een wijziging in de opcentiemen is waardoor de fiscale druk zal verhogen of verlagen, wordt de formule automatisch door ons herberekend en opgenomen in de eindafrekening 2021 die u toegestuurd wordt eind juni 2022. Voor de berekening van de voorschotten 2022 wordt dus rekening gehouden met de gewijzigde opcentiemen.

De formule wordt dan: $\text{ontvangsten aanslagjaar 2020}^1 * 1,0264 * (\text{opcentiemen 2022/ opcentiemen 2020})$

Hieronder vindt u de nodige cijfergegevens om de begrotingsraming van aanslagjaar 2022 te berekenen:

Naam gemeente	TIENEN
Ontvangsten aanslagjaar 2020	13.895.792,76 euro
Openstaand saldo aanslagjaar 2020	228.271,46 euro
Betalingspercentage aanslagjaar 2015-2019	96,03 %
Opcentiemen aanslagjaar 2020	982,00
Opcentiemen aanslagjaar 2021	982,00

¹ De ontvangsten 2020 bestaan enerzijds uit de gerealiseerde netto-ontvangsten voor aanslagjaar 2020 op datum van 30/08/2021 en anderzijds uit een raming van de reeds ingekohierde maar nog niet ontvangen bedragen voor aanslagjaar 2020. Voor deze raming werd op het nog openstaande saldo voor aanslagjaar 2020 het gemiddelde betalingspercentage van aanslagjaren 2015 tem 2019 toegepast.
Ontvangsten 2020= gerealiseerde netto-ontvangsten + (openstaand saldo x historisch betalingspercentage)

Toepassing van bovenvermelde formule geeft volgend cijfer voor uw gemeente:

Raming onroerende voorheffing	14.487.630,95 euro
--------------------------------------	---------------------------

De gemeente moet conform artikel 3.1.0.0.4, §2, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 uiterlijk op **31 januari 2022** het aantal te vestigen **opcentiemen vaststellen** voor aanslagjaar 2022. U dient **enkel via het Loket voor Lokale Besturen (module 'Toezicht')** het reglement te melden en u moet dus niet langer de gemeenteraadsbeslissing m.b.t. de opcentiemen opsturen naar de Vlaamse Belastingdienst. De **melding** in het loket dient evenwel nog steeds **voor 1 maart 2022** te gebeuren. Gemeenteraadsbeslissingen die voor meerdere aanslagjaren geldig zijn dienen slechts 1 maal gemeld te worden via het Loket voor Lokale Besturen. Belangrijk is dat u bij de registratie de **juiste MAR-code** gebruikt. Voor onroerende voorheffing is dat **MAR7300**.

Ook de **opcentiemen** op de **leegstandsheffing bedrijfsgebouwen (MAR7305)** en op de **heffing ongeschikte en onbewoonbare woningen (MAR7304)** dienen voortaan enkel via het Loket voor Lokale Besturen geregistreerd te worden (eveneens gemeenteraadsbeslissing voor 31 januari 2022 en melding voor 1 maart 2022). Hier is het correct invullen van de MAR-code eveneens belangrijk.

Meer informatie over de wijze waarop u de opcentiemen moet melden in het Loket voor Lokale Besturen vindt u op de website van Agentschap Binnenlands Bestuur.

<https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/nieuws/melding-belastingreglementen>

2) Raming verkeersbelasting

De raming van de ontvangsten inzake de opdecim op de verkeersbelasting gebeurt vertrekkende van de ontvangsten voor aanslagjaar 2020 (toestand 27/09/2021).

De raming van de ontvangsten inzake de opdecim op de verkeersbelasting wordt als volgt opgesteld:

Ontvangsten aanslagjaar 2020 x 1,0264

Hieronder vindt u de cijfergegevens voor uw gemeente:

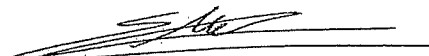
Naam gemeente	TIENEN
Ontvangsten aanslagjaar 2020	474.545,02 euro

Toepassing van bovenvermelde formule geeft volgend cijfer voor uw gemeente:

Raming verkeersbelasting	487.073,01 euro
---------------------------------	------------------------

Indien u bijkomende informatie, wenst aarzel dan niet de Vlaamse Belastingdienst te contacteren op bovenstaand adres of via het e-mailadres [**gemeentenvlabel@fb.vlaanderen.be**](mailto:gemeentenvlabel@fb.vlaanderen.be).

Hoogachtend

Els Slagmulder
directeur

Stadsbestuur Tienen

Het College van Burgemeester en Schepenen
Grote Markt 27
3300 Tienen

Uw bericht van

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:

BEO-SD/DAMS/AD/2021/179

Bijlage(n):

Pagina 1/3

Brussel, 28 oktober 2021

Betreft : Gemeentefiscaliteit.

Herraming van het begrotingsjaar 2021.

Mevrouw, Mijnheer,

Zoals elk jaar worden U hierbij volgende budgettaire gegevens medegedeeld voor het **begrotingsjaar 2021** :

- De **BUDGETTAIRE HERRAMING** met betrekking tot de **ontvangsten inzake de gemeentelijke opcentiemen op de personenbelasting (PB/Gem.)** die voor uw stad zullen geïnd worden ;
- De impact uitgaande van **het voorschottensysteem** ;
- De **eventuele compensatiebetalingen toegekend in het kader van de overeenkomst met het Groothertogdom Luxemburg** ;
- De **fiscale regularisatie**.

A. De budgettaire herraming van de PB/Gem.

De huidige brief vermeldt enerzijds de verwachte ontvangsten voor uw stad voor 2021 en biedt anderzijds een bondige commentaar op de elementen waarmee rekening is gehouden bij deze herraming.

Christiaan Van Laere, Adviseur-generaal
BEO – Directie Analyses en microsimulaties
•Tel.: +32 (0)257/627.95
•E-mail: christiaan.vanlaere@minfin.fed.be

Anneliese D'haeseleer, Attaché
BEO – Directie Analyses en microsimulaties
•Tel.: +32 (0)257/677.79
•E-mail: anneliese.dhaeseleer@minfin.fed.be

Deze inkomsten, geïnd door de federale overheid ten behoeve van uw stad, worden geschat op **11.323.407,30 €**.

Bij deze herraming wordt vooral rekening gehouden met **de impact voortvloeiend uit de reeds gedane inkohieringen tot en met oktober 2021 met betrekking tot het inkohieringsproces voor het aanslagjaar 2021** (inkohieringsritme, inkomensmix van de ingekohierde aanslagen,...), en met de ontvangsten voortvloeiend uit het tweede deel van de inkohieringen voor aanslagjaar 2020.

Het verschil tussen de eerste herraming van 25 juni 2021 en de bovenvermelde herraming voor het lopende jaar vloeit grotendeels voort uit de bovenvermelde inkohieringen die reeds zijn afgewerkt voor het aanslagjaar 2021.

Dit bedrag houdt tevens rekening met de bruto impact van de **Tax shift** op de PB/Gem. voor de aanslagjaren 2016 tot en met 2020. Een actualisering van de impact van de tax shift zal u voor het einde van het jaar per brief worden meegedeeld.

Hierbij dient opgemerkt dat deze raming is gebaseerd, op enerzijds de werkelijke ontvangsten die werden geïnd ten bate van uw stad gedurende de eerste negen maanden van dit begrotingsjaar en, anderzijds, op de ontvangsten die nog zouden moeten geïnd worden gedurende de laatste 3 maanden van 2021. Daarbij is vooral rekening gehouden met de ingekohierde rechten voor het aanslagjaar 2021 tot en met de maand oktober 2021.

Tevens betreft het een herraming aan 100 %, d.w.z. vóór afhouding van de administratiekosten die bij artikel 470 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 op 1 % zijn vastgesteld en die voor uw stad **112.416,37 €** zouden bedragen. Deze administratiekosten komen niet overeen met 1 % van de totale geraamde ontvangsten voor 2021. Door de invoering van het voorschottensysteem dekken de administratiekosten, geïnd gedurende het jaar 2021, niet langer de periode van januari tot december 2021 maar van augustus 2020 tot en met juli 2021.

Ik wens er u aan te herinneren dat, inzake de toegepaste werkwijze om tot de bovenvermelde herraming te komen, er rekening is gehouden met de toestand eigen aan uw stad. De aandacht gaat daarbij vooral naar de individuele gegevens van de stad, te weten de aanslagvoet gestemd door uw gemeenteraad en goedgekeurd door de voogdijoverheid, de belangrijkheid van de nog te innen rechten, het specifieke inningspercentage, enz.

Tenslotte is het zeer belangrijk op te merken dat de ontvangsten PB/Gem. van de laatste 3 maanden van dit jaar afhankelijk zijn van elementen waarvan de invloed op heden nog niet precies kan worden ingeschat (bijvoorbeeld : uitzonderlijke inkomsten ingevolge controles en rechtzettingen van vorige aanslagjaren, uitzonderlijke verleende ontheffingen, onverwachte en bijkomende invorderingsmoeilijkheden ingevolge faillissementen, nalatenschappen, echtscheidingen, bezwaren, verlenen van betalingsfaciliteiten enz.).

Ter herinnering, en zoals vermeld in onze brief van 25 juni 2021, merken we op dat de maatregelen die tot nu toe genomen werden in het kader van de **Covid-19** crisis een weerslag kunnen hebben op de ontvangsten van het jaar 2021 inzake de personenbelasting én dus ook op de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting. Inderdaad, de maatregelen die in dat verband genomen zijn gedurende het jaar 2020 betreffen de inkomsten van het jaar 2020 (aanslagjaar 2021) en dus bijgevolg deels ook de ontvangsten voor de steden en gemeenten voor het begrotingsjaar 2021.

B. Impact uitgaande van het voorschottensysteem.

Verwijzend naar onze brief van 28 juli 2021, met betrekking tot de storting van de voorschotten vanaf september 2021, willen we er aan herinneren dat de bovenvermelde herraming, die een budgettaire herraming is, geen rekening houdt met de bedragen van de voorschotten die werkelijk zullen worden gestort gedurende de periode september 2021 - januari 2022. Deze stortingen hebben immers het karakter van een louter financiële verrichting.

C. De toekenning vanuit het Groothertogdom Luxemburg.

Op basis van de beslissing van 19 december 2016 door het ministerieel comité van de Belgisch – Luxemburgse economische unie in verband met Belgische rijksinwoners die een beroepswerkzaamheid uitoefenen in het Groothertogdom Luxemburg is er een belangrijke wijziging toegevoegd aan de beslissing van het ministerieel comité van 14 december 2001 en van 16 maart 2015.

Enkel de steden en gemeenten met een relatief belangrijk aantal inwoners die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Groothertogdom Luxemburg zullen een compensatie daarvoor ontvangen. Om van een relatief belangrijk aantal te kunnen spreken, moet het fictieve bedrag van de aanvullende personenbelasting minstens 3% bedragen van het geheel van de fictieve en werkelijke aanvullende personenbelasting.

Gezien uw stad niet voldoet aan het hierboven vermelde criterium, zal dus **voor 2021 geen compensatie ter zake worden uitgekeerd aan uw stad.**

D. De fiscale regularisatie.

Er dient aangestipt dat de herraming PB/Gem. geen rekening houdt met de eventuele ontvangsten inzake de fiscale regularisatie van 2020, die voortvloeien uit de wet tot invoering van een permanent systeem inzake fiscale en sociale regularisatie van 21/07/2016, B.S. 29/07/2016, en wet houdende instemming van de samenwerkingsakkoorden van 30/06/2017, B.S. 18/07/2017. Deze ontvangsten bedragen **0,00 €** en zullen aan uw stad worden gestort in de loop van de maand december 2021.

Het betreft een bedrag aan 100 %, d.w.z. vóór afhouding van de administratiekosten, die bij artikel 470 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 op 1 % zijn vastgesteld en die voor uw stad **0,00 €** zouden bedragen.

Indien u nog bijkomende inlichtingen wenst omtrent deze materie, gelieve ons te contacteren op bovenstaande telefoonnummers en/of e-mailadressen.

Voor de Administrateur-generaal BEO a.i.,

C. VAN LAERE
Adviseur-generaal

Stadsbestuur Tienen

Het College van Burgemeester en Schepenen
Grote Markt 27
3300 Tienen

Uw bericht van

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:

BEO-SD/DAMS/AD/2020/182

Bijlage(n):

Pagina 1/4

Brussel, 28 oktober 2021

Betreft :   **Gemeentefiscaliteit.**
Begrotingsraming voor het jaar 2022.

Mevrouw, Mijnheer,

Zoals elk jaar worden U hierbij volgende budgettaire gegevens medegedeeld voor het **begrotingsjaar 2022:**

- De **initiële BUDGETTAIRE RAMING** met betrekking tot de **ontvangsten inzake de gemeentelijke opcentiemen op de personenbelasting (PB/Gem.)** die voor uw stad zullen geïnd worden;
- De **impact uitgaande van het voorschottensysteem;**
- De **eventuele compensatiebetalingen toegekend in het kader van de nieuwe overeenkomst met het Groothertogdom Luxemburg;**
- De **fiscale regularisatie.**

A. De initiële budgettaire raming van de PB/Gem.

Deze raming houdt rekening met de macro-economische gegevens op vlak van de loonvorming van het federaal Planbureau én de specifieke evolutie van de fiscale gegevens ter zake. Op basis daarvan werden ramingen gemaakt inzake de opbrengst van de personenbelasting voor de aanslagjaren 2021 en 2022 en volgende en derhalve, daarbij aansluitend, ook van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting. Bovendien zal de **impact van de coronacrisis** voelbaar zijn tijdens het begrotingsjaar 2022.

Christiaan Van Laere, Adviseur-generaal
BEO – Directie Analyses en microsimulaties
•Tel.: +32 (0)257/627.95
•E-mail: christiaan.vanlaere@minfin.fed.be

Anneliese D'haeseleer, Attaché
BEO – Directie Analyses en microsimulaties
•Tel.: +32 (0)257/677.79
•E-mail: anneliese.dhaeseleer@minfin.fed.be

De ontvangsten betreffende de PB/gem. voor uw stad worden geraamd op **11.373.610,27 €**. Dit bedrag bevat eveneens de eventuele inkomsten die voortvloeien uit de verdragen die overeengekomen zijn met Nederland, Duitsland en Frankrijk in verband met de grensarbeiders. Deze raming houdt ook rekening met de bruto impact uitgaande van de **Tax shift** op de PB/Gem voor de aanslagjaren 2016 tot 2020.

De bovenvermelde ontvangsten betreffen een raming aan 100 %, d.w.z. vóór afhouding van de administratiekosten die bij artikel 470 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 op 1 % zijn vastgesteld. Concreet zouden deze voor uw stad **112.353,48 €** belopen. Deze administratiekosten komen niet overeen met 1 % van de totale geraamde ontvangsten voor 2022. Door de invoering van het voorschottensysteem dekken de administratiekosten, geïnd gedurende het jaar 2022, niet langer de periode van januari tot december 2022 maar van augustus 2021 tot juli 2022.

Meer in het bijzonder omvat deze raming alle in 2022 te verwezenlijken ontvangsten inzake PB/gem., te weten:

- 1) de rechten ICPC ingekohierd in 2022 voor het aanslagjaar 2022 (1ste jaar van inkohiering);
- 2) de rechten ICPC ingekohierd in 2022 voor het aanslagjaar 2021 (2de jaar van inkohiering);
- 3) de nog in te vorderen rechten ICPC waarvan de invordering en inning nog aan de gang is op 31 december 2021 betreffende het aanslagjaar 2021 en die zijn ingekohierd in 2021;
- 4) de nog in te vorderen rechten ICPC betreffende het aanslagjaar 2020 en die zijn ingekohierd vanaf 2020;
- 5) de nog in te vorderen rechten ICPC betreffende de aanslagjaren 2019 en vroeger;
- 6) het geheel van de nog in te vorderen “manuele” rechten voor alle aanslagjaren samen waarvan de invordering en inning nog aan de gang is;
- 7) in voorkomend geval, de rechten op de bij verdrag met Nederland vrijgestelde inkomsten, die nog verschuldigd zijn door de belastingplichtige;
- 8) in voorkomend geval, de rechten op de bij verdrag met Duitsland vrijgestelde inkomsten, die nog verschuldigd zijn door de belastingplichtige;
- 9) in voorkomend geval, de rechten op de bij verdrag met Frankrijk vrijgestelde inkomsten, die nog verschuldigd zijn door de belastingplichtige.

Vervolgens dient aangestipt dat deze raming rekening houdt met schommelingen in het inkohieringsproces voor het aanslagjaar 2021 (ritme van inkohieren, inkomensmix van de ingekohierde aanslagen,...) en dus ook met de herverdelingseffecten hiervan tussen de begrotingsjaren 2021 en 2022 (cfr. supra). Bovendien is voor het aanslagjaar 2022, bij hypothese, rekening gehouden met een inkomensmix van de ingekohierde populatie vastgesteld voor het aanslagjaar 2021. Er dient opgemerkt dat de inkohieringen voor aanslagjaar 2022, net zoals voor de voorgaande aanslagjaren, gespreid zijn over twee begrotingsjaren, te weten 2022 en 2023.

Bovendien, aangezien we van uw stad tot nu toe geen bevestiging ontvingen over een eventuele tariefwijziging voor het aanslagjaar 2022, wordt er voor aanslagjaar 2022 rekening gehouden met het officiële tarief toegepast voor het aanslagjaar 2021. Dit belooft **7,6 %** voor uw stad. In het geval er een wijziging van het tarief wordt gestemd voor 31 januari 2022, zal er in de loop van het tweede trimester van 2022 een herraming worden opgemaakt.

Met betrekking tot de toegepaste werkwijze om tot de bovenvermelde raming te komen, wens ik er u aan te herinneren dat rekening is gehouden met de toestand eigen aan uw stad. De aandacht gaat daarbij vooral naar de individuele gegevens van de stad, te weten de aanslagvoet goedgekeurd door de voogdijoverheid en gekend door de administratie, de belangrijkheid van de nog te innen rechten, het specifieke inningspercentage, enz.

Verder dient er ook op gelet dat de ontvangsten, die effectief zullen worden verwezenlijkt gedurende het jaar 2022, afhankelijk zijn van elementen waarvan de invloed op heden nog niet precies kan worden ingeschat (bijvoorbeeld : uitzonderlijke inkomsten of ontheffingen toegekend in 2022 ingevolge controles en rechtzettingen, opgemaakt door de bijzondere belastinginspectie, onverwachte en bijkomende invorderingsmoeilijkheden ingevolge faillissementen, nalatenschappen, echtscheidingen, bezwaren, verlenen van betalingsfaciliteiten, enz.).

B. Impact uitgaande van het voorschottensysteem.

Net zoals voor de budgettaire herraming 2021, willen we er aan herinneren dat de bovenvermelde raming voor 2022 **een budgettaire raming** betreft en dus a fortiori geen rekening houdt met de bedragen van de voorschotten die werkelijk zullen worden gestort gedurende de maanden februari tot en met april 2022 en de maanden september 2022 tot en met januari 2023. Die stortingen betreffen immers een louter financiële transactie.

C. De toekenning vanuit het Groothertogdom Luxemburg.

Op basis van de **beslissing van 31 augustus 2021** door het ministerieel comité van de Belgisch – Luxemburgse Economische Unie in verband met de Belgische rijksinwoners die een beroepswerkzaamheid uitoefenen in het Groothertogdom Luxemburg is er een belangrijke wijziging toegevoegd aan de beslissingen van het ministerieel comité van respectievelijk 14 december 2001, van 16 maart 2015 en van 19 december 2016.

Aangezien uw stad voor het aanslagjaar 2020 inwoners heeft die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Groothertogdom Luxemburg worden de niet fiscale ontvangsten voor het jaar 2022 (aanslagjaar 2021) geraamd op **16.245,06 €**.

We merken op dat er geen administratiekosten in rekening worden gebracht bij deze overeenkomst. Deze inkomsten behoren niet tot de PB/Gem en worden dus niet bedoeld in artikel 470 van het Wetboek van de inkomstenbelasting.

D. De fiscale regularisatie.

Er dient aangestipt dat de raming PB/Gem. voor 2022 geen rekening houdt met de eventuele ontvangsten inzake de fiscale regularisatie van 2021, die voortvloeien uit de Wet tot invoering van een permanent systeem inzake fiscale en sociale regularisatie van 21/07/2016, B.S. 29/07/2016, en Wet houdende instemming van de samenwerkingsakkoorden van 30/06/2017, B.S. 18/07/2017. Inderdaad, gezien de zeer volatiele aard van deze ontvangsten zou een raming hoe dan ook weinig representatief zijn.

Tenslotte deel ik u nog een paar praktische overwegingen mede. Volgende inlichtingen kunnen worden verkregen bij middel van ofwel een schriftelijke aanvraag gericht aan de Algemene Administratie beleidsexpertise en -ondersteuning (cf. adres in het briefhoofd) ofwel per mail.

- *Nieuwe PB/gem.-simulaties voor het komende begrotingsjaar 2022, in geval van wijziging van de gemeentelijke aanslagvoet voor 2022;*
- *Een verklarende nota met bijhorende tabel waarin de evolutie van de PB/Gem ontvangsten voor de periode 2013 tot 2022 wordt weergegeven. Dit laat toe de soms belangrijke schommelingen van het ene jaar op het andere beter te kaderen;*

Indien u nog bijkomende inlichtingen wenst omtrent deze materie, gelieve ons te contacteren op bovenstaande telefoonnummers en/of e-mailadressen.

Met de meeste hoogachting.

Voor de Administrateur-generaal BEO a.i.

C. VAN LAERE
Adviseur-generaal

Federale Pensioendienst

Simulatie van de responsabiliseringsbijdragen

Info	Simulatie responsabiliseringsbijdragen	Simulatietool	Uw gegevens	Contact	Afmelden
------	--	---------------	-------------	---------	----------

0207.525.758 STADSBESTUUR VAN TIENEN

Gegevens geactualiseerd op

(U kan via de keuzelijst de simulatie van een andere datum raadplegen.)

Voor deze berekening werden nog geen definitieve cijfers van 2020 gebruikt omdat de berekening van de responsabiliseringsbijdrage voor dat jaar nog lopende is.

Basisgegevens

Jaar	Loonmassa voor overdracht	Loonmassa na overdracht	Pensioenlast	Verhouding pensioenlast/loonmassa
2020	€ 4.849.462	€ 6.424.333	€ 3.621.483	56,40 %
2021	€ 4.623.291	€ 6.119.419	€ 3.782.081	61,80 %
2022	€ 4.541.403	€ 5.962.725	€ 3.970.849	66,60 %
2023	€ 4.446.894	€ 5.797.150	€ 4.171.105	72,00 %
2024	€ 4.354.710	€ 5.637.453	€ 4.383.541	77,80 %
2025	€ 4.256.958	€ 5.475.564	€ 4.585.680	83,70 %
2026	€ 4.160.588	€ 5.318.263	€ 4.831.932	90,90 %

Basispensioenbijdrage

Jaar	Wettelijke basispensioenbijdrage		Berekende basispensioenbijdrage (ex-pool 1)	
2020	41,50 %	€ 2.666.098	38,50 %	-
2021	41,50 %	€ 2.539.559	38,50 %	-
2022	43,00 %	€ 2.563.972	40,00 %	-
2023	45,00 %	€ 2.608.717	45,00 %	-
2024	45,00 %	€ 2.536.854	45,00 %	-
2025	45,00 %	€ 2.464.004	45,00 %	-
2026	45,00 %	€ 2.393.218	45,00 %	-

Responsabiliseringsbijdrage

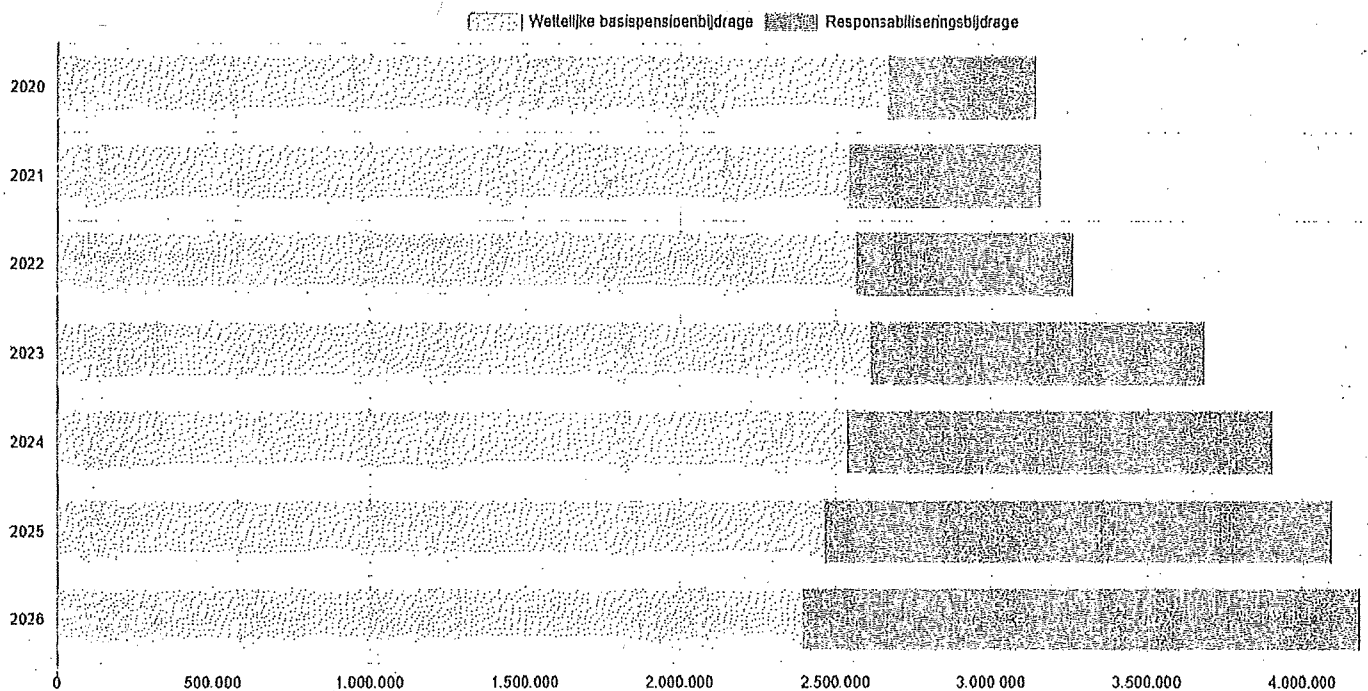
Jaar	Deficit	Responsabiliseringscoëfficiënt	Responsabiliseringsbijdrage
2020	€ 955.385	50,00 %	€ 477.692
2021	€ 1.242.521	50,00 %	€ 621.261

Simulatie van de responsabiliseringsbijdragen

Jaar	Deficit	Responsabiliseringscoëfficiënt	Responsabiliseringsbijdrage
2022	€ 1.406.877	50,00 %	€ 703.439
2023	€ 1.562.387	69,00 %	€ 1.078.047
2024	€ 1.846.688	74,00 %	€ 1.366.549
2025	€ 2.121.677	77,00 %	€ 1.633.691
2026	€ 2.438.713	79,00 %	€ 1.926.583

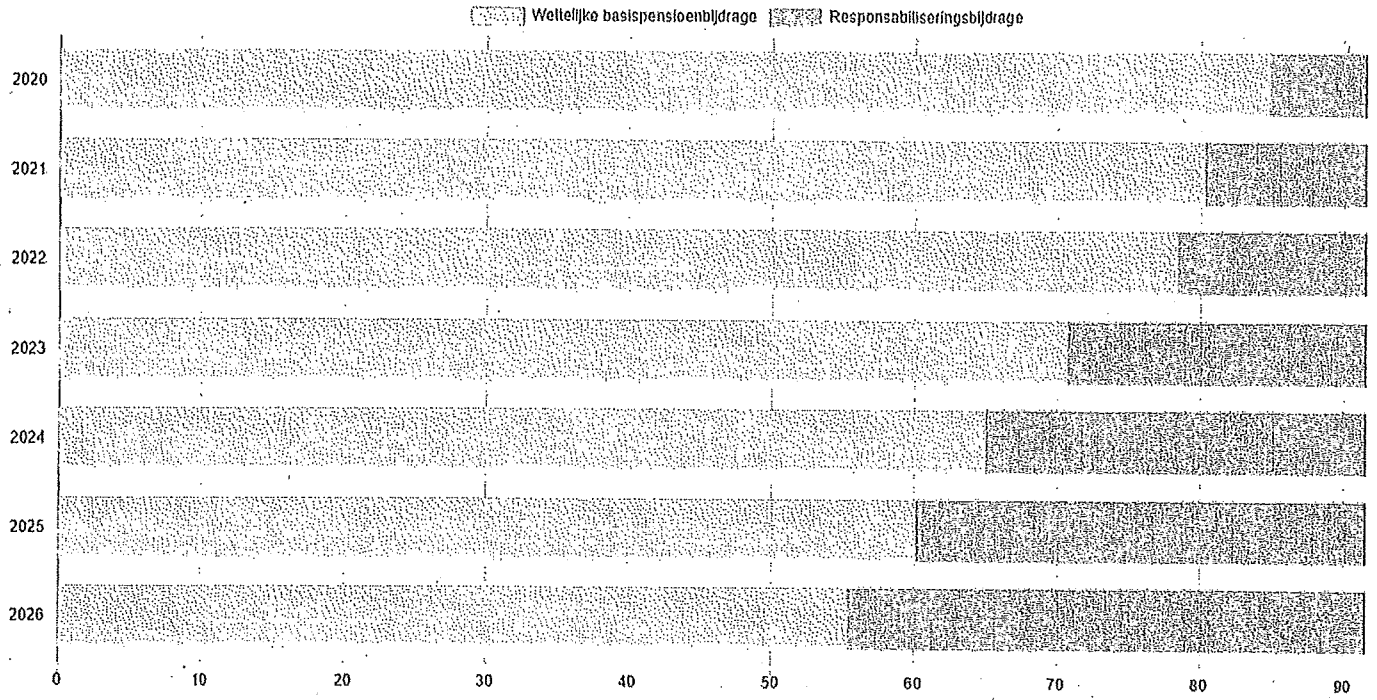
Download PDF

Simulatie basispensioenbijdragen en responsabiliseringsbijdragen in €

Simulatie van de responsabiliseringsbijdragen

Simulatie basispensioenbijdragen en responsabiliseringsbijdragen in %

© 2021 Copyright

Federale Pensioendienst

Simulatie van de responsabiliseringsbijdragen

Info Simulatie responsabiliseringsbijdragen Simulatietool Uw gegevens Contact Afmelden

0212.175.028 OCMW VAN TIENEN

Gegevens geactualiseerd op **08/07/2021**

(U kan via de keuzelijst de simulatie van een andere datum raadplegen.)

Voor deze berekening werden nog geen definitieve cijfers van 2020 gebruikt omdat de berekening van de responsabiliseringsbijdrage voor dat jaar nog lopende is.

Basisgegevens

Jaar	Loonmassa	Pensioenlast	Verhouding pensioenlast/loonmassa
2020	€ 3.320.444	€ 4.378.270	131,90 %
2021	€ 3.127.419	€ 4.537.516	145,10 %
2022	€ 2.935.446	€ 4.763.989	162,30 %
2023	€ 2.729.396	€ 5.004.244	183,30 %
2024	€ 2.518.968	€ 5.259.113	208,80 %
2025	€ 2.317.010	€ 5.501.628	237,40 %
2026	€ 2.135.125	€ 5.797.065	271,50 %

Basispensioenbijdrage

Jaar	Wettelijke basispensioenbijdrage		Berekende basispensioenbijdrage (ex-pool 1)
2020	41,50 %	€ 1.377.984	38,50 %
2021	41,50 %	€ 1.297.879	38,50 %
2022	43,00 %	€ 1.262.242	40,00 %
2023	45,00 %	€ 1.228.228	45,00 %
2024	45,00 %	€ 1.133.536	45,00 %
2025	45,00 %	€ 1.042.655	45,00 %
2026	45,00 %	€ 960.806	45,00 %

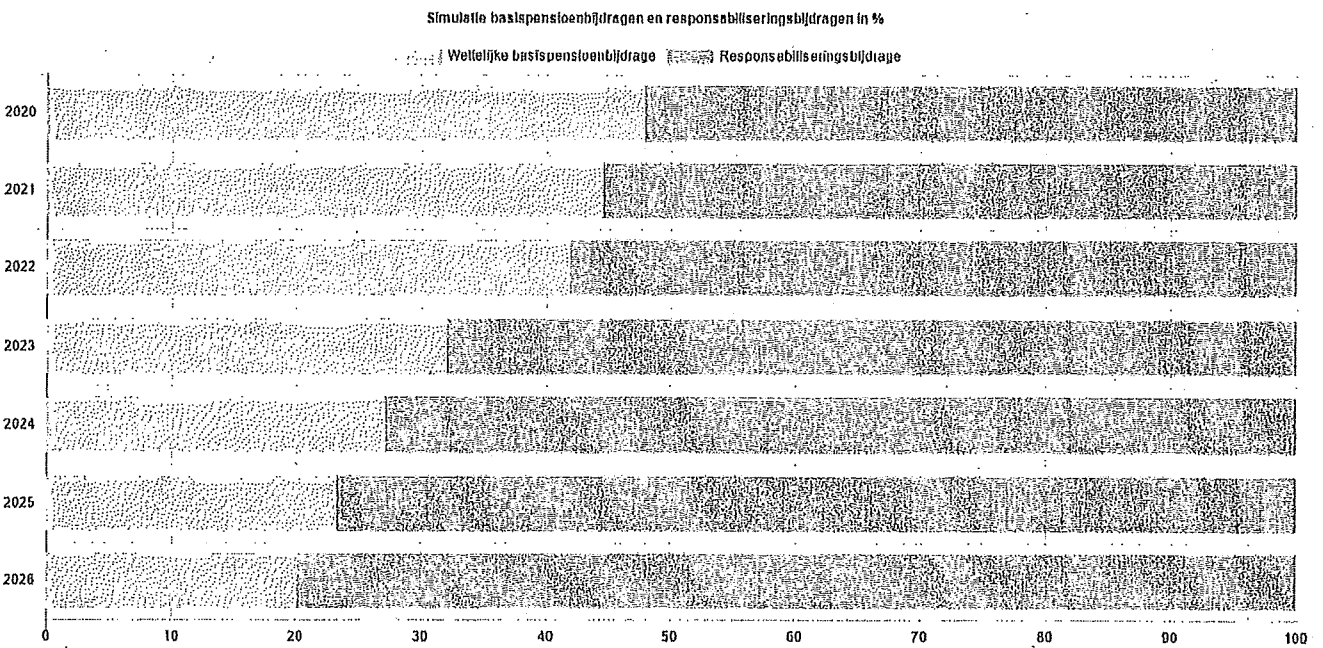
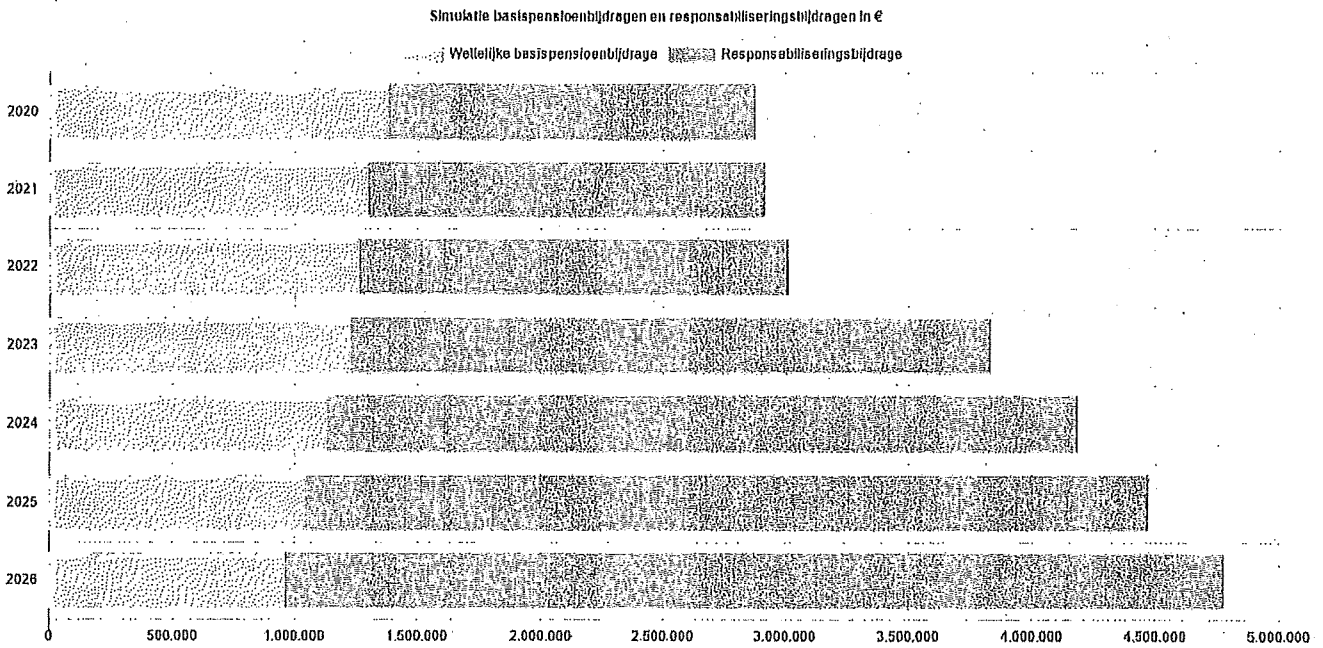
Responsabiliseringsbijdrage

Jaar	Deficit	Responsabiliseringscoëfficiënt	Responsabiliseringsbijdrage
2020	€ 3.000.286	50,00 %	€ 1.500.143
2021	€ 3.239.637	50,00 %	€ 1.619.819
2022	€ 3.501.748	50,00 %	€ 1.750.874
2023	€ 3.776.016	69,00 %	€ 2.605.451
2024	€ 4.125.577	74,00 %	€ 3.052.927
2025	€ 4.458.973	77,00 %	€ 3.433.409
2026	€ 4.836.259	79,00 %	€ 3.820.644

2021
2022
2023
2024
2025
2026

Download PDF

© 2021 Copyright

p/a Brusselsesteenweg 199, 9090 Melle

Aan het College van Burgemeester en Schepenen
Grote Markt 27
3300 TIENEN

Melle, 28 juni 2021

Uw bericht van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

IL/20210628-46

Contactpersoon

Kurt Heremans

Kurt.Heremans@fluvius.be

T 09 263 45 39

Financiële gegevens in het kader van de opmaak van het gemeentelijke budget 2021-2026

Geachte leden van het college,

Zoals aangekondigd in ons schrijven van november 2020 - met de prognose dividenden 2021 - bezorgen wij u de **dividendvooruitzichten voor de periode 2022-2026**. Ook de geactualiseerde cijfers voor 2021 zijn in het bijgevoegd overzicht opgenomen.

In 2020 heeft de VREG de tariefmethodologie gepubliceerd voor de periode 2021-2024, alsook het toegelaten inkomen voor 2021. Als gevolg hiervan worden de opdrachthoudende verenigingen met een significante daling van de gereguleerde winsten geconfronteerd. De raad van bestuur van Iverlek is van oordeel dat mitigerende maatregelen nodig zijn om de financiële gezondheid van de Fluvius Economische Groep te vrijwaren.

Naast het vragen van voorschotten aan de regulator, het beogen van bijkomende besparingen en het herbekijken van de investeringsplannen, kan een aanpassing van het dividendbeleid niet worden vermeden. De **dividendvooruitzichten** worden voor de gereguleerde activiteiten elektriciteits- en gasdistributie dan ook **vanaf boekjaar 2022 verlaagd**.

Verder dienen we uitdrukkelijk te melden dat de vooruitzichten **voor 2025 en 2026** louter als **indicatief** mogen worden aanzien. Ze hebben immers betrekking op een nieuwe tariefperiode voor de gereguleerde activiteiten elektriciteits- en gasdistributie waarover de regulator VREG nog geen enkele beslissing heeft genomen.

Echter, ook de vooruitzichten **tot 2024** zijn opgesteld **behoudens onvoorziene omstandigheden**. **Opgelet:** deze bedragen houden nog geen rekening met de afschaffing van openbare dienstverlening

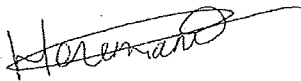
www.fluvius.be/iverlek
Iverlek, opdrachthoudende vereniging
Zetel: Aarschotsesteenweg 58, 3012 Leuven
p/a Brusselsesteenweg 199, 9090 Melle
BTW BE 0222.343.301 - RPR Leuven / IBAN: BE16 0910 1312 8674

voor openbare verlichting vanaf januari 2022 waarvoor de kosten ook in mindering komen van de dividenden. Hierover wordt verder gecommuniceerd van zodra de bedragen beschikbaar zijn.

Wat dit alles concreet voor uw stad/gemeente betekent, kan u in de tabel in **bijlage** terugvinden.

Wij hopen u met deze inlichtingen van dienst te zijn geweest.

Met de meeste hoogachting,

Kurt Heremans
Diensthoofd boekhouding DNB's

Bijlage(n): 1

Tienen

1. Geraamde budgetcijfers 2021 - 2022 netactiviteiten

1a. Budget 2021 dividenden

	Uitbetaald saldo dividend 2020 op 29.06.2021	Geplande interim-dividend 2021 einde december 2021	Totaal 2021
	1	2	3 = 1 + 2
Elektriciteit	58.290,96	634.333,33	692.624,29
Afhouding Forfait OV2.0 2020 (*)		-58.027,80	-58.027,80
Tussentotaal Elektriciteit	58.290,96	576.305,53	634.596,49
Gas	56.978,68	625.350,00	682.328,68
Totaal	115.269,64	1.201.655,53	1.316.925,17

1b. Budget 2022 dividenden

	Uitbetaling saldo dividend 2021 einde juni 2022	Geplande interim-dividend 2022 einde december 2022	Totaal 2022
	1	2	3 = 1 + 2
Elektriciteit	57.666,67	283.866,48	341.533,15
Afhouding Forfait OV2.0 2021 (*)		-58.027,80	-58.027,80
Tussentotaal Elektriciteit	57.666,67	225.838,68	283.505,35
Gas	56.850,00	383.470,11	440.320,11
Totaal	114.516,67	609.308,79	723.825,46

(*) Betreft 3-jaarlijks herzienbaar forfaitair bedrag indien uw bestuur toegetreden is tot OV2.0 en de openbare verlichting heeft ingebracht in IVERLEK. Dit bedrag werd u eerder medegegeeld door onze lokale relatiebeheerder en wordt afgetrokken van het dividend netbeheer elektriciteit.

1c. Retributiereglement (**)

Bedrag in 12/2021 aan te rekenen door Tienen

Bedrag in 12/2022 aan te rekenen door Tienen

	Kabel	Elektriciteit	Gas	Totaal
Bedrag in 12/2021 aan te rekenen door Tienen	--	56.319,01	23.868,98	80.187,99
Bedrag in 12/2022 aan te rekenen door Tienen	--	56.319,01	23.868,98	80.187,99

(**) Indien uw bestuur het reglement 2020-2022 goedkeurde.

Door onze dienst "Fluvius Netwerkplanning" zal halverwege oktober 2021 gevraagd worden aan uw bestuur het bedrag m.b.t.12/2021 aan te rekenen.

2. Meerjarenplan netactiviteiten

2a. Dividenden budget 2023 - 2024 - 2025 - 2026

Hierbij dienen we uitdrukkelijk te melden dat de vooruitzichten voor 2025 en 2026 louter als indicatief mogen worden aanzien.

	2023	2024	2025	2026
Elektriciteit	315.429,43	315.429,43	293.418,92	290.973,31
Afhouding Forfait OV2.0	-141.449,71	-141.449,71	-141.449,71	-211.337,44
Tussentotaal Elektriciteit	173.979,72	173.979,72	151.969,21	79.635,87
Gas	426.077,90	426.077,90	286.787,64	271.310,95
Totaal	600.057,62	600.057,62	438.756,85	350.946,82

3. Geraamde budgetcijfers 2021 - 2022 strategische participaties

3a. Budget 2021 uitbetalingen dividenden m.b.t. PubliGas en Publi-T (***)

	Uitbetaald saldo dividend 2020 op 29.06.2021	Geplande interim-dividend 2021 einde december 2021	Totaal 2021
	1	2	3 = 1 + 2
PubliGas	26.747,86	246.548,21	273.296,07
Publi-T	6.868,16	85.297,14	92.165,30
Totaal strategische participaties	33.616,02	331.845,35	365.461,37

3b. Budget 2022 uitbetalingen dividenden m.b.t. PubliGas en Publi-T

	Uitbetaling saldo dividend 2021 einde juni 2022	Uitbetaling interim-dividend 2022 einde december 2022	Totaal 2022
	1	2	3 = 1 + 2
PubliGas	27.394,25	246.548,20	273.942,45
Publi-T	8.499,99	76.049,92	84.499,91
Totaal strategische participaties	35.894,24	322.598,12	358.492,36

(***) Gewijzigd omwille van de uitgifte van nieuwe aandelen Apt en daaropvolgend het nieuw uitkeringsplan strategische participaties door de raad van bestuur in maart 2021 goedgekeurd.

4. Meerjarenplan strategische participaties

4a. Dividenden budget 2023 - 2024 - 2025 - 2026

	2023	2024	2025	2026
PubliGas	273.942,45	273.942,45	273.942,45	273.942,45
Publi-T	84.499,91	84.499,91	84.499,91	84.499,91
Totaal strategische participaties	358.442,36	358.442,36	358.442,36	358.442,36

4b. Kosten m.b.t. aangegane leningen door Tienen m.b.t. financiering aandelen dnb en/of financiering van de vroegere "bultengewone dienst"

Indien van toepassing voor uw gemeente verwijzen wij hierbij naar de mail die verstuurd wordt door de financiële dienst van Fluvius System Operator twee maand voorafgaand aan de vervaldag van kapitaal en/of intresten (contactpersoon: jan.vanmieghem@fluvius.be) met als onderwerp "Uitnodiging tot betaling intresten en kapitaal lening".

Er zal dus hiervoor ook dit jaar geen inhouding op dividenden gebeuren.